VEJLEDENDE ARKIVREGISTRATURER XVIII

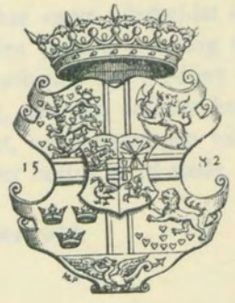
LOKALARKIVER TIL 1559

GEJSTLIGE ARKIVER II

Odense stift, jyske stifter
og Slesvig stift

VED
THELMA JEXLEV

UDGIVET AF
RIGSARKIVET

RIGSARKIVET
KØBENHAVN 1977

ISBN 87 7497 0348

ROSENDAHLS
BOGTRYKKERI
AKTIESELSKAB

FORORD

I 1973 udsendte Rigsarkivet i publikationsrækken Vejledende Arkivregistraturer første bind af serien Lokalarkiver, der for tiden indtil 1559 skal omfatte de gejstlige lokalarkiver, købstadarkiver og godsarkiver. I registraturerne medtages de akter, som findes i – eller efter deres primærproveniens hører hjemme i – Rigsarkivet eller i et af landsarkiverne. I ganske enkelte tilfælde er lidt større samlinger uden for statsarkiverne dog også blevet registreret, f. eks. arkivalier i Den arnamagnæanske Samling.

Bind 1 omfattede de gejstlige arkiver i de to østligste stifter, mens bind 2, som nu bliver udsendt, indeholder fortegnelser over de øvrige gejstlige lokalarkiver. Som i bd. 1 er de dele af institutionernes arkiver, som findes uden for landets grænser, ikke medtaget i fortegnelsen.

Mange af arkiverne er meget små, og der har været en del problemer, når det gjaldt registrering og afgrænsning. Problemerne er dog – håber jeg – uanset vanskelighederne løst på forsvarlig vis. Som til bind 1 er manuskriptet udarbejdet af arkivar Thelma Jexlev, der har fået bistand af skiftende arkivarvikarer, arkivsekretærer og studenter. Den væsentlige del af trykmanuskriptet har været udarbejdet i flere år, men forskellige forhold, herunder også fru Jexlevs overgang fra virksomheden i forskningssektionen til andet arbejde, har medført en beklagelig forsinkelse.

Manuskriptet til bd. 3, der skal omfatte købstadarkiverne, foreligger i alt væsentlig udarbejdet, og opsætningen vil kunne begynde, så snart de økonomiske muligheder herfor er til stede.

Rigsarkivet, den 3. marts 1978.

Johan Hvidtfeldt.

INDHOLD

side

Indledning 17
Rettelser 19
Forkortelser 20
Odense stift 21
A. Odense bisp og kapitel med St. Knuds kloster 22
1. Odense bisps arkiv 22
2. St. Knuds klosters arkiv 22
3. Odense kapitels arkiv 23
B. Landsbykirker 35
Lollands præsteskab 35
Kalente for Lollands Sønder herred 36
Arninge kirke, Lollands Sønder h. 36
Landet kirke 36
Stokkemarke kirke 37
Lollands Nørre herred 37
Branderslev kirke, Lollands Nørre h. 37
Købelev kirke 38
Vindeby kirke 38
Horslunde kirke 38
Fuglse herred 39
Fuglse herreds præstekalente 39
Fuglse kirke 39
Musse herred 40
Tårs kirke, Musse h. 40
Vigsnæs kirke 41
Toreby kirke 41
Døllefjelde kirke 41
Falsters præsteskab og vingods 41
Falsters Nørre herred 43
Maglebrænde kirke 44
Torkilstrup kirke 44
Lillebrænde kirke 44
Kippinge kirke 44

side

Tingsted kirke ... 45
Falsters Sønder herred ... 45
Odense herred ... 45
Rolsted kirke, Åsum h. ... 45
Højby kirke ... 45
Bjerge herred ... 45
Lunde herred ... 46
Østrup kirke, Lunde h. ... 47
Lumby kirke ... 47
Skam herred ... 47
Krogsbølle sogn ... 48
Agernæs kirke, nu: Krogsbølle sogn, Skam h. ... 48
Hundstrup kirke, nu: Krogsbølle sogn ... 48
Bederslev kirke ... 49
Skamby kirke ... 50
Skovby herred ... 50
Ore kirke, Skovby h. ... 51
Guldbjerg kirke ... 51
Nørre Sandager kirke ... 51
Veflinge kirke ... 51
Vigerslev kirke ... 51
Vends herred ... 54
Gamborg kirke, Vends h. ... 54
Båg herred ... 54
Tanderup kirke, Båg h. ... 55
Kærum kirke ... 55
Orte kirke ... 55
Ørsted kirke ... 56
Flemløse kirke ... 56
Sunds herred ... 57
Vester Åby kirke, Sallinge h. ... 58
Espe kirke ... 59
Nørre Broby kirke ... 59
Sønder Broby kirke ... 59
Lyø kirke ... 60
Gudme herred ... 60
Ringe kirke, Gudme h. ... 60
Langå og Øksendrup kirker ... 60

side

Vindinge herred ... 60
Skellerup kirke, Vindinge h. ... 61
Søllinge og Hellerup kirker ... 61
Langelands Nørre herred ... 61
Tranekær kirke ... 62
Bøstrup kirke ... 63
Snøde kirke ... 64
Langelands Sønder herred ... 64
Ærø og Als ... 65
Tandslet kirke, Als Sønder h. ... 65
Asserballe kirke ... 65
Ketting kirke ... 65
Notmark kirke ... 66
Egen kirke, Als Nørre h. ... 66

C. Købstadkirker ... 67
1. Lolland-Falster ... 67
2. Fyn ... 67
3. Langeland, Ærø og Als ... 68
Nakskov ... 68
Nykøbing Vor Frue ... 68
Stubbekøbing ... 71
Odense St. Albani ... 71
Kerteminde ... 73
Assens ... 73
Middelfart ... 76
Svendborg ... 77
Svendborg Vor Frue kirke med St. Anne gilde ... 78
Svendborg St. Nikolaj ... 80
Fåborg St. Nikolaj ... 81
Nyborg Vor Frue ... 81
Rudkøbing ... 81
Tillæg: Gilder ... 82
Stubbekøbing Guds Legems kapel ... 82
Odense St. Gertruds gilde ... 82

D. Klostre ... 83
Nakskov helligåndshus og -kloster ... 84
Halsted kloster ... 85

side

Maribo kloster 86
Nykøbing helligåndshus 90
Odense, dominikanerkloster, franciskanerkloster og hospital 91
Odense St. Hans kloster 92
Dalum kloster 96
Svendborg franciskanerkloster 97
Fåborg helligåndskloster 97

Vendelbo stift 99

A. Børglum (Ålborg) bisp og kapitel 99
1. Børglum bisps arkiv 99
2. Børglum klosters arkiv 100

B. Landsbykirker 113
Mosbjerg kirke, Horns h. 113
Åsted kirke 113
Gerum kirke 113
Sindal kirke, Vennebjerg h. 113
Harreslev kirke 114
Skæve kirke, Dronninglund h. 114
Albæk kirke 114
Hellevad, Hallund og Hellum kirker 114
Sejlstrup kirke, Børglum h. 114
Tolstrup kirke 114
Gøl kirke, Hvetbo h. 115
Lerup kirke, Ø. Han h. 115
Ø kloster (Oksholm) kirke 115
Kollerup og Hjortdal kirker, V. Han h. 115
Tømmerby og Lild kirker 115
Øsløs kirke 116
Vesløs kirke 116
Vester Vandet kirke, Hillerslev h. 116
Sønderhå kirke, Hassing h. 116
Harring kirke 117
Stagstrup kirke 117
Visby kirke 117
Ørum og Lodbjerg kirker 118
Vestervig kirke, Refs h. 118

side

Bodum kirke 118
Ydby kirke 119
Tæbring kirke, Morsø Sønder h. 119
Vejerslev og Blistrup kirker 119
Sønder Dråby kirke, Morsø Nørre h. 119
Åby kirke, Kær h. 119

C. Købstadkirker 120
Hjørring 120
Sæby 120
Skagen 120
Ålborg St. Budolfi med skomagergildet 121
Ålborg St. Peders 122
Ålborg Vor Frue 122
Tillæg: Gilder 123
Ålborg Guds legems lav 123

D. Klostre 124
Mariested (Sæby) kloster 124
Hundslund kloster, Dronninglund h. 125
Vrejlev kloster, Børglum h. 126
Ø kloster, Ø. Han h. 126
Vestervig kloster, Refs h. 128
Dueholm kloster, Nykøbing 129
Nykøbing hospital 130
Ålborg Vor Frue kloster 130
Ålborg helligåndskloster 131

Viborg stift 152

A. Viborg bisp og kapitel 152
1. Viborg bisps arkiv 152
2. Viborg kapitels arkiv 152

B. Landsbykirker 190
Sønder Tranders kirke 190
Gunderup og Nøvling kirker 190
Øster Hornum kirke, Hornum h. 190
Buderup kirke 191

side

Bislev kirke ... 191
Vokslev kirke ... 191
Bælum kirke, Hellum h. ... 191
Solbjerg kirke ... 192
Skibsted kirke ... 192
Astrup kirke, Hindsted h. ... 192
Brorstrup kirke, Års h. ... 192
Ravnkilde kirke ... 192
Skivum og Giver kirker ... 193
Års kirke ... 193
Vester Hornum kirke ... 193
Rørbæk kirke, Gislum h. ... 194
Durup kirke ... 194
Farsø kirke ... 194
Resen kirke, Hindborg h. ... 195
Brøndum el. Hvidbjerg kirke ... 195
Jebjerg og Lyby kirker, Salling N. h. ... 195
Durup kirke, Harre h. ... 196
Nautrup kirke ... 196
Tøndering kirke ... 196
Sæby kirke ... 197
Rødding kirke, Rødding h. ... 197
Resen kirke, Fjends h. ... 197
Simested kirke ... 197
Hersom kirke ... 197
Ørum kirke, Sønderlyng h. ... 198
Nørbæk og Sønderbæk kirker ... 198
Brandstrup kirke, Middelsom h. ... 198
Vindum kirke ... 199
Øster Velling kirke ... 199
Grensten kirke ... 200

C. Købstadkirker ... 201
Nibe ... 201
Skive ... 201

D. Klostre ... 202
Vitskøl kloster ... 202
Grinderslev kloster ... 203

side

Ørslev kloster ... 204
Viborg St. Botulfs nonnekloster ... 204
Viborg franciskanerkloster og hospital ... 204
Viborg, St. Hans kloster ... 206

Århus stift ... 207

A. Århus bisp og kapitel ... 207
1. Århus bisps arkiv ... 207
2. Århus kapitels arkiv ... 207

B. Landsbykirker ... 217
Sall kirke, Houlbjerg h. ... 217
Øster Tørslev kirke, Gjerlev h. ... 217
Vester Tørslev kirke, Nørhald h. ... 218
Galten og Erslev kirker, Galten h. ... 218
Vivild kirke, Sønderhald h. ... 218
Skivholme kirke, Framlev h. ... 219
Viby kirke, Ning h. ... 219
Odder kirke, Hads h. ... 219

C. Købstadkirker ... 220
Randers ... 220

D. Klostre ... 221
Alling kloster ... 221
Mariager kloster ... 222
Randers franciskanerkloster ... 224
Randers helligåndskloster og hospital ... 224
Essenbæk kloster ... 226
Århus dominikanerkloster og hospital ... 227
Tvilum kloster ... 228
Ring kloster ... 228
Øm kloster ... 229
Vissing og Voer klostre ... 230

Ribe stift ... 231

A. Ribe bisp og kapitel ... 231
1. Ribe bisps arkiv ... 231
2. Ribe kapitels arkiv ... 232

side

B. Landsbykirker 358
Kollerup kirke, Tørrild h. 359
Resen kirke, Skodborg h. 360
Borbjerg kirke, Hjerm h. 360
Vejrum kirke 361
Estvad kirke, Ginding h. 362
Rønbjerg kirke 362
Sønder Felding og Skarrild kirker 362
Idum kirke, Ulfborg h. 363
Vedersø kirke, Hind h. 363
Brejning kirke, Bølling h. 363
Dejbjerg kirke 363
Skjern kirke 364
Oddum kirke, Nørre Horne h. 364
Janderup kirke, Vester Horne h. 364
Torstrup kirke, Øster Horne h. 364
Horne kirke 364
Ølgod kirke 364
Ansager kirke 365
Grimstrup kirke, Skast h. 365
Fåborg kirke 366
Lejrskov kirke, Anst h. 366
Skanderup kirke 366
Føvling kirke, Malt h. 367
Gørding kirke, Gørding h. 367
Jernved kirke 367
Hjortlund kirke, Ribe h. 367
Bevtoft kirke, Nørre Rangstrup h. 368
Brøns kirke 368
Skærbæk kirke, Hviding h. 368
Emmerlev kirke, Højer h. 368

C. Købstadkirker 369
Vejle 369
Kolding 374
Holstebro 376
Ribe St. Katrine 376
Tønder St. Nikolaj 376

side

Tillæg: Gilder 376
Ribe Englegilde 376

D. Klostre 377
Vejle dominikanerkloster 377
Vejle hospital 378
Kolding franciskanerkloster og hospital 378
Gudum kloster 379
Stubber kloster 380
Ribe dominikanerkloster 380
Ribe helligåndshus og hospital 382
Ribe St. Hans kloster 383
Ribe St. Nikolaj el. Vor Frue kloster 383
Tønder franciskanerkloster 383
Løgum kloster 384

Slesvig stift 387

A. Slesvig bisp og kapitel 387
1. Slesvig bisps arkiv 387
2. Slesvig kapitels arkiv 388

B. Haderslev kapitels arkiv 420

C. Landsbykirker 423
Sønder Bjert kirke, Nørre Tyrstrup h. 423
Vonsbæk kirke, Haderslev h. 424
Gram kirke, Frøs h. 425
Varnæs kirke, Lundtoft h. 425
Øster Løgum kirke, Sønder Rangstrup h. 425
Læk kirke, Kær h. 425
Breklum kirke, Nørre Gøs h. 426
Vollerwiek kirke, Ejdersted 426
Tetenbüll kirke 426

D. Klostre 427
Mårkær kloster 427

Tillæg: Kristi legems gilde 429

Alfabetisk fortegnelse over arkiverne 430

INDLEDNING

Ved udarbejdelsen af bind 2 er fulgt samme principper som ved bind 1. Af flere grunde er det dog skønnet hensigtsmæssigt at fravige dem på enkelte punkter. Udover Diplomatarium Danicum er der i et vist omfang henvist til andre udgaver, især for tidsrummet 1513 ff. Det gælder Diplomatarium Vibergense, da dette tryk ikke er udnyttet i Regestas 2. række. Brevene fra Ålborg helligåndsklosters omfattende arkiv er for de flestes vedkommende enten trykt i Danske Magazin eller i diplomatariet i Lindbæk og Stemann: De danske Helligåndsklostre. Derfor er trykstedet anført.

Da der fra Fyns stift er bevaret en lang række herredsbøger fra 1560'erne og 1570'erne med udtog eller afskrifter af talrige breve, er der herred for herred udarbejdet korte oversigter over brevstoffet til 1559 med henvisning til de udførlige registraturer, der er trykt i bind V af Ældste danske arkivregistraturer.

Mens tyngdepunktet i første bind lå på de egentlige middelalderbreve – over ¾ af brevene fra Roskilde bisp og kapitel er ældre end 1500 – findes der i andet bind langt flere breve fra tidsrummet 1500–1599. Bortset fra det meget velbevarede Ribe stiftsarkiv og enkelte tidlige breve i Viborg og Slesvig stifters arkiver dominerer senmiddelalderlige og eftermiddelalderlige dokumenter de øvrige arkiver.

For bispearkivernes vedkommende findes flertallet af originalbrevene i Rigsarkivet, men de mange kopier i landsarkiverne har skabt store problemer, da det ikke af de tidligere registraturer fremgår, om det drejer sig om samtidige eller langt yngre kopier.

I Rigsarkivet er landsbykirkernes breve oftest udskilt af stiftsarkiverne – bortset fra Ribe stift – mens tilsvarende breve i landsarkiverne gennemgående fortsat findes i bispearkiverne. Disse og tilsvarende forhold har i højere grad nødvendiggjort en registrering på tværs af de nu eksisterende arkivfonds, hvilket er søgt afbødet ved hjælp af krydshenvisninger.

Bind 2 indeholder tre gange så mange stifter som bind 1, mens antallet af arkiver snarere er firedoblet. Som i bind 1 findes ét meget stort arkiv – her Ribe bisp og kapitel – der udgør næsten en trediedel af bogen, mens

det store flertal er ganske små arkiver med mindre end 10 numre. Den topografiske opstilling bliver derfor ikke så overskuelig som i første bind, hvor den kun blev brudt af, at Bornholm blev omtalt før Sjælland. Da stiftsinddelingen 1559 på flere punkter krydser den til 1970 gældende amtsinddeling, som er udgangspunktet for Trap og Topografisk Register, kan den topografiske rækkefølge kun gennemføres stiftsvis.

I Fyns stift brydes topografien af, at øen Als hørte til stiftet.

Vendelbo stift omfattede Hjørring og Thisted amter, Kær herred i Ålborg amt samt fra 1554 Ålborg by.

Til Viborg stift hørte det øvrige Ålborg amt (Himmersyssel) og af Viborg amt Rinds herred, hele Sallingsyssel og Middelsom, Nørlyng og Sønderlyng herreder af Ommersyssel.

Hids og Lysgård herreder i Løversyssel og Hovlbjerg herred i Åbosyssel hørte til Århus stift sammen med de øvrige herreder i de tre sysler, fordelt på Randers, Århus-Skanderborg og Vejle amter.

Ribe stift omfattede resten af Vejle amt (Jelling og Almind sysler) pånær de 8 sogne, der i dag udgør Nørre Tyrstrup herred, men som indtil 1864 var en del af Tyrstrup herred under Slesvig stift, hele Ringkøbing amt (Hardsyssel), hele Ribe amt (Vardsyssel m. m.), Frøs, N. Rangstrup og hele den vestlige del af Gram herred i Haderslev amt, Tønder amt pånær Slags, tidligere Lovtrup herred, og S. Rangstrup herred i Åbenrå amt.

Endelig bestod Slesvig stift af det øvrige Haderslev amt (Barvidsyssel), Åbenrå amt (Ellumsyssel) pånær S. Rangstrup herred, Nybøl herred (Sundeved) i Sønderborg amt og endelig det meste af Sydslesvig.

Vanskelighederne ved identifikation af de enkelte lokaliteter øges af en række sammenfaldende eller næsten ens sognenavne samt af, at der i Jylland i nyere tid er foretaget en række ændringer i herredsområder og -betegnelser. Derfor er der i den alfabetiske arkivfortegnelse bagi bogen ved alle landsogne tilføjet ikke blot herred, men også stift.

RETTELSER

s. 87 nr. 3 reg.: ÆA III, 285; nr. 4. I noten tilføjes: En blybulle fundet på Maribo klosters grund stammer rimeligvis fra dette dokument, jfr. Nationalmuseets arbejdsmark 1977, 174–76.
s. 89 nr. 17 arkivbetegnelse: er AM. V, 19
s. 203 nr. 3 Noteteksten er: Perg. Seglet tabt – Rep. 7578 – RA. L 88-2
s. 205 nr. 3 læs: Dipl. Vib. 243
s. 212 nr. 26 læs: 1. rev. f. 122 litra H
s. 230 nr. 1 datoen er 4/5
s. 248 nr. 108 og s. 324 nr. 678. Emdrupskov rettes til Enderupskov; s. 271 nr. 274 Emdrup, læs: Enderup
s. 274 nr. 293 læs: 1. aug. 1427
s. 311 nr. 576 ligger stadig i Hansborgarkivet
s. 341 efter nr. 821 indføjes: 1548 1/2 se: Hjortlund kirke, efter nr. 822: 1548 30/4 se: Ribe kapitel

RETTELSER TIL 1. BIND

Med tak har vi modtaget nogle dateringsrettelser m. v. fra professor *Troels Dahlerup* og diplomatarieredaktør *Herluf Nielsen*.

s. 26 nr. 60 datoen er 6/7
s. 84 nr. 196 noten, læs: før 1400. Senere . . . (sætningen om Diplomatariet udgår)
s. 86 nr. 213 året er 1405
s. 87 nr. 222 datoen er 16/6
s. 170 nr. 778 og 779 = Reg.Dan 7972 og 7973
s. 196 nr. 64 datoen er formentlig 20/7
s. 253 nr. 7 datoen er 8/6 (Reg.Dan. *10065)
s. 328 nr. 267 datoen er 1402 20/7
s. 360 nr. 103 datoen er 25/2
s. 384 nr. 8 datoen er 24/2
s. 388 nr. 5 brevudstederen er Erik Daa

FORKORTELSER

afskr. = afskrift(er) eller afskrevet

AM. = Arnamagnæanske samling, Arnamagnæanske Institut

Dipl.Dan. = Diplomatarium Danicum

gl. sign. = gammel signatur, oftest nærmest foregående *arkivsignatur*

h. = herred

K./k. = Kirke- / kirke

Kbh. = København

kl. = kloster

L. = Lille

LA. Kbh. = Landsarkivet for Sjælland m. v.
LA. Od. = Landsarkivet for Fyn
LA. Vib. = Landsarkivet for Nørrejylland
LA. Åb. = Landsarkivet for de sønderjyske landsdele

lat. = latin

notarm. = notarmærke

N., S., V. og Ø. = Nørre, Sønder, Vester og Øster i stednavne

perg. = pergament

RA. = Rigsarkivet

reg. = registreret, Registratur

Reg.Dan. = Regesta Diplomatica historiæ Danicæ, efterfulgt af nummer; tal alene henviser til numre i 1. række, tal efterfulgt af stjerne til 1. række med tilføjelser i 2. række, tal med foransat stjerne til 2. række

Rep. = Repertoriet (Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis), begge rækker, følges af et arabertal, som angiver nummeret

s. = sogn

St. = Sankt el. Store

tidl. = tidligere, angiver det tidligere opbevaringssted el. det ældre navn på arkivfondet

u.d. = uden dagsangivelse

udat. = udateret

Udstill. = Udstillingen, refererer til Rigsarkivets tidligere permanente udstilling og det tilhørende katalog

ÆA. = Ældste danske arkivregistraturer

Odense stift

Odense stift omfattede Fyn med omliggende småøer, Lolland-Falster og Langeland, Als, Ærø og Fehmarn.

A. Odense bisp og kapitel med St. Knuds kloster

1. Odense bisps arkiv

Af det middelalderlige bispearkiv er så at sige intet bevaret. Arkivet blev opbevaret på bispeborgen Ørkil, som borgerne i Svendborg var med til at brænde af i 1534 under Grevefejden. Kun et par adkomstbreve synes at være blevet reddet, desuden et originalt eksemplar af den ældste redaktion af „Fyns vedtægt" fra 1473 (nedenfor nr. 6). Af bispearkivet efter reformationen findes originalbrevene til den ældre del i Rigsarkivet, mens der stort set kun findes kopier i Landsarkivet for Fyn. 9 originalbreve fra tidsrummet 1584–1631 findes i Rigsarkivet sammen med et brev fra St. Knuds kloster (1561 21/10).

2. St. Knuds klosters arkiv

I Odense fungerede det af Erik Ejegod oprettede benediktinerkloster som domkapitel og vedblev at gøre det indtil reformationen bortset fra en kort periode i senmiddelalderen. Fra starten hentedes 12 munke hertil fra Evesham, og klostrets anseelse og rigdom voksede stærkt i den følgende tid, takket være kong Niels' gavmildhed og den dræbte kong Knuds stadigt tiltagende helgenry. De tilløb, der havde været til dannelse af et domkapitel, kunne ikke klare sig i konkurrencen med Knudsbrødrene, og i 1139 udpegede ærkebiskop Eskil St. Knuds kirke til stiftets hovedkirke. Knudsbrødrenes eneret på bispevalget var dog til tider udsat for hårde angreb. Der er næppe tvivl om, at St. Knuds klosters stilling som domkapitel var svagere end de verdslige domkapitlers. Dette er baggrunden for biskop Karl Rønnows forandring 1474, der dog atter tilbagekaldtes 1489. Karl Rønnows efterfølger Jens Andersen Beldenak måtte ligeledes opgive sit forsøg på at ophæve provstedømmet.

Få år efter reformationen lod prior Christiern Poulsen udarbejde en registratur over klostrets breve; den findes nu i Rigsarkivet, mens flertallet af originalbrevene er gået tabt. Registraturen er trykt i Ældste danske Arkivregistraturer V s. 175–269.

I 1400tallet blev en lang række af klostrets privilegier og breve afskrevet i „Odensebogen". Håndskriftet har senere tilhørt Stephanius og findes nu i Uppsala universitetsbibliotek, De la Gardie nr. 39. Håndskriftet, der kun var planlagt som koncept og derfor på papir, er ret medtaget, men suppleres på visse punkter af de excerpter, som Cornelius Hamsfort skrev på grundlag af den tabte renskrift – hvis en sådan har eksisteret – eller af den bevarede Odensebog, mens håndskriftet endnu var i Odense.

3. Odense kapitels arkiv

I 1474 ophævede biskop Karl Rønnow som nævnt ovenfor St. Knuds kloster og opnåede dertil både Christian 1.s og pavens billigelse. I stedet fik han udnævnt et kapitel af sekulære kanniker. Der skete ikke blot som i Viborg en sækularisering af kapitlet, men digniteterne blev besat med andre personer, hvilket naturligt medførte en skarp og bitter strid mellem de gamle og de nye folk. Knudsbrødrene gik ud af kampen som sejrherrer og fik pavelig velsignelse til genoprettelse af deres kloster med tilhørende kapitelværdighed 1489. Fra kampårene er bevaret et notarialinstrument til fordel for de sækulære kanniker, og nogle få adkomstbreve fra disse år hører måske snarere hjemme i kapitlets arkiv end i St. Knuds klosters arkiv, hvor de er anbragt.

1 1117 13/10 Pave Paschalis' privilegium for munkesamfundet i Odense, stilet til biskop Hubald af Odense.

Lat. Perg., afskr. ca. 1300
Rep. 2, Reg.Dan. 166
RA. Odense St. Knuds kloster – L 56-1
Om brevets overlevering iøvrigt, jfr. Repertoriet; denne afskr. mangler slutningen med datering; pergamentbladet har været brugt som omslag om Stege byfogedregnskaber 1600–1603 (fjernet derfra 1905).

2 1288 18/11 Erik 6. Menveds beskyttelsesbrev for Odense St. Knuds kloster, hvorved dets gods tillige fritages for leding og anden kongelig tynge, og klostrets værge får overladt at modtage midsommergælden af Odense.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 556, Dipl.Dan. 2. rk. III nr. 324
RA. Odense St. Knuds kloster, gl. sign.: Fyn 1 – L 56-2

[ca. 1385] Brevfragment, se nr. 69.

3 1446 22/1 Otto Skinkel skøder en gård i Asperup og 2 i Båring til sognepræsterne i Vends h. for sjælemesser.

Perg.
Rep. 7573 (med dato 23/1), Reg.Dan. 3756 (med dato 25/1)

RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 37 nr. 53 – L 7-1
Datoen er sabbato ante Pauli apostoli.

4 1461 18/6 Amund Jensen, prior i Dalum og præst i Nyborg, pålægger præsterne i Brylle og Sanderum at stævne hr. Anders Star i Fangel for uretmæssig besiddelse af en gård tilhørende St. Erasmi alter i St. Albani kirke.

Beskad., øverste højre fjerdedel mangler Rester af 2 segl påtrykt bagsiden
Rep. 1325
LA. Od. Odense St. Knuds k., Vor Frue k., og Gråbrødre kirkes breve – 1785
Brevet er fundet på Rønninge Søgård og henføres i Repertoriet til Odense Trefoldigheds gilde, men tilhører vel opr. Albani kirkes arkiv.

5 1468 21/5 Biskop Mogens af Odense annekterer sognekirkerne i Hjadstrup og Hunderup til det af ham indstiftede kapel i St. Knuds kirke.

Lat. Afskr. ca. 1500 (orig. tabt)
Rep. 2424
RA. Top. Saml. på papir, Lunde h., Hjadstrup s.

6 1473 15/9 Fyns vedtægt (ældste redaktion). Christian 1.s forordning for Fyn.

Perg. Seglet tabt
Rep. 3309
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 2 nr. 44 – L 7-2

7 1475 30/9 Notarialinstrument at ærkebiskop Jens Brostrup lod læse en pavebulle om Odense kapitels sækularisering.

Lat. Perg. med notarmærke, meget beskad.
Rep. 3708, Reg.Dan. *7293
RA. Odense St. Knuds kloster, gl. sign.: Odense 21 – L 56-3
Foræret til Gehejmearkivet 1783 af biskop L. Harboe.

1482 26/3 Repertoriets oplysning (nr. 5001), at både original og attesteret afskrift er tabt, må anses for korrekt, selv om et perg. (afskriften) er registreret i RA. som bevaret.

1483 22/3 Brevet, som på et sent tidspunkt er indgået i Fyns bispearkiv, hører hjemme i Ribe kapitels arkiv, se nr. 501 (Rep. 5196).

1484 7/3 RA. Pr.ark. Hans Urne. Brevet tilhører næppe provst Hans Urnes embedsarkiv, jfr. noten til Rep. 5414.

8 1495 3/3 Bogense bytingsvidne, at Per Jensen skødede sin hustru Annas arveret i afdøde Tue Nielsens gård til (hendes bror) Per Tuesen.

Perg. Alle 8 segl tabt
Rep. 7844
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10a – L 7-4
Senere til Odense bisp eller Bogense kirke?

9 1499 10/10 Anders Persen, biskoppens lensmand på Ålevad, vidner, at en bonde, som er født på kirkens gods, har købt sig fri og derfor kan bosætte sig, hvor han vil.
Rester af forneden påtrykt segl
Rep. 8909, Reg.Dan. *8662
RA. Kron.Saml., papir, gl. sign.: Danske Saml. 877,2
Brevet stammer muligvis fra Odense bispearkiv.

10 1504 19/2 Skovskel gransket af 3 adelsmænd i Birkende skov mellem provstiet i Odense og kronens bønder.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Rep. 10025
RA. Top.Saml. på papir, Odense
Uvist om proveniensen er bispearkivet el. Næsbyhoved lensarkiv.

11 1505 14/6 Væbner Knud Urne i Søgård sælger og skøder sine rettigheder i en gård i Skrøbelev på Langeland, som St. Knuds kloster i Odense har i værge, til klostret.
Perg. Alle 5 segl tabt
Rep. 10403 – reg.: ÆA. V 264
RA. Odense St. Knuds kloster, gl. sign.: Langeland Nørre h. 34 – L 56-4

12 1508 3/11 Biskop Jens Andersens redegørelse for sagen angående biskop Karl af Hamar med løfte om at tage ham i varetægt.
Omtrent samt. afskr., orig. tabt
Rep. 11125
RA. Top.Saml. på papir, Odense

13 1511 2/9 Biskop Jens Andersens kæremål mod Oluf Holgersen, høvedsmand på Nykøbing, overrakt kong Hans på Københavns rådhus.
Samtidig optegnelse på 2 folioark
Rep. 11905
RA. Top.Saml. på papir, Odense
Optegnelsen er rimeligvis hjemmehørende i Odense bispearkiv.

14 1512 7/4 Forlig indgået for biskop Jens Andersen i Odense mellem ridder Ditlev (Tellof) Eriksen (Bjørn) og præsten ved Vor Frue alter vedrørende et pant i et stenhus i Odense.
Perg. Alle 4 segl tabt
Rep. 12161
AM. VIII, 23
Da der ikke med sikkerhed kan påvises breve fra Fyns bispearkiv i den Arnamagnæanske Samling, er dette muligvis Ditlev Eriksens eksemplar.

15 1512 23/5 Tingsted sognevidne om en undersøgelse af biskop Jens Andersens klager mod Oluf Holgersen, høvedsmand på Nykøbing.
16 forneden påtrykte segl og bomærker
Rep. 12203, Reg.Dan. *9825
RA. Top.Saml. på papir, Odense 134
Stammer enten fra bispe- el. lensarkivet.

16 1514 25/5 Odense magistrat sælger et stykke jord til Niels Thomsen, præst ved Vor Frue alter i St. Knuds domkirke i Odense.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. *9977
RA. Odense St. Knuds kloster, gl. sign.: Odense 62 – L 56-5

17 1519 3/6 Odense magistrats kvittering for at have oppebåret 80 mark danske af de 300 mark, som biskop Jens Andersen er byen skyldig.
Seglet påtrykt
LA. Od., Bispestolens breve 1519–1785; afl. fra Rønninge-Søgaard 1909

18 [ca. 1520?] 3 notater: a) at biskoppen af Fyn har lovet at hjælpe kongen med guld, sølv og klenodier, som skal udleveres til Anders Glob; b) biskoppen af Fyns råd til kongen vedrørende Sverige; c) fortegnelse over det gods, som biskop Jens har købt.
3 konc. el. kopier (3 forskellige hænder)
RA. Top.Saml. på papir, Odense 140, 143 og 146
Stammer sandsynligvis fra bispearkivet.

19 1521 5/3 Christian 2. meddeler biskop Jens Andersen af Odense, at han præsenterer hr. Knud Pedersen til Mesinge sognekald, som er blevet ledig ved hr. Peder Hjorts død.
Lat. Perg. Seglsnit
AM. IX, 1

1527 13/1 og 8/9 AM. IX, 9 og 10 tilhører muligvis provst Anders Globs arkiv.

1527 20/8 Kopi (17. årh.) af Frederik 1.s Odensereces i LA. Od.

20 1529 14/3 Biskop Jens Andersen i Odense udnævner påny – med kapitlets samtykke – domprovst Knud Gyldenstjerne i Viborg til sin coadjutor og efterfølger og overdrager ham bispegården i Odense m. m.
Perg. 2 bevarede segl og 1 tabt
Reg.Dan. 7899
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 27 nr. 1 – L 7-5
Med lat. notarialpåtegn. af Jens Bang, klerk fra Odense stift, og notarmærke (natura non vincitur).

21 1529 27/4 Væbner Daniel Grot bortskøder med sin hustru Anne Nielsdatters samtykke hendes del i hendes fader Tue Nielsens gård i Bogense til 2 kvinder, Anne og Karen.
Perg. Alle 5 segl tabt
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10 a – L 7-6
Jfr. 3. marts 1495 (nr. 8).

22 1529 4/10 Electus Knud Gyldenstjerne lover sognepræsterne i Vends

h., at de må beholde de 3 gårde, som hr. Otte Skinkel havde skænket dem i 1446.

Rester af segl på bagsiden
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 37 nr. 53 – L 7-7
Læst på Vends herredsting tirsdag den 12. marts 1611.

1529 4/11 AM. IX, 20 tilhører muligvis provst Anders Globs arkiv.

23 1530 4/10 og 1533 25/4 Knud Gyldenstjerne, electus i Odense, udnævner Michael Nielsen, præst i Slesvig stift, til sognepræst i Barløse, og tildeler sognepræst Jørgen Madsen i Østrup, kirken i Hjadstrup, som hidtil har været annekteret til Skyby (dvs. Skeby) kirke.

Lat. 2 pergg. Begge med seglsnit
AM IX, 23 og X, 2
Disse kollatser stammer muligvis fra bispearkivet; dette gælder også nr. 25.

24 1531 8/5 Fyns landstingsvidne, krævet af skovfogden på Ørkil på biskoppens og stiftets vegne om en ager, som har påløb på Ørkil ladegård.

Rester af 5 forneden påtrykte bomærker
RA. Top. Saml. på papir, Sunds h., Ørkil 1

25 1534 24/8 Niels Poulsen, official i Odense og oldermand for kalentegildet, bortlejer en gildet tilhørende gård i Østergade uden for St. Jørgen og nord for Adelgaden til Hans Lauridsen, hans hustru Anne og et af deres børn for 8 mark om året.

Perg. 2 bevarede segl og 1 perg.rem
Tilbageleveret?
AM. X, 11

26 1535 25/1 Båg herredstingsvidne givet Claus Skriver angående en sag om manddrab på Hagenskov.

Omtrent samt. afskr.; orig. tabt
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6, indlagt i nr. 267 – L 7-8

27 1538 19/9 Christian 3. bestemmer, at det af nonnerne forladte Clara kloster i Odense skal være residens for superintendenten, men at sognepræsten i St. Albani s., 1 kapellan, 1 læsemester og 1 skolemester også skal have bolig i klostret.

Perg. Seglet bevaret
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 27 nr. 3 – L 7-9
En kopi findes i LA. Od., Bispestolens breve 1519–1785.

28 1539 1/4 Christian 3. befaler Tullebølle sognemænd at give degnerente til skolemesteren i Rudkøbing.

Spor af seglet bagpå
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 40 nr. 8 – L 7-10
Læst på Langelands landsting onsdag den 16. april og på Nørre herredsting torsdag den 17. april 1539.

1539 14/11 Kopi (16. årh.) af kgl. åbent brev om jordefærd m. v. i LA. Odense.

29 1540 10/8 Bestemmelser om forskellige kirkeskikke vedtaget af biskopperne på et møde i København.

Lat. Omtrent samt. afskr., indsyet i kirkeordinansen
Reg.Dan. 269
Se 27. august 1540.

30 1540 27/8 Københavns universitet bekræfter en afskrift af kirkeordinansen af 14. juni 1539.

Papirshåndskrift i pergamentbind skrevet af 2 hænder, men på papir med samme vandmærke; uden om teksten findes 2 blanke blade med et andet vandmærke. I håndskriftet er bagefter indsyet følgende: 1) den orig. forordning 4. maj 1542 med seglet bevaret; 2) omtr. samt. afskr. af Jørgen Jensens udat. brev til kongen; 3) udkast til en visitatsbog; 4) Peder Palladius' brev til Jørgen Jensen 12. dec. 1543; 5) fire lollandske præsters erklæring 10. juni 1543; 6) Københavnermødets bestemmelser 10. aug. 1540.
Reg.Dan. 670
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6, nr. 267 – L 7-11

31 1540 7/9 Christian 3. befaler almuen på Lolland at give retfærdig tiende – både kvægtiende og korntiende – til deres sognepræster.

Seglet påtrykt bagsiden
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 45a – L 7-12
Læst på Lollands landsting onsdag den 21. februar 1672.

32 1541 1/2 Erik Krummedige, lensmand på Næsbyhoved, Mikkel Brockenhus, lensmand på Nyborg og Jørgen Jensen, superintendent i Fyn, henlægger forskellige indtægter til skolelærerne ved skolen i Odense og til de gejstlige ved St. Albans kirke, Vor Frue og St. Hans kirker.

Perg. 4 bevarede segl
Reg.Dan. 310
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 3 nr. 136 – L 7-13
En sen kopi findes i LA. Od., Fyns stifts bispearkiv.

33 1541 29/5 Niels Brun, præst ved hospitalet i Odense, afstår sin ret til Rynkeby kirke til hr. Christian Skytte, læsemester ved St. Knuds skole i Odense.

Forneden påtrykt segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 20 nr. 83 – L 7-14

34 1542 4/5 Christian 3.s forordning om gejstlige anliggender, de såkaldte Ribe-artikler.

Seglet bevaret
Reg.Dan. 393*
RA. Odense bisp, indsyet i kirkeordinansen, jfr. ovenfor nr. 30.

35 1542 24/6 Christian 3. fastsætter superintendentens og hans efterfølgeres årlige indtægter i kornlandgilde af herreder og byer på Fyn.
Gennemskåret perg. med underskrift under plica Seglrem
Reg.Dan. *953, Kanc.Reg. s. 234
RA. Odense bisp?, gl. sign.: Åsum h. 5 – L 7-15
Ved kongebrev 13. maj 1541 var præsternes underhold blevet fastsat; brevet findes i en lidt yngre og en sen kopi i Fyns stifts bispearkiv samt i 3 kopier i St. Hans kirkes arkiv, alle i LA. Odense.

36 1543 24/5 Hans Pogwisch, søn af Wolf Pogwisch til Bukehauen, lover at møde, når hans herre kurfyrsten af Sachsen får brug for ham.
Tysk 1 påtrykt segl
LA. Od., Stiftets alm. breve 1525–1621

37 1543 10/6 Fire lollandske præsters erklæring om de forbrydelser mod kirkeordinansen, som magister Christian, sognepræst til Nysted og Kettinge, havde gjort sig skyldig i, og at almuen i hans sted valgte hr. Jens Nielsen, hidtil kapellan til V. Ulslev.
6 segl påtrykt brevets bagside
Reg.Dan. *1095
RA. Odense bisp, indsyet i kirkeordinansen, jvf. ovenfor nr. 30

38 1543 12/12 Peder Palladius skriver til Jørgen Jensen, superintendent i Fyn, angående det embede, denne har tilbudt hans broder, og om sine religionssamtaler med kannikerne i Roskilde.
Lat. Rester af et brevlukkende segl
Reg.Dan. *1165
RA. Odense bisp, indsyet i kirkeordinansen, jvf. ovenfor nr. 30

39 1544 10/9 Skovby herredstingsvidne om forlig mellem Hans Degn i Hårslev og Jens Gregersen om en jord, som var mageskiftet og skulle bruges til degnegården.
Perg. 3 bevarede segl og 4 seglremme
RA. Odense bisp?, gl. sign.: Skovby h. 72 – L 7-16

40 1544 19/9 Eiler Rønnow til Hvidkilde, lensmand på Næsbyhoved, Jørgen Jensen, superintendent i Fyn, m. fl. fastsætter, at kapellanen ved hospitalet i Odense tillige skal være medhjælper i St. Albani s., da de ham af kongen tillagte kirker, Marslev og Birkende, ligger for langt fra byen.
4 forneden påtrykte segl
Reg.Dan. *1299
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 21 nr. 20 – L 7-17

41 [1544?] (Superintendent) Jørgen Jensen skriver til kongen angående beskikkelse af magister Niels Palladius til læsemester og prædikant i Maribo.

Omtrent samt. afskr., orig. tabt
Reg.Dan. *1342
RA. Odense bisp, indsyet i kirkeordinansen, jvf. ovenfor nr. 30
Brevet er udateret, men jfr. 12. december 1543.

42 1546 14/3 Christian 3. befaler Jørgen Jensen, superintendent i Fyn, at lade offentliggøre ved sognepræsterne i by og på land, at fremtidigt må ingen kvinde, som har pådraget sig pokker, franzoser eller anden „spedalsk" syge, indtages i noget hospital.
Spor af brevlukkende segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 224 – L 7-18

43 1547 1/4 Christian 3. udlægger til den tidligere biskop i Odense Knud Gyldenstjerne af Estrup forskelligt af kronens gods i Sabro, N. og S. Hald og Støvring herreder, til gengæld for gods på Fyn.
Perg. med underskrift Seglet bevaret
Reg.Dan. *1700, Kanc.Reg. s. 374 ff., Kron.Sk. I 34
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 27 nr. 2 – L 7-19

44 1548 16. el. 17/3 Middelfart bytingsvidne, at borger Peder Clemmesen skødede en humlehave til sognepræst Peder Hansen.
Perg. 6 seglsnit
Reg.Dan. *1851
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 37 nr. 85a – L 7-20
Brevet er dateret fredag som St. Gertruds dag „på faldt", men St. Gertruds dag var en lørdag i 1548.

45 1548 1/5 Christian 3. vidimerer biskop Mogens' brev af 1477, hvori han testamenterer en gård til hjælp for de fattige.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 750
Jfr. Rep. 4150, Reg.Dan. 4621
RA. Odense St. Knuds kloster, gl. sign.: Odense 7 – L 56-6

46 1548 9/5 Christian 3. befaler superintendenten i Fyn at sørge for, at tiggere forsynes med tiggertegn af byernes øvrighed, og at skoledisciple går med hat, for at unødig almissegiven kan undgås.
Spor af brevlukkende segl bagpå
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 230 – L 7-21

47 1548 15/6 Christian 3. og rigsrådet stadfæster Johan Friis til Hesselagers bestemmelse, at Hesselagergård med tilliggende gods altid skal gå i arv til ældste arving på mandssiden og ikke deles mellem flere. Brevet indeholder desuden bestemmelser om, hvad der årligt skal betales til hospitalet i Odense, skolerne i Nyborg, Svendborg og Odense.
Perg. 2 seglsnit
Reg.Dan. *1878
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 33 nr. 3 – L 7-22

48 1548 7/9 Eiler Rønnow, lensmand på Næsbyhoved, Jørgen Jensen, superintendent i Fyn, m. fl. fritager Oluf Hansen for at gifte sig med Signe (eller Signhild) Knudsdatter, som ikke kan bevise, at han har lovet hende ægteskab.

Dobbelark 3 bevarede og spor af 2 overklæbede segl (på s. 2)
Reg.Dan. *1913
RA. Odense bisp, tidl. Fyns bispearkiv, indlagt i pk. 6 nr. 267 – L 7-23

49 1549 14/3 Christian 3. befaler superintendent Jørgen (Jensen) at lade forkynde, at ingen må byde flere end 3 eller 4 faddere til barnedåb.

Rester af brevlukkende segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 214 – L 7-24
Bagpå egenhændig optegnelse af sognepræst Jørgen Simensen om, at han har læst brevet for sognefolket i St. Albani s. 1596, således som det tidligere var blevet læst i magister Niels Jespersens tid. – 2 kopier findes i LA. Od. Fyns stifts bispearkiv, stiftets alm. breve, sm. med en seddel, at brevet er læst i alle 3 sognekirker i Odense 1596 sø. Reminiscere til højmesse. På kopierne har præsterne Bertel Lang og Hans Nielsen egenhændigt meddelt, at de har læst brevet fra prædikestolen nævnte søndag i hhv. Vor Frue k. og St. Hans k.

50 1550 23/3 Kaldsbrev for Niels Moldenhawer i Assens til at være sognepræst i Tandslet på Als.

Plattysk Omtr. samt. afskr. på de 2 første sider af 1 dobbeltark
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6, indlagt i nr. 267 – L 7-25
Orig. må anses for tabt

51 1551 4/4 Oluf Esbernsen slutter overenskomst med sognepræst Mikkel Jepsen i Verninge om, at denne skal oplade ham sognet mod pension.

Dobbeltark Omtr. samt. afskr., orig. tabt
Reg.Dan. *2209
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6, indlagt i nr. 267 – L 7-26

52 1552 8/1 Christian 3. beder superintendent Jørgen Jensen anmode sognepræsterne om at formane deres sognefolk til at give almisser.

Spor af brevlukkende segl
Kanc.Brevb. 111
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 226 – L 7-27
Som bilag findes et eksemplar af brevet til lensmændene af samme dato.

53 1552 18/4 Præsten Niels Br[u]n forpligter sig til at overlade sin kapellanrente af St. Albans s. til en anden, og hvis han ikke genoptager tjenesten ved påsketid næste år, forpligter han sig til at vige begge tjenester, både kapellaniet og hospitalet, til fordel for en anden.

Seglet påtrykt under plica

Reg.Dan. *2351
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 23, St. Knuds kirke 2 – L 7-28

54 1552 Register på præsternes og sognedegnenes rente og indkomst og på kirkernes tilliggende.

LA. Od., Lunde herreds breve 1552–1785
Årstallet er tilføjet noget senere og må være forkert, jfr. ÆA. V s. 924 f.; fortegnelsen er snarest udarbejdet efter Christian 3.s død og burde derfor ikke registreres selvstændigt her. Dens indhold er omtalt nedenfor under Lunde herred.

55 1553 3/1 Jørgen Skinkel, lensmand på Næsbyhoved, stadfæster Espe og Vantinge sognemænds valg af Laurids Jepsen til deres sognepræst.

Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *2478
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 35 nr. 16 c – L 7-29

56 1553 3/1 Christian 3.s åbne brev, at sognepræsten i Kerteminde må oppebære kronens part af tienden af Drigstrup sogn for at kunne holde en kapellan til tjeneste i Kerteminde bykirke og Drigstrup sognekirke.

Seglet påtrykt bagsiden
Reg.Dan. *2477, Kanc.Brevb. 204
LA. Od., Bjerge herreds breve 1553–1785

57 1553 11/11 Christian 3. oversender superintendent Jørgen Jensen et åbent brev af samme dato med forholdsregler over for gendøbere, „sacramenterer" og andre sværmere.

Rester af brevlukkende segl
Kanc.Brevb. 271
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 213 – L 7-30
Vedlagt 2 ekspl. af det åbne brev med forneden påtrykte segl.

58 1554 3/5 Christian 3. befaler superintendent Jørgen Jensen at sørge for, at der altid holdes en god skolemester i Assens, efter at hr. Mads Jensen har opladt sit vikarie til skolen.

Rest af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2667
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 36 nr. 41 – L 7-31
Vedlagt en afskr. af kongens åbne brev af samme dag.

59 1554 3/5 Christian 3. henlægger et vikarie ved St. Birgitte alter i Assens bykirke, hvis gods hr. Mads Jensen havde været forlenet med, til underhold for skolemesteren i Assens.

Dobbeltark Samt. afskr., som er fulgt med nr. 58
Reg.Dan. II 1232
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 36 nr. 42 – L 7-32
To samt. kopier findes i LA. Od., Båg herreds breve 1554–1694, nr. 18 og 28.

60 [1554] Udaterede optegnelser om præstekaldene i Vindinge, Sunds og Gudme herreder samt på Hindsholm.

Hefte med 8 bl. i kvartformat
LA. Od., Stiftets alm. breve 1525–1621
Fundet mellem Vinding herreds korrespondance. 1554 tilføjet på omslaget med nyere arkivhånd.

61 1555 9/1 Christian 3. tillægger læsemesterembedet i Odense kronens tiende af Sejerslev s.

Perg. Seglet delvis bevaret
Reg.Dan. II 1296
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 18 nr. 44 – L 7-33

62 1555 9/1 Christian 3. annekterer Højby sogn til kapellaniet ved St. Hans sognekirke i Odense.

Perg. med underskrift under plica Seglrem
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 23, Odense St. Hans kirkes breve 5 – L 7-34

63 1555 18/2 Christian 3. befaler superintendenten Jørgen (Jensen) at komme til sig, for at der kan træffes bestemmelse om kalentegods i Nyborg.

Spor af brevlukkende segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 37 nr. 15 – L 7-35
Brevet mangler i Kanc.Brevb. – ligesom adsk. flere kongebreve; sagen blev afgjort 8. april, jfr. Kanc.Brevb. s. 381.

64 1555 29/9 Christian 3.s trykte forordning mod gendøbere og sakramentere.

Seglet bevaret
Kanc.Brevb. 399
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 232 – L 7-36

65 1556 6/4 Kirstine Tidemandsdatter, enke efter Knud Ottesen (Hvide) til Rødkilde, m. fl. kalder hr. Jens Andersen, kapellan til Svendborg St. Nikolaj kirke, til at være sognepræst i Ulbølle og Vester Skerninge sogne efter afdøde hr. Hans.

Rester af 8 forneden påtrykte segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 24 nr. 49 – L 7-37

66 1557 15/11 Christian 3. meddeler superintendent magister Jørgen (Jensen), at Vejle sognemænd må beholde deres sognekirke, skønt den for nogen tid siden var lagt til Allested kirke, mod at vedligeholde kirken og skaffe præsten underhold.

Rester af brevlukkende segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 35 nr. 49 b – L 7-38

67 1557 23/12 Christian 3. meddeler superintendent Jørgen Jensen

ægteskabs dispensation for Kirsten Jørgens og hendes trolovede Hans Andersen, der i 3. grad er beslægtet med hendes afdøde mand.

Rester af brevlukkende segl
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 6 nr. 239 – L 7-39

68 1558 17/11 Christian 3. fastsætter Fyns superintendents indtægter.

Perg. Seglfragm.
Kanc.Brevb. 221
RA. Odense bisp, tidl.: Fyns bispearkiv pk. 27 nr. 4 – L 7-40

69 [1385?] Prior Simon og kapitlet i Odense St. Knuds kloster bortlejer en grund (i Odense?) til en borger og dennes hustru.

Lat. Perg.fragm., nu uden spor af datering el. besegling
÷ Rep.; udgives i Dipl.Dan.
RA.
Fragmentet har været benyttet som hæfterem om Odensegårds lens jordebog 1640/41, men er nu fjernet. Fragmentet blev konstateret og bestemt 1960 af Thelma Jexlev ved en undersøgelse af Rep. 13120, som på daværende tidspunkt endnu var fastgjort til jordebogen. Brevet er rimeligvis givet tilbage til klostret, men proveniensen er usikker, jfr. Rep. 13119-20. – Prior Simon kendes fra et rettertingsvidne 23. jan. 1385.

70 [16. årh.] Statutter for Odense herreds præsters sammenkomster 4 gange årligt.

Lat. Uden besegling
RA. Odense bispearkiv, indlagt i kirkeordinansen, jvf. ovenfor nr. 30

71 [16. årh.] Andragende til kongen fra superintendenten i Fyn om forskellige gejstlige anliggender.

Udat. koncept
RA. Odense bispearkiv, indlagt i kirkeordinansen, jvf. ovenfor nr. 30

72 Udat. (1514–21 og 1531–32) Jordebøger over bispegodset i en del fynske herreder samt diverse indtægtsregnskaber ført af Marinus Laursen, der opgiver at være blevet skriver på bispegården i Odense 1514.

2 hefter i brækket folio; A: 14 sm.heftede læg i løst skindomslag, B: 126 blade indbundet i samt. perg.omslag
RA. Reg. 108 A, pk. 15 nr. 10 og pk. 22
A kaldes i reg. „Regnskabsbog for Skriveren paa Bispegaarden i Odense"; B er behandlet af Kr. Erslev i „Konge og Lensmand" under betegnelsen „Jordebog over Ørkels Len m. v."

73 1548 og senere. Registratur og kopibog over breve i St. Knuds kloster, udarbejdet på foranledning af prior Christiern Poulsen. Med en enkelt afbrydelse – en registratur over kvitteringer, som Christiern Polusen har modtaget 1537–61 – indeholder de første 54 blade plus et enkelt blad længere fremme i håndskriftet afskrifter el. meget

udførlige udtog af både ind- og udgåede breve, hvoraf flertallet er trykt hos Vedel Simonsen. Alle disse breve er yngre end 1500.
Den egentlige arkivregistratur findes på håndskriftets fol. 44–46, 59–75 og 77–136; denne del er trykt fuldstændigt i ÆA. V, hvor der tillige findes regester (trykt med petit) af brevkopierne. Registraturen er ordnet topografisk, hovedparten af brevene er fra 1530'erne og 1540'erne, men spredt rundt i de forskellige afsnit findes et ikke ubetydeligt antal middelalderbreve, nogle med fuldstændig datering, resten med årsangivelse el. helt uden datering.

Ms. i folio, indb. i nyere papbind
ÆA. V 175–269
RA. Odense St. Knuds kloster, gl. sign.: Da. gejstl. sager, app. 10 – L 56-7
Håndskriftet er afl. fra Det kgl. Bibliotek, tidl.: GKS. 851, fol.; det har tilhørt Thomas og Jacob Bircherod samt Hans Gram. – Enkelte af de bevarede originalbreve bør kunne findes i registraturen, men kun i eet tilfælde henviser Will. Christensen i noterne til et originalbrev (fra 1561).

B. Landsbykirker

For Fyns stift gælder som for Sjællands stift, at antallet af originale breve, som oprindeligt har tilhørt landsbykirker, er stærkt begrænset. Derimod findes der fra Odense bispedømmes område dels nogle provste- og herredsbøger med afskrifter el. udtog af en række middelalderbreve dels nogle få meget gamle kirkeregnskaber. Herreds- og provstebøgerne er ofte begyndt ved midten af 1500-tallet, men er ikke alle bevarede i den oprindelige affattelse. En række herredsbøger angives at være udarbejdet 1571–72 og må opfattes som svar på et kongebrev fra maj 1571, der pålagde stiftslensmænd og superintendenter at indberette mangler ved præsters og degnes indtægter. Herredsbøgernes fortegnelser over og udtog af adkomstbreve er trykt i Ældste danske Arkivregistraturer V s. 803–1133. Fra Halsted, Loll. N. h., Munkebo, Bjerge h., Kørup (nu: Krogsbølle s.), Skam h., Stenstrup, Sunds h., og Kegnæs, Als S. h., findes i Rigsarkivet enkelte breve yngre end 1559.

Blandt provstebøgerne er Sunds herreds „Liber copiarum" i Landsarkivet i Odense, Sunds herreds provstearkiv, den mest omfattende. Den er startet 1565 af herredsprovsten Hans Eskilsen (død 1587) og indeholder afskrifter af et stort antal middelalderbreve. Han var sognepræst ved Vor Frue kirke i Svendborg, så flertallet af disse breve vedrører dog ikke landsbykirker, men kirkerne i Svendborg.

Nogle originale kongelige privilegier til samtlige præster på Falster udgør nu arkivgruppen „Falsters præsteskab", hvori er indlemmet adkomstbreve for vingodset på Falster. Disse breve vedrører provsten og biskoppens official på Falster; han var ofte tillige sognepræst i Nykøbing.

Lollands præsteskab

Breve vedrørende de lollandske præster i almindelighed blev registreret tre gange i tiden 1589–1626. I alt fald i 1626 fandtes brevene i Stokkemarke kirke, jfr. ÆA. V 899, men flertallet af brevene gjaldt ikke hele Lollands gejstlighed, kun Sønder herreds kalente. Af den almene gruppe er et enkelt brev bevaret i original, registreret under Odense bisp og kapitel som nr. 31, mens de under C 2 opførte kongebreve findes i afskrift i Landsarkivet for Sjælland m. v. og er registreret her nedenfor. Flertallet af de øvrige breve kendes dels i afskrifter i den nedenfor omtalte Jørgen Christensens kopibog dels i sene afskrifter af Poul Rogert og andre. Registraturerne er trykt ÆA. V 896–906.

1 1541 15/5 Christian 3. pålægger bønderne på Lolland at udrede almissekorn og „helle mössze madt" efter gammel sædvane og i overensstemmelse med recessen.
Omtrent samt. afskr.
Reg.: ÆA. V 894 (C 2)
LA. Kbh. Lolland-Falsters Stift, Kongebreve, Reskripter og Kollegialbreve 1472–1716

2 1541 17/5 Christian 3. pålægger alle godsejere på Lolland at sørge for at deres tjenere udreder almissekorn m. v.
Afskrift
Reg.: ÆA. V 894 (C 2)
LA. Kbh. Lolland-Falsters Stift, Kongebreve etc. 1472–1716

Kalente for Lollands Sønder herred

Præstekalentets breve er tabt, men registreret i de forannævnte registraturer og for nogles vedkommende afskrevet af præsten Poul Rogert. To breve, 15. sept. 1498 (Rep. 8641) og 16. dec. 1500 (Rep. 9219) findes desuden i en afskrift fra 1621 attesteret af herredsprovsterne på Lolland og 3 sognepræster (Ny kgl. Saml. 1188, 4to).

For *Sønder herred* lod provsten Jens Rasmussen udarbejde en jordebog 1571 med fortegnelse over kirkernes breve. Originalen er tabt, men en afskrift i Poul Rogerts samlinger er trykt ÆA. V s. 851–869. Fra sognene Vestenskov, Kappel, Gloslunde, Græshave, Ryde, Søllested, Skovlænge og Gureby omtales breve ældre end 1559.

Arninge kirke

1539 13/9 Christian 3.s rettertingsdom givet sognepræsterne Oluf Grubbe i Arninge og Peder Bertelsen i Købelev om gods tilhørende deres kirker.
Afskr., 17. årh.
LA. Kbh. Loll. Falst. stift, A. I Kongebreve m. v. 1472-1716
Kopien bekræftet af Axel Hansen Vesterborg, sognepræst i Ryde (1637-1674); jfr. Købelev k. og Rettertingsdomme II s. 350 og 458.

Landet kirke

1473 4/11 Lollands Sønder herredstingsvidne givet kirkeværgerne ved Landet kirke om kæremål vedrørende 4 gårde, som tilhører „S. Mattes" i Landet kirke og ikke præstebordet.
Perg. 7 seglsnit

Rep. 3330
RA., gl. sign.: Loll. S. h. 1 – L 215

Stokkemarke kirke

1462 15/5 (Rep. 1464) synes forsvundet efter 1880, jfr. Repertoriet.

1 1498 13/9 Kong Hans stadfæster Christian 1.s rettertingsdom af 15. maj 1462, hvorved et skøde til præsten hr. Laurids i Stokkemarke på en gård Tågerud i Østofte s. stadfæstes, og dronning Dorotheas tilsvarende stadfæstelse af 24. april 1486.
Perg. Seglsnit
Rep. 8640 (med 1464 og 5862) – reg.: ÆA. V 866
RA., gl. sign.: Fuglse h. 43 – L 273
Brevet blev 1742 foræret til Klevenfeldt.

1525 20/8 Stokkemarke sognevidne om penge modtaget i St. Clemens kirke (AM. IX, 6) stammer næppe fra sognekaldsarkivet.

2 1559 13/8 Stokkemarke sognevidne angående tienden.
Rester af bomærker
LA. Kbh. Lolland-Falsters stift, Dok. og breve for herrederne 1464-1762

Lollands Nørre herred

En provstebog for Nørre herred fra 1571(?) findes i LA. for Sjælland m. v. i to samtidige redaktioner og delvis skrevet af samme hånd. Begge papirshefter er i folio og indbundet i hver sit pergamentsblad fra et liturgisk håndskrift. Det ene hefte er blevet indsendt til biskoppen over Fyn og findes i stiftsarkivet i pakken „Jordebøger, herredsbøger og dokumenter vedrørende gejstlighedens indtægter 1568–1703", mens det andet er forblevet i provstearkivet og derfor indeholder en del senere tilføjelser, det har betegnelsen „Herredsbog 1571–1667". De indeholdte brevfortegnelser er trykt ÆA. V s. 870–85. Fra følgende sogne omtales breve ældre end 1559: Sandby, Købelev, Nordlunde, Herredskirke, Holsted og Birket.

Branderslev kirke

1528 21/12 Frederik 1. befaler sognepræsterne i Branderslev på Lolland, i Torkilstrup, Gundslev og Eskilstrup på Falster at møde med deres præsentationsbreve.
Seglet påtrykt bagsiden
RA. Top.Saml. på papir, Nørre h. Lolland, Branderslev

Købelev kirke

1 1494 2/11 Købelev sognevidne, æsket af hr. Anders Lauridsen, sognepræst i Købelev, angående præstens pligt til at levere oldensvin til slotsherren på Ravnsborg og desuden om præstens ret til at bruge skoven til sine oldensvin.

Afskr. 17. årh., orig. tabt
Rep. 7754 – reg.: ÆA V 874
LA. Kbh., Lolland Falster stift A, I. Kongebreve m. v. 1472-1716
Kopien er ligesom de to følgende nr. attesteret af sognepræsten Jacob Pedersen Top i 1685.

2 1539 13/9 Christian 3.s rettertingsdom givet sognepræst Peder Bertelsen i Købelev på Købelev kirkes gods.

Afskr. 17. årh., orig. tabt
Reg.: ÆA. V 874
LA. Kbh., Lolland Falster stift A, I. Kongebreve m. v. 1472-1716. Jfr. Arninge k.; rettertingsdombogen for 1539 er ikke bevaret.

3 1539 19/10 Købelev sognevidne givet sognepræst hr. Peder Bertelsen om 4 gårde tilhørende Købelev præstebord.

Afskr. 17. årh., orig. tabt
Reg.: ÆA. V 874
LA. Kbh., Lolland Falster stift A, I. Kongebreve m. v. 1472-1716.

Vindeby kirke

1469 29/8 Ærkebiskop Tue af Lund og 6 andre biskopper udsteder indulgensbrev på 40 dage til dem, der besøger St. Andreas kirke i Vindeby, Odense stift, eller yder kirken hjælp.

Lat. Perg. Alle segl tabt
Rep. 2636, Reg.Dan. 4357
Kgl. Bibl., Thott 730, fol.
Det originale afladsbrev er ligesom brevet fra Fuglse herreds præstekalente indklæbet i Poul Rogerts Samlinger.

Horslunde kirke

1509 29/7 Nybølle birketingsvidne, at hr. Hans Jensen, sognepræst i Horslunde, krævede hr. Laurids Blak til ansvar for fortæret og bortødet gods.

3 forneden påtrykte bomærker
Rep. 11317
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 189
Foræret til Da.Selsk. 1751 af biskop Harboe.

Fuglse herred

Jørgen Christensen, der 1542 blev sognepræst i Østofte og tillige var provst i Fuglse herred 1547–93, har i sin såkaldte „kopibog", som nu findes som nr. C II, 1 i Karen Brahes håndskriftsamling, LA. Odense, ladet afskrive en lang række kongebreve og andre dokumenter. Mange af dem gælder gejstligheden på Lolland i almindelighed, jfr. Repertoriet IV s. 165 og 2. rk. VIII s. 240–41. Kun få breve vedrører landsbykirker: 16. nov. 1473 (Rep. 3336) et tingsvidne fra Fuglse h. om Tirsted præstegårds rettigheder i Eskemose og 1. jan. 1503 (Rep. 9771) et sognevidne om Østofte præstegårds oldengæld samt 18. febr. 1508 (Rep. 10961) præsentationsbrev til Fejø og Femø kirker.

Ved siden af kopibogen forfattede provst Jørgen Christensen i forbindelse med sin visitats af kirkerne i efteråret 1564 en fortegnelse over kirkegodset og de tilhørende adkomstbreve. Denne fortegnelse kendes nu kun fra Poul Rogerts udtog, som er trykt ÆA. V s. 837–50. Fra sognene Ringsebølle, Olstrup, Fuglse, Holeby (tidligere Horeby), Bursø, Nebbelunde, Sædinge, Tirsted, Hillested, Østofte og Askø omtales adkomstbreve på kirke- og præstegods samt i enkelte tilfælde breve om annektering af sogne.

Fuglse herreds præstekalente

1434 15/6 Biskop Navne af Odense, selv medlem af Fuglse herreds præstekalente, stadfæster dettes privilegier og statutter samt tildeler kirkernes velyndere 40 dages indulgens.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 6696, Reg.Dan. 3551
Det originale perg.brev er indklæbet sidst i håndskriftet Thott 730, fol. (Kgl. Bibl.), som er Poul Rogerts forannævnte Samlinger til Lollands Historie.

Fuglse kirke

1450 3/7 Anders Pedersen, domprovst i Lolland, stifter forlig mellem Mikkel Grubbe, provst i Fuglse h. og fru Birgitte, gift med Bo Dyre, i en strid om retten til oldensvin.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 7990 – reg.: ÆA. V 838
RA., gl. sign.: Fuglse h. 39 – L 157
Læst på Fuglse h.ting 28. juli 1635.

Musse herred

Provstebogen fra Musse herred er væsentlig yngre end de andre herredsbøger; den findes i original i LA. Kbh. som „Herredsbog 1616–1729". Fra jul 1616 til aug. 1617 har de enkelte sognes præster og degne underskrevet fortegnelser over deres og kirkernes indkomster og herligheder. Helt summarisk omtales enkelte breve i Tårs, Vigsnæs, Døllefjælde og Bregninge sogne; kun for Toreby og Herritslev sogne er der egentlige brevregistraturer. Fortegnelserne er trykt ÆA. V s. 817–35.

Tårs kirke

1 1362 28/8 Ærkebiskop Niels af Lund og landets øvrige biskopper eftergiver alle, der besøger St. Andreas kirke i Tårs, 40 dage af den pålagte kirkebod.
Lat. Perg. 1 bevaret segl og 6 tabte
Rep. 2664, Dipl.Dan. 3 rk. VI 202
Arkivet på Orebygård
Breve fra Tårs kirkes arkiv er kommet til Berritsgård, som havde patronatsretten, og er med Berritsgård-arkivet overflyttet til Orebygård.

2 1381 24/6 Peder Andersen, sognepræst i Næstelsø, Roskilde Stift, bevidner at Anders Ingvarsen på sit dødsleje har skænket alt sit jordegods på Lolland til Tårs kirke.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 3326
Arkivet på Orebygård

3 1417 23/4 Biskop Severinus, vikar for biskop Jens af Odense, indrømmer 40 dages indulgens til gunst for Tårs kirke.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 5655, Reg.Dan. 3314
Arkivet på Orebygård

4 1434 28/6 Ærkebiskopperne Peder af Lund og Aslak af Nidaros samt 11 danske, norske, svenske og tyske biskopper tildeler besøgende i Tårs kirke 40 dages aflad.
Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 6781
Arkivet på Orebygård

5 1476 11/11 Biskop Karl af Odense tildeler besøgende på Tårs kirkegård 40 dages aflad til gengæld for bønner for de afdøde eller deltagelse i processioner.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 3922, Reg.Dan. 4592
Arkivet på Orebygård

6 1502 11/11 Ærkebiskop Birger og 4 danske biskopper tildeler 40 dages aflad på samme vilkår som i nr. 5.
Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 9713, Reg.Dan. 5245
Arkivet på Orebygård
Jfr. det tabte afladsbrev af sa. dato (Rep. 9714).

Vigsnæs kirke

1532 19/6 Frederik 1. tillader indbyggerne i Vigsnæs at holde en kapellan, når de selv sørger for hans løn.
Samt. og lidt yngre kopi
LA. Kbh., Lolland Falster stift A, I Kongebreve m. v. 1472-1716
Den 2. kopi er beseglet af 4 præster.

Toreby kirke

1546 18/2 Musse herredstingsvidne, at hr. Morten i Flintinge, sognepræst til Toreby, bød lovhævd på al Toreby præstegårds tilliggende i Flintinge.
Orig. tabt, afskr.
Reg.: ÆA. V 824
LA. Kbh., Loll. Falster stift, Dok. vedr. gejstligh. og kirkernes indtægter

Døllefjælde kirke

1527 1/10 Vidnesbyrd afgivet på landemode i Tirsted kirke med oversættelse af en latinsk notits i en messebog, at hertug Christoffer 25. juli 1362 skænkede gården Tostrup til Døllefjelde præstebord.
Perg. 4 perg.remme og 1 seglsnit
RA., gl. sign.: Musse h. 55 – L 133
På bagsiden af brevet findes en afskr. af den lat. notits, jfr. Dipl.Dan. 3 rk. VI nr. 190.

Falsters præsteskab og vingods

1 1417 2/1 Erik af Pommerns værnebrev for præsterne på Falster, som hver får ret til en skattefri gård på kirkens grund. Præsterne indrømmes testamentefrihed og deres arvinger nådsensår. Til gengæld skal præsterne to gange om året afholde årtider i Nykøbing for kongefamilien.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 5630
RA. Falsters præsteskab, gl. sign.: Da.Selskabs membraner – L 325-1
Sigillatorisk forbundet med de følgende stadfæstelser af 1456, 1496 og 1515.

2 1456 2/8 Christian 1. stadfæster Erik af Pommerns privilegier til præsterne på Falster.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 636
RA., jfr. ovenfor

3 1494 11/4 Nykøbing bytingsvidne, at kun den, som biskoppen over Fyn har givet sit officialsegl og gjort til provst på Falster, har ret til Ravnstrup og Ravnstrup fang mod at forsyne alle sognekirkerne med vin.
5 forneden påtrykte segl og bomærker
Rep. 7626
RA. Top. Saml. på papir, Nørre h. Falster, N. Kirkeby s.

4 1494 26/11 Falsters landstingsvidne, at Ravnstrup altid har tilhørt provsten i Nykøbing.
Perg. 4 bevarede segl og bomærker samt 1 perg.rem
Rep. 7768
RA. Falsters præsteskab – L 325-2
Afgivet af Museet f. nord. Oldsager 1883.

5 1494 19/12 Præsten Hans Abrahamsen i Nykøbing bevidner at han har modtaget biskop Karl af Odenses segl, og udtaler sig om sit forhold til Ravnstrup.
Perg. Seglet bevaret (beskad.)
Rep. 7781
RA. Nykøbing F. kirkes arkiv, gl. sign.: Falsters Nørre h. Suppl.
Afgivet af Museet f. nord. Oldsager 1883.

6 1494 19/12 Henrik Mikkelssen, sognepræst i Nykøbing, official på Falster, udsteder vidnesbyrd om sit forhold til Ravnstrup.
Perg. 1 perg.rem, 4 bevarede segl og bomærker
Rep. 7782
RA. Falsters præsteskab – L 325-3
Afgivet af Museet f. nord. Oldsager 1883.

7 1495 28/1 Falsters landstingsvidne, at Hans Bille, biskop Karls foged på Ålevad, på 4 ting har lovbudt om Ravnstrup.
Perg. 1 tabt og 4 bevarede segl og bomærker
Rep. 7824
RA. Falsters præsteskab – L 325-4
Afgivet af Museet f. nord. Oldsager 1883.

8 1496 27/9 Kong Hans stadfæster Erik af Pommerns og Christian 1's privilegier til præsterne på Falster.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 8224
RA. Falsters præsteskab, gl. sign.: Da.Selsk. membraner – L 325-1

9 1513 9/4 Christian 2. stadfæster sine forgængeres privilegier for sognepræsterne på Falster.

Perg. Seglet bevaret
RA. Falsters præsteskab, gl. sign.: Da.Selsk. membraner – L 325-1

10 1530 14/6 Tre falsterske præster meddeler, at det på landemode i Tingsted blev bevidnet, at Ravnstrup alene tilkommer biskoppens official mod pligt til at forsyne sognekirkerne med vin.
3 forneden påtrykte segl
RA. Top.Saml. på papir, Falster, N. Kirkeby s.
Et andet eksemplar findes i LA. Kbh. Loll.-Falsters stift, Dok. fra herrederne.

11 1535 28/7 Landsdommer Jep Torbensens åbne brev, at sognepræsterne på Falster må bruge præstegårdsjorderne i henhold til privilegierne, indtil sagen bliver pådømt af kongen.
Beskad. Overklæbet segl
LA. Kbh., Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

12 1541 8/5 Christian 3. stadfæster, at Stubbekøbing by har skænket kalentebrødrene på Falster en bolig til fri præstebolig.
Perg. Seglet bevaret
RA. Falsters præsteskab, gl. sign.: Stubbekøbing – L 325-5

13 1543 21/3 Falsters landstingsdom, at almuen på Falster skal give præster og degne samme betaling som i kong Hans' tid.
Rester af 1 forneden påtrykt segl
LA. Kbh., Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

14 1545 4/8 Kalentebrødrene på Falster overdrager deres medbroder hr. Laurids Brunck, provst på Falster, den jord, som afdøde Søren Pedersen havde haft.
Rester af 5 forneden påklæbede segl
LA. Kbh., Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

15 1551 jan. Falsters landsting dømmer, at en gård i Roedt og en gårdsæde i Torp skal forblive kalentegods.
Dobbeltark. Overklæbet segl (på s. 2)
LA. Kbh., Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654
Datoen er snapsting efter jul.

Falsters Nørre herred

Nogen fuldstændig herreds- el. provstebog er ikke bevaret, kun et udateret brudstykke omfattende N. Vedby sogn. Efter skriften at dømme, er det fra 1570'erne; det har tidligere fejlagtigt været lagt ind i herredsbogen for Sønder herred, men findes nu i pk. „Jordebøger, herredsbøger og dokumenter vedr. ... Falster 1571–1690" i Lolland-Falsters bispearkiv, LA. Kbh. Det bevarede brudstykke indeholder udtog af 3 breve 1535–54, ÆA. V s. 807–08.

Maglebrænde kirke

1480 23/6 Christian 1. stadfæster præsten i Maglebrændes ret til at fiske i Maglebrænde sø.

Kopi
Rep. 4641
LA. Kbh. Lolland Falster stift A, I Kongebreve m. v. 1472-1716
Kopien bekræftet af sognepræst Jesper Jepsen i Stubbekøbing (1627-1668)

Torkilstrup kirke

ca. 1400 Brudstykke af et kirkeregnskab (?) – der nævnes bl. a. gæld til St. Marie i Torkilstrup samt nogle personer i Skørringe.

Ca. 1/3 af 1/2 brækket folioark
RA. Top. Saml. på papir, Nørre h., Torkilstrup s.

Lillebrænde kirke

1472 10/7 Christian 1.s brev om en sjælegave til Lillebrænde kirke.

Afskr.
Rep. 3121
LA. Kbh. Lolland Falster stift A, I. Kongebreve m. v. 1472-1716
Kopien er bekræftet af præsten Gregers Madsen i Lillebrænde (1664-1679)

Kippinge kirke

1 1517 el. 1518 30/12 Ridder Johan Oxe skænker 1 lødemark årligt til det hellige sakramente i Kippinge kirke og testamenterer dertil en gård i Grimstrup, hvis han dør barnløs.

Perg. 2 bevarede segl og 1 perg.rem
AM. VIII, 33
Brevet er dateret 5. dag jul 1517.

2 1518 15/6 Christian 2. kvitterer for modtagelsen af 1225 mark danske m. fl. penge tilhørende det hellige sakramente i Kippinge under biskoppen af Fyns og andre gode mænds bestyrelse. Kongen forpligter sig til at tilbagebetale lånet næstfølgende St. Mikkels dag.

Perg. Seglet bevaret
RA., gl. sign.: Falsters Nørre h. – L 209-1
Under plica: dominus rex per se.

3 1530 12/5 Barbara Eriksdatter til Beritsgård, Otte Clausens enke, erkender at skylde det værdige sakramente i Kippinge kirke 200 mark danske penge, som skal betales med 20 mark årligt inden St. Mortensdag til kirkeværgerne.

Perg. 3 bevarede segl
RA., gl. sign.: Falsters Nørre h. 5 – L 209-2

Tingsted kirke

1540 27/8 Christian 3. stadfæster hr. Niels Bruns kaldelse til sognepræst i Tingsted, da magister Jørgen, superintendent over Fyns stift, har forflyttet den hidtidige sognepræst hr. Jakob til Rynkeby sogn.

Overklæbet sekret bagpå
LA. Kbh. Loll. Falster stift, A. I Kongebreve m. v. 1472-1716

Falsters Sønder herred

Der er bevaret to herredsbøger, en fra 1572 og en fra 1595 med nogenlunde samme indhold; begge hefter findes i LA. Kbh. i den under Falsters Nørre herred omtalte pakke. Fra følgende landsogne findes udtog af breve: Karleby (1496–1557), N. Ørslev (1535–56), Skelby (1563). Af intet af disse breve synes den fuldstændige ordlyd at være bevaret.

Odense herred

Provsten i Odense h., Jakob Henriksen, udarbejdede 1572 en fortegnelse over præsters og degnes indtægter samt regester af ganske få breve. Det originale foliohefte, indsyet i et pergamentsomslag, findes i Fyns bispearkiv, Odense herreds breve nr. 1, i LA. Odense. Kun fra sognene Sanderum (1514, 1516), Trøstrup (1555), Verninge (1485, 1554), Tommerup (1542), Brylle (1463) og Brændekilde (1555) findes udtog af breve, jfr. ÆA. V 920–23. Bortset fra kongebrevene fra 1550'erne synes ingen fuldstændig tekst bevaret af de nævnte breve.

Rolsted kirke

1557 15/8 Rolsted sognevidne givet sognepræst Thomas Ibsen om landgilden af en gård i Ferritslev.

Spor af 4 påtrykte segl
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer nr. 14 – L 245
Læst på Åsum h.ting 5. aug. 1624 og på Vindinge h.ting 17.(?) juni 1664. – Afleveret fra Det kgl. Bibl.

Højby kirke

1535 7/11 Højby sognevidne, at Per Jude havde truet hr. Hans Lauridsen på livet både i kirken og på vej til kirke.

Rester af 3 påtrykte segl
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 197

Bjerge herred

I Bjerge h. har provsten allerede i 1568 indkaldt indberetninger fra præster og degne om deres indtægter og eventuelle adkomstbreve og forment-

lig straks efter redigeret en afskrift som blev indsendt til superintendenten. Den findes i Fyns bispearkiv, Bjerge herreds breve nr. 1, LA. Odense, og udgør et foliohefte indheftet i et omslag af kraftigere papir. Brevudtogene er trykt ÆA. V s. 908–18. Under Munkebo sogn findes en attesteret, fuldstændig afskrift af Christian 3.s forlig 18. sep. 1538 mellem fru Mette (Skinkel), enke efter ridder hr. Tilluf (Eriksen Bjørn) og sognepræst hr. Knud Henningsen i Munkebo, hvorefter fru Mette må beholde præstegården, så længe hun lever, mod at sognepræsten kvit og frit får overladt en anden gård i Munkebo, som tilhører kirken. Fra Mesinge s. omtales breve fra 1531 og 1542 og fra Kølstrup s. et sognevidne fra år 1500. For øvrige landsogne nævnes kun breve (uden årsangivelse) i forbindelse med gods, som embedet har mistet.

En regnskabsbog for årene 1552–56 for kirkerne i Bjerge h. med Hindsholm og kirkerne i Vindinge h. findes blandt kirkeregnskaberne i LA. Odense, tidligere i RA., gl. sign.: Danske Samlinger 91. I LA. findes desuden en „kirkebog" fra Kølstrup 1546–1664 indeholdende „kirkestol", inventarium m. v. samt kopi af et brev udstedt af superintendent Jørgen Jensen i oktober 1545.

Lunde herred

For Lunde herred findes to fortegnelser over gejstligt gods, Fyns bispearkiv, Lunde herreds breve nr. 1a og b. Den første omfatter både kirker, præster og degne og har lidt senere fået tilføjet årstallet 1552, hvilket må være forkert; den synes at være udarbejdet efter Christian 3.s død. Den anden fortegnelse omfatter kun præsters og degnes indtægter, den er skrevet 1571–72 af samme hånd, som har skrevet den første fortegnelse. Af denne findes desuden en yngre afskrift i provstearkivet. Der angives ingen datering for de breve, som omtales i den første fortegnelse, men et enkelt, der er bevaret i original, er dateret 18. februar 1562. I den anden fortegnelse findes derimod årsangivelser ved nogle af brevene, således for Lumby præstegård (1502–13), for Østrup præstegård (1548, 1562 og et uden datering; dette er fra 1558, det er ligesom 1562-brevet bevaret i original), for Egense præstegård (1553) og endelig en række adkomstbreve på Lunde præstegård, anført uden datering, men et af dem er udstedt af kong Hans. De to fortegnelser er trykt ÆA. V s. 926–30 og 933–38.

Østrup kirke

Endnu i begyndelsen af 1890'erne fandtes der i Østrup præstegård 6 originalbreve fra 1500-tallet. Foruden de nedenfor registrerede og det under Lunde herred nævnte brev fra 1562 fandtes følgende breve: 22. sept. 1568 mageskifte om jord til Hjadstrup præstegård, et sognevidne 5. marts og et herredstingsvidne 8. marts 1581 om præstens ret til Hjadstrup præstegård. Brevene er sammen med jordebogsoplysningerne 1572 om Hjadstrup annekspræstegård og Østrup præstegård trykt af H. F. Rørdam i Kirkehistoriske Samlinger 4 rk. II s. 705–20, Kbh. 1893. Brevene er senere afleveret til Landsarkivet for Fyn og findes nu i Østrup præstearkiv, pk. Dokumenter vedr. præsteembedet 1558–1690.

1 1558 8/9 Mageskifte mellem Per Knudsen i Hjorslev og sognepræst hr. Christoffer Jensen i Østrup om 4 agre i Ørkeby mark.
1 påtrykt segl
Reg.: ÆA. V 934
LA. Od. Østrup præstearkiv

2 1558 28/9 Tingsvidne af Lunde herredsting om det mærke, hr. Christoffer Jensen, sognepræst til Østrup, har i sit kvæg.
3 påtrykte segl
LA. Od. Østrup præstearkiv

Lumby kirke

1 1474 29/12 5 kardinaler udsteder afladsbrev til gunst for St. Katrine kirke i „Lyngbye", Odense stift.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 3550, Reg.Dan. 4570 (med dato: 1475 24/12)
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 9 nr. 461 – L 217
Perg. har været benyttet til omslag om bøndernes bylov, iflg. indberetning fra sognepræsten 1707.

2 1530 19/3 (el. 25/4) Næsbyhoved birketingsvidne givet Laurids Hersth (?) om en vej over Lumby kirkes grund.
Perg., beskad. 3 perg.remme og 1 seglsnit
LA. Od. Perg.samlingen, Lumby præstearkiv
Datoen er utydelig, men bør formentlig læses ti. e. St. Gregoriidag, evt. e. St. Georgii dag. Brevet er ikke registreret i de to herredsbøger fra Lunde h., ÆA. V s. 924 ff.

Skam herred

Skam herreds provstebog fra 1572 er tabt, men afsnittene om adkomstbreve gengives ÆA. V 942–47 efter en attesteret afskrift 1686. Den fin-

des i Skam herreds provstearkiv, LA. Odense, og registrerer følgende breve indtil 1559: 1394 5/3 (Rep. 3924), 1541 2/11, 1544 1/9, 1546 og 1555. Brevenes ordlyd kendes udførligere fra referater i herredagsdombøgerne og sene afskrifter.

Krogsbølle sogn

Det nuværende Krogsbølle sogn udgjorde i middelalderen 3 sogne: Agernæs, Hundstrup og Kørup. 9. jan. 1555 befalede Christian 3., at Kørup kirke skulle nedbrydes, og sognefolket blev henvist til Vor Frue kirke i Agernæs, dog blev Rorslev by henlagt til N. Nærå s. Hundstrup var anneks til Agernæs, men dette forhold ændredes, da Mourids Podebusk ved slutningen af 1500-tallet lod bygge en ny kirke ved Kørup gård efter at have fået kgl. tilladelse til at nedbryde Agernæs kirke, hvilket kun delvis skete. Helligtrefoldighedskirken i Kørup var derpå hovedsogn med Hundstrup som anneks indtil slutningen af 1700-tallet, da Kørup kirke blev nedbrudt og Hundstrup blev hovedsogn under navnet Krogsbølle.

Agernæs kirke

1482 22/6 Fyns landstingsvidne, at en omstridt eng er tildømt Agernæs kirke.

Perg. 4 helt el. delvis bevarede segl og 5 perg.remme
Rep. 5042
RA., gl. sign.: Skam h. 47 – L 107

Hundstrup kirke

1 1428 25/3 Skam herredstingsvidne givet hr. Niels i Hundstrup, at en jord i Bårdesø, som hr. Niels påbor, i mere end 100 år har tilhørt Vor Frue alter i Hundstrup kirke.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 6350
RA., gl. sign.: Skam h. 30 – L 191-1

2 1481 26/9 Skovby herredstingsvidne om Jens Andersens skøde til Henrik Mortensen på en gård i Bederslev og om to enge, der var skænket til Hundstrup kirke.

Beskad. Rester af 6 forneden påtrykte bomærker
Rep. 4913
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 191-2
Foræret til Da.Selsk. 1750 af Klevenfeldt.

3 1538 20/10 6 adelige og superintendent Jørgen Jensen afgør en strid mellem Jørgen Gyldenstjerne, vikar i Odense, og hr. Niels Nielsen i Agernæs, kapellan til Hundstrup kirke, om præstegården, at den tilhører Jørgen Gyldenstjerne, men bonden skal yde tiende til hr. Niels Nielsen.

7 overklæbede segl
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 191–3
Samt. påskr.: Her Nielsziisz breff y Affuernesz

Bederslev kirke

1 1459 4/5 Biskop Henneke af Odense lægger Vellinge by og Pugholm gård i Skam h. fra Norup sogn (nu Lunde h.) til Bederslev sogn.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 979
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 39 nr. 24 – L 113-1. Sigillatorisk forbundet med 6. febr. 1472

2 1459 29/5 Ærkebiskop Tue af Lund stadfæster ovennævnte brev.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 993
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 39 nr. 24 – L 113-2

3 1466 13/3 Skam herredstingsvidne givet Hans Berg af Bederslev, at vejen fra Vellinge til Bederslev er langt bedre end vejen fra Vellinge til Norup.

Perg. 3 perg.remme og 4 seglsnit
Rep. 2035
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 39 nr. 24 – L 113-3

4 1466 8/4 Hans Eggert, official i Odense, bilægger en strid mellem Norup og Bederslev sogne om Vellinge by ved godset Pugholm.

Lat. Perg., med notarmærke 2 perg.remme og 4 seglsnit
Rep. 2050, Reg.Dan. 4275
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 23, St. Hans kirke – L 113-4

5 1472 6/2 Biskop Magnus af Odense stadfæster sin forgænger biskop Hennekes afgørelse om Vellinge.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 3039, Reg.Dan. *6961
RA. – L 113-1
Sigillatorisk forbundet med 4. maj 1459.

6 1489 10/5 Biskop Karl af Odense stadfæster sine forgængeres afgørelser.

Lat. Perg. Seglfragm.
Rep. 6493
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 39 nr. 24 – L 113-5

7 1533 15/11 Fyns landstingsvidne givet electus Knud Gyldenstjerne og kirkeværger til Bederslev kirke med underkendelse af Skam her-

redstingsdom, hvorved jord, værd to mark sølv, var blevet fradømt kirken.

Perg. Seglsnit
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 39 nr. 24 – L 113-6

8 1534 2/4 Skam herredstingsvidne givet Niels Sommer i Pugholm om Bederslev kirkes lovhævd på en jord.

Perg. 7 seglsnit
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 39 nr. 24 – L 113-7
Læst på Lunde herredsting onsd. d. 16. sept. 1635

Skamby kirke

1555 9/1 Christian 3. ændrer Skamby sogns ydelse til sognepræsten ved St. Albani kirke. Denne får tillagt halvdelen af kongetienden mod at give afkald på ½ læst korn af Slebstrup, der tilbagegives sognepræsten i Skamby.

Perg. Seglet tabt
Reg. *2755 – Reg.: ÆA. V 943
LA. Od. Perg.samlingen, Skamby præstearkiv.
Herved ændredes bestemmelsen af 1551; der synes udstedt flere kongebreve i 1555, men ingen af dem er indført i Kanc. Brevb., jfr. Odense St. Albani kirke nr. 10–11.

Skovby herred

En herredsbog, formentlig fra 1572, findes i original i LA. Odense, Fyns bispearkiv, Skovby herreds breve nr. 1, mens en lidt yngre afskrift findes i provstearkivet sammesteds. Herredsbogen indeholder foruden brevudtog også nogle fuldstændige afskrifter af dokumenter i en strid mellem præsten og degnen i Hårslev. Fra Vigerslev s. registreres kun 5 af de bevarede originalbreve, desuden et brev om degneboligen 1566 samt om degneboligen i Veflinge s. (1564), Særslev s. (1533–34), Guldbjerg s. (1570), Hårslev s. (1492–1559) ialt 26 breve, hvoraf 7 findes afskrevet længere fremme i håndskriftet: 1509, 24. juni Hårslev sognevidne (Rep. 11296, ÆA. V 965–66); 1516, 17. nov. (? læsningen af helgendagen er usikker), dronning Christines missive til sognepræsten hr. Niels (ÆA. V 959); 1521, 23. aug., Anders Degns genbrev på leje af degnebolig (ÆA. V 959–60); 1523, 22. marts, vidnesbyrd af Mads Degn i Skydebjerg (ÆA. V 962–63); 1523, 23. marts, generalofficial Mads Pedersens vidnesbyrd (ÆA. V 961–62); 1523, 16. april, Anders Degns meddelelse om indhegning af præstejorden (ÆA. V 960–61) og 1532, 24. april Skovby herredstingsvidne om Hårslev kirkes gård i Ejlskov (ÆA. V 964–65). Afskrifterne er pånær kirkens 2 breve 1509 og 1532 skrevet af sognepræsten Niels Knudsen, der 1604 blev herredsprovst og formentlig efter dette tidspunkt har udarbejdet en ny registratur over breve vedrørende Vigerslev. Han har samtlige bevarede breve til og med 1564 pånær 1469-brevene om striden med fru Hilleborg, hvilket tyder på, at de to breve ikke var i præstearkivet. Derimod synes 1502-dommen overset ved en forglemmelse. Udover de bevarede breve registreres et tingsvidne fra Skovby herred 29. maj 1465 af omtrent samme indhold som 1421-brevet.

Ore kirke

1547 6/6 Bogense bytingsvidne givet sognepræst hr. Simon Jensen i Ore om et pantebrev på en gård i Tofte.

4 forneden påtrykte bomærker og rester af endnu et
RA. Top. Saml. på papir, Skovby h., Tofte 6

Guldbjerg kirke

1526 22/4 Biskop Jens Andersen i Odense overlader hr. Jørgen Knudsen, sognepræst i Guldbjerg, en gård tilhørende kirken mod en årlig afgift.

Rester af segl på bagsiden
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10 a – L 171

(Nørre-) Sandager kirke

1480 17/12 Grindeløse sognevidne om skov tilhørende Sandager kirkes præstebord.

Orig. tabt; udat. vid. (16. årh.) med Jesper Daas segl påtrykt
Rep. 4783
RA. Top. Saml. på papir, Skovby h., Sandager s.
Afl. fra Kgl. Bibl. 1909; tidl. NKS. 608 d, fol.

Veflinge kirke

1488 2/6 Simon Lauridsen, official i Odense, m. fl. afgør på præstemøde i Odense domkirke en strid mellem Veflinge og Særslev sogne, således at tienden af Kosterslev bør tilfalde Veflinge kirke og præst.

Perg. 3 bevarede segl og 4 perg.remme
Rep. 6273
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10 a – L 299

Vigerslev kirke

1 1418 7/3 Frille Kerssen (dvs. Christiernsen) lejer en grund af Vigerslev kirke for 1 pund korn om året i sin og sin hustrus levetid.

Plattysk Perg. 3 perg.remme
Rep. 5702 – reg.: ÆA. V 969
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10 a – L 305-1

2 1421 25/6 Skovby herredstingsvidne givet hr. Andreas, præst i Vigerslev, at fjerdedelen af Stjernebjerg skov og fjerdedelen af fiskeriet i Langesø hører til Vigerslev præstebord.
Lat. Perg. 8 perg.remme
Rep. 5922 – reg.: ÆA. V 950 og 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-2

3 1443 25/9 Skovby herredstingsvidne givet hr. Peder, præst i Vigerslev, at dam og damsted i præstegården med rette tilhører præsten.
Perg. 4 bevarede segl, 3 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 7364 – reg.: ÆA. V 950 og 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-3

4 1447 12/1 el. 13/7 Skam herredstingsvidne givet hr. Peder, præst i Vigerslev, om en eng på Torup mark.
Perg. 2 bevarede segl, 5 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 7660 – reg.: ÆA. V 969
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-4

5 1447 9/6 Skam herredstingsvidne, at væbner Borkvard Ivensen havde skødet hr. Peder på Vigerslev kirkes vegne 4 agre, som kaldes Ammetoffthe, på Torup mark.
Perg. 6 perg.remme
Rep. 7702 – reg.: ÆA. V 970
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-5

6 1467 29/3 Ridder Eggert Frille på Ore birk skænker et stykke jord i Vigerslev til præstegården sammesteds.
Perg. 3 perg.remme
Rep. 2245 – reg.: ÆA. V 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-6

7 1469 21/1 Fyns landstingsvidne, at sognepræsten i Vigerslev, hr. Jørgen, lovsøger fru Hilleborg, hr. Knud Henriksens enke, for hendes beviser på Ågård i Vigerslev.
Perg. 7 tabte segl
Rep. 2547, (Reg.Dan. *6702)
RA., gl. sign.: Skovby h. 32 – L 305-7

8 1469 1/2 Skovby herredstingsvidne om en strid mellem sognepræsten i Vigerslev, hr. Jørgen og fru Hilleborg angående hendes adkomst til nogle ejendomme.
Perg., beskad. 8 tabte segl
Rep. 2555
RA., gl. sign.: Skovby h. 7 – L 305-8

9 1499 13/3 Skovby herredstingsvidne, at hr. Anders Jensen, sognepræst i Vigerslev, gjorde lovhævd på Vigerslev præstegårds tilliggende.
Perg. 4 bevarede segl og 4 perg.remme
Rep. 8775 – reg.: ÆA. V 950 og 967
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10 a – L 305-9

10 1500 10/12 Per Andersen, generalofficial i Odense, bekendtgør, at 12 mænd vidnede, at Haveløkke ligger i Vigerslev s., og at korntienden deraf bør tilfalde Vigerslev præst og kirke.
Rester af forneden påtrykt segl
Rep. 9217 – reg.: ÆA. V 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-10

11 1501 18/5 Per Andersen meddeler 17 mænds vidnesbyrd i ovennævnte sag.
Beskad. Spor af forneden påtrykt segl
Rep. 9363 – reg.: ÆA. V 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-11

12 1502 15/12 Biskop Jens af Odense afsiger dom i striden om tienden af Haveløkke til fordel for præsten i Vigerslev.
Perg. Seglfragm.
Rep. 9730
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-12

13 1503 26/3 Biskop Jens af Odense stævner 11 navngivne bygdemænd til at møde for ham for at meddele resultatet af deres undersøgelser af en lovhævd på tienden af Haveløkke i Vigerslev s.
Stærkt beskad. Uden spor af segl
Rep. 9807 – reg.: ÆA. V 969
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-13

14 1532 10/4 Herredsfogden i Skovby h. tillader sognepræst hr. Jens Persen i Vigerslev at bruge en jord til præstegården sammesteds.
Spor af forneden påtrykt segl
Reg.: ÆA. V 950 og 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-14

15 1532 13/11 Skovby herredstingsvidne givet hr. Jens Persen i Vigerslev om Vigerslev præstegårds jord.
Rester af forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 969
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-15

16 1538 1/11 Christian 3. stadfæster et brev af 13. marts 1499 (nr. 9).
Perg. beskad. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 950 og 968
RA., tidl.: Fyns bispearkiv (som ovenfor) – L 305-16

Vends herred

Provst Oluf Pedersen Bang lod 1572 forfatte en oversigt over herredets præster og degne samt vingods og kalentegods (Vends herreds breve nr. 1, Fyns bispearkiv, LA. Odense). En jordebog fra 1568 (sst. nr. 2) over præste- og degneembedernes jordtilliggende indeholder afskrifter af nogle adkomstbreve; de er udnyttet i noterne til den i ÆA. V s. 972–982 trykte brevregistratur. Fra Gamborg sogn findes udtog af breve 1476 og 1555, det sidste er bevaret i original (jfr. nedenfor). Vedrørende Udby sogn nævnes 3 adkomstbreve uden årsangivelse, men rimeligvis ældre end 1559. Fra Gelsted sogn nævnes 3 breve på præstebordets gods i Længe; de findes afskrevet i 1568 jordebogen dateret til 26. juli, 1. september og 4. oktober 1556. Fra Fjelsted omtales et mageskifte, hvori præstegården indgik, og at dette mageskifte blev stadfæstet af kong Erik og rigsrådet. For Brenderup sogn registreres dels nogle breve, som har været indført i antifonariebøger, dels nogle pergamentsbreve fra slutningen af det 15. årh. For de førstnævnte findes mere udførlige udtog i jordebogen end dem, som findes i sognepræst Jesper Lauridsens sognehistorie (Rep. IV s. 105–06); af brevene 1484–96 har jordebogen afskrifter, som er benyttet i 2. række af Repertoriet. Fra Asperup registreres et brev af 1544 om præstebordets gods, det er ikke afskrevet, men udførligt refereret i jordebogen. For (N.) Åby og Ingslev sogne omtales breve af 1430 og 1531, hvis fulde ordlyd synes tabt. Fra Vejby sogn nævnes et kongebrev (1555, 9. jan.) som er bevaret i kopi. Endelig er fundatsen 22.? jan. 1446 for Vends herreds præstekalente udførligt refereret.

1446 22/1 og 1529 4/10 Vends herreds præstekalente er registreret som Odense bisp nr. 3 og 22.

Gamborg kirke

1555 9/1 Christian 3. tillægger sognepræsten i Gamborg kongetienden af sognet.

Perg. Perg.rem
Reg.: ÆA. V 975
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 37 nr. 20 – L 163
Under plica: kongens underskrift.

Båg herred

En herredsbog fra 1572 (LA. Od. Fyns bispearkiv, Båg herreds breve nr. 1) gælder sognepræsters og degnes godsindtægter og breve. Den er for brevregistraturernes vedkommende trykt ÆA. V 984–1001 og omtaler

til 1559 breve fra følgende landsogne: Flemløse (1497–1557), Hårby (1419–1534), Dreslette (1345(?)–1552), Søllested (1533–41), Gamtofte (1539), Sandager (1530–58), Barløse (1528, 1551), Tanderup (1527–45), Skydebjerg (1532–48), Ørsted (1422–1538) og Vissenbjerg, som i gejstlig henseende hørte til Båg h., (1409–1500).

I Top. Saml. på papir, Rigsarkivet, findes et beskadiget papirshåndskrift i folio, som tidligere har været i Fyns bispearkiv. Det synes at stamme fra slutningen af 1570'erne og indeholder oplysninger om kirkernes gods og breve, ÆA. V 1002–23; en del af disse oplysninger genfindes i de bevarede kirkeregnskabsbøger fra det 17. årh. Der gives udtog af breve vedrørende følgende landsbykirker: Kærum (1491–1530), Flemløse (1453–1514), Køng (1429), Gamtofte (1538–59), Vissenbjerg (1494–1551), Skydebjerg (1471–1550), Kerte (1466–1545), Holevad (1465–96), Sandager (1540–57(?)) og Barløse (1523–43).

En provstebog fra 1667 findes i original i Båg herreds provstearkiv, LA. Odense, mens en afskrift 1686, foretaget af herredsprovsten Bertel Ludvigsen, findes i Det kgl. Bibliotek, Additamenta 104,4to. Den indeholder både afskrifter og udtog af en del adkomstbreve.

Tanderup kirke

1555 9/1 Christian 3.s åbne brev, hvorved han tillægger sognepræsten hr. Mads kronens part af tienden i Tanderup sogn på livstid.

Perg. Seglet bevaret; underskrift under plica
RA., gl. sign.: Båg h. 33 – L 283

Kærum kirke

1529 15/2 og 8/3 Båg herredstingsvidner givet kirkeværgerne om lovhævd på eng og ager tilhørende Kærum kirke.

2 pergg. Seglene tabt, hhv. 4 og 5 perg.remme
Reg.: ÆA. V 1006
La. Od. Perg.saml., Kærum kirke

Orte kirke

1 1506 7/8 Notarialinstrument udstedt af præsten Oluf Pedersen fra Odense stift til sognepræst Mads Madsen Sommer til Skydebjerg og Orte med vidisse af et brev af 11. oktober 1392, hvorved generalofficialen i Odense bevidner, at væbner Niels Pedersen har skænket noget jord i Frøbjerg, Orte s., til St. Nikolaj kirke i Orte.

Lat. Perg. m. notarmærke
Rep. 10659 (og 3878), Reg.Dan. 5336 (og 2871)
RA., gl. sign.: Båg h. 4 – L 233-1

2 1515 14/3 Notarialinstrument som ovenfor med vidisse af Båg herredstingsvidne 2. november 1514 givet kirkeværgerne ved Orte kirke om oldengæld af Orte kirkes skov.
Lat. og dansk Perg. m. notarialmærke
RA., gl. sign.: Båg h. 26 – L 233-2

3 1515 23/10 Biskop Jens Andersen i Odense giver for sig og sine efterfølgere afkald på Orte kirkes skov.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *10098
RA., gl. sign.: Båg h. 27 – L 233-3

4 1555 9/1 Christian 3. indrømmer sognepræsten i Skydebjerg og Orte, hr. Peder, kronens part af sognenes tiende.
Perg. Seglet bevaret, kongens underskrift under plica
RA., gl. sign.: Båg h. 32 – L 233-4

Ørsted kirke

1 1538 2/9 Båg herredstingsvidne givet hr. Hans Jostsen, sognepræst til Ørsted, med stadfæstelse af den lovhævd, han havde gjort på Ørsted præstegård og dens tilliggende.
Perg. 5 perg.remme
Reg.: ÆA. V 992
RA., gl. sign.: Båg h. 76 – L 317-1

2 1555 9/1 Christian 3. indrømmer sognepræsten hr. Hans i Ørsted kronens part af sognets tiende på livstid.
Perg. perg.rem, underskrift under plica
RA., gl. sign.: Top. Saml. C, Fyns bisp – L 317-2
Læst i quasimodogeniti-landemode i Odense 1720.

Flemløse kirke

1553 21/8 Båg herredstings dom om landgilde, som skal ydes til Flemløse kirke. Sognepræsten hr. Thomas fremlagde 3 gamle breve; 1) Dreslette sognevidne af 27. april 1481, at Lindegårds toft m. m. gods er skænket til Flemløse præstebord. 2) En provstedom i Assens af 14. dec. 1481, at Lindegårds toft i mange år har tilhørt Flemløse præstebord. 3) Vidne afgivet 25. febr. 1512 for bispens official i Båg herred, at Lindegårds toft og andet gods skænket til Flemløse kirke, var frit gods, ikke bøndergods.
Overklæbet segl
(Rep. 4851, 4935 og 12125) – reg.: ÆA. V 986
RA., tidl. Fyns bispearkiv pk. 36 nr. 39 – L 149
På bagsiden er klæbet et ark med regnskabsnotitser 1612-15. Bilagt en kopi fra 1716; både orig. og kopi oplæst i Dionysii landemode 4. okt. 1719.

Sunds herred

Takket være den meget flittige Hans Eskilsen, der var sognepræst ved Vor Frue kirke i Svendborg og tillige provst i Sunds herred, har vi gode oplysninger om det gejstlige gods i dette herred, selv om originalbrevene er gået tabt. Ved siden af den såkaldte „Liber copiarum", jfr. foran s. 35, skrev han to herredsbøger, en om Sunds herreds præste- og degnegods – rimeligvis forfattet 1572 – og en om kirkegodset i 1576 som følge af bestemmelser vedtaget på provstemøde i Odense samme år. Hovedhåndskrifterne findes i landsarkivet, dels i Fyns bispearkiv, dels i Sunds herreds provstearkiv. Disse og øvrige håndskrifter er beskrevet i indledningerne (s. 1024ff og s. 1038) til udgaven af brevregistraturerne i ÆA. V.

Fra *Skårup sogn* registreres 3 pergamentsbreve fra årene 1501, 1506 og 1525, som ikke er afskrevet i Liber copiarum, og et kongebrev af juni 1558 (Lib. cop. 119), hvorved Tved bliver anneks til Skårup; af kirkens breve omtales et tingsvidne om syn på kirkens gods 1552.

I *Øster Skerninge* præstegård fandtes 3 pergamentsbreve fra 1449, 1454 og 1465, desuden en herredstingsdom 1554 om indtægter, som er frataget kirken.

Om *Kirkeby* kirkes gods registreres 9 breve fra 1497, 1499, 1500, 1502 og et enkelt fra 1562, derimod ingen adkomstbreve for præstegården.

For *Lunde* kirke nævnes tre breve 1497, 1531 og 1562.

I *Stenstrup sogn* nævnes et brev på en degnegård 1490 og henlæggelsen af kongetienden 7. jan. 1555 (afskr. i Lib. cop. 138).

Fra *Bjerreby sogn* nævnes to tingsvidner fra Tåsinge 1546 (11/2) og 1547 (17/2) om degnerente, afskrevet Liber copiarum 235 og 238.

Ved kongebrev af 7. jan. 1555 blev Skarø, Hjortø og Birkholm henlagt til *Drejø sogn;* dette er registreret i den anden herredsbog og afskrevet Liber copiarum 116.

I et yngre håndskrift af den første herredsbog er der tilføjet et afsnit om *Strynø*. Heri nævnes en bevilling til at holde kapellan, dateret 12. juni 1518, samt tre breve fra tidsrummet 1584–1674.

Udover de breve, der er registreret i herredsbøgerne, findes følgende breve vedrørende landsbykirker afskrevet i Liber copiarum: 24. febr. 1504 (s. 182, Rep. 10027); 25. april 1522 (s. 195) Biskop Jens Andersens kaldsbrev for Peder Hansen til sognepræst for Ø. Skerninge-Hundstrup kald; 9. juli 1535 (s. 115) Christian 3.s kaldsbrev for Niels Hansen som sognepræst på Drejø; 29. juni 1536 (s. 181) Electus Knud Gyldenstjerne

udnævner Jørgen Pedersen til kapellan for sognepræsten i Ollerup; 6. april 1540 (s. 106) Rådmand Per Bangs gældsbrev til hr. Knud Nielsen, sognepræst i Bregninge; 11. febr. 1546 og 17. febr. 1547 (s. 235 og 238) Om Bjerreby sogns degnerente; 25.–30. maj 1551 (s. 242) Provstedom om Skårup sogns degnerente; 5. jan. 1372 (Rep. 2967); 29. nov. 1556 og 2. febr. 1557 (s. 193–94) Kalds- og kollatsbreve for hr. Jakob Sørensen som sognepræst til Sørup kirke og St. Jørgens kapel.

Fra Sallinge herred er der ikke bevaret herreds- eller provstebøger.

Vester-Åby kirke

Alle 3 breve har tidligere været blandt Danske Selskabs membraner, forældet selskabet 1745 af sekretær i Danske Kancelli Daniel v. Bergen, hvis navn står bagpå to af brevene. 1894 afgivet fra Universitetsbiblioteket til Rigsarkivet.

1 1419 1/8 Sallinge herredstingsvidne givet hr. Peder Navl, sognepræst i Åby, at den gård, som kaldes Grøndrupgård ligger i Åby sogn.
Lat. Perg. beskad. 8 perg.remme
Rep. 5795
RA. – L 101-1
Påskrift bagpå (16. årh.): Ett tings withne at Nachebølle ligger wdi Aaby sogenn; Grønderupgård og Nakkebølle synes dog ikke identiske, jfr. Trap[5] V s. 731 og 751.

2 1420 23/4 Sallinge herredstingsvidne givet præsten hr. Peder Navl i Åby, at en jord øst for præstegården har ligget ukæret til præstegården i 80 vintre.
Perg. 8 tabte segl
Rep. 5845
RA. – L 101-2
Påskrift (som foreg.): Ett tings vithne paa Lange tofftt meth the andre støcher.

3 1504 1/9 Åby sognevidne givet sognepræst hr. Henrik Hansen at L. og St. Præsterende m. fl. enge tilhører Åby præstegård.
Perg. 3 perg.remme og 1 seglfragm.
Rep. 10145
RA. – L 101-3
Påskr. (som foreg.): Ett sogne withne att ingenn haffuer forslette y preste renderne och quellebech.

1545 6/10 Dom om, hvem kirkegårdens græs og træ tilhører, og 1549 14/3 Kongebrev om antallet af faddere findes begge afskrevet i V. Åby-Åstrup kirkebog 1622–58 i LA. Odense.

Espe kirke

1 1484 19/3 Svendborg „provsteting" fremkalder vidnesbyrd om den del af Præsteris som hører til præstegården i Espe, men som tjenere tilhørende prioren i Dalum nu trætter på.
Perg., beskad. 8 seglsnit
Rep. 5426
AM. VI, 12
Brevet stammer fra Espe kirke ifølge Bircherod. Samt. påskr.: Prestriis (og med andet blæk) oc mellom Stafflundne

2 1514 18/4 Salling herredstingsvidne om strid mellem Espe kirkes værge og sognepræsten hr. Laurids om retten til at hugge i kirkens skov.
Perg. 1 seglfragm. og 4 seglsnit
RA., gl. sign.: Sallinge h. 84 – L 139

Nørre Broby kirke

1552 1/7 Christian 3.s rettertingsvidne givet Jørgen Brahe, lensmand på Odensegård, angående Jørgen Lykkes overgreb mod 2 gårde tilhørende N. Broby kirke.
Overklæbet segl bagpå
Kanc. Brevb. s. 52 (med dato 25/6)
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 121
Jfr. Rep. 2860 og 2. rk. 5778; den originale dom er dateret Vor frue aften visit., mens den i Reg. o. a. lande er dateret to. e. St. Hans midsommers dag.

Sønder Broby kirke

1 1438 5/6 Sallinge herredstingsvidne givet hr. Tyge, sognepræst i S. Broby, at Kirkeholm på Ståby mark tilhører S. Broby kirke.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 6948
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 122-1
Læst på Sallinge h.ting ti. 17. april 1632.

2 1513 23/8 Sallinge herredstingsvidne, at hr. Knud Hintze, sognepræst i S. Broby, gjorde lovhævd på præstegårdens tilliggende, nemlig Præstemose med eng og skov, Præstedam og Blåbærtoft m. flere tofter.
Perg. 7 perg.remme
RA., gl. sign.: Da.Selsk. membraner – L 122-2
Bagpå 8 tinglæsninger i perioden 1632-39.

Lyø kirke

1555 9/1 Christian 3. bestemmer, at tienden på Lyø for fremtiden skal deles i to dele, hvoraf den ene tilfalder sognepræsten, den anden kirken.

Perg. Seglsnit, kongens underskrift
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 35 nr. 99 – L 229

Gudme herred

En herredsbog formentlig fra 1570'erne kendes i en afskrift fra 1596, et papirshefte i folio, Fyns bispearkiv, Gudme herreds breve nr. 2 a (i LA. Odense). „Bogen" omfatter kun præsters og degnes gods, ikke kirkernes. For følgende sogne er der registreret breve ældre end 1559: Ringe (1476–1558), Ryslinge (1493–1556), Gislev (1483–1551), Oure (1479, 1523) og Gudme (1522–52). Til nogle af brevene kendes den fuldstændige tekst fra sene afskrifter, andre er optaget i Frederik 2.s stadfæstelse 6. sept. 1570 (Kanc. Brevb. 619); jfr. ÆA. V 1048 ff.

Ringe kirke

1502 21/8 Ringe sognevidne, at herlighedsydelserne af Ringe præstegård tilkommer sognepræsten og ikke biskoppens officialer.

Spor af 4 forneden påtrykte segl
Rep. 9669 – reg.: ÆA. V 1059
LA. Od. Ringe præstearkiv, Dok. vedr. præstekaldet 1502-1857
En vidisse udstedt 5. nov. 1556 af herredsfogden i Gudme h. til sognepræst Tord Simonsen er nu tabt – reg.: ÆA. V 1060.

Langå og Øksendrup kirker

1553 25/1 Christian 3. annekterer Øksendrup til Langå s., dog således at hr. Peder Bjørnskov, sognepræst til Frørup, skal beholde Øksendrup præstegård, sålænge han lever.

Overklæbet segl på bagsiden
Kanc. Brevb. 212
RA. Øksendrup kirke, gl. sign.: Danske Selskabs papirer nr. 147 – L 313
Ifølge påskr. bagpå modtaget fra hr. Terpager 1748.

Vindinge herred

En herredsbog med angivelse af indtægter for præster og degne samt lærerne ved Nyborg skole er i begyndelsen af 1572 udarbejdet af provst Laurids Hansen. Den udgør et foliohefte i pergamentsomslag og findes

nu i Fyns bispearkiv, Vindinge herreds breve nr. 2a, LA. Odense, men har tidligere været opbevaret i Københavns Universitetsbibliotek som Additamenta 144, fol. Der har yderligere eksisteret et eksemplar i provstearkivet, det er nu tabt, men er i det 18. årh. benyttet af historikeren Christian Brandt. Herredsbogen indeholder en del udførlige brevudtog, trykt ÆA. V s. 1068–1109. Der refereres breve frem til 1559 fra følgende sogne: (S.) Højrup (1555), Søllinge (1531–59), Kullerup (1555), Herrested (1475–1551), Frørup (1500, 1517), Ørbæk (1554), Skellerup (1486–1559), Avnslev (1500, 1558), Flødstrup (1442, 1532). Kun enkelte af brevene er overleveret i fuldstændig afskrift, bl. a. gennem Da. Kanc. Registre over alle Lande.

Skellerup kirke

1491 6/7 Vindinge herredstingsvidne, at hr. Clement Nielsen, sognepræst i Skellerup, fik en vidisse af et sognevidne om 5 agre, som tilhører præstegården, dateret 11. dec. 1489.

Perg. 6 perg.remme og 2 seglsnit
Rep. 6953 og 6601 – reg.: ÆA. V 1085
RA. – L 255
Gave 1942 fra prof. J. Oskar Andersen, hvis far, sagfører Ole Andersen, ejede brevet 1886.

Søllinge og Hellerup kirker

1512 27/3 Sognepræst Jens Mikkelsen til Hellerup og Søllinge sogne bevidner, at landgilden af Grystrupgård tilkommer sognepræsten i Søllinge for at holde 4 ugentlige messer i Hellerup kirke, de er indstiftet af Niels Bilds forfædre.

Rester af forneden påtrykt segl
Rep. 12151
RA., Top. Saml. papir, Vindinge h., Grystrupgård 1

Langelands Nørre herred

I landsarkivet i Odense findes i Fyns bispearkiv, Langelands herreders breve nr. 1a og b to herredsbøger, jfr. ÆA. V s. 1110 og 1118. Den første er skrevet af provst Christopher Nielsen i 1572 og indeholder oplysninger om gods, som tilkommer præster og degne i Nørre h., den anden er fra 1576 og omfatter kirkernes gods i begge herreder.

For *Skrøbelev* kirke er der registreret 4 adkomstbreve på pergament fra årene 1486–1504 samt et papirsbrev, der skulle være så gammelt som fra 1401. I *Simmerbølle* s. fandtes ingen breve vedr. kirken, men 3 tings-

vidner 1469, 1535 og 1541 om præstegårdens jord. Fra *Tranekær s.* er udover de bevarede originaler registreret et skøde 1464 på 2 gårde til kirken og et tingsvidne 1480 om en eng til præstegården. Af 8 registrerede breve vedrørende *Bøstrup* præstegård synes 3 at være identiske med bevarede breve; af de resterende 5 er to uden årsangivelse, men angives at være på latin; to sognevidner 1518 og 1532 vedrører ligesom det bevarede 1518-vidne Vingård; endelig fandtes et sognevidne fra 1536 om noget jord, der hørte til præstegården. Fra *Snøde* s. fandtes udover de 3 endnu bevarede breve 7 breve 1426–1548 vedrørende præstegården og et skøde til kirken 1486. Endelig fandtes der 3 adkomstbreve for *Stoense* kirke 1345, 1453 og 1457.

Tranekær kirke

1 1476 20/6 Tingsvidne af Langelands Nørre herred, givet Anders Fynbo af Korsebølle, at afdøde Thomas Baad efter hr. Eggert Frilles og hr. Philip Axelsens mægling havde skødet Vor Frue Kirke i Tranekær Helletoftegård.

Perg. 6 tabte segl
Rep. 3867
RA., gl. sign.: Langelands Nørre h. 15 – L 293-1
Mon senere til Bent Billes arkiv? Det orig. skødebrev af 1464 er tabt (reg.: ÆA. V 1121), men kendes fra et udførligt udtog i en rettertingsdom 29. marts 1615, jfr. Rep. 1823.

2 1477 29/1 Langelands landstingsvidne om ovennævnte forlig.

Perg. 1 utydeligt segl, de øvrige tabt
Rep. 3985, Reg.Dan. *7370
RA., gl. sign.: Langelands N. h. 16 – L 293-2

3 1496 19/1 Kong Hans tillader at Helletoftegård på Langeland benyttes som bolig for sognepræst hr. Peder Hennikesen til Tranekær og dennes efterfølgere.

Perg. Seglet tabt
Rep. 8076 – reg.: ÆA. V 1113
RA., tidl.: Fyns bispearkiv – L 293-3

4 1496 8/6 Langelands landstingsvidne, at det gårdsæde, som Anders Madsen bebor, hører under Helletoftegård.

Perg. 2 seglfragm. og 5 perg.remme
Rep. 8155
RA., gl. sign.: Langelands N. h. – L 293-4

5 1509 26/7 Nørre herredstingsvidne, at der er indgået forlig imellem sognepræst hr. Peder Hennikesen og nogle bønder i en strid om noget jord.

Perg. 2 seglfragm. og 5 perg.remme
Rep. 11314 – Muligvis reg.: ÆA. V 1114
RA., gl. sign.: Langelands N. h. – L 293-5
Sst. en afskrift fra 16. årh. (beskad.).

6 1555 7/1 Christian 3. bestemmer, at Tullebølle kirke, når sognepræsten hr. Peder er død, skal forenes med Tranekær kirke.

Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 1113
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 40 nr. 4 – L 293-6
Sst. en afskrift fra 17. årh.

Bøstrup

Foruden 5 originalbreve, bevaret gennem Fyns bispearkiv, findes sst. et dobbeltark med afskrifter af de 5 breve attesteret 1666 samt en jordebogsekstrakt.

1 Udat. [ca. 1400] Væbner Ingvar Nielsen i Kædeby og hans hustru Mette Andersdatter overdrager til Bøstrup præstebord det gods i Bøstrup og Næstebølle tilhørende det hellige kors og St. Ødbøn, som hans svigerfader og dennes fader havde haft i forsvar i mere end 60 år. Til gengæld skal sognepræsten afholde en ugentlig messe med 4 lys.

Lat. Perg. 1 perg.rem og 5 seglsnit
Rep. udat. 566 – måske reg.: ÆA. V 1114
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 38 nr. 10 a – L 127-1

2 1448 27/3 Præsten Jon Most bortforpagter for 6 år Bøstrup kirke med St. Ødbøns vikarie til hr. Per Kaltz.

Perg. 2 seglsnit og 3 perg.remme
Rep. 7770
RA., tidl.: Fyns bispearkiv, Langel. N. og S. h. 3 – L 127-2

3 1507 29/8 Stoense sognevidne givet hr. Simon Stigsen, sognepræst i Bøstrup om en jord, der hører til hans præstegård.

Rester af 4 forneden påtrykte segl
Rep. 10858 – måske reg.: ÆA. V 1115
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 40 nr. 15 – L 127-3

4 1518 13/6 Snøde sognevidne givet hr. Niels Knudsen, sognepræst i Bøstrup, om Vingård i Bøstrup sogn.

Spor af 4 forneden påklæbede segl
Reg.: ÆA. V 1115
RA., tidl.: Fyns bispearkiv – L 127-4
Læst på Nørre herredsting 24. febr. 1631.

5 1537 30/12 Snøde sognevidne, at hr. Laurits Jensen, sognepræst i Bøstrup, forespurgte, hvor længe 2 gårde havde tilhørt Bøstrup kirke.

Spor af 4 forneden påtrykte segl
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 40 nr. 10 – L 127-5
Læst på Nørre herredsting to. før festum Kanuti 1541 (den 6. jan. el. 7. juli).

Snøde kirke

Kun fru Margretes testamente er bevaret i original; en dansk oversættelse af det og af Jakob Basses skøde 1340 samt et vidnesbyrd derom 1341 er fra det 16. årh. og synes at have forbindelse med den 1576 påbegyndte „Snødebog", som brændte i præstegården 1863. Denne har bl. a. yderligere indeholdt en oversættelse af biskop Niels' vidisse 2. juni 1341 af vidnesbyrdet, det findes nu kun i en afskrift fra 1666 (jfr. Dipl.Dan. 3. rk. I s. 90 og nr. 173).

1 Udat. [før 1339 16/2] Fru Margrete, Jakob Basses hustru, opretter sit testamente, hvori hun bl. a. skænker alt sit gods i Lille Snøde til 4 messer i St. Andreas kirke i Snøde, hvor hun vælger at begraves.
Lat. Perg. 2 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 1834, Dipl.Dan. 2 r. XII nr. 141
RA., tidl.: Odense bispearkiv, Langelands N. og S. h. 7 – L 269-1
Sst. en overs. fra 16. årh., jfr. ovenfor.

2 1340 29/9 Jakob Basse skøder det gods, som hans hustru Margrete havde testamenteret til Snøde kirke til præsten Niels og hans efterfølgere sammesteds.
Lat., orig. tabt; dansk overs., 16. årh.
Rep. 1889, Dipl.Dan. 3. rk. I nr. 70 – reg.: ÆA. V 1115
RA., tidl.: Odense bispearkiv, Langelands N. og S. h. 12 – L 269-2

3 1541 15/4 To væbnere, 6 præster og 4 bønder bevidner, at de var tilstede ved fru Margretes begravelse og hørte hendes testamente blive oplæst i Snøde kirke 16. feb. 1339.
Lat., orig. tabt; overs. 16. årh.
Rep. 1921, Dipl.Dan. 3. rk. I nr. 163 – reg.: ÆA. V 1116
RA., tidl.: Odense bispearkiv – L 269-3

Langelands Sønder herred

For Sønder herred findes som nævnt kun optegnelser om kirkernes – ikke præste- og degnegårdenes – adkomstbreve. Den er udarbejdet af sognepræst Peder Andersen i Magleby, jfr. ÆA. V 1118 og 1122. For *Longelse kirke* fandtes et pergamentsbrev 1447 om en eng i Pederstrup mark.

3 tingsvidner på pergament fra årene 1508–09 sikrede *Fuglbølle kirke* retten til en jord; denne var imidlertid gået tabt, inden herredsbogen blev udarbejdet.

Lindelse kirkes ret til enge, jorder, lunde og landgildeindtægter var sikret ved 9 tingsvidner i tidsrummet 1471–1533.

Til *Humle kirke* hørte nogle jorder, som kirken dels havde erhvervet dels havde fået stadfæstelse på 1461–95, men som siden delvis var gået tabt; desuden fandtes 3 adkomstbreve 1478–79 på en gård, som kirken havde fået lov til at beholde.

Vedrørende *Tryggelev kirke* fandtes et brev om køb af en jord 1478.

Endelig fandtes to tingsvidner 1517 og 1532 om et stykke jord, der var skænket til *Magleby kirke*.

Ingen af brevene fra Langelands Sønder herred synes bevaret i fuldstændige afskrifter.

Ærø og Als

Fra Ærø og Als kendes hverken herreds- el. provstebøger. Fra nogle kirker på Als er bevaret originale regnskabsbøger, der begynder ca. 1550; de findes i landsarkivet, Åbenrå, hvor der tillige findes et enkelt originalbrev; andre dokumenter kendes i afskrifter både i landsarkivet og Rigsarkivet, jfr. nedenfor om Notmark kirke. Et yngre pergamentsbrev fra 24. juni 1613 vedrørende Kegnæs kirke er i 1936 afleveret fra Kiel til Rigsarkivet – L 207.

Tandslet kirke

1550 23/3 RA. Odense bisp, se: Odense bisp og kapitel nr. 50.

1550–1691 Tandslet kirkeregnskabsbog.
Perg.ms. (sidste trediedel dog papir) i kvartformat; i det 17. årh. indbundet i et lyst perg.bind.
LA. Åb. C 3 Augustenborg kirkeinspektorat
Regnskaberne er ført på tysk; de 3 første blade gælder årene 1551(0) – 55.

Asserballe kirke

1547–74 „Adserballie Kiercke Boegh".
Perg.ms., 4to, senere indb. i hvid perg.
LA. Åb. A 7 Fyns stiftsøvrigheds arkiv, Alsiske kirkeregnskaber
De første 5 blade indeholder regnskaber for årene 1547-59. Bogen er ført på tysk. – Sidste del af ms. består af papirblade, hvoraf kun de første er beskrevne.

Ketting kirke

1551–1693 Regnskabsbog for Ketting kirke.
Ms. består af perg.bl. i 4to, indb. i lyst perg.bind foret med et blad af et liturgisk ms.

LA. Åb. E. Kirkeregnskaber, Sønderborg provsti
De første 4 blade indeholder regnskabsnotitser for årene 1552-59.

Notmark kirke

I ÆA. V 1131–33 er trykt en registratur fra 1570'erne over 7 breve, som dengang fandtes i kirkens arkiv. Den findes i to eksemplarer i Rigsarkivet, dels i Top.Saml., Als Sønder H., Notmark, dels i Glücksborg arkivet, jfr. VA. X, s. 171. Den sidstnævnte redaktion, dateret 1576, har tillige afskrifter af brevene: 13. juni 1341 (Rep. udat. 361) og 23. juli 1343, trykt i Dipl. Dan. 3 rk. I nr. 178 og 340; teksten til 8. nov. 1419 kendes kun gennem afskrift af vidisse i tingsvidne 22. juli 1424, de er registreret i Medd. fra Rentekammerarkivet 1871, men er ikke anført i 3. bind af Repertoriet; disse to breve findes sammen med et gavebrev fra 1514 (uvis dato, måske 8. jan.) i en afskrift fra midten af 1600tallet i LA. Åbenrå; endelig 8. og 20. april 1487 (Rep. 6063–64).

Udat. [14. årh.] Manuale ecclesiasticum. Ritualer ved dåb, bryllup, sidste olie og begravelse samt en række velsignelser til forskellige formål.

Lat. 88 perg.blade i træbind overtrukket med rødt læder
Kgl. Bibl. GKS 3453,8°
Ritualbogen befandt sig i Notmark kirke endnu i 1669, da bogen blev overgivet til kong Frederik 3. i forb. med hans besøg på Als. Dateringen skyldes Ellen Jørgensen i Catalogus .... 1926 s. 221. Håndskriftet er udgivet 1970 af Knud Ottosen med titlen: „The Manual from Notmark".

Egen kirke

1548 29/1 Menigheden i Egen sogn kalder kapellanen Georgius Tome (dvs. Jørgen Thomsen) til deres sognepræst.

Plattysk. Spor af 3 påtrykte segl
LA. Åb. E. Præstearkiver, Sønderborg provsti, Egen 1548-1920 – 86 B d 3

C. Købstadkirker

For Odense stift som helhed gælder, at kun ganske få originale breve vedrørende købstadkirkerne er bevarede gennem rådstuearkiverne, enkelte er bevaret i bispearkivet og nogle flere i kirkernes egne arkiver. En del kendes i afskrifter fra byernes „privilegiesamlinger" eller fra herreds- og provstebøgerne.

1. Lolland-Falster

I herredsbogen for Lollands Nørre herred registreres 12 breve vedr. Nakskov kirke fra tidsrummet 1431–1541, hvoraf intet dog synes fuldstændigt bevaret; jfr. ÆA. V 882–83. Et enkelt originalbrev findes i Rigsarkivet.

En del af Sakskøbing kirkes breve fandtes endnu i det 18. årh. hos sognepræsten, da de blev afskrevet for Gram og Langebek, men er siden gået tabt. I Musse herredsbog er registreret 4 breve vedr. kirken – uden angivelse af datering – og 5 i tiden 1480–1517 vedr. præstegården, ÆA. V 819–20.

I Nysted gik kirkens ligesom byens arkiv tabt ved branden 1654. Et enkelt brev kendes i afskrift og er registreret ÆA. V 828.

Udover de bevarede breve fra Nykøbing findes afskrifter af et kongebrev 12. april 1555, hvorved sognepræstens indtægter forbedres, det er registreret ÆA. V 815.

Om det nedenfor registrerede brev fra Stubbekøbing stammer fra kirkens arkiv er uvist.

2. Fyn

Nogle originalbreve vedrørende Odense St. Albani kirke er fordelt mellem Rigsarkivet og landsarkivet, mens et par adkomstbreve fra St. Hans kirke findes i landsarkivet ligesom et brev angående St. Gertruds gilde og alters gods. I landsarkivet findes desuden en del senere kopier af breve vedr. de forskellige kirker, fortrinsvis kongebreve.

To originalbreve er bevaret i Kerteminde byfogeds arkiv i LA. Odense. Kongebrevet 3. jan. 1553 om forbedring af sognepræstens indtægter findes afskrevet i Bjerge herredsbog 1568, ÆA. V 916–17, og i en attesteret kopi (1666) i Kerteminde-Drigstrup præstearkiv.

For Bogense kirke og præstegård er registreret 2 adkomstbreve 1524 og 1548, ÆA. V 970 og 956. Den fuldstændige tekst synes ikke bevaret.

En række originalbreve vedrørende Assens kirke og Helligkors vikarie i Rigsarkivet og landsarkivet er delt mellem præstearkivet og magistratsarkivet. Indtægterne af Helligkors vikarie, der ved kongebreve var skænket byen, blev tillagt sognepræsten. Af Båg herredsbog 1572 fremgår, at også byens adkomstbreve på jorden fandtes i præstearkivet. Den registrerer 6 breve fra tiden 1469–1544 vedrørende præstegården – fortrinsvis andre end de bevarede – og 7 el. 8 breve 1532–44 om vikariegodset, ÆA. V 944–97.

Et par originalbreve om Middelfart kirke er fordelt mellem Rigsarkivet og landsarkivet; 2 breve er registreret i Vends herredsbog 1572, det ene af dem er desuden afskrevet i 1568 i jordebogen.

Vedrørende kirkerne i Svendborg henvises til s. 77. – Et enkelt brev om Fåborg kirkes altergods er kommet til landsarkivet med Holstenhus godsarkiv. To originalbreve angående Nyborg kirke er bevaret i RA. og LA.; desuden findes udførlige udtog af 15 breve 1405–1556 i Vindinge herredsbog 1572, ÆA. 1092–1103.

3. Langeland, Ærø og Als

Tre breve 1476–1535 angående Rudkøbing præstegård er registreret i herredsbog 1572 fra Langelands Nørre h., ÆA. V 1112; det ene af dem plus endnu en original findes i Rigsarkivet.

Fra Ærøskøbing synes ingen kirkebreve bevaret; et privilegium for St. Gertruds vikarie i Sønderborg er afskrevet i Registrum Christierni Primi.

Nakskov kirke

I herredsbogen for Nørre herred er registreret 12 adkomstbreve for Nakskov kirke i tidsrummet 1431–1544, ÆA. V 882–84. De synes alle tabt. Et enkelt brev, bevaret i den Arnamagnæanske diplomsamling, er muligvis tidligt fjernet fra kirkens arkiv.

1453 6/4 Lasse Kals, borger i Nakskov, overdrager sognepræst hr. Peder Clausen på St. Nikolaj kirkes vegne gods og panterettigheder i Sandby i Nørre h.

Perg. 2 tabte og 1 bevaret bomærke
Rep. 235
AM. III 20

Nykøbing Vor Frue kirke

1 1468 14/3 Nykøbing bytingsvidne, at Hans Skaldre, borger i Nykøbing, har skødet en gård i Pederstræde til Bertel Skrædder.

Perg. 1 bevaret og 6 tabte bomærker
Rep. 2390
RA. Nykøbing F. (Tillæg)
Senere til Nykøbing kirke, jfr. 7. maj 1481.

2 1479 7/6 Nykøbing bytingsvidne, at borgmester Jep Nielsen skødede en jord ved Vor Frue kirke til præsten hr. Hans Abrahamsen.

Perg. 1 bomærkefragm. og 2 seglremme
Rep. 4462
RA. Nykøbing F. (Tillæg)

3 1481 7/5 Jakob Bertelsen skøder en humlegård øst for Pederstræde til højalteret i Vor Frue kirke i Nykøbing.

Perg. 2 bevarede bomærker og 5 seglremme
Rep. 4856
RA. Nykøbing F. kirkes arkiv

1494 19/12 er registreret under Falsters præsteskab.

4 1496 24/8 Per Jensen, præst i Dalby, skøder en gård i Nykøbing til St. Nikolaj alter i Vor Frue kirke.

Perg. 4 bevarede bomærker og 1 seglrem
Rep. 8206
RA. Nykøbing F. kirke
2 påskrifter bagpå: Breff aff her Petter vdj Dalby (samt. hd.); Breff paa skriffuergarden (16. årh.).

5 1497 28/3 Oluf Holgersen, lensmand på Nykøbing, skænker en bod til Vor Frue kirkes klokkerembede til en daglig klokkeringning.

Perg. 3 bevarede segl
Rep. 8365
RA. Nykøbing F. kirke

6 1498 3/12 Nykøbing bytingsvidne om Jeppe Klokkers og hans hustru Cecilies skøde på en jord i Nykøbing til Vor Frue kirke.

Perg. 4 bevarede segl og 1 fragm.
Rep. 8691
RA. Nykøbing F. kirke

7 1504 15/7 Nykøbing bytingsvidne, at rådmand Hans Persen i Nykøbing har skødet en halv gård i Friisgade til den hellige Trefoldigheds alter i Vor Frue kirke.

Perg.
Rep. 10121
RA. Nykøbing F. kirke

8 1522 17/11 Kirkeværge Anders Smith, rådmand i Nykøbing, sælger på Vor Frue kirkes vegne en humlegård til borgmester Peder Nielsen for 2 lød. mark, men humlegården skal efter hans og hans hustrus død tilbagegives kirken.

Hullet Spor af 3 forneden påklæbede segl
LA. Kbh. Nykøbing F.s papirbreve 1468-1654
Rimeligvis tilbagegivet kirken.

9 1527 4/2 Nykøbing bytingsvidne, at Laurids Kraghave skødede sin gård til Vor Frue kirke.
Perg. 2 bevarede bomærker og 1 perg.rem
RA. Nykøbing F. kirke
Bagpå med samt. hd.: Kirke werghe; påskr. (16. årh.): Luce Guldsmedtz nu i boer.

10 1528 10/2 Nykøbing bytingsvidne, at en gård i Østergade ved Klosterstrædet blev skødet til kirkeværgen ved Vor Frue kirke.
Perg. 3 bevarede bomærker
RA. Nykøbing F. kirke
2 påskr. bagpå: Per Skygere (samt.) og skolemesteren nu iboer (16. årh.).

11 1530 13/6 Nykøbing bytingsvidne, at kirkeværgerne for Vor Frue kirke klagede over ikke at have fået betaling for den jord, som hr. Oluf Holgersen havde købt af kirken.
Rester af 3 forneden påtrykte bomærker
LA. Kbh. Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

12 1531 9/10 Kirkeværgerne ved Vor Frue kirke i Nykøbing sælger en bod på kirkegården øst for brønden til Else Nielses, Niels Ebbesens enke, for 6 lødige mark, som skal betales i 3 terminer.
Rester af 2 forneden påtrykte bomærker
LA. Kbh. Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654
Formentlig tilbagegivet kirken, da hele denne pakke synes at stamme fra kirkens arkiv.

13 1541 10/5 Christian 3. stadfæster lensmand Hans Urnes og superintendent over Fyns stift Jørgen Jensens kontrakt om underhold til en kapellan til hjælp for sognepræsten i Nykøbing.
Overklæbet segl på bagsiden
LA. Kbh. Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

14 1542 21/9 Christian 3. tildømmer kapellanen i Nykøbing på Falster ½ læst korns indtægt af noget tidligere gilde-gods, som borgmester og råd gjorde hinder på.
Overklæbet segl på bagsiden
LA. Kbh. Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

15 1555 12/4 Christian 3. giver sognepræsten i Nykøbing 4 tdr. byg af Vålse sogns tiende til årligt underhold samt frihed for gæsteri.
Perg. Seglet tabt
LA. Kbh. Pergamentssamlingen, Nykøbing F. sognekald

16 1558 6/6 Nykøbing bytingsvidne, at Laurids Madsen, borger sst., lovede at yde byen og kirken, hvad han var pligtig til af den gård, han havde købt af fru Elisabeth af „Tolkestorpe" og hendes medarvinger.
2 overklæbede segl og spor af et 3.
LA. Kbh. Nykøbing F.s papirsbreve 1468-1654

Stubbekøbing kirke

1530 9/7 Sognepræst Laurits Clementsen i Stubbekøbing bekræfter, at han ved St. Annas højtid, som holdes ved St. Anna alter, i prædikestolen har bedt for 4 navngivne adeliges sjæle, og det samme gjorde tidligere hr. Søren Brandt eller hans stedfortrædere.
Forneden påtrykt segl
RA. Top. Saml. på papir, Stubbekøbing 19

Odense St. Albani kirke

1461 18/6 (Rep.1325) er registreret som Odense bisp nr. 4.

1 1466 20/6 Ærkebiskop Tue af Lund og 6 biskopper indrømmer 40 dages aflad til dem, der besøger St. Erasmus og Trinitatis alter i St. Albani kirke.
Lat. Perg. 7 bevarede segl
Rep. 2098
LA. Od. Odense Albani kirke

2 1468 24/3 Johanne Jensdatter, enke efter rådmand Jes Haysen i Odense, pantsætter til hr. Jens Eggertsen, biskoppens official i Odense, alle sine rettigheder i en gård i St. Mikkels s. for 24 mark lybsk.
Perg. 3 bevarede segl og bomærker
Rep. 2391
AM. IV, 13
Senere med 10. okt. 1474 til St. Albani kirke.

3 1471 4/3 Johanne Jensdatter, enke efter rådmand Jesse Hayesen, skøder en halv gård i Nørregade til official hr. Jes Eggertsen.
Perg. 2 bevarede bomærker
Rep. 2910
AM. V, 2
Med 10. okt. 1474 til St. Albani kirke.

4 1474 10/10 Jens Eggertssen, sognepræst i Lyngby (dvs. Lumby, Lunde h.), skænker sin del i en jord ved Nørregade i Odense til afholdelse af en søndagsmesse ved St. Knuds alter i St. Albani kirke.
Perg. 4 bevarede segl og bomærker
Rep. 3523
AM. V, 12

5 1487 31/5 Jep Ugle, bymand i Odense, skænker et hus i Gråbrødrestræde til Vor Frue alter i St. Albani kirke.
Perg. 3 bevarede bomærker
Rep. 6090, Reg.Dan. *7902
LA. Od. Odense Albani kirke
Synes senere at have været i smedelavets arkiv.

6 1492 19/5 Ærkebiskop Jens af Lund og 6 lydbiskopper tildeler aflad til alle, der fromt aflægger besøg ved det alter i St. Albani kirke, som kaldes Jomfru Marias Psalter.
Lat. Perg. 5 bevarede segl og 2 fragmenter
Rep. 7138, Reg.Dan. 4977* = *8190
LA. Od. Odense Albani kirke
Brevet er desuden optaget i den følgende vidisse.

7 1493 14/11 Notarialvidisse udstedt af 2 præster ved St. Albani kirke i Odense af 2 afladsbreve til gunst for det alter, som tilhører Jomfru Maria Psalters broderskab, dateret 24. april og 19. maj 1492.
Lat. Perg. Notarmærke og 2 segl
Rep. 7497 (heri 7114 og 7138), Reg.Dan. *8258
RA. Odense Albani kirke, gl. sign.: Odense 74
Indleveret til Gehejmearkivet af Vedel Simonsen.

8 1496 13/3 Biskop Karl Rønnow af Odense udsteder statutter for Jomfru Maria Psalters broderskab.
Perg. Seglet tabt
Rep. 8120, Reg.Dan. *8391
LA. Od. Odense Jomfru Maria Psalters broderskab.

9 1499 3/5 Jens Eggertsen, sognepræst i Lywngby (dvs. Lumby, Lunde h.), meddeler, at han med biskop Karls samtykke har indstiftet et alter og vikarie midt i koret i St. Albani sognekirke i Odense. Det skal indvies til treenigheden, jomfru Maria og St. Knud og får overdraget en gård og grund i Odense og en gård i Have, Lumby s.
Lat. Perg. Alle segl tabt
Rep. 8802
AM. VII, 34

1530 29/4 (RA., gl. sign.: Odense 78) er nok Skomagerlavets eksemplar, St. Albani kirkes synes tabt.

10 1551 21/1 Christian 3. pålægger sognepræsten i Skamby årligt at yde 8 pund korn af præstebordets landgilde til sognepræsten i St. Albani kirke.
Perg. Seglet tabt
Kanc. Brevb. s. 5 (24/1)
RA. Odense St. Albani kirke, gl. sign.: Skam h. 17
Et tilsvarende kongebrev af 1. juli 1552 – blot er ydelsen 6 pund korn – findes

i en samt. el. lidt yngre kopi på sa. blad som kopi af kongebrev 9. jan. 1555, hvorved sognepræsten ved St. Albani kirke i stedet for ½ læst landgildekorn af Skamby kirke får halvdelen af sognets kongetiende. Kopien findes sm. m. andre, senere kopier i LA. Od. Fyns stifts bispearkiv, Odense St. Knuds k. m. fl. kirker.

11 1555 9/1 Christian 3.s åbne brev om hvilke indtægter, der skal tillægges kapellanen ved St. Albani kirke.
Lidt yngre kopi; orig. tabt
LA. Od. Fyns stifts bispearkiv, Odense St. Knuds k. m. fl. kirker
Kopien findes på sm. blad som en afskrift af 7. okt. 1565. Brevet er forsk. fra det ovennævnte kongebrev.

Om regnskaber 1552–56: se: Bjerge h.

St. Hans kirke se: St. Hans kloster.

Kerteminde kirke

1 1487 16/6 Borgmestre og råd i Kerteminde indstifter en ugentlig messe ved Vor Frue alter i byens kirke.
Perg. Seglet tabt
Rep. 6096, Reg.Dan. 3600* = *7892
LA. Od. Perg.samlingen, Kerteminde kirkeinspektion

2 1499 17/3 Borgmestre og råd i Kerteminde bortlejer til borger Hans Fugl et stykke jord, som er skænket til St. Gertruds alter.
Perg. Seglet tabt
Rep. 8780
LA. Od. Perg.samlingen, Kerteminde kirkeinspektion
Brevet henføres i Repertoriet til kirkens arkiv, det er rimeligvis leveret tilbage ved lejemålets ophør.

1553 3/1 LA. Od. Bjerge herreds breve, se: Odense bisp nr. 56.

Assens kirke

1 1372–1583, diverse år. Kirkeregnskabsbog indeholdende regnskabsafslutninger 1496–1554 og 1562–83 samt en inventarliste 1529 og fortegnelse på kirkens jordegods 1529. På det løse pergamentsomslag findes diverse regnskabsoptegnelser 1372–85.
25 sm.heftede perg.blade i løst omslag
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirkeinspektion
To fragmenter af regnskabet blev fundet blandt ra. Sechers efterladenskaber og 1918 oversendt til LA. Odense.

2 1475 13/12 Assens bytingsvidne, at rådmand Hans Hermansen på Hans Madsens vegne skødede dennes moder et jordstykke i Assens og derefter skødede det fra hende til præsten hr. Hans Lauridsen.
Perg. 1 løst bomærke, 2 fragm., øvrige segl tabt
Rep. 3749

LA. Od. Perg.samlingen, Assens præstearkiv
I 1504 skænkede hr. Hans Lauridsen i Balslev iflg. Båg h.s provstebog sin gård til Vor Frue k. i Assens og St. Birgitte alter sst. (Rep. 10246). Et bytingsvidne 1529 om denne gave er registreret i herredsbogen 1572, ÆA. V 994.

3 1492 8/2 Assens bytingsvidne givet hr. Hans Lauridsen, biskoppens official i Båg h., at hr. Laurids Holtze skødede en gård i Assens til hr. Hans Lauridsen og kvitterede for betalingen.

Perg. 5 bevarede bomærker, 1 fragm. og 2 tabte segl
Rep. 7072
LA. Od. Perg.samlingen, Assens præstearkiv

4 1514 26/11 Christian 2. pålægger de borgere i Assens, som bruger byens jorder, at yde den tiende, de tidligere har givet til Gamtofte og Kierndrup (dvs. Kærum), til Vor Frue i Assens.

Seglet tabt
Reg.Dan.
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirkeinspektion
Læst på Assens byting onsd. 7. (?) aug. 1632.

5 1528 19/10 Båg herredstingsvidne givet Hans Persen på provsten mester Peders vegne om lovhævd på en gård i Kalslunde (dvs. Kaslunde).

Perg. 1 bevaret segl, 3 fragm., de øvrige tabt
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirkeinspektion

6 1532 7/12 Frederik 1. overlader de jorder i Lundeager mark, som tilhører Helligkorsalter i Assens bykirke, til borgmestre og råd til brug for byens borgere mod at den årlige afgift ydes til altrets præst hr. Rasmus. Kongen disponerer således, fordi kirken er kronens rette forlening, og fordi hr. Rasmus har bortfæstet noget jord til fremmede til skade for byen.

Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 8165 – reg.: ÆA. V 996
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirke
Læst på Assens rådhus 19. febr. 1630. Brevet er afleveret sm. med kirkeinspektionens arkiv. Derimod må kongens brev af 6. dec., hvorved stadfæstes borgmestres og råds ret til at bortleje nogle enghaver, humlehaver og kålhaver uden for Assens stamme fra byens arkiv. Dette brev, som nu findes i RA., er i modsætning til det af 7. dec. ikke i Frederik 1.s Registranter.

7 1537 16/5 Stokkenævn af Assens byting givet Henrik Hansen, foged på Hagenskov, at borgmestre og råd med bymænd sammesteds undte Reinholdt van Hedenstorp, høvedsmand på Hagenskov, al byens part i den gård, som kaldes hr. Anders officials gård i Assens.

Rester af 7 påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 994
LA. Od. Assens sognekald

8 1537 30/5 Christian 3. stadfæster foranstående kongebrev om Helligkors alters jord i Lundeager.

Perg. Perg.rem
Reg.Dan. 49 – reg.: ÆA. V 996
RA. Assens by, gl. sign.: Top. Saml. C (perg.).
Under plica: relator Melchior Rantzow marschalch; bagpå, med yngre hd.: Breff pa helig kors jordtt.
At originalbrevet stammer fra kirkens arkiv fremgår af registraturen; måske er det tidligt kommet til Gehejmearkivet, da brevet i 1841 tryktes i „Aktstykker" efter en afskrift i 1718 kommissions-protokollen i Assens rådstuearkiv.

9 1538 13/7 Reinholdt van Hedenstorp skøder til mester Thomas Hegle halvdelen af en gård i Assens, som hr. Anders official havde boet i.

Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 995
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirkeinspektion

10 1538 15/9 Christian 3. giver mester Thomas Hegle kronens halvpart af hr. Anders' gård, som er kommet til kronen som forbrudt gods.

Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 995
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirkeinspektion
Læst på Assens byting.

11 1539 6/1 Sognemændene i Assens tillægger hr. Hans Svendsen, sognepræst i Assens, al den kirkerente og tiende, som ydes af Bågø, og som kirken plejede at oppebære. Til gengæld skal hr. Hans Svendsen holde kirken med vin og brød.

Spor af 7 påtrykte segl
LA. Od. Assens sognekald
Sst. en kopi.

12 1544 9/4 Assens bytingsvidne, at mester Thomas skødede sin gård til Vor Frue kirke sammesteds til præstegård.

Rester af 12 segl
Reg.: ÆA. V 995
LA. Od. Assens præstearkiv

13 1546 22/12 Assens bytingsvidne givet Per Vinter, borger sammesteds, at mester Tomas' enke Anne tilskødede ham 4 fag hus i det hus, han bebor syd for Vor Frue kirke.

Perg. 6 helt el. delvis bevarede bomærker
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirke
Senere til Assens kirke.

14 1547 9/2 Fyns landstingsdom om den kirkejord, som Niels Berildsens fader gav til Assens kirke.

Beskad. Rester af 7 forneden påtrykte segl
LA. Od. Assens kirkeinspektion, Breve og dok. vedr. kirkens ejendomme, legater og tiender 1547-1916
Læst på Assens byting 21. dec. 1733. Afleveret fra Fyns stiftsmuseum.

15 1547 11/2 En af borgmestre, rådmænd og kirkeværger i Assens bekræftet udskrift af Assens kirkebog om de jorder, som afgangne Berild Pedersen havde haft i leje af Vor Frue kirke i Assens, og som hans farfader gav til kirken.

Rester af 9 påtrykte segl
Reg.Dan.
LA. Od. Assens kirkeinspektion, Breve og dok. vedr. kirkens ejendomme, legater og tiender 1547-1916
Læst på Assens byting 9. okt. 1685.

16 1549 1/2 Eiler Rønnow, høvedsmand på Næsbyhoved, annekterer i henhold til kongens bestemmelse, at alle købstadskirker skal have et annekssogn, Kierndroppe (dvs. Kærum) kirke til Assens, da den tidligere sognepræst til Kærum hr. Jens Nielsen velvilligt har opladt sognet til hr. Christian Skytte, sognepræst i Assens.

Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 793* – reg.: ÆA. V 998
LA. Od. Perg.samlingen, Assens kirke

1554 3/5 Reg. 1232* Christian 3.s brev om en skolemester i Assens. Se: Odense bisp nr. 59.

17 1555 27/5 Borgmestre og råd i Assens meddeler en aftale om kapellantjenesten.

Perg. 3 bevarede segl
LA. Od., Assens præstearkiv

Middelfart kirke

1 1503 27/10 Anders Jepsen, borger i Middelfart, pantsætter sin gård ved Østerport, som han selv bebor, til St. Anne alter i Middelfart for en gæld på 24 mark danske. Han skal årligt give altrets forstander, præsten, 24 skilling inden Mortensdag.

Perg. 6 helt el. delvis bevarede bomærker og 2 perg.remme
Rep. 9940
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 37, nr. 85 a

2 1507 u. d. En unavngiven testamenterer sit halve hus til St. Nikolaj kirke og løsøre til de forskellige altre og deres præster.

Forneden påtrykt segl
Rep. 10910, Reg.Dan. *9313
RA., Top. Saml. på papir, Middelfart 1

1543 12/9 En kontrakt mellem sognepræst og borgere findes i LA. Odense afskrevet efter Vends h.s gamle provstebog; brevet synes ikke omtalt ÆA. V.

3 1556 6/9 Anders Hansen Skriver, borger i Middelfart, forpligter sig til at give 3 mark danske penge årligt i leje af den kirkejord, han påbor.

4 påtrykte segl
LA. Od. Middelfart præstearkiv, dok. vedk. præsteembedet 1543-1870
„Wor ffrue dagh sermer" er Marie fødselsdag.

Svendborg

Fra Svendborg by findes et betydeligt antal originalbreve bevaret; en del af disse er sammen med det øvrige byarkiv afleveret til Landsarkivet for Fyn, mens andre breve langt tidligere var kommet til Danske Selskab og med dettes arkiv til Rigsarkivet. De egentlige kirkearkiver synes dog ikke bevaret, derimod findes en række breve vedrørende altre og dertil knyttede gilder registreret nedenfor under Vor Frue kirke og St. Nikolaj kirke.

Desuden indeholder Hans Eskilsens „Liber copiarum" (jfr. s. 35) en række afskrifter af breve fra kirkearkiverne, men med en enkelt undtagelse ikke af de bevarede originalbreve, som må formodes at være indlemmet i byens arkiv kort tid efter reformationen. Af Vor Frue kirkes arkiv er følgende breve afskrevet: 3. maj 1337 (s. 61, Rep. 1781–82; jfr. nedenfor nr. 1); 14. aug. 1417 (s. 58, Rep. 5670); 5. aug. 1448 (s. 68, Rep. 7805); 20. maj 1457 (s. 70, Rep. 735); 15. jan. 1462 (s. 67 og 74), Rep. 1404–05); 9. okt. 1467 (s. 148, Rep. 2312); 7. maj 1470 (s. 150, Rep. 2741); 2. sept. 1485 (s. 145, Rep. 5739); 24. okt. 1485 (s. 81, Rep. 5756); 21. febr. 1499 (s. 77, Rep. 8758); 1. marts 1499 (s. 75, Rep. 8763); 23. nov. 1499 (s. 147, Rep. 8947); 23. marts 1535 (s. 95, Reg. Dan. 8306) Bortleje af en gård tilhørende Vor Frue alter; 10. jan. 1539 (s. 105) Dom, at vikaren hr. Knud Nielsen skal beholde St. Hans alters gods; 25. jan. 1541 (s. 55, jfr. nedenfor nr. 13); 26. marts 1543 (s. 121, Reg. Dan. 458) Lovhævd på jordskyld til Vor Frue kirke; 18. aug. 1546 (s. 124 og 141) Bortleje af 3 agre tilhørende Vor Frue kirke; 23. maj 1552 (s. 85, Reg. Dan. 1059) Magister Hans Gaas lejer St. Anna gildets hus mod en årlig afgift til kirken og præsterne; 10. febr. 1553 (s. 101) Dom ang. et hus, der var skænket til Vor Frue kirke; 10. juni 1558 (s. 137, Reg. Dan. *3319) Christian 3.s åbne brev, at korn-

tienden af Skårup s. tilkommer sognepræsten ved Vor Frue kirke i Svendborg.

Den følgende fortegnelse gælder afskrifter af breve, hvis originaler må antages at have været i St. Nikolaj kirkes arkiv: 29. dec. 1466 (s. 14, Rep. 2193); 9. nov. 1500 el. 1515 (s. 32, Rep. 9197); 26. juni 1505 (s. 5, Rep. 10.408); 28. marts 1523 Biskop Jens Andersens kaldsbrev for Christen Skrogh til St. Birgitte alter i St. Nikolaj kirke; 24. jan. 1532 (s. 3) Genbrev på leje af en gård tilhørende St. Birgitte alter; 3. april 1532 (s. 1) St. Gertruds gilde bortskøder en gård mod en årlig afgift til gildets alter i St. Nikolaj kirke; 25. jan. 1541 (s. 24, jfr. nedenfor nr. 13); 21. april 1541 (s. 18 og 23) Kirkeby og Lunde sogne annekteres til St. Nikolaj kirke; 8. dec. 1546 (s. 7) Mageskifte angående St. Birgitte alters boder; 2. febr. 1547 (s. 12) Tilsagn om brød og vin til St. Nikolaj kirke; 21. dec. 1552 (s. 125) Landgilden af to gårde tidligere tilhørende kalentegildet henlægges til St. Nikolaj kirke; 14. aug. og 2. okt. 1553 (s. 29) Tingsvidner om St. Gertruds alters gods; 4. dec. 1553 reg. nedenfor efter orig.; 22. og 25. jan. 1554 (s. 10 og 31) Skøde på og bortleje af St. Gertruds alters boder; 28. marts 1558 Overenskomst mellem sognepræst og kapellan om indtægten af Kirkeby og Lunde sogne.

Endelig findes følgende Svendborg-breve afskrevet i Liber copiarum, uden at det umiddelbart fremgår fra hvilken kirke de stammer: 23. jan. 1384 (s. 157, Rep. 3429); 5. dec. 1436 (s. 63, Rep. 6848); 14. juli 1438 (s. 65, Rep. 6960); 15. maj 1458 (s. 72, Rep. 854); 26. febr. 1515 (Reg. Dan. 5862); 5. okt. 1527 og 16. april 1530 (s. 183) Om Jørgen Pedersens præstevielse; ca. 1541 (s. 91) Register på kalentegildets gods.

Svendborg Vor Frue kirke

1 1475 9/10 Jeppe Fynbo, borger i Svendborg og hans hustru Johanne Pedersdatter pantsætter ½ gård, som de bebor til St. Hans alter i Vor Frue kirke for en gæld på 150 mk. danske penge .
Perg. 8 perg.remme
Rep. 3721
LA. Od. Pergamentssaml., Svendborg Frue kirke

2 1477 28/2 Christian 1. stadfæster Svendborg St. Anna gildes skrå.
Perg. Seglet tabt
Rep. 3997, Reg. Dan. 4602
AM. V, 18
Gildet var knyttet til et alter af samme navn i Vor Frue kirke.

3 1480 1/5 Svendborg franciskanerkloster sælger med alle brødres samtykke et hus med jord til væbner Aksel Walkendorf.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4606
LA. Od. Perg.saml., Svendborg gråbrødre kloster

4 1481 25/8 Væbner Aksel Walkendorf i Glorup meddeler, at han har skænket sin gård i Vor Frue s. syd for badstuen til St. Johannes Baptiste alter.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 4906, Reg. Dan. 4698
RA. Svendborg Vor Frue kirkes arkiv
Afleveret fra Museet for nordiske oldsager 1883-84.

5 1481 9/11 Rådmand Nis Hays gavebrev til St. Johannes Baptiste alter og smede- og remmesnidernes gilde i Vor Frue kirke i Svendborg.
Perg. 6 perg.remme
Rep. 4928, Reg. Dan. 4704
LA. Od. Perg.saml., Svendborg Frue kirke

6 1498 27/8 Borgmestre og råd i Svendborg afgør en strid mellem Jes Hansens arvinger og værgerne for St. Anna alter i Vor Frue kirke til altrets fordel, idet Jes Hansens ægteskab var barnløst, og han havde således ret til at bortskænke sin halve hovedlod.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 8637
LA. Od. Perg.saml., Odense by

7 Udat. [ca. 1500] Borgmestre og råd i Svendborg stadfæster en lavsskrå for guldsmede, remmesnidere og sværdfegere i Svendborg.
Perg. Seglet tabt
Rep. 13109
RA. Svendborg by, gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Skråen har sikkert været opbevaret i byens arkiv, men har rimeligvis tilknytning til St. Johannes Baptiste alter.

8 1502 14/4 el. 11/8 Knud Bysvend i Svendborg og hans hustru Marine skænker deres hus i rådhusets gård til St. Anna alter og købmandsgildet i Svendborg.
Perg. 4 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 9587
LA. Od. Perg.saml., Svendborg St. Anna gilde

9 1503 9/10 Svendborg bytingsvidne, at rådmand Oluf Keirth skænkede og skødede ½ gård i Møllegade til St. Anna alter og købmandsgildet.
Perg. Alle segl tabt

Rep. 9930
LA. Od. Perg.saml., Svendborg St. Anna gilde

10 1516 22/6 Knud Jensen, borger i Svendborg, og hans hustru skænker den gård, som de bebor, til St. Anna alter.
Perg. 5 perg.remme
LA. Od. Perg.saml., Svendborg Frue kirke

11 1526 25/6 Svendborg bytingsvidne, at skomager Jens Hansen skødede en gård i Møllegade til St. Anna alter i Vor Frue kirke.
Perg. 6 perg.remme
Reg. Dan. 7676
LA. Od. Perg.saml., Svendborg St. Anna gilde

12 1527 29/7 Borgmestre og råd i Svendborg vidimerer et brev af 6. febr. 1525 om en årlig afgift som byen skal yde St. Hans alter til gengæld for ret til at nedbryde en gård for at skaffe torveplads.
Perg. Perg.rem
Reg. Dan. 7774
LA. Od. Perg.saml., Svendborg Frue kirke

13 1541 25/1 Reglement udstedt af lensmand, superintendent og magistrat omfattende gejstlighedens indtægter og pligter i Svendborg Vor Frue sogn.
Orig. tabt, beseglet kopi 27. jan. 1590 med rester af 3 segl
Reg. Dan. 309
LA. Od. Sunds herreds breve
Sammenheftet med tilsvarende kopi for St. Nikolaj s. – Brevene er desuden afskrevet i Lib. cop. s. 55 og 24.

14 1558 11/6 Christian 3. forordner, at kongetienden af Skårup s. skal anvises som løn for sognepræsten ved Vor Frue kirke i Svendborg.
Perg. Seglsnit
RA. Svendborg Vor Frue kirke
Afleveret fra Oldnordisk museum. Samme dag blev Tved k. annekteret til Skårup s.; begge breve er afskr. i Liber copiarum.

Svendborg St. Nikolaj kirke

1 1467 23/2 Hans Persen, bymand i Svendborg, frempantsætter en bod til St. Gertruds alter i St. Nikolaj kirke for en gæld på 21 mark.
Perg. 2 seglfragm. og 2 tabte segl
Rep. 2295
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner

2 1546 8/12 Fru Inger Walkendorfsdatter, enke efter Knud Urne, forpligter sig til at vedligeholde et gærde mellem sin gård og St. Nikolaj kirkes præstegård.
1 overklæbet segl

Reg.: ÆA. V 1040
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 34 nr. 3 b

3 1553 4/12 Svendborg bytingsvidne givet St. Nikolaj kirkes værger om bortleje af et stykke jord tilhørende kirken.
5 overklæbede bomærekr
Reg.: ÆA. V 1040
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 34 nr. 38

Fåborg St. Nikolaj kirke

1460 29/1 Sallinge herredstingsvidne, at Hans Eggertsen i Fåborg skødede 4 stykker jord på Diernæs mark til Jep Suder på Vor Frue alters vegne.
Perg. 2 bevarede bomærker og 6 tabte
Rep. 1076
LA. Od. Perg.samlingen, Baroniet Holstenhus
Brevet er senere kommet fra St. Nikolaj kirkes arkiv til Holstenhus godsarkiv.

Nyborg Vor Frue kirke

1 1532 25/7 Laurids Persen, præst og vikar til St. Anna alter i Vor Frue kapel i Nyborg kirke, meddeler, at hans broder Rasmus Persen har overtaget altrets øde gård i byen mod en årlig afgift på 4 mk. danske.
Perg. 12 bevarede segl og bomærker
RA. Nyborg by, gl. sign.: Fyn 8
Brevet stammer rimeligvis fra kirkens arkiv, selv om det ikke er registreret i ÆA. V.

2 1538 13/3 Niels Lange, høvedsmand på Nyborg, og superintendent Jørgen Jensen m. fl. indgår en kontrakt med kalentebrødrene om årlig løn til en præst i Nyborg.
5 overklæbede segl og bomærker samt rester af 2
Reg. Dan. *260
RA., tidl.: Fyns bispearkiv, pk. 32 nr. 47

Rudkøbing kirke

1476 7/8 Langelands landstingsvidne givet hr. Henning, præst ved Rudkøbing kirke, at Juls jord i Simmerbølle med rette tilhører Rudkøbing præstegård.
Perg. 1 seglfragm., øvrige segl tabt
Rep. 3888 – reg.: ÆA. V 1112
Ra., gl. sign.: Langeland Nørre h. 3

6 af de bevarede seglremme er skåret ud af et brev, hvori bl. a. Skrøbelev sogn nævnes.

1505 14/6 (Rep. 10403) er registreret som Odense bisp nr. 11.

Tillæg. Gilder

De fleste gilder havde tilknytning til bestemte altre, oftest i bykirkerne, derfor er gilderne i almindelighed ikke behandlet som selvstændig gruppe. I enkelte tilfælde har et gavebrev dog ikke umiddelbart kunnet sættes i forbindelse med en bestemt kirke.

Stubbekøbing Guds Legems kapel

1497 4/7 Stubbekøbing bytingsvidne, at Kirstine Mikkels, borgerske i Stubbekøbing, skænkede sin gård sst. til Guds Legems kapel og broderskab som sjælegave for sin afdøde mand, to sønner og en datter.

Perg. Bevaret bomærke og fragm. samt 3 tabte segl
Rep. 8432
RA., tidl.: Fyns bispearkiv pk. 45 a

Odense St. Gertruds gilde

1544 6/10 Odense byting stadfæster et skøde 25. maj 1499 på noget jord til St. Gertruds alter og gilde.

Rester af et påtrykt segl
LA. Od. Odense byfoged, Dok. til tingbogen 1544-1719
Afleveret fra Rønninge-Søgård

D. Klostre

Antallet af landklostre i Odense stift var beskedent. På Lolland fandtes kun benediktinermunkeklostret i Halsted, indtil det første danske birgittinerkloster 1416 blev grundlagt i landsbyen Skenninge. Både klostret og dets købstad fik navnet Maribo.

På Fyn flyttede augustinernonnerne på Nonnebakken udenfor Odense by til Dalum, og i 1170'erne stiftedes et cistercienserkloster i Holme, det nuværende Brahetrolleborg.

I Odense fungerede det fornemme benediktinerkloster, hvortil munkene oprindeligt var hentet fra Evesham, som domkapitel, bortset fra en kortvarig afbrydelse i 1470'erne. Desuden fandtes der et betydeligt johanitterkloster indviet til ærkeenglen St. Mikael, men senere kaldet St. Hans kloster. Arkiverne er stort set gået tabt, men for Maribo, St. Knud og St. Hans kloster findes udførlige arkivregistraturer. Derudover havde Odense ligesom andre stiftsbyer klostre tilhørende de forskellige tiggerordener, både et dominikaner- og et franciskanerkloster samt et St. Clara nonnekloster, der blev grundlagt af kong Hans' enke, dronning Christine. Endelig fandtes der et helligåndshus el. -kloster og en St. Jørgens gård.

Fra Lolland-Falster kendes ingen sortebrødreklostre, mens der var gråbrødreklostre i Nysted og Nykøbing, desuden fandtes et helligåndskloster i Nakskov og helligåndshuse i Sakskøbing og Nykøbing.

I Assens oprettedes der så sent som o. 1500 et karmeliterkloster, der kun fungerede ganske få år. I forvejen fandtes et ikke særlig betydningsfuldt helligåndshus, som nævnes første gang 1295, da det modtog jordejendom som gave. I senmiddelalderen nævnes det et par gange, inden stiftelsen blev overtaget af karmeliterne mod forpligtelse til at bygge et nyt hospital; dette sidste blev indskærpet ved en kgl. dom 1515, men det blev næppe gennemført.

Kort før 1450 var helligåndshospitalet i Odense blevet ødelagt, og ved præsten Peder Jensens initiativ blev der anlagt et nyt på en anden plads i byen, øst for bytinget. Den følgende præst Hans Olsen, der var påvirket af helligåndsordenens fremgang, var medvirkende til at få oprettet et helligåndskloster i Fåborg i stedet for et planlagt karteuserkloster.

I Svendborg var der et betydeligt franciskanerkloster, der var grundlagt 1236 og indviet til St. Katerina. Vor viden om dette kloster skyldes især franciskanernes historiker Peder Olsen.

Fra byerne på Ærø og Als kendes ingen klostre.

Nakskov helligåndshus og -kloster

Et helligåndshus i Nakskov nævnes første gang i kildematerialet år 1400 og da som et gejstligt præbende. Som det fremgår af det ældste bevarede dokument fra 1441 var huset undergivet tilsyn af biskoppen i Odense, der i regelen indsatte en verdslig forstander. Nakskov var et af de få steder i Norden, hvor der skete en omdannelse til et kloster direkte underlagt helligåndsordenens stormester. Efter reformationen bestod klostret en årrække som hospital for syge og fattige. Derefter skete der en sammenlægning med hospitalet i Nykøbing. Arkivet opbevaredes formentlig i Nakskov rådstue, og meget gik tabt, da svenskerne erobrede byen 1659. Enkelte breve er tidligt afleveret til Gehejmearkivet.

1 1441 27/11 Biskop Hennike af Odense bekendtgør, at rådmand i Nakskov Henrik Danielsen og dennes hustru Karine skødede alt deres gods, og især deres gård ved Torvet, til helligåndskapellet i Nakskov, således at biskoppen efter deres død skulle bestyre godset til gavn for kapellets bygning og til gudstjeneste; til gengæld skulle de have ophold i helligåndshuset resten af deres levetid.

Perg. 5 perg.remme og 3 seglsnit
Rep. 7202; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 34
RA. Nakskov helligåndshus, gl. sign.: Top. Saml. C
Fundet 1896 i Christian 4.s hvælving.

2 1495 3/4 Væbner Mads Godov skænker en gård i „Høgherby" i Søllested s., Lollands Sønder h., til afholdelse af sjælemesser for Hælie Løsens alter.

Perg., beskad. Alle segl tabt
Rep. 7867; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 240
RA. Nakskov helligåndskloster, gl. sign.: Nakskov 3

3 [ca. 1515–20?] Væbner Christian Madsen af Lindelse på Langeland skænker gods i Horslunde og Arninge sogne, Lollands Nørre og Søndre herreder, til Nakskov helligåndskloster.

Perg., stærkt beskad., hele nederste del med plica mgl.
Rep. 12734; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 452
RA. Nakskov helligåndskloster gl. sign.: Nakskov 5

4 1519 9/1 Christian Madsen skænker en gård i Spodsbjerg, Longelse s., til Nakskov helligåndskloster og hospital for sin, sine hustruers og sine forældres sjælefrelse og for at blive delagtig i helligåndsordenens gode gerninger.

Perg. 4 seglsnit og 1 bevaret segl (utyd.)
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 441
RA. Nakskov helligåndskloster gl. sign.: Langelands Nørre h. 22

5 1524 7/10 Væbner Knud Gøye af Kærstrup skøder 3 gårde, hvoraf 2 er øde, i Lollands S. og N. h. til Nakskov helligåndskloster, hospital og konvent, mod at dette forpligter sig til en nærmere angiven gudstjeneste og optager ham, hans hustru, børn og forældre i broderskabet og delagtiggør dem i alle helligåndsklostrets gode gerninger.

Perg. 5 bevarede segl og 4 tabte
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 489
RA. Nakskov helligåndskloster, gl. sign.: Nakskov 13

6 1525 6/3 Nakskov bytingsvidne givet prior Esbern Ipsen, at Jens Dænæ skødede Nakskov helligåndskloster en gård i Fæbek på Langeland mod afholdelse af sjælemesser.

Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 6 perg.remme
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 494
RA. Nakskov helligåndskloster, gl. sign.: Nakskov 18

Halsted kloster

Den nuværende sognekirke i Halsted har en kerne af romanske granitkvadre. Kirken anses for fuldført og anvendt som sognekirke, inden kong Valdemar i 1177 skænkede den til Ringsted kloster, mens kongen fortsat ejede en stor del af sognets jord. Det blev i 1284 udlagt til Erik Plovpennings datter Jutta som fædrene arv i stedet for gods på Fyn. Jutta har rimeligvis medvirket ved oprettelsen af klostret, der første gang nævnes 1305 som et priorat under Ringsted kloster. Der kendes godstransaktioner med kronen og St. Knuds kloster i Odense, og klostret vides at have modtaget gaver fra flere lollandske adelige. Godsets omfang kendes ikke, da klosterarkivet iøvrigt er tabt, og heller ikke blev registreret, da klostret efter reformationen blev omdannet til verdsligt len – en overgang endog hovedlen. 1709 bortmageskiftede kronen det tidligere len, der fortsatte som baroniet Juellinge indtil 1922.

Langebæk har afskrevet et enkelt brev fra 1474, som siden er gået tabt; den sidste rest af arkivet synes at være det nedenfor registrerede afladsbrev, som Rostgaard forærede til Danske Selskab 1745.

1517 u. d. Den pavelige legat Johannes Angelus Archimboldus tildeler prior og brødre i Halsted benediktinerkloster plenaraflad.

Lat. Perg. Seglfragment
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 52
Pladsen til datoen er uudfyldt. Tilsvarende trykte afladsbreve kendes; dette er skrevet af en øvet skriver og forsynet med en farvelagt tegning af pave Leo 10.s Medici-våben.

Maribo kloster

Dronning Margretes store interesse for den hellige Birgittas klosterstiftelse deltes også af Erik af Pommern og dronning Philippa. I 1408 havde dronning Margrete skænket kronens gård Grimstrup midt på Lolland til oprettelse af et dansk birgittinerkloster. Først nogle år efter hendes død blev klostret til noget. Det var imidlertid placeret et andet sted, i landsbyen Skemminge på landtangen mellem Sønder- og Nørresø. 27. sept. 1416 skænkede kong Erik gården Kyse på Sjælland til det kloster, som skal bygges i „Schemynge i Laland" af den orden, som er i Vadstena i Sverige, ligesom kongen i et andet brev (bevaret gennem byarkivet) tillod, at der måtte bygges en købstad i tilslutning til klostret.

Nonneklostret fortsatte efter reformationen, til at begynde med uden ændringer, men fra 1556 som protestantisk adeligt jomfrukloster. Det fik ny fundats både 1572 og 1596, men blev ophævet allerede 1621, og bygninger og ejendomme blev skænket til Sorø Akademi.

Klostret, hvis bevarede kirke vidner om rigdom og anseelse, har næppe på noget tidspunkt kunnet stå mål med Vadstena og slet ikke i boglig lærdom. Det havde dog et betydeligt arkiv, som efter at være overflyttet til Sorø blev registreret 1624. Registraturen, der er trykt i Ældste danske Archivregistraturer bd. III s. 251–312, nævner mere end 1000 breve, hvoraf mellem 100 og 200 er yngre end 1559. Flertallet af brevene gik tabt ved akademiets brand i 1813, nogle enkelte breve er bevaret dels i Rigsarkivet dels i Det Arnamagnæanske Institut.

I Rigsarkivet findes 2 breve yngre end 1559, den nævnte vidisse 1560 29/5 og 1576 22/3, gl. sign.: Vends h. 78.

1416 27/9 (Rep. 5607) se: Maribo by.

1 1417 31/12 Rigsrådets dom over Næstved bymænd, der ulovligt havde øvet selvtægt ved at dræbe en munk fra Skenninge kloster og 2 af klostrets undergivne bønder i forbindelse med strid om fiskerettigheder.

Perg. 9 bevarede segl og 6 tabte
Rep. 5691, Reg.Dan. 3324
RA., gl. sign.: Maribo 1 – L 54-1
Segl nr. 2 (DGS 169) nævnes som bevaret i Repertoriet, men er nu tabt.

2 [1425?] Kong Eriks rettertingsvidne om en strid mellem Maribo kloster og Jens Henriksen angående nogle penge i forbindelse med Kyse gods, som kongen havde skænket til klostret.

Perg.fragm., plettet og bleget Perg.rem

Rep. udat. 411
AM. XVIII, 3 – reg.: ÆA. III 260
Brevets v. side og øverste del mgl., året er hentet fra registraturen; jfr. ÆA. III 272 (A 243).

3 1430 dag? Erik af Pommerns rettertingsvidne af 31. okt. 1418 hvormed Kirstine Pedersdatter sælger sit arvegods i Lyngerup i Horns h. til væbner Erik Jakobsen af Spanager og af 5.–9. juni 1424, da Erik Jakobsens arvinger opfylder hans testamente og overlader godset til Maribo kloster.

Perg., stærkt beskad. Seglsnit
Rep. 6475 (heri 5737 og 6122) – reg.: ÆA. III
RA., gl. sign.: Maribo 2 – L 54-2

4 1435 18/3 Pave Eugenius 4. tilbagekalder Martin 5.s bulle, der forbød Birgittinernes dobbeltklostre, og genindfører den oprindelige tilstand.

Lat. Perg. Bullen tabt
Acta Pont.Dan. 1742
RA., gl. sign.: Reg. 51 nr. 19 b – L 54-3
Ikke medtaget i Repertoriet, da det er en alm. bulle; dette er rimeligvis Maribo klosters eksemplar.

5 1439 27/5 Notarialattest af en dansk biskops (vist biskoppen i Odense) stadfæstelse i henhold til pavens brev af 5. sept. 1438 af kong Eriks grundlæggelse af klostret i Maribo.

Perg.fragm.
Rep. 7009 (heri: Acta Pont.Dan. 1818) – reg.: ÆA. III 254 (?)
RA., – L 54-4
Har været brugt som omslag om Mariager klosters jordebog 1660/61.

6 1443 7/1 Christoffer af Bayerns privilegium for Maribo kloster.

Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 7307 – reg.: ÆA. III 304
AM. III, 3

7 1446 14/1 En biskop og 6 kardinaler udsteder afladsbrev for dem, der besøger Maribo klosterkirke.

Lat. Perg., beskad. Rester af seglsnor
Rep. 7572, Reg.Dan. 3755*
RA., gl. sign.: Maribo 4 – L 54-5

8 1447 14/5 Abbedisse Cecilie og konventet i Maribo kloster udsteder „broderskabsbrev" for Anders Jensen og hans hustru.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 7694
RA., gl. sign.: Maribo 3 – L 54-6

9 [før 1450] Fragment af et skøde på noget gods på Falster (?) til Maribo kloster.

Perg.fragm., kun v. s. (1/2 el. 1/3) bevaret
Rep. udat. 547
AM. XVIII, 1
Både udstederens navn, godsets beliggenhed og dateringen med brevvidner er gået tabt.

10 1452 28/8 Mette Jensdatter (Due) på Lund, Lyder Kabels enke, skænker Maribo kloster 240 lybske mark stæderpenge og giver abbedisse og konfessor fuldmagt til at indkræve dem hos hr. Follert v. Knobe, samt tilsvarende fuldmagt til hr. Jens Urkok at indkræve 60 lybske mark til afholdelse af sjælemesser og uddeling blandt fattige.

2 pergg. 2 tabte og 2 bevarede segl; 2 tabte segl og bevaret bomærke
Rep. 156–57
AM. III, 17–18
Will. Christensen antager, at brevene via Follert v. Knobes enke er kommet til Johan Oxes arkiv, mere nærliggende at de stammer fra Maribo kl.s arkiv, jfr. dog kvitt. 14. juli 1453 (Rep. 274), AM. III, 19. Fru Mette Jensdatter havde i forvejen – 1446 og 1449 – skænket Fuglsang og andet gods til klostret, jfr. ÆA. III 257, 262, 269, 272, 275, 291 og 302.

11 1453 22/2 Christian 1. befaler landsdommer Mogens Clausen at tilkræve landenævn om skovskel mellem Hillested og Erikstrup.

Rester af seglet på bagsiden
Rep. 222 – reg.: ÆA. III 307
RA., gl. sign.: Top.Saml. på papir, Hillested 4 – L 54-7

12 1457 25/3 Abbedisse Ka[ren K]eldsdatter redegør for søster Anne Jensdatters provente.

Perg. Seglet tabt
Rep. 709 – reg.: ÆA. III 206
AM. III, 26

13 1458 13/10 Christian 1.s åbne brev med befaling til landsdommeren i Lolland om at sørge for, at Maribo kloster kan nyde sin skov uhindret.

Spor af segl bagpå
Rep. 897 – reg.: ÆA. III 305
RA. – L 54-8
Omtr. samt. påskr.: Om Skouskelle mellem Ystoffte oc Tostorppe och Ericks-torppe oc Hyllestede; brevet har tilhørt Klevenfeldt.

14 1462 19. el. 26/8? Dronning Dorothea pålægger et nyt nævn, at de 14 dage efter St. Mikkelsdag skal sværge, hvorvidt der tidligere er svoret ret skovskel, eller om kæren er berettiget.

Venstre del af papiret mgl., spor af seglet bagpå
Rep. 1555 – reg.: ÆA. III 306 (?)
RA. – L 54-9

Af datoen er kun torsdag og „ei" tilbage, der kan rimeligvis have stået to. før el. efter Bartholomei; brevet har tilhørt Klevenfeldt.

15 1462 13/10 Lollands landstingsvidne givet Maribo kloster om skovskel.

Perg., plica afklippet
Rep. 1518 – reg.: ÆA. III 263
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 54-10
Foræret til Danske Selskab af Rostgård.

16 1464 14/11 Biskop Magnus i Odense stadfæster Maribo klosters patronatsret til Østofte kirke.

Kopi el. snarere overs. fra 16. årh., attesteret af abbedisse Margrete Jensdatter
Rep. 1803, Reg.Dan. 4230
RA., gl. sign.: Fuglse h. 38 – L 54-11

17 1478 23/4 Christian 1. stadfæster et forlig mellem Maribo kloster og hr. Jens Due om gods i Borrby i Skåne.

Perg., hullet Seglsnit
Rep. 4200, Dipl.Lund IV 281 – reg.: ÆA. III 275

18 1492 ca. 18/5 Kong Hans' rettertingsvidisse af Cecilie Bent (Pedersen)s testamente af 28. maj 1466 (?), hvori hun skænker Maribo kloster sin gård og grund i Malmø mod at blive begravet i klostret.

Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 7137 (heri 2080) – reg.: ÆA. III 294 (jfr. s. 282, 284 og 279)
AM. VII, 4
Vidissens dagsang. er beskad.: in [die, crastino el. profesto] beati Erici regis. Usikkerheden m. h. t. det vidimerede brevs datum skyldes datoformlen „aar m c d l x v i om then sancte Berithe dagh som war nest fore pinzdagh", men i 1466 faldt translatio Birgittæ på tamperonsdag *efter* pinse.

19 1492 27/11 Kong Hans' værnebrev for kronens 10 bønder i „Kruborp", hvori han lover dem og deres arvinger deres gårde mod en årlig afgift på 1 læst byg og 40 høns.

Perg. Seglet tabt
Rep. 7254
AM. VII, 10
Gennemskåret; mon siden til Maribo kl.? Læsningen „Kruborp" må foretrækkes frem for Repertoriets „Kniborp", jfr. Kruborp (Fuglse h.?) i 1456 3/3 el. 22/9 (Rep. 577), men ikke nævnt i Da.Stedn., Maribo amt.

20 1493 18/6 Dronning Dorotheas brev om trætte mellem Maribo kloster og Niels Albrektsen (Grubendal) af Årsmarke om en mølledam, som han ulovligt skulle have dæmmet og siddet stævning overhørig.

Orig. tabt, vidisse af 29. el. 30. maj 1560
Rep. 7444 – reg.: ÆA. III 308
RA. – L 54-14, tidl.: i Klevenfeldts samlinger

Vidissen er givet abbedisse Mette Marsvinsdatter og udstedt af hr. Hans Ibsen, sognepræst i Maribo m. fl.; den har spor af 5 påtrykte segl.

1500 28/8 (Rep. 9155) se: Maribo by.

21 1501 21/3 Christian (2.) befaler landsdommer Mads Lauridsen m. fl. at lade 8 bønder gøre ret skovskel mellem Erikstrup og Hillested byer.

Spor af seglet bagpå
Rep. 9329 – reg.: ÆA. III 306
RA. – L 54-12
Brevet har tilhørt Klevenfeldt.

22 1511 22/7 Dorthea Henriksdatter (Dringenberg), enke efter Jep Jensen (Båd), i Malmø forpligter sig til at overlevere Maribo kloster alle gamle ejendomsbreve på Tillitsegård.

Rester af forneden påtrykt segl
Rep. 11869 – summarisk reg.: ÆA III 274
RA., gl. sign.: Top.Saml. på papir, Tillitsegård 1 – L 54-13

Nykøbing helligåndshus

Selv om helligåndshuset, der første gang omtales 1447, hørte til de mere anselige og velstående hospitalsstiftelser, blev det dog aldrig omdannet til kloster. Til stiftelsen hørte en del landgods, som primært var erhvervet ved gaver og senere ved forskellige mageskifter. Helligåndshuset havde egen kirke i Nykøbing bl. a. med et alter indviet til St. Oluf; desuden skænkede kong Hans 1486 Idestrup kirke til Nykøbing helligåndshus, som også efter reformationen vedblev at tilhøre Nykøbing hospital.

Arkivet forblev i Nykøbing til midten af forrige århundrede, da J. Chr. Sidenius i 1849 afleverede det til Historisk genealogisk Arkiv, der kort efter blev indlemmet i Gehejmearkivets samlinger. Udover de nedenfor registrerede breve findes i Rigsarkivet 6 yngre pergamentsbreve fra Nykøbing hospital: 19. aug. 1564, 30. nov. 1586, 31. dec. 1620, 12. nov. (med 12. sept.) 1628, 1. maj 1629 og 25. april 1635.

1 1460 9/10 Niels Bang, borger i Nykøbing, pantsætter et byggested i Stuby til Nykøbing helligåndshus for 4 lødige mark.

Perg. 1 seglfragm. og 5 perg.remme
Rep. 1205
RA. Nykøbing F. helligåndshus

2 1482 23/4 Mageskifte mellem væbner Oluf Folmersen (Baad) i Egebjerg og Nykøbing helligåndshus af gods i Raberg på „Getzøør" i S. Vedby og i Nykøbing til gengæld for gods i Egebjerg.

Perg. 1 bevaret segl 1 seglsnit og 4 perg.remme
Rep. 5009
RA. Nykøbing F. helligåndshus

3 1483 29/4 Jeppe Winde, borger i Nykøbing, overlader helligåndskapellet sin og sin hustrus arvelod i den jord i Stuby, som er pantsat til kapellet.

Perg. 1 seglfragm. og 2 perg.remme
Rep. 5212
RA. Nykøbing F. helligåndshus

4 1528 15. el. 22/7 Frederik 1. stadfæster et mageskifte af 1. febr. 1487 mellem borgmester og råd i Nykøbing og helligåndsgården.

Perg. Seglfragm.
(Rep. 6022)
RA. Nykøbing F. helligåndshus
Under plica: Ad mandatum domini regis proprium.

Odense franciskanerkloster, dominikanerkloster og hospital

Det tidligere gråbrødrekloster blev i 1539 omdannet til et hospital, der overtog en række andre gejstlige institutioners formuer og dermed deres arkiver. Det gjaldt både dominikanerklostret, St. Jørgens gården og hospitalet på St. Hans kirkegård. Det er gået hårdt ud over disse arkiver – ligesom Odense-arkiverne iøvrigt, og ingen af de ældre gejstlige institutioners breve kan med sikkerhed siges at være bevaret i original. Nogle kendes i afskrifter og flere fra forskellige registraturer fra det 17.-18. århundrede.

Et enkelt brev fra hospitalets ældste tid er bevaret i original i Rigsarkivet og registreret nedenfor sammen med et brev, som måske har været i franciskanerklostrets arkiv. Kongebrevene 27. oktober 1539, 25. april og 3. maj 1540, hvorved det nye hospital får overdraget først gråbrødreklostret, derpå Blangsted hovedgård og mølle, de gejstlige hospitalsstiftelser i Odense samt Fåborg helligåndskloster, findes kun som afskrift i hospitalets embedsbog 1449–1701. Fra tiden efter 1570 er en lang række originale dokumenter bevaret i Landsarkivet for Fyn.

1 1328 11/11 Guardian Clemens og Odense franciskanerkloster kvitterer Jens Hviding for at have fyldestgjort for alt, som fru Ingeborg, hr. Hamind Litles enke, havde testamenteret klostret.

Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 1538, Dipl. Dan. 2 r. X nr. 66
RA., Pr. ark., Johannes Hviddings arkiv; gl. sign.: Åsum h. 6
Påskrift bagpå: Quitancia fratrum super Rolstedhe. Tilbagegivet el. blevet i klosterarkivet?

2 1540 23/11 Christian III annekterer Marslev og Birkende kirker til hospitalet i gråbrødrekloster i Odense, således, at hospitalsforstanderen skal beskikke kapellaner til kirkerne. Den nuværende præst skal dog beholde dem mod årlig afgift til hospitalet.
Perg. Seglsnit
RA. Odense hospital, gl. sign.: Fyns bispearkiv pk. 20 nr. 56

Odense St. Hans kloster

Johanitterklostret i Odense kaldes undertiden St. Mikkels kloster, fordi klostret – formentlig ved oprettelsen i det 13. årh. – havde fået overdraget en eksisterende kirke indviet til ærkeenglen. Endnu i det 15. årh. beholdt kirken sit gamle navn. Klostret styredes af en kommendator og var undergivet tilsyn af prioren i Antvorskov. Til klostret var, som ved alle andre johanitterklostre, knyttet et hospital, men desuden en skole, hvortil benediktinerne i St. Knuds kloster havde givet tilladelse. Klostret var temmelig rigt på gods, fortrinsvis skænket af medlemmer af den fynske adel.

Ved reformationen blev klostret bortforlenet, og i de følgende århundreder blev dette kloster – ikke St. Knuds kloster – bolig for lensmanden på Odensegård. Arkivet forblev her, også efter at de gamle klosterbygninger var blevet erstattet af slottet. Det blev flittigt benyttet af Vedel Simonsen i 1811, men var for de fleste breves vedkommende gået tabt, da Paludan-Müller 20 år senere udgav sit skrift om klostret; han fik derfor Vedel Simonsens exerpter stillet til rådighed. En halv snes originaler og samtidige afskrifter er bevaret, deraf en enkelt i den Arnamagnæanske diplomsamling.

Arkivet blev i 1558 registreret af kancellisekretær Lave Brockenhus. Denne registratur fandtes tidligere i „Topografisk Samling på papir, Odensegård 5", men er nu anbragt i tilslutning til Arkivvæsenets Arkiv i pakkerne med de ældste danske arkivregistraturer. Den er dels trykt af Vedel Simonsen i hans Bidrag til Odense Bys Historie og dels af William Christensen i De ældste danske Arkivregistraturer V s. 603–42.

Registraturen gælder kun klostrets eget arkiv og indeholder få breve yngre end reformationen. De 8 bevarede kongebreve 1540-58 i Odensegårds lens arkiv i Landsarkivet for Fyn vedrører lenets alm. forhold. Kun det første – 25. aug. 1540 – angår gejstlige forhold, det er forudsætningen for det brev, der er registreret som Odense bisp og kapitel nr. 32, foran s. 27. – St. Hans kirke har i den efterreformatoriske periode haft

selvstændig arkivdannelse i forhold til klostret, men det er skønnet mest praktisk at registrere de få bevarede breve sammen med klosterarkivet.

1 1325 14/9 Væbner Ebbe Pedersen pantsætter sin gård i Brylle for 80 mark penge til søster Kristine Erlandsdatter i St. Hans kloster i Odense.
Lat. Perg. 6 seglsnit
Rep. 1429, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 212 – reg.: ÆA. V 634
RA., gl. sign.: Odense h. 32 – L 55-1

2 1329 6/6 Odense herredstingsvidne, at Tord Kallesen Lille i Lunde solgte og skødede jord i Brylle og Bryllefang til brødrene i St. Hans kloster i Odense.
Lat. Perg. Alle 7 segl tabt
Rep. 1557, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 117 – reg.: ÆA. V 634
(= Rep. 1572 s)
RA., gl. sign.: Odense h. 33 – L 55-2

3 1332 12/3 Ebbe Pedersen fornyer det ovenfor nævnte pant for 15 mark sølv.
Lat. Perg. 8 seglremme
Rep. 1625, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 354 – reg.: ÆA. V 634
RA., gl. sign.: Odense h. 34 – L 55-3

4 1352 29/11 og 3/12 Niels Mikkelsen, borger i Odense, sælger sin og sin broder Jakob Mikkelsens fædrene arv i Ålykke til Niels Marsvin, og Odense bytingsvidne om skødningen.
Lat. 2 pergg. Alle segl tabt
Rep. 2366-67, Dipl. Dan. 3. rk. III nr. 592 og 593 – reg. ÆA. V 638
RA. Pr.ark. Niels Marsvin, gl. sign.: Odense h. 35 og 36
Ifølge noterne s. 638-39 kan der ikke være tvivl om, at brevene senere kom til St. Hans kloster og stammer fra dettes arkiv.

5 1394 17/2 Odense herredstingsvidne, at Laurids Wæthær pantsatte sin andel i en øde gård i Snestrup til Mads Jensen, borger i Odense, for 2 sk. grot årligt i 10 år.
Lat. Perg. 6 tabte og 2 bevarede bomærker
Rep. 3922 – vel reg.: ÆA. V 632
RA. pr.ark., kron.rk., gl. sign.: Odense h. 37
Senere – med gavebrev 1413, jfr. ÆA. V 632 note 2, til Johannes evangelists alter i St. Mikkels kirke.

6 1423 26/2 Hr. Reinekin Rikvardsen, sognepræst til Gislev, lover over for ærkebiskop Peder af Lund at respektere et skifte, hvori bl. a. var indgået gods i Ålykke.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 6006 – reg.: ÆA. V 638
RA. Odense, Tillæg, gl. sign.: Odense 52
Senere til St. Hans kloster – formentlig 1449, jfr. ÆA. V 638 note 3.

7 1427 19/6 Fru Katrine (Jens) Kistesdatter og hendes søn Ditlev Skinkel skænker tilsammen 7 gårde i forskellige fynske sogne til oprettelse af en vikarie („fekkeri") i St. Mikkels kirke i Odense med forpligtelse til en daglig sungen messe for Helligkorsalter i Bernike Skinkels kapel. Vikarien overdrages hr. Jep Andersen, forstander i St. Hans gård i Odense, og skal fremover tilhøre forstander og brødre der.

Perg. 3 delvist bevarede segl og 3 tabte
Rep. 6317, Reg. Dan. *4797 – reg.: ÆA. V 625
RA., gl. sign.: Odense h. 38 – L 55-4
Bagpå 2 påskrifter ca. 1500 med opregning af gårdene og angivelse af, at godset tilhører Helligkors alter.

8 1433 11/6 Ridder Bjørn Olufsen (Bjørn) skænker sit gods i Torpe i Lyngby s., Lunde h., til St. Hans kloster i Odense for sjælemesser.

Perg. Alle 10 segl tabt
Rep. 6627 – reg.: ÆA. V 631
RA., gl. sign.: Odense 54 – L 55-5

1462 3/2 Kun klostrets genbrev til fru Elsebet Henningsdatter er bevaret (Rep. 1413), RA. Pr.ark. Gert Hartvigsen Bryskes enke. Det har næppe været i klosterarkivet, jfr. ÆA. V 611 med tilhørende note og s. 618 note 3.

9 1468 15/5 Ridder Eggert Frille skænker en gård i Trøstrup by og s., Odense h., til St. Hans kloster.

Perg., samt. afskr.
Rep. 2421, Reg.Dan. 4328
RA. Pr. ark. nr. 5428 Eggert Frille
Orig. hjemmehørende i Odense St. Hans kloster er tabt, en afskrift fra 1694 findes i LA. Odense. Den samtidige afskrift på perg. er skrevet af Eggert Frille.

10 1469 17/6 Fyns landstingsvidne om mageskifte mellem væbner Clemens Timmesen (Maanestjerne) af Rørbækgård og St. Hans kloster i Odense, hvorved klostret får 3 gårde og 1 bol i Dagstrup i Lunde h. for en gård i Ullerslev i Vindinge h.

Perg. Alle 8 segl tabt
Rep. 2610 – reg.: ÆA. V 635
Privateje? Nuværende opbevaringssted ubekendt, brevet er kommet fra Stiftsarkivet i Odense efter 1831. Det tilhørte 1901 attaché W. Dinesen († 1906).

11 1488 29/1 Per Jensen i Dagstrup sælger og skøder en eng til Niels Hansen, prior i St. Hans kloster i Odense.

Perg. Alle 5 segl tabt
Rep. 6220, Reg.Dan. *7936
RA. Aflev. fra Det kgl. Bibliotek 1920

Omtr. samt. lat. påskr., at der er betalt 40 mark og et par øksne for engen. – Hertil ÆA. V 629 med noten.

12 1488 16/12 Kong Hans' 3. dombrev for Poul Persen af Jersore på noget jord i Kærby i Skovby s. og h.

Rester af 2 segl bagpå
Rep. 6378 – reg.: ÆA. V 637
RA., gl. sign.: Top. Saml. på papir, Skam h., Klinte s., Jersore
Brevet er senere – ved køb, gave eller mageskifte – kommet til Odense St. Hans kloster.

13 1494 16/11 Kristine Hansdatter, enke efter Markvard Guldsmed, sælger en jord ved Næsbyhoved til prior Niels Hansen i St. Hans kloster i Odense.

Afskr. fra midten af 16. årh.; orig. tabt
Rep. 7759
RA. Top. Saml. på papir, Odense
Afskr., som fandtes i amtsarkivet, er i 1898 afgivet fra landsarkivet til Rigsarkivet. – Jfr. ÆA. 615 (B 1) med tilhørende note.

1503 10/3 (Rep. 9802) Originalbrevet må anses for tabt.

14 1513 28/10 Ridder Predbjørn Podebusk skænker en gård i Nørreby, Skam h., til korsbrødre kloster i Odense.

Perg. 1 perg.rem og 1 bevaret segl
Reg.: ÆA. V 627
RA., gl. sign.: Odense 61 – L 55-7

1526 11/7 Kun klostrets genbrev til Peder Marsvin er bevaret, RA. pr.ark. Peder Marsvin. – Jfr. ÆA. V 621.

15 1541 13/5 Kgl. anordning om præsternes underhold på Fyn.

Perg. Seglet tabt
Kanc. Reg. 183 (14. maj)
LA. Od. Perg.saml., Odense St. Hans kirke
Brevet gælder ikke specielt St. Hans kirke, men er en parallel til det i lensarkivet opbevarede kongebrev af 25. aug. 1540 om skolelærernes og superintendentens aflønning. En række kopier findes i præstearkivet, ingen af dem kan med sikkerhed henføres til bispearkivet, hvor man ville vente at finde denne anordning.

16 1541 14/11 Christian 3. anviser sognepræsten ved St. Hans kirke en præstegård.

Perg. Seglet tabt
Kanc. Reg. 207
LA. Od. Perg.saml., Odense St. Hans kirke
En kopi findes i præstekaldsarkivet.

17 1554 16/8 Fortegnelse over messeklæder og klenodier i St. Hans kloster i Odense, optegnet i lensmanden Jørgen Skinkels, sognepræst og kirkeværgernes nærværelse.

2 ark brækket folio, hvoraf 3 sider er beskrevet
RA. Top. Saml. på papir, Odensegård 3

18 1555 9/1 Christian 3. pålægger sognepræsten ved St. Hans kloster selv at sørge for præstegårdens vedligehold.
Samt. kopi
RA. Top. Saml. på papir, Odense 160
Kongen må have indset det byrdefulde i denne afgørelse, for 4 dage senere (13. jan.) blev tienden af Næsbyhoved ladegård henlagt til sognepræsten ved St. Hans k. Dette brev er kun bevaret i sen kopi i præstearkivet.

Dalum kloster

I tilslutning til St. Knuds kloster i Odense blev der i løbet af 1100-årene oprettet et kloster for benediktinernonner på Nonnebakken. 1183 fik nonnerne overladt Hjallese kirke; de flyttede inden 1250 til Dalum, hvor der i flere etaper opførtes klosterbygninger og kirke. Klostergodset blev styret af en prior, der tillige havde gejstlige funktioner. I et pavebrev fra 1249 nævnes gods i 4 fynske herreder samt på Tåsinge, Langeland, Lolland, Ærø, Als og Femern. Dalum er et af de få klostre, hvorfra vi har konkrete oplysninger om svigtende klostertugt i senmiddelalderen; klostret havde da i lighed med andre nonneklostre verdslige forstandere, først Claus Andersen (Ulfeldt) og derpå dennes brodersøn Anders Ebbesen (Ulfeldt). Klostret var i denne periode indviklet i flere godsstridigheder og i årene efter 1510 udsat for adskillige overgreb. Da Johan Friis fik klostret i forlening 1529, kom det ind i en mere stabil periode. Han beholdt det til sin død 1571. Arkivet forblev i klostret, men synes ikke at være blevet registreret. Det gik tabt, da Karl X Gustav havde hovedkvarter i Dalum kloster, og hans soldater sønderbrød brevkisten i kirken.

1 1393 16/2 Præsten Amund, prior for nonnerne i Dalum, bortforpagter klostrets jord i Rise s. på Ærø til Jens Madsen på livstid mod en årlig afgift på 2 øre byg.
Lat. Perg. Seglsnit og bevaret segl
Rep. 3887
RA., gl. sign.: Als og Ærø 2 – L 51-1
Senere tilbagegivet til klostret?

2 1393 16/2 Væbner Jens Madsen af Ærø udsteder genbrev på foranstående lejemål.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 3888
RA., gl. sign.: Als og Ærø 3 – L 51-2

Svendborg franciskanerkloster

1480 1/5 henføres i pergamentssamlingen, LA. Odense, til klostrets arkiv, men er her registreret som Svendborg Vor Frue kirke nr. 3.

Fåborg helligåndskloster

I Fåborg synes der ikke tidligere at have været noget hospital, før der i slutningen af 1470'erne blev oprettet et kloster under helligåndsordenen, idet tre adelsmænd og en borger i Fåborg 1477 havde skænket gods til stiftelsen, og hospitalsforstander Hans Olsen rejste til Rom og skaffede de nødvendige tilladelser.

Mange gaver bidrog til at gøre Fåborg helligåndskloster til en velstillet stiftelse med en smukt udstyret kirke. Af Christian 2. fik klostret desuden 1520 ventebrev på bykirken.

Christian 3. overdrog 1539 klosterkirken til borgerne i Fåborg og forbeholdt sig samtidig St. Nikolaj kirke til kornmagasin. Året efter blev hospitalet nedlagt, mens dets godstilliggende blev overladt til Odense gråbrødrehospital sammen med helligåndsklostrets tidligere anneks Odense helligåndshus. Adkomstbrevene kom delvis allerede til kongens arkiv i kong Hans' tid i forbindelse med et omfattende mageskifte 27. juli 1509 (Rep. 11316; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 349) nu i C 6 Adkomstbreve, landgods, Sønderjyll., gl. sign.: Als og Ærø 5. Ved mageskiftet overtog kronen klostrets 4 adkomstbreve på det omhandlede gods. Deraf er de 3 bevaret i Rigsarkivet, men er ved omordningen af Egeskabssagerne blevet splittet, således at det første brev nu udgør Fåborg helligåndsklosters arkiv (under Fåborg by), mens de 2 følgende sammen med mageskiftebrevet findes blandt adkomstbreve i Kongens arkiv. På grund af denne forvirring er det skønnet rimeligt at registrere alle 3 bevarede breve, som oprindelig har tilhørt klosterarkivet. Fra dette er iøvrigt ingen breve bevaret, hverken i original eller afskrift.

1 1486 29/3 Væbner Otto Skinkel til Skovsgård sælger og skøder en gård i Turup sogn, Båg h., til Fåborg helligåndskloster.
Perg. 6 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 5844; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 187
RA. Fåborg helligåndskloster, gl. sign.: Båg h. 58 – L 581

2 1487 28/7 Hr. Peder Sture skænker prior Jep Andersen i Fåborg helligåndskloster fem gårde i Lysabild på Als mod afholdelse af en daglig messe og fire årtider for hans slægt. For godsindtægterne skal oprettes en særlig vikarie.

Delvis lat. Perg. Notarmærke; 9 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 6113
RA. Kongens arkiv, C. 6. Adk. landgods Sdr.jyll., gl. sign.: Als og Ærø 4

3 1488 2/7 Als Sønder herreds tingsvidne givet prior Jep Andersen i Fåborg helligåndskloster om hr. Peder Stures foranstående gave.
Plattysk Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 6295; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 194
RA. Kongens arkiv, C. 6. Adk. landgods Sdr.jyll., gl. sign.: Als og Ærø 4

Vendelbo stift

A. Børglum (Ålborg) bisp og kapitel

Omkring 1060 gennemførte Svend Estridsen med ærkebiskop Adalberts samtykke en opdeling af det meget store jyske stift i fire bispedømmer, hvoraf det nordligste kom til at omfatte landet nord for Limfjorden og øen Mors. Denne afgrænsning af det nordjyske bispedømme bevaredes også efter reformationen, indtil Ålborg by i 1554 blev flyttet fra Viborg stift til Ålborg stift, fordi Ålborg året før var blevet gjort til stiftsstad. Stiftet har flere gange skiftet navn i overensstemmelse med flytningen af biskoppens residens. Først var Vestervig bispeby, men fra midten af 12. årh. og resten af middelalderen blev Børglum bispesæde. Efter reformationen synes både Nykøbing på Mors, Thisted og Hjørring at have været udset til ny bispeby, og stiftet kaldtes Vendelbo stift, indtil Ålborg 1553 blev fastsat som bisperesidens.

1. Børglum bisp

Vanskelighederne – såvel efter som før reformationen – ved at finde en passende stiftsby til biskoppen af Vendsyssel har måske spillet ind, men kan næppe være den egentlige årsag til, at stiftets middelalderlige arkiv stort set er gået tabt.

Bispesædets tilknytning til Biskopstorp (Bejstrup i Ø. Han h.) kendes kun fra Knud den Helliges historie. At Vestervig i stiftets udkant blev valgt til bispeby straks efter 1100 skyldtes lokalhelgenen St. Thøger. Til hans ære oprettedes et augustinerkloster med en ny stor kirke, hvortil helgenen blev overflyttet. Augustinerkannikerne kunne fungere som domkapitel. Den afsides beliggenhed i stiftets udkant må dog have medført store administrative vanskeligheder, derfor flyttede biskoppen til det mere centralt beliggende Børglum, da der i 1130'erne blev oprettet et præmonstratenserkloser af den tidligere kongsgård. Biskopperne boede i en bispegård uden for klosterkomplekset, men havde desuden en række borge og gaarde rundt i stiftet, hvor biskoppen opholdt sig på sine visitatsrejser. Blandt gårdene kan nævnes Birkelse, Hammelmose, Rødslet, Vang og Voergård; enkelte breve i de senere godsarkiver stammer primært fra Børglum bispearkiv. Mod middelalderens slutning erhvervede biskoppen

af Børglum desuden en købstadsgård i Ålborg – altså uden for stiftet. Her synes bispearkivet at være opbevaret ved reformationen, men overflyttedes nogle år senere til Hald, der tidligere havde tilhørt Viborg bispestol. Dog kun for en relativ kort årrække, idet brevene førtes tilbage til Ålborg, efter at byen henholdsvis 1553 og 1554 var blevet stiftsby og overflyttet til Vendelbo stift. Her blev brevene registreret 1578; registraturen, som er skrevet af kancelliskriver Jakob Vind, findes blandt de ældste danske arkivregistraturer og er trykt ÆA. III s. 45–58. Af de ca. 130 breve er kun få ældre end 1400, mens kun et enkelt er yngre end reformationen. Ganske få af brevene eksisterer idag i original – fortrinsvis i Rigsarkivet – eller i fuldstændig afskrift.

2. Børglum kloster

Børglum kloster var præmonstratenserordenens hovedkloster i Danmark. Ordensreglen var den skærpede korherreregel, så „de hvide munke" var regelbundne kanniker, der med deres provst i spidsen udgjorde Børglum domkapitel. Det synes at have indtaget en stærk stilling og modstået alle bestræbelser på at sækularisere domkapitlerne, det kunne derfor ikke som andre domkapitler fortsat virke efter reformationen. Af arkivet er kun ganske få stykker bevaret i original eller fuldstændig afskrift, mens det ved registreringen i 1542 indeholdt mere end 300 breve, hvoraf kun få var yngre end 1500. Registraturen er trykt Ældste danske Archivregistraturer III, s. 79–108 efter den noget beskadigede original.

1389 3/12 Ålborg bispearkiv, se: Sønderhå kirke.

1 1445 4/10 Anders Petz af Holm pantsætter til provst Jon Jensen og kapitlet i Børglum en gård i Hørby s., Skovbo h.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 7554
RA. Børglum kapitel, gl. sign.: Børglum h. 7.

2 1453 23/2 Mageskifte mellem biskop Gert af Børglum og væbner Peder Nielsen af Votborg, som får bispedømmets gård i Karup i Lødderup s. på Mors mod at afgive en gård i Øsløs på Hannæs til bispedømmet.
Perg. Seglet tabt
Rep. 224
RA. Pr. ark., kron. rk., gl. sign.: Sønder h. (Mors) 27
Brevet er muligvis biskoppens eksemplar.

3 1465 8/5 Provsten i Børglum med 12 kanniker og præster gør lovhævd på Hammelmose gård og gods.
Perg., stærkt beskad. 3 bevarede segl og bomærker samt 6 tabte
Rep. 1892
RA. Hammelmose godsarkiv
Fra Børglum kloster er brevene om Hammelmose fulgt med denne gård, hvor de i alt fald var 1672; de blev købt af Rigsarkivet 1883 sammen med kancelliråd Olsens samlinger.

4 1465 9/6 Hallund sognevidne givet fogden på Sejlstrup om markskelsforretning mellem forskellige fælleder, bl. a. tilhørende Hallund kirke.
Spor af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 1910 – reg.: ÆA. III 21
RA. Top. Saml. på papir, Dronninglund h., Hellevad s.
Brevet stammer fra Børglum bispearkiv og er erhvervet sammen med kancelliråd Olsens samlinger.

5 1471 23/11 Hvetbo herredstingsvidne om Børglum klosters fiskevand ved Hammelmose mølle.
Perg. Seglene tabt
Rep. 2992 – reg.: ÆA. III 83
RA. Hammelmose godsarkiv

1480 3/5 (Rep. 4609), se: Vesløs kirke.

6 1482 29/6 Ærkebiskop Jens Brostrup og rigsrådet tildømmer 4. gang biskoppen i Børglum og Ø kloster gods i V. Svenstrup.
Perg. Seglet tabt
Rep. 5045
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Han h. 53 – L 11-1
Børglum bisp eller Ø kloster? De tidligere domme og tingsvidner findes kun i afskrifter, jfr. Repertoriet.

[før 1486 2/4] Ålborg bispearkiv, se: Bodum kirke.

7 1486 20/11 Pavebulle til provst [Niels] Stygge (Rosenkrantz) [i Børglum, senere biskop sst.].
Lat. Perg., kun fragm. af brevets midte
Rep. 5961, jfr. Acta pont. Dan. 3052
RA. Pr. ark., kron. rk.
Brevet henføres af William Christensen med nogen tvivl til Børglum bisps arkiv, jfr. noten i Repertoriet.

8 1487 11/9 Niels Krabbe til Vejerslev indgår forlig med biskop Niels af Børglum om markskel mellem Sindbjerg og Vejerslev.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 6133

RA. Børglum bisp – L 11-2
Indtil ca. 1859 på Stubbergård; 1889 ejet af proprietær O. Olesen, Sindinggård, 1935 foræret til Rigsarkivet af fru Hedvig Weidemann.

9 1491 16/4 (el. 13/8) Kong Hans' rettertingsdom, at Børglum kloster bør beholde det øde gods i Tolstrup, som har været brugt til klostrets by Linderup.
Afsk., 17. årh., orig. tabt
Rep. 6921 – reg.: ÆA. III 93
RA. Børglum kloster, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 64-1
Ifølge Langebeks påskr. foræret 1748 til Danske Selskab af etatsråd Fogh.

10 1491 28/6 Kong Hans' 4. dombrev i ovennævnte sag.
Afskr., på samme ark som foregående brev
Rep. 6949
RA. Børglum kloster – L 64-1

11 1494 3 el. 4/2 Kær herredstingsvidne, at Birkelse gård har ligget til Børglum bispedømme i mands minde ukæret af Vitskøl kloster.
Perg. 5 fragm. og 3 tabte segl
Rep. 7582
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Birkelse 2 – L 11-3
1852 foræret til Gehejmearkivet af kammerherreinde Charlotte Skeel sm. med de flg. 2 numre.

12 1494 1/3 Hvetbo herredstingsvidne om Birkelse gård.
Perg. 4 fragm. og 4 tabte segl
Rep. 7600
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Birkelse 3 – L 11-4

13 1495 4/3 Biskop Niels Glob af Viborg tildømmer Børglum bispedømme Birkelse gård.
Perg. Seglene tabt, plica beskad.
Rep. 7846
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Birkelse 4 – L 11-5

14 1495 u.d. Syv præster og vikarer ved Vor Frue kirke i København vidimerer et skøde udstedt 27. maj 1480 til ridder Johan Oxe på Try herredsting.
5 påtrykte segl
Rep. 8064 (heri 4625)
LA. Vib., Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B loc. 10 fasc. 2 a nr. 19 – C 1-137
Det vidimerede brev findes i original i den del af Johan Oxes arkiv, som findes i AM.; hvorledes vidissen er kommet til Ålborg bispearkiv lader sig vanskeligt forklare.

15 1500 27/8 Jerslev herredstingsvidne givet provst Anders Valkendorf i Børglum om ret markskel mellem Manne og Hjermeslev.
Perg. 2 bevarede og 6 tabte segl og bomærker
Rep. 9153 – reg.: ÆA. III 86
RA. Hammelmose godsarkiv

16 1501 13/5 Jerslev herredstingsvidne, at magister Anders Valkendorfs lovhøringe gjorde lovhævd på Hammelmose gård og mølle med tilliggende gods.
Perg. 2 bevarede og 5 tabte segl og bomærker
Rep. 9357 – reg.: ÆA. III 82
RA. Hammelmose godsarkiv

1509 20/5 (Rep. 11270) se: Sønderhå kirke.

1512 29/5 (Rep. 12207) se: Bodum kirke.

17 1512 15/12 Fuldmagt for biskop Niels Stygge til på egne og kongens vegne at oppebære faldsmål af Peder Fynbo.
Rester af 6 forneden påtrykte segl
Rep. 12335
RA. Top. Saml., papir Børglum h., Børglum 3
Samt. kanc. påskr. (med Ove Billes hd.?) inter dominum episcopum Burglænensem et dominum Pretbonum Podebusk. Mon kongens arkiv el. Børglum bisp?

1520 19/1 og 8/3 Ålborg bispearkiv, se: Tolstrup kirke.

1521 10/7 Ålborg bispearkiv, se: Tæbring kirke.

18 1525 18/7 Kær herredstingsvidne, at biskop Stygge Krumpen gjorde lovhævd på Birkelse gård med tilliggende.
Perg., beskad. Alle segl tabt
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Birkelse 5 – L 11-6

1526 29/6 Ålborg bispearkiv, se: Skagen kirke.

1526 11/11 Ålborg bispearkiv, se: Hjørring kirke.

19 1528 3/1 Frederik 1.s fundats for Nykøbing hospital med påbud om, at hospitalet skal vedligeholdes.
Orig. tabt, i vid. 1562 18/6 med rester af 5 påtrykte segl
Frederik 1.s Reg. (med dato 6/1)
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-147
En kopi findes i præstekaldsbogen, sst. C 1-287.

1530 8/4 Ålborg bispearkiv, se: Gjøl kirke.

1530 17/7 og 1531 26/10 Ålborg bispearkiv, se: Harring kirke.

1533 27/3 Ålborg bispearkiv, se: Stagstrup kirke.

20 1533 7/6 Refs herredstingsvidne, at en jord i Sinderup mark tilhører Ydby præstegård og Børglum bispedømme.
Perg. 2 bevarede og 4 tabte segl
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Top. Saml., perg. – L 11-7

21 1533 8/9 Norges rigsråd klager til biskop Stygge Krumpen, at lagmand Hans Bagge i Steg forholdes en arvepart i Vendelbo stift.

9 segl påtrykt bagsiden
RA. Børglum bisp, gl. sign.: Danske Selskabs papirer 59 – L 11-8

22 1535 13/4 Knud Gyldenstjerne, electus i Odense, kvitterer på kongens vegne biskop Stygge Krumpen af Børglum for 800 mark.
Perg. Seglet tabt
RA. Børglum bisp – L 11-9
1940 afleveret fra Stiftshospitalet i Ålborg.

1540 17/4 Ålborg bispearkiv, se: Sønder Dråby kirke.

23 1540 26/8 Christian 3.s befaling til Peder Thomsen, superintendent over Vendelbo stift, om ordningen af forskellige kirkelige forhold i stiftet.
Spor af påtrykt segl
Reg.Dan. *666
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-62

24 1540 27/8 Københavns universitet bekræfter en afskrift af kirkeordinansen af 1539 14. juni.
Papirhåndskrift i pergamentomslag Rester af universitetets segl
Reg.Dan. *670
RA. Børglum bisp – L 11-10

1541 14/7 Ålborg bispearkiv, se: Harring kirke.

1542 3/4 Ålborg bispearkiv, se: Vester Vandet kirke.

1542 6/6 Ålborg bispearkiv, se: Albæk kirke.

25 1544 24/7 Jerslev herredstingsvidne om lovhævd på kronens og Børglum klosters gods i Vrensted, Serreslev, Jerslev, Hellum, Hallund og Hellevad sogne.
Perg. Seglene tabt
RA. Børglum kloster, tidl. Børglum kl. 4 – L 64-2
Læst på Jerslev herredsting 1622 og 1653.

1545 16/2 Ålborg bispearkiv, se: Øsløs kirke.

1546 16/1 Ålborg bispearkiv, se: Lild kirke.

26 1546 12/2 Christian 3. forlener Niels Friis, kantor i Viborg, med en gård i Nykøbing (Mors).
Spor af brevlukkende segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56
Desuden kopi i Præstekaldsbog 1555-1689 sst. – C 1-287.

27 1546 17/3 Christian 3. forbyder, at skøger, som har „pokker", optages i noget hospital.
Samt. kopi

LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I bd. C III, F II. C. IV, Kongebreve og forordninger 1546-98 – C 1-56

28 1546 19/3 Christian 3.s brev om betleriets afskaffelse.
Samt. kopi
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56
Brevet er stilet til borgmester og råd i Ålborg.

1547 20/8 Ålborg bispearkiv, se: Tømmerby kirke.

29 1548 8/5 Christian 3. skænker en grund i Hjørring til residens for superintendenten i Vendelbo stift.
Perg. Seglet bevaret
LA. Vib., Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. A. loc. 23. fasc. 1. nr. 1

30 1549 18/2 Christian 3. skænker til en skole i Thisted landgilden af en del gods, der hidtil har ligget til forskellige kirker i Thy.
Seglet påtrykt bagpå
Reg.Dan. 796
RA. Børglum bisp, tidl.: I caps. B. loc. 6. fasc. 3. nr. 1 – L 11-11
En anden original og 3 kopier samt en afskr. i præstekaldsbogen findes i Ålborg bispearkiv – C 1-287, LA. Viborg.

31 1549 24/5 Christian 3. bestemmer, at et stenhus i Hjørring skal være latinskole for byen og henlægger dertil det tidligere præstegildes indtægter.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *1999
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B. loc. 8. fasc. 1. nr. 1
Kopi af brevet findes i caps. B. loc. 8. fasc. 2. nr. 28

1549 2/12 Ålborg bispearkiv, se: Blidstrup kirke.

32 1550 3/2 Lambert Didriksen, rådmand i Hjørring, skænker et hus til skolen sammesteds.
Seglet påtrykt
RA. Børglum bisp – L 11-12
En kopi findes i Ålborg bispearkiv – C 1-287, LA. Vib.

33 1550 25/12 Niels Lang til Kærgård, lensmand til Dueholm, lover at holde 6 peblinge i Nykøbing M. med kost m. m.
Orig. tabt, i vid. 1587
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, skoleväsenet i Nykøbing 1547-1806 – C 1-140

1550 u.d. Ålborg bispearkiv, se: Åby kirke.

34 1551 18/2 Oluf Munk, høvedsmand på Ålborghus, Oluf Chrysostemus, superintendent i Vendelbo stift m. fl. afsiger dom i en sag angående ægteskabsløfte (tamperretssag).
Spor af 13 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. A. loc. 22. fasc. 4-5

35 1551 18/2 Kapitelsdom, at Jens degn skal vige sit degneembede i Gunderup-Nøvling fra påske, hvorefter sognene skal tage sig en degn fra Ålborg skole.
11 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B. loc. 10. fasc. 2 A nr. 9 – C 1-137
Tinglæsningspåskrifter, at brevet er læst på Kær, Hellum, Gislum, Hvetbo og Fleskum herredsting.

36 1551 6/5 Oluf Munk, høvedsmand på Ålborghus, henlægger på kongens vegne indtægten af Gunderup-Nøvling degnekald til Ålborg skole.
Påtrykt segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B. loc. 10. fasc. 2 A nr. 9 – C 1-137

1551 9/5 Kongebrev om nogle præsters underhold findes kun i sen kopi, LA. Vib.; er = 1555 9/5.

37 1551 9/5 Refs herredstingsvidne, at Jørgen Smeds eng i Brorkær har ligget til Bodum land.
Perg., m. plica ubenyttet
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-22

1552 8/6 Viborg kapitels dom, se: 1555 11/7.

38 [ca. 1552] Fortegnelse over de indtægter, som Oluf Chrysostemus oppebar af Skallerup og Vennebjerg præster og lagde til Hjørring skole.
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B. loc. 8. fasc. 1. nr. 5 – C 1-139

39 1553 22/8 Niels Christensen af Kolding, valgt til præst ved Hammer kirke, forpligter sig til at være superintendent og provst lydig.
Ubeseglet
Reg.Dan. *2573
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. A. loc. 22. Fasc. 4-5 – C 1-131

40 1553 11/11 Christian 3. befaler, at det medfølgende brev om gendøbere skal opslås på kirkedørene i hver købstad og forkyndes over hele Vendelbo stift.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. 1190
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

41 1553 11/11 Christian 3. befaler, at ingen må tage udlændinge i tjeneste eller tillade dem bosættelse på landet eller i købstæderne, før deres hjemstavn og tro er oplyst, da kongen frygter gendøbernes virksomhed.
Påtrykt segl
Reg.Dan. 1189
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

42 1553 2/12 Christian 3. befaler Jacob Brockenhuus, høvedsmand på Ålborghus, at skaffe den nye superintendent i Vendelbo stift, Laurids Nielsen, en bolig i Ålborg.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. 1199
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. A. loc. 23. fasc. 1 – C 1-62

43 1554 1/8 Vidisse af Ålborg magistrat af Christian 3.s brev af 1554 21. juli på et stenhus i Ålborg til skole og bolig for skolemesteren.
Seglet bevaret
Reg.Dan. 1254
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-137

44 1554 4/10 Christian 3. afkræver superintendenten i Vendelbo stift og lensmanden på Ålborghus indberetning om præsternes indtægter.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2711
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56
Vedlagt findes en samt. kopi.

45 Udat. [ca. 1554–57] Opgørelse af de indtægter, som Oluf Chrysostemus oppebar på Hjørring skoles vegne.
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B. loc. 8. fasc. 1. nr. 7 – C 1-139
Laurids Nielsen, superintendent i Vendelbo stift, har bekræftet opgørelsens rigtighed; jfr. ovenfor nr. 38.

46 1555 14/1 Vidisse af Viborg landstingsdom af 1554 18. august, at en discipel i Viborg skole ikke skulle dømmes af sandemænd, men stå skoleret.
6 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B. loc. 10. fasc. 2. A. nr. 20 – C 1-137
Vidissen er udstedt af Viborg kapitel, og forbindelsen til Ålborg stift fremgår ikke umiddelbart.

47 1555 20/3 Christian 3. befaler superintendent Laurids Nielsen at møde hos kongen med lister over utilstrækkeligt lønnede præster.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *2787
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

48 1555 9/5 Christian 3.s klemmebrev for Vendelbo stift.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1314
RA. Børglum bisp – L 11-13
En række af punkterne findes i vidisser af 29. sept. 1555.

49 1555 15/5 Christian 3. fritager superintendenten i Vendelbo stift for færgepenge over Limfjorden.
Spor af brevlukkende segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56
Kopi i Præstekaldsbog 1555-1689, LA. Vib. – C 1-287.

50 1555 16/6 Morten Larsen, kapellan i Aggerholm, udsteder forpligtelsesbrev overfor superintendenten.
Seglet bevaret
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-112

51 1555 11/7 Vidisse af kendelse af 1552 8/6 af Viborg stiftsøvrighed og kapitel om forskellige misligheder ved kirkegårdenes fredning, ved kirkeværgernes bestyrelse af kirkemidlerne og ved kirkeværgernes udvælgelse.
7 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. A. loc. 13. Fasc. 2. nr. 7 appendix a – C 1-62

1555 22/8 se: 1553 22/8.

52 1555 28/8(?) Bestemmelser om fordelingen af borgernes bidrag til skolemesteren og kapellanen i Skagen.
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B loc. 9, fasc. 2. nr. 4 – C 1-77
Datoen skal måske tolkes som 30/8 (2a(secunda p(os)tr(i)die di(vi) Augustinj).

53 1555 11/9 Vidisse af Viborg kapitels dom af 8. juni 1552 om vanrøgt af kirkegårde.
7 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

1555 21/9 se: 1559 4/12.

54 1555 29/9 Vidisser af enkelte artikler i Christian 3.s klemmebrev for Vendelbo stift af 9. maj 1555. 1) Sejlstrup kirke skal ødelægges og sognefolkene søge til Harreslev kirke; 2) Præsten i Tømmerby-Lild fritages for nogle afgifter til Vestervig kloster; 3) Hørmested kirke skal høre under sognepræsten i Mosbjerg, og denne skal have kongetiende af Hørmested sogn; 4) Præsten i Skæve sogn må beholde kongetienden af Skæve sogn; 5) Tværsted kongetiende skal henlægges til underhold for skolemesteren på Skagen.
Hver vidisse har 5 påtrykte segl eller rester deraf
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56
Jfr. de flg. 2 numre.

55 1555 29/9 Vidisse udstedt af Otte Brahe, høvedsmand på Ålborg, m. fl. af artiklen i Vendelbo stifts klemmebrev af 9. maj 1555, at Hjortdal kirke skal ødelægges, og sognefolkene i Hjortdal og Hedegård søge til Kollerup kirke.
5 segl påtrykt forneden
RA. Ålborg (Børglum) bisp – L 11-14
Kopi i Præstekaldsbog 1555-1689 i LA. Vib. – C 1-287.

56 1555 29/9 Vidisse som ovenfor af artiklen i Vendelbo stifts klemmebrev, at Lodbjerg kirke skal ødelægges, og sognefolkene søge til Ørum kirke.
Beskad. Rester af 5 forneden påtrykte segl
RA. Top. Saml. på papir, Hassing h., Ørum 23

57 1555 29/9 Åbent brev om gendøberne.
Trykt, 2 eksemplarer Påtrykte segl
Reg.Dan. 1352
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

58 1555 29/9 Fornyet åbent brev mod gendøberne til opslag i stiftet.
Spor af brevlukkende segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

59 1555 12/10 Sognepræsten i Skagen henvender sig til superintendenten i Ålborg om løn til en kapellan i Skagen.
Rester af påtrykt segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. B loc, 9, fasc. 2. nr. 4 – C 1-77

60 1555–1689 Præstekaldsbog for Vendelbo stift. Register på alle præsters avl, tiende og anden indkomst begyndt 1555. Indeholder kopier af følgende breve indtil 1559:
1489 u. d. (Rep. 6650), 22. juli 1507 (Rep. 10837) og 1510 u. d. (Rep. 11705) – alle i et tillæg fra 17. årh.; 10. juli 1521 registreret under Tæbring kirke efter originalen; 3. jan. 1528 og 10. febr. 1546 registreret ovenfor efter vidisse og samtidig kopi; 18. febr. 1549, 3. febr. 1550, 9. og 15. maj 1555, 29. sept. 1555 og 13. aug. 1556 er registreret ovenfor efter originalerne.
Papirshefte i kvart
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-287

61 1556 19/6 Peder Thomsen, sognepræst til Haverslev og Bejstrup, erklærer at have overladt breve på gods tilhørende kalentet og præstegildet i Nykøbing til mester Jakob, prior i Dueholm kloster.
Rester af påtrykt segl
Reg.Dan. *2940
RA. Børglum bisp – L 11-15

62 1556 13/8 Jakob Ovesen, borgmester i Hjørring, kvitterer Laurids Nielsen, superintendent over Vendelbo stift, for Christian 3.s brev af 24. maj 1549.
Seglet tabt (har været vedhængt, skønt brevet er af papir)
RA. Ålborg (Børglum) bisp – L 11-16
En kopi findes i LA. Vib. i præstekaldsbogen – C 1-287

1557 4/4 Ålborg bispearkiv, se: Tømmerby og Lild kirker.

63 1557 25/5 Christian 3. pålægger 4 adelige at modtage inventarium, jordebog m. v. for Børglum kloster af Albert Skeel og overlade det til Frantz Banner.
Overklæbet segl bagpå
RA. Top. Saml. på papir, Børglum h. (tidl. i Danske Samlinger)
Hører egentlig hjemme i Børglum klosters lensarkiv. Mgl. i Kanc. Brevb., hvor følgebrevet af 18. maj og kvittering af 14. sept. findes.

64 1557 2/8 Knud Gyldenstjerne til Vosborg udlægger en præstegård til Bertel Jensen, sognepræst til Ø klosters kirke.
1 påtrykt segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, tidl.: I caps. A loc. 31, fasc. 1 – C 1-105

65 1557 u. d. Forlig mellem Knud Gyldenstjerne og præsten i Vestervig om en præstegård.
Rester af 4 segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-124
Vedlagt kopi (defekt); sagen synes at have forbindelse med foreg. nr.

66 1558 19/1 Christian 3.s åbne brev, at han har kaldet magister Jørgen Mortensen til superintendent over Vendelbo stift.
Seglet påtrykt bagsiden
Kanc. Brevb. 152 (med dato 14/1)
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

67 1558 21/1 Christian 3. pålægger lensmanden at meddele Ålborg gejstlighed, at ingen af de 3 foreslåede præster kan antages, men at Jørgen Mortensen skal være superintendent.
Underskrift mangler
Kanc. Brevb. 153
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

68 1558 19/2 Kgl. pas for superintendent Jørgen Mortensen.
Seglet påtrykt
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

69 1558 19/2 Kgl. tilladelse for Jørgen Mortensen til straks at måtte rykke ind i bispegården.
Underskrift mangler
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

70 1558 2/9 Kgl. åbne breve, at Hellum og Hjortdal sognekirker, som skulle have været nedbrudt, efter begæring af sognenes beboere må blive ved magt.
2 pergg. Seglet bevaret på begge breve
Kanc. Brevb. 199
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, Perg.samlingen
Af begge breve findes en kopi i præstekaldsbogen – C 1-287

71 1558 2/9 Rettertingsdom, at præsten i Tømmerby skal være fri for afgifterne til Vestervig kloster.
1 påtrykt segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-128
Jfr. klemmebrevets bestemmelser (i nr. 54).

1558 6/9 Kanc. Brevb. 202, findes kun i kopi fra (16)66 i Ålborg bispearkiv.

72 1558 7/9 Christian 3. henlægger kongetienden af Tværsted sogn til skolemesteren i Skagen.
Perg. Seglet bevaret
Kanc. Brevb. 203
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, Perg.samlingen

73 1558 7/9 Christian 3. lægger kongetienden af Albæk sogn til skolemesterembedet i Sæby.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 1612, Kanc. Brevb. 203
RA. Ålborg (Børglum) bisp – L 11-17
Kopier findes i LA. Vib. i Ålborg bispearkiv og Ålborg katedralskoles arkiv.

74 1558 17/9 Degnen i Brovst erklærer, at han ikke har degnebolig.
1 påtrykt segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-104

75 1558 19/9 Indberetning om degne og degnebol i Hassing herred og tilsvarende indberetning om Haverslev degnebolig.
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56
Begge beretninger er indheftet i bindet med kongebreve ved 1629.

76 1558 23/9 4 viborgkanniker vidimerer kongebrev af 3. april 1558 med tilladelse til ægteskab i forbudte led.
4 påtrykte segl
(Kanc. Brevb. 171)
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

77 1558 3/10 Christian 3.s missive, at lensmanden og superintendenten skal optegne de indtægter, der er henlagt til hospitaler og skoler.
Spor af brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 212 f
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

78 1558 1/11 Christian 3. fastsætter embedsindtægterne for superintendenten i Vendelbo stift.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *3487; Kanc. Brevb. 217
LA. Vib. Ålborg bispearkiv Perg.samlingen

79 1558 16/11 Christian 3.s missive til lensmanden og superintenden-

ten om at møde hos kongen med registre over skoler og hospitaler, hvis indtægter er for ringe.
Brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 221
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56

80 1558 10/12 Christian 3. henlægger den rente, der hidtil har været ydet til Ålborghus af nogle gårde og jorder i Ålborg, til Ålborg skoles bygning samt skolemesterens og hørernes underhold.
Perg. Seglet tabt
Kanc. Brevb. 230
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, Perg.samlingen
Sst. en vidisse 19. dec. 1558 med 4 påtrykte segl – C 1-137

81 1558 10/12 Christian 3. skænker kronens korntiende af Ovtrup og Tæbring sogne til 2 hørere ved skolen i Nykøbing.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1648; Kanc. Brevb. 231
RA. Ålborg (Børglum) bisp – L 11-18
Kopier i LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-56 og 287

82 1558 10/12 Christian 3. henlægger kongekorntienden af Jelstrup sogn til skolemesteren i Hjørring.
Perg. Seglet tabt
Kanc. Brevb. 230
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, Perg.samlingen
Sst. kopi i præstekaldsbog 1555-1689 – C 1-287 og i C 1-56

83 1558 10/12 Christian 3. henlægger kongekorntienden af Hundstrup sogn til hørerne ved Thisted latinskole.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 1649; Kanc. Brevb. 231
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, Perg.samlingen
Sst. 3 kopier i C 1-56 samt kopi i præstekaldsbogen C 1-287

84 1558 19/12 Vidisse af Christian 3.s brev af 1558 10/12 om, at skolemesteren og de tre locater i Ålborg skole herefter skal have deres nødtørftige underhold med øl og mad i Ålborg hospital mod, at kongen henlægger kongekorntienden af Vust sogn til Ålborg hospital.
Rester af 4 segl
Kanc. Brevb. 230
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-137

B. Landsbykirker

I Rigsarkivet findes kun få breve fra kirker nord for Limfjorden, nogle flere findes i LA. Viborg, fortrinsvis i Ålborg bispearkiv.

Mosbjerg kirke

En vidisse 29. sept. 1555 af klemmebrevets bestemmelse, at kongetienden af Hørmested sogn henlægges til præsten i Mosbjerg, jfr. Børglum bisp og kapitel nr. 54, har rimeligvis været bestemt for sognekaldsarkivet, men andre breve kendes ikke.

Åsted kirke

1 1467 22/7 Åsted sognevidne, at afdøde Trunde Rannis havde skænket et byggested til Åsted præstebord til afholdelse af en årtid og ugentlige bønner; videre bevidnedes at byggestedet havde været i kirkens eje ukæret i 40 år.
Perg. 3 bevarede segl, beskad. og 9 perg.remme
Rep. 2289
RA. Åsted kirke, gl. sign.: Horns h. 31 – L 105
1808 endnu ved embedet; senere til Rigsarkivet fra Museet for nord. Oldsager.

2 1555 29/9 Otte Brahe, høvedsmand på Ålborghus, superintendenten og flere personer vidimerer klemmebrevets artikel om forbedring af Åsted sognepræsts indtægter.
5 påtrykte segl
LA. Vib. Åsted-Skærum præstearkiv, Dok. vedr. præstekaldets indtægter m. v. 1555-1836 – C 54-25
De øvrige vidisser af enkelte artikler i klemmebrevet findes enten i Ålborg bispearkiv eller i Rigsarkivet.

Gerum kirke

1467 7/9 Vennebjerg herredstingsvidne, at hr. Jens Pedersen, sognepræst i Åsted, fik lovhævd på præstegården og degnebolet.
Perg. 7 perg.remme (heraf er to næppe benyttet) og 4 seglsnit
Rep. 2302
RA. Gerum kirke, gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 165
Endnu 1808 i Åsted kirkes arkiv; senere ejet af Danske Selskab. Gerum var indtil 1555 annex til Åsted, begge sogne regnes i præsteindberetningerne 1568 og 1599 til Vennebjerg h.

Sindal kirke

1555 29/9 Vidisse af klemmebrevets bestemmelse, at kongetienden af Astrup s. henlægges til sognepræsten i Sindal findes kun i kopi 1666 22/3.

Harreslev kirke

1555 29/9 se: Børglum (Ålborg) bisp nr. 54 punkt 1.

Skæve kirke

I Skæve præstearkiv i Viborg LA. findes en pakke „Dokumenter angående præstegården m. m. 1545–1728". Deri findes kopier af Viborg landstings dom 20. juni 1545 mellem sognepræsten hr. Niels Pedersen i Skæve og sandemænd og herredsfoged i Børglum h. samt Børglum herredstingsvidne 27. okt. 1545 om 4 agre, som biskop Stygge i sin tid havde lagt til præstegården. Vidissen 29. sept. 1555 af klemmebrevets bestemmelse om, at sognepræsten i Skæve må beholde korntienden af sognet, findes i original i bispearkivet, jfr. Børglum bisp og kapitel nr. 54, men har nok været bestemt for sognekaldsarkivet.

Albæk kirke

Fra sognekaldsarkivet har et tingsvidne 12. jan. 1499 (Rep. 8732) tilhørt Jens Rosenvinge, men kendes nu kun i Grams afskrift.

1542 6/6 Børglum herredstingsvidne, at en dam og ålekiste ved Albæk kirke tilhører præstegården sst.
Rester af 5 påtrykte segl
Reg.Dan. *941
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-89

Hellevad, Hallund og Hellum kirker

1465 9/6 (Rep. 1910) se: Børglum bisp og kapitel nr. 4.
1558 2/9 se: Børglum bisp og kapitel nr. 70 (med note).

Sejlstrup kirke

1555 29/9 se: Børglum (Ålborg) bisp nr. 54.

Tolstrup kirke

1 1520 19/1 Jerslev herredstingsvidne om lovhævd på Tolstrup præstegårds jorder.
Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-86

2 1520 8/3 Jerslev herredstingsvidne om Tolstrup præstegårds mark.
Rester af 6 segl

LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-86
Sst. en senere kopi.

Gøl kirke

1530 8/4 Biskop Niels Stygges kaldsbrev for en præst i Gøl.
Samtidig kopi?
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, Hvetbo h., Gjøl – C 1-98

Lerup kirke

1509 4/6 (Rep. 11.281), vidisse 25. sept. 1530 findes kun som attesterede afskrifter 1675 og 1715 i Ålborg bispearkiv.

Ø kloster (Oksholm) kirke

1557 2/8 Ålborg bispearkiv C 1-105, se: Børglum bisp og kapitel nr. 64. Øvrige breve er registreret under Ø kloster.

Kollerup og Hjortdal kirker

1558 2/9 Orig. og kopier i Ålborg bispearkiv, se: Børglum bisp og kapitel nr. 70, jfr. også nr. 55.

Tømmerby og Lild kirker

1 1546 16/1 Hannæs (birke)tingsvidne, at præstegården i Lild s., som nu er frataget præsten, altid har været præstegård.
4 påtrykte segl
Reg.Dan. *1501
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-128

2 1547 20/8 Hannæs (birke)tingsvidne, at præsten i Kærup (Tømmerby s.) må bruge græsset på Tømmerby og Lild kirkegårde.
Rester af 4 påtrykte segl
Reg.Dan. *1774
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-128

1555 29/9 Ålborg bispearkiv – C 1-56, se: Børglum bisp og kapitel nr. 54.

3 1557 4/4 Hannæs (birke)tingsvidne, at en annekspræstegård i Lild tilhører præsten i Kærup (Tømmerby s.).
Rester af 4 segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-128
Bilagt en kopi

1558 2/9 Ålborg bispearkiv, se: Børglum (Ålborg) bisp nr. 71.

Øsløs kirke

1545 16/2 Kgl. rettertingsdom, hvorved noget jord tilkendes Øsløs præstegård.
Påtrykt segl
LA. Vib., Ålborg bispearkiv – C 1-129
Sst. en yngre vidisse af brevet.

Vesløs kirke

1480 3/5 Biskopperne Jakob af Børglum og Niels af Viborg m. fl. bevidner et forlig om en jord tilhørende Vesløs kirke og præstegård.
Perg. 4 tabte segl
Rep. 4609, Reg.Dan. *7553
LA. Vib., Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

Vester Vandet kirke

1542 3/4 Hundborg herredstingsvidne, erhvervet af præsten hr. Peder Jensen i Agerholm (V. Vandet s.) om en gård tilhørende kirken.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-112

Sønderhå kirke

1 1389 3/12 Christian Munks gavebrev på Østergård i Sønderhå til præsteembedet sammesteds.
Lat. Perg. 4 segl
Rep. 3724 (med dato 30/11), Reg.Dan. *3333 (= 2738)
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv
Repertoriet angiver fejlagtigt originalen som tabt.

2 1431 12/1 Benedikte Christiansdatter (Munk) i Kovstrup skænker en gård i Jestrup til Sønderhå kirke og præstebordet sammesteds.
Perg. 1 seglfragm., de øvrige segl tabt
Rep. 6480
AM. II, 20
Brevet er både i AM-registranten og i Repertoriet placeret under året 1431 uden kommentar, men citeres overalt i litteraturen – Danmarks Adels Aarbog, Danmarks gamle Personnavne og Trap, 5. udg. – med årstallet 1481. Af DAÅ 1914 s. 387 fremgår, at 1431 må være det rette årstal.

3 1502 21/7 Hassing herredstingsvidne givet sognepræst hr. Mikkel Christiernsen i Sønderhå om hans lovhævd på Østergård og 3 andre gårde i Sønderhå samt 2 gårde i Jestrup.
Perg. 4 bevarede bomærker og segl samt 7 tabte
Rep. 9645
AM. VIII, 4

4 1509 20/5 Hassing herredstingsvidne om Sønderhå præstekalds mensalgods.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 11270, Reg.Dan. *9433
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

Harring kirke

1 1530 17/7 Sognevidne, at en eng ligger til Rosholm præstegård i Harring s.
Perg. Alle segl tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

2 1531 26/10 Hassing herredstingsvidne, at i mands minde har ingen trætte været om tilliggende til Rosholm.
Perg. Alle segl tabt
LA. Vib. Ålborg bispearkiv
I alt fald fra reformationen var Rosholm præstegård for Harring-Stagstrup pastorat.

3 1541 14/7 Hassing herredstingsvidne, at Trædholm hører til Rosholm.
Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-106

Stagstrup kirke

1533 27/3 Hassing herredstingsvidne, at et stykke jord på Gierup mark hører til præstegården i Stagstrup.
Perg. Alle segl tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

Visby kirke

1 1542 24/8 Hassing herredstingsvidne givet hr. Poul Christensen, sognepræst i Visby, om nogle enge og holme syd for Visby å.
Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. Visby-Heltborg præstearkiv, Div. dok. vedr. embedet 1542-1935. Sag ang. Visby mølleå 1542-53 – C 118-39
Læst på Hassing-Refs h. ting 8. aug. 1709 og på Nørrejyll. landsting 21. juni 1710.

2 1543 10/11 Refs herredstingsdom givet sognepræst Poul Christensen i Visby, at der med rette var sat sten og stabel i vadet.
Spor af 1 påtrykt segl
LA. Vib. C 118-39. Visby mølleå nr. 2

3 1547 6/8 Refs herredstingsvidne, at hr. Poul Christensen har nu „en kropple hywell" i Visby mølle, og tidligere var der et åbent hjul, „som hedher en all hywell".
Rester og spor af 3 påtrykte segl
LA. Vib. C 118-39. Visby mølleå nr. 5

4 1547 11/8 Hassing herredstingsvidne, at sognepræst Poul Christensen i Visby fik et stokkenævn, at ingen mindedes, at Visby mølle nogensinde havde tilhørt andre end præstegården.
Rester af 6 påtrykte segl
LA. Vib. C 118-39, Visby mølleå nr. 3
Læst på Refs h.ting 5. okt. 1560 og på Nørrejyll. landsting 21. juni 1710.

5 1547 13/8 Refs herredstingsvidne givet sognepræst Poul Christensen om syn på Visby mølledam og damsted.
Rester af 4 påtrykte segl
LA. Vib. C 118-39. Visby mølleå nr. 4
Samme tinglæsningspåskrifter som på nr. 1.

6 1548 9/6 Refs herredstingsvidne givet sognepræst Poul Christensen i Visby, at præsterne i Vestervig aldrig har klaget over Visby mølle.
3 påtrykte bomærker og rester af et 4.
LA. Vib. C 118-39. Visby mølleå 1542-53 nr. 7

7 1548 19/7 Hassing herredstingsvidne, at sognepræst Poul Christensen fik et stokkenævn på, at der aldrig havde været kære på Visby mølle før Erik Rud, forstander i Vestervig kloster, lod kære derpå.
Rester af 4 påtrykte segl
LA. Vib. C 118-39. Visby mølleå nr. 6

8 1552 1/10 Refs herredstingsvidne givet hr. Poul Christensen, præst i Visby, om præstens og bøndernes rette markvej ved Hedegårds lade.
4 forneden påtrykte bomærker
LA. Vib. Visby-Heltborg præstearkiv, Div. dok. vedr. embedet 1542-1935 – C 118-39. Retsakter 1552-1891.
Sst. en kopi (17. årh., sm. med kopi af et vidne fra 1564).

Ørum og Lodbjerg kirker

1555 29/9 se: Ålborg (Børglum) bisp nr. 56.

Vestervig kirke

1557 u. d. se: Ålborg (Børglum) bisp nr. 65.

Boddum kirke

1 Udat. [før 1486 2/4] Jens Thomsen (Seefeld) af Dalsgård skænker en toft til Boddum præstegård.

Perg. Seglene tabt
Rep. 12851, Reg.Dan. *6256
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv
Jens Thomsen omtales som død 1486 2/6, jfr. DAA. 1914 s. 452.

2 1512 29/5 Lovhævd af Refs herredsting på jordegods til Boddum præstekald.
Perg. Seglene tabt
Rep. 12207, Reg.Dan. *9828
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

Ydby kirke

1533 7/6 se: Børglum bisp og kapitel nr. 20.

Tæbring kirke

1521 10/7 Sandemændstog angående Tæbring præstegård.
Perg. Seglene tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

Vejerslev og Blistrup kirker

1549 2/12 Forlig mæglet af Christian 3. mellem Iver Juel og sognepræsten til Vejerslev og Blistrup, at Iver Juel til Stubbergård skal give 3 pund korn til Blistrup kirke af Blistrupgård og lige så meget til præsten, samt anvise denne et stykke eng.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *2043; jfr. Rep. 12868
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg bispearkiv

Sønder Dråby kirke

1540 27/4 Anders Olufsens klage vedrørende præstegården i Dråby.
Rester af 6 påtrykte segl
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-115
Brevet er dateret den tingdag efter Cantate, der i 1540 var 25. april. Klagen må være fremsat på Morsø Nørre herreds ting, der ifølge Will. Christensens sedler holdtes om tirsdagen.

Åby kirke

1550 u. d. Oluf Chrysosstemus, superintendent i Vendelbo stift, meddeler, at græsset på Åby kirkegård tilkommer sognepræsten.
Rester af påtrykt segl
Reg.Dan. *2154
LA. Vib. Ålborg bispearkiv – C 1-130

C. Købstadkirker

Arkiverne fra de nordjyske købstæder er gennemgående dårligt bevaret, kun undtagelsesvis er breve vedrørende kirkerne blevet bevaret i magistratsarkiverne. Derimod findes nogle breve vedrørende købstadkirker dels i bispearkivet og dels i Ålborg helligåndshus' arkiv; til helligåndshuset og det senere hospital var henlagt både Hjørring kirke og Skagen kirke. Fra Ålborg by, som først ved periodens slutning kom til Vendelbo stift, findes en række velbevarede arkiver, deriblandt enkelte breve fra kirkerne.

Hjørring kirke

[1475?] 14/8 (Rep. 3679) er kun bevaret i vidisser af 1666.

1501 9/11 Rep. 9455, se: Ålborg helligåndshus nr. 91.

1504 2/4 og 15/8 Rep. 10042 og 10137, se sst. nr. 93.

1510 7/4 og u.d. Rep. 11512 og 12980, se sst. nr. 100 og 102.

1512 23/9 Rep. 12282, se sst. nr. 105.

1514 25/1 og 1515 24/2 RA., se sst. nr. 112–13.

1517 1/5 RA., se sst. nr. 115.

1 1526 11/11 Biskop Stygge Krumpen pantsætter en gård i St. Hans s. til St. Anne og Helligkors kapel i Hjørring.
Orig. tabt, kopi 1567
LA. Vib. Ålborg bispearkiv, pk. Skolevæsenet i Hjørring 1552-1807

2 1543 8/1 Vennebjerg herredstingsvidne givet sognepræst hr. Hans Boesen i Hjørring om lovhævd på Hjørring præstegårds rette tilliggende.
Perg. 6 bevarede segl og bomærker, 3 perg.remme og 1 seglsnit
RA. Hjørring kirke, gl. sign.: Hist.-gen. arkiv, Vennebj. h. 4 – L 643
En kopi findes i Hjørring præstearkiv i LA. Viborg.

Sæby kirke

1465 19/7 Sæby sognevidne givet Nis Laurentsen i Sæby, at Niels Thammesen havde testamenteret en eng til Vor Frue kirke i Sæby.
Perg. 4 perg.remme og 4 seglsnit
Rep. 1926
RA. Sæby kirke, gl. sign.: Sæby 1 – L 679

Skagen kirke

1459 10/3 Rep. 951, se: Ålborg helligåndshus nr. 34.

1469 24/6 Rep. 2612, se: sst. nr. 50.

1474 4/6 Rep. 3471, se: sst. nr. 53.

1 1529 22/2 el. 1/8 Frederik 1. anviser korn til sognepræsten i Skagen.
Fr. 1.s Reg.
LA. Vib. Ålborg bispearkiv
Brevet er dateret „Sancti Peders dagh", men i Viborg-registraturen anført med datoen 29. juni.

1529 23/6 RA., se: sst. nr. 126.

2 1542 8/6 Christian 3. befaler indbyggerne i Skagen at yde retfærdig tiende, såvel til kirke og præst som til kronen, samt meddeler, at kronens part af tienden skal tilfalde hospitalet i Ålborg.
Perg.
Reg.Dan. 400
LA. Vib. Perg.-samlingen, Ålborg bispearkiv

1553 28/8 RA., se: Ålborg helligåndshus nr. 145.

1555 28/8? og 22/10 LA. Vib., se: Ålborg (Børglum) bisp nr. 52 og 59.

Ålborg St. Budolfi kirke med skomagergildet

1 1470 12/3 Ålborg bytingsvidne, at en jord med rette tilhører skomagerlavet.
Perg. 1 bevaret segl og 2 fragm., de øvrige tabt
Rep. 2721
RA. Ålborg skomagerlav, gl. sign.: Da. Selsk. membraner
Dette og de to flg. nr. er foræret til Da. Selskab af sognepræst Andreas Reiersen, død 1785.

2 1474 25/1 To Ålborgborgere stadfæster Morten Torbensens gave til St. Nikolaj alter i St. Bodils kirke og sudergildet (skomagerlavet) sammesteds.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 3403
RA. Ålborg skomagerlav, gl. sign.: Danske Selskabs membraner

3 1474 13/9 Rådmand Peder Svendsen i Ålborg pantsætter en jord til skomagergildet.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 3508
RA. Ålborg skomagerlav, gl. sign.: Da. Selsk. membraner

4 1539 19/6 Christian 3. overlader magister Morten Hegelund og efterfølgende præster ved St. Budolfi kirke i Ålborg den gård, som har tilhørt det store præstegilde.

Perg. Seglet tabt
Kanc. Reg. 90
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg St. Budolfi præstearkiv
Afleveret fra Ålborg rådstuearkiv.

5 1542 8/6 Christian 3. henlægger det gods, som har tilhørt den nedbrudte St. Peders kirke til St. Budolfi kirke, der hidtil har været annex.

Perg. Seglet bevaret
Kanc. Reg. 228
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg St. Budolfi kirkes arkiv
Afleveret af Ålborg St. Budolfi kirkeinspektion.

6 1556 27/1 Ålborg bytingsvidne, at rådmand Peder Jensen har skødet sin gård, hvoraf der årligt ydes jordskyld til St. Bodels kirke, til rådmand Rasmus Kotte.

Perg. Seglene tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg St. Budolfi kirkes arkiv
Afleveret af St. Budolfi kirkeinspektion.

Ålborg St. Peders kirke

1 1457 20/5 Bortforpagtning af et stykke jord tilhørende St. Peders kirke i Ålborg.

Perg. 6 bevarede segl og bomærker
÷ Rep.
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg St. Peders kirkes arkiv
Afleveret fra St. Budolfi kirkeinspektion.

1501 16/6 (Rep. 9377) se: Ålborg Helligåndskloster nr. 90.

2 1506 29/3 Sognevidne, at St. Peders kirkes tjenere er fritaget for arbejde for lensmanden på Ålborghus.

Perg. 4 bevarede og 4 tabte segl
÷ Rep.
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg St. Peders kirkes arkiv
Afleveret fra Ålborg St. Budolfi kirkeinspektion.

Ålborg Vor Frue kirke

1539 27/1 Ålborg bytingsvidne, at Vor Frue kirkes værger stadfæstet et skøde på en grund på Nygade, da indehaveren havde mistet sit skøde under stormen på byen.

Perg. 1 bevaret bomærke, 4 perg.remme og 1 seglsnit
LA. Vib. Perg.samlingen
Afleveret fra Vor Frue kirkeinspektion.

1557 11/9 LA. Viborg, se S. Tranders kirke.

Tillæg: Gilder

Ålborg Guds legems lav

Guds legems lav eller papegøjegildet i Ålborg var som andre steder et købmandsgilde, men utvivlsomt med tilknytning til et alter i en af byens kirker. Da gildet også i middelalderen havde byens magistrat som overhøjhed, jfr. brevet 10. nov. 1506, registreret som Ålborg helligåndskloster nr. 95, er det skønnet rimeligst at registrere de i Landsarkivet for Nørrejylland deponerede dele af arkivet sammen med de 3 breve, som Rigsarkivet i 1944 modtog fra Postmuseet, under Ålborg by i Lokalarkiver III.

D. Klostre

Stiftets klosterhistorie har sammenhæng med bispestolens historie og er desuden betinget af, at købstæderne er få og sene. Ældst er augustinerkorherrernes klosterstiftelse knyttet til St. Thøgers helligdom i Vestervig. Betegnelsen kannikekapitel bevares også, efter at klostret som domkapitel var blevet afløst af Børglum. Vendsyssels ældste købstad Hjørring synes ikke at have haft nogen egentlig klosterstiftelse, mens Nykøbing på Mors i det 14. årh. fik et johanitterkloster på Dueholm lige uden for byen. Sammesteds fandtes et St. Jørgenshus for spedalske med tilhørende kapel; det var antagelig ældre end johanitterklostret, men findes først omtalt 1418. I det 15. årh. fik byen desuden et helligåndshus. Mens der hverken kendes dominikaner- el. franciskanerklostre nord for Limfjorden, blev der o. 1460 oprettet et karmelitterkloster i Mariested eller Sæby. Klostret fik betydning for byens opkomst.

Hertil kom 3 betydelige nonneklostre. Ældst er Ø kloster på Øland i Ø. Han h., grundlagt før 1177 for benediktinerinder ligesom det noget yngre Hundslund kloster i Jerslev, nu Dronninglund h., fra midten af det 13. årh. Som en parallel til Børglum kloster lod biskoppen formentlig kort før 1250 oprette et nonnekloster i Vrejlev tilhørende præmonstratenserordenen.

Alle disse klosterarkiver er kun meget fragmentarisk bevarede. Det samme gælder de to ældste klostre i Ålborg by: franciskanerklostret, grundlagt før 1250, og det rimeligvis noget ældre Vor Frue kloster, hvis ordensforhold ikke er helt klarlagt, snarest har det tilhørt nonner af benediktinerordenen, selv om det var nær knyttet til Viborg bispestol. Kun fra det yngste Ålborgkloster grundlagt i 1431 som et helligåndshus, findes et stort og velbevaret arkiv.

Mariested (Sæby) kloster

Biskop Jep Friis i Børglum grundlagde i 1460'erne et karmeliterkloster indviet til jomfru Marie. Det fik derfor navnet Mariested. Klostrets aktiviteter kan have været medvirkende årsag til Sæbys bymæssige udvikling, som førte frem til erhvervelsen af købstadrettigheder kort efter 1500.

Klostret har næppe været godsejer i større stil, men af et enkelt brev bevaret i Hverringe godsarkiv ses, at det dog har haft enkelte besid-

delser uden for byen. Ved reformationen overgik klostret til Sæby by, og den sidste prior blev byens første Lutheranske sognepræst.

1500 12/1 Volstrup sognevidne givet broder Laurens Jensen, prior i Mariested kloster, at ingen beboer i Stenshede har andel i Krætrup mark.

Perg. 4 bevarede bomærker (utyd.) og 3 tabte
Rep. 9015
LA. Od. Perg.saml., Hverringe godsarkiv

Hundslund kloster

Hundslund kloster tilhørte benediktinerordenen og må derfor regnes til gruppen af tidlige nonneklostre, selvom det første gang omtales i fru Gres testamente 1268. Hundslund var blandt de klostre, der modtog store gaver af dronning Margrete, og det havde desuden fået betydelige godsmængder gennem tiderne fra den jyske adel. Magister Anders Gyldenstjerne havde som forstander 1531 fået livsbrev på klostrets birk af Frederik 1. Han afløstes af en række pantelensmænd. Hans Johansen Lindenov overtog 1581 klostret som ejendom ved et mageskifte med kronen. Kirken og klosterbygningerne er delvis bevaret i herregården Dronninglund.

Arkivet var før 1554 overflyttet til Ålborghus, så Peder Dyrskjøts beretning om, hvorledes det gik til grunde, synes overdrevet, jfr. Samlinger til jysk Historie III 260. I 1573 blev arkivet registreret sammen med andre arkiver på Ålborghus. Den originale registratur er skrevet af Arild Huitfeldt og trykt ÆA. III s. 3–21. Den omfatter 185 numre, hvoraf flertallet er fra det 15. årh. og kun ca. 30 er ældre end 1450. Arkivet er senere gået til grunde – inden 1700-tallets flittige historikere tog fat på de store afskrivningsarbejder – og kun et enkelt brev er bevaret i original, jfr. Repertoriet IV s. 67 og VIII s. 107.

1393 6/7 Dronning Margrete skænker nonnerne i Hundslund kloster det gods i Skovbo h., hun havde erhvervet af Henneke og Timme Limbek, til oprettelse af et alter og indstiftelse af messer og årtider.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 3914, Reg.Dan. 2879 – reg.: ÆA. III 19
RA. gl. sign.: Jerslev h. 37 – L 70-1
Priorinden og konventet udstedte samme dag genbrev til dronning Margrete; det findes i orig. i Kongens arkiv (Rep. 3911).

1465 9/6 (Rep. 1910) stammer snarest fra bispearkivet, selv om det

er registreret mellem Hundslund klosters breve, ÆA. III 21; se foran: s. 115 nr. 4.

1473 15/6 se: Ålborg Helligåndskloster nr. 52. Hundslund klosters eksemplar synes tabt før 1573.

1478 9/11 reg.: ÆA. III 5, se: sst. nr. 59.

Vrejlev kloster

Den senromanske kirke kan næppe være bygget før tidligst i 1230'erne, og man kan ikke på grundlag af et brev 1216 til biskoppen i Børglum fra abbeden i Premontré gå ud fra, at der var kommet præmonstratenserinder til stiftet. St. Nikolaj kloster i Vrejlev nævnes første gang i et brev fra 1254, og det er næppe blevet etableret ret mange år tidligere.

Klostret kom straks efter reformationen under en række verdslige lensmænd, indtil kronen bortmageskiftede det i 1575. Arkivet, som nu er fuldstændig tabt, blev i forbindelse med lensmandskifte 1556 registreret af Otte Brahe. Få år senere blev det overflyttet til Ålborghus, og en let forkortet afskrift af Otte Brahes registratur indgår i Ålborghusregistraturen 1573. Otte Brahes originale registratur, som opbevares blandt de ældste arkivregistraturer i arkivvæsenets arkiv, er langt til grund for trykket i ÆA. III s. 30–44. 1556-registraturen omfatter 180 breve, hvoraf de to trediedele er ældre end 1500.

Ø kloster

Benediktinernonneklostret på Øland i Limfjorden er utvivlsomt det ældste nonnekloster i det gamle Børglum stift, rimeligvis grundlagt o. 1175 af biskop Tyge af Børglum, som skænkede sit fædrene gods til oprettelsen. Kongelige privilegier kendes fra Erik Klipping til Frederik 1., men kun nogle få nonner var tilbage i 1536, som det angives i et klageskrift på grund af Børglumbisperne Niels Stygges og Stygge Krumpens vanrøgt af klostret. Klostret ejede betydelige jordegodser både i Vendsyssel, på Mors og i Salling samt udstrakte fiskerettigheder i Limfjorden. Den tidligere Odensebiskop Knud Henriksen Gyldenstjerne blev 1542 pensioneret med klostret og dets gods som pantelen. I den forbindelse blev arkivet registreret og omfattede da lidt mere end 150 breve. Registraturen findes blandt de ældste danske arkivregistraturer og er trykt ÆA. III s. 109–30. En del breve er bevaret i original i Ålborg og Viborg bispearkiver, mens nogle flere kendes i fuldstændige afskrifter.

1 1272 14/5 Erik 5. Glipping fritager Ø klosters byrder og landboer for leding og andel kgl. tynge.

Lat. Perg. Seglfragm.
Rep. 404, Dipl.Dan. 2 r. II nr. 181
RA., tidl.: Ålborg stiftskiste

2 1279 dag? Erik 5. Glipping fritager Ø klosters gods for leding og anden kgl. tynge og indrømmer klosteret jurisdiktionsret over dets undergivne.

Lat. Perg., beskad. (plica afrevet)
Rep. 460, Dipl.Dan. 2 r. II nr. 392
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Dagsangivelsen er helt borte; dokumentet er kommet til Danske Selskab fra Ålborg stiftskiste.

3 1447 1/5 el. 11/9 Han herredstingsvidne givet Poul Jensen i Torslev om skøde på en søsterdel i en ålegård til Torslev kirke som sjælegave.

Perg. Seglene tabt
Rep. 7720
AM. III, 9
Brevet må formodes at høre sammen med det flg. nr., jfr. desuden ÆA. III 118 (nr. 65).

4 1478 27/10 Kong Christian 3.s domsbrev, hvorved Ø kloster tildømmes en ålegård mellem Haverslev og Torslev i Han h.

Rester af påtrykte segl
Rep. 4302
AM. V, 21
Kanc. påskr. bagpå: 3a sentencia monasterii Øø.

1482 29/6 (Rep. 5045) se: Børglum bisp og kapitel nr. 6.

5 1487 23/4 Mageskifte mellem Niels Eskilsen af Skarregård og Ø kloster, som får en gård i Jetsmark og et bol til gengæld for to gårde i Heselberg og Flade.

Perg. Seglene tabt
Rep. 6065 – reg.: ÆA. III 123 (med år 1507)
RA., gl. sign.: Viborg bisp

6 1488 16/3 Kong Hans pålægger biskop Niels af Børglum m. fl. at dømme i en strid mellem prioren af Ø kloster og Peder Hemmerbo om noget jord.

Rester af 1 påtrykt segl
Rep. 6231
RA., gl. sign.: Top. Saml. på papir
Har tilhørt Jens Rosenvinge.

7 1488 19/6 Niels Eskilsen af Skarregård pantsætter en gård i Vogn i Horns h. til prior Gerluf Mortensen i Ø kloster.

Perg. Seglene tabt
Rep. 6285 – reg.: ÆA. III 128
RA., gl. sign.: Viborg bisp

8 1494 13/5 Mageskifte mellem Niels Krabbe til Tandrup og Jens Paulsen, sognepræst i Sønderhå, omfattende gods i N. Økse i Han h. mod en gård i Alstrup, Hassing h.

Perg., plica delvis ødelagt
Rep. 7658
RA., gl. sign.: Viborg bisp
Senere (med 20. sept. 1506) til Ø kloster.

9 [1494–97] efter 11/6 Kong Hans stadfæster Han herredstings vidne (1494) om adskilligt gods, som Ø kloster havde gjort lovhævd på.

Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 12615
RA.
Har tilhørt Jens Rosenvinge; jfr. ÆA. III 114 (nr. 34) og III (nr. 3).

10 1506 20/9 Præsten Jens Paulsen skøder Ø kloster et bol i N. Økse, Han h.

Perg. Seglene tabt
Rep. 10677
RA., gl. sign.: Viborg bisp

11 1524 9/7 Vidne af Ø birketing givet Villads Andersen foged i Ø kloster om ulovligt fiskeri i klostrets fiskevand.

Spor af 4 forneden påtrykte segl
RA., Ålborg helligåndshus
Må oprindelig have hørt til Ø klosters arkiv, men er ikke registreret i ÆA. III, synes uden forbindelse med Ålborg helligåndshus og er ikke nummereret i rækken af hospitalets breve, men med afvig. hd. betegnet som nr. 1.

1557 2/8 Ålborg bispearkiv, se: Børglum bisp og kapitel nr. 64.

Vestervig kloster

Vestervig kloster i Thy blev grundlagt ca. 1100 til ære for lokalhelgenen St. Thøger som et konvent for augustinerkorherrer. Helgenens ry gjorde kirken til en søgt valfartskirke, og den første menneskealder tjente den desuden som domkirke for Vendsyssel stift.

Klostret var i det 16. årh. skiftevis afgifts- og pantelen og blev o. 1600 hovedlen. I Peder Munks lensmandsperiode blev arkivet registreret 1599, det talte da næsten 400 breve, deraf ca. en trediedel ældre end 1450. Arkivet gik tabt ved gårdens brand 1703, forinden var et par breve blevet afskrevet, og nogle flere kendes i fyldigere udtog end arkivregistraturens. Denne er trykt Ældste danske Archivregistraturer III s. 131–70.

Kun et par breve fra den sidste klostertid er bevaret i original. Jfr. Repertoriet IV s. 69 og VIII s. 111.

1 1515 20/5 Karen Eriksdatter pantsætter en gård i Thy til „alle capitelss brødre" i Vestervig kloster for en gæld på 250 mark danske penge.

Perg. 4 perg.remme og 2 seglsnit
RA. – L 84-1

2 1527 6/4 Provst Poul Olufsen og kapitelsbrødrene i Vestervig kloster pantsætter en gård i Onsild h. til magister Christian Hvid for en gæld på 100 mark danske penge.

Perg., gennemskåret Seglfragm. og perg.rem
RA. – L 84-2
Brevet er tilbagegivet klostret ved indløsningen.

Dueholm kloster

Dueholm kloster uden for Nykøbing på Mors tilhørte Johannitterordenen. Arkivet er som flertallet af klosterarkiver gået tabt – i dette tilfælde ved Nykøbings brand 1628, men brevene kendes fra den bevarede senmiddelalderlige brevbog (bøger), der under titlen Dueholms Diplomatarium er udgivet af O. Nielsen, 1872. Brevbøgerne, hvoraf dele må anses for tabt, findes nu som nr. 875 og 877, 4to i Den Arnamagnæanske Samling, jfr. Repertoriet IV s. 67 og VIII s. 104–05.

Klostret havde foruden på Mors betydelige godser i Salling og Thy, hvilket tydeligt fremgår af den i 1591 udarbejdede registratur, der ialt omfatter næsten 300 breve. Registraturen er bevaret blandt de ældste danske arkivregistraturer og trykt ÆA. III s. 171–206 med markering af de breve, hvis tekst er bevaret i brevbøgerne eller de lidt mere omfattende Langebekske afskrifter deraf. I Oluf Nielsens udgave af brevbøgerne findes som et tillæg s. 134–48 de næsten 200 brevudtog, hvortil en fuldstændig tekst ikke er bevaret. Mens trykket i ÆA. III følger forlægget, er registerne i Dueholms Diplomatarium ordnet kronologisk.

Enkelte breve fra de tabte dele af brevbøgerne findes afskrevet i Anne Krabbes kopibog.

Den ældste af brevbøgerne er ifølge Oluf Nielsen skrevet mellem 1487 og 1500, mens årstallet 1527 forekommer to steder i den yngre. Kun eet brev forekommer begge steder, og den yngre brevbog synes fortrinsvis anlagt som landskabsvis ordnet bog over klostrets adkomstdokumenter. Den synes planlagt som to bind, men er kun yderst fragmentarisk over-

leveret. Udgaven af brevbøgerne omfatter 180 numre fra tidsrummet 1371–1522. I et tillæg har Oluf Nielsen suppleret udgaven med endnu 17 breve hentet fra andre kilder, dels afskrifter af nu tabte dele af brevbøgerne dels originalbreve udstedt i klostret og bevaret i adelsarkiver eller kongens arkiv. Blandt originalbrevene er medtaget to breve om et mageskifte med kronen 17. april 1471 (Rep. 2934) og 26. februar 1472 (Rep. 3048), da klostrets eksemplarer ikke kendes fra brevbøgerne. Videre er aftrykt 19. juni 1556, registreret s. 109 som Børglum bisp nr. 61 og endelig to breve fra 1561 fra sognepræst Christian Jensen i Nykøbing til superintendent Jørgen Mortensen med redegørelser for hospitalet ved Dueholm.

Nykøbing hospital

1 1558 10/12 Christian 3. henlægger kongetienden af Karleby s. som indtægt for forstanderen for hospitalet i Nykøbing på Mors.
Perg. Seglet bevaret; kongens underskrift under plica
Kanc. Brevb. 230
RA. Nykøbing hospital, tidl.: Ålborg bispearkiv pk. 26 – L 650

2 1558 19/12 Otte Brahe, lensmand på Ålborghus, m. fl. vidimeret det foranstående kongebrev.
5 overklæbede segl
RA. Nykøbing hospital, tidl.: Ålborg bispearkiv

Ålborg Vor Frue kloster

Dette nonnekloster kan muligvis være grundlagt så tidligt som o. 1130. Kirken eksisterede som sognekirke 1139 og var endnu ved midten af det 16. årh. byens hovedkirke. På grund af klostrets nære tilknytning til biskoppen i Viborg har det været antaget for at tilhøre augustinerordenen, snarere drejede det sig dog om benediktinerinder. Klostret modtog en række gaver i gods og penge, hvorfor der oprettedes altre og indstiftedes messer. Det hørte blandt de klostre, som dronning Margrete betænkte med milde gaver, hun overlod nonnerne borgen Egholm i Hellum h. Arkivet er stort set gået tabt, det blev efter reformationen bragt til Ålborghus og blev registreret der 1573. Det omfattede da næsten 100 breve. Registraturen er trykt ÆA. III s. 21–30 og 69–70.

1391 17/5 (Rep. 3798) Kun klostrets genbreve af sa. dato og af 6. juli 1393 er bevaret, RA A2 dronning Margrete.

1454 5/12 (ÆA. III 22 (B 5) Kun klostrets genbrev er bevaret, AM. III, 24 (Rep. 407).

1483 6/10 (Rep. 5303) Original og vidisse har været i Viborg bisps arkiv. Se: Viborg bisp og kapitel nr. 77.

1486 21/9 (Rep. 5938) er registreret som Viborg bisp nr. 82. Brevet har næppe været i Frue klosters arkiv.

1504 8/10 (Rep. 10157) er registreret som Viborg bisp nr. 111.

1520 3/5 og 17/5 og 1521 25/4 Lensmand Hans Bartholomæussens breve til Christian 2, bilagt to udaterede optegnelser og en udateret klage fra nonnerne i Frue kloster (= Tillæg I–VI i J. P. Stenholm, Aalborg Klosterhistorie) findes nu i Da. Kanc., Indkomne breve. Striden synes ikke at have sat sig spor i klosterarkivet.

Ålborg helligåndskloster

1431 skænkede Maren, gift med Hemming Billedmester, en grund i St. Peders s. i Ålborg til opførelse af et hospital for syge og fattige. Ved magistratens medvirken og med tilladelse fra kongen og biskoppen i Viborg opførtes en beskeden stiftelse indviet til helligånden, idet helligåndshospitalet i Lübeck tjente som forbillede. Fra starten var der både brødre og søstre i hospitalet, som 1451 blev optaget i helligåndsordenen. Dette skete som følge af forstander Anders Borks og præsten hr. Hennikes rejse til St. Spirito i Rom, og stiftelsen i Ålborg blev således det ældste helligåndskloster i Danmark. Det opnåede vigtige privilegier hos kongerne Christoffer af Bayern og Christian 1. og modtog en lang række gaver fra private. I Anders Borks tid påbegyndtes det omfattende klosterbyggeri, som delvis er bevaret og fortsat anvendes af Ålborg Hospital, der efter reformationen overtog klosterbygninger, formue og et omfattende arkiv. Arkivet er stadig relativt velbevaret. Hovedparten af det har været i Ålborg bispearkiv sammen med hospitalets breve, og op imod 100 pergamentsbreve blev i 1842 afleveret til Gehejmearkivet. Dele af arkivet blev dog opbevaret i Ålborg bys arkiv, og en del dokumenter, som senere er gået tabt, findes i afskrifter af Langebek. Rigsarkivet fik i 1919 en efteraflevering fra Ålborg Hospital og havde i mellemtiden fået nogle breve afleveret af Danske Selskab, mens enkelte breve var forblevet i bispearkivet og blev afleveret sammen med dette til Landsarkivet i Viborg. I Rigsarkivet findes 38 pergamentsbreve fra perioden 1560–1675.

1 1375 25/5 Niels Knudsen pantsætter sin gård i Jetsmark s. til Peder Jernkæft for 4 mark sølv at betale på Hvetbo herredsting.
Latin. Perg., beskad. Alle segl tabt

Rep. 3057 s
RA.

2 [ca. 1410] Peder Skytte, borger i Ålborg, [pantsætter?] for en gæld på 50 (?mark?) et stykke jord til en medborger.
Perg.fragm., kun v. halvdel m. 1 seglsnit bevaret.
÷ Rep.
RA.
Af dateringen findes kun: mcd (x?)

3 1417 1/3 Ålborg bytingsvidne, at Peder Haagensen skøder en grund i St. Botulfs s. til sin medborger Niels Fuglsen for fuld betaling.
Perg. Perg.rem
Rep. 5648
RA., tidl.: Ålborg hospital 5
Senere til Ålborg helligåndshus. Bagpå påskrift (16. årh.): Skøde på ett huß hoß Syndergaade A° 1443.

4 1431 20/8 Ålborg bytingsvidne, at Maren Hemmings med sin mand Hemming Billedmesters og sine sønners samtykke skøder sin fædrene jord ved Nørregade til oprettelse af et helligåndshus.
Perg. Seglsnit
Rep. 6513 s
RA., afgivet fra Ålborg Stiftshospital 1932
Lidt yngre påskr.: Aleburgs byyss indsegell pa then helige ands hvses første begyndelse.

5 1436 u. d. Nis Eriksen, borger i Ålborg, skænker en jord til helligåndshuset.
Perg. 1 fragm., de øvrige segl tabt, 1 findes i RA.s seglsamling.
Rep. 6854, Da. Mag. 5 rk. II 182
RA., tidl.: Ålborg hospital 2

6 1437 16/7 Rådmand Jon Olafson i Bergen stadfæster sin farbroder hr. Lifferts gave på en grund i St. Botulfs s. til Ålborg kloster.
Perg. 3 tabte segl
Rep. 6888; Da. Mag. 2 rk. II 183
RA., tidl.: Ålborg hospital 3
Påskr.: Om thet bodhesteth hoss *Lillæ bro (slettet) hestebro her Lifferth gaff til Sancte Anne messe.

7 1438 24/1 Ålborg rådstuedom i en sag mellem Anders Bork, forstander for Ålborg helligåndshus, og Kristine Olafsdatter om arv efter hr. Liffert.
Perg. 14 tabte segl
Rep. 6923 s; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 31
RA.
Påskr.: Ma[ninge? Kir]stine Olafsd.

8 1441 2/6 Væbnerne Jesse, Jeppe, Hans og Mads Bagge skænker en gård og et bol i Torpe, Vokslev s. til Ålborg helligåndshus.

Perg. Begge segl tabt
Rep. 7173 s; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 33
RA.
Påskrr.: Pa Thorpæ i Voxleff soghen og Thette godhz ær bort skifft for 1 garth i Sønstørup (?)

9 1442 20/3 Else Christiansdatter af Støvring skænker Kalstrup gård og mølle, Veggerby s. til Ålborg helligåndshus.
Perg. 8 tabte segl 7 perg.remme er skåret ud af et samt. dansk brev (koncept), udstedt af Martin . . .
Rep. 7231; Da. Mag. 5 rk. II 183
RA., tidl.: Ålborg hospital 4
Påskrr.: Om Kalstrop ok Kalstrop møllæ d. mcdxlii / / Jeppe Axilß om Kalstrop.

10 1442 26/10 Vidisse af Ålborg byting, begæret af fru Else af Støvring, på Lyder Holks lovhævd af 13. juli 1429 på Vestergård, gården Kalstrup og et møllested i Veggerby s.
Perg. beskad. 8 seglsnit
Rep. 7275 s og 6412 s; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 37
RA.
Lidt yngre påskrift: Laffhefd breff aff Lydher Holk på Kalstrop.

11 1444 5/4 Søster Inger Hermansdatter i Maribo kloster bekræfter at have skænket gårdstedet V. Aslund i (Ø) Hassing s., Kær h. til Ålborg helligåndshus som sjælefrelse for sin afdøde ægtemand, længe før hun gik i kloster.
Perg. 2 seglsnit
Rep. 7416; Da. Mag. 5 rk. II 184
RA., tidl.: Ålborg hospital 6
Læst på Kær h.ting 1655 og 1656.

12 1445 5/5 Kong Christoffer skænker Ålborg helligåndshus Saltum kirke i Børglum bispedømme.
Perg. Perg.rem
Rep. 7509 (efter afskr. af Jens Bircherod)
RA.
Påskrifter: Thette er koningh Christoffers besskermelse och stadfesstelsse pone then helonz hwss. etc. og Och pan Saltom kirke och pan iii marks sagher.
Derimod findes Christian 1.s stadfæstelse 5. marts 1449 kun i Bircherods afskrift.

13 1445 5/7 Biskop Thorlaf m. fl. vidner, at væbner Jep Axelsen erklærede, at helligåndshuset i Ålborg frit skulle nyde Kalstrup.
Perg. Seglfragm. og 5 perg.remme
Rep. 7523; Da. Mag. 5 rk. II 185
RA., tidl.: Ålborg hospital 7

14 1445 7/9 Hornum herredstingsvidne givet Anders Bork, gårdmester i helligåndshus i Ålborg, om en gård i Torpe i Vokslev sogn.
Perg. 7 tabte segl
Rep. 7538 s; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 47

RA.
Perg.remmene er skåret ud af brev (koncept?); påskr.: En gårdh i Thorpe er bort skifft for ien gårdh i Sønrup.

15 1447 6/5 Kong Christoffer skænker en jord vest for Ålborg til at bygge en vejrmølle på.
Perg. Seglsnit
Rep. 7690; Da. Mag. 5 rk. II 186
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Under plica: dominus per se.

16 1447 7/5 Pave Nicolaus 5. pålægger provsterne af Århus og Børglum at sørge for at skaffe Ålborg helligåndshus dets gods tilbage.
Lat.
Perg. Blybulle i hampesnor
Rep. 7691; Da. Mag. 5 rk. II 186
RA., gl. sign.: Danske Selsk. membr.

17 1448 22/1 Gyde Nielsdatter af Birkelse skænker en gård i Glynge, Nautrup s., til helligåndshuset i Ålborg.
Perg. 9 seglsnit
Rep. 7760
RA., gl. sign.: Harre h. 3
Påskr.: Per Grøn om Bæks gaardh in Saling.

18 1450 9/5 Væbner Peder Eriksen af Avnsbjerg skænker en øde gård i Ejdrup i Års h. Viborg stift.
Perg. 7 perg.remme
Rep. 7977
RA., tidl.: Ålborg hospital 9

19 1450 16/11 Karen af Alsbjerggård skøder et bol i Attrup, Torslev s., til Ålborg helligåndshus, hvor hun vælger sit lejersted.
Perg. 4 helt eller delvis bevarede og 3 tabte segl og bomærker
Rep. 8022; Da. Mag. 5 rk. II 187
RA., tidl.: Ålborg hospital 11

20 1450 11/12 Nille Munksdatter, enke efter Niels Jensen Tømmermand, pantsætter en grund i Ålborg til helligåndshuset.
Perg. 2 bevarede segl og 3 perg.remme
Rep. 8027
RA., tidl.: Ålborg hospital 10

21 1452 9/6 Bodil Olufsdatter skænker Ålborg helligåndshus 2 gårde i Ø. Grønning i Salling.
Perg. 5 helt eller delvist bevarede segl og bomærker samt 3 tabte
Rep. 144
RA., gl. sign.: Danske Selsk. membraner, modtaget fra herredsfoged (Chr.) Thestrup

22 1452 24/10 Væbner Per Grøn skænker Ålborg helligåndshus en gård i N. Saltum i Hvetbo h. til en ugentlig messe.

Perg. 5 bevarede bomærker og 2 tabte + 1 løst segl i Seglsamlingen
Rep. 179
RA., tidl.: Ålborg hospital 12

23 1452 14/11 Christian 1. tager Ålborg helligåndshus i sin beskyttelse og tillader det at samle almisse i hele Danmark.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 182
RA., tidl.: Ålborg hospital 13

24 1453 7/5 Hornum herredstingsvidne, at Ålborg helligåndshus fik en gård i Sønderup i Hornum s. til gengæld for en gård i Torpe i Vokslev s.
Perg., beskad. 1 fragm., øvrige segl tabt
Rep. 243
RA.

25 1453 24/8 Ålborg magistrat bevidner, at prior Anders Bork og præsten hr. Henneke som de første har bygget og forbedret helligåndshuset samt ægtheden af det pavelige privilegiebrev.
Perg. Seglsnit
Rep. 283, Reg.Dan. *5874
RA., tidl.: Ålborg hospital 14
Lidt yngre påskr.: Alburgh bys breff moth them som tale apa pawens bullæ som then heligh andz husz aflat ær stædfæst meth.

26 1453 29/9 Ilfar Pedersen, præst i Ålborg, slutter forlig med helligåndshuset om den arv, som tilfaldt hans søster Johanne Pedersdatter, der var søster i klostret.
Perg. 2 bomærkefragm., øvrige segl tabt; beskrevne perg.remme
Rep. 287
RA., tidl.: Ålborg hospital 15

27 1455 6/6 Fru Johanne Andersdatter af Asdal, enke efter hr. Niels Eriksen, skænker Ålborg helligåndshus en gård i Veggerby i Hornum h.
Perg. 1 bevaret segl og 3 tabte
Rep. 495
RA., tidl.: Ålborg hospital 16

28 1455 30/9 Anders Bork, prior, og Niels Andersen, præst, giver et hus og en jord i St. Botulfs s. ved Hestebroen i Ålborg til helligåndshuset.
2 pergg. Seglene tabt på begge ex.
Rep. 524
RA., tidl.: Ålborg hospital 8 og 17
Bagpå begge pergg. fortegnelse over brødre og søstre i huset.

29 1456 21/1 Væbner Nis Jensen af Vesterris mageskifter en gård i Veggerby til helligåndsklostret i Ålborg mod en i Torpe.

Perg. 1 segl, 1 bomærke og 1 seglfragm. bevaret, de øvrige segl tabt
Rep. 565
RA., tidl.: Ålborg hospital 19

30 1456 23/2 eller 2/8 Ålborg bytingsvidne, at Strange Torstensen har boet i Ålborg siden han først kom til byen, og at han har betalt skat og afgifter som en tro dannemand.
Perg. 1 bevaret og 7 tabte segl og bomærker
Rep. 621 (med dato 5/7)
RA., tidl.: Ålborg hospital 18
Repertoriet daterer ud fra apostlene Peder og Paulus' dag (29/6), men datoen er snarere Peders stol el. Peders fængsel. Brevet må senere være kommet til helligåndshusets arkiv.

31 1457 11/7 Christian 1. giver Ålborg helligåndshus en vold og jord mellem gravene vest for helligåndshuset.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 743; Danske Magazin 5. rk. II 193
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Vedlagt afskr. fra 18. årh.

32 1457 31/10 Otte Henriksen Smalstrup af Villerup og Knud Jensen af Lønstrup giver Ålborg helligåndskloster en gård i Jetsmark.
Perg., beskad. 1 delvis bevaret og 3 tabte segl og bomærker
Rep. 772
RA., tidl.: Ålborg hospital 20

33 1458 5/11 Væbneren Nis Roodh af Løgsted skænker en gård i Ø. Ørbæk til helligåndsklostret i Ålborg.
Perg. 2 bevarede bomærker, øvrige segl tabte
Rep. 904
RA., tidl.: Ålborg hospital 21
4 seglremme er udskåret af et latinsk brev.

34 1459 10/3 Christian 1. skænker Skagen kirke til helligåndsklostret i Ålborg, når præsten hr. Jep er død.
Perg. Seglet beskad.
Rep. 951, Reg.Dan. *6145
RA., afl. fra Viborg LA. 1946
Samt. påskr.: Sancti Laurentii kirke i Skawin.

35 1459 11/3 Christian 1. giver helligåndsklostret ret til alle 40 marks sager og mindre sager over dets vornede og tjenere.
Perg. Seglet tabt
Rep. 952
RA., tidl.: Ålborg hospital 22

36 1460 24/2 Borgmester Christian Vinters gældsbrev til Ålborg helligåndskloster på 150 lybske mark.
Perg. 5 bevarede bomærker og 2 tabte

Rep. 1082
RA., tidl.: Ålborg hospital 23

37 1461 15/3 Bonden Anders Bek af Støvring skænker Ålborg helligåndshus al sin rettighed i Søgaards mose.
Perg. Seglene tabt
Rep. 1288
RA., afl. fra Viborg LA. 1946

38 1464 16/1 Christian 1. skænker Ålborg helligåndshus en grund „norden paa sanden".
Perg. Seglfragm.
Rep. 1694
RA., tidl.: Ålborg hospital 25
Vedlagt afskr. fra 18. årh.

39 1464 20/11 Biskop Jakob af Børglum overdrager Saltum kirke til helligåndshuset i Ålborg, da sognepræsten nu er død.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1808
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner

40 1464 u. d. Væbner Mikkel Lauritsen af Strandbygård og hans hustru Karen Thomasdatter stifter messer i Ålborg helligåndskloster og skænker dertil 6 gårde i forskellige nordjyske herreder.
Perg. Seglene tabt
Rep. 1836
RA., tidl. Ålborg hospital 24

41 1466 30/5 Karen Thomasdatter, Mikkel Lauritsens hustru, testamenterer forskelligt gods til helligåndsklostret i Ålborg.
Perg. Seglene tabt
Rep. 2081, Reg.Dan. 4281
RA., tidl. Ålborg hospital 27

42 1466 3/8 Hr. Anders Jakobsen Bjørn af Stenalt skænker Ålborg helligåndskloster en gård i Gunderup i Fleskum h.
Perg. Seglene tabt
Rep. 2133
RA., tidl. Ålborg hospital 26

43 1466 10/10 Væbner Niels Roodh i Ravnstrupgård skænker helligåndsklostret et byggested i Ravnstrup.
Perg. Seglene tabt
Rep. 2161
RA., tidl. Ålborg hospital 28

44 1467 29/9 Jes Nielsen Fugl skænker helligåndsklostret en jord i Ålborg.
Perg. 1 segl og 1 fragm. bevaret, de øvrige tabt
Rep. 2308
RA., tidl. Ålborg hospital 30

45 1467 23/11 Væbner Jon Viffertsen af Torstedlund skænker helligåndsklostret en gård i Gelstrup i Vokslev s.
Perg. 1 bomærke og 1 fragm. bevaret, de øvrige segl tabt
Rep. 2321
RA., tidl. Ålborg hospital 29

46 1468 7/4 Anna Jensdatter skøder helligåndsklostret i Ålborg sit hus og noget jord i Randers for sin optagelse i klostret.
Rester af 5 forneden påtrykte segl og bomærker
Rep. 2401, Reg.Dan. *6664
RA.

47 1468 12/7 Aggersborg tingsvidne, at Las Thomsen skødede et byggested i Aggersborg til helligåndshuset i Ålborg.
Perg. beskad. 10 tabte segl
Rep. 2456; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 112
RA.

48 1468 29/7 Væbnerne Otte Henriksen og Knud Jensen skænker Ålborg helligåndshus en gård i Lønstrup i Mårup s.
Perg. Seglene tabt
Rep. 2463; Danske Magazin 5. rk. II 200-201
RA., tidl. Ålborg hospital 31

49 1468 9/8 Pave Paul 2. stadfæster Ålborg helligåndsklosters privilegier og retten til dets ejendomme.
Perg. Seglhuller
Rep. 2467, Reg.Dan. 4335
RA., tidl. Ålborg hospital 32

50 1469 24/6 Anders Jakobsen, provst i Børglum, bekræfter som pavelig dommer Ålborg helligåndskloster og dets prior Jens Jakobsen i besiddelsen af Skagens kirke med tilhørende kapeller.
Lat. Perg. med notarmærke Perg.rem
Rep. 2612, Reg.Dan. 4351
RA., tidl. Ålborg hospital 33
Bilagt en afskrift fra det 18. årh.

51 1472 27/2 Overenskomst mellem magistraten i Ålborg og hr. Jens Nielsen, prior i helligåndsklostret om vej og stræde.
Perg. Seglsnit
Rep. 3049
RA.

52 1473 15/6 Prior Erngisel Jensen og priorisse Johanne Mogensdatter i Hundslund kloster mageskifter gods i V. Brønderslev til prior Jens Nielsen i helligåndsklostret i Ålborg for andet gods i Jerslev h.
Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 3276
RA., tidl. Ålborg hospital 34

53 1474 4/6 Biskop Jakob af Børglum overlader Ålborg helligåndskloster patronatsretten over Skagen kirke med tilhørende kapeller, efter at præsten hr. Jep er død.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 3471, Reg.Dan. *7186
RA., afl. fra Viborg LA. 1946

54 1475 22/7 Jens Andersen Remmesnider, borger i Ålborg, skænker helligåndsklostret sin andel i Christian Tømmermands gård.
Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 4 tabte
Rep. 3661
RA., tidl. Ålborg hospital 37

55 1475 27/10 Forlig mellem hr. Jens Nielsen, prior i helligåndsklostret og Christian Tømmermands børn om et hus og en jord i Ålborg.
Perg. 3 bevarede bomærker og 1 seglfragm., de øvrige tabt
Rep. 3730
RA., tidl.: Ålborg hospital 36

56 1476 19/4 Ålborg rådstuevidne om trætte og forlig imellem hr. Jens Madsen på den ene side og Marie Palles og Nis Proust, oldermand i St. Karens gilde, på den anden side om en jord, som gildet havde i pant af Palle Jakobsen.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 3828
RA., tidl: Ålborg hospital 1
Senere til Ålborg helligåndshus.

57 1478 30/4 Væbner Axel Jepsen Thott af Støvring skænker som sjælegave helligåndsklostret i Ålborg en gård i Klædstrup, Vokslev s.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4206
RA.

58 1478 29/8 Nis Skrædder, borger i Ålborg, pantsætter sit hus til hr. Mads Henriksen, kannik i Børglum.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 4278
RA., tidl.: Ålborg hospital 39
Prior Jens Nielsen har medbeseglet brevet.

59 1478 9/11 Mageskifte mellem priorerne i Hundslund kloster og helligåndsklostret i Ålborg om nogle agre i Saltum s.
Perg. 2 delvis bevarede segl
Rep. 4311
RA., tidl.: Ålborg hospital 38
Læst på Hvetbo h.ting 10. nov. 1599 og 30. maj 1601.

60 1481 28/7 Væbner Lars Viffertsen skænker helligåndsklostret i Ålborg en gård i Gislum til afholdelse af sjælemesser hver fredag ved St. Leonardus' alter.
Perg. 2 bevarede segl og bomærker samt 4 tabte
Rep. 4897
RA., tidl.: Ålborg hospital 40

61 1482 16/7 Borgmestre og råd i Ålborg giver helligåndshuset en jord uden for Vesterport som betaling for bygningsmaterialer til Vesterport.
Perg. Byseglet bevaret
Rep. 5056
RA., tidl. Ålborg hospital 41
Påskr. (16. årh.): breffue paa jordt udj sancti Peders sogen.

62 1482 8/12 Væbner Ville Thomsen i Odden og hans hustru skænker St. Anna alter i Ålborg helligåndshus en gård i Ejersted og en i Snevre, Bjergby s., til afholdelse af sjælemesser.
Perg. Bevaret bomærke, de øvrige segl tabt
Rep. 5125
RA., tidl.: Ålborg hospital 42

63 1484 12/3 Rådmand Svend Bagger i Ålborg skænker med sin hustrus samtykke en gård i St. Botulfs s. til afholdelse af sjælemesser ved St. Andreas' alter, som han har stiftet.
Perg. 1 seglfragm., de øvrige segl tabt
Rep. 5416
RA., tidl.: Ålborg hospital 44

64 1484 25/4 Kong Hans tager Ålborg helligåndshus under sin beskyttelse og stadfæster dets privilegier og friheder med undtagelse af broen over graven vest for klostret.
Perg. Seglet bevaret (indsyet i pose)
Rep. 5447
RA., tidl.: Ålborg hospital 43

65 1485 9/8 Års herredstingsvidne, at Thomas Persen, præst i Års, på helligåndsklostrets vegne gjorde lovhævd på en gård i Krogstrup, en gård i Fyrkilde og tre gårde i Ejdrup.
Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 5727
RA.

66 1486 14/8 Jens Hansen, præst i Ålborg, sælger sin part i en gang, gård og gårdsrum sammesteds til Hans Andersen.
Perg. 2 bevarede segl og bomærker og 2 tabte
Rep. 5923
RA., tidl.: Ålborg hospital 45
Senere til Ålborg helligåndshus.

67 1487 16/2 Biskop Niels af Viborg m. fl. bevidner, at der er indgået forlig mellem Jens Hansen, præst i Ålborg, og Hans Andersen i en strid om en ejendom.
Perg. 5 helt eller delvis bevarede segl og bomærker, de øvrige tabt
Rep. 6034
RA., tidl.: Ålborg hospital 46

68 1487 28/5 Hornum herredstingsvidne, at prior Knud i Ålborg helligåndshus gjorde lovhævd på alt husets gods i herredet.
Perg. Seglene tabt
Rep. 6089; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 188
RA.
Læst på Hornum herredsting 22. juni og 23. sept. 1607 samt 20. juni 1608.

69 14(8)8 28/6 Gislum herredstingsvidne givet Selgen Hansen om kvittering for skifte efter hans hustru.
Perg., stærkt beskad. og afbleget. Alle segl tabt
Rep. 6291
RA.
Senere til Ålborg helligåndsklosters arkiv.

70 1489 30/5 Hans Kock, borger i Ålborg, pantsætter en bod til Hans Bese for en gæld på 23 rinske gylden minus 4 skilling.
Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 6505
RA.

71 1489 9/10 Hans Kock, borger i Ålborg, pantsætter 2 jorder sammesteds til Anders Persen af Saltum for 80 mark rede penge.
Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 6583
RA.

72 1490 11/1 Petrus de Vicentia, biskop af Cesena, udsteder brev angående pave Innocens 8.s stadfæstelse af alle til helligåndsordenen givne indulgenser.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 6659
RA., tidl.: Ålborg hospital 47

73 1490 13/1 Pave Innocens 8. pålægger biskoppen og provsten i Børglum at dømme mellem Ålborg helligåndshus og forskellige gejstlige, der mod helligåndshusets vilje har holdt gudstjeneste i kirkerne i Skagen og Saltum.
Lat. Perg. Bulle i hampesnor
Rep. 6660; Danske Magazin, 5. rk. II 206-207
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner

74 1492 12/1 Kong Hans' rettertingsdom, hvorved han tildømmer Ål-

borg helligåndshus en gård i Klæstrup i Vokslev s. efter breve, som prior Anders fremlagde.
Perg. Seglet tabt
Rep. 7052; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 217
RA.

75 1492 29/7 Vokslev sognevidne, at en fjerding jord i sognet hører til Vestergård i Klæstrup.
Perg. Seglene tabt
Rep. 7181
RA.

76 1492 30/7 Hornum herredstingsvidne om klostrets ret til den ovenfor omtalte jord.
Perg. 7 tabte segl
Rep. 7182
RA.

77 1495 21/4 Henrik Skeel, sognepræst til Synderholms kirke, pantsætter et hus og 2 boder til Henrik Skeel, borger i Ålborg, for 26 mark penge.
Perg. 4 segl og bomærker bevaret
Rep. 7881
RA., tidl.: Ålborg hospital 48
Påskr. (16. årh.): Til the 10.000 ridderess altære til en messe om odensdaghen.

78 1497 25/3 Væbner Mads Jonsen af Torstedlund sælger en øde mark i Gravlev s. til helligåndshuset i Ålborg.
Perg. 4 helt eller delvis bevarede segl, de øvrige tabt
Rep. 8363; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 254
RA.

79 1497 3/6 Hans Kock, borger i Ålborg, pantsætter en bod til Peder Pedersen, sognepræst i Hjørring, for 80 mark.
Perg. 3 tabte segl
Rep. 8406
RA.
Jfr. ovenfor nr. 70-71 samt nr. 80.

80 1499 4/4 Hans Kock, borger i Ålborg, pantsætter en bod til Lydike Vormeyere for 120 mark rede danske penge.
Perg., stærkt beskad. 1 bevaret bomærke, øvrige segl tabt
Rep. 8784
RA.

81 1499 (?) 25/5 Poul Andersen i Havreholm sælger 2 boder med grund i Ålborg til hr. Per Persen, sognepræst i Hjørring, som i forvejen havde dem i pant for 100 mark.
Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 8810
RA.

82 1499 11/7 Prior Niels Persen og konventet i Ålborg helligåndshus erkender at have nogle pantebreve på det stenhus, Bernt Friis bor i.
Perg. 2 tabte segl
Rep. 8850
RA., tidl.: Ålborg hospital 49

83 1499 9/9 Barbara Mikkelsdatter, Hans Kocks enke, sælger og skøder et hus med jord i Ålborg til borgmester Lazarus Thomsen.
Perg. 4 tabte segl
Rep. 8887
RA.
Senere til Ålborg helligåndshus.

84 1499 5/11 Anna Nielsdatter giver helligåndshuset i Ålborg al den arv, som var tilfaldet hende efter hendes bror, præsten Hans Nielsen.
Perg. 1 bevaret bomærke og 7 perg.remme
Rep. 8929
RA., tidl.: Ålborg hospital 50

85 1499 11/11 Hornum herredstingsvidne, at prioren i Ålborg helligåndshus har et byggested i Vokslev med jord i Vokslev og Bonderup marker.
Perg., stærkt beskad. 9 tabte segl
Rep. 8933; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 274
RA.

86 1500 19/2 Barbara Mikkelsdatter pantsætter en bod i sin gård til Henrik Skeel for 17 mark rede danske penge.
Perg., beskad. 4 tabte segl
Rep. 9033
RA.
Senere til Ålborg helligåndskloster.

87 1500 2/6 Barbara Mikkelsdatter pantsætter en bod vest ved åen til Kort Pothof for 40 mark rede danske penge.
Perg. 7 tabte segl
Rep. 9093
RA.

88 1500 u. d. Lars Persen på Læsø stadfæster en sjælegave til helligåndsklostret i Ålborg på egne og slægtninges vegne, bestående i 5 „afgerd'er" på Læsø.
Perg. 2 bevarede bomærker, 1 fragm. og 4 perg.remme
Rep. 9272
RA., tidl.: Ålborg hospital 51

89 1501 6/4 Barbara Mikkelsdatter pantsætter Ålborg helligåndshus 2 jorder.
Perg., stærkt beskad. 7 tabte segl
Rep. 9340
RA.

90 1501 16/6 Lasse Nielsen i Mariager stadfæster sin broder Jens Nielsens testamente, hvori han skænkede et hus til St. Peders kirke i Ålborg.

Perg. 4 helt el. delvis bevarede bomærker
Rep. 9377
RA., tidl.: Ålborg hospital 52

91 1501 9/11 Hjørring bytingsvidne, at sognepræst Per Persen skødede en jord i Ålborg til St. Anna kapel i Hjørring.

Perg., stærkt beskad. 4 delvis bevarede segl og bomærker, de øvrige tabt
Rep. 9455
RA.
Senere til Ålborg helligåndskloster.

92 1502 19/8 Esbern Stigsen, kannik i Viborg, pantsætter helligåndshuset et hus i Ålborg for 60 mark danske penge.

Perg. 1 seglsnit samt 5 bevarede segl og bomærker
Rep. 9668; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 295
RA., tidl. Ålborg hospital 53

93 1504 2/4 og 15/8 Rådmand Morten Gjordsen i Ålborg sælger og skøder til Per Persen, sognepræst i Hjørring, 2 boder med jord i Ålborg.

2 pergg. (beskad.) 8 tabte segl; 10 tabte segl
Rep. 10042 og 10137
RA.

94 1504 22/10 Prior Laurits Tordsen (Mule) og konventsbrødrene i Ålborg helligåndshus overlader på livstid Jørgen Madsen, præst i Ålborg, den gård, han nu har i værge.

Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 10178; Danske Magazin 5. rk. II 212
RA., tidl. Ålborg hospital 54

95 1506 10/11 Ålborg by bortmageskifter Guds legems lavs gård, kaldet papegøjegården, øst for helligåndshuset, til dette mod til gengæld at få Svend Bagers stenhusgård, kaldet møntergården, samt 200 mark penge.

Perg. Ålborg bysegl
Rep. 10696, Reg.Dan. 5340
RA., tidl.: Ålborg hospital 57
En afskr. fra begyndelsen af 16. årh. findes på et løst perg.blad indlagt i Guds legems lavs vedtægtsbog, LA. Viborg.
Påskr.: Bysens breff paa papegøyzgordh

96 1506 10/11 Kong Hans giver Jes Pors ventebrev på St. Jørgens hospital i Ålborg.

Perg., en del af v. side bortskåret. Seglet bevaret
Rep. 10697

RA., tidl.: Ålborg hospital 56
Vel til Ålborg helligåndshus med 22. febr. 1513.

97 1506 16/11 Kong Hans stadfæster Ålborg bys brev til Ålborg helligåndshus.

Perg. Seglet tabt
Rep. 10700; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 333
RA., tidl.: Ålborg hospital 55

98 1507 19/4 Hornum herredstingsvidne, at Ålborg helligåndshus i over 40 år har været i besiddelse af Sørup i Buderup s.

Perg. 3 bevarede bomærker og 7 perg.remme
Rep. 10794; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 336
RA.
Sst. findes en vidisse af 1588, dateret Viborg snapsting, og givet hospitalsforstanderen i Ålborg.

99 1510 14/3 Keld Olufsen Digsmed, præst og vikar i Viborg, skænker helligåndshuset i Ålborg en gård i Holstebro.

Perg. 4 helt el. delvis bevarede bomærker og 2 tabte
Rep. 11493, Reg.Dan. 5442*
RA., tidl.: Ålborg hospital 59

100 1510 7/4 Søren Skrædder pantsætter en gård i Hjørring til sognepræst Peder Pedersen sammesteds.

Perg., beskad. 4 tabte segl
Rep. 11512
RA.

101 1510 19/4 Rådmand Morten Gjordsen i Ålborg overlader brugen af en gyde til Christian Nielsen og hans hustru Mette Pedersdatter.

Perg. 6 bevarede bomærker, seglremmene skåret ud af et brev
Rep. 11522
RA., tidl.: Ålborg hospital 58

102 1510 (el. senere) Sognepræst Peder Pedersen i Hjørring meddeler, at den, som oppebærer St. Anne kapels penge, skal vedligeholde taget.

Perg.fragm., kun v. side med seglsnit
Rep. 12980
RA.
Af dateringen er kun „mdx" bevaret.

103 1511 10. el. 17/7 Søren Jensen, rådmand i Ålborg, skænker helligåndshuset en gård og grund i Ålborg by.

Perg. 3 bevarede bomærker og 4 tabte
Rep. 11857; Danske Magazin 5. rk. II 213-214
RA.

104 1511 25/11 Væbner Vesteni Lauridsen (Viffert) skænker Ålborg helligåndshus en gård i Flø i Hornum h. mod at få underhold i klostret og mod afholdelse af gudstjeneste.

Perg. 8 perg.remme, nogle beskrevne
Rep. 11968; Helligåndsklostre, Dipl. nr. 362
RA.

105 1512 23/9 Thomas Lazarus, borger i Ålborg, sælger og skøder hr. Peder Pedersen, sognepræst i Hjørring, en jord inden for Vesterport i Ålborg.

Perg., beskad. 8 tabte segl
Rep. 12282
RA.

106 1513 22/1 Søren Jensen, borger i Ålborg, pantsætter den sydligste bod i sin gård til sin broder Ove Jensen for 20 mark rede danske penge.

Perg. 4 bevarede (delvis utydelige) bomærker og 3 perg.remme
Rep. 12450
RA., tidl.: Ålborg hospital 61

107 1513 22/2 Dronning Christine og Kong Christian 2. skænker helligåndshuset i Ålborg kronens hospital St. Jørgens gård sammesteds til afholdelse af sjælemesser for kong Hans.

Perg. 7 bevarede og 2 tabte segl
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 373
RA.
Vidisse 1513 3/6, jvf. Rigsrådets stadf. 1513 12. el. 19/7.

108 1513 3/6 Borgmester og råd i Ålborg vidimerer nr. 107.

Perg. Byseglet bevaret
RA.

109 1513 17/6 Præsten Hans Andersen og Ålborg magistrat vidimerer et brev af 30. maj 1513, hvorved 2 borgere skøder deres arvepart i Hans Kocks gård til Morten Gjordsen.

Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
RA.

110 1513 12. el. 19/7 Rigsrådet stadfæster dronning Christines og Christian 2.s gave til helligåndshuset (ovenfor nr. 107).

Perg. 12 bevarede og 10 tabte segl; en del af perg.remmene er skåret ud af et brev
RA.

111 1513 dag? Morten Gjordsen, borger i Ålborg, tilskøder sognepræst Peder Pedersen i Hjørring 3 boder ved åen i Ålborg.

Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
RA.
Senere til Ålborg helligåndskloster.

112 1514 25/1 Lars Overskærer pantsætter sin gård i Hjørring til sognepræsten Peder Pedersen for 2 mark.

Perg., beskad. Seglene tabt
RA.
Omtrent samt. påskr.: Alle pant breff paa godz vti Høffringh.

113 1515 24/2 Christian Thomsen pantsætter sin gård i Hjørring til sognepræsten sammesteds.

Perg., afbleget 4 seglsnit
RA.

114 1515 31/10 Kong Christian 2. tager prior og konvent i helligåndshuset i Ålborg i sin beskyttelse og stadfæster dets privilegier.

Perg. Seglet delvis bevaret
Da. Mag. 5. rk. II 214
RA.

115 1517 1/5 Hans Kedelsmed pantsætter sin gård til sognepræst hr. Peder Pedersen i Hjørring for en gæld på 6 mark.

Perg., stærkt beskad. Mindst 3 seglsnit
RA.
Senere til Ålborg helligåndshus.

116 1517 24/12 Per Nielsen, præst i Ålborg, sælger et hus med jord til Villum Jensen, borger sammesteds.

Perg. 2 bevarede bomærker og 5 tabte
RA., tidl.: Ålborg hospital 63

117 1518 1/9 Hornum herredstingsvidne, at Ålborg helligåndshus i mands minde havde haft Sørup i Buderup s.

Spor af 6 forneden påtrykte segl
RA.
Læst på Hornum h.ting 1596 og 1598.

118 1519 4/3 Prior Jens Nielsen i Ø kloster mageskifter nogle pantebreve med Ålborg helligåndshus.

Spor af 1 forneden påtrykt segl
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 442
RA., tidl.: Ålborg hospital 60

119 1519 22/7 Laurids Nielsen, prior i Ålborg helligåndshus, erkender at have modtaget Tønnes Guldsmeds gård og lover til gengæld at indtage ham og hans husstand i klostret.

Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 445
RA.

120 1520 1/8 Hornum herredstingsvidne om Ålborg helligåndshus' ret til Kalstrup mølle og Langevads eng.

Perg. 7 helt eller delvis bevarede segl og bomærker samt 1 perg.rem
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Påskr.: Foræret af sekretær Thestrup 1745.

121 1520 24/9 Pave Leo 10. befaler abbeden i Sorø kloster og ærkedegnen i Ribe at fælde dom i en sag mellem prioren i Ålborg helligåndshus og biskoppen i Børglum om retten til at udsende almisseindsamlere og afladshandlere i Børglum stift.

Lat. Perg. Blybullen i hampesnor
Da. Mag. 5 rk. II 214
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Påskr. som ovenfor.

122 1521 19/8 Fleskum herredstingsvidne, givet forstander Christian Poulsen om syn over en eng i Visse, der var høstet til helligåndshuset i Ålborg.

Beskad. Rester af 4 forneden påtrykte segl
Helligåndsklostre. Dipl. nr. 473
RA.

123 1525 10/2 Væbner Thorlav Bille skøder sin og sin søsters arvepart af Øksendal lund også kaldet Hassinglund til helligåndshuset i Ålborg.

Perg. 5 perg.remme
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 493
RA., tidl.: Ålborg hospital 65
Læst på Kær h.ting 12. jan. 1571, 12. juli og 18. okt.; 8. nov. og 20. dec. 1614

124 1525 11/9 Hornum herredstingsvidne om Ålborg helligåndshus' gods i Hornum h.

Perg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 496
RA.

125 1527 21/8 Frederik 1. tager Ålborg helligåndshus under sin beskyttelse og stadfæster alle dets privilegier.

Perg. Seglet bevaret
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 500
RA., tidl.: Ålborg hospital 66
Under plica: ad mandatum domini regis proprium og Vtenhofer canzler.

126 1529 23/6 Frederik 1. bekræfter og vidimerer et forlig indgået 1528 10/10 mellem biskoppen i Børglum og menigheden i Skagen om tienden.

Perg. Perg.rem
RA.
Under plica: dominus rex per se; samt lidt yngre påskr.: Om biscopz gaffue kolloff paa Skaffuen.

127 1530 19/11 Viborg landstingsvidne om Ålborg helligåndshus' ret til en fjerding jord i Vokslev mark.

2 overklæbede segl

Helligåndsklostre, Dipl. nr. 527
RA.

128 1533 17/6 Rigsrådets dom, at helligåndshuset og -kirken i Ålborg, der efter kongelig befaling var blevet frataget brødrene af lensmanden Axel Gøye, til Mikkelsdag skal restitueres.

Perg. 12 bevarede og 19 tabte segl
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 547
RA.

129 1534 1/5 Laurids Nielsen, prior i helligåndshuset i Ålborg, bortlejer en jord til borger Christian Madsen.

Rester af 2 forneden påtrykte segl
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 548
RA.
Tilbagegivet til helligåndshuset?

1535 u. d. (LA. Vib.) vil blive registreret under Ålborg by.

130 1536 6/11 Hornum herredstingsvidne, at Sørup i Buderup s. altid har tilhørt helligåndshuset i Ålborg.

9 forneden påtrykte segl
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 560
RA.
Læst på Hornum h.ting 1585 juli og aug. 1596 og 1633.

131 1537 24/4 Kær herredstingsvidne om afgørelse af en strid mellem Ålborg hospital og Mathias Pedersen i Laden om en toft ved hospitalets lade.

5 overklæbede segl og rester af endnu et
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 561
RA.

132 1537 6/5 Christian 3. vidimerer sit brev af 19. aug. 1534, hvorved han dels havde stadfæstet Frederik 1.s udnævnelse af hr. Peder Jensen til hospitalsforstander i helligåndshuset i Ålborg, dels havde stadfæstet værnebrev for helligåndshuset udstedt af Frederik 1. og ham selv.

Perg. Seglet bevaret
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 564
RA.
Talrige tinglæsningspåskrifter.

133 1537 22/6 Kendelse afsagt af en nævn i en trætte om Krogstrup i Års h. mellem Niels Tuesen i Holmegård og hr. Peder Jensen, forstander i helligåndshuset i Ålborg.

Perg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 565
RA.

134 1537 24/9 Hornum herredstingsvidne om markskel ved Vestergårds mark ved Klæstrup.
Perg. Seglene tabt
RA.
Læst på Hornum h.ting 6. juni 1670 og 22. juli 1672.

135 1540 30/1 Ålborg bytingsvidne, at Jakob Jensen skødede noget gods sst. til forstander i helligåndshuset Peder Jensen.
Perg. Seglet bevaret
RA. Ålborg by, tillæg

136 1541 21/5 Christian 3. meddeler indbyggerne i Vendelbo stift, Ålborg len, Rinds og Hindsted h., at det plovkorn, som de tidligere har betalt til St. Jørgens Hus i Ålborg, skal de nu betale til hospitalet der.
Perg., hullet Seglsnit
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 574
RA.
Under plica: Johan Friiss cantzeler

137 1542 3/6 Christian 3. vidimerer for forstander Peder Jensen Viborg landstings stadfæstelse af en lovhævd 2. juli 1474.
Perg. Seglet tabt
(Rep. 3490, Helligåndsklostre, Dipl. nr. 136)
RA.

1542 8/6 er registreret under Skagen kirke.

1543 29/3 (LA. Viborg) vil blive registreret under Ålborg by.

138 1543 14/6 Hassing herredstingsvidne, at Peder Jensen var helligåndshuset i Ålborg en god forstander.
4 overklæbede segl
RA.

139 1546 7/3 Christian 3. tager påny Ålborg helligåndshus i sin beskyttelse og stadfæster alle dets privilegier.
Perg. Bevaret segl i røde, grønne og hvide silkesnore
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 579
RA., tidl.: Ålborg hospital 70
Under plica: Johan Friiss cantzeler.

140 1547 9/1 Forlig mellem magistraten i Skagen og Peder Jensen, forstander for hospitalet i Ålborg, om fisketienden.
Perg. Perg.rem
Helligåndsklostre, Dipl. nr. 580
RA.
Læst på Skagen byting 9. april 1621.

141 1549 30/9 Gabriel Gyldenstjerne mageskifter noget gods i Thy til hospitalet i Ålborg mod gods i Hornum og Gislum h.

Perg. 4 bevarede segl
RA.
Sst. en kopi med 1 forneden påtrykt segl.

142 1551 17. ell. 24/12 Ålborg hospital bortlejer en øde jord til bådsmand Jørgen Kønning for 20 skilling årligt.
Perg. Seglene tabt 4 seglsnit
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Påskr.: Foræret af sekretær Thestrup 1745; ældre påskrifter kunne tyde på, at brevet er tilbagegivet til hospitalet.

143 1552 28/5 Christian 3. tillægger Ålborg hospital kongetienden fra Hassing og Aistrup s.
Perg. Seglet bevaret
RA.
Under plica: Christiern.
Læst på Ålborg byting 22. marts 1670.

144 1553 16/1 Hornum herredstingsvidne om rebning af Sørup mark.
Rester af 6 forneden påtrykte segl
RA.

145 1553 28/8 Borgmestre og råd i Skagen tilskriver forstander hr. Christian Poulsen i Ålborg hospital om den nye sognepræst og om vintertienden.
Dobbeltark, beskrevet på første 2 s., stærkt beskad.
Rester af påtrykt segl
RA.

146 1554 8/8 Ålborg hospital udlejer en øde jord i St. Botulfs s. til Christen Madsen Skomager for 2 mark danske i jordskyld.
Perg. 5 bevarede segl og bomærker, 1 seglfragm. og 3 perg.remme
RA., gl. sign.: Danske Selskabs membraner
Påskr. (18. årh.): Hr. biskop Pontoppidans Frue; brevet er vist ikke kommet tilbage til hospitalet.

15[58–60] før 23/10 se Ålborg bisp og kapitel.

147 1558 10/12 Christian 3. giver skolemesteren og hørerne i Ålborg skole underhold af Ålborg hospital, hvortil henlægges kongetienden af Vust s.
Perg. Seglet bevaret
RA.
Under plica: Cristian; sst. en vidisse af 19. dec. 1558 udstedt af lensmanden på Ålborghus m. fl.

Viborg stift

A. Viborg bisp og kapitel

1. Viborg bisps arkiv

Viborgbispens arkiv opbevaredes også efter reformationen i „stiftskisten" i Viborg domkirkes sakristi. Det blev dels i 1540'erne dels i 1574 registreret af kancelliembedsmænd. Disse to registraturer, hvoraf den ældste er meget fugtskadet, er trykt i andet bind af De ældste danske Archivregistraturer s. 195–360, Kbh. 1860. En del breve – især adkomstbreve – er bevaret i original, nogle blev sammen med det yngre bispearkiv afleveret til det nyoprettede provinsarkiv i Viborg og derfra videregivet til Rigsarkivet, andre stammer fra en række nørrejyske godsarkiver. Endelig findes en række af de nu tabte breve i afskrifter af Christen Sørensen Testrup og andre. A. Heise har i sin indledning til Diplomatarium Vibergense gjort nøje rede for både bispe- og kapitelsarkivets forhold.

2. Viborg kapitels arkiv

Biskop Trellund nåede under den store ildebrand i 1726 at redde en del af stiftsarkivet, deriblandt en række kgl. privilegier, sagerne vedrørende Læsø og nogle flere adkomstdokumenter. En middelalderlig brevbog på pergament fandtes på Universitetsbiblioteket, men gik ligesom Bartholins afskrift deraf tabt ved branden 1728. En del af brevene findes i sekundære afskrifter fortrinsvis efter Søren Lintrups tabte afskrifter af brevbogen el. evt. af originalerne, foretaget i hans bispetid i Viborg.

Fra tiden efter 1450 er mere end halvdelen af de breve, vi har kendskab til, bevaret i original, og desuden findes både i landsarkivet i Viborg og i Rigsarkivet en del breve bevaret i yngre vidisser. Nogle ældre breve er kun bevaret i sene afskrifter i landsarkivet, de er derfor ikke medtaget i den foreliggende registratur, men findes registreret i den maskinskrevne fortegnelse over „Arkivalier i Landsarkivet i Viborg fra tiden før 1559", som findes på læsesalen i Rigsarkivet og i Viborg. Det gælder således det ældste dokument fra Viborg bispearkiv, et udateret vidnesbyrd ca. 1188 (Rep. udat. 68), der kun kendes i en afskrift fra 1600-tallet (LA. Vib. C 2-252). – I Rigsarkivet findes både i bispearkivet og i kapitlets arkiv

et enkelt brev yngre end 1559, henholdsvis 18. juli 1647 og 14. april 1600.

1 1219 u. d. Kong Valdemar 2. mægler forlig mellem Vitskøl kloster og Viborg kapitel om Læsø.
Lat. Perg., stærkt beskad. Seglsnor
Rep. 97, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 160
RA. Viborg kapitel, gl. sign.: Reversalforts. 1 D 1 – L 17-1
En kopi findes sst., tidl.: Læsø I, 1

2 1219 u. d. Abbed Gunnar i Øm kloster afgør ifølge kgl. befaling striden mellem Vitskøl kloster og Viborg kapitel om Læsø.
Lat. Perg. 1 segl bevaret (utydeligt)
Rep. 98, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 161
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XIII, 13 – L 17-2

3 1221 u. d. Abbed Johannes og konventet i Vitskøl kloster slutter forlig med Viborg kapitel om Læsø.
Lat. Perg. 2 seglfragmenter
Rep. 99, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 197
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XIII, 12 – L 17-3
Genbrevet til klostret, udstedt af provst Johannes og kapitlet i Viborg, er også bevaret gennem Viborg bispearkiv, gl. sign.: Læsø XIII, 11.

4 1250 3/9 Kong Abel stadfæster sin faders og broders privilegier for kannikerne ved Vor Frue kirke i Viborg, hvorved deres landboer m. v. fritages for leding og anden kongelig tynge.
Lat. Perg. Seglet beskad.
Rep. 192, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 13
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 66 – L 17-4

5 1274 29/5 Notarialattest, at striden mellem Vitskøl kloster og kapitlet i Viborg vedrørende et kapel på Læsø er henskudt til voldgift.
Lat. Perg. med notarmærke Seglene tabt
Rep. 418, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 232
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXIII, 9 – L 17-5

6 1289 6/3 Erik 6. Menved stadfæster Viborg kapitels privilegier, fritager dets gods for leding og anden kongelig tynge samt indrømmer det sagefaldsret over dets undergivne.
Lat. Perg., hullet Seglsnit
Rep. 568, Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 348
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 37 a – L 17-6

7 1293 24/8 Hertug Haakon af Norges beskyttelsesbrev for Viborgkannikernes gods på Læsø samt for øens øvrige indbyggere.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 617, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 114
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 35 – L 17-7

8 1298 u. d. Erik 6. Menved forbyder indbyggerne på Læsø at gå på jagt eller hugge ved i Viborg kapitels skove på Læsø.
Lat. Orig. tabt; overs. i vidisse 24. juli 1597
Rep. 705, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 344
LA. Vib. Viborg bispearkiv, tidl.: Læsø XXIV, 1 – C 2-260

9 1300 12/7 Kong Haakon af Norges beskyttelsesbrev for Viborg kannikernes gods på Læsø.
Lat. Perg., beskad. Seglet tabt
Rep. 725, Dipl.Dan. 2 rk. V nr. 121
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 36 – L 17-8

10 1314 6/7 Drosten Niels Olufsen, marsken Lave Aagesen m. fl. vidimerer 3 privilegiebreve givet Viborg kapitel, af kong Valdemar 10. marts 1239, af Erik Menved 6. marts 1289 og 29. juli 1297. (1289 privilegiet = nr. 6).
Lat. Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 1059, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 171
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 37 b – L 17-9
Skrevet som 3 selvstændige vidisser, men på eet pergament.

11 1320 29/9 og 6/12 Abbed Bo og konventet i Vitskøl kloster sælger og skøder klostrets gods på Læsø til Viborg kapitel, samt abbed Bos erklæring om salget og kvittering for købesummen.
Lat. 2 pergg., hullet Seglene tabt på begge breve
Rep. 1313 og 1321, Dipl.Dan. 2 rk. VIII nr. 287 og 307
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 32 og XXIII, 12 – L 17-10 og 11
Viborg landstingsvidne 4. oktober 1320 om skødningen findes sst. i en afskr. fra ca. 1600.

12 1340 13/1 Abbed Bo og konventet i Vitskøl kloster erkender tidligere at have afhændet klostrets gods på Læsø til kapitlet i Viborg.
Lat. Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 1855, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 6
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XIII, 14 – L 17-12

13 1342 24/5 Valdemar Atterdag stadfæster Viborg kapitels privilegier, tager det under sin beskyttelse og fritager det for leding og andre kgl. skatter.
Lat. Perg. Silketråde
Rep. 1954, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 223
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 20 – L 17-13

14 1348 12/11 Thy bygdetingsvidne, at Poul Glob af sine slægtninge fik tilskødet arven efter fru Ingeborg, Niels Globs enke.
Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 2175, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 74 – reg.: ÆA. II 342
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 a – L 17-14
Senere til Viborg kapitel.

15 13[53] 7/4 To gejstlige og landstingshøreren i Viborg vidimerer Valdemar Atterdags rettertingsvidne af 5. marts 1345, at Peder Stigsen af Bjørnstrup havde solgt og skødet sit gods i Gudumholm til Viborg kapitel på Fleskum herredsting, men nu fik rådighed over det for livstid.
Lat. Perg., stærkt beskad. 4 seglsnit
Rep. 2377, Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 27
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken III, 23 – L 17-15
Årstallet udfyldt efter påskr. bagpå (16. årh.).

16 1394 18/7 Biskop Svend af Børglum overdrager sine rettigheder på Læsø til Viborg kapitel mod en årlig afgift.
Lat. Kopi 15. årh., beskad.; orig. tabt
Rep. 3940, Reg.Dan. 2890*
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø IX, 11 – L 17-16
Afskr. attesteret af notaren Matthias Johannis (Mads Jensen), klerk fra Viborg stift.

17 1400 12/7 Provst Jens og Viborg kapitel erklærer, at biskop Peder af Børglum har overdraget sine rettigheder på Læsø i 10 år til kapitlet i Viborg, mod at dette derefter giver afkald og lover ikke at forsøge at afvinde biskoppen hans rettigheder.
Lat. Afskr. fra beg. af 16. årh., stærkt beskad.; orig. tabt.
Rep. 4363
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 39 – L 17-17
Jfr. noten i Dipl. Vibergense 20.

18 1406 12/6 Erik af Pommern befaler Niels Slets arvinger at oplade hans gods i Sejlflod til kapitlet i Viborg.
Lat. Afsk., 17. årh.; orig. tabt
Rep. 4790 (med dato 8/6)
RA. Viborg kapitel, gl. sign.: Reversalforts. 1 D – L 17-18
Kopien indeholder desuden afskrift af nr. 4.

19 1409 2/6 Katrine Hedesdatter, enke efter Niels Tagesen, skænker en saltkedel til kapitlet i Viborg til anskaffelse af vin og brød til domkirken.
Lat. Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 5040
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø IX, 6 a – L 17-19

20 1410 4/2 Maren, datter af ridder Jens Mikkelsen, skænker Lundegård og andet gods på Fur til kapitlet i Viborg.
Overs., 16 årh., beskad. Lat. orig., tabt
Rep. 5070 (med dato 3/2)
RA. Viborg kapitel, tidl.: Harre h., Fur nr. 4 – L 17-20

21 1410 6/5 Væbner Jens Mogensen Nist pantsætter sit gods i Nørholm, Hornum h. til Viborg kapitel.

Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 5092
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kuriøse papirer 17 – 17-21

22 1413 9/8 Erik af Pommern stadfæster Viborg kapitels privilegier.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 5278
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 17 – L 17-22

23 1418 12/7 Eskil Jepsen forpligter sig til at betale årlig afgift af noget gods i Tjele, som efter Jens Gunnesens død skal tilfalde St. Marie kloster i Viborg.
Perg. 3 seglsnit
Rep. 5724
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 b – L 17-23

24 1418 27/8 Viborg landstingsvidne, at væbner Jep Kirt skødede gods i Solbjerg s., Hellum h., til biskop Lave i Viborg.
Vidisse af Viborg landsting 1567 30/3
Rep. 5729 – reg.: ÆA. II 275 og III 73
RA. Top. Saml. på papir, Hellum h.
Modtaget fra kancelliråd Olsens bo. Den tabte original har haft 4 segl.

25 1423 28/10 Ridder Thomas Mogensen skøder en gård i Ove s., Hindsted h., til biskop Lave af Viborg.
Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 6055 – reg.: ÆA. II 341
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Reversalforts. D 1 – L 16-1

26 1438 24/2 Vidnesbyrd aflagt i Viborg af en række verdslige og gejstlige personer, at hr. Morten Spargh i biskop Laves tid var rejst til Rom, hvor han fik udvirket sækularitet for kannikerne i Viborg, da de regelbundne kanniker var uddøde pånær to.
Perg. Seglene tabt
Rep. 6930
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 e – L 17-24
Forneden på pergamentet forsk. påtegnelser om seglene.

27 1441 16/6 Christoffer af Bayern stadfæster Viborg kapitels privilegier.
Lat. Perg. Seglet bevaret, beskad.
Rep. 7176
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 18 – L 17-25

28 1445 25/1 Christoffer af Bayerns missive til Viborg kapitel med opfordring til at udlægge provst Hans Pabe tilstrækkeligt gods til hans underhold og overlade ham kapitlets prokuratorium på Læsø i 3 el. 4 år.
Beskad. Spor af segl bagpå
Rep. 7488 (med dato 22/3)

RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 28 – L 17-26
Brevet er dateret Randrusie ipso die beati Pauli apostoli, hvilket af Heise i Dipl. Vibergense og af Erslev i Repertoriet tolkes som Paulus episcopus Narbonensis = 22. marts; snarest er der dog tænkt på St. Pouls omvendelsesdag 25. jan., da kongen også den 23. jan. udstedte brev i Randers.

29 1445 26/4 Christian Krabbe, landstingshører i Viborg, m. fl. bevidner, at kapitlet på visse betingelser har tilbudt Hans Pabe prokuratorium på Læsø.
Let beskad. Rester af 9 forneden påtrykte segl og bomærker
Rep. 7503
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 30 – L 17-27

30 1445 12/5 Provst Hans Pabes genbrev til Viborg kapitel på prokuratoriet på Læsø.
Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 7512
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 29 – L 17-28

31 1445 9/8 Ålborg bytingsvidne givet biskop Thorlav i Viborg, at abbed Niels Mogensen i Vitskøl kloster skødede for fuld betaling en gård syd for St. Botulfs kirkegård, en jord uden for Vesterport i Ålborg i St. Peders s., endvidere S. Alstrup og en ødegård i Hasseris til Viborg domkirke.
Perg. Seglene tabt
Rep. 7532
AM. III, 7

32 1446 6/12 Christoffer af Bayern tillader indbyggerne på Læsø at købe korn overalt i riget.
Perg. beskad. Seglet tabt
Rep. 7643
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 34 – L 17-29

33 1447 31/5 Christoffer af Bayern indskærper, at afgifterne til Viborg domkirkes bygningsfond skal betales til de 4 sædvanlige terminer, og stadfæster iøvrigt domkirkens og kapitlets privilegier.
Lat. Perg. Sekretet bevaret
Rep. 7698, Reg.Dan. 3777 (med dato 12/4)
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken I, 6 – L 17-30
Datoen er feria 4. pentecostes, altså tamperonsdag i pinsen, men er af Pontoppidan i Annales læst som onsdag efter påske, denne dato er uden videre overtaget af Heise i Dipl. Vibergense.

34 1447 3/6 Nørlyng herredstingsvidne vedrørende Vorde birketing.
Perg. Seglene tabt
Rep. 7701
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 71 a – L 17-31

35 1449 5/4 Christian 1.s beskyttelsesbrev for biskop Thorlav og Viborg kapitel med stadfæstelse af alle tidligere privilegier.
Lat. Perg. Sekretet bevaret, beskad.
Rep. 7875
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 19 – L 17-32

36 1450 8/11 Peter Dobelin udsteder kvittering til Viborg kapitel og fogeden på Læsø for vrag.
Rester af 3 forneden påtrykte bomærker
Rep. 8021
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VII, 16 – 17-33
Datoen er St. Villads' dag, ikke St. Vilhelms (8/4).

37 1452 3/2 Borgmester Jes Jensen i Viborg sælger sin gård ved St. Nikolaj kirke til kantor Peder Jensen.
Perg. Seglene tabt
Rep. 116
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 78 – L 17-34

38 1452 24/2 Hindsted herredstingsvidne, at en gård i Skelsø, som Marine Esberns af Kjelstrup havde skænket til Viborg domkirke, var frit gods.
Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 123
RA. Viborg kapitel, gl. sign.: Reversalforts. 1 D – L 17-35

39 1453 14/10 Væbner Jens Thomsen af Dalsgård mageskifter en toft i Ove til biskop Knud i Viborg mod at få en anden toft.
Perg. Seglene tabt
Rep. 290
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen IX, 3 – L 16-2

40 1454 8/6 Viborg landstingsvidne givet kantor Peder Jensen om skel mellem Rinds og Nørlyng herreder og om Viborg kapitels frie fiskevand.
Perg. Seglene tabt
Rep. 367
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 30 a – L 17-36

41 1454 15/8 Hindsted herredstingsvidne, at biskop Knud i Viborg gjorde lovhævd på Vos å og Vos mølle til fjorden.
Perg. Seglene tabt
Rep. 388 – reg.: ÆA. II 336 el. 339
LA. Vib. Perg.samlingen, Ovegård gods

42 1457 29/9 Peder Wæne i Vesterø s. på Læsø skænker en halv gård sst. som sjælegave til Viborg domkirkes bygningsfond.
Perg., hullet Seglene tabt
Rep. 759
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø IX, 6 b – L 17-37

43 1457 Peder Mortensen, borger i Ålborg, skænker som sjælegave en halv saltkedel på Læsø til Viborg domkirkes bygningsfond.
Perg. Seglene tabt
Rep. 802
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken IV, 2 – L 17-38

44 1459 3/5 Vidnesbyrd om det markskel, sandemænd i Hindsted h. gjorde mellem Barsbøl mark og Marislet mark.
Perg. 1 fragm. og 1 bomærke bevaret, de øvrige segl tabt
Rep. 978
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 65 – L 16-3
Foræret til Gehejmearkivet af pastor C. Praëm 1861 sammen med de nedenstående nrr. 45-46, 49-50, 53-55.

45 1461 2/4 Hindsted herredstingsvidne om et skovskel og lovhævd på et gårdsted i Valsgård s. til Ove kirke.
Perg. Seglene tabt
Rep. 1298
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 66 – L 16-4

46 1461 3/9 To vidner af Hindsted herredsting givet biskop Knud i Viborg, dels om sandemænds tog mellem Barsbøl mark og Marislet mark til Ovegård, dels at hr. Anders Nielsen af Kokkedal ikke havde budt lovhævd på Marislet.
2 pergg. 1 bevaret bomærke, øvrige segl er tabt; alle segl og bomærker er tabt
Rep. 1343-44
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 67-68 – L 16-5 og 6

47 1461 11/12 Vorde birketingsvidne givet provst Hartvig Juel i Viborg om kapitlets fiskerettigheder.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Rep. 1372
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 29 – L 17-39

48 1464 21/2 Christian 1. sælger med genkøbsret kronens gods i Vibestrup s., Hindsted h., kaldet Ebbe Galts gods, til biskop Knud i Viborg.
Afskr., beg. af 16. årh.; orig. tabt
Rep. 1718
RA. Top. Saml. på papir, Viborg

49 1464 19/4 Hindsted herredstingsvidne om sandemænds tog ved Ovegårds mark.
Perg. 5 bevarede bomærker og 2 tabte
Rep. 1740 – reg.: ÆA. II 341
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 69 – L 16-7

50 1465 8/6 Viborg landstingsvidne at provst Eiler Iversen i Ovegård beklagede sig over, at Jens Pedersen i Ove gjorde lovhævd på noget jord, som tilhører Viborg bispedømme.

Perg. 1 bevaret segl og 1 fragm., de øvrige tabt
Rep. 1909 – reg.: ÆA. II 343 (med år 1460)
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 70 – L 16-8
Samt. påskr.: ath Jes Perß lauwfhefd ær macteløs.

51 1465 13/6 Christian 1. påbyder Viborg kapitel at løse hr. Christoffer Lykke af band og at lade striden hvile, til den kommer for konge og rigsråd.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 1913
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 46 a – L 17-40

52 1466 17/3 Rinds herredstingsvidne at Viborg kapitel har æsket breve og bevis på det gods, kapitlet og hr. Christoffer Lykke trættes om.
Perg. Seglene tabt
Rep. 2037
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 e – L 17-41

53 1466 21/8 Hindsted herredstingsvidne givet provst Eiler Iversen om hans lovhævd på Ove mark.
Perg. 1 bevaret bomærke og 7 tabte
Rep. 2139
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 71 – L 16-9

54 1466 14/9 Ove sognevidne om afgrænsning af Ove mark.
Perg. 1 bevaret bomærke og 7 tabte
Rep. 2148
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 72 – L 16-10

55 1466 27/11 Hindsted herredstingsvidne givet hr. Eiler Iversen, at lovhøringe kundgjorde biskop Knud i Viborgs lovhævd på Ovegård.
Perg. 1 bevaret bomærke og 7 tabte
Rep. 2177 – reg.: ÆA. II 341
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 73 – L 16-11

56 1471 19/1 Vedtagelse på Viborg landsting om fiskeriet i Limfjorden.
Perg. Seglene tabt, pånær et enkelt fragment
Rep. 2895
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 30 b – L 17-42

57 1471 11/7 Væbner Albert Skeel af Hegnet skænker indtægten af 4 gårde i Tøndering til sognekirken der til afholdelse af sjælemesser for sig og sin slægt.
Afskr., 16. årh.; orig. tabt
Rep. 2963
RA. Viborg bisp, tidl.: Harre h., Durup kald 1 – L 16-12

58 1471 19/10 Nørlyng herredstingsvidne, at Viborg kapitel gjorde lovhævd på fiskeri og gods ved Langvejle å.

Perg. Seglene tabt
Rep. 2984
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 26 – L 17-43

59 1472 15/3 Christian 1. stadfæster Viborg kapitels birketing på Læsø.
Perg. Seglet tabt
Rep. 3059
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXIII, 14 – L 17-44

60 1472 25/4 Viborg landstings dom, at Viborg kapitel har ret til at spærre Langvejle å ved dets fiskegårde.
Perg. Seglene tabt
Rep. 3085
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 21 – L 17-45

61 1473 22/1 Vidnesbyrd af nogle præster, at den brevkiste, som hr. Niels Kaas indsatte i domkirken, ikke har stået i koret ved højalteret.
Rester af 2 forneden påtrykte segl
Rep. 3191
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken III, 22 – L 17-46

62 1475 6/5 Maren Mortensdatter, enke efter Niels Pedersen Furbo, lejer på livstid en øde jord i St. Nikolaj s. i Viborg af kapitlet.
Perg. Seglene tabt
Rep. 3617
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken III, 21 – L 17-47

63 1476 22/6 Viborg landstings erklæring, at det er 40 marks sag ulovligt at hugge i Viborg kapitels skov på Læsø, grave tørv i skoven m. v., og at sådanne sager skal forfølges på Læsø birketing.
Perg. Seglene tabt
Rep. 3868
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 8 – L 17-48
Sammenhæftet med 1515 28/4.

64 1477 9/1 Christian 1. befaler biskop Jens i Århus, ridder Erik Ottesen (Rosenkrantz) og flere gejstlige og verdslige at pådømme striden mellem Viborg kapitel og Mariager kloster om Østerskov.
Rester af seglet bagpå
Rep. 3975
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 80 – L 17-49

65 1477 20/1 Christian 1. befaler biskopperne Knud i Viborg og Jakob i Børglum samt 3 adelige at pådømme en strid mellem Viborg kapitel og hr. Christian Pedersens arvinger om en gård i Viborg.
Seglet påtrykt bagsiden
Rep. 3979
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 f – L 17-50

66 1477 6/12 Niels Andersen kvitterer på egne og sin mors vegne Viborg kapitel for udbetalt arv efter kannik Jens Nielsen.

Perg. Seglene tabt
Rep. 4119
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 2 – L 17-51

67 1478 10/4 Christian 1. stadfæster i anledning af strid mellem Viborg kapitel og Mariager kloster Viborg kapitels breve på Vorde birk.
Perg. Seglet tabt
Rep. 4193
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 68 – L 17-52
En vidisse af denne stadfæstelse, udstedt 8. juni s. å., er tabt.

68 1478 8/5 Vorde birketingsvidne om herreds- og markskel mellem Fleskum og Hellum herreder og mellem Refsnæs og Gudumholm.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4207
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hellum h. 4 – L 16-13
Læst på Hellum herredsting 5. sept. 1587.

69 1479 25/10 Viborg bytingsvidne at Anders Nielsen, borger i Viborg, skødede en gård i St. Mortens s. til Henrik Olufsen, provst på Mors og i Han h.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4505
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 g – L 17-53
Senere til Viborg kapitel.

70 1480 7/7 Vorde birketingsvidne, at biskop Niels (Glob) gjorde lovhævd på Viborg bispedømmes gods i Romdrup s., Fleskum h.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4648 – reg.: ÆA. II 320
RA. Viborg bisp, tidl.: Romdrup kald 11 – L 16-14

71 1480 6/8 Bernt Wechte kvitterer Viborg kapitel for bjærget gods ved Læsø.
Ubeseglet, men slutningen egenhændig og fulgt af tegnet bomærke
Rep. 4661
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VII, 3 – L 17-54

72 1480 17/8 Hindsted herredstingsvidne givet provst Eiler i Ovegård om Jes Pedersen i Stenstrups uretmæssige lovhævd på Ove og Ove torp.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4666
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 76 – L 17-55
Brevet stammer formentlig fra biskoppens, ikke kapitlets arkiv.

73 1480 20/8 Ove sognevidne givet provst Eiler Iversen i Ovegård om marktilliggendet til to gårde i Ove.
Perg. 6 tabte og 1 bevaret bomærke

Rep. 4669
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 74 – L 16-15

74 1480 7/10 Viborg landstings erklæring, afgivet på begæring af domprovst Hartvig Juel, om inddrivelse af den saltafgift, Viborg kapitels tjenere på Læsø skal betale.
Perg. Seglene tabt
Rep. 4701
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 7 – L 17-56

75 1481 28/5 Erklæring afgivet af biskop Jakob af Børglum m. fl. på begæring af Viborg kapitel, at kun bolsmænd bør gå sandemandstog på Læsø.
Rester af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 4872
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 6 – L 17-57

76 1483 27/9 Kong Hans' værnebrev for Viborg kapitel med stadfæstelse af dets privilegier.
Perg. Seglet tabt
Rep. 5297
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 11 – L 17-58

77 1483 6/10 Fleskum herredstingsvidne, at provst Palle Thomsen gjorde lovhævd på gods tilhørende Gunderup og Torup kirker, Viborg bispedømme og Ålborg Vor Frue kloster.
Vidisse 1580 19/11 Spor af 3 forneden påtrykte segl
Rep. 5303 – reg.: ÆA. II 312
RA. Viborg hospital, gl. sign.: Viborg bisp
Den tabte original har været i Viborg bispearkiv, vidissen er udstedt af læsemester Hans Pedersen m. fl.

78 1485 1/2 Else Ydes, enke efter Yde Jensen, pantsætter en kålgårdsjord i St. Mortens s. til præsten Knud Nielsen, vikar i Viborg.
Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 5630
RA. Viborg kapitel, tidl.: Reversalforts. D 1 – L 17-59

79 1485 1/7 Læsø birketingsvidne om et stokkenævn ang. rev og grunde tilhørende Viborg kapitel.
Perg. beskad., plica ødelagt og seglene tabt
Rep. 5706
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 25 a – L 17-60

80 1486 3/2 Læsø birketingsvidne givet 2 kanniker i Viborg, at et vrag var strandet på kirkens og ikke på kongens grund.
Perg. Seglene tabt
Rep. 5829
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 25 b – L 17-61

81 1486 4/5 Biskopperne Niels i Viborg og Hartvig i Ribe bevidner,

at 2 kanniker fra Viborg mødte i København efter kongens stævning angående vrag på Læsø, men at kongen ikke lod dem kalde.
2 forneden påtrykte segl
Rep. 5871
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXV, 21 – L 17-62

82 1486 21/9 Hindsted herredstingsvidne givet hr. Eiler, biskoppens official i Ovegård, at biskop Niels i Viborg lod gøre lovhævd på Ovegård, Vos mølle og å og fjorden til midtstrøm.
Perg. Alle 13 segl tabt
Rep. 5938 – reg.: ÆA. II 341
LA. Vib. Perg.samlingen, Ovegårds gods

83 1487 7/4 Rødding herredstingsvidne, at to kanniker i Viborg gjorde lovhævd på gods tilhørende deres kannikedømmer.
Perg. Seglene tabt
Rep. 6061
RA. Viborg kapitel, tidl.: Rødding h., Lime kald 6 – L 17-63

84 1488 31/10 Vorde birketingsvidne givet Viborg kapitel angående ulovligt fiskeri.
Rester af 6 forneden påtrykte bomærker
Rep. 6357
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 13 – L 17-64

85 1488 2/11 og 4/11 Skals og Fiskebæk sognevidner om ulovligt fiskeri til skade for Viborg kapitel.
Rester af hhv. 3 og 5 forneden påtrykte bomærker
Rep. 6358-59
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 18 og 12 – L 17-65 og 66

86 1489 10/7 Kong Hans pantsætter 3 gårde i Vadum, Lime s., Rødding h., til biskop Niels Glob på 15 år for de 100 mark, som biskoppen har indløst gårdene for.
Orig. tabt; afskr., beg. af 16. årh.
Rep. 6543
RA. Top. Saml. på papir, Viborg
Afskrevet af samme hånd som 21. febr. 1464.

87 1489 15/8 Viborg landsting tildømmer Viborg kapitel en del nærmere specificeret gods med tilhørende fiskeri.
2 origg. A: Perg., alle 6 segl tabt B: Rester af 2 forneden påtrykte bomærker
Rep. 6569
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri II, 2 a og b – L 17-67

88 1490 Kantor Keld Ovesen og kapitlet i Viborg pålægger beboerne i St. Olufs s. på Læsø at modtage broder Johan Andersen som deres sognepræst.

Orig. tabt, samt. afskr.
Rep. 6868
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 3 – L 17-68
Bagpå med samme hånd: Copia littere data d. Johanni super ecclesia sancti Olaui in Lessø.

89 1491 29/12 Væbner Palle Kirt sælger og skøder 2 gårde i Skovstrup, Torderup s., Fleskum h., som i forvejen var pantsat til biskop Niels, til bispestolen i Viborg.
Perg. Seglene tabt
Rep. 7015 – reg.: ÆA. II 306
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen IV, 5 – L 16-16

90 1492 14/2 Hellum herredstingsvidne givet Mikkel Krabbe, at han på bispedømmets vegne havde gjort lovhævd på Solbjerg by m. m. gods.
Perg. Alle 7 segl tabt
Rep. 7077 – reg.: ÆA II 282
RA. Pr.ark. Mikkel Krabbe, gl. sign.: Viffertsholm
Brevet kom senere til Viffertsholm godsarkiv og blev 1887 af godsejer J. Kiellerup foræret til Gehejmearkivet, jfr. nedenfor nr. 111.

91 1492 10/8 Vorde birketingsvidne, at Viborg kapitel gjorde lovhævd på Nørre mølle og andet gods.
Perg. Seglene tabt
Rep. 7193
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 i – L 17-69
Læst på Vorde birketing 5. nov. (15)91.

92 1492 9/12 Kong Hans pantsætter de to herreder på Mors til biskop Niels Glob i Viborg for 3100 mark landgængs penge og 1600 rinske gylden, for hvilket beløb biskoppen havde indløst dem af fru Dorte, ridder Mogens Ebbesens enke.
Perg. Seglet tabt
Rep. 7267
AM. VII, 5
Må antages at høre hjemme i Viborg bisps arkiv.

93 1493 9/4 Fjends herredstingsvidne, at kannik Jens Christensen kærede, at Peder Eisen havde solgt ledingsjord og med urette pålignet domkirkens jord leding.
Ubeseglet, evt. samt. afskr.
Rep. 7389
RA. Viborg kapitel, tidl.: Reversalforts. D 1 – L 17-70

94 1493 28/6 Læsø birketingsvidne, at Viborg kapitel gjorde lovhævd på Læsø som et enemærke med vragret og anden kgl. ret.
Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 7451

RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 38 – L 17-71
Vedlagt afskrift fra 18. årh.

95 1493 15/12 Tre væbnere sælger den gård i Ove, som Mikkel Thomsen bor på, til biskop Niels Glob og bispedømmet i Viborg.
Perg. Alle 6 segl tabt
Rep. 7519 – reg.: ÆA II 337
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen IX, 2 – L 16-17

96 1494 14/1 Kong Hans' rettertingsdom, at afgiften af en toft i St. Johannes s. i Viborg skal tilfalde Hellig Kors alter i domkirken.
Perg. Seglsnit
Rep. 7566
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken I, 7 – L 17-72
Der er næppe grund til (som Rep. og Dipl. Vib.) at sætte ? ved datoen, præstemartyren Felix' dag faldt i 1494 på en tirsdag.

97 1494 1/2 Prior Anders Pedersen i Ålborg helligåndskloster oplader gården Hvinstrup i Sundby s., Mors Nørre h., til biskop Niels Glob i Viborg.
Perg. Seglene tabt
Rep. 7580
AM. VII, 18

98 1495 11/6 Kong Hans stadfæster et tingsvidne af 19. oktober 1471 (= nr. 58).
Perg. Seglsnit
Rep. 7915
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri II, 4 – L 17-73
Læst på Vorde birketing 18. nov. 1595(?), 26. nov. 1596, 12. dec. 1617, 18. marts 1625 og 26. aug. 1631 samt på Rinds herredsting 29. nov. 1596.

99 1496 19/2 Kong Hans pålægger 12 mænd med ridder Erik Eriksen af Avnsbjerg i spidsen at ransage og pådømme en strid mellem Viborg kapitel og Niels Andersen om kapitlets fiskeri ved Skals.
Rester af seglet bagpå
Rep. 8088
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 14 – L 17-74

100 1496 25/7 Væbner Lasse Bratze giver biskop Niels Glob fuldmagt til at indløse gods i Krogstrup og Gystrup fra Jens Mortensen i Refsnæs.
Perg. Seglsnit
Rep. 8181 – reg.: ÆA. II 254
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Års h. 38 – L 16-18
Brevet blev 1756 lånt Langebek af Chr. Sørensen Testrup og var senere i Klevenfeldts besiddelse.

101 1497 10/11 Kong Hans tilbagekalder på foranledning af Niels Skriver det stadfæstelsesbrev, som var givet hr. Peder i Vejrum på noget gods.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 8483
RA. Viborg bisp, tidl.: Læsø XXIII, 10 – L 16-19

102 1498 5/6 Kong Hans' værnebrev for kannik Jens Christensen, forstander i St. Mikkels hospital i Viborg, og for hospitalets gods i byen.
Overklæbet segl bagpå
Rep. 8603
RA. Viborg hospital, tidl.: Viborg bisp

103 1498 2/7 Rinds sognevidne, at Gliptrup med mark og sø er Viborg kapitels rette gods.
Perg. Seglene tabt
Rep. 8613
RA. Viborg kapitel, afleveret 1925 fra Det kgl. Bibliotek – L 17-75

104 1498 14/10 Kong Hans påbyder biskop Niels Clausen i Århus og electus i Viborg med bedste bygdemænd at pådømme en strid mellem Viborg kapitel og sandemænd i Nørlyng h.
Stærkt beskad. Rester af seglet bagpå
Rep. 8659
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 71 b – L 17-76

105 1499 24/9 Notarialinstrument om Viborg kapitels ret til at udnævne sognepræster under bispestolens ledighed.
Orig. tabt, omtr. samt. afskr.
Rep. 8896
LA. Vib. Viborg bispearkiv, tidl.: Domkapitlet 89 – C 2-252

106 1500 13/9 Kong Hans pålægger biskop Niels Friis i Viborg med bygdemænd at undersøge en ed, som ransnævninge i Nørlyng h. har svoret.
Rester af seglet bagpå
Rep. 9160
RA. Viborg kapitel, tidl.: Reversalforts. D 1 – L 17-77

107 1500 17/9 Søren Tersen forpligter sig til ikke fremtidigt at krænke Viborg kapitels fiskerettigheder.
Rester af bomærke
Rep. 9164
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 7 – L 17-78

108 1501 16/3 Års herredstingsvidne, at biskoppens official hr. Gregers gjorde lovhævd på Ravnkilde kirkes gård.
Perg. Seglene tabt
Rep. 9325
RA. Torstedlund godsarkiv, gl. sign.: Torstedlund 29

Tidl. i Ravnkilde kirkes og Viborg biskops arkiv – reg.: ÆA. II 262; det følgende tingsvidne af 3. august er tabt, reg.: ÆA. II 263, teksten er bevaret i en afskr. i Viborg bispearkiv, LA. Viborg, jfr. Rep. 9402.

109 1501 27/10 Kong Hans erklærer en rebning i Mov, foretaget på foranledning af Mariager kloster, for ugyldig, idet den stred mod et brev givet biskop Niels Friis i Viborg.
Rester af seglet bagpå
Rep. 9445
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 k – L 17-79

1502 8/12 (Rep. 9728) er bevaret i vidisse af 3. december 1547, se: Lundbæk gods.

1503 13/2 Christian 2.s missive til Viborg kapitel om fremlæggelse af nogle hos kantor Keld beroende breve, trykt Dipl. Viberg 122, synes forsvundet efter Heises tid, jfr. Missiver I 169 og Rep. 9787.

110 1503 28/5 Biskop Jens af Roskilde tildeler alle, som yder hjælp til Viborg domkirke, der er ødelagt af brand og lynild, 40 dages aflad.
Spor af segl bag på
Rep. 9850
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken I, 8 – L 17-80

111 1504 8/10 Hellum herredstingsvidne givet væbner Mogens Thomsen i Næs om markskel mellem Vorgård og Bælum.
Perg. Seglene tabt
Rep. 10167 – reg.: ÆA. II 280
RA. Viborg bisp – L 16-20
Senere til Viffertsholm godsarkiv, i 1887 foræret til Gehejmearkivet af godsejer J. Kiellerup.

112 1504 19/11 Hellum herredstingsvidne, omtrent som ovenfor.
Perg. Seglene tabt (selv om adsk. har været indsyet i skindkapsler)
Rep. 10197 – reg.: ÆA. II 280
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hellum h. 31 – L 16-21

113 1507 13/8 Læsø birketingsvidne om dom mellem magister Erik Kaas og Jens Lauritsen i en strid om en have.
7 forneden påtrykte bomærker
Rep. 10849
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XVI, 3 – L 17-81

114 1507 20/8 Læsø birketingsvidne givet foged Jens Andersen om det gods, som Lars Gravlev havde forbrudt.
Rester af 7 forneden påtrykte bomærker
Rep. 10854
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 5 – L 17-82

115 1508 7/5 Præsten Peder Mikkelsens genbrev til Viborg kapitel på kirkerne på Læsø mod en årlig afgift på 1 tønde smør.

Seglet påtrykt forneden
Rep. 11011
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 4 – L 17-83

116 1508 12 el. 19/7 Mads Mogensen i Åstrup fornyer sin lejekontrakt med Viborg kapitel og afgiver et stykke jord i S. Mortens s. til at bygge en skole på.
Perg. Seglene tabt
Rep. 11058
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken III, 24 – L 17-84

117 1510 8/3 Kong Hans' rettertingsstadfæstelse, givet biskop Erik Kaas' bud på Viborg landstings brev om sandemænds tog mellem Bælum mark og Torup.
Perg. (m. hul) Perg.rem
Rep. 11486 – reg.: ÆA. II 280
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hellum h. 34 – L 16-22

118 1510 29/4 Kong Hans stadfæster en mellem Viborg kapitel og nogle borgere i Viborg truffen aftale om adgangsveje til gæstehuset og St. Kelds gård.
Perg. Seglet tabt
Rep. 11529
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 50 – L 17-85

119 1511 8 el. 15/7 Års herredstingsvidne, at præsten Christian Nielsen i Testrup gjorde lovhævd på forskelligt gods til Viborg bispestol.
Perg. Seglene tabt
Rep. 11851
RA. Viborg bisp, tidl.: Års h. i alm., nr. 10 – L 16-23
Læst på Års h. ting 1589.

120 1512 20/5 Hindsted herredstingsvidne, givet provst Jep Lavesen i Ovegård, at der i mands minde var givet leje og skat af Koldkod mark og eng til Ovegård på bispedømmets vegne.
Perg. Seglene tabt
Rep. 12201 – reg.: ÆA. II 342
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 78 – L 16-24
Samt. påskr.: Koldkoeth

121 1512 29/7 Hindsted herredstingsvidne, givet sognepræst Jens Jensen i Als, at sandemænd kundgjorde det tog, de havde kundgjort 13 år tidligere.
Perg. Seglene tabt
Rep. 12254
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 84 – L 16-25
En afskr. fra midten af 16. årh., som findes i Trudsholm godsarkiv, RA., synes afskrevet efter et andet ex. af orig.brevet. – Læst på Hindsted h.ting 1576, 1577, 1582, 1583, 1585, 1587 og 1695.

122 1512 21/10 Hindsted herredstingsvidne, givet provst Jep Lavesen om hans lovhævd på en eng i Als s.
Perg. 4 utydelige bomærker og 2 perg.remme
Rep. 12291 – reg.: ÆA. II 338
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Hindsted h. 79 – L 16-26

123 1513 11/2 Præsten Christian Nielsen Digsmeds genbrev til Viborg kapitel på kirkerne på Læsø mod en årlig afgift af 1 tønde smør.
Rester af seglet påtrykt forneden
Rep. 12467
LA. Vib. Viborg bispearkiv, Læsø VI, 13 a – C 2-220
Mangler i fortegnelsen over „Arkivalier . . . før 1559".

124 1513 26/3 Biskop Erik Kaas i Viborg giver præsten Peder Pedersen ordination på de højere gejstlige grader.
Lat. Perg.
AM. VIII, 25

125 1514 2/8 Christian 2. stadfæster Viborg kapitels privilegier.
Perg. Seglet tabt
Dipl. Vib. 134
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 2 – L 17-86

126 1515 14/4 Gislum herredstingsvidne, givet Jep Poulsen om sandemænds tog om markskel mellem Vær, Tisted og Alsted marker.
Perg. Seglene tabt
Dipl. Vib. 134
RA. Viborg bisp, tidl.: Reversalforts. 1 D – L 16-27
Læst på Gislum herredsting 1605.

127 1515 28/4 Viborg landstings erklæring, givet Viborg kapitel om manddrabsbøder på Læsø.
Perg. Seglene tabt
Dipl. Vib. 135
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 8 (sammensyet med 22. juni 1476) – L 17-48

128 1515 7/6 Tvååkra sognevidne om 2 mænds ret til en saltkedel på Læsø.
Præstens segl påtrykt forneden
Dipl. Vib. 136
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXV, 22 – L 17-87

129 1515 11/6 Ny Varberg bytingsvidne givet de samme to mænd om deres ret til den nævnte saltkedel.
Rester af segl
Dipl. Vib. 137
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXV, 23 – L 17-88

130 1515 13/7 Christian 2. pålægger Svend Munk og hans medarvinger inden 15 dage at udlægge en gård i Skinderup, Rinds h., til Viborg kapitel.

Rester af kongens og justitiarens segl
Dipl. Vib. 137
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 81 – L 17-89

131 1516 20/2 Christian 2. beder Viborg kapitel hjælpe de to hallændinge til lov og ret med hensyn til deres andel i en saltkedel på Læsø.
Rester af seglet
Dipl. Vib. 139
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXV, 24 – L 17-90

132 1517 24/7 Magister Morten Krabbe med flere mægler forlig i sagen om rettigheder i en saltkedel på Læsø.
Rester af 3 påtrykte segl
Dipl. Vib. 140
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXV, 25 – L 17-91

133 1518 6/4 De to hallændinge sælger og skøder deres andele i den omtalte saltkedel til Viborg kapitel.
Perg. Seglene tabt
Dipl. Vib. 141
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken IV, 3 – L 17-92

134 1518 6/6 Christian 2. anmoder Viborg kapitel og præsterne i stiftet om lån i anledning af hans forestående krigstog mod Sverige.
Spor af seglet
Dipl. Vib. 142
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 5 – L 17-93

135 1518 25/6 Vorde birketingsvidne, at en eng ved Nybro kær tilhørte Viborg domkirke.
4 påtrykte bomærker
Dipl. Vib. 143
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken III, 20 – L 17-94

136 1520 20/9 Dronning Elisabeth anbefaler den kgl. sekretær domprovst Jørgen Friis i Viborg til biskop sammesteds og beder kapitlet lade kantoren Niels Friis have possessionen af bispedømmet i mellemtiden.
Rester af brevlukkende segl
Reg.Dan. 6749
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 6 – L 17-95

137 1521 7/1 Pave Leo (10.) beskikker ved provision magister Jørgen Friis til biskop i Viborg.
Lat. Perg. Bullen tabt
Dipl. Vib. 147
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Danske gejstlige sager 33 b – L 16-28
Brevet har tidligere været omslag om Hald lensregnskab 1545-46.

138 1521 31/5 Christian 2. anmoder Viborg kapitel om at lade hans

sekretær magister Hans Wenck få det første ledige præbende, da afdøde biskop Erik har lovet dette.
Spor af brevlukkende segl
Dipl. Vib. 148
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 7 – L 17-96
Ifølge påtegning er brevet modtaget 23. juni.

139 1521 21/6 Mogens Gøye, Peder Lykke og landsdommer Mogens Munk sætter på kongens vegne markskel mellem Viborg kapitels og Mariager klosters ejendomme i Mov s.
Perg., beskad. Seglene tabt
Dipl. Vib. 149
RA. Viborg kapitel, gl. sign.: Fleskum h. Storvorde kald 10 – L 17-97
Om de forskellige tinglæsninger jvf. Dipl. Vib. s. 150; ved orig. ligger et brev fra kommiss. til biskoppen i Viborg, dat. 11. september 1738.

140 Udat. [ca. 1522] Tolderen Mikkel Fog kvitterer borgerne på Læsø for 200 mark skat.
Seglet påtrykt
Dipl. Vib. 152
RA. Viborg kapitel, gl. sign.: Læsø pk. 13, 15 – L 17-98

141 1522 27/5 Hans Bartholomæussen, lensmand på Ålborghus, eftergiver efter forhandling med repræsentanter for Viborg kapitel indbyggerne på Læsø 100 mark af den pålignede kongeskat.
Forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 151
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø pk. 13 – L 17-99

142 1522 5/6 Hans Tolder, høvedsmand på Ålborghus, kvitterer beboerne på Læsø for 100 mark danske penge og udsætter opkrævningen af den madskat, øen skulle have givet i 1521, indtil han har været hos kongen.
Forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 151
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø pk. 13 – L 17-100

143 1522 14/11 Læsø birketingsvidne, at al handel med svenskerne i 5 år har været forbudt af kapitlet efter kongens befaling.
4 påtrykte segl
Dipl. Vib. 152
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 4 – L 17-101

144 1523 20/1 Rigsrådet opfordrer indbyggere i Viborg stift til at gribe til våben mod den afsatte konge (Christian 2.), indtil ny konge er valgt.
(Reg.Dan. 7161)
AM. IX, 3
Dette eksemplar synes at stamme fra Viborg bispearkiv.

145 1523 29/9 Biskop Stygge Krumpen stævner Viborg kanniker til at møde for sig og fornyer bandlysningen af kirkerne på Læsø.
Beskad. Forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 153
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 5 – L 17-102

146 1523 9/11 Ridder Niels Høgh og væbner Jens Hvass kvitterer på kongens vegne Viborg kapitel for 67 lod sølv og 77 mk. penge.
Overklæbet segl og rester af endnu 1 segl
Dipl. Vib. 154
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 6 – L 17-103

147 1524 6/6 Frederik 1. forbyder læsøboerne at forhugge øens skove og befaler dem at svare kapitlet landgilde.
Beskad. Seglet påtrykt bagsiden
Dipl. Vib. 154
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXIII, 13 – L 17-104

148 1524 5/9 Tre præster på Læsø bevidner, at så længe de har været der, har biskoppen af Vendsyssel ikke fået skat eller hjælp af kirkerne.
1 forneden påtrykt segl
Reg.Dan. *11359, Dipl. Vib. 157
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 7 a – L 17-105

149 1524 28/10 Frederik 1. stadfæster Viborg domkapitels privilegier.
Perg. Seglet tabt
Dipl. Vib. 158
RA. Viborg kapitel, tidl.: Gejstlighedens privil. II, 3 – L 17-106

150 1524 28/10 Frederik 1. forbyder biskop Stygge Krumpen at bandlyse kirkerne på Læsø, førend sagen har været for herredagen.
Rester af segl bagpå
Dipl. Vib. 157
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 11 a – L 17-107
Vedlagt samtidig kopi.

151 1524 13/11 Læsø sognevidne om, hvilke indtægter biskoppen af Børglum har ret til af øens kirker.
4 segl påtrykt forneden
Dipl. Vib. 159
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 7 b – L 17-108

152 1525 12 el. 19/7 Viborg kapitels fuldmagt til kantor Niels Friis m. fl. til at møde på herredagen i København.
Spor af seglet
Dipl. Vib. 160
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VI, 11 b – L 17-109

153 1526 2/11 Frederik 1. pålægger Viborg domkapitel at skaffe provsten mester Knud Henriksen (Gyldenstjerne) hans indtægter.

Rester af brevlukkende segl
Dipl. Vib. 162
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 8 – L 17-110

154 1527 7/4 Frederik 1. befaler Viborg kapitel at tilbagegive Povl Nielsen hans gods.
Rester af 2 brevlukkende segl
Dipl. Vib. 163
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 9 – L 17-111

155 1527 2/5 Hindsted herredstingsvidne, at ingen breve eller beviser er blevet oplæst af Christen Sørensen, før sandemændene dømte ham for hærværk.
5 bevarede segl
Dipl. Vib. 163
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 l – L 17-112

156 1529 2/2 Mageskifte mellem ridder Mogens Lauridsen (Løvenbalk) og Viborg kapitel angående gods i Nør- og Sønderlyng herreder.
Perg. Seglene tabt
Dipl. Vib. 169
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 74 – L 17-113

157 1529 28/4 Frederik 1. meddeler Viborg kapitel, at han har overdraget sin sekretær Christian Pedersen provstiet ved Viborg domkirke.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 171
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 10 – L 17-114

158 1529 29/4 Biskop Jørgen Friis bortfæster Torupgård til 2 bønder for 12 år, derefter skal gården følge præsten i Farsø, hvis han vil have sin bolig der.
Seglet bevaret
Dipl. Vib. 172
RA. Viborg bisp, tidl.: Gislum h., Torup kald 1 – L 16-29

159 1529 6/5 Frederik 1. beder Viborg domkapitel om at lade rentemester, magister Christian Hvid nyde indkomsterne af sit præbende, uagtet han ikke kan residere ved domkirken.
Spor af segl
Dipl. Vib. 172
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 11 – L 17-115

160 1529 30/11 Fjends herredstingsvidne, at Mogens Kaas ikke kunne bevise sin ret til en engholm i Ørum å og derfor ikke kunne sværge ran over Peder Jul på Ørum.
5 delvis bevarede segl
Dipl. Vib. 174
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 m – L 17-116

161 1530 29/8 og 17/10 To vidner af Viborg byting givet Abelone i Skabermølle om møllens rette grund.
Spor af 4 forneden påtrykte segl på begge breve
RA. Viborg kapitel, afl. fra Det kgl. Bibliotek 1920 – L 17-117

162 1530 29/10 Nørlyng herredstingsvidne givet ærkedegn Anders Skovgaard i Viborg om et syn på Skabermøllens rette grund.
RA. Viborg kapitel, afl. fra Det kgl. Bibliotek 1920 – L 17-117

163 1530 23/12 Frederik 1. nedsætter en kommission af 4 adelsmænd og 4 bønder til at undersøge og dømme, om der gøres Viborg kapitel uret på dets fiskeri.
Bevaret segl og spor af endnu 1
Dipl. Vib. 176
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 9 – L 17-118

164 1531 21/4 Fur birketingsvidne om forskellige markstridigheder.
Udkast på papir med rettelser. Ubeseglet
Dipl. Vib. 177
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^1 – L 17-119

165 1531 26/5 Fur birketingsvidne om Store Sørens uvillighed til at yde tiende.
Rester og spor af 4 segl
Reg.Dan. *13030, Dipl. Vib. 178
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^2 – L 17-120

166 1531 16/7 Frederik 1. stadfæster og vidimerer Viborg kapitels lovhævd på Læsø af 28. juni 1493 (= nr. 94).
Perg. Seglet tabt
Dipl. Vib. 179
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 33 – L 17-121

167 1531 24/9 Indbyggerne på Læsø tilbyder at give Viborg kapitel 8 tønder salt af hver kedel, men hævder ikke at kunne yde mere.
Spor af 1 segl
Dipl. Vib. 180
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø VII, 10 – L 17-122

168 [ca. 1531?] Landsdommer Mogens Munk stævner efter ærkedegn Anders Skovgaards krav 3 mænd, som har gjort hindring på Skabermølles dæmning, til at møde på landstinget.
RA. Viborg kapitel, afl. fra Det kgl. Bibliotek 1920 – L 17-117
Stævningen har forbindelse med de ovenstående tingsvidner; ifølge påskr. bagpå er den læst på Lysgård herredsting mandag efter dominicam dum clamarem, dvs. 9. søndag efter trinitatis, hvis året er 1531 bliver datoen 7. august.

169 1532 26/3 Frederik 1. pålægger Viborg kapitel at udrede 8 duelige karle med harnisk, værge og kost til biskop Jørgen Friis' skib.
Spor af 1 segl

Dipl. Vib. 180
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 12 – L 17-123

170 1532 19/6 Prioren i Dueholm kloster underretter magister Anders Skovgaard om, hvem der forretter den messe, som han har ladet flytte til klostret fra Viborg domkirke.
Rester og spor af 2 segl
Reg.Dan. *13283
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^3 – L 17-124

171 1532 22/6 Ridemandsbrev om Ø. Velling præstegårds tilliggende.
Orig. tabt, i vidisse 1654 20/4 3 påtrykte segl
Dipl. Vib. 182
LA. Vib. Viborg bispearkiv – C 2-204
I hovedreversalen står der: Dette brev synes nogle steder at være forfalsket.

172 1532 19/7 Fur birketingsvidne, at kantor Niels Friis har pålagt sine tjenere at yde tiende til Anders Skovgaard og præsten på Fur.
Rester og spor af 6 segl
Dipl. Vib. 184
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^4 – L 17-125

173 1532 19/7 Fur birketingsvidne om vold, overgreb og skade, som Hans van Wisch og Iver Krabbe har anrettet ved deres jagt.
Rester af 6 segl
Dipl. Vib. 185
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^5 – L 17-126

174 1532 21/7 Fur sognevidne om ovennævnte jagts ødelæggelser.
Rester og spor af 8 segl
Dipl. Vib. 186
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^6 – L 17-127

175 1532 25/7 Magistrene Anders Skovgaard og Niels Friis tilskriver Glob Krabbe til Østergård om hans søns adfærd mod de fattige bønder på Fur.
Beskad. 2 bevarede segl
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^7 – L 17-128
Ikke afsendt el. senere tilbageleveret til kapitlet?

176 1533 3/7 Rigsrådet meddeler lensmændene i Viborg stift, at den hellige kirke skal nyde alt sit kirkekorn i overensstemmelse med Odenserecessen 1527.
29 overklæbede segl i 3 rk. forneden på papiret
Dipl. Vib. 187 – reg.: ÆA. II 301
RA. Viborg bisp – L 16-30

177 1533 8/9 Hornum herredstingsvidne om biskop Jørgen Friis' lovhævd på bispedømmets gods i Hornum herred.
Perg. 9 perg.remme
Dipl. Vib. 187

RA. Viborg bisp, tidl.: Hornum h., Kirketerp kald 1 – L 16-31
Læst for sandemænd på Kirketerp mark 8. okt. 1579.

178 1534 13/4 Vidnesbyrd fra Dueholm kloster om en messe fra Fur, som magister Anders Skovgaard lader afholde i klostret i stedet for i Viborg domkirke.
3 bevarede segl
Reg.Dan. *13645
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken II, 2^8 – L 17-129

179 1534 20/6 og 8/8 To vidner af Nørlyng herredsting, at der ikke er forkyndt stævning over Viborg kapitel angående gårde i Ravnstrup.
Bevaret segl; 2 bevarede segl
Dipl. Vib. 192 og 193
RA. Viborg kapitel, tidl.: Reversalforts. 1 D – L 17-130

180 1535 6/12 Christian 3. pålægger alle kirkeværger i Fjends h. at levere alt kirkekorn til biskop Jørgen Friis.
Spor af segl bagpå
Dipl. Vib. 195
RA. Viborg bisp, tidl.: Fjends h. nr. 1 – L 16-32

181 1536 12/3 Christian 3. forbyder læsøboerne at bygge flere saltkedler end ellers, for at skoven ikke skal forhugges.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 195
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXIII, 2 – L 17-131

182 1536 14/4 Fur birketingsvidne, at præsten på øen har prædiket og lært sognefolkene Guds ord på tilbørlig vis.
4 bevarede segl
Reg.Dan. *14697, Dipl. Vib. 196
RA. Viborg kapitel, tidl.: Harre h. Fur kirke 6 – L 17-132

183 1536 17/4 Fur sognevidne indeholdende en tak til præsten hr. Christen fordi han har holdt de messer og gudstjenester i Fur kirke, som ærkedegnen plejer at holde.
3 bevarede segl
Reg.Dan. *14696
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kuriøse papirer 5 – L 17-133

184 1536 19/10 Christian 3. befaler Viborg kapitel straks at sende tre eller fire medlemmer med behørig fuldmagt til den almindelige herredag i København.
Overklæbet segl påtrykt bagsiden
Dipl. Vib. 197
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kongehyldninger og Stændermøder 1 – L 17-134

185 1537 24/2 Christian Tygesen, alterpræst ved Viborg domkirke, klager på Viborg landsting over, at flere bønder i Hjermind i sidste

almueopløb opbrød hans kiste, som bl. a. indeholdt adkomstbreve på Vor Frue og St. Hans' altres gods.
Seglet bevaret
Dipl. Vib. 205
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 65 – L 17-135

186 1537 24/5 Christian 3. pålægger indbyggerne i Harre, Hindborg og Nørlyng herreder at yde tiende retfærdigt efter recessens bestemmelse.
Overklæbet segl bagpå alle 3 breve
Dipl. Vib. 206
RA. Viborg bisp, tidl.: Harre h. nr. 3, Hindborg h. nr. 9 og Nørlyng h. nr. 12 – L 16-33, 34 og 35

187 1538 2/2 Viborg landstingsvidne, at magister Anders Skovgaard, ærkedegn, og magister Jens Hansen, kannik i Viborg, lader læse 3 kongebreve: kong Valdemars privilegier 1239 (indført in extenso), Erik Glippings 1259 og Erik Menveds 1289 (nr. 6).
3 enslydende koncepter med Anders Skovgaards hånd
Dipl. Vib. 211
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XIII, 10, XXIII, 1, III, 7 – L 17-136, 137 og 138

188 1538 2/2 Viborg landstings vidisse af et af mester Anders Skovgaard, ærkedegn i Viborg, fremlagt brev af 6. dec. 1446 (nr. 32).
Perg., beskad. Seglene tabt
Dipl. Vib. 212
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø V, 34 o – L 17-139
Er desuden optaget i Hobro bytings vidisse 25. juli 1541 (= nr. 197).

189 1538 6/7 Gislum herredstingsvidne om rebning af Tisted mark.
Perg., vidisse 1599 18/8 udstedt af Viborg landsting
Dipl. Vib. 212
LA. Vib., Viborg bispearkiv, pk. 36

190 1538 18/8 Christian 3. fritager efter anmodning kapitlet i Viborg for pålagt rostjeneste mod at det udlægger noget gods til Viborg hospital.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 214
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 82 – L 17-140

191 1538 18/10 Ærkedegn Anders Skovgaard bortfæster en saltkedel på Læsø.
Egenhændig Rester af 1 segl
Dipl. Vib. 214
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 3 – L 17-141
Senere tilbagegivet kapitlet.

192 1539 7/4 Christian 3. befaler Ove Lunge, Peder Ebbesen og Axel Juel at begive sig til Viborg for i forening med lensmanden på Hald, Henrik Rantzau, at undersøge om gråbrødreklostret egner sig til hospital eller til rådhus.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 216
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 51 – L 17-142

193 1540 24/8 Universitetet i København meddeler alle superintendenterne i riget en del bestemmelser af universitetsfundatsen af 1539.
Lat. Dobbeltark m. universitetets overklæbede segl
RA. Viborg bisp – L 16-36

194 1540 26/8 Christian 3.s og rigsrådets svar på superintendent, magister Jakob Skønnings forslag om ordningen af kirke- og skolevæsenet i Viborg stift.
Dobbeltark Overklæbet segl
Dipl. Vib. 219
RA. Viborg bisp, tidl.: Gejstlighedens privil. I, 1 – L 16-37

195 1541 12/6 Landsdommer Mogens Munk stævner Søren Nielsen i Hvilsom til at møde for landstinget om Vosgård fiskeri.
1 forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 223
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 8 – L 17-143

196 1541 18/6 Viborg landstingsdom, hvorved et sandemændsbrev af 1495 dømmes magtesløst og Vosgård fiskegård tildømmes kapitlet.
Perg. Seglene tabt
Dipl. Vib. 223
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri II, 6 – L 17-144

197 1541 25/7 Hobro byting vidimerer 2. febr. 1538 (nr. 188) og Christian 3.s stadfæstelse af 5. juli 1541 på kong Christoffers brev 6. dec. 1446 (nr. 32).
5 overklæbede segl
Dipl. Vib. 225
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XXV, 26 – L 17-145

198 1541 26/10 Jens Pedersen, Ib Poulsen og Morten Hvas, sognepræster i Viborg, vidimerer et gavebrev af 6. april 1392 (Rep. 3849).
3 delvis bevarede segl
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 79 – L 17-146

199 1542 11/6 Christian 3. tillader, at kapitlet i Viborg for fremtiden må have to kannikepræbender til en præst og en skolemester der i byen.

Perg. Seglet bevaret
RA. Viborg kapitel, tidl.: Viborg 1 – L 17-147

200 Udat. [ca. 1542–44] Jacob Skønning, superintendent i Viborg stift, m. fl. vidimerer en oversættelse af kong Valdemars (tabte) privilegium af 1229 1. marts.
3 bevarede segl
Dipl. Vib. 229
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø XIII, 9 – L 17-148

201 1543 12/1 Christian 3. sender sin rentemester Jørgen Pedersen til Viborg kapitel med breve og ærinder.
Overklæbet segl
Dipl. Vib. 230
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 13 – L 17-149

202 1543 16/4 Christian 3. forlener sin sekretær Herman Skeel med det ved magister Mogens Kaas' død ledige kannikedømme i Viborg kapitel.
Overklæbet segl
Dipl. Vib. 234
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 14 – L 17-150

203 1543 19/9 Viborg kapitels dom, hvorved præsten Christian Lauridsen i Blære, Års h., dømmes fra sit embede, fordi han efter adskillige påmindelser fortsat nægter at lyde kirkeordinansen.
Dobbeltark Overklæbet segl
Dipl. Vib. 234
RA. Viborg bisp, tidl.: Års h., Blære kald 4 – L 16-38

204 Udat. [ca. 1543] Mogens Kaas gør testamente.
Ubeseglet (koncept?)
Dipl. Vib. 232
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 55 – L 17-151

205 1544 9/5 Christian 3. bekræfter sognemændenes valg af magister Anders Grønning til sognepræst for Farsø, Vognsild og Svingelbjerg, Gislum h.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *1234, Dipl. Vib. 237
RA. Viborg bisp, tidl.: Gislum h., Farsø (Torup) kald nr. 6 – L 16-39

206 1544 15/6 Christian 3.s missive til superintendenten i Viborg stift om at sørge for takkegudstjeneste i alle stiftets kirker for freden i Speyer.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 238
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 3 – L 16-40

207 1544 20/12 Viborg landstings dom, at det er halsløs gerning at hugge ved i eller beskadige kapitlets skov på Læsø.
Spor af 4 segl
Dipl. Vib. 241
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 2 – L 17-152

208 1545 26/1 Tingsvidne fra Hindborg h. i Salling, at Brøndum, Hvidbjerg og Volling sogne altid har haft én præst indtil for fire år siden, da præsten døde.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 242
RA. Viborg kapitel, tidl.: Hindborg h., Brøndum kald 1 – L 17-153

209 1545 7/2 Christian 3. henlægger kongetienden af Oddense s. i Salling til skolemesterens underhold i Skive.
Seglet bevaret
Dipl. Vib. 245
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 6 – L 16-41
Læst på Hindborg ting 1545 og 1570.

210 1545 14/3 Christian 3. tilskriver Viborg kapitel om at indkræve domkirkens tilgodehavende og anden indkomst til domkirkens reparation.
Spor af 1 segl
Dipl. Vib. 248
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken I, 18 – L 17-154

211 1545 3/8 Magister Anders Skovgaard sender kapitlet 12 læster salt fra Læsø.
Beskad. Spor af 1 segl
Dipl. Vib. 248
RA. Viborg kapitel, tidl.: Læsø II, 9 – L 17-155

212 1545 10/8 Hindborg herredstingsvidne, at hr. Mads Daugbjerg i Skive lod læse kongebrevet om Oddense kongetiende (= nr. 209).
4 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 249
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 5 – L 16-42

213 1546 28/5 Vorde birketingsvidne, at sandemænd har svoret vold over 22 bønder, fordi de har fisket på kapitlets grund.
3 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 252
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 25 – L 17-156

214 1546 25/6 Vorde birketingsvidne, at kannik hr. Jakob Hansen på tinget lod udvise nogle mænd i Pederstrup.
Rester af 4 segl
Dipl. Vib. 252
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 63 – L 17-157

215 1547 7/1 Christian 3.s opsættelsedom i sagen mellem Iver Krabbe på den ene side og magistrene Anders Skovgaard og Niels Friis på Viborg kapitels vegne på den anden side om Lundegård på Fur.
Overklæbet segl bagpå
Reg.Dan. *1656
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 96 n – L 17-158

216 1547 26/3 Christian 3. tilskriver kantoren magister Niels Friis om at give magister Anders Skovgaard en udskrift på det gods, som kapitlet skulle give i stedet for at yde rostjeneste.
Spor af 1 segl
Dipl. Vib. 258
RA. Viborg kapitel, tidl.: Hospitalet III, 9 – L 17-159

217 1547 5/4 Christian 3. tilskriver superintendenten og præsterne i Viborg om anvendelsen af den lysestage, der i den katolske tid var blevet skænket til kirken.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 258
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkirken I, 9 – L 17-160

218 1548 22/6 Viborg kapitels dom, at en skolediscipel, som skolemesteren i Skive har udsendt som degn for Håsum og Ramsing sogne, skal være sognets degn, og ikke den af sognemændene valgte Per Bonde, der er udygtig og ikke kan synge latin.
Dobbeltark. Rester af 6 segl
Dipl. Vib. 261
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 8 – L 16-43

219 1548 30/11 Vorde birketingsvidne, at magister Anders Skovgaard lod oplæse på tinget 1) Vorde birketingsvidne af 1461 (= nr. 47), 2) et tabt brev af 1430, hvori ridder Jens Nielsen til Avnsbjerg bekender at have i leje af kapitlet halvdelen af „heltrenten" og „gumpe vodderne", 3) en landstingsdom af 1461 og 4) et tingsvidne af samme år, dernæst lod han sandemænd sværge vold over Thomas Pedersen for ulovligt fiskeri.
6 bevarede segl
Dipl. Vib. 264
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 4 – L 17-161

220 1548 3/12 Hindborg herredstings dom i sagen om degneembedet i Håsum og Ramsing sogne, jfr. nr. 218.
Overklæbet segl
Dipl. Vib. 263
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 7 – L 16-44

221 1549 3/1 Kapitlet i Viborg forbyder sine tjenere i Gudumholm at rydde i kapitlets tagkær og riskær under trussel om gårdenes fortabelse.
Rester og spor af 7 segl
Dipl. Vib. 266
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 23 – L 17-162

222 1549 19/1 Viborg landsting afviser sagen om degnetjenesten i Håsum og Ramsing, da der er faldet gejstlig dom i den.
Dobbeltark 4 overklæbede segl
Dipl. Vib. 267
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 9 – L 16-45
Læst på Rødding h.ting 2. febr. og på Hindborg h.ting 4. febr. 1549.

223 1549 6/2 Christian 3.s opsættelsesdom i sagen mellem Iver Krabbe og Viborg domkapitel om Lundegård m. m. gods på Fur og i Mønsted.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 269
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 70 – L 17-163

224 1549 15/3 Fur birketingsvidne, at messerne i Fur kirke holdes ved magt.
4 bevarede segl
Dipl. Vib. 270
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kuriøse papirer 16 – L 17-164

225 1550 1/2 Viborg landstings dom i en sag mellem kapitlet og lensmanden på Hald om kapitlets friheder og ret til sagefald.
Spor af 3 segl
Reg.Dan. 843
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 77 – L 17-165

226 1550 26/2 Viborg tamperret fradømmer hr. Oluf i Mov embedet, fordi han har indtrængt sig i stiftet uden at være kaldet af superintendenten, og desuden beskyldes han for trolddom.
Dobbeltark Rester af 8 segl
Dipl. Vib. 276
RA. Viborg bisp, tidl.: Fleskum h., Mov kald 5 – L 16-46

227 1551 27/9 Peder Palladius tilskriver superintendent Keld Jul om gudstjenestens form på de af kongen fastsatte tre bededage.
Lat. Dobbeltark Spor af 1 segl bagpå
Dipl. Vib. 280
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 4 – L 16-47

228 1551 4/10 Axel Juul til Villestrup bevidner, at han i biskop Jacob Skønnings tid (1537–47) har udlagt et bol til degnebolig i Skørping.

Orig. tabt, vidisse 1567 17/9 udstedt af Viborg biskop og kanniker, 6 påtrykte segl
LA. Vib. Viborg bispearkiv – C 2-260

229 1551 13/11 Superintendent Keld Jul og kapitlet i Viborg udsteder brev om to gårde, som kirken har fået tilbage og nu er tillagt læsemesteren.
Spor af 8 segl
Dipl. Vib. 283
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 75 – L 17-166

230 1552 8/1 Christian 3.s missive til superintendent Keld Jul, at sognepræsterne skal pålægge deres sognefolk at give almisse og husly til de fattige, som skal underholdes i fødesognet.
Spor af brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 110; Dipl. Vib. 284
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 5 – L 16-48

231 1552 5/5 Christian 3. byder Mogens Ottesen at møde for rettertinget i en sag mellem ham og kapitlet i Viborg om Brydetoft.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 286
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 96 – L 17-167

232 1552 11/5 Christian 3. stævner magister Mogens Kaas' arvinger for nogle bøger og penge, som de forholder Viborg domkirke.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 288
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet I, 55 b – L 17-168

233 1552 8/6 Kendelse af Viborg tamperret om misligheder ved kirkegårdenes fredning, ved kirkeværgernes bestyrelse af kirkemidlerne og ved kirkeværgernes udvælgelse.
Dobbeltark Rester af 11 påtrykte segl
Reg.Dan. 1064
RA. Viborg bisp, gl. sign.: D 28 – L 16-49

234 1552 12/8 Superintendenterne i Århus, Ribe og Vendsyssel stifter vidimerer Christian 3.s forordning af 14. nov. 1539 for Sjælland om jordefærd, kvinders kirkegang og tiende.
Dobbeltark 2 overklæbede segl og spor af det 3.
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 2 – L 16-50

235 1552 9/9 Jakob Brockenhus, høvedsmand på Ålborghus, anviser efter kgl. ordre superintendenten i Viborg stift 2 kamre med skorstene i Helliggejsthuset i Ålborg.
Forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 291
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen I, 5 – L 16-51

236 1552 7/10 Storvorde birketingsvidne, at Storvorde og Sejlflod kirker i mands minde har ligget til Viborg kapitel.
Rester af 5 segl
Dipl. Vib. 291
RA. Viborg kapitel, tidl.: Domkapitlet 61 – L 17-169

237 1553 1/2 Poul (Noviomagus) besvarer en forespørgsel fra superintendent, magister Keld om en præst, der havde begået ægteskabsbrud.
Lat. Spor af brevlukkende segl
Dipl. Vib. 292
RA. Viborg bisp, tidl.: Kuriøse papirer 7 – L 16-52

238 1553 11/11 Christian 3. oversender superintendent Keld Jul de åbne breve mod gendøbere m. fl. til forkyndelse i Viborg stift.
Overklæbet segl
Kanc. Brevb. 271
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 1 – L 16-53

239 1553 26/12 Christian 3.s missive til Keld Jul, at han har eftergivet den pålagte skat på præster og degne på grund af deres fattigdom.
Brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 279; Dipl. Vib. 296
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 7 – L 16-54

240 Udat. [ca. 1553] Peder Palladius tilskriver superintendent, dr. Olaf Chrysostomus i Vendelbo stift om en præst, der har begået manddrab.
Lat. Samt. kopi
Dipl. Vib. 296
RA. Viborg bisp, tidl.: Kuriøse papirer 6 – L 16-55

241 1554 29/5 Christian 3. befaler (Sjællands biskop) at tilskrive alle superintendenterne om afholdelse af 3 bededage i anledning af krigen i Tyskland.
Samt. kopi
Dipl. Vib. 300
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 8 – L 16-56
Brevet er dat. Koldinghus ti. e. Urbani og synes ikke indført i registranterne; i Kanc. Brevb. findes ingen daterede breve ml. 26. maj og fred. e. Urbani (1/6). Årstallet kan næppe anfægtes, selv om de øvrige breve om 3 bedesøndage er fra 1555 (21. febr. og 7. marts), jfr. Kanc. Brevb. 366 og 371.

242 1554 4/10 Christian 3. pålægger Keld Jul i forening med stiftslensmand Otte Krumpen og herredsprovsterne at undersøge præsternes underhold i stiftet.
Spor af 1 segl
Kanc. Brevb. 342; Dipl. Vib. 302
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 6 – L 16-57

243 1554 30/10 Otte Krumpen bekræfter på kongens og Viborg kapitels vegne et mark- og herredsskel mellem Rinds- og Gislum herreder og Nøragergårdsmark og Torup mark.
Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Dipl. Vib. 303
RA. Viborg kapitel, tidl.: Rinds h. i alm. 16 – L 17-170

244 1555 14/2 Christian 3. henlægger Hjarbæk og Loldrup præbender ved Viborg domkirke til læse- og skolemesteren sst.
Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Kanc. Brevb. 362; Dipl. Vib. 306
RA. Viborg bisp, tidl.: Viborg lærde Skole II, 26 – L 16-58

245 1555 2/3 Viborg landstings dom, hvorved præsten Peder Høg i Låstrup, Rinds h., frikendes for brud på kirkefreden, skønt han har slået degnen.
Dobbeltark Rester af 2 påtrykte segl
Dipl. Vib. 307
RA. Viborg bisp, tidl.: Rinds h., Låstrup kald 2 – L 16-59

246 1555 13/3 Peder Palladius besvarer et brev fra Keld Jul angående indvielse af maden ved påskefesten.
Lat. Ubeseglet, P.P.s egenhændige underskrift
Dipl. Vib. 308
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 9 – L 16-60

247 1555 9/5 Christian 3.s klemmebrev for Viborg stift angående sognepræsternes underhold.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1315
RA. Viborg bisp, tidl.: Gejstlighedens ejendomme 16 – L 16-61

248 1555 9/5 Erklæring af landets 7 superintendenter, at præsten Iver Madsen i Anst, som havde begået drab, efter 2 års forløb atter må modtage præsteligt embede.
Lat. Dobbeltark Rester af 7 påtrykte segl
Dipl. Vib. 310
RA. Viborg bisp, tidl.: Kuriøse papirer 8 a – L 16-62

249 1555 12/5 Erklæring af de i København forsamlede superintendenter, at præster, som har gjort sig skyldige i manddrab eller ægteskabsbrud, må tilstedes til almindelig absolution, men ikke genindsættes i præsteembede, før alle superintendenter på en almindelig synode har overvejet alle sagens omstændigheder.
Lat. Dobbeltark 7 bevarede segl
Reg.Dan. 152; Dipl. Vib. 312
RA. Viborg bisp, tidl.: Kuriøse papirer 8 b – L 16-63

250 1555 15/5 Christian 3. tilskriver Viborg kapitel om at anvise superintendenten den første residens, som bliver ledig, da hans nuværende bolig er dårlig.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 311
RA. Viborg kapitel, tidl.: Bispestolen V, 6 – L 17-171

251 1555 17/5 Vorde birketingsvidne, at Jørgen Lauridsen klagede over dem, som brugte det fiskeri i Langvejle å, han havde fæstet af kapitlet.
Rester af 3 segl
Dipl. Vib. 313
RA. Viborg kapitel, tidl.: Kannikefiskeri I, 10 – L 17-172

252 1555 28/6 Dom af Viborg tamperret, at degnetjenesten i Hjerk og Harre sogne skal besørges af en pebling i Skive skole, og ikke af Knud Degn.
Rester af 10 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 313
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 10 – L 16-64
Læst i Hjerk og Harre kirker 1555 og på Harre h.ting maj 1556.

253 1555 21/9 Jens Skriver, borgmester i Viborg, Keld Jul, superintendent i Viborg stift, med flere, fastsætter, at der, selvom der sker slagsmål i kirker og på kirkegårde, dog bør holdes gudstjeneste for de fromme og gudsfrygtige.
Rester af 14 påtrykte segl
RA. Viborg bisp, gl. sign.: D 29 – L 16-65

254 1555 29/9 Christian 3.s missive til Keld Jul, hvormed følger 50 eksemplarer af det fornyede forbud mod gendøberes og sakramenteres ophold i landet.
Spor af brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 399; Dipl. Vib. 316
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. I, 10 – L 16-66

255 1555 4/11 En del kanniker og provster i Viborg stift erklærer, at de i kejser Frederiks lov (af november 1158) har læst, at skolepersoner ikke må stævnes for verdslig ret.
Lat. 2 ex., hver med rester og spor af 9 segl
RA. Viborg bisp, tidl.: Viborg skole I, 6 – L 16-67
Det andet eksemplar har enk. afvigelser i udstedernes navne.

256 1556 17?/1 Skive bytingsvidne, at Harre og Hjerk sogne ligger så nær, at degnetjenesten kan besørges af en pebling fra Skive skole.
4 bevarede segl
Dipl. Vib. 317
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 12 – L 16-68
Dat.: fredag som var snapsting.

257 1556 28/3 Degnen i Mogenstrup, Tise sogn, bevidner, at han årligt skal give vadmel og sko til en pebling i Skive skole.
Forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 317
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 13 – L 16-69

258 1557 18/5 Christian 3. pålægger superintendent Keld Jul sammen med herredsprovsten at undersøge, om præsten i Ålum, Sønderlyng h., er værdig til sit embede.
Spor af 1 segl
Dipl. Vib. 320
RA. Viborg bisp, tidl.: Sønderlyng h., Bjerregrav kald 3 – L 16-71

259 1556 4/6 Harre herredstings dom om degnetjenesten i Harre og Hjerk sogne.
Dobbeltark Seglet påtrykt
Dipl. Vib. 318
RA. Viborg bisp, tidl.: Hindborg h., Skive skole 11 – L 16-70

260 1557 31/7 Gislum herredstingsvidne, at Blagshale eng mellem Lynderupgård og Højslev mølledam tilhørte Testrup hospital, indtil Binderup bymænd i Clements-fejden tog den til sig.
Spor af 6 segl
Dipl. Vib. 321
RA. Viborg bisp, tidl.: Gislum h., Tisted kald 9 – L 16-72

261 1557 14/8 Christian 3. henlægger Fly præbende til læsemesteren i Viborg.
Perg., stærkt beskad. Seglsnit
Kanc. Brevb. 124; Dipl. Vib. 322
RA. Viborg bisp, tidl.: Viborg skole IV, 9 – L 16-73

262 1558 22/1 Domkapitlet i Viborg fastsætter afdøde kantor Niels Friis' kannikeresidens som bisperesidens.
Perg. Seglet bevaret
Dipl. Vib. 324
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen III, 2 – L 16-74

263 1558 2/9 Christian 3. bekræfter ovenstående disposition.
Perg. Seglet bevaret
Kanc. Brevb. 200; Dipl. Vib. 326
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen III, 3 – L 16-75

264 1558 2/9 Christian 3. stadfæster for superintendent Keld Jul brugen af 2 værelser m. m. i Helligåndshuset i Ålborg, når han kommer dertil for at visitere.
Perg. Seglet bevaret
Kanc. Brevb. 200; Dipl. Vib. 327
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen I, 6 – L 16-76

265 1558 16/11 Christian 3. pålægger Keld Jul sammen med lensmanden at indfinde sig hos kongen St. Andreas dag (30. november) med klart register på, hvilke forandringer, der bør gøres med hospitalers og skolers underhold.
Spor af brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 221; Dipl. Vib. 329
RA. Viborg bisp, tidl.: Forordn. nr. 11 – L 16-77

266 1558 10/12 Christian 3. tillægger hørerne ved Viborg skole kongetienden af Vridsted og Smollerup sogne.
Perg., beskad. Seglet tabt
Kanc. Brevb. 231; Dipl. Vib. 331
RA. Viborg bisp, tidl.: Viborg skole I, 7 – L 16-78

267 1558 10/12 Christian 3.s åbne brev om de indtægter, der er tillagt superintendenten i Viborg.
Perg. Seglet bevaret
Kanc. Brevb. 226 (med dato 6/12); Dipl. Vib. 330
RA. Viborg bisp, tidl.: Bispestolen III, 1 – L 16-79

268 Udat. Brudstykker af en jordebog over Viborgbispens gods i Hornum, Gislum, Års Slet, Fleskum, Hellum, Lysgård, Rødding, Nørlyng og uvisse herreder.
Perg.blade i kvart el. dele af kvart, fundet som hefteremme om Bøvling og Tullerupgård lensregnskaber 1641-52.
RA. Viborg bisp, gl. sign.: Da. gejstl. sager app. 12 – L 16-81
Rimeligvis fra Erik Kaas' tid (1516-18).

B. Landsbykirker

En del af landsbykirkernes adkomstbreve er bevaret takket være, at de enten fra starten el. i alt fald fra det 17. århundrede er blevet opbevaret i Viborg „stiftskiste", jfr. Repertoriet VIII s. 53-54 og 249 ff samt Diplomatarium Vibergense, Indledningen, specielt s. xvi. En del af de omtalte breve kendes nu kun i sene vidisser og afskrifter. Af de bevarede originalbreve findes nogle udskilt som landsbykirkearkiver, mens andre fortsat skal søges i bispearkivet. Begge arkivregistraturer fra det 16. århundrede, jvf. foran s. 152, indeholder en række breve vedrørende landsbykirkerne indordnede i registraturernes opdeling i herreder.

Sønder Tranders kirke

1557 11/9 Viborg landsting dømmer i en sag mellem hr. Peder Jensen, sognepræst i Tranders, og Morten Rud, at en eng kaldet „Præsteland" i Uttrup mark tilhører Tranders præstebord.

Perg. 5 bevarede segl og 1 perg.rem
LA. Vib. Perg.samlingen, Ålborg Vor frue s. og S. Tranders præstearkiv.

Gunderup og Nøvling kirker

1483 6/10 (Rep. 5303) se: Viborg bisp og kapitel nr. 77.

1 1547 14/3 Fleskum herredstingsvidne givet hr. Keld Jensen, sognepræst i Gunderup og provst i Fleskum herred, at en gård i Nøvling og et bolsted sst. yder dagsgerning, skovsvin og gæsteri til Gunderup præstegård og kornskylden til Nøvling kirke.

Beskad. 3 overklæbede bomærker og spor af et 4.
Dipl. Vibergense 257
RA. Gunderup k., tidl.: Viborg bispearkiv, Bispestolen VII, 5 – L 175-1

2 1550 19/6 Missive (fra Keld Jul) til kirkeværgerne i Gunderup og Nøvling sogne om sognepræstens græsningsret.

Forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 277
RA. Gunderup k., tidl.: Viborg bispearkiv, Bispestolen VII, 6 – L 175-2
Samt. påskr.: Gres aff kirckegaarden; læst på Fleskum h.ting 30. sept. 1645.

Øster Hornum kirke

1527 27/8 Frederik 1. stadfæster Hornum herredstings lovhævd givet præsten i Hornum, hr. Niels Persen, på kirkens ejendomme, Fremdrup gård og præstegården i Hornum samt yderligere 5 gårde.

Perg. Seglsnit
Dipl. Vib. 165 – reg.: ÆA. II 303
RA. Hornum k., tidl.: Viborg bispearkiv, Hornum h., Hornum kald 1 – L 186
Den nævnte lovhævd blev gjort 1520 onsd. e. 15/8, reg.: ÆA. II 300.

Buderup kirke

1 1492 22/5 Ærkebiskop Jens og 5 biskopper udsteder afladsbrev til gunst for St. Mauritius' kirke i Buderup med tildeling af 40 dages indulgens for udøvelse af en række fromme gerninger.

Perg. 7 seglsnit
Rep. 7142
RA., gl. sign.: Hornum h. 4 – L 125-1

2 1547 25/9 Gravlev sognevidne, at den østligste gård i Borup tilhører Buderup præstegård.

Rester af 4 forneden påtrykte bomærker
Dipl. Vib. 260
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, reversalforts. A, I nr. 8 – L 125-2

3 1552 17/2 Christian 3. henlægger kronens gård Julstrup til præstegård for sognepræsten i Buderup.

Perg. Perg.rem, kongens underskrift under plica
Dipl. Vib. 285
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, reversalforts. A, 1 nr. 7 – L 125-3

Bislev kirke

1502 8/12 (Rep. 9728) Væbner Stig Vesteni's gave til St. Anne alter i Vor Frue kirke i Bislev kendes kun fra en vidisse givet Axel Juel til Villestrup 5. dec. 1547. Vidissen findes nu i Lundbæk godsarkiv i LA. Vib.

Vokslev kirke

1528 16/6 Frederik 1.s stadfæstelsesbrev givet hr. Niels Pedersen, sognepræst til Vokslev, på en lovhævd gjort på Hornum herredsting på gårde og enge tilhørende Vokslev kirke og Nibe kapel.

Perg. Seglet tabt
Dipl. Vib. 168
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Hornum h., Nibe kald 14 – L 309
Under plica: dominus rex per se. – Talrige tinglæsningspåskrifter, jfr. Dipl. Vib. 169.

Bælum kirke

1486 21/9 (Rep. 5938) og 1512 21/10 (Rep. 12291), jfr. Rep. VIII s. 250, er registreret som Viborg bisp og kapitel nr. 82 og 122.

Solbjerg kirke

1492 14/2 (Rep. 7077). Brevet, der er registreret som Viborg bisp og kapitel nr. 90, gælder i højere grad kapitlets gods end sognekirkens.

Skibsted kirke

1547 29/3 Hellum herredstingsvidne givet sognepræst Ib Lauridsen i Skibsted om kirkens og præstegårdens rette „stug" og „jendels aabyggij".

Perg. 5 bevarede bomærker og 1 perg.rem
Dip. Vib. 256 (med dato 8/2)
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Hellum h., Skibsted s. 2 – L 257

Astrup kirke

1529 18/11, 1551 25/6 og 1556 4/6 Tre tingsvidner af Hindsted herred om rebning af skov og mark samt skel mellem Hellum og Hindsted herreder, findes kun i yngre kopier. LA. Vib. Astrup-Rostrup-Storarden præstearkiv.

Brorstrup kirke

1553 22/4 Dom af Viborg landsting givet Christen Madsen i Snorup, sognepræst i Brorstrup, hvorved en markskelsforretning underkendes.

Dobbeltark med 9 påtrykte segl
RA., Top. Saml. på papir, Års h. 8
Års h. tingsvidne 18. sept. 1557 om forlig mellem sognepræsten og Binderup mænd findes kun i afskr. i Vib. stiftsbog 1690, jfr. Dipl. Vib. 323 med note.

Ravnkilde kirke

1501 16/3 Års herredstingsvidne givet hr. Gregers i Halkjær, biskoppens official i Års h., om hans lovhævd på Ravnkilde kirkegård og forskellige bol tilhørende Ravnkilde kirke.

Perg. Seglene tabt
Rep. 9325 – reg.: ÆA. II 262
RA. Torstedlund gods
En tabt landstingsvidisse 19. jan. 1555, givet sognepræsten i Ravnkilde, hr. Christen Madsen, er indført i Viborg stiftsbog 1690, LA. Viborg, trykt Dipl. Viborgense 117. Brevet er senere kommet til Torstedlund godsarkiv. En markskelsforretning 3. aug. 1501 (Rep. 9402, ÆA. II 263) findes nu kun i stiftsbogen og som en sen afskrift af vidissen.

Skivum og Giver kirker

1557 28/9 Års herredstingsvidne givet hr. Peder Villumsen, præst i Skivum, med vidisse at et vidnesbyrd afgivet af Viborg kapitel 1556, at Christian 3. har tillagt sognepræsten i Giver s. kongetienden af dette sogn, da han ingen præstegård har.

Beskad. Rester af 5 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 319 (det vidimerede brev)
RA., Skivum k., tidl.: Viborg bispearkiv, Års h., Skivum s. 1 – L 261
Læst på Års herredsting 10. okt. og 24. okt. 1648. Bilagt en attesteret kopi.

Års kirke

1520 12/6 Års herredstingsvidne givet Poul Troelsen i Ovstrup om markskel mellem præstegården og en gård, som tilhører St. Hans kloster i Viborg.

Fugtskadet perg. 2 bevarede segl (i lærredsposer), 2 fragm. og 4 perg.remme
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Års kald – L 103-1
Læst på Års herredsting 27. juni 1602 og 14. maj 1672. St. Hans klosters eksemplar er reg. ÆA. II 379 (N 22), jfr. 378 (N 19).

Vester Hornum kirke

1 1537 26/6 Vidnesbyrd om rebning af Hornum mark, og at kirkens „stwg oc jendeld" blev undtaget.

Rester af 11 påtrykte bomærker
Dipl. Vib. 207
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Års h., Hornum kald 1 – L 185-1
Læst på Års h.ting 6., 13. og 27. febr. 1683; det samme gælder de 2 flg. breve; alle 3 findes i kopier som koncepter til herredsbogen 1690. – LA. Viborg.

2 1541 26/2 Nørrejyllands landstingsvidne, at en rebning af Hornum mark underkendes, fordi den ikke havde taget tilbørligt hensyn til en „kiercki stwgh".

Rester af 3 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 226 (med dato: 24. sept.)
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Års h., Hornum kald 1,1 – L 185-2

3 1547 15/2 el. 26/7 Års herredstingsvidne, at ingen må bruge hr. Severin i Hornums „jendeld".

Påtrykt bomærke
Dipl. Vib. 257
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Års h., Hornum kald 1,2 – L 185-3
Datoen er angivet som ti. næst for s. Peders dag og gælder snarest Petri ad vincula, med mindre der tænkes på apostlene Peders og Pouls dag 29. juni.

Rørbæk kirke

1 1543 24/11 Gislum herredstingsvidne givet Niels Olufsen i Ømark om sandemænds tog mellem Ø. Nørager og Grynderup marker.
Perg. 7 bevarede segl og 1 perg.rem
Dipl. Vib. 231
RA., gl. sign.: Gislum h., Rørbæk kald nr. 12 – L 249-1

2 1553 4/11 Gislum herredstingsvidne givet Jens Christensen i Nørager om sandemænds tog mellem Ø. Nørager mark og Grynderup mark og mellem Ø. Nørager og Ålestrup mark i Gislum h.
Perg. 6 bevarede segl og 2 perg.remme
Dipl. Vib. 294
RA., gl. sign.: Gislum h., Rørbæk kald nr. 13 – L 249-2

Durup kirke

1553 u. d. Sandemænds brev om markskel mellem (V.) Nørager og Bonderup.
Perg. 6 bevarede bomærker, 1 seglsnit og 1 perg.rem
RA., gl. sign.: Viborg bispearkiv, Gislum h., Durup kald 6 – L 129
Læst på Gislum h.ting 6. sept. 1595 og lø. 10. sept. 1597.

Farsø kirke

1529 29/4 er registreret i Viborg bisp og kapitel nr. 158.

1 1544 8/4 Hr. Søren Lauridsen, præst i Hornum, afgiver vidnesbyrd om, at Torup gård ikke var en af bispernes almindelige ladegårde, men var ret præstegård til Farsø kirke.
Forneden påklæbet segl
Dipl. Vib. 237
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Gislum h., Torup (Farsø) kald 3 – L 145-1
Bilagt en senere kopi

1544 9/5 se: Viborg bisp og kapitel nr. 205.

2 1544 21/8 Hr. Jep Brasen, sognepræst i Lovns, afgiver tilsvarende vidnesbyrd.
Spor af forneden påtrykt segl
Dipl. Vib. 240
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Gislum h., Torup (Farsø) kald 4 – L 145-2

3 1544 24/8 Farsø sognestævne, at Torupgård er Farsø kirkes rette præstegård, som hr. Mikkel Blok opbyggede af øde.
Rester af 6 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 239
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Gislum h., Torup (Farsø) kald 2 – L 145-3
Bilagt en senere kopi.

4 1545 5/2 Christian 3.s åbne brev, at Torupgård skal være præstebolig i Farsø sogn.
Overklæbet segl bagpå
Dipl. Vib. 243
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Gislum h., Torup (Farsø) kald 5 – L 145-4
Under plica: Relator mester Hans Tawsen superintendent vdj Riper stygt; læst på Gislum h.ting 12. jan. 1572 og i Viborg kapitel 23. jan. 1572.

Resen kirke

1529 5/12 Fire rigsråder afgør en strid mellem hr. Oluf Lybbert, sognepræst til Resen kirke, og biskop Jørgen Friis af Viborg om præstegården, som biskoppen havde bortfæstet, således at præsten har krav på gården, når han ønsker at bo i sit sogn.
Rester af 4 påtrykte segl
Dipl. Vib. 175
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Hindborg h., Skive kald 8 – L 242
Sst. en yngre, attesteret kopi.

1545 26/1 se: Viborg bisp og kapitel nr. 208.

Brøndum el. Hvidbjerg kirke

1549 26/10 Superintendent Keld Jul, provster og præster bevidner, at præsterne hr. Anders i Rødding og hr. Laurits i Vejby, der begge tidligere havde været officialer på Spøttrup, i Oddense kirke havde aflagt vidnesbyrd om, at oldengæld m. v. aldrig var blevet ydet til Hvidbjerg præstegård, men derimod til præstegården i Brøndum.
Rester af 8 segl og bomærker
Dipl. Vib. 272
RA., Rødding k.?, tidl.: Viborg bispearkiv, Hindborg h., Rødding kald 11 – L 247
Læst på „Hønborge" h.ting ma. den 20. dec. 1568; påskr. (18. årh.) Præstegaarden i Hvidborg anl.
Brevet synes snarest at høre til Brøndum sogn, der var hovedsogn i Brøndum-Hvidbjerg kald.

Jebjerg og Lyby kirker

I Lyby kirke i Salling synes den sallingske adels landefred 2. febr. 1375 at have været opbevaret, jfr. Rep. 3051 og IV s. 107. Et gavebrev 5. febr. 1453 til Lyby kirkes præstebord har formentlig været opbevaret i kirken og desuden indført i en „bog af pergament" – vel en messebog – i Jebjerg kirke, hvorefter det blev vidimeret i 1570. Vidissen er også tabt og kendes kun i attesterede afskrifter fra slutningen af 1600-tallet i Viborg bispearkiv, LA. Viborg, jfr. Rep. 321.

1557 6/11 Nørrejyllands landstingsvidisse giver hr. Niels Mogensen, sognepræst i Jebjerg på et gavebrev indført i Lyby kirkes gamle messebog, ifølge hvilket væbner Peder Hase 24. aug. 1425 skænker Søndergård i V. Lyby til Lyby kirkes præstebord til afholdelse af en ugentlig sjælemesse.

Dobbeltark med rester af 3 påtrykte segl
(Rep. 6209); Dipl. Vib. 324 og 24 – reg.: ÆA. II 359
RA. Lyby k., tidl.: Viborg bispearkiv, Nørre h., Jebjerg kald 2 – L 219

Durup kirke

1 1548 21/10 Anders Skeel til Hegnet afgiver vidnesbyrd om præstegården i Tøndering.

Spor af forneden påtrykt segl
RA., tdl.: Viborg bispearkiv, Harre h., Durup kald 3 – L 131-1

2 1554 27/5 Tøndering sognevidne om Durup præstegårds jord i Tøndering.

Rester af 9 forneden påklæbede segl
Dipl. Vibergense 299.
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Harre h., Durup kald 2 – L 131-2
Samt. påskr.: breff paa Wilhollme.

Nautrup kirke

1 1474 17/6 Harre herredstingsvidne givet hr. Christian Pedersen i Nautrup, at sandemænd gjorde tog om præstegården i Gryndrop (dvs. Grønnerup) i Sæby sogn.

Perg. 1 bevaret segl og 7 perg.remme
Rep. 3478; Dipl. Vib. 58.
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Harre h., Nautrup kald 2 – L 227-1

2 1528 7/5 Harre herredstingsvidne, at en toft og en ager syd for Tøndering kirkes jord ved en rebning blev udlagt til hr. Niels i Nautrup.

Rester af 4 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 167
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Harre h., Nautrup kald 3 – L 227-2

Tøndering kirke

1471 11/7 (Rep. 2963) er registreret som Viborg bisp og kapitel nr. 57.

Sæby kirke

1468 1/4 Biskop Knud i Viborg afgør, at en gård i Grynderup er ret præstegård i Sæby s.

Perg. Seglet tabt
Rep. 2396; Dipl. Vib. 50
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Harre h., Nautrup kald 1 – L 281

1474 17/6 (Rep. 3478) se: Nautrup kirke.

Rødding kirke

1549 26/10 Superintendent Keld Jul m. fl. udsteder vidnesbyrd om skovsvin og andre småredsler af en præstegård i Hvidbjerg.

Rester af 10 påtrykte segl og bomærker
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Rødding h., Rødding kald 11 – L 247

Resen kirke

1537 10/7 Fjends herredsting afgør en strid mellem hr. Christiern Nielsen, sognepræst til Vroue og Resen, og bønderne i Resen om en eng i Resen mark, som bønderne gjorde krav på, men som i mere end 50 år havde været brugt af præsterne i Resen til vin og oblater.

Perg. 4 bevarede segl (utyd.) og 3 perg.remme
Dipl. Vib. 207 (m. dato 17/7)
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Vroue s. 1 – L 241

Simested kirke

1551 23/8 Atten mænd afgiver vidnesbyrd, at en eng på Kastrup kær tilhører Evildrup præstegård, som derimod ingen eng har på Evildrup mark.

Rester af 17 segl og bomærker (påtrykt i 3 rækker)
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Evildrup kald 1,2 – L 253

Hersom kirke

1548 25/7 Præsterne i Rinds h. bevidner, at de i Hersom kirke har læst i en gammel messebog om kirkens indvielse ved biskop Eskil og hvilke ejendomme, der tilhører Hersom kirke.

Beskad. Rester af 5 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 262
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Rinds h., Hersom kald 2 – L 181
Allerede på et tidligt tidspunkt er der klæbet et ekstra ark papir på bagsiden af

brevet; herpå findes tinglæsningspåskr., at brevet er læst på Rinds h.ting mandag den 6. juni 1569, 2. nov. 1583, 5. juni, 3. juli og 7. aug. 1648 samt en yngre påskr.: Laugheffd paa aalgarden 1673.

Ørum kirke

1544 17/6 Sønderlyng herredstingsvidne givet hr. Jens Ravn, sognepræst til Ørum kirke, om en vejret over hans gård langs med kirkegården og sydpå til adelvejen.

Rester af 4 påtrykte segl
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Sønderlyng h., Ørum kald 6 – L 319

Nørbæk og Sønderbæk kirker

1 1517 17/5 Sønderbæk sognevidne givet hr. Peder Bleg, at en jord mellem kirkegården og Bæk præstegård har været indgærdet ukæret til præstegården i mere end 50 år.

Beskad. Rester af 6 forneden påtrykte segl
Dipl. Vibergense 140
RA., Nørbæk k., tidl.: Viborg bispearkiv, Sønderlyng h., Nørbæk kald 2 – L 229-1
Samt. påskr.: Breff paa Sønderbegs preste gaardt.

2 1537 14/8 Sønderlyng herredstingsvidne, givet hr. Peder Bleg, præst i Nørbæk, om 3 fjerding jord til Nørbæk præstegård.

Rester af 4 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 210
RA., Nørbæk k., tidl.: Viborg bispearkiv, Sønderlyng h., Nørbæk kald 3 – L 229-2

3 1555 21/5 Sønderlyng herredstingsvidne givet væbner Anders Blik om „Toss kyer" og „Vesther kyelde", som tilhørte hele byen.

Rester af 4 forneden påtrykte segl
Dipl. Vib. 313 (udtog)
RA., Nørbæk k., tidl.: Viborg bispearkiv, Sønderlyng h., Nørbæk kald 4 – L 229-3

Brandstrup kirke

1530 21/7 Middelsom herredstingsvidne om markskel mellem Brandstrup og Rind marker.

Perg. 7 bevarede segl
Reg.Dan. *12841
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Brandstrup kald 1 – L 117
Læst på Middelsom h.ting 20. sept. 1621 og 6. maj 1641.

Vindum kirke

1537 9/8 Middelsom herredstingsvidne, givet (sognepræst) hr. Niels Høg i Brandstrup, at sognepræsten i Vindum plejede at bo i en gård øst for Vindum kirke, indtil biskop Erik Kaas bortmageskiftede gården.

Beskad. 4 påtrykte segl
Dipl. Vib. 209
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Brandstrup og Vindum sogne 11 – L 307
Læst på Middelsom h.ting torsdag den 8. juli 1568.

Ø. Velling kirke

1 1526 21/10 Grensten sognevidne, at sognepræst hr. Laurens Jensen i Ø. Velling på birketinget havde tilbudt hr. Predbjørn (Podebusk) at gøre fyldest for sine svin i skoven.

Rester af 4 påtrykte segl
Dipl. Vib. 161
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Ø. Velling s. 18 – L 301-1

2 1532 30/5 Middelsom herredstingsvidne, givet hr. Laurens Jensen i Ø. Velling, at et stykke eng og ellekær har tilhørt præstegården i de foregående præsters tid.

4 påtrykte bomærker
Dipl. Vib. 181
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Ø. Velling s. 3 – L 301-2
Læst på Øster Velling birketing tirsdag den 23. juli 1566.

1532 22/6 se: Viborg bisp og kapitel nr. 171.

3 1539 3/6 Velling birketingsvidne, at en eng i Helstrup mark kaldet Dy eng har været brugt til Ø. Velling præstegård i mands minde.

4 overklæbede bomærker
Dipl. Vib. 216
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Ø. Velling s. 4 – L 301-3
Læst på Middelsom h.ting torsdag den 5. juli (15)78.

4 1545 3/2 Ø. Velling birketingsvidne, givet Peder Jensen, sognepræst til Ø. Velling og Grensten kirker, at en gård i Grensten var ret præstegård.

3 overklæbede bomærker
Dipl. Vib. 250 (med dato: 1546 9/2)
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Ø. Velling s. 6 – L 301-4

5 1547 21/6 Ø. Velling birketingsvidne, givet præsten hr. Niels Truelsen om Døy eng, som har været brugt til Ø. Velling præstegård i mands minde.

3 påtrykte bomærker
Dipl. Vib. 259
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Ø. Velling s. 4 – L 301-5

Grensten kirke

1545 3/2 se: Ø. Velling kirke nr. 4.

1551 22/11 Grensten sognevidne givet sognepræsten hr. Niels Truelsen, at den gård Clement Persen bebor, er ret præstegård.

4 forneden påklæbede bomærker
Dipl. Vib. 284
RA., tidl.: Viborg bispearkiv, Middelsom h., Ø. Velling kald 6 b – L 167

C. Købstadkirker

Udover stiftsstaden fandtes der i middelalderen ikke andre købstæder i Viborg stift end Skive og Ålborg, hvoraf sidstnævnte blev overflyttet til Vendelbo stift, jfr. foran s. 99 og 121 ff. Nibe opnåede vel ikke egentlige købstadsprivilegier, men dog birkeret 1545. Et enkelt brev vedrørende kirken er registreret nedenfor. Fra Viborg er der ingen originalbreve bevaret fra byens 12 sognekirker og St. Laurentii kapel.

Nibe kirke

1 1484 2/5 Kong Hans' retterting tildømmer Jens Brun, præst i Nibe, engen Bosdal mod at afholde den fastsatte gudstjeneste.

Perg. Seglet tabt
Rep. 5454
RA., Nibe by (kirke), tidl.: Viborg bispearkiv, Hornum h., Nibe kald 4 a og b
Sst. en vidisse af Hornum herredsting 29. marts 1647 givet hr. Niels Pedersen i Nibe.

2 1550 25/10 Viborg landstingsdom, at en strid mellem Hartvig Thomsen til Palsgård, og præsten Hans Hjort om Hornum mark indankes for kongen.

Rester af 4 påtrykte segl
RA., Nibe by (kirke), tidl.: Viborg bispearkiv, Hornum h., Nibe kald 22

Skive kirke

1 1539 17/10 Skive bytingsvidne givet sognepræsten Mads Daubjerg, at der hidtil kun har boet kapellaner i byen, og præstegården var i Resen.

Spor af 7 påtrykte segl
RA., Skive by (kirken), tidl.: Viborg bispearkiv, Hindborg h., Skive kald 9

2 1542 10/6 Christian 3. overlader sognepræsten i Skive, hr. Mads Daubjerg, kronens del af tienden i Skive s., indtil der kan skaffes ham en præstegård, da præstegården i Resen er lagt til Hald slot.

Påtrykt segl
RA., Skive by (kirken), tidl.: Viborg bispearkiv, Hindborg h., Skive kald 11
Sst. en attesteret afskr. fra 1600-tallet.

3 1555 18/9 Borgmester Jens Skriver i Viborg og superintendent Keld Jul m. fl. udskyder pådømmelsen af en strid mellem sognepræsten i Skive, hr. Peder Jul, og sognepræst hr. Jens Mikkelsen i Hem angående nogle tiender.

Rester af 7 påtrykte segl
RA., Skive by (kirken), tidl.: Viborg bispearkiv, Hindborg h., Skive kald 15

D. Klostre

I Viborg stift fandtes kun to betydelige landklostre: Vitskøl, grundlagt 1158 af Valdemar den Store til brug for cisterciensermunke, og augustinerklostret i Grinderslev. Stiftets øvrige klostre – bortset fra klostrene i Ålborg, som er behandlet under Børglum stift – var koncentreret til Viborg by og dens umiddelbare omegn. St. Marieklostrets augustinerkorherrer udgjorde domkapitlet, og i nær tilknytning hertil fandtes to augustinernonneklostre, St. Botulfs kloster i selve byen og St. Margrete kloster i Asmild. Byen havde som andre stiftsbyer både et franciskaner- og et dominikanerkloster samt et johaniterkloster. Derimod er et helligåndshus mere tvivlsomt. St. Mikkels hospital synes ligesom St. Jørgensgård beregnet for spedalske. Som i Børglum stift fandtes der ingen munkeklostre tilhørende benediktinerordenen derimod to nonneklostre, Sebber og Ørslev.

Klosterarkiverne er kun yderst fragmentarisk overleveret.

Vitskøl kloster

Munkekloster af cistercienserordenen, grundlagt 1158 af Valdemar den Store som tak for, at han undslap blodbadet i Roskilde og siden sejrede i slaget på Grate Hede. Abbed og munke blev hentet fra det svenske kloster Varnhem og suppleret med munke fra Esrom. Som økonomisk grundlag for klostret skænkede kong Valdemar landsbyen Vitskøl, der tilhørte hans fædrene arv. Klostret fik senere en række private og kongelige donationer, bl. a. skænkede Valdemar Sejr Sundby på Mors. Desuden ejede klostret mellem 5 og 10 landsbykirker. Klostret købte 1219 en fjerdedel af øen Læsø af Viborg domkapitel, hvorefter kapitel og kloster ofte lå i strid om grænserne, indtil klostret 100 år senere lod handelen gå tilbage for at kunne skaffe likvid kapital til fornyelse af sine privilegier.

Vitskøl fortsatte en tid efter reformationen under abbeder/forstandere, der blev ved med at holde latinskole til 1563 og desuden virkede som lutherske præster. Abbed Anders Andersen resignerede 1569, da Christian 3. pantsatte klostret til Henrik Gyldenstjerne. 1575 mageskiftede kronen klosterbygninger og gods til rigsråd Bjørn Andersen (Bjørn), der gav gården navnet Bjørnsholm.

Arkivet er næsten fuldstændigt gået tabt, kun et par enkelte originalbreve er bevaret. Et tingsvidne fra 1504 (Rep. 10209) er bevaret i en

vidisse af 30. aug. 1572 i Henrik Gyldenstjernes arkiv. I 1499 blev alle klostrets privilegier – ca. 30 dokumenter – vidimeret af en notar. Dette håndskrift, der undertiden omtales som „Vitskølbogen", er gået tabt, men kendes gennem sene sekundære afskrifter, jfr. Rep. IV s. 69 og VIII s. 112–113.

1 1221 u. d. Provst Johannes og Viborg kapitel slutter forlig med abbed Johannes og konventet i Vitskøl kloster angående Læsø.
Lat. Perg. 1 tabt segl og 1 seglfragm.
Rep. 100, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 198
RA. – L 88-1
Jfr. Viborg kapitel nr. 3, ovenfor s. 153

2 1422 [18–24?]/12 Christoffer i Svenstrup anerkender at have 2 brydegårde (?) og noget jord i pant af abbed Henrik og konventet i Vitskøl kloster.
Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 5991, Gld. Dipl. 2 rk. II 203-04
AM. II, 16
Brevet stammer muligvis fra Vitskøl klosters arkiv.

3 1494 30/1 Kong Hans stadfæster overfor abbed Henrik i Vitskøl kloster Hvitbo herredstingsvidne af 29. sept. 1492 om markskel mellem Gøl og Fristrup.

Grinderslev kloster

Grundlagt i midten af 1100tallet for augustinerkorherrer, som i 1176 opnåede broderskab med kannikerne i Viborg Vor Frue kloster (domkapitlet). Sækulariseringen af Viborg kapitel i 1440 fik næppe anden konsekvens for Grinderslev, end at biskoppen alene fremtidigt havde overhøjheden. Klostrets historie er lidet oplyst, og dets arkiv er gået tabt. Kronen pantsatte klostret i 1542 og bortmageskiftede det i 1581. Udover det nedenfor registrerede lejebrev er der fra klostret bevaret et af de betydeligste danske middelalderhåndskrifter fra 1400tallet med oversættelse af Susos Gudelig Visdoms bog, dele af Thomas à Kempis' Kristi Efterfølgelse, enkelte Gregor- og Bonaventura-tekster samt flere anonyme, mystiske skrifter. Det er et papirhåndskrift i 4° med 361 blade, skrevet af flere hænder; det opbevares nu i Det Arnamagnæanske Institut (AM 783, 4°, Kaalunds Katalog nr. 1916).

1390 30/11 Væbner Jakob Pedersen, høvedsmand i Salling forpagter på livstid Grinderslev klosters gods i Jebjerg s., Nørre h., og en øde gård i Dølby s., Hindborg h., for 7 øre korn årligt.

Lat. Perg. 8 seglsnit
Rep. 3773
RA., gl. sign.: Nørre h. 30 – L 68
Brevet tilhørte 1756 T. Klevenfeldt.

Ørslev kloster

St. Nikolaj kloster i Ørslev, Fjends h., blev grundlagt kort før 1275 formentlig af benediktinernonner. Sognekirken udgør nordfløjen i det delvis bevarede klosteranlæg. Klosteret havde birkeret og må derfor have haft en del gods.

Arkivet befandt sig i en forseglet kiste, da det blev påbudt registreret, uden at resultatet kendes. Nogle år senere blev to brevkister anbragt i kapitelhuset i Viborg, hvor de rimeligvis er gået tabt ved byens brand. Et par breve kendes i afskrift, mens et originalt lensbrev 1558 til Hans Stygge på 8 gårde i Gislum h. synes uden forbindelse med klostret. (LA. Viborg, Ørslev kloster godsarkiv).

St. Botulfs nonnekloster i Viborg

Klosteret anføres i Trap[5], bd. 17 s. 88, som formentlig grundlagt af biskop Niels ved midten af det 12. årh. inde i selve Viborg by, og dets kirke blev indviet til den engelske helgen St. Botulf. Rimeligvis er det dog noget yngre og således yngre end det augustinernonnekloster, der var oprettet før 1166 i Asmild, jfr. G. G. Smith i Kirkehist. Saml. 1973 s. 12–13.

1346 25/4 Tyge Buzel overdrager sin gård i Ørugh samt en del pantegods til St. Botulfs kloster til sjælefrelse for sig selv og sin hustru Bodil.

Lat. Perg. Seglene tabt.
Rep. 2072, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 244
RA., gl. sign.: Nørrejyll. 17 – L 85

Viborg franciskanerkloster og hospital

Af det 1235 grundlagte gråbrødrekloster er endnu bevaret en del af østfløjen af det firefløjede anlæg, mens kirken blev nedbrudt kort efter 1800. Klostrets middelalderhistorie kender vi kun lidt til, men det var herfra

Hans Tausens reformatoriske virksomhed udgik, og munkene blev forjaget allerede 1530. Så tidligt som 1529 fik byen kirken til sognekirke, og klosterbygningerne blev fra 1541 overladt det nyoprettede hospital, som først i 1583 fik en egentlig kgl. fundats. Hospitalet spillede en betydelig rolle som forsørgelsesanstalt, selv om dets landgods blev bortsolgt i løbet af det 17. og 18. årh.

Fra klostertiden er kun bevaret et enkelt brev, mens der for hospitalets senere periode findes et ikke ubetydeligt arkiv i Landsarkivet for Nørrejylland. Kong Hans' beskyttelsesbrev for det middelalderlige St. Mikkels hospital er registreret foran som Viborg kapitel nr. 102.

1 1448 5/1 Peder Harbo tilskøder Viborg gråbrødrekloster en gård i St. Mogens s.

Perg., beskad. 6 perg.remme
Rep. 7757, Dipl.Vib. 37
RA., Viborg (by) franciskanerkloster, tidl.: Viborg bispearkiv, Domkapitlet 96 d

2 1527 29/12 Frederik 1. tillader, at der indrettes hospital i et hus uden for St. Hans kloster.

Perg.
(Dipl.Vib. 166)
RA., Viborg (by) hospital, tidl.: Viborg bispearkiv
Kopi i pk. „Diverse dokumenter", Viborg hospitals arkiv, LA Viborg

1529 23/2 vil blive registreret under Viborg by.

1539 2/4 se: Viborg bisp og kapitel nr. 192.

1539 16/3 og

1541 29/10 om oprettelse af Viborg hospital er kun bevaret i en rettertingsdom af 14. maj 1636.

3 1545 7/2 Christian 3. henlægger Tostrup hovedgård til Viborg hospital og til løn for en doktor el. licentias i medicin.

Orig. tabt, i vidisse 3. okt. 1563
Dipl.Vib.
RA., Viborg (by) hospital, tidl.: Viborg bispearkiv, Hospitalet I, 11

1546 8/7 (Dipl. Vib. 253) vil blive registreret under Viborg by.

4 1550 29/1 Christian 3. henlægger noget forbrudt gods til Viborg hospital.

Perg. Seglet tabt
RA., Viborg (by) hospital, tidl.: Viborg bispearkiv, Hospitalet I, 35

Viborg St. Hans kloster

Johannitterklosteret, grundlagt af munke fra Antvorskov i slutningen af det 13. årh., var byens yngste kloster. Det fik overladt St. Ibs sognekirke og erhvervede efterhånden landgods af et betydeligt omfang. Arkivet er tabt, men et stort antal breve kendes i udtog fra en registratur fra 1574 skrevet af kancellisekretær Jakob Vind, den er trykt ÆA. II 361–92. Nogle breve opbevaredes i Antvorskov og er medtaget i Antvorskov klosterets registratur, trykt ÆA. IV 268–74. Til nogle breve kendes den fuldstændige tekst fra senere afskrifter.

Århus stift

Mens Nørrejylland oprindelig kun havde eet bispedømme, skete ifølge Adam af Bremen i Svend Estridsens tid den opdeling i stifter, som kom til at gælde indtil reformationen og med mindre ændringer også senere. Århus stift var det mindste af de nye stifter, det omfattede de to østjyske sysler Åbo- og Løversyssel.

A. Århus bisp og kapitel

1. Århus bisps arkiv

Ikke blot var stiftet det mindste, men nok også det fattigste af de 4 nørrejyske stifter, idet Århus bispestol ikke synes at have fået del i biskop Odinkars rige gaver. Den første domkirke var viet til St. Nikolaj, den blev senere overladt til dominikanerne, og dele af den indgår i den nuværende Vor Frue kirke. I stedet for at udvide St. Nikolaj kirke lod biskop Peder Vognsen nemlig o. 1200 opføre en helt ny kirke, den prægtige St. Clemens katedral, og indrettede et kapitel med 6 veludstyrede præbender i tilknytning dertil 1203.

Ved reformationen befandt bispearkivet sig dels på Silkeborg og dels på Åkær, som begge tilhørte Århusbisperne. Efter kronens overtagelse af bispegodset blev Silkeborg-brevene – herunder Essenbæk klosters breve – registreret 1558, trykt: Ældste danske Archivregistraturer II s. 1–111. Registraturen over Åkær-brevene er først udarbejdet 1611, og da var en del af arkivet flyttet; den er trykt ÆA. II s. 113–66. Hvad, der måtte være bevaret af disse arkiver, gik vel derpå ind i centraladministrationens arkiver. I den ældre del af bispearkivet, som ved provinsarkivernes oprettelse blev afleveret først til Viborg og siden til Rigsarkivet, er der kun bevaret få middelalderlige originalbreve, derimod er nogle adkomstbreve bevaret gennem forskellige godsarkiver.

2. Århus kapitels arkiv

For tiden indtil 1450 findes kun et enkelt originalbrev og fra middelalderens slutning nogle få. Flere kendes enten i afskrift eller gennem en registratur optaget 1555 og fortsat i den følgende periode. Den er trykt Ældste danske Arkivregistraturer V s. 271–317. Tabet af brevene opvejes

noget af, at vi for Århus' vedkommende har bevaret kapitlets kopibog påbegyndt o. 1313. Det er et stort pergamenthåndskrift i folio, som fra Christian Rantzaus bibliotek er kommet til Universitetsbiblioteket. Det findes nu på Det kgl. Bibliotek i E don. variorum (nr. 53, fol.). Det indeholder både privilegier og adkomstbreve, hvoraf kun 4 er yngre end 1450. Århusbogen er trykt SRD. VI s. 376–519.

I Rigsarkivet findes under Århus kapitel 4 breve yngre end 1559 (1584 11/7, 1597 23/6, 1637 26/4 og 1653 1/7).

1 1386 2/4 To præster og fem verdslige vidner, at væbner Niels Rastorp fik et vidne, at grunden, hvorpå borgen Åkær var bygget, tilhørte ham og hans brødre.
Lat. Perg. 5 seglsnit og rester af 2 perg.remme
Rep. 3517
RA. Århus bisp, gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 9-1
Senere til Århus bisp, jfr. 27. maj 1398.

2 1398 27/5 Væbner Ove Krabbe skøder sin og sin hustru Cecilies ret i Kærsgård, Svinballe og Åkær til biskop Bo i Århus og stadfæster den skødning, der tidligere er foretaget af brødrene Rastorp.
Lat. Perg. Rester af 3 perg.remme, 1 seglsnit
Rep. 4207
RA. Århus bisp, gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 9-2

3 1430 29/7 Domprovst Oluf Pedersen meddeler, at han af sit og sin afdøde søster Ingrid Pedersdatters fædrene gods har indstiftet et alter i St. Clemens kirke i Århus samt en daglig sungen messe til ære for Vor Frue. Patronatsretten overlades til kong Erik og efterfølgende konger.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 6450
RA. C 1 Forh. t. gejstligh., gl. sign.: Da gejstl. sager 11
Da Århus kapitels arkiv iøvrigt er gået tabt, er dette eksemplar rimeligvis overladt kong Erik på grund af patronatsrettighederne.

4 1433 8/10 Domprovst Markvard Skernov i Århus afgør striden mellem ærkedegnen og bymand Mikkel Storm om en gård syd for St. Olufs kirkegård, således at gården tildømmes ærkedegnen på Guds Legems præbendes vegne.
Perg. Seglet tabt
Rep. 6646
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 10-1

5 1437 21/2 Rougsø herredstingsvidne, at hr. Niels Pedersen i Herfølge var uden skyld i Troels Olufsen i Vorres død.

Perg. 1 bevaret og 7 tabte segl
Rep. 6859
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Reg. 69, fasc. 12, 6 – L 10-2

6 1443 8/1 Dansk udfærdigelse af Kristoffer af Bayerns og ærkebiskop Hans Laxmands afgørelse om gennemførelsen af tiendens tredeling i Jylland ligesom i de andre landsdele.
Perg., beskad. Det oprindelige antal seglsnit usikkert, rester af 8 (?)
Rep. 7304 B (med dato 7/1) – reg.: ÆA. V 277
RA. Århus bisp, tidl.: Århus bispearkiv, 1. reversal f. nr. 2 – L 9-3
Vedlagt afskrift (18. årh.).

7 1446 13/11 Kristoffer af Bayern forbyder alle at forurette biskop Ølrik, hans kirke, præsteskab eller tjenere.
Perg. Seglsnit
Rep. 7634 – reg.: ÆA. V 278
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 116 nr. 280 a – L 9-4

8 1454 15/5 Christian 1.s forordning, at ingen må gæste anden mands tjenere.
Perg. Seglsnit
Rep. 356 E, Reg.Dan. 3917 – reg.: ÆA. V 279
RA. Århus bisp, 1. rev. f. 116 nr. 288 – L 9-5
Et andet eksemplar findes i Ribe kapitels arkiv.

9 1458 13/9 Christian 1.s rettertingsdom mellem biskop Jens i Århus og ridderne Erik Ottesen og Otte Nielsen (Rosenkrantz).
Perg. Seglfragment
Rep. 889, Reg.Dan. *6130
RA. Pr.ark., Otte Nielsen Rosenkrantz
Århus bisps eksemplar? (jfr. Rep.). Senere fra Ryomgård godsarkiv indsendt til Danske Kancelli.

1461 1/2 ÆA. V 308, er registreret under Århus by efter byens eksemplar.

10 1470 25/3 Poul Nielsen i Holbæk pantsætter sin og sin søsters rettighed i 3 agre i Rougsø til Århus domkirke, så de kan bruges til Holbækgård i 120 år, før de indløses.
Perg. 3 bevarede bomærker og 1 fragm., de øvrige segl tabt
Rep. 2730
RA. Holbækgård godsarkiv (erhvervet 1931)
Brevet har oprindelig hørt hjemme i Århus bispearkiv.

11 1473 3/11 Brødrene Anders Nielsen, sognepræst i Levring, og Mads Nielsen, væbner, sælger og skøder en gård i Søby, Albøge s., S. Djurs h., til biskop Jens i Århus.
Perg. 8 seglsnit
Rep. 3329
RA. Århus bisp, gl. sign.: Lysgård h. 32 – L 9-6

12 1482 4/9 Væbner Johan Pors af Helstrup forhøjer over for den udvalgte biskop i Århus, Eiler Madsen, pantesummen for en gård i Rejstrup, Sønderlyng h., og en gård i Helstrup i Middelsom h., som var pantsat til biskop Jens.

Perg. 1 utydeligt segl, de øvrige tabt
Rep. 5073
Arkivet på Sierhagen
Senere til Fussingø godsarkiv, anført i registratur 1702.

13 1484 10/4 Kong Hans stadfæster Christian 1.s fritagelse for byskat for 3 grunde i Århus tilhørende Århus kapitel.

Perg. Seglet tabt
Rep. 5440
RA. Århus kapitel, tidl.: Århus bispearkiv, 1. reversal f. 121 nr. 16 – L 10-3

1485 8/3 ÆA. V 308, er registreret under Århus by efter byens eksemplar.

14 1486 2/3 Væbner Aksel Jakobsen af Støvringgård forhøjer biskop Eilers pant i en gård i Skalmstrup, Tved s., (Nør)hald h.

Perg. 2 bevarede segl og 3 perg.remme
Rep. 5838
RA. Århus bisp, gl. sign.: Nørhald h. 46 – L 9-7

15 1487 8. el. 15/1 (?) Horns herredstingsvidne om sandemændstog i Egå.

Perg. 3 seglremme og 4 seglsnit
Rep. 6015
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-8
Brevet er dateret „snapsting", derfor er der usikkerhed m.h.t. datoen; det er senere kommet til Århus bispearkiv.

16 1492 u. d. Hans Henriksen i Ravnkilde giver over for Henrik Knudsen (Gyldenstjerne) afkald på den ager og eng i Andrup, som de har trættet om.

Perg. Rester af 11 perg.remme
Rep. 7339
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-9
Senere til Århus bispearkiv.

17 1495 17/6 Forbud udstedt af officialen og en kannik i Århus til hr. Jens i Skyde, d.v.s. Skivholme, mod at lade hugge ved i Trollerup skov.

Rester af 2 forneden påtrykte segl
Rep. 7921
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 10-4

18 1495 5/11 Biskop Niels Clausen i Århus kvitterer bispedømmet for

indløsning af 2 gårde, som han havde i pant af Erik Vesteni, og oplader dennes pantebrev til bispedømmet.

Perg. Rest af seglrem
Rep. 7994
RA. Århus bisp, gl. sign.: Danske Selskabs membraner – L 9-10
Købt 1837 af overkrigskommissær Øst.

1496 22/2 og 5/3 ÆA. V 309 er registreret under Århus by, da kun byarkivets eksemplarer findes bevaret.

19 1497 11/8 Ridder Oluf Stigsen (Krognos) af Bollerup pantsætter forskelligt gods i Bjerre h. i Jylland til biskop Niels Clausen i Århus for en gæld til bispedømmet på 500 rinske gylden.

Perg. 7 bevarede segl
Rep. 8449
RA. Århus bispearkiv, gl. sign.: Bjerge h. 38 – L 9-11
Gennemskåret, vel senere tilbagegivet til Oluf Stigsens arkiv.

20 1499 25/11 Vrads herredstingsvidne om skovskel i Åle skov mellem kirken og bonden.

Perg. 5 bevarede segl og 1 seglrem
Rep. 8948
RA. Århus bisp, tidl. Århus bispearkiv, 5. rev. s. 110 nr. 11 – L 9-12

21 1500 27/1 Ebeltoft bytingsvidne om lovhævd for St. Clemens domkirke i Århus på Skovgård og en enemærkeskov.

Perg. 6 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 9024
RA. Århus bisp el. kapitel, gl. sign.: Sønderhald h. 51 – L 9-13

22 1503 30/7 Abbed Jon i Essenbæk kloster mageskifter med biskop Niels Clausen af Århus, hvorved bispen får en gård i Lemmer, Lime s.

Perg. 1 seglfragm. og 1 tabt segl
Rep. 9893
RA. Århus bisp, gl. sign.: Sønderhald h. 52 – L 9-14

23 1503 18/8 Peder Knudsen, sognepræst i Hassing kirke, sælger og skøder en jord i Ebeltoft til Per og Erik Eriksen.

Perg. 6 tabte segl
Rep. 9905
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-15

24 1504 18/6 Laurids Pedersen, præst, erklærer på Henrik Krummediges vegne at have modtaget en sum penge af biskop Niels Clausen af Århus.

Perg. Seglet påtrykt forneden
Rep. 10098
RA. Pr. ark. nr. 1891 Niels Clausen Skade

25 1507 29/4 el. 6/5 Århus bytingsvidne, at Anders Grøns enke tilskødede rådmand Oluf Pedersen sst. sin rettighed i en gård ved åen.
Perg. 6 tabte segl
Rep. 10799
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-16

26 1508 11/10 Framlev herredstingsvidne, at 2 gårde i Trollerup, Trollerup mølle m. m. hører til Århus kapitel.
Perg. 8 tabte segl
Rep. 11109
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 22 litra H – L 10-5

27 1509 1/10 Lysgård herredstingsvidne, at Erik Westenis pantebrev på 2 gårde i Højberg blev læst.
Rester af 5 påtrykte segl
Rep. 11347
RA. Århus bisp, gl. sign.: Nørrejylland 216 – L 9-17

28 1512 1/6 el. 15/9 Søren Clausen i Vadsted sælger og skøder en gård i Voldby til kannik Jens Eriksen i Århus.
Perg. 5 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 12212
RA. Århus bisp, gl. sign.: Å. bispearkiv, 2. rev. f. 36 nr. 10 – L 9-18
Datoen er „die Nichomedis"; brevet synes uden forb. med det gods i Voldby, der er omtalt i Silkeborg-registraturen, det stammer snarest fra kapitlets arkiv.

29 1514 17/6 Christian 2. stadfæster tidligere kongers privilegier for Århus biskop og kapitel.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 5753 – reg.: ÆA. V 282
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 116 nr. 280 b – L 10-6
En kopi fra ca. 1650 findes i LA. Vib. – C 3-2216

30 1514 19/9 Horsens bytingsvidne at der skal erlægges en afgift til Bygholm af fiskevogne.
Perg. 3 bevarede segl og 1 tabt
LA. Vib., Perg.saml., Århus bispearkiv (2. rev. f. 39 litra K)

31 1524 8/8 Frederik 1. stadfæster alle kongelige privilegier for Århus biskop og kapitel.
Perg. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 282
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 115 nr. 266 – L 10-7

32 1525 20/3 Frederik 1. forbyder Randers og andre købstæder i Århus stift at lægge nye skatter på gejstligheden.
Spor af segl bagpå
Reg.: ÆA. V 283
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 117 nr. 298 – L 9-19

33 1531 19/6 Hasle herredstingsvidne, at Århus biskops official Peder Eriksen forkyndte indløsning af „Grauinges" byggested og Simdrup mark.
Spor af 5 påtrykte segl
RA. Århus kapitel, afleveret fra Norge 1939 – L 10-8

34 1533 17/4 Vidisse af Ebeltoft bytingsvidne af 7. april 1533 om årets fastelavnsfest.
4 påtrykte segl og bomærker
Reg.Dan. 8182
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 10-9

35 1537 4/9 Christian 3.s forbud mod at besvære kapitel og gejstlighed i Viborg med rytter- og landsknægtehold.
Samt. kopi
Jfr. ÆA. V 287
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 117 nr. 292 – L 10-10 – C 3 – 2218

36 1537 15/10 Jesper Tordsen til Hørbylunde sælger og skøder Erik Banner til Asdal halvdelen af Spangerhede i Uge s. og 1/3 af en gård i Toreby.
Perg. Seglene tabt
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-20

37 1538 24/9 Christian 3. stadfæster Århus kapitels privilegier.
Perg. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 285
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 115 nr. 264 – L 10-11

38 1539 14/6 Christian 3. beder Århus kapitel lade ærkedegn Jesper Brockmand, som gør tjeneste ved mønten i København, nyde sine indtægter, som om han var residerende.
Spor af brevlukkende segl
Reg.: ÆA. V 289
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 113 nr. 236 – L 10-12

39 1541 22/10 Christian 3. befaler Århus kapitel at sende en student til universitetet på kapitlets bekostning.
Spor af brevlukkende segl
Reg.: ÆA. V 290
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 106 nr. 127 – L 10-13

40 1543 26/9 Oluf Glob til Vellinggård pantsætter gården Stade og en gård i Vennebjerg til Erik Banner, høvedsmand på Kalø.
Perg. Seglene tabt
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-21

41 1545 14/4 Christian 3. henlægger et præbende ved domkirken i Århus til underhold for skolen og skolemesteren sst.

Perg., beskad. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 285; Dan.Kanc. Reg. 278
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 117 nr. 304 – L 9-22

42 1545 19/4 Christoffer Pallesen til Jershave sælger og skøder til Erik Eriksen (Banner), høvedsmand på Kalø, en gård i Assendrup, Vedslet s., Voer h.
Perg. 3 tabte segl
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-23

43 1545 21/9 Hornum herredstingsvidne, at en gård i Bonderup har haft og brugt halvdelen af Bonderup mark.
Perg. Seglene tabt
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-24

44 1546 1/2 Christian 3. stadfæster Århus kapitels udlæggelse af gods til underhold for skolemesteren i Århus.
Perg. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 315; Dan.Kanc. Reg. 282
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 115 nr. 265 – L 9-25

45 1546 13/6 Christian 3. fastsætter, at gejstlige ved Århus domkirke skal residere selv eller ved deres prokuratorer dèr.
Perg. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 286; Dan.Kanc. Reg. 291
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 112 nr. 224 – L 10-14

46 1546 19/6 Christian 3. befaler Århus kapitel at nedbryde domkirkens spir, som er skrøbeligt.
Seglet påtrykt bagpå
Reg.: ÆA. V 287
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 103 nr. 94 – L 10-15

47 1546 22/6 Ning herredstingsvidne om tinglæsning af beskyttelsesbrev af 13. juni 1546 for Århus kapitels gods.
Rester af 3 påtrykte segl
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 10-16

48 1546 28/6 Hald herredstingsvidne som nr. 47.
5 påtrykte segl
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 10-16

49 1546 17/12 Storvorde birketingsvidne, at Århus kapitels bønder i Dokkedal har frit fiskeri fra stranden.
Beskad. Rester af 4 påtrykte segl
RA. Århus kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 10-16

50 1548 13/2 Hatting herredstingsvidne, at Erik Banner og hustru fik lovhævd på gods i Stenderup, Hedensted og Korning sogne, som de fik i erstatning af Christian 3. for det gods, de mistede i den svenske fejde.

Perg. 12 tabte segl
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 120 nr. 5 – L 9-26

51 1548 20/2 Hatting herredstingsvidne givet hr. Hans i Ørum om en humlegård, som har tilhørt hans præstegård også i de to foregående præsters tid, og om præstegården i Daugård.
Spor af 4 påtrykte segl
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 5. rev. s. 105 nr. 1 a, 2 – L 9-27
Jfr. Åkær-registraturen ÆA. II 164 (A 450).

52 1550 28/4 Hornum herredstingsvidne om rebning af Bonderup mark.
Perg. 9 tabte segl
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 121 nr. 21 – L 9-28

53 1551 10/2 Christian Christiansen i Brendstrup lejer af Philip, kannik i Århus, 4 stykker jord på Brendstrup mark, som hører til præstegården i Tilst.
2 påtrykte segl
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 103 nr. 97 – L 9-29
Vedlagt findes en kopi af skøde 1695 13. dec. fra Christian 5. på jus patronatus til Dalbyover.

54 1552 12/4 Christian 3.s missive til Århus kapitels tjenere om at lade deres lejere nyde årets afgrøde.
Rest af brevlukkende segl
Reg.: ÆA. V 291; Kanc.Brevb. 144
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 103 nr. 95 – L 10-17

55 1552 15/4 Christian 3. påbyder, at der ydes jordskyld af Århus kapitels gårde og jorder i byen.
Rester af påtrykt segl bagpå
Reg.: ÆA. V 288
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 116 nr. 278 – L 10-18

56 1552 5/5 Christian 3. tillader Mads Lang, superintendent i Århus stift, at overtage et vikarie ved domkirken.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. *2363, Kanc.Brevb. 153
RA. Århus bisp, gl. sign.: Å. 69 – 9-30

57 1552 15/10 Anne Simensdatter i Knudstrup, Niels Thomsens enke, overdrager Erik Banner til Asdal al sin rettighed i Skovgård, Valsgård s., Hindsted h.
Perg. 5 tabte segl
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-31

58 1552 2/12 Christian 3. befaler Århus kapitel at betale til kongens bygmester for opbygningen af domkirkens spir.
Brevlukkende segl

Reg.: ÆA. V 291
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 109 nr. 174 – L 10-19

1553 23/10 se: Tørslev kirke.

59 1555 9/5 Christian 3.s klemmebrev for Århus stift.
Perg., beskad. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 312
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 32 nr. 172 – L 9-32

60 1556 8/1 Christian 3. befaler Århus kapitel at overlade til fogeden på Knardrup, hvad kapitlet måtte skylde til universitetet.
Spor af brevlukkende segl
Reg.: ÆA. V 293
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 112 nr. 222 – L 10-20

61 1556 16?/1 Jerslev herredstingsvidne om markskel mellem Hjelmsted mark og Vester Mellerup mark.
Perg. 9 tabte segl
RA. Århus bisp?, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 122 litra H – L 9-33

62 1557 20/12 Christian 3. påbyder, at alle, der besidder præbende eller vikarie ved Århus domkirke, skal residere ved kirken, medmindre de tjener i kongens kancelli eller studerer ved et universitet.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *3208 – reg.: ÆA. V 293; Kanc.Brevb. 149
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 112 nr. 226 – L 10-21

63 1558 12/3 Christian 3. beder Århus kapitel tillade, at ærkedegn Jesper Brockmand under sin sygdom bliver boende i København uden at miste sine friheder ved kirken.
Spor af brevlukkende segl
Kanc.Brevb. 167
RA. Århus kapitel, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 114 nr. 245 – L 10-22

64 1558 12/9 Christian 3. henlægger en del af kronens tiende af Gåsevad s., Fjäre h. til skolemesteren i Mariager.
Perg. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 315; Kanc.Brevb. 205
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 53 nr. 2 – L 9-34

65 1558 6/12 Christian 3. fastsætter, at 3 præbender og et vikarie skal lægges til sognepræsternes, kapellanernes og degnenes indtægter ved første vakance.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 1643, Kanc.Brevb. 227
RA. Århus bisp, tidl.: Å. bispearkiv, 1. rev. f. 103 nr. 93 – L 9-35

B. Landsbykirker

På grund af stiftsarkivets ringe bevaringsgrad kan det ikke forventes, at ret mange landsbykirkebreve er bevaret ad denne vej. Et brev fra 1551 om jord tilhørende præstegården i Tilst – kirken var fra 1215 annekteret til et præbende i domkirken – er registreret som Århus bisp og kapitel nr. 53. Enkelte originalbreve vedrørende andre kirker er registreret i det følgende. Nogle få aflads- og adkomstbreve haves i afskrifter eller tryk fra det 17. og 18. århundrede, det gælder således Lyngby kirke 1333 14/4 (Rep. 1651), Hornslet kirke 1355 25/3 (Rep. 2439), Harlev kirke 1480 19/1 ? (Rep. 4569), Ålsø kirke 1481 23/11 og 1482 30/11 (Rep. 4930 og 5119) og Skød kirke 1485 28/10 (Rep. 5757).

For Stilling kirke, Hjelmslev h., findes et originalbrev fra 1567 i Rigsarkivet (L 277).

Sall kirke

1 1520 23/3 Biskop Niels Clausen af Århus overdrager præsten Jens Pedersen sognekirken i Sall, som er blevet ledig ved hr. Oluf Hinds død.
Lat. Perg. Seglet bevaret
RA., gl. sign.: Hovlbjerg h. 48 – L 251-1

2 1521 7/4 Sall sognevidne givet sognepræst Jens Pedersen om forlig mellem ham og Frans Jensen om stedsmål og sædekorn m.v.
Rester af 5 påtrykte segl og bomærker
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 251-2
Har tilhørt B. C. Sandvig.

3 1524 22/10 Frederik 1. stadfæster en landstingsdom, hvorefter hr. Jens Pedersen, sognepræst i Sall, frikendes for at have slået Jens Olufsens datter Anne Jensdatter, så at hun døde.
Perg. Seglet bevaret
RA., gl. sign.: Hovlbjerg h. 47 – L 251-3
Under plica: Ad mandatum domini regis proprium. – Læst på Hovlbjerg herredsting to. den 23. juni 1552.

Øster Tørslev kirke

1 1516 10/6 (Nør)hald herredstingsvidne om Anders Eskesens lovhævd på jord i Ilshøj til præstegården.
Perg., beskad. 5 helt el. delvis bevarede segl og bomærker, 3 perg.remme
RA., gl. sign.: Da. Selskabs membraner – L 295-1

Sm. med de to flg. papirsbreve skænket til Da. Selskab 1757 af hr. Irgens i Skibsted. – Ilshøj blev 1796 flyttet fra Nørhald til Gerlev h.

2 1550 14/4 Gerlev herredstingsvidne givet hr. Niels Jensen Høg med en vidisse af det sognevidne af 2. dec. 1548, han havde æsket om rebning af jord i Ilshøj mark til præstegården.

Beskad. Spor af 4 påtrykte segl
RA., L 295-2

3 1551 1/6 Gerlev herredstings dom, at en fjerding jord på Ilshøj mark med rette tilhører hr. Niels Høg og Tørslev præstegård.

Beskad. Spor af 1 segl
RA., L 295-3

Vester Tørslev kirke

1553 23/10 Christian 3. henlægger kronens del af tienden af Tørslev og Svendstrup sogne til underhold for hr. Jens i Tørslev.

Kongens underskrift og overklæbet segl.
Kanc. Brevb. 266
RA., tidl. Århus bispearkiv 1. rev. nr. 68 – L 296

Galten og Erslev kirker

1 1531 4/7 Galten herredstingsvidne givet Wolf Litt i Vivild med vidisse af 21. april 1448 om bortleje af jord tilhørende Erslev kirke.

Perg. 5 bevarede segl og bomærker
Rep. 7776
RA. Pr. ark. kron. rk., gl. sign.: Galten h. 37

2 1552 10/1 Chr. 3. overlader hr. Christoffer Simonsen, sognepræst i Galten, noget gods, som har tilhørt den nedbrudte Hinge kirke.

Overklæbet segl bagpå
Kanc. Brevb. 112 (med dato 11/1)
RA. Galten kirke, tidl.: Århus bispearkiv 2. rev. 42 – L 161
Paraferet af kansler Johan Friis. Læst på Galten herredsting ma. 7. okt. 1661, ti. 14. sept. (16)86 og ti. 26. juli (16)87.

Vivild kirke

1462 9/5 Sognevidne æsket af hr. Peder Tordsen i Vivild angående en mølle.

Spor af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 1462
RA. Hevringholm gods
Oprindelig hjemmehørende i Vivild kirkes arkiv.

Skivholme kirke

1542 2/6 Christian 3. stadfæster et mageskifte om jord til Holme præstegård.

Perg. Seglet bevaret
RA., gl. sign.: Framlev herred 32 – L 259

Viby kirke

1526 11/11 Frederik 1. tillader hr. Svend Mogensen at annektere Viby kirke til St. Karine hospital i Århus, når den nuværende sognepræst hr. Niels dør; men at kirken efter hr. Svend Mogensens død frit skal komme tilbage til kronen.

Perg. Segl bevaret
Fr. I.s Reg. 120
RA., gl. sign.: Ning herred 1 – L 303

Odder kirke

1555 4/3 Hads herredstingsvidne givet hr. Severin, præst i Odder, ang. en strid med Christen Steen og Oluf Brockenhus om noget korn.

Rester af 3 forneden påtrykte bomærker
RA., gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 231

C. Købstadkirker

Stiftsbyens sognekirker var annekteret til Århus kapitel, og deres breve er gået tabt sammen med bispearkivet. I det velbevarede byarkiv findes en kvittering og et pantebrev fra St. Gertrudsgildets arkiv, 14. aug. 1499 (Rep. 8870) og 10. dec. 1504 (Rep. 10208), de vil blive registreret sammen med det øvrige byarkiv.

Fra stiftets øvrige købstæder er der heller ikke bevaret ældre kirkearkiver. Et brev af 9. dec. 1558, hvorved Christian 3. anviser indtægter til sognepræsten i Grenå samt skolerne i Grenå og Ebeltoft findes kun i kopi i Landsarkivet i Viborg, hvor der findes tilsvarende originalbreve fra Randers. 3. juni 1542 om Randers skole vil blive registreret under Randers bymens brevet om kirken er registreret nedenfor.

Randers kirke

1552 15/2 Christian 3. henlægger jordskylden af en række ejendomme som indtægt for St. Mortens kirkes bygningsfond.

Perg. Seglet tabt
Kanc. Brevb. 119
LA. Vib. Perg.samlingen – Randers kirkes arkiv

D. Klostre

Århus stift er karakteriseret ved talrige klostergrundlæggelser og -omflytninger. Måske blev der i løbet af 1100-tallet grundlagt ikke mindre end 10 benediktinerklostre, deriblandt flere som dobbeltklostre. Nogle af dem fik en kort levetid og forsøg på en fortsættelse som cistercienserklostre mislykkedes i flere tilfælde, kun Øm kl. fik varig betydning. Der var Augustinerkanniker i Tvilum, og i senmiddelalderen stiftedes først et kartheuserkloster i Glenstrup og siden et birgittinerkloster i Mariager. For alle disse godsejende klostre gælder, at deres arkiver er gået tabt, efter at de var blevet registreret i det 16. årh. Da godset i de fleste tilfælde blev lagt under len, hvorfra der findes tidlige jordebøger, er det muligt at rekonstruere klostrenes godsbestand, således som Poul Rasmussen har gjort det i Den katolske kirkes jordegods i Århus stift, Herreklostrenes godshistorie, 1957. Selv om stiftet havde adskillige gamle købstæder, var byklostrene få. I stiftsbyen fandtes et dominikanerkloster, mens der i Randers og Horsens var franciskanerklostre. Alle tre købstæder havde helligåndshuse, men kun i Randers blev det omdannet til kloster. Enkelte breve er bevaret i byarkiverne. Horsens havde yderligere en St. Jørgens gård, hvortil Torsted kirke var annekteret. Kong Hans' stadfæstelsesbrev 1502 (Rep. 9760) er kun bevaret i udtog i et originalt kongebrev 21. april 1569, hvorved kirken overdrages til hospitalet i Horsens, LA. Viborg.

Alling kloster

Alling i Svostrup s., Hids h., tilhørte endnu i Valdemars jordebog kronen, men blev formentlig kort efter skænket til oprettelse af et kloster, da Alling kloster er blandt dem, som betænkes i fru Gros testamente 1268. Som de fleste klostre langs Gudenåen tilhørte det rimeligvis benediktinerordenen, i alt fald blev klostret styret af en abbed. Det synes at have overtaget ikke blot Vejerslev kirke, men tillige gods, der havde tilhørt et så godt som ukendt munkesamfund i Vejerslev; der kendes kun en abbed 1203.

Alling kloster modtog en lang række godsgaver og ejede efterhånden gods i en halv snes herreder. Abbed Hans Lauridsen blev 1538 sognepræst i Grønbæk og Svostrup, begge kirker havde tilhørt klostret. Dets brevkiste kom til Silkeborg slot, hvor arkivet 1580 blev registreret af

kancellisekretær Jakob Vind. Det omfattede langt over 200 breve, fortrinsvis yngre end 1400. Tyve år senere var arkivet endnu på Silkeborg, men er senere gået totalt tabt. Kun af et enkelt brev kendes den fuldstændige ordlyd fra Langebekske afskrifter. Registraturen er trykt ÆA. II 167–94.

1498 18/10 (Rep. 8661) Houlbjerg herredstingsvidne givet abbeden i Alling kloster. – Originalbrevet kom senere til Rosenholm og gik tabt sammen med dettes arkiv.

Mariager kloster

Erik af Pommerns og dronning Philippas interesse for birgittinerordenen er veldokumenteret, og kongen er rimeligvis initiativtager til det fra Maribo grundlagte jyske kloster, som bl. a. fik overladt det gods, som havde tilhørt det nedlagte benediktinernonnekloster i Glenstrup, da et forsøg på at indrette et kartheuserkloster der var mislykkedes. Omkring det nye kloster voksede en by op på samme måde som i Maribo, og hvortil klostret fik købstadlignende privilegier 1449 og 1453. Ved reformationen blev det godsrige kloster et verdsligt hovedlen, men bestod dog som kloster frem til 1588. Kort forinden blev arkivet registreret. Den omfattende registratur tæller op imod 1000 breve, hvoraf næppe mere end 25 stammer fra det tidligere Glenstrup kloster, også kaldet Nørre kloster. Størstedelen af arkivet anses for at være gået tabt i 1600-tallet, enkelte originalbreve findes i Rigsarkivet til dels i forskellige godsarkiver.

1440 7/5 eller 17/9 (Rep. 7076, Reg. Dan. 3647), 1449 4/3 (Rep. 7857, Reg. Dan. 3807) og 1511 6/6 (Rep. 11.809, Reg. Dan. 5468) kendes nu kun fra trykkene i Danske Magazin; 1511 – brevet fandtes endnu 1752 i Mariager kloster. Af 1467 11/11 (Rep. 2317, Reg. Dan. 4317), reg.: ÆA. V 663, 1475 u. d. (Rep. 3783, Reg. Dan. 4029* = *7306) og 1499 2/7 eller 9/10 (Rep. 8839, Reg. Dan. 5168), reg.: ÆA. V 650, findes sekundære afskrifter fra 1700-tallet, men teksterne er næppe bedre end trykkene i Danske Magazin.

1 1343 9/5 Peder Brun pantsætter en gård i Hov til Tord Degn for 3½ mark sølv.
Perg. 1 seglfragm. og 3 seglsnit
Rep. 1974; Dipl. Dan. 3. rk. I nr. 320 – reg.: ÆA. V 660
AM I, 10

Vist senere til Glenstrup kloster og med dettes arkiv til Mariager kloster, jfr. ÆA. V 660-61 (C 24 og 26).

2 1445 8/10 Notarialvidisse af biskop Ølrik af Århus' brev af 5. august 1428, hvorved han overdrager Nørrekloster og nonneklostret i Randers til kartheuserne.
Lat. Perg. med notarmærke
Rep. 6369 og 7557
RA. Mariager kloster – L 73-1
Senere brugt som bind om Mariager lensregnskab 1629.

3 1453 1/9 Anders Frost, sognepræst i Hillerslev, pantsætter en gård på Thyholm til Mariager kloster for en gæld på 8 rinske gylden.
Perg. 1 tabt og 3 bevarede segl og bomærker
Rep. 285, Reg.Dan. 3902
RA. – L 73-2

1457 14/2 (Rep. 697) og 30/9 (Rep. 760), 1460 1/9 (Rep. 1187), 1469 4/9 (Rep. 2640), 1499 28/1 (Rep. 8742), 2/9 (Rep. 8880) og 18/11 (Rep. 8939) samt 1501 28/6 (Rep. 9386) er alle vidimeret 31. august 1612 på Sønderhald herredsting, RA. Gl. Estrup godsarkiv.

1466 6–12/6 (Rep. 2083) se: Ribe bisp og kapitel nr. 438.

4 1479 17/2 Mariager birketingsvidne givet Mariager klosters foged Niels Pedersen med lovhævd på klostrets gods, bl. a. gods, der tidligere har tilhørt Nørre kloster.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 4402 – reg.: ÆA. V 650
RA. L 73-3
1856 foræret til Gehejmearkivet af godsejer, senere konseilspræsident J. Estrup. – Adsk. tinglæsningspåskrifter.

5 1482 29/1 Niels Lykke af Skovsbo skænker en gård i Kolt til Mariager kloster som provente for sin datter Karen.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 4982, Reg.Dan. 3519* = *7662
RA., gl. sign.: Ning h. 14 – L 73-4
Brevet er efter en afskr. med årstallet 1432 anført Rep. 1. rk. 6540 + rett.

1491 21/12 (Rep. 7014) findes kun i afskrift (17. årh.) i RA. Gl. Estrup godsarkiv.

1496 25/10 (Rep. 8240) findes i en dom af Galten herredsting 1. oktober 1583, RA. Brusgård godsarkiv.

6 1499 26/9 Sabro herredstingsvidne, at Mariager kloster tog lovhævd på en gård i Lyngå.

Perg. 1 bevaret segl og 6 seglsnit
Rep. 8898 – reg.: ÆA. V 698
RA. Bidstrup godsarkiv
Formentlig afgivet fra Mariager kloster ved mageskifte 10. april 1621 ml. kron og Knud Gyldenstjerne.

7 1514 3/8 Hindsted herredstingsvidne givet hr. Jakob Lykke, pri i Mariager kloster, om lovhævd på adskilligt af klostrets købegod

Perg. 1 bevaret segl og 5 seglsnit
Reg.Dan. 5788
RA. L 73-5
Aflev. fra Univ.bibl. 1894. – Brevet synes at være et falskneri.

8 1521 26/9 Hindsted herredstingsvidne givet Mariager klosters bu om markskel i Budum mark mellem klostrets gods og Jens Tygese (Seefeld) af Randrup.

Orig. tabt, i vid. 1560 18/4
Reg.: ÆA. V 731
RA., gl. sign.: Hindsted h. 89 – L 73-6

1552 13/3, reg.: ÆA. V 652; klostrets genbrev er bevaret i C
Adk. landgods, Nørrejyll.

Randers franciskanerkloster

Gråbrødreklostret lå ved Østerport. Det var oprettet 1236 og blev ophævet 1530, hvorefter Frederik 1. gav grund og bygninger til Mogens Gøye der overlod kirken til borgerne med forbehold af patronatsretten. 154 kom klostret tilbage til kronen og fungerede derefter som lensslot (Dron ningborg). Kirken fortsatte som sognekirke til 1698. Arkivet har næppe været stort, og kun et enkelt brev er bevaret i Trudsholm godsarkiv.

1504 22/4 (?) Vidisse af Randers byting givet gråbrødreklostret af et gavebrev af 26. marts 1442, hvorved Else Christensdatter af Støvring skænker en gård i Kastbjerg i Gerlev h. til afholdelse af en helligkorsmesse i Randers gråbrødrekloster.

Perg. Seglene tabt
Rep. 10053 (og 1 rk., 7234)
RA. Trudsholm godsarkiv
Brevet er dateret „fer. 2. die Georgii", som snarest er fejl for „ante diem G Georgs dag var en tirsdag i 1504. – Brevet er fulgt med 21. okt. 1504 til Trudsholm.

Randers helligåndskloster og hospital

Fra højmiddelalderen fandtes der i Randers som i de fleste købstæder et helligåndshus med tilhørende hospital. Det lå i St. Mortens s., og det var

rimeligvis i tilknytning til dette, at bystyret i begyndelsen af 1480'erne oprettede et helligåndskapel. Det blev kort efter lagt under helligåndsklostret i Ålborg og dermed indlemmet i helligåndsordenen, og kong Hans skænkede St. Mortens kirke til det nye helligåndshospital. Klostret kæmpede i hele Frederik 1.s regeringstid med dårlig økonomi, men fortsatte de første år efter reformationen under forskellige forstandere. I 1541 blev det ophævet, og dets gods blev sammen med Horsens helligåndshus henlagt til hospitalet i Århus, hvortil de syge skulle overføres. 10. dec. 1558 udstedte Christian 3. imidlertid fundats for et nyt hospital i Randers, som da overtog en del af det tidligere klosters gods.

1 1496 21/11 Ridder Aksel Lavesen (Brok) skænker Randers helligåndskloster 5 gårde i Nørre h. Djurs og en fiskegård ved Randers bro til afholdelse af en ugentlig messe og underhold af tre fattige syge.

Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 8255
RA. Randers helligåndshus, tidl.: Århus bispearkiv 2. rev., nr. 7

2 1500 5/10 Jens Nielsen (Munk) af Restrup stadfæster en tidligere gave til Randers helligåndskloster og skænker det yderligere gods i Lyngå.

Perg. 2 bevarede bomærker, øvrige segl tabt
Rep. 9173
RA., tidl.: Århus bispearkiv 2. rev., nr. 8

3 1510 28/6 Væbner Tyge Jensen (Seefeld) af Dalsgård skænker en gård i Troelstrup til Randers helligåndskloster mod at blive begravet i klosterkirken.

Perg. 5 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 11560
RA., tidl.: Århus bispearkiv 2. rev., nr. 9

4 1515 20/3 Kannik Jens Eriksen i Århus skænker en gård i Voldby til Randers helligåndskloster.

Perg. 3 bevarede segl
RA., tidl.: Århus bispearkiv 2. rev., nr. 12

1552 15/2 se: Randers kirke.

1558 6/12, 10/12 og 12/12. Af kongebrevene angående oprettelse af det nye hospital (Kanc. Brevb. 227, 229 og 232) findes en kopi af fundatsen i Randers hospitals arkiv i LA. Viborg.

Essenbæk kloster

Grundlagt før 1150 i eller ved Randers af Knud Lavards svigersøn Stig Hvide og blev overflyttet hertil ca. 1180. Det modtog i tidens løb mange gaver og havde foruden ejendommene i Essenbæk gods i 25–30 sogne fortrinsvis i egnen mellem Randers og Århus. En af vore få historiske årbøger må antages at stamme fra dette kloster. Den standser ved året 1323 og er rimeligvis afsluttet i 1320'erne, men kendes nu kun i eftermiddelalderlig overlevering. Den er udgivet af Ellen Jørgensen i Annales Danici efter det bedste håndskrift i Uppsala universitetsbibliotek.

Klostret blev kort efter reformationen bortpantet, men indløst allerede 1548 og lagt under Dronningborg len. Klostrets arkiv befandt sig i 1558 på Silkeborg, hvor det blev registreret af kancellisekretær Jakob Reventlow. Registraturen er trykt ÆA. II s. 92–107. De knapt 100 breve er siden gået tabt pånær ganske få, som er bevaret i Gl. Estrup godsarkiv, hvorfra de er kommet til Rigsarkivet.

Sammen med Essenbæk kloster kan have hørt Vor Frue kloster i Randers, grundlagt som benediktinernonnekloster i 1100-tallet og ophævet 1428, kirken fortsatte som sognekirke indtil reformationen.

1 1424 4/9 (Sønder)hald herredstingsvidne givet abbed Mikkel i Essenbæk kloster, at Virring, Flenstrup og (Gl.) Essenbæk kirker med rette tilhører klostret og ligeledes et antal gårde i Essenbæk m. fl. sogne.
Perg. 1 bevaret segl, 4 seglfragm., 2 seglremme og 1 seglsnit
Rep. 6136 – reg.: ÆA. II 92
RA., tidl.: Hist. genealog. arkiv – L 66-1

2 1438 11/3(?) Kong Eriks dombrev givet Essenbæk kloster på dets gods i (Sønder)hald h.
Perg. Seglsnit
Rep. 6932 – reg.: ÆA. II 92
RA., tidl.: Hist. geneal. arkiv – L 66-2
Datoen kan være 11. marts, 10. juni, 23. sept. eller 23. dec., da tampersøndagen ikke er nærmere defineret.

3 1479 1/2 (S.) Hald herredstingsvidne om lovhævd på Essenbæk klosters godsbesiddelser i herredet.
Perg. 9 perg.remme
Rep. 4392 – reg.: ÆA. II 92
RA. L 66-3
Læst på Sønderhald herredsting ma. d. 4. april anno 97.

4 1492 19/1 Kong Hans' stadfæstelse og vidisse af foregående brev.
Perg. Perg.remme

Rep. 7060 – reg.: ÆA. II 92
RA. – L 66-4
Samme påskrift som forrige nr.

Århus dominikanerkloster og hospital

Sortebrødrekloster i Århus var stiftet før 1246, da det fik overladt den tidligere domkirke St. Nikolaj kirke, og selve klosteranlægget blev opført nord for kirken. Klostrets historie er dårligt oplyst, økonomien var dog i alt fald så god, at man kunne magte omfattende byggearbejder på kirken. I nærheden af klostret lå St. Karens (Katrine) gård, der fungerede som hospital for spedalske. Dette hospital fortsatte en tid efter reformationen og fik 1541 stadfæstet sin ret til almissekorn umiddelbart før grundlæggelsen af det nye hospital, som overtog dominikanerklostrets bygninger. Enkelte breve er bevaret, de stammer fra Århus bispearkiv.

1 1488 23/8 Jens Glad, borger i Århus, videregiver en pantsat kålgård vest for Munkebroen til prior Thomas Johansen i Århus sortebrødrekloster.
Perg. 1 bevaret bomærke og 2 tabte
Rep. 6327
RA. Århus sortebrødrekloster, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 5

2 1499 1/7 Peder Pedersen Skomager, borger i Århus, sælger og skøder den ovennævnte kålgård til prior Niels Pedersen Krag i Århus sortebrødrekloster.
Perg. Seglene tabt
Rep. 8838
RA. Århus sortebrødrekloster, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 6

3 1515 28/3 Christian 2. påbyder bønderne i Ning, Hjelmslev, Sabro, Hasle, Framlev, Gern og Houlbjerg h. at udrede det sædvanlige almissekorn til hr. Peder Hjort, forstander i St. Katrine hospital.
Perg. Seglet tabt
RA. Århus Katherine hospital, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 11

4 1541 30/5 Christian 3. indskærper bøndernes pligt til årligt at yde 3 skp. korn til St. Karine hospital i Århus.
Orig. tabt, optaget i tingsvidne 1590 19?/1
RA. Århus Katrine hospital, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 13

5 1541 12/11 Christian 3. fastsætter, at sortebrødrekloster i Århus skal anvendes til et almindeligt hospital, som får tillagt gods tilhørende helligåndshospitalerne i Randers og Horsens.
Perg. Seglet bevaret
RA. Århus hospital, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 16

6 1542 30/4 Christian 3. skænker Århus hospital en eng ved bymøllen.
Perg. Seglet tabt
RA. Århus hospital, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 14

7 1553 1/10 Christian 3. mageskifter en gård i Hasle h. til almindeligt hospital i Århus mod en gård i Støvring h.
Perg. Seglet bevaret
RA. Århus hospital, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 17

8 1558 6/12 Christian 3. henlægger 6 læster korn m. v. af Århusgård til hospitalet i Århus, da dette må afgive gods til det nye hospital i Randers.
Perg. Seglet bevaret
RA. Århus hospital, tidl.: Å. bispearkiv 2. rev., nr. 18

Tvilum kloster

Blandt de yngre klosteranlæg langs Gudenåen er augustinerklostret Tvilum, grundlagt kort før 1250 af biskop Gunner af Ribe. Det var et kannikesamfund udgået fra Dalby kloster i Skåne; i det 14. årh. fandtes der en kort periode et nonnekloster i tilslutning hertil i det nærliggende Søby s. Beliggenheden ved vejen fra Århus til Viborg medførte, at Tvilum var særlig udsat for voldgæstning. Heraf opstod en række stridigheder både med kongemagt og adel. Trods de hårde beskatninger i tiden efter 1500 bevarede klostret sit gods nogenlunde intakt til reformationen, da det straks blev lagt under Silkeborg len. Arkivet blev registreret her 1558, trykt ÆA. II s. 49–62. Det indeholdt da godt 100 breve fortrinsvis fra det 15. årh.

1497 7/2 (Rep. 8342) – reg.: ÆA. II 58. Det af klostret udstedte brev findes i RA. C 6 Adk. landgods, Nørrejylland.

Ring kloster

Benediktinernonnekloster grundlagt før 1200. Det blev ødelagt af ildebrand 1430, men atter genopbygget. Som meget andet klostergods blev det pantsat efter reformationen. Det var endnu beboet af nonner, da Herluf Trolle overtog pantet på sin hustrus vegne. Frederik 2. indløste klostret fra Birgitte Gøye og lagde det under Skanderborg slot, hvortil arkivet blev overflyttet og registreret sammen med andre arkiver 1606. Ring klosters breve kan kun i et vist omfang udskilles fra øvrige breve i Skanderborgske registratur, trykt ÆA. II s. 161–276, og brevene er siden gået tabt.

1405 24/5 (Rep. 4690). Hverken den bevarede original el. den udaterede vidisse synes at stamme fra klostrets arkiv. Arkivbetegnelsen er nu RA. Pr. ark., kron. rk.

Øm kloster

Biskop Eskil af Århus ønskede i 1160 at oprette et cistercienserkloster i Sabro som datterstiftelse af Vitskøl. Stedet fandtes mindre egnet, og den følgende halve snes år forsøgte man sig i Sminge, Veng og Kalø – til dels i nedlagte benediktinerklostre. I 1172 fik klostret sit blivende sted på tangen mellem Gudensø og Mossø. Biskop Svend gjorde en stor indsats for at fremme klosteranlægget, som også nød kongemagtens bevågenhed. Ved midten af 1200-tallet kulminerede klostrets rigdom og magt. Der blev opført nye, større bygninger, men kort efter opstod den bitre og langvarige strid mellem klostret og biskop Tyge af Århus og hans efterfølger. Striden er malende skildret i den fremstilling, som kaldes „Øm klosters krønike". Exordium monasterii Caræ Insulæ. Dette håndskrift, som er bevaret i original, var en del af Christian Rantzaus gave til Universitetsbiblioteket efter den store brand. Det har sign. E don var. nr. 135,4° (Kgl. Bibl.) og er senest udgivet af M. Cl. Gertz i Scriptores minores II 158 ff. Den første del af håndskriftet synes skrevet 1216 og indeholder kopier af en række dokumenter, som har tilhørt klostrets arkiv. Blandt disse dokumenter er vort ældste, bevarede testamente udstedt af biskop Svend 27. aug. 1183 (Rep. 41; Erslev Testamenter nr. 1).

Øm kloster fik lov til at bestå i nogen tid efter reformationen og kom 1538 sammen med de øvrige bestående cistercienserklostre under Sorøabbedens ledelse. 1560 blev klostret ophævet, og godset lagt først til Byggholm og senere til Skanderborg. Frederik 2. opholdt sig den følgende vinter adskillige måneder i klostret, men opgav tanken om at gøre det til lensslot, og bygningerne blev i stedet beordret nedbrudt. I forbindelse med klostrets ophør blev arkivet registreret; den originale registratur skrevet af Jacob Reventlow (†1564) fandtes tidligere i Kgl. Bibl. (NKS. 720 fol), men er nu indlemmet i RA.s samling af ældste danske arkivregistraturer; den er trykt Suhms nye Saml. III 326–35. Der er næsten fuldstændig overensstemmelse med den yngre registratur, som i 1606 blev udarbejdet på Skanderborg, ÆA. I 161 ff.

Et omfattende inventarium fra 1554, altså før sækulariseringen, er af central proveniens (RA.) det findes trykt i Suhms nye Saml. III 302–25.

Fra samme år er den uudgivne jordebog, RA. Reg. 108 A pk. 66, gl. sign.: Da. Saml. 377.

Vissing og Voer klostre

I nabosognene S.-Vissing og Voerladegård fandtes de formentlig som dobbelt klostre oprettede benediktinerklostre Vissing og Voer, hvoraf i alt fald munkeklostret var grundlagt før 1172. Vissing kloster er omtalt enkelte gange i 1200- og 1300-tallet. Det synes at være ramt særlig hårdt af agrar- og befolkningskrisen, hvilket medførte, at biskop Ølrik ophævede det i 1420'erne og henlagde godset under Voer. Munkeklostret var blandt de benediktinerklostre, som senere i det 15. årh. blev omfattet af Bursfelder-reformen. Klostret bestod indtil 1552, men havde fra 1540'erne verdslig lensmand. Før 1560 var klostret brudt ned, og arkivet ført til Skanderborg, hvor det med andre arkiver blev registreret 1606.

Et par breve er bevaret, der er kommet til Rigsarkivet fra Danske Selskab.

1 1476 2/5 Voer birketingsvidne givet Hans Guldsmed af Voer kloster angående en strid om bortfæstning af en gård.
Rester af 3 påtrykte segl
Rep. 3839
RA. Top. Saml. på papir, Tyrsting h., gl. sign.: Danske Selskabs papirer

2 1515 8/6 Christian 2. stadfæster Voer klosters privilegier.
Perg. Seglet bevaret
RA. Voer kloster – L 89

3 1555 1/10 Christian 3. overlader Hans Due, foged i Voer kloster, klostrets gård Nedenskov afgiftsfrit.
Ubeseglet, men med kongens underskrift
RA. Top. Saml. på papir, Tyrsting h., gl. sign.: Da. Selskabs papirer

Ribe stift

A. Ribe bisp og kapitel

Både med hensyn til areal og befolkning var Ribe stift det største af de jyske stifter. Det omfattede de 4 sysler: Har, Varde, Jelling og Almind samt dele af hertugdømmet (Sønder)jylland. Kort efter reformationen blev afgrænsningen til Slesvig stift reguleret på flere punkter og i flere omgange, jfr. VA. VI s. 95–96. Vestslesvig, herunder Vesterland-Før og Amrum syd for den nuværende grænse, forblev dog under Ribe stift til 1864. Stiftsarkiverne er flittigt benyttet af historikere som Terpager, Thorup og Kinch m. fl. En oversigt over Ribe bispearkiv er trykt i Fortid og Nutid V 99–103. Repertoriets arkivoversigter er meget udførlige for Ribe stift. I IV s. 46–49 findes bl. a. sidehenvisninger til Ribe Oldemoder og en indholdsoversigt over 1666-kopibogen, mens der i VIII s. 59–68 gøres nøje rede for David Grønlunds registrerings- og afskrivningsarbejder og for registraturen over det tabte Harsyssel provstearkiv.

1. Ribe bisps arkiv

Af bispestolens middelalderbreve er kun få bevaret i original. De ældste dokumenter er afskrevet i kapitlets brevbog „Ribe Oldemoder". Nogle breve vedrørende Trøjborg og Møgeltønder synes straks efter reformationen at være kommet til kongens arkiv for dermed at indgå i Gehejmearkivets grundstamme, mens enkelte andre originalbreve i Rigsarkivet er kommet dertil ad omveje. En del breve haves i fuldstændige afskrifter, især i Hansborg-arkivet, mens andre kun kendes i udtog enten i Ribe bispekrønike, hos Huitfeldt eller andetsteds. Det er ikke nærværende registraturs opgave at gøre rede for de enkelte afskrifter og deres indbyrdes forhold, men på et enkelt punkt fraviges dette princip, idet magister Karsten Christensen har gjort opmærksom på, at der for tre diplomers vedkommende findes bedre tekster end de i Diplomatariet udgivne, idet der i A. S. Vedels håndskrift af bispekrøniken, Ribe Katedralskoles bibliotek, Grønlunds Samling B. 1. a. 39 findes et tillæg med diplomafskrifter, som Terpager ikke har udgivet: 1263 28/11 og 1265 22/9, der er udgivet af N. Skyum-Nielsen i Scandia 1962, samt 1330 1/10, alle trykt i Diplomatariet efter Huitfeldt. De 3 resterende afskrifter gælder 1245-original-

brevet (nedenfor nr. 5) samt [1169] 8/11, Dipl. Dan. 1, rk. II nr. 191, og 1298 9/4, 2. rk. IV nr. 291, begge kendt i andre afskrifter.

Nogen samlet registratur over bispestolens breve haves ikke, og hvornår arkivet er gået tabt kan ikke siges med sikkerhed.

2. Ribe kapitels arkiv

Af samtlige danske domkapitlers arkiver er dette langt det bedst bevarede. Det indlemmedes i stiftsarkivet i Ribe, hvorfra de ældre dele på biskop Hagerups foranledning blev afleveret til Gehejmearkivet i 1770'erne i to afleveringer omfattende ialt næsten 700 breve. Brevene var forinden blevet registreret og afskrevet af kapellanen David Grønlund. Registraturen og det ene eksemplar af afskrifterne findes nu som nr. 58 og 59 blandt Rigsarkivets folioregistraturer, mens det andet eksemplar er afleveret sammen med det yngre bispearkiv til landsarkivet i Viborg.

Udover denne store, gamle aflevering findes der i Rigsarkivet adskillige originalbreve, som har hørt til Ribe kapitels arkiv, men først i det 19. årh. eller senere er kommet til RA. Nogle få breve var indgået i Ribe bys arkiv, der først i 1939 blev afleveret til RA., og et enkelt, som fandtes i Grønlunds samling i Ribe Katedralskole, blev afleveret 1946, mens et par originalbreve er kommet til LA. Viborg.

Ved siden af de bevarede originalbreve haves en del i middelalderlige afskrifter i den i 1200-tallet påbegyndte „Ribe Oldemoder". Den omfatter for den ældste periode både kapitlets og bispens breve, men fortsættes senere udelukkende som kapitlets kopibog. Håndskriftet var en tid i Ny kgl. Saml. 723, fol., men er afleveret til Rigsarkivet og indlemmet i Ribe kapitels arkiv. Det er udgivet af O. Nielsen 1869.

I 1666 indsendtes en kopibog til Skatkammeret med afskrifter af kapitlets breve, disse afskrifter er ret fejlfulde og heldigvis kun i få tilfælde eneste kilde.

Kapitlets arkiv blev i 1553 registreret af ærkedegnen Jens Viborg i en topografisk ordnet registratur, dog findes der en del senere tilføjelser af andre hænder. Den er trykt i Ældste danske Arkivregistratur V 323–461.

Foruden det fælles kapitelarkiv har der eksisteret særskilte arkiver for enkelte af dets medlemmer, således muligvis for dekanen. Et særligt arkiv for Jelling sysselprovsti findes omtalt 1606, og over Harsyssel provstearkiv findes en registratur i Grønlunds samling i Ribe. Sysselprovsternes beføjelser og plads i det administrative system er behandlet af Troels

Dahlerup i Harsyssels Provsti i Senmiddelalderen. Harsyssels Aarbog 1960, og i Det danske sysselprovsti i middelalderen, disp. 1968.

Da et betydeligt antal breve fortsat er utrykte, er det for overskueligheds skyld skønnet hensigtsmæssigt at registrere landsbykirkernes breve, selv om de ikke er udskilt af stiftsarkivet, således som tilfældet er for Fyns stift og Viborg stift, med de øvrige landsbykirkebreve af forskellig proveniens. Deres arkivalske placering fremgår tydeligt af det tilføjede lokalarkiv-nummer.

Det af O. Nielsen i 1893 udgivne Harsyssels Diplomatarium indeholder næsten udelukkende breve fra stiftsarkivet. Af nærværende registraturs numre er følgende trykt i Harsyssels Diplomatarium: 68, 83, 98, 100, 117–18, 125, 161, 170, 194, 227–28, 238, 243, 248, 258, 266, 284, 292, 295, 297, 315, 326, 330, 340, 346, 352, 356–57, 360, 362–64, 373, 384, 399, 401, 415, 427, 429–30, 432, 435, 437, 444–45, 453, 455, 457, 465, 481, 499, 508, 531, 557, 594, 644, 650 og 656.

1 1214 [efter 29/4] Biskop Tue af Ribe skænker sin domkirke Tønder og Ballum kirker til underhold for 3 nye kanniker.
Lat. Afskr. fra 16. årh. efter orig. eller „Ribe Oldemoder"
Rep. 81, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 45 – reg.: ÆA. V 430
RA. Top. saml. på papir, Ribe nr. 24
Det i Diplomatariet s. 71 angivne arkivforhold må bero på en fejl; af dette brev findes ingen afskrift blandt procesakterne 1562-75, jfr. nedenfor under 1215; nummer og påskrift refererer til afskriften i Topografisk samling.

2 1215 [senest okt.] Ærkebiskop Anders Sunesen stadfæster biskop Tues ovennævnte oprettelse af 3 nye kanonikater i Ribe.
Lat. Afskr. 16. årh. efter orig. eller „Ribe Oldemoder"
Rep. 84, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 60 – reg.: ÆA. V 430
RA. Top. saml. på papir, Ribe nr. 25
I Diplomatariet fejlagtigt anført under Tyske kancelli.

3 1216 3/6 Pave Innocens 3. stadfæster biskop Tues gave til Ribe domkirke omfattende Tønder og Ballum kirker m. m. til oprettelse af 2 (!) nye præbender.
Lat. Perg. Bullen tabt.
Rep. 91, Dipl.Dan. 1 rk. V nr. 88 – reg.: ÆA. V 430
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe stiftskiste 1. suppl. nr. 1 – L 15-3
Jfr. 1214 og 1215.

4 1242 [beg. af maj] Kong Erik 4. Plovpenning fritager Ribe kannikers landboer for al kongelig tynge.
Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 147, Reg.Dan. 817* – reg.: ÆA. V 414

RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 109 – L 15-4
Brevet findes desuden i forsk. vidisser og stadfæstelser, jfr. Repertoriet.

5 1245 15 og 16/9 Biskop Gunner af Ribe fastsætter, at første års indtægt af vakante sognekirker skal gå til betaling af domkirkens gæld, som stammer fra biskop Tues løskøbelse af holstensk fangenskab.

Lat. 2 pergg. Seglet bevaret på begge eksemplarer
Rep. 165, Reg.Dan. 854* – reg.: ÆA. V 433
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 110 og 111 – L 15-5
De 2 eksemplarer er enslydende bortset fra datoen, hvor A har „decimo sexto kal. oct." og desuden er forsynet med egenhændige underskrifter af kapitlets medlemmer, og lidt yngre påskrift bagpå: pro redditibus primi anni. B har ingen underskrifter, datoen er „decimo septimo kal. oct.", og påskriften er meget yngre: Super Anno gracie.

6 1249 Biskop Esger påminder indbyggerne i Almindsyssel om at yde den pligtige skæppe havre og ost til opførelsen af Vor Frue kirke i Ribe.

Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 186, Reg.Dan. *294
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 119 – L 15-6

7 1252 9/8 Christoffer 1.s privilegium, at Ribe kapitels bryder og landboer er fritaget for leding og anden kongelig tynge.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 213, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 74 – reg.: ÆA. V 414
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 2. Udstill. montre 2 nr. 12 – L 15-7

8 1259 29/12 Erik 5. Glipping skænker gods i Hvam m. fl. steder til Frue kirkes bygningsfond i Ribe.

Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 290, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 301
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 3. Udstill. montre 2 nr. 14 – L 15-8

9 1261 7/1 Biskop Esger af Ribe fritager kannikernes bryder og landboer for at yde biskopsgave.

Lat. Perg., beskad. Silkesnor
Rep. 301, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 328 – reg.: ÆA. V 433
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 120 – L 15-9

10 1261 7/1 Biskop Esger vidimerer biskop Gunners nu tabte brev af 1236 om helligbrøde (Rep. 132).

Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 302, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 329 – reg.: ÆA. V 433
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 5 – L 15-10

11 1263 1/4 Biskop Esger skænker kannikerne til forbedring af deres præbender det gods i Stadil og Mejlby, som han har erhvervet af hr. Niels Kid.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 316, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 370 – reg.: ÆA. V 401
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 4 – L 15-11

1265 25/5 – Rep. 337, se: Ribe by

12 1266 30/8 Legaten kardinal Guidos indulgensbemyndigelse til ærkedegn og kapitel i Ribe til eftergivelse af 100 dages kirkebod.

Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 352, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 30
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 2 – L 15-12

13 1273 27/9 Erik 5. Glipping stadfæster Ribe kapitels privilegier.

Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 415, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 216 – reg.: ÆA. V 414
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 121 – L 15-13

14 1278 27/3 Biskop Tyge af Ribe indsætter en evig vikar ved Darum kirke med pligt til årligt at betale 2 mark til fattige peblinges undervisning.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 441, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 328 – reg.: ÆA. V 430
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 6 – L 15-14

15 1280 17/8 Biskop Tyge bekendtgør, at hr. Mogens Bentsen samtykker i, at hans broder Christian skænker jordegods til Ribe domkirke til anskaffelse af vin og hostier i Ribe stift.

Lat. Perg. Seglfragment og 2 perg.flige
Rep. 464, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 413
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 7 – L 15-15

16 1282 Biskop Tyge forordner med kapitlets samtykke, at gejstlige boer efter folk døde 1. maj eller senere må beholde de kirkelige indtægter til følgende påske.

Lat. Perg. 2 perg.remme, den ene med seglstump
Rep. 480, Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 55 – reg.: ÆA. V 433
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 122 – L 15-16

17 1285 16/8 Biskop Tyge fastsætter med kapitlets samtykke, at fremtidigt skal halvdelen af første års indtægt af stiftets vakante kirker tilfalde kapitlet.

Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 508, Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 149 – reg.: ÆA. V 434
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 8 – L 15-17

18 1288 12/9 Biskopperne af Børglum, Slesvig, Viborg og Århus bevidner, at provst Troels i Thy, kannik i Ribe, har skænket og skødet sit gods i Vedsted til Ribe domkirke.

Lat. Perg. 1 perg.rem, 2 beskadigede segl og fragm.
Rep. 553, Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 318 – reg.: ÆA. V 329
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Gram h. 11 – L 15-18

19 1289 Ribe by og franciskanerkonventet sammesteds vidimerer en italiensk købmands kvittering af 13. august 1288.
Lat. Perg. Perg.rem og seglfragment
Rep. 579, Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 383
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Reg. 69, fasc. 3, afladsbreve 7 – L 15-19

20 1292 26/5 Biskop Christian af Ribe skænker alt sit gods til indstiftelse af et kapel og alter mod øst i Ribe domkirke ved sakristiet.
Lat. Perg. 2 perg.remme
Rep. 603, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 73
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 9 – L 15-20

21 1292 Otte biskopper eftergiver under pavestolens vakance alle, som på visse festdage besøger domkirken i Ribe, 40 dages kirkebod.
Lat. Perg., fugtskadet 5 bevarede segl, 1 silkesnor og 2 seglhuller
Rep. 607, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 84
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 123 – L 15-21

22 1293 25/1 Ribe kapitel bevidner, at Lave, Hildebrands „måg", har solgt en eng i Nyholm ved Jernkær til kanniken magister Åstred.
Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 609, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 92 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 11 – L 15–22

23 1293 22/7 Knud Degn, kannik i Århus, sælger 12 mark jord i Ullerup, Skærbæk s., til Ribe kapitel for 200 mark.
Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 616, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 109 – reg.: ÆA. V 335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 10 – L 15-23

24 1294 7/5 Ribe kapitel appellerer imod Vejlekonstitutionen og Roskildemødets beslutninger.
Lat. Perg. 4 seglsnit
Rep. 623, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 127
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 124 – L 15-24

25 1294 10/6 Ribe kapitel bevidner, at Lave, Hildebrands „måg", solgte en eng i Nyholm til kannik Åstred og modtog betaling derfor.
Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 625, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 129
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 12 – L 15-25
Jfr. ovenfor 25. jan., begge breve er senere kommet til Ribe kapitel.

26 1294 12/6 Peder Brun af Farup sælger sin jord i Jernkærmark med enge i Vesterenge til Ribe kapitel for 60 mark.
Lat. Perg. Perg.flig, afrevet
Rep. 626, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 130 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 119 – L 15-26

27 1294 16/9 Biskop Christian af Ribe giver kantor Peder og kannik Thomas Ebbesen fuldmagt til at afgøre striden mellem magister

Åstred og Tore Harbo om retten til ager og eng kaldet Bredekrog i Farupmark.
Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 632, Dipl. Dan. 2 rk. IV nr. 137 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 14 – L 15-27

28 1294 17/9 Biskop Christian og Ribe kapitel overdrager på visse nærmere fastsatte betingelser kanniken Esger Jul den gård i Ribe, som præsten Knud hidtil har haft, men har resigneret mod 8 mark penge årligt.
Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 633, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 138 – reg.: ÆA. V 447
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 15 – L 15-28

29 1294 17/9 Peder Brun af Farup meddeler biskop Christian og indbyggerne i Kalvslund h., at han har solgt engen Bredekrog på Farupmark til kannik Åstred.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 634, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 139 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 13 – L 15-29

30 1295 5/2 Peder Brun meddeler Kalvslund herredsting, at han har givet Jakob Saksesen fuldmagt til at foretage skødningen af den grund i Farup, han havde solgt til magister Åstred, kannik i Ribe.
Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 638, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 158 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 16 – L 15-30

31 1295 15/4 Rådet i Ribe, dominikanerne og franciskanerne sammesteds vidimerer Ribe kapitels appel af 13. maj 1261 mod Vejlekonstitutionen.
Lat. Perg. 1 bevaret segl og 2 seglsnit
Rep. 641, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 165
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 17 – L 15-31

32 1295 2/12 Erik 6. Menved stadfæster den skødning, Niels Hee har gjort på kongens ting af gods i Janderup s. til Ribe kapitel til afholdelse af ærkedegn Jakobs årtid.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 651, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 191 – reg.: ÆA. V 394
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 18 – L 15-32

33 1296 3/4 Biskop Christian af Ribe bekendtgør, at sognepræst Tue i Jernved har skødet sin gård til det af biskoppen oprettede St. Laurentiuskapel i Ribe domkirke.
Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 661, Dipl.Dan. 2 rk. IV nr. 207
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 3 – L 15-33

Rep. 841, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 36 – reg.: ÆA. V 428
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 24 – L 15-47

48 1307 Biskop Christian tilskøder Ribe kapitel det jordegods i Randerup, han erhvervede fra Tue Mikkelsen og dennes svigersøn Bjørn Bondesen, til afholdelse af årtid for hr. Tue Sasser kaldet Ærtling.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 861, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 98
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 25 – L 15-48

49 1308 29/10 Erik 6. Menved bevidner, at biskop Christian i hans nærværelse har foretaget ovennævnte skødning.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 876, Dipl. Dan. 2 rk. VI nr. 156 – reg.: ÆA. V 347
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 26 – L 15-49

50 1309 29/7 Erik 6. Menved stadfæster, at Ribe kapitels bryder og landboer er fritaget for ledning og anden kongelig tynge.

Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 894, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 193
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 128 – L 15-50
Også bevaret i adskillige vidisser samt en afskrift i Topografisk samling på papir.

51 1309 22/8 Biskop Christian, dominikanerprior Niels i Ribe og franciskanerguardian Jakob sammesteds vidimerer kong Eriks foranstående privilegium.

Lat. Perg. 3 bevarede segl
Rep. 897, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 199
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 129 – L 15-51

52 1310 30/4 Christian Petz skænker og skøder sit gods i Orten mark til Ribe kapitel for sin årtid.

Lat. Perg. 2 perg.remme (stumper) og seglfragment
Rep. 908, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 239 – reg.: ÆA. V 395
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 27 – L 15-52

53 1310 30/7 Provst Christian i Harsyssel opretter sit testamente og skænker gods i Skrave, Hygum og Nebel sogne til Ribe kapitel.

Lat. Perg. 1 seglfragm., 1 perg.rem, 1 seglsnit og 3 bevarede segl
Rep. 926, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 293 – reg.: ÆA. V 386
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 28 – L 15-53

54 1310 9/9 Biskop Esger af Århus skænker og skøder sit gods i Skast s. – pånær en gård, som han tidligere har skænket til sit alter i Ribe domkirke – til Ribe kapitel for sin årtid.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 930, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 302 – reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 29 – L 15–54

55 1311 25/11 Ribe kapitel bevidner, at Franciscus Nicholai, indsamler

af korstogstiende nord for Alperne, i kapitlets nærværelse har udnævnt sin ordensbroder Alamannus til sin stedfortræder i Ribe stift.

Lat. Perg. Beskad. segl
Rep. 952, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 31 – L 15-55

56 1311 25/11 Ribe kapitel vidimerer på begæring af Franciscus Nicholai den for ham udstedte fuldmagt til at indsamle den korstogstiende, som Clemens 5. bevilgede Johanniterordenen i 1310.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 953, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 369
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 30 – L 15-56

57 1311 27/11 Ribe kapitel vidimerer som ovenfor en fuldmagt for Leonardus de Tibertis.

Lat. Perg. Perg.rem (stump)
Rep. 954, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 370
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Reg. 69, fasc. 3,8 – L 15-57

58 1312 22/9 Ærkebiskop Esger stadfæster på begæring af provst Jakob Assersen i Vardesyssel biskop Christians henlæggelse af Jerne kirke til Vardesyssel provsti.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 976, Dipl.Dan. 2 rk. VI nr. 453 – reg.: ÆA. V 428
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 32 Udstill. montre 2, nr. 17 – L 15-58

59 1313 13/4 Biskop Christian af Ribe skøder med kapitlets samtykke en eng på Før til afholdelse af sin årtid.

Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 1011, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 29
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 7 – L 15-59

60 1313 15/6 Erik 6. Menved forbyder enhver at skade Ribe domkirkes gods under bispestolens vakance.

Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 1020, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 50 – reg.: ÆA. V 414
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 130 – L 15-60

61 1313 27/9 Erik 6. Menved forbyder på begæring af biskop Jens af Ribe lægfolk at stævne stiftets gejstlige for verdslig domstol eller at fængsle dem, medmindre de gribes på fersk gerning.

Lat. Perg. Silkesnor
Rep. 1031, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 98 – reg.: ÆA. V 415
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 33 – L 15-61

62 1314 1/3 Broder Åstred, franciskanernes provincialminister i Danmark, stadfæster, at Tønder franciskanerkloster i 1312 solgte de enge på Før, som Jens Navnesen havde testamenteret klosteret, til afdøde biskop Christian.

Lat. Perg. Perg.flig, men 2 seglsnit
Rep. 1049, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 138
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 8 – L 15-62

63 1314 2/4 Biskop Jens af Ribe overdrager præsten Mikkel Tule det af provst Christian indstiftede alter i Ribe domkirke.
Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 1050, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 143
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 62 – L 15-63

64 1314 19/12 Ribe bytingsvidne, at Jens Gunnersen og Sakse bortlejede en grund ved Hartlev Kruses hus til Frederik Dulmer.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 1092, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 230
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 34 – L 15-64
Senere til Ribe kapitel, jfr. 10. juli 1335.

65 1314 25/12–1315 1/1 Biskop Jens, Ribe kapitel samt borgmestre og råd i Ribe bevidner, at borger Jens Voltersen havde skænket forskelligt jordegods til oprettelse af et kapel i Ribe domkirke.
Lat. Perg. 2 bevarede segl, 1 fragment og 1 seglsnit
Rep. 1093, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 232
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 35 – L 15-65

66 1315 31/7 Rådet i Ribe vidimerer Erik Menveds privilegium af 29. juli 1309.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 1131, Dipl.Dan. 2 rk. VII nr. 289
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 131 – L 15-66

67 1318 21/4 Biskop Jens og Ribe kapitel fastsætter en række bestemmelser for kannikerne i Ribe.
Lat. Perg. 2 bevarede segl
Rep. 1238, Dipl.Dan. VIII nr. 21 – reg.: ÆA. V 433
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 132 – L 15-67

68 1319 26/4 Hind herredstingsvidne at magister Esger, kannik i Ribe, skødede sit gods i Mejlbymark og Halkær til Ribe kapitel, mod at få anvist tilsvarende indtægt i sin livstid og løfte om sjælemesser.
Lat. Perg. 8 seglsnit
Rep. 1268, Dipl.Dan. VIII nr. 93 – reg.: ÆA. V 401
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 9 – L 15-68

69 1320 28/6 Kristoffer 2. stadfæster Ribe kapitels privilegier med fritagelse for leding og anden kongelig tynge.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 1294, Dipl.Dan. VIII nr. 223 – reg.: ÆA. V 416
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 36 – L 15-69

70 1320 6/9 Ribe byting vidimerer foranstående kongebrev.
Lat. Perg. Seglet bevaret

Rep. 1311, Dipl.Dan. VIII nr. 277
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 133 – L 15-70

71 1321 12/1 el. 13/7 Peder Pedersen Brun sælger sit gods i Opstrup mark, Stadil s., til kannikerne i Ribe.
Lat. Perg. Perg.flig
Rep. 1325, Dipl.Dan. VIII nr. 329 – reg.: ÆA. V 401
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 37 – L 15-71
Knud martyr kan være både Knud hertug og Knud konge, men er her snarest den sidste, da skødningen skal foregå tingdagen efter Marie Magdalene dag, den 22. juli.

72 1321 30/1 Biskop Jens af Ribe vidimerer Kristoffer 2.s privilegium 28. juni 1320.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1328, Dipl.Dan. VIII nr. 332
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 134 – L 15-72

73 1321 17/4 Biskop Jens lægger den gejstlige jurisdiktion i Frøs og Kalvslund herreder og på Manø under kantorembedet i Ribe.
Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 1331, Dipl.Dan. 2 rk. VIII nr. 340 – reg.: ÆA. V 429
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 10 – L 15-73
1323 16/8 og udat. (Rep. 1382 + udat. 221-22 og 225), gl. sign.: Ribe bisp 112-14 og Domme 1 a, findes i Priv. ark. Niels Brok og skønnes ikke at stamme fra bispearkivet.

74 1324 13/4 Biskop Jens skænker og skøder sit gods i Billum s. til Ribe kapitel.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1389, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 104 – reg.: ÆA. V 396
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 39 – L 15-74

75 1324 16/8 Ove Steg sælger sit gods i Skast s. til Ribe kapitel.
Lat. Perg. Perg.flig med seglfragment
Rep. 1397, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 136 – reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 38 – L 15-75

76 1324 10/9 Biskop Jens befuldmægtiger sognepræst Broder i Tjæreborg til på sine vegne at skøde det gods i V. Horne h., han havde erhvervet fra Ove Steg, til Ribe kapitel.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 1401, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 143 – reg.: ÆA. V 398
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 40 – L 15-76

77 1324 15/9 Biskop Jens bekræfter, at han har ladet sognepræst Broder foretage den nævnte skødning.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1402, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 144 – reg.: ÆA. V 396
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 41 – L 15-77

78 1326 21/9 Kong Valdemar 3. stadfæster, at Ribe kapitels bryder og landboer er fri for leding og anden kongelig tynge.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 1454, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 319 – reg.: ÆA. V 416
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 11 – L 15-78

79 1326 21/9 Kong Valdemar 3. forbyder fængsling af gejstlige i Ribe stift, eller at de stævnes for verdslig ret.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1455, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 320 – reg.: ÆA. V 416
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 135 – L 15-79

80 1327 30/1 Pariseruniversitetet lover at bære omkostningerne ved de processer, som dets rektor magister Petrus fra Danmark, kannik i Ribe, må føre til forsvar for universitetets rettigheder.
Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 1465, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 360
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 136 – L 15-80

81 1327 21/4 Skast herredstingsvidne, at Bonde Bondesen fra Roager har solgt og skødet sin gård i Tranbjerg til kantor Tyge i Ribe.
Lat. Perg. 7 bevarede segl og stump af perg.rem
Rep. 1480, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 399 – reg.: ÆA. V 389
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 42 – L 15-81

82 1327 28/6 Kong Valdemar 3.s beskyttelsesbrev for Ribe kapitel med stadfæstelse af dets privilegier.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1485, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 418 – reg.: ÆA. V 415
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 137 – L 15-82
Brevet er yderligere bevaret i 4 senere vidisser og stadfæstelser.

83 udat. [1327–30] Kong Valdemar 3. befaler Jon Ravn inden henholdsvis 15 og 10 og 5 dage at hjemle Ribe kapitel det gods i Nissum, som han havde skødet til afdøde biskop Jens, og denne havde skænket og skødet til kapitlet for sjælemesser.
Lat. 3 pergg. Perg.flige
Rep. udat. 231-33, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 480-82 – reg.: ÆA. V 411.
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 16 – L 15-83
Brevene må ligge mellem biskop Jens' død 1327 og kong Valdemars tronfølgesigelse 1330.

84 udat. [1327–45] Biskop Jakob og kapitlet i Ribe erklærer, at nyoptagne kanniker har førsteret til det af afdøde ærkebiskop Esger oprettede præbende.
Lat. Perg. Seglsnit og 1 bevaret segl
Rep. udat. 245, Dipl.Dan. 2 rk. IX nr. 483 – reg.: ÆA. V 431
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 140 – L 15-84
Brevet må ligge inden for Jakob Splitafs tid som biskop i Ribe.

85 1328 21/1 Rådet i Ribe vidimerer kong Valdemars privilegium af 28. juni 1327.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 1511, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 2
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 43 – L 15-85

86 1329 21/6 Jens Nyborg, pavelig pønitentiar, meddeler biskop Jakob af Ribe, at magister Henneke Hintsesen fra Ribe er blevet absolveret fra sine mange synder, og at biskoppen nu må give ham dispensation.
Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 1559, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 121
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 138 – L 15-86

87 1329 9/9 Gerhard Fris, borger i Ribe, erkender sin forpligtelse til årligt at betale kannikerne i Ribe 3 mark for Jakob Lillerøds årtid af en gård i Farup.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1567, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 150 – reg.: ÆA. V 327
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 44 – L 15-87

88 1330 6/4 Ærkedegn Peder og Ribe kapitel vedtager med biskop Jakobs samtykke ved førstkommende lejlighed at øge kantorens præbende.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1579, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 203 – reg.; ÆA. V 429
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 45 – L 15-88

89 1330 23/6 Nogle præsters vidnesbyrd, at biskop Jakob har overdraget sin tjener Vilhelm at bringe akterne i appelsagen mod magister Henneke Hintsesen til kurien.
Lat. Perg. Perg.rem og 4 seglsnit
Rep. 1583, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 218
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 46 – L 15-89

90 1330 1/10 Hertug Valdemar 3. af Jylland og grev Gerhard 3. af Holsten stadfæster Ribekirkens privilegier.
Lat. 2 pergg. A med perg.rem og seglsnit, B med bevaret segl og seglsnit
Rep. 1593, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 245 – reg.: ÆA. V 418
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 47 og Ribe bisp 139 – L 15-90 og 91

91 1330 23/12 Biskop Jakob af Ribe forener Almind syssels provsti og Smidstrup kirke med kantorembedet.
Lat. 2 pergg. A med begge segl bevaret, B med 2 silkesnore
Rep. 1602, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 261 – reg.: ÆA. V 429
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 48 og suppl. 12 – L 15-92 og 93

92 1331 21/2 Ribe by vidimerer det foranstående privilegium af 1. oktober 1330.

Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 1606, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 287
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 49 – L 15-94

93 1332 13/3 To Slesvigkanniker som subdelegerede dommere i striden mellem biskop Jakob og Ribe kapitel på den ene side og magister Henneke Hintsesen på den anden side afgør, at biskoppen og kapitlet har appelleret sagen på rette måde.

Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 1626, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 355
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 141 – L 15-95

94 1332 21/3 Dominikanerne og franciskanerne i Ribe vidimerer det foranstående brev.

Lat. Perg. 1 perg.rem, 1 seglsnit og 1 bevaret segl
Rep. 1627, Dipl.Dan. 2 rk. X nr. 356
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 50 – L 15-96

95 1335 10/7 Henrik Frederiksen Dylmer pantsætter sit og sin broders gods i Ø. Vedsted til kannik Gøde i Ribe for 9 pund sterling.

Lat. Perg. 3 bevarede segl (beskad.) og 2 perg.remme
Rep. 1722, Dipl.Dan. 2 rk. XI nr. 220 – reg.: ÆA. V 329
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 51 – L 15-97

96 1336 18/3 Markvard Skinkel forpligter sig til at indløse den gård i Hjoptarp (Bølling h.), som han har tilskødet Ribe kapitel, men som prior Niels Pedersen i Ørslev har i pant.

Lat. Perg. 2 perg.remme og 1 bevaret segl
Rep. 1739, Dipl.Dan. 2 rk. XI nr. 284 – reg.: ÆA. V 409
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 52 – L 15-98

97 1337 28/4 Hviding herredstingsvidne, at Hintse Ubbes „måg", borger i Ribe, solgte og skødede en otting jord i Ø. Vedsted mark til ærkedegnen Tyge i Ribe for 2½ pund sterling.

Lat. Perg. Seglfragment, 2 bevarede segl og 6 seglsnit
Rep. 1779, Dipl.Dan. 2 rk. XII nr. 21 – reg.: ÆA. V 329
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 53 – L 15-99

98 1338 8/3 Grev Gerhard 3. af Holsten bevidner, at magister Esger, kantor i Ribe, på grevens retterting har tilskødet Ribe kapitel 3 gårde i Stadil med mere gods til afholdelse af sin årtid.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 1799, Dipl.Dan. 2 rk. XII nr. 69 – reg.: ÆA. V 401
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 14 – L 15-100

99 1338 25/5 Præsten Vilhelm, forstander for Puggård i Ribe, opretter sit testamente og skænker sin gård med stenhus til afholdelse af sin årtid, men således at de fattige skolediscipler skal have en del af indtægten.

Lat. Perg. 3 bevarede segl
Rep. 1808, Dipl.Dan. 2 rk. XII nr. 87 – reg.: ÆA. V 447
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 54 – L 15-101

100 1338 1/6 Magister Esger, kantor i Ribe og kannik i Århus, opretter sit testamente og skænker bl. a. nogle indtægter til afholdelse af sin årtid i Ribe domkirke.

Lat. Perg. 3 perg.remme og seglsnit
Rep. 1809, Dipl.Dan. 2 rk. XII nr. 89 – reg.: ÆA V 401
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 13 – L 15-102

101 1338 23/6 Godskalk Hvid, foged i Ribe, erklærer at være blevet fyldestgjort for krav i den gård i St. Hansgade i Ribe, som skoleforstander Vilhelm havde købt af Jakob Hård.

Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 1813, Dipl.Dan. 2 rk. XII nr. 94 – reg.: ÆA. V 447
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Danske Selskabs membraner – L 15-103

102 1338 28/8 Herman Fale, borger i Ribe, meddeler Gørding herredsting, at han har befuldmægtiget sin søn Henneke og sin måg Herman til at skøde en gård i Jernved til kannik Gøde i Ribe.

Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 1819, Dipl.Dan. 2 rk. XII nr. 105 – reg.: ÆA. V 381
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 55 – L 15-104.

103 1340 1/11 og u.d., 1355 25/1 Tre falsknerier fra midten af 15. årh. ifølge hvilke en Niels Jursen overlader sin datter Inger og hendes mand Per Evelsen Østergård og Pilegård i Stadil sogn samt biskop Jens' vidne om, at Peder Evelsen har bortlejet sine gårde i Stadil til Stubber kloster.

3 pergg. Det 3. brev har bevaret 2 af det oprindelige brevs segl
Rep. 1892, 1901 og 2431, jfr. Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 76 – reg.: ÆA. V 400
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 57, 56 og 77 – L 15-105, 107 og 142
Det første og tredie brev er skrevet på rasur, så dateringen stammer muligvis fra de oprindelige breve, hvortil påskrifterne bagpå hører ifølge Repertoriet og Diplomatariet: Littera Laurencii Daa super bonis in parochia Stadel. Selv om påskriften virker ældre end 1450, forekommer navnesammenfaldet med den i de ægte Østergård- og Pilegård-breve fra 1450'erne–1470'erne optrædende Las Daa, borger i Års, påfaldende.

104 1340 28/11 Hertug Valdemar 3. af Jyllands rettertingsvidne, at Marianne Hennekesdatter solgte og skødede en grund på Bredgade i Ribe til kannik Gøde.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1897, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 83
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 58 – L 15-106

105 1341 15/1 Hertug Valdemar 3.s rettertingsvidne, at Jon Bonde, bor-

ger i Ribe, har skødet sin gård Hennebjerg i Henne sogn til Ribe kapitel til vederlag for gods i Framlev sogn.

Lat. Perg. 3 seglsnit
Rep. 1905, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 136
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 17 – L 15-108

106 1342 24/4 Hertug Valdemar 3.s rettertingsvidne, at Margrete Svendsdatter overdrog og skødede sin jord på Ballum mark til ærkedegn Peder i Ribe.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1951, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 220
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Nørrejyll. 11 – L 15-109

107 1342 4/12 Varde sysseltingsvidne, at Gertrud, enke efter Hintse Lille, borger i Viborg, solgte og skødede alt sit gods i Billum sogn samt Gist mølle til ærkedegn Peder i Ribe.

Lat. Perg. 3 bevarede og 9 tabte segl
Rep. 1964, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 278 – reg.: ÆA. V 396
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 59 – L 15-110

108 1343 10/9 Hertug Valdemar 3.s rettertingsvidne, at arvingerne efter kannik Jens Dampe skødede gods i Emdrupskov til Ribe kapitel til afholdelse af hans årtid.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1981, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 357 – reg.: ÆA. V 349
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 60 – L 15-111
Sst. findes en udateret vidisse af brevet i dansk oversættelse, udstedt af Hans Svaning, sognepræst Jens Pedersen og kantor Jens Knudsen med alle 3 segl bevaret, tidl.: Stiftskisten 61 – L 15-112

109 udat. [før 1344 7/6] Hertug Valdemar 3.s 1., 2. og 3. dombrev, hvormed han tildømmer kannikerne i Ribe den jord ved franciskanerklostret, som afdøde kannik Jens Friis havde skødet til afholdelse af sin årtid.

Lat. 3 pergg. Seglet tabt på alle 3 breve
Rep. udat. 278-80, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 53-55
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten suppl. 15 – L 15-113

110 1344 7/6 Hertug Valdemars låsebrev på foranstående gods.

Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 2014, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 56 – reg.: ÆA. V 439
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten suppl. 18 – L 15-114
Låsebrevet er skrevet med samme hånd som de 3 udaterede dombreve.

111 1345 15/5 Ærkebiskop Peder af Lund tilstiller biskop Peder af Ribe afskrift af pave Clemens 6.s cirkulæreskrivelse af 30. september og 1. december 1343 om korstog mod tyrkerne.

Lat. Perg., beskad. Seglsnit
Rep. 2051, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 157

RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 63 – L 15-115
Et samtidigt uddrag på 2 perg.blade har gl.sign.: Reg. 69 fasc. 3,9

112 1345 10/10 Pave Clemens 6. pålægger kantoren i Slesvig at afgøre striden mellem klerken Pilgrim Valtersen fra Ribe og 2 Ribeborgere.

Lat. Perg. Bullen afrevet
Rep. 2060, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 187
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 142 – L 15-116

113 udat. [1345–64] 24/3 Biskop Peder af Ribe, som har skænket en bispehue og bispestav til domkirken, forpligter sig og sine efterfølgere til årligt at betale en læst korn for brugen af dem.

Lat. Perg. 1 bevaret segl og 1 seglsnit
Rep. udat. 286, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 219
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 353 – L 15-117
Årsangivelsen er glemt i brevet, som må ligge inden for biskop Peder Turesens embedstid.

114 1346 24/3 Hertug Valdemar 3. af Jyllands værnebrev for Gerhard Borken, borger i Ribe, med fritagelse for alle afgifter og tjenesteydelser af hans gods i Farup sogn og indrømmelse af sagefaldsret.

Lat. 2 pergg. Seglet bevaret på begge eksemplarer
Rep. 2068, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 237 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe købstad 103 og Stiftskisten 64 – L 15-118 og 119

115 1347 10/3 Hertug Valdemar 3.s rettertingsvidne, at 24 bønder har lovet at betale 12 pund sterling til sognepræst Jakob i Bedsted som afløsning for 4 læster byg, som de skulle yde Løgum kloster.

Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 2099, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 19 – L 15-120

116 1347 6/5 Jens Iversen af Gram pantsætter 4 otting jord på Farup mark til Markvard Konradsen, borger i Ribe.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2103, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 344 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 65 – L 15-121
Senere til Ribe kapitel.

117 1347 25/7 Biskop Peder af Ribe skøder gods i Nørrejylland og på Rømø til Ribe bispestol til 2 daglige messer og en ugentlig messe for sig og sine efterfølgere som bisper.

Lat. 2 pergg. Begge eksemplarer har 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 2115-16, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 372-73 – reg.: ÆA. V 413
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Bølling herred 42 og Stiftskisten 66 – L 15-122 og 123

118 1347 31/10 Biskop Peder pantsætter sit gods i en række syd- og

vestjyske sogne til Ribe domkirke og dens kanniker for 230 mark sølv.

Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 2125, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 399 – reg.: ÆA. V 409
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 20 – L 15-124

119 1348 ca. 15/8 Kalvslunds herredstingsvidne at væbner Peder Knudsen har skødet sit gods i Farup mark til borger Gerike Rostock i Ribe.

Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 2155, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 45 – reg.: ÆA. V 338
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 67 – L 15-125

120 1350 1/3 Hertug Valdemar 3. af Jyllands rettertingsvidne at biskop Peder af Ribe har skødet nogle jorder på Ballum mark til domkirkens kanniker til afholdelse af årtider for hans slægt.

Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 2234, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 255 – reg.: ÆA. V 348
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten suppl. 22 – L 15-126

121 1350 12/3 De 4 jyske biskopper bandlyser ridder Lave Rød og hans medskyldige for plyndring af Ribekirkens gods.

Lat. Perg. 2 fragmenter og 6 tabte segl
Rep. 2240, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 262
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Bølling herred 43 – L 15-127

122 1350 22/3 Biskop Peder af Ribe overlader et tilgodehavende, som hans afdøde morbror ærkedegn Tyge havde hos biskoppen af Børglum til kapitlet mod, at 20 mark sølv deraf skal tilfalde domkirkens bygningsfond.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2242, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 264
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 69 – L 15-128

123 1350 24/3 Biskop Peder skøder på hertug Valdemars retterting forskelligt gods til Ribekannikerne mod at indtægterne fordeles mellem kannikerne, nonnerne i Ribe og de fattige.

Lat. Perg. Bevaret segl
Rep. 2243, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 265 – reg.: ÆA. V 397
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 68 – L 15-129

124 1350 5/4 Hertug Valdemar 3. af Jyllands rettertingsvidne, at Aleke, Jens Redegælds enke, m. fl. personer skødede deres gods i Tanderup by og mark til Gerike Bork, borger i Ribe.

Lat. Perg. Seglet bevaret, beskad.
Rep. 2245, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 268 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 70 – L 15-130
Senere til Ribe kapitel.

125 1350 16/9 Biskop Peder af Ribe pålægger præsterne i Holstebro og Mejrup at forkynde hans bandlysningsdom over Esger Christiansen på Harbo bygdeting.

Lat. Perg. 2 seglfragmenter bevaret
Rep. 2272, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 319
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten suppl. 21 – L 15-131

126 1350 28/9 Hertug Valdemar 3. af Jyllands rettertingsvidne at Gyde Ovesdatter gav og skødede ½ mark jord på Søndernæs mark, Brøns sogn, til Vor Frue alter i Ribe.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2275, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 323 – reg.: ÆA. V 334
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Hviding herred 107 – L 15-132

127 1350 13/10 Hertug Valdemar 3. af Jyllands rettertingsvidne at Gerhard Bork(en), borger i Ribe, gav og skødede en eng i Farup (nu: Sønder Farup) til Ribe domkirkes bygningsfond.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2280, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 71 – L 15-133

128 1351 7/1 Biskop Peder af Ribe kvitterer provst Mikkel af Harsyssel for 33 mark sølv af pavens treårstiende.

Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 2292, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 23 – L 15-134

129 1351 6/5 Ribe bys vidne at Niels Stenderup har lovet at skøde to otting jord i Farup s. til borger Markvard Konradsen på førstkommende Kalvslund herredsting.

Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2314, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 419 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 72 – L 15-135
Til Ribe kapitel med 18. marts 1396.

130 1352 28/6 Biskop Peder af Ribe skænker sit gods i Farup, Hjortlund og Grimstrup sogne til kannikerne i Ribe til opretholdelse af to tidligere indstiftede messer.

Lat. Perg. 3 seglsnit
Rep. 2358, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 567 – reg.: ÆA. V 338
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 73 – L 15-136

131 1352 1/9 Kalvslunds herredstingsvidne, at Ese, enke efter Bertel Lille, borger i Ribe, og hendes sønner og svigersøn skødede for fuld betaling ½ otting jord i N. Farup til borger Henneke Wold.

Lat. Perg. Bevaret segl
Rep. 2362, Dipl.Dan. 3 rk. III nr. 584

RA. Pr.ark., kron. rk., gl.sign.: Kalvslund herred 69
Senere til Ribe kapitel? Jfr. 2. febr. 1353 og 18. marts 1396

132 1353 2/2 Kalvslund herredstingsvidne at borger Konrad Konradsen i Ribe skødede sit gods i Farup s., som han havde arvet efter sin far Bertel Lille, til Niels Madsen som medgift med sin søster Kristine.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2371, Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 8
RA. Ribe kapitel? gl.sign.: Kalvslund herred 65 – L 15-137

133 1353 27/9 Valdemar 4. Atterdags rettertingsvidne, at biskop Peder har gentaget skødningen af forskelligt jordegods til kannikerne i Ribe.
Lat. Perg. Bevaret segl
Rep. 2390, Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 54
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 74 – L 15-138

134 1354 16/3 Valdemar 4. Atterdags rettertingsvidne, at Peder Tømmermand, bymand i Randers, og Jens Ebbesen skødede deres gods i Farup og Vilslev sogne, som de havde arvet efter præsten Peder Tandrup, til ærkedegn Åstred i Ribe.
Lat. Perg. Bevaret segl
Rep. 2399, Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 103 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 75 – L 15-139

135 1354 21/6 Rådet i Ribe vidimerer 5 kgl. privilegier – alle bevaret i original – for Ribe kapitel.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2407, Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 128
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 76 – L 15-140

136 1354 28/6 6 danske biskopper bandlyser brødrene ridder Lave Rød og væbnerne Bo Høg og Esger Christiansen for plyndring af Ribe-kannikernes gods i Harsyssel og Varde syssel.
Lat. Perg. 3 seglsnit, 1 perg.rem, 1 bevaret segl og 1 fragment
Rep. 2408, Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 129
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Nørre herred (Ribe stift) 36 – L 15-141

1355 25/1 se nr. 103.

137 1359 2/5 Biskopperne Niels af Odense og Peder af Ribe vidimerer Valdemar 4.s gæsteriforordning af 29. april samme år.
Lat. Perg. 1 bevaret segl og 1 perg.rem
Rep. 2568, Dipl.Dan. 3 rk. V nr. 216
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Reg. 69, fasc. 2,8 – L 15-143

138 1360 19/5 Valdemar 4. Atterdags rettertingsvidne, at biskop Peder af Ribe gav og skødede alt sit arvegods i Ballum s. til Ribe kapitel mod afholdelse af årtid for sig og sin slægt.

Lat. 2 Pergg. Seglfragm.; perg.rem
Rep. 2593, Dipl.Dan. 3 rk. V nr. 318 – reg.: ÆA. V 348
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 78 og suppl. 25 – L 15-144 og 145

139 1360 11/11 Biskop Peder skænker gods i Bølling og Vem m. fl. sogne til Ribe kirke og bispestol til indstiftelse af evige messer.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2613, Dipl.Dan. 3 rk. V nr. 384 – reg.: ÆA. V 413
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 79 – L 15-146

140 1360 11/11 Biskop Peder erklærer, at han samme dag på Harbo sysselting selv har skødet det ovennævnte gods til Ribe domkirke.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2614, Dipl.Dan. 3 rk. V nr. 385 – reg.: ÆA. V 413
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten suppl. 24 – L 15-147

141 1361 9/1 Vidne, at hertug Valdemar 3. af Jylland skødede sin ret til Møgeltønder s. til biskop Peder af Ribe.
Lat. Perg. 6 bevarede og 15 tabte segl
Rep. 2624, Dipl.Dan. 3 rk. VI nr. 2
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejyll. 41 – L 14-1

142 1361 8/5 Kalvslund herredstingsvidne, at Frederik, søn af Jon, forhen rådmand i Ribe, skødede sit arvegods på Lusby mark og Farup mark til ærkedegn Åstred for fuld betaling.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2643 Dipl.Dan. 3 rk. VI nr. 43 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 80 – L 15-148

143 1362 27/8 Valdemar 4. Atterdags rettertingsvidne, at biskop Peder af Ribe for en gæld til domkirken på 300 mark sølv pantsatte alt sit gods i Varde syssel, Harsyssel og Sønderjylland.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 2663 Dipl.Dan. 3 rk. VI nr. 201
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 26 – L 15-149

144 1363 Biskop Peders brev om det gods Anders Bondesen, rådmand i Ribe, har skænket til et kapel ved domkirken.
Lat. Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 2713, Dipl.Dan. 3 rk. VI nr. 289
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 81 – L 15-150

145 1365 9/8 Kalvslund herredstingsvidne, at Inga Levers skødede al sin jord i Mejlby, Farup s., til Frederik Spandaw for fuld betaling.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2771, Dipl.Dan. 3 rk. VII nr. 274 – reg.: ÆA. V 337
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Kalvslund herred 64 – L 15-151
Med 22. nov. 1379 til Ribe kapitel.

146 1366 7/9 Ærkedegn Oluf og Ribe kapitel bortlejer 2 otting jord på

Mejlby og Farup marker samt en hustoft til Frederik Spanogh (= Spandaw).
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 2802, Dipl.Dan. 3 rk. VII nr. 427 – reg.: ÆA. V 338
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 82 – L 15-152

147 1367 8/6 Biskop Magnus af Ribe indrømmer med kapitlets samtykke indtægten af domkirkens gård i Henne i Varde syssel til kannik hr. Niels Krog.
Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 2826, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (36)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 28 – L 15-153

148 1367 17/9 Kardinalkollegiets kammermester kvitterer biskop Magnus af Ribe for servispenge, indbetalt af kannik hr. Niels Pedersen.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2833, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (73)
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 143 – L 15-154

149 1367 17/9 Pavens kammermester kvitterer biskop Magnus af Ribe for betaling af servispenge.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2834, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (73)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 27 – L 15-155

150 1368 30/3 Bernardus Andree, pavelig subcollektor, kvitterer biskop Magnus for den af pave Urban 5. pålagte treårstiende.
Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 2845, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (164)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 29 – L 15-156

151 1369 25/5 Ribe by forpligter sig til at betale en årlig afgift til kannikerne ved domkirken af en grund i Grønnegade.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2871, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (309) – reg.: ÆA. V 442
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 83 – L 15-157

152 1369 28/5 Pave Urban 5.s fuldmagt til at tilbagekræve gods, som uretmæssigt er berøvet Ribe kirke.
Lat. Perg. Bullen afrevet
Rep. 2872, Reg.Dan. *2719 = 2624, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (312)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 30 – L 15-158

153 1369 8/6 Kardinal Stefan påbyder abbeden i Løgum kloster at give nogle Ribekanniker absolution.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2873, Reg.Dan. 2625, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (314)
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 144 – L 15-159

154 1369 30/10 Kardinalkollegiets kammermester kvitterer biskop Jens af Børglum for indbetaling af servispenge gennem magister Peder Nielsen fra Ribe stift.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2878, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (364)
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ålborg 19 – L 15-160
Dette brev hører vel snarere hjemme i Børglum bispearkiv, jfr. den tilsvarende kvittering for Ribe stift af 17. sept. 1367, men biskop Jens har rimeligvis først modtaget kvitteringen efter at han var blevet biskop i Ribe.

155 1369 7/11 Pave Urban 5. providerer biskop Jens af Børglum med Ribe stift.
Lat. Perg. Bullen bevaret
Rep. 2879, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (370)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 84 – L 15-161

156 1369 7/11 Pave Urban 5. pålægger gejstligheden i Ribe by og stift at vise lydighed mod den nye biskop.
Lat. Perg. Bullen bevaret
Rep. 2880, Dipl.Dan. 3 rk. VIII nr. (368)
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 145 – L 15-162

157 1370 12/8 Reimer „Bistiksiee" pantsætter sit gods i Vedsted s. til Reimer Piksten for 40 mark lybsk.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2900 – reg.: ÆA. V 326
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 85 – L 15-163

158 1371 22/4 Broder Jens Hintzesen, kommendator, og konventet i Antvorskov kloster anerkender kommendatoren i Ribes forpligtelse til at lade holde årtid for præsten Pellegrinus (dvs. Pilgrim), kapellan ved domkirken i Ribe, til gengæld for den jord han havde skænket til St. Hans kloster der.
Lat. Perg. Begge segl tabt
Rep. 2914
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 87 – L 15-164

159 1371 17/9 Skast herredstingsvidne, at Bodil Eskes skødede Tomas Iversen de huse i Søndermark, som var bygget på domkirkens toft.
Lat. Perg. Alle segl tabt
Rep. 2924, Reg.Dan. *2791 – reg.: ÆA. V 387
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 86 – L 15-165
Senere til Ribe kapitel.

160 1373 18/2 Ærkedegn Oluf Jensen i Ribe meddeler, at for ham mødte kannik hr. Niels Krog, forstander for Pughus (dvs. Puggård) og lægmanden Niels Pedersen, der var blevet bandlyst for at have forgrebet sig på Puggårds gods i Oksbøl, men nu blev løst af bandet.
Lat. Perg., beskad. Seglet tabt

Rep. 2997
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 31 – L 15-166

161 1373 17/3 Ribe kapitel vidimerer biskop Tyges brev af 6. februar 1274 om vin og brød til Stubber kloster og kirkerne i Hjerm og Ginding herreder.
Lat. Perg. 5 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 3085 (med dato 1376 20/3) – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 90 – L 15-172
Repertoriet retter uden tvingende grund datoen.

162 1374 8/4 Bonde Andersen, borger i Ribe, skøder en gård i Hillerup og en i L. Darum til Christian Frillesen samt Ribe bytings vidne om denne skødning.
Lat. 2 pergg. Seglet bevaret; 7 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 3018-19
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Gørding h. 3 – L 15-167
Senere, med 28. juni 1441, til Ribe kapitel.

163 1375 20/3 Ribe bytingsvidne, at en jord uden for byporten tildømtes hr. Esge Skjalmsen, sognepræst i Lem.
Lat. Perg. 8 bevarede bomærker
Rep. 3053 – reg.: ÆA. V 444
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 88 – L 15-168

164 1375 22/3 Kardinalkollegiets kammermester kvitterer biskop Jens af Ribe for servispenge indbetalt gennem kantor Niels Pedersen i Slesvig.
Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 3054
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 146 – L 15-169

165 1375 28/3 Tilsvarende kvittering for indbetaling af servispenge.
Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 3055
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 147 – L 15-170

166 1375 5/7 Endnu en kvittering for servispenge indbetalt af kantor Niels Pedersen og kannik Eskil Feddersen i Slesvig.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 3063
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 89 – L 15-171

1376 20/3 se 1373 17/3.

167 1377 15/4 Varde sysseltingsvidne at Knud Nielsen af Torp skødede alle sine huse i Torpsgård med tilhørende jord i Bramminge s. til kannik Tue i Ribe.
Lat. Perg. Alle segl tabt
Rep. 3158, Reg.Dan. *2981 – reg.: ÆA. V 379
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 91 – L 15-173

168 1378 16/2 Lars Valdemarsen pantsætter sit gods i Gørding s. til provst Tue i Varde syssel for 6 mark penge.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 3202 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 92 – L 15-174

169 1378 22/2 Væbner Otto Bondesen kaldet Snafs mageskifter gods med jomfru Marie alter i Emmerlev kirke.
Lat. Perg. 3 bevarede segl og 1 tabt (1 segl i seglsaml.)
Rep. 3203 – reg.: ÆA. V 351
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 93 – L 15-175

170 1378 21/4 Væbner Christian Luggi pantsætter sin gård Svenstrup og andet gods i Ginding h. til biskop Jens af Ribe.
Lat. Perg. 8 bevarede segl (i seglsamlingen)
Rep. 3212 – reg.: ÆA. V 411
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 94 – L 15-176

171 1378 15/9 Voldgiftsdom at gods i Guldager s. tilhører Ribe domkirke.
Lat. Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 3232, Reg.Dan. 2721 – reg.: ÆA. V 390
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 95 – L 15-177

172 1378 8/10 Henneke Limbek, høvedsmand på Ribe, erkender ingen ret at have til det gods i Hjerting, Guldager s., som sandemænd har erklæret at tilhøre Ribe domkirke.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 3236 – reg.: ÆA. V 389
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 96 – L 15-178

173 1379 20/8 Abbed Niels i Løgum kloster forkynder bandlysningsdom over Niels Slet og hans fæller.
Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 3267, Reg.Dan. 2730
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Lø h. 22 – L 15-179

174 1379 22/11 Broder Peder, kommendator i St. Hans kloster i Ribe, og en række verdslige personer erklærer, at væbner Henneke Spandogh i deres nærværelse har oprettet sit testamente, hvori han skænker gods i Mejlby og Farup s. til Ribe kapitel.
Lat. Perg. 4 bevarede segl og 3 tabte
Rep. 3271 – reg.: ÆA. V 337
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 97 – L 15-180

175 1380 31/8 Den pavelige nuntius kardinal Pileus afkræver biskoppen og kapitlet i Ribe rejsegodtgørelse.
Lat. Perg. beskad. Hampesnor
Rep. 3297, (Reg.Dan. *3022)
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 171 – L 15-181

176 udat. [ca. 1380] Jordebogsoptegnelser om afgifter af gods på Mors.
Folioark, hvoraf 2 sider er beskrevne
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer nr. 353 – L 15-182

177 1381 2/3 Katrine Eriksdatter, Erik Rinds enke, pantsætter sin gård i Gårslev s., Holmans h., til sin slægtning Christian Åstredsen.
Lat. Perg. 1 bevaret og 6 tabte segl
Rep. 3314 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 98
Senere, med 5. april 1437, til Ribe kapitel – L 15-183

178 1381 27/8 Notarialinstrument udstedt af Markvard Johansen af Hedeby, klerk i Slesvig stift, om kvittering fra Heine Werwer, borger i Lübeck, til biskop Jens og kapitlet i Ribe for betaling af den af kardinal Pileus pålagte „procuratio".
Lat. Perg. 1 tabt og 1 bevaret segl
Rep. 3335
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 148 – L 15-184

179 1382 12/6 Claus, Gerlav og Henrik Tun pantsætter gods i Jerne, Nebel, Guldager og Næsbjerg sogne til Godskalk Porsfeld for 100 mark lybsk.
Lat. Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 3359 – reg.: ÆA. V 390
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 99 – L 15-185
Senere, med 29. juli 1433, til Ribe kapitel.

180 1383 25/4 Synodalstatutter vedtaget på ærkebiskop Mogens' (Magnus') provinskoncil i Malmø.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 3394, Reg.Dan. 2757
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Reg. 69, gejstlige sager 9 – L 15-186

181 1384 20/5 Lave Degn pantsætter for 20 pund sterling sin og sin hustrus andel i gården Emmerlev til Oluf Iversen Sten.
Lat. Perg. 3 bevarede segl
Rep. 3447 – reg.: ÆA. V 352
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 101 – L 15-187
Senere til Ribe kapitel.

182 1384 26/5 Væbner Jakob Esbernsen (Krumpen) pantsætter forskelligt gods i Gørding og Skast herreder til ærkedegn Tue i Ribe for 23 lybske mark.
Lat. Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 3448 – reg.: ÆA. V 381
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 100 – L 15-188

183 1385 24/4 Kantor Jens Pedersen i Ribe og flere gejstlige og verdslige vidner på Hviding herredsting, at Margrete, Aage Esbernsens

enke, pantsatte Abildgård i Vedsted s., som hun selv havde i pant for 200 mark lybsk, til Christian Frillesen, samt Hviding herredstingsvidne i nævnte sag.
Lat. 2 pergg. 4 bevarede og 7 tabte segl; seglfragm.
Rep. 3473-74 – reg.: ÆA. V 325 og 326?
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 102 og 103 – L 15-189 og 190
Senere til Ribe kapitel.

184 1385 18/10 Væbner Jakob Esbernsen (Krumpen) pantsætter for 80 mark lybsk forskelligt gods i Gørding h. og i Jerne s., Skast h., til ærkedegn Tue i Ribe.
Lat. Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 3492 – reg.: ÆA. V 383
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 104 – L 15-191
Jfr. ovenfor; de to pantebreve omfatter kun delvis samme gods.

185 1386 30/3 Notarialinstrument udstedt af Jens Jakobsen, klerk i Ribe stift, at biskopperne af Ribe, Viborg og Børglum i Viborg lod vidimere kong Olufs hylding 3. maj 1376 og håndfæstning 1. juli 1377, for at originalerne, som opbevares i Viborg kapitels arkiv, ikke skal transporteres ad farefulde veje.
Lat. Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 3516
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 170 – L 15-192

186 1386 6/4 Notarialinstrument udstedt af den kejserlige notar Geberhard v. Bergen, borger i Hamburg, at dekanen Verner og kapitlet i Ribe på ærkedegn Jens Nielsen Helts anmodning vidimerede det i kapitlets arkiv opbevarede kejserlige værnebrev af 13. oktober 1359 for ærkestifterne Magdeburg og Bremen.
Lat. 2 pergg., begge med Hamburgerkirkens segl
Rep. 3520
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Reg. 69, gejstlige sager 10-11 – L 15-193

187 1386 27/7 Ærkebiskop Magnus m. fl. biskopper udsteder indulgensbrev på 40 dage for Ribe domkirke.
Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 3539
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 105 – L 15-194

188 1386 Vidne udstedt af biskopperne af Ribe, Viborg og Børglum, at Niels Slet af Gudumlund erkendte, at Vestergård i Lø h. ikke tilhørte ham, men de fattige peblinges hus, Pughus i Ribe.
Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 3573
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 106 – L 15-195

Brevet er uden dagsangivelse, men udstedt i Viborg og derfor fra ca. 30. marts, jfr. ovenfor.

189 1387 23/11 Ribe magistrat vidimerer biskop Peders skøde af 24. marts 1350 til sognepræsten ved St. Peders kirke til afholdelse af årtid.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 3615 – reg.: ÆA. V 453
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 32 – L 15-196

190 1388 8/3 Væbnerne Jens Buk og Niels Elevsen sælger og skøder deres hustruers arvegods i Malt h. til Knud Lavesen.

Lat. Perg. 2 perg.remme
Reg.: ÆA. V 355
Rep. 3634
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 108 – L 15-197
Senere til Ribe kapitel.

191 1388 3/4 Henneke Limbek, søn af drosten ridder Claus Limbek, hjemler Ribe kapitel 13 gårde i Skast h., Varde syssel, til afholdelse af en daglig messe. Godset er tidligere overdraget af ridder Jens Limbek.

Lat. Perg. Begge segl tabt, 2 seglsnit
Rep. 3638
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 107 – L 15-198
Jfr. 26. juli 1406.

192 [1388 3/4?] Ufuldstændig koncept til et brev, hvormed Henneke Limbek skøder dele af ovennævnte gods samt en række gårde i Gørding h. til Ribe kapitel.

Lat. Perg.
(Rep. 3639, Reg.Dan. 2813)
RA. Ribe kapitel, afl. fra Ribe katedralskole 1946, tidl.: Grønlunds Saml. IV, 51 a
Det hos Terpager s. 293 trykte brev er Ribe kapitels genbrev på det gods, som nævnes i koncepten.

193 1388 17/8 Ærkebiskop Magnus af Lund giver på anmodning fra klerus og borgere i Ribe dispensation fra det pålagte interdikt.

Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 3659
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 109 – L 15-199

194 1388 2/12 Biskop Jens af Ribes testamente.

Lat. Perg. 1 bevaret og 10 tabte segl
Rep. 3675, Reg.Dan. 2824
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 149 – L 15-200

195 1388 2/12 Biskop Jens skænker gods i Sahl s. til Ribe kapitel.

Lat. Perg. 9 bevarede segl

Rep. 3676 – reg.: ÆA. V 411
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 110 – L 15-201

196 1388–89 (?) Christian Jakobsens regnskab for gården Brink tilhørende Ribe biskop.

Lat. Papirhefte med 10 bl.
RA. Ribe bisp, tidl.: Stiftskisten, suppl. 50 – L 14-2

197 1389 23 el. 30/7 Ærkebiskop Magnus af Lunds erklæring om den klage, som kannik Niels Krog, forstander for Pughus i Ribe, har indgivet over ridder Henning Meinstrup for plyndring af gods tilhørende Pughus, mens han var høvedsmand på Koldinghus.

Lat. Perg., beskad., plica ødelagt
Rep. 3705
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 33 – L 15-202

198 1389 15/9 Katrine, Erik Rinds enke, pantsætter for 13 mark sølv 2 gårde i Gårslev s. til væbner Niels Jensen kaldet Tennyk.

Lat. Perg. 5 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 3711
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 111 – L 15-203
Senere, med 5. april 1437, til Ribe kapitel

199 1390 17/9 Kalvslund herredstingsvidne, at Maren, enke efter væbner Reimer Piksten, gav og skødede alt sit gods i Kalvslund h. til Ribe kapitel til sjælemesser for St. Jørgens alter i domkirken.

Lat. Perg. 3 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 3762 – reg.: ÆA. V 345
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 113 – L 15-204

200 1390 17/9 Kantor Jens Pedersen og Ribe kapitel udsteder genbrev herpå.

Lat. Perg. Begge segl tabt
Rep. 3763
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 114 – L 15-205

201 1390 20/9 Maren (Gerhardsdt.), enke efter Reimer Piksten, meddeler at have skænket sit gods med bygninger i og ved Ribe samt sit fædrene gods i Kalvslund h. til Ribe kapitel som sjælegave og ladet det skøde på Ribe byting og Kalvslund herredsting.

Lat. Perg. 3 bevarede segl og bomærker
Rep. 3764 – reg.: ÆA. V 345
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 112 – L 15-206

202 1390 28/9 Jens Thomsen (Lindenow), høvedsmand på Kolding, testamenterer som sjælegave for sig og sin hustru 40 heste og føl til kirkeværgerne ved domkirken i Ribe.

Lat. Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl

Rep. 3765
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 115 – L 15-207

203 1390 To Ribeborgere sælger og skøder den gård, de arvede indenfor gravene i Ribe ved Horstrup port til sognepræsten i Nybøl.
Lat. Perg. 1 bevaret segl og 1 fragment
Rep. 3783
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 116 – L 15-208

204 1393 24/3 Hviding herredstingsvidne, at væbner Lars Jensen i Emmerlev skødede for fuld betaling en gård i Odder s. til ærkedegn Jens Helt.
Lat. 2 pergg. Alle 6 segl tabt; 3 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 3891 – reg.: ÆA. V 331-32
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 117-18 – L 15-209

205 1394 4/4 Biskop Eskil af Ribe pålægger alle alterpræster og evige vikarer inden 6 uger at meddele ærkedegn Jens Helt alle altres og kapellers godser, indtægter og prydelser.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 3928
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 34 – L 15-210

206 1394 25/9 Væbner Lave Degn overdrager Ribe kapitel sit gods i Hviding h. til afholdelse af sin og sin hustru Ingers årtid.
Lat. Perg. 3 perg.remme
Rep. 3948 – reg.: ÆA. V 325
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten: 120 – L 15-211

207 1394 29/9 Kantor Jens Pedersens testamente.
Lat. Perg., beskad., plica meget medtaget
Rep. 3950, Reg.Dan. 2893
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 150 – L 15-212

208 1395 6/5 Jens Thomsen af Manø skænker en eng i Farup enge til Ribe kapitel som sjælegave.
Lat. Perg. Fragment og 3 perg.remme
Rep. 3983 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 121 – L 15-213

209 1396 13/3 Biskop Eskil, Ribe magistrat og væbner Lave Nielsen udsteder 2 vidisser af væbner Aage Aastradsens – nu tabte – testamente af 1. februar 1396.
Lat. 2 pergg. Begge segl tabt; 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 4032-33 – reg.: ÆA. V 375
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 123 og 123 b – L 15-214 og 215

210 1396 18/3 Kalvslund herredstingsvidne, at Egbert Stædhingh, borger i Ribe, skødede Ribe kapitel det gods i Kalvslund h., som hans svigerfader rådmand Markvard Konradsen havde ejet.

Lat. Perg. 3 bevarede segl (deraf 2 i seglsaml.)
Rep. 4034 – reg.: ÆA. V 345
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 122 – L 15-216

211 1396 13/7 Den pavelige kammermester kvitterer for de servispenge, som biskop Eskil af Ribe har indbetalt ved en befuldmægtiget.
Lat. Perg. Seglfragm.
Rep. 4061, Reg.Dan. 2925
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 124 – L 15-217

212 1396 6/11 Erik af Pommern tildømmer på retterting i Varde Ribe kapitel det gods, som Aage Aastradsen havde testamenteret til kapitlet, og Hartvig Limbek uretmæssigt havde bemægtiget sig.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 4080 – reg.: ÆA. V 375
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 125 – L 15-218

213 1396 14/11 Skast herredstingsvidne, at væbner Karl Thomsen pantsatte sit gods i Guldager til væbner Gerlav Tun for 10 mark sølv.
Lat. Perg. 6 bevarede segl
Rep. 4083 – reg.: ÆA. V 390
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 126 – L 15-219

214 1397 1/9 Biskop Eskil af Ribe bevidner, at brødrene Niels Lund og Esger, begge præster, skødede deres fædrene gård i St. Hansgade til Ribe kapitel.
Lat. Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 4138
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 35 – L 15-220

215 1398 7/1 8 navngivne personer og derpå almuen i Hviding h. vidner om væbner Lave Degns skøde til Ribe kapitel på gods i Vedsted, Brøns og Skærbæk sogne.
Lat. 2 pergg. 7 bevarede segl; seglet tabt
Rep. 4179-80 – reg.: ÆA. V 325-26
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 127-28 – L 15-221 og 222

216 1398 10/5 Biskop Eskil af Ribe erklærer overfor kapitlet striden om gods i Mejlby og Farup for afsluttet.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 4204 – reg.: ÆA. V 337
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 129 – L 15-223

217 1398 9/8 Borgmester Ditmer Tidemandsen i Ribe overlader ærkedegn Jens Helt og Ribe kapitel sin ret i Mejlby.
Lat. Perg. 3 bevarede segl
Rep. 4209 – reg.: ÆA. V 338
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 130 – L 15-224

218 1399 15/7 Ridder Jon Jonsen Lille sælger det gods i Seem s., Hviding h. (nu Ribe h.), som han har arvet efter sin bedstefar hr. Valdemar Sappi, til Ribe kapitel.
Lat. Perg. 5 bevarede segl
Rep. 4271 – reg.: ÆA. V 330
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 131 – L 15-225

219 1400 22/3 Hviding herredstingsvidne, at væbner Jens Gerhardsen kaldet Skelle lod læse det foranstående salgsbrev og derpå skødede godset på Jon Lilles vegne til kapitlet.
Lat. Perg. 6 bevarede og 2 tabte segl og bomærker
Rep. 4334 – reg.: ÆA. V 330
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 132 – L 15-226

220 1400 11/4 Katrine Eriksdatter, enke efter Erik Rind, pantsætter sit gods i Holmans h. til væbner Herman Iversen for 20 mark sølv.
Lat. Perg. 4 bevarede (2 i seglsaml.) og 3 tabte segl
Rep. 4336 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 133 – L 15-227
Med 5 april 1437 til Ribe kapitel.

221 1400 18/5 Karsten Eriksen Urne pantsætter gods i Skærbæk og Brøns sogne, Hviding h., til væbner Otto Snafs for 60 mark lybsk.
Tysk Perg. Alle segl tabt
Rep. 4343 – reg.: ÆA. V 335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 134 – L 15-228

222 1400 9/6 Varde sysseltingsvidne, at hr. Peder Jensen, søn af Jens Larsen, borger i Varde, skødede alt sit gods i Varde syssel til Ribe kapitel for sin årtid.
Lat. Perg. 5 bevarede segl og bomærker samt 4 tabte
Rep. 4345, Reg.Dan. * 3659 – reg.: ÆA. V 398
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 135 – L 15-229

223 1400 14/6 Biskop Eskil af Ribe bevidner, at ridder Jon Lille anerkendte skødningen af gods i Seem s. til Ribe kapitel.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 4346 – reg.: ÆA. V 330
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Hviding h. 109 – L 15-230

224 1400 1/7 Ridder Jakob Kalv pantsætter sit gods i Bække s. for 4 mark sølv til Christian Frillesen.
Lat. Perg. 5 bevarede segl
Rep. 4356 – reg.: ÆA. V 357
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 136 – L 15-231

225 [ca. 1400?] Fragment af et brev, formentlig til gunst for Ribe bisp og kapitel.

Lat. Perg., kun en del af brevets højre side bevaret
÷ Rep.
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 14-3
Udstederen anvender pluralis majestatis. Blandt de få læselige ord er: „ab ommi onere", hvilket peger mod et kongebrev. Dateringen, hvoraf kun „evangeliste" er bevaret, går forud for beseglingen „sub sig. dilecti . . ."

226 1402 2/11 Indulgensbrev udstedt af ærkebiskop Jakob af Lund og 9 bisper til fordel for dem, der bidrager til Ribe domkirkes byggningsfond.
Lat. Perg. 10 tabte segl
Rep. 4534, Reg.Dan. 3095
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 137 – L 15-232

227 1403 19/7 Biskop Eskil af Ribe bekendtgør om afholdelse af sjælemesser for Tage Nielsen og hans slægt.
Lat. Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 4592 – reg.: ÆA. V 408
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 139 – L 15-233

228 1403 30/7 Ærkedegn Jens Helt og kannik Niels Søbo afsiger dom mellem Ribe kapitel og provsten Peder i Harsyssel.
Lat. Perg. 3 tabte segl
Rep. 4593 – reg.: ÆA. V 413
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 138 – L 15-234

229 1403 28/9 Borgmester Hans Hermansen, kaldet Græuerood, sælger sit øde gods i Ø. Vedsted, i V. Vedsted og S. Farup til ærkedegn Jens Helt og Ribe domkirkes bygningsfond for 74 mark lybsk.
Lat. Perg. 6 bevarede segl og bomærker samt 4 tabte
Rep. 4597
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 140 – L 15-235

230 1403 Notarialinstrument i sagen om det vakante Thy provsti i Børglum stift.
Lat. Samt. afskr.
Rep. 4614
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 141 – L 15-236
En afskrift har rimeligvis været sendt til alle danske stifter.

231 1404 25/2 Biskop Jens af Odense udsteder indulgensbrev på 40 dage til alle, som yder hjælp til den brandhærgede Ribe domkirke.
Lat. Perg. Perg.rem
Rep. 4621
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 151 – L 15-237

232 1404 15/8 Borger Hans Flamingh i Ribe bortlejer en grund i Bredegade til præsten Hans Ryke.
Lat. Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 4647 – reg.: ÆA. V 449
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 142 – L 15-238

233 1405 15/6 Christian Pedersen i Lindved udsteder erklæring om de jorder og enge, han har i pant af Thomas Pedersen.
Lat. Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 4691
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 143 – L 15-239
Senere til Ribe kapitel.

234 1405 11/7 Abbed Svend og konventet i Løgum kloster kvitterer kannik Niels Søbo i Ribe for 20 mark lybsk, han har betalt på Claus Limbeks vegne.
Lat. Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 4695
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 144 – L 15-240

235 1405 24/7 Biskop Eskil af Ribe meddeler, at afdøde rådmand Ditmer Tidemandsen havde erkendt at have Farup enge på kapitlets vegne.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 4699 – reg.: ÆA. V 339
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 145 – L 15-241

236 1406 22/1 Højer herredstingsvidne, at væbner Erik Jonsen af Seem pantsatte sit øde gods i Emmerlev s. til Tord Andersen for 10 mark lybsk.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 4735
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 146 – L 15-242

237 1406 30/4 Biskop Eskil af Ribe bekendtgør at have modtaget pave Innocens 8.s indulgensbulle af 21. juli 1405 indrømmet domkirken i Ribe.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 4757, Reg.Dan. 3184
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 152 – L 15-243

238 1406 13/5 Hind herredstingsvidne, at Peder Arvidsens arvinger pantsatte 2 gårde i Rindum og 1 gård i No sogne for 12 mark sølv til Ester Nielsdatter.
Lat. Perg. 4 bevarede og 5 tabte segl
Rep. 4769 – reg.: ÆA. V 406
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 147 – L 15-244

239 1406 26/7 Erik af Pommerns rettertingsdom om Henneke Limbeks forpligtelse til at holde sit alter i Ribe domkirke skadesløs for tab af gods.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 4799 – reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 148 – L 15-245

240 1406 16-22/8 Erik af Pommern tildømmer på retterting Christian Pedersen nogle jorder og enge.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 4812
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 149 – L 15-246
Senere til Ribe kapitel.

241 1406 22/10 Peder Jensen, kannik og official i Ribe, bevidner, at Edel, enke efter Erik Jensen af Seem, solgte det gods, som var pantsat til Tord Andersen, til kannik magister Otto.
Lat. Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 4854, Reg.Dan. *4043 – reg.: ÆA. V 352
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 150 – L 15-247
Senere, med Otto Bosens testamente 6. maj 1429, til Ribe kapitel.

242 1408 7/9 Ribekanniken Ebbe Jensens testamente.
Lat. Perg. 6 perg.remme
Rep. 5007
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 37 – L 15-248

243 1408 3/10 Harsyssels vidne, at ridder Niels Krag og fru Elne skødede Rybjerggård og andet gods i Velling, He og Stadil sogne til Ribe kapitel for 456 mark lybsk.
Lat. Perg. 8 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 5011 – reg.: ÆA. V 402
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Hind h. 65 – L 15-249

244 1409 28/2 Biskop Eskil af Ribes testamente.
Lat. Perg. 5 bevarede segl og 1 seglsnit
Rep. 5030, Reg.Dan. *4162 – reg.: ÆA. V 345.
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 152 – L 15-250

245 1409 13/5 Kardinalbiskop Antonius, pavelig kammermester, kvitterer den udvalgte biskop Peder af Ribe for betaling af servispenge.
Lat. Perg. Seglfragment
Rep. 5038
RA. Ribe kapitel?, gl. sign.: Ribe bisp 153 – L 15-251

246 1409 19/7 Væbner Peder Rød pantsætter nogle enge til Jeppe Jensen, bymand i Varde.
Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 5046 – reg.: ÆA. V 395
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 153 – L 15-252

247 1411 21/7 Ridder Lave Urne sælger sit gods i Hind h., Harsyssel, til Ribe kapitel for 350 mark stæderpenge.
Lat. Perg. 4 bevarede og 5 tabte segl
Rep. 5152 – reg.: ÆA. V 403
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 155 – L 15-253

248 1411 13/8 Hind herredstingsvidne om forannævnte skøde.
Lat. Perg. 4 bevarede og 6 tabte segl
Rep. 5158 – reg.: ÆA. V 403
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Hind h. 59 – L 15-254

249 1412 1/3 Notarialinstrument, at 2 borgere i Lübeck overdrager til Niels Søbo, præst i Ribe stift, at indkræve og oppebære en række gældsposter fra adskillige navngivne debitorer.
Lat. Perg. Notarmærke
Rep. 5201
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 153 – L 15-255

250 1413 23/1 Fru Karen, Erik Rinds enke, skøder sin rettighed i Seem til Vor Frue alter i Ribe domkirke.
Perg. Orig. tabt, vidisse af 17. febr. 1561
÷ Rep.
LA. Viborg, Pergamentsaml. Ribe bispearkiv, Ribe hospital, gl. sign.: Capsa 35 pk. 1 nr. 8

251 1413 26/3 Biskop Peder af Ribe mageskifter sit gods i Riset til Ribe kapitel til gengæld for det gods, som biskop Eskil havde testamenteret dertil.
Lat. Perg. 2 bevarede segl
Rep. 5248 – reg.: ÆA. V 349
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 156 – L 15-256

252 1413 12/9 Notarialinstrument om indsættelse af Jakob Iversen i kantorembedet ved Ribe domkirke i kraft af pave Johannes 23.s bulle af 19. august 1413, som herved vidimeres.
Lat. Perg., beskad. Notarmærke, seglet tabt
Rep. 5287 (og 5281)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 36 – L 15-257

253 1414 16/2 Ribe magistrat vidimerer Jens Kalvs pantebrev på Agtrupgård til kannikerne i Ribe, udstedt 22. juli 1350.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 5329 (og 2264) – reg.: ÆA. V 363
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 157 – L 15-258

254 1414 18/6 Ærkebiskop Peder af Lund sender biskop Peder af Ribe en kopi af pave Johannes 23.s bulle af 12. december 1413 til ærkebiskoppen i Lund og dennes lydbiskopper.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 5474 (og 5310)
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 155 – L 15-259

255 1415 10/9 Kannik Jens Pedersen i Ribe, biskoppens vikar, og andre gejstlige og verdslige vidner, at ridder Jakob Kalvs enke Margrete

og hans datter Marianne gav og skødede deres gods i Døstrup s., Lø h., til Ribe kapitel.
Lat. Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 5541 – reg.: ÆA. V 348
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 160 – L 15-260

256 1415 12/9 Erik Dosenrode, ærkedegn i Slesvig og biskoppens generalvikar, bandlyser Katrine Knuds for uretmæssig besiddelse af noget gods tilhørende Ribe kapitel. Hertil meddelelser fra præsten i Flensborg (udat.) og fra præsten på Før (22. september), at bandlysningen er forkyndt.
Lat. Perg. + 2 vedhæftede sedler, 2 bevarede og 10 tabte segl
Rep. 5542, Reg.Dan. 3294* og *4332-33
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 161 – L 15-261

257 1416 29/5 Biskop Peder og Ribe magistrat dømmer, at den gård, som kannik Niels Søbo bor i, tilhører Ribe kapitel.
Lat. Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 5589 – reg.: ÆA. V 448
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 38 – L 15-262
Af en noget yngre påskr. fremgår, at gården lå i Puggårdsgade.

258 1416 1/6 Bølling herredstingsvidne, at kannik Anders Brok lod opbyde guld og rede penge til indløsning af gods i Borris s.
Perg. 4 (2 løse) bevarede segl og bomærker samt 4 tabte
Rep. 5590, Reg.Dan. *4365 – reg.: ÆA. V 408
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 162 – L 15-263

259 1416 16/9 Varde sysseltingsvidne, at Katrine, Niels Tagesens enke, skødede sin gård i Guldager til kantor Jakob Iversen på Ribe kapitels vegne til afholdelse af sin årtid.
Lat. Perg. 6 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 5604, Reg.Dan. *4382 – reg.: ÆA. V 389
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 163 – L 15-264

260 [før 1416 21/9] Katrine Jenskone pantsætter med sin datter Alikes samtykke deres gård i Ribe til kannik Jens Pedersen for 40 mark sølv.
Stærkt beskad. Seglet påtrykt bagpå
÷ Rep. – reg.: ÆA. V 539
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Top.Saml. – L 15-265

261 1416 21/9 Biskop Peder i Ribe meddeler, at Alike Erlands gav sin moder Katrine Jenskone fuldmagt til at sælge deres gård mellem Grønnegade og Normandsgade til kannik Jens Pedersen.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 5605 – reg.: ÆA. V 439
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 164 – L 15-266

262 1417 3/6 Overenskomst mellem bisp Peder og Ribe kapitel på den ene side og ridder Morten Jensen (Gyrsting) på den anden om Møgeltønder slot.

Perg. 4 bevarede segl
Rep. 5660
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 165 – L 15-267

263 1417 3/8 Notarialattest af biskop Peder af Ribes dom om den gård i Ribe, som afdøde hr. Niels Jensen, kaldet Kallesen, havde skænket til Ribe kapitel.

Lat. Perg. Notarmærke, seglet tabt
Rep. 5669 – reg.: ÆA. V 451
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 39 – L 15-268

264 1417 27/11 Brusk herredstingsvidne, at væbner Henrik Iversen Pennow overdrog og skødede 4 gårde i Erritsø s. og en i Ullerup s., som i forvejen var pantsat til Ribe kapitel, til kantor Jakob Iversen på kapitlets vegne mod løfte om årtider.

Lat. Perg. 8 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 5684 – reg.: ÆA. V 377
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 166 – L 15-269
Sst. en vidisse 29. juli 1562 med dansk oversættelse af brevet.

265 1418 19/2 Overenskomst mellem Ribe by og enken Katrine Jenskone, hvorved hun overlader byen den gård i Grønnegade, hun arvede efter sin bror Poul Tidemansen, mod en årlig afgift til Ribe kapitel til afholdelse af hans årtid.

Tysk Perg. Byseglet bevaret
Rep. 5701 – reg.: ÆA. V 442
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe 107 – L 15-270

266 1418 10/3 Biskop Peder af Ribe foretager mageskifte mellem gods tilhørende bispebordet og Ribe kapitel.

Lat. Perg. Begge segl bevaret
Rep. 5703 – reg.: ÆA. V 349
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 167 – L 15-271
Brevets dato er i Harsyssels Diplomatarium opløst som 22. marts 1414.

267 [1418–55] Biskop Christian af Ribe tilskriver kapitlet om besættelsen af et præbende.

Stærkt beskad.
Rep. udat. 427
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 15-272

1419 26/6 se 1544 20/12.

268 1419 [8/9] Kannik Jens Pedersen skænker en gård mellem Grønnegade og Nordmandsgade i Ribe til Ribe kapitel til en evig daglig messe og årtider.

Orig. tabt, dansk overs. 16. årh., beskad.
Rep. 5801, Reg.Dan. *4497 – reg.: ÆA. V 440
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Top. saml. C – L 15-273
Trykket hos Terpager er efter den tabte latinske original.

269 1420 11/3 Kirstine, enke efter Jens Madsen, skøder sin gård i Grimstrup s., Varde syssel, til Ribe kapitel som sjælegave.

Perg. 1 bevaret fragm. og 3 tabte segl
Rep. 5837 – reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 169 – L 15-274

270 1420 23/3 Lø herredstingsvidne, at Lars Ovesen overdrog Ribe kapitel gods på Vindum mark til afholdelse af sjælemesser.

Lat. Perg. Abbed Troels' segl bevaret
Rep. 5840
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 168 – L 15-275

271 1420 11/5 Væbner Peder Esgesen overdrager for sine synders skyld en gård i Jelling syssel til biskop Christian af Ribe.

Lat. Perg. 8 tabte segl
Rep. 5849
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 170 – L 15-276

272 1420 22/11 Væbner Otto Snafs pantsætter sit opregnede arvegods i Højer og Tønder herreder til ridder Morten Jensen for 400 lybske mark.

Perg. 4 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 5869 – reg.: ÆA. V 351
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 171 – L 15-277
Med 14. febr. 1436 til Ribe kapitel.

273 1420 23/11 Væbner Otto Snafs' meddelelse om pantsættelsen samt navnene på kautionisterne.

Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 5870 – reg.: ÆA. V 351
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 172 – L 15-278

274 1421 16/2 Væbner Johan Skelle skøder sit gods i Ymdrup by og s., Gram h., til Ribe kapitel for 13 lybske mark.

Perg. 2 bevarede bomærker og segl og 2 tabte
Rep. 5892 – reg.: ÆA. V 349
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 173 – L 15-279
Ymdrup er vel identisk med Emdrup.

275 1423 19/5 Kannik Ivar Tordsen i Ribe pantsætter sit gods i Emmerlev s. til kannik Niels Søbo for en gæld på 52½ nobler.

Lat. Perg. 2 tabte og 2 bevarede bomærker
Rep. 6021 – reg.: ÆA. V 352
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 174 – L 15-280

276 1424 10/7 Ridder Jon Lille giver væbner Johan Skelle fuldmagt til at sælge og skøde gods i Hørup by og s.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6128 – reg.: ÆA. V 335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 176 – L 15-281

277 1424 20/7 Væbner Johan Skelle kvitterer kannik Anders Brok i Ribe for betalingen for en gård i Hørup s., Hviding h.
Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6129 – reg.: ÆA. V 336
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 179 – L 15-282

278 1424 23/8 Ridder Jon Lille giver sin onkel Johan Skelle fuldmagt til at sælge, skøde el. pantsætte gods i Søndernæs, Brøns s.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 6134 – reg.: ÆA. V 333
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 177 – L 15-283
Senere, med kannik Jon Pedersens testamente 7. april 1442, til Ribe kapitel.

279 1424 6/11 Hviding herredstingsvidne, at kannik hr. Anders Brok med væbner Johan Skelles fuldmagt skødede gods i Søndernæs, Brøns s., til hr. Jon Pedersen, præst i Rejsby.
Perg. Seglet tabt
Rep. 6143 – reg.: ÆA. V 333
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 178 – L 15-284
Med 7. april 1442 til Ribe kapitel.

280 1424 6/11 Hviding herredstingsvidne, at hr. Jakob Svendsen af Roager med Johan Skelles fuldmagt skødede en gård i Hørup til kannik Anders Brok.
Perg. Seglet tabt
Rep. 6144 – reg.: ÆA. V 366
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 40 – L 15-285

281 1425 31/1 Væbner Lars Clausen pantsætter 3 gårde i Roager, Vesterbæk og Rejsby i Hviding h. til Jens Bosen for 40 lybske mark.
Perg. 4 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 6166 – reg.: ÆA. V 333
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 175 – L 15-286

282 1425 24/2 Gertrud, enke efter borgmester Bertold Wilde i Rendsborg, sælger og skøder sit arvegods i Føvling s., Malt h., til Lave Knudsen.
Tysk Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6173 – reg.: ÆA. V 355
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 183 – L 15-287
Senere, med 24. maj 1448, til Ribe kapitel.

283 1425 2/6 Biskop Christian og Ribe kapitel fastsætter, at hver ny kannik skal betale 1 mark sølv.

Lat. Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 6194, Reg.Dan. 3454* – reg.: ÆA. V 431
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 156 – L 15-288

284 1425 17/7 og 18/7 Skifte efter Hans Bagge på Ribe byting samt provst Claus Christiansen og kannik Anders Broks vidne derom.
2 pergg. 5 bevarede segl og bomærker samt 3 tabte; 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 6199-6200 – reg.: ÆA. V 406
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Hind h. 61 og Stiftskisten 181 – L 15-289 og 290

285 1425 5/11 Hviding herredstingsvidne, at væbner Eggert Christiernsen (Frille) har sat kære og dele på en mose på Vedsted mark.
Perg. Seglet tabt
Rep. 6220 – reg.: ÆA. V 326
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 182 – L 15-291

286 1426 4/3 Væbner Johan Skelle sælger og skøder sit gods i Hørup til hr. Anders Brok i Ribe.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6243 – reg.: ÆA. V 336
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 185 – L 15-292

287 1426 31/5 Nis Lausen pantsætter sit gods i Åstrup s., både i Malt og Gørding herreder, til Anders Jensen Skeel.
Perg. 4 bevarede segl og bomærker, 1 fragment og 3 tabte
Rep. 6258 – reg.: ÆA. V 383
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 184 – L 15-293
Jfr. 26. febr. 1459, 18. jan. 1483 og 18. aug. 1487.

288 1427 6/9 Official Henrik Stangenberg meddeler, at Sabyens Hanskone skødede Ribe kapitel sin grund i St. Hansgade.
Perg. 5 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 6327 – reg.: ÆA. V 449
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 184 – L 15-294

289 1427 27/10 Ridder Anders Jakobsen Lunge tilskriver Ribe kapitel om indstiftelsen af et alter i domkirken.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 6332 s
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-295

290 1428 13/4 Peder Andersen af Varde skøder på Ribe dom sin faders gård i Grønnegade i Ribe til kannik Anders Brok for 114 lybske mark.
Perg. Seglene tabt
Rep. 6354
AM. II, 19
Til Ribe kapitel el. hospital? Ifølge senere påskrift har Iver skænket gården til de fattige.

291 1428 24/9 Kannik Jon Pedersen skænker V. Vedstedgård med andet gods i Vedsted, som han købte af væbner Eggert Christensen (Frille) og dennes søskende, til Ribe kapitel for sine forældres og egen årtid.
Perg. 4 bevarede segl og bomærker
Rep. 6373 – reg.: ÆA. V 323
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 187 – L 15-296

292 1428 6/10 Væbner Jens Jul tilbageleverer Ribe kapitels gods i Sahl s., Ginding h.
Perg. 2 bevarede segl (det ene i seglsaml.)
Rep. 6375 – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 188 – L 15-297

293 1429 6/5 Notarialinstrument om magister Otto Bosens testamente af 1. maj 1427, hvori han skænker Ribe kapitel gods i Seem og Emmerlev sogne.
Lat. Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6392 – reg.: ÆA. V 431
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 189 – L 15-298
Fasthæftet ved biskoppens (nu tabte) og kapitlets segl er biskop Christians og Ribe kapitels stadfæstelse af 9. dec. 1429. Bagpå notarialinstrumentet findes et testamentekodicil af 15. maj 1436.

294 1429 18/7 Hviding herredstingsvidne givet ærkedegn Iver Thorsen, at præsten Jens Lavesen af Højer skødede Ribe kapitel en gård i Kærbøl, Rejsby s. til afholdelse af årtid og sjælemesser.
Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl og bomærker
Rep. 6415 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 190 – L 15-299

295 1429 22/9 Væbner Henrik Eriksen (Rosenkrantz) lejer Ribe kapitels gods i Sahl s., Ginding h.
Perg. 1 bevaret og 3 tabte segl
Rep. 6422 – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 191 – L 15-300

1429 9/12 se nr. 293.

296 1431 6/5 Væbner Lasse Clausen stadfæster sin afdøde morbror, sognepræst hr. Jens Lavesens skøde 18. juli 1429.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6497 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 192 – L 15-301

297 1431 1/9 Ribe kapitel bortlejer Rybjerggård samt gods i Hee og Stadil sogne, Hind h., til ridder Erik Nielsen af Tim.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 6517 – reg.: ÆA. V 403
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 193 – L 15-302
Tilbagegivet til Ribe kapitel.

298 1432 10/9 Vidne af Ribe dom, at Anders Persen, bymand i Horsens, skødede sin arv efter ærkedegn Iver Tordsen i Emmerlev s., Højer h., til Ribe kapitel for fuld betaling.
Perg. 6 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 6586 – reg.: ÆA. V 352
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 194 – L 15-303

299 1433 28/1 Anders Svendsen, bymand i Varde, overdrager Ribe kapitel Isbjerg mølle med 12 ørtug land i St. Jakobs s. i Varde til afholdelse af ugentlige messer og årtid for Styke, som hans søn Peder Andersen havde slået ihjel.
Perg. 6 af de opr. 7 bomærker og segl bevaret
Rep. 6598 – reg.: ÆA. V 398
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 195 – L 15-304

300 1433 29/7 Fru Elisabeth Jonsdatter (Rosenkrantz) af Nørholm skænker som sjælegave for sig og sin slægt gods i Jerne, S. Nebel, Næsbjerg, Guldager og Seem sogne til Ribe kapitel.
Lat. Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6633 – reg.: ÆA. V 389
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 196 – L 15-305

301 1434 14/4 Væbner Albrekt Barfod af Alsted pantsætter sit gods i Mjolden s., Lø h., til kantor Jakob Iversen i Ribe for 30 lybske mark.
Perg. 6 tabte segl
Rep. 6688
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 197 – L 15-306

302 1434 10/5 Hviding herredstingsvidne givet Ribe kapitel om gods i V. Vedsted.
Perg. Herredsseglet bevaret
Rep. 6693 – reg.: ÆA. V 325
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 198 – L 15-307

303 1434 15/7 Ærkebiskopperne af Lund og Trondhjem samt 14 bisper udsteder indulgensbrev på 40 dage til besøgende i Ribe domkirke og dem, som bidrager til kirkens bygningsfond.
Lat. Perg. 2 seglfragm. og 15 seglsnore
Rep. 6713, Reg.Dan. 3556
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 157 – L 15-308

304 1434 9/9 Inger Hermansdatter, (Pennow), enke efter Jes (Nis, Niels) Vognsen, pantsætter en gård i Mørkholt, Gårslev s., Almind syssel, til kannik Jon Pedersen i Ribe for 16 rinske gylden.
Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 6728 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 199 – L 15-309

305 1434 4/10 Inger Hermansdatter sælger og skøder en gård i Gårslev til Ribe kapitel.

Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6733 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 200 – L 15-310

306 1434 14/11 Baseler konciliet pålægger gejstlige i Slesvig og Bremen stifter at undersøge klagerne fra Ribe kapitel og gejstligheden i Ribe stift over overgreb fra nogle verdslige herrer.

Lat. Perg. Synodens bulle bevaret
Rep. 6739
RA. Ribe kapitel, tidl : Stiftskisten 201 – L 15-311

307 1435 24/3 Kantor Jakob Iversen og Ribe magistrat vidimerer fru Elisabet af Nørholms brev 29. juli 1433.

Lat. Perg. 5 bevarede segl og bomærker
Rep. 6756 – reg.: ÆA. V 390
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 180 – L 15-312

308 1435 10/10 Holmans herredstingsvidne givet provst Henrik Stangenberg i Jellingsyssel, at fru Inger af Højergård havde skødet en gård i Gårslev til Ribe kapitel.

Perg. 6 bevarede segl og bomærker
Rep. 6787 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 202 – L 15-313

309 1436 14/2 Ridder Morten Jensen (Gyrsting) skøder sit købegods i Emmerlev s. (Højer h.) og i Abild s., Tønder h., til Ribe kapitel for 308 gylden og 25 mark sølv.

Lat. Perg. 6 bevarede segl og bomærker og 1 tabt
Rep. 6803 – reg.: ÆA. V 350
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 203 – L 15-314

1436 15/5 se nr. 293.

310 1436 27/9 Brødrene Niels og Christian Andersen stadfæster deres afdøde broder kannik Peder Andersens gave til biskop Christian af Ribe.

Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 6839
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 204 – L 15-315

311 1436 13/10 Official Henrik Stangenberg meddeler, at Else Svends, enke efter væbner Svend Jensen af Rejsby i hans og notarens nærværelse skødede sin gård i Rejsby til Ribe kapitel.

Lat. Perg. 5 bevarede segl og bomærker
Rep. 6841 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 305 – L 15-316

312 1437 22/1 Biskop Navne af Odenses vidne om 2 gårde i Vejlby og Erritsø (Elbo h.) skænket Ribe kapitel af Tue Gummesen af Skovsbo.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 6857 – reg.: ÆA. V 375
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 41 – L 15-317

313 1437 5/4 Inger Hermansdatter (Pennow), Nis Vognsens enke, sælger sit gods i Gårslev s. til Ribe kapitel og kvitterer for betalingen, som udgør 150 lybske mark + 203 lybske mark.

2 pergg. 5 bevarede segl og bomærker; 8 bevarede segl og bomærker
Rep. 6873-74 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 207 og 206 – L 15-318 og 319

314 1437 8/7 Hviding herredstingsvidne givet kannik Jens Mortensen, at en gård i Roager ukæret i 40 år har tilhørt Ribe domkirkes bygningsfond.

Perg. 3 bevarede bomærker og segl samt 2 tabte
Rep. 6886
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 208 – L 15-320

315 1438 3/4 Hind herredstingsvidne, at afdøde fru Inger Jensdatter i Stubber kloster havde pantsat Østergård i Stadil s. til Gregers Clausen.

Perg. 7 af 9 bomærker bevaret
Rep. 6937 – reg.: ÆA. V 400
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 210 – L 15-321

316 1438 7/6 Biskop Christian af Ribe indstifter et alter i Ribe domkirkes store tårn.

Lat. Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 6950, Reg.Dan. 3608
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 212 – L 15-322

317 1438 7/7 Holmans herredstingsvidne, at fru Inger, Nis Vognsens enke, havde skødet sit gods i Gårslev s. til Ribe kapitel den 23. juni på samme ting.

Perg. 1 bomærke og 7 bevarede segl
Rep. 6957 – reg.: ÆA. V 367
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 209 – L 15-323

318 1438 28/7 Væbner Nisse Jensen i Lindved sælger og skøder sin rettighed i gods i Emmerlev s. til Ribe kapitel.

Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6964 – reg.: ÆA. V 353
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 211 – L 15-324

319 1438 5/8 Notarialinstrument om fru Abeles gave af gods i Harrien og Virland.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 6965
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 214 – L 15-325

320 1438 3/11 Hviding herredstingsvidne om Ribe kapitels ret til Søndergård i Rejsby s.

Perg. 7 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6976 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskirken 213 – L 15-326

321 1438 20/12 Biskop Christian af Ribe mageskifter gods tilhørende biskopsbordet til St. Lucii kapel i det store tårn.

Lat. Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 6982, Reg.Dan. 3614
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 215 – L 15-327
Orig. angives fejlagtigt i Repertoriet som tabt.

322 1439 13/8 Borgmestre og råd i Ribe vidimerer Otto Snafs' pantebrev 22. november 1420 og Morten Jensens skøde 14. februar 1434 (begge registreret ovenfor).

2 pergg. Bysekretet bevaret under den 1. vidisse, men tabt under den 2.
Rep. 7029-30 – reg.: ÆA. V 350
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 216 og 217 – L 15-328 og 329
Vidisseformlen er ved det danske pantebrev på dansk, men på latin ved det latinske skøde.

323 1440 8/3 Nisse Mortensen Dymeke i Rødding overlader Ribe kapitel renten af sin gård i Rødding til afholdelse af sjælemesse for Nisse Madsen.

Perg. 4 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 7066 – reg.: ÆA. V 347
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 218 – L 15-330

324 1440 9/4 Notarialinstrument om Christoffer af Bayerns kongeed.

Lat. Perg. 2 tabt og 3 bevarede segl
Rep. 7070 C
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 42 – L 15-331

325 1440 23/5 Baselerkonciliet pålægger biskopperne af Slesvig og Århus at undersøge sagen mellem Ribe kapitel og Erik Nielsen af Tim samt dennes søn Erik Eriksen.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 7080
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Lifland 11 f – L 15-332

326 1440 13/7 el. 20/7 Maje Jensdatter, afdøde Anders Orms fæstemø, skøder gods på Ringkøbing mark samt i Rindum og No sogne til Ribe kapitel.

Perg. 3 bevarede og 5 tabte bomærker
Rep. 7095 – reg.: ÆA. V 405
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 219 – L 15-333

327 1440 1/8 Kantor Jep Iversen i Ribe indstifter St. Birgittas kapel i Ribe domkirke med daglige messer for Vardesyssels frændegilde.

Perg. 4 bevarede (deraf 1 i seglsaml.) segl og 4 tabte
Rep. 7096, Reg.Dan. *5269
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 220 – L 15-334

328 1440 15/10 V. Horne herredstingsvidne givet væbner Oluf Lange, at hans moster fru Inger havde skødet sit gods i Ål og Oksby sogne på tinget.

Perg. Herredsseglet tabt
Rep. 7111
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 222 – L 15-335

329 1440 7/11 Hviding herredstingsvidne, at ærkedegn Claus Christensen (Frille) tilskødede kannik Anders Brok, sognepræst i Hviding, en toft.

Perg. 6 bevarede segl og bomærker
Rep. 7114 – reg.: ÆA. V 323
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 221 – L 15-336

330 1441 11/1 Harbo bygdetingsvidne, at væbner Mourits Jensen stadfæstede sin moders skøde til kannik Anders Brok på Anders Orms gods.

Perg. 6 af 8 bomærker bevaret
Rep. 7150
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 223 – L 15-337

331 1441 28/6 Ærkedegn Claus Christensen (Frille) giver og skøder sit arvegods i L. Darum til Ribe kapitel.

Perg. 2 bevarede segl og 5 tabte
Rep. 7180 – reg.: ÆA. V 378
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 226 – L 15-338

332 1441 22/7 Christoffer af Bayerns værnebrev for Ribe kapitel med stadfæstelse af tidligere kongers privilegier.

Lat. Perg. Kongens sekret bevaret
Rep. 7185, Reg.Dan. 3680 – reg.: ÆA. V 416
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 158 – L 15-339

333 1441 17/8 Kannik Jon Pedersen testamenterer Ribe kapitel sit gods i V. Vedsted.

Lat. Perg. 4 tabte segl
Rep. 7192 – reg.: ÆA. V 328
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 227 – L 15-340

334 1441 30/8 Hviding herredstingsvidne, at Nisse Svolmsen skødede sine enge i Hviding s. til kannik Anders Brok.

Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 7193 – reg.: ÆA. V 323
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 228 – L 15-341

335 1441 21/9 Rådmand Ro Nielsen i Ribe skænker gods i Vilslev og Darum sogne til afholdelse af sjælemesser i Ribe domkirke.

Perg. 5 bevarede segl og bomærker
Rep. 7198 – reg.: ÆA. V 341
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 224 – L 15-342

336 144 [2-8] febr. Biskop Christian af Ribe bevidner, at Jens Olufsen som sjælegave for sig og sin hustru på Ribe dom overdrog sin stenhusgård i St. Clemens s. til Knud Pedersen, vikar ved St. Lucii alter i Ribe domkirke.

Lat. Perg., beskad. Af 9 segl og bomærker er 2 bevaret
Rep. udat. 426
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 43 (fra Danske Selskabs membraner) – L 15-343
I årstallet mangler nu 1 el. 2 cifre til at angive enerne, det kan tidligst være 1442 og senest 1448 (jfr. Rep. 7804) og er snarest et af årene 1443-46, da onsdag efter Valentini dag i 1442 falder sammen med tamperdag og i 1447 med cathedra Petri.

337 1442 2/3 Væbner Gunde Nielsen (Langes) genbrev til biskop Christian af Ribe på Trøjborg slot og len.

Perg. 5 bevarede segl
Rep. 7223
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Nørrejyll. 213, 1 – L 14-4

338 1442 12/3 Præsten Jeppe Knudsen i Ribe skænker sit hus til Ribe domkirkes bygningsfond.

Perg. 3 bevarede segl, 1 fragm. og 1 tabt segl
Rep. 7228
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 229 – L 15-344

339 1442 7/4 Kannik Jon Pedersen i Ribe testamenterer gods i V. Vedsted m. fl. sogne til Ribe kapitel.

Lat. Perg. 4 bevarede segl
Rep. 7236 – reg.: ÆA. V 329
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 230 – L 15-345

340 1442 [7-9/11] Jes Pedersen Hjul stadfæster Maurits Nielsens og hans moders skøde til kannik Anders Brok på Anders Orms gods.

Perg. 3 bevarede segl og bomærker
Rep. 7264 – reg.: ÆA. V 405
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 231 – L 15-346

341 1442 26/12 Christoffer af Bayerns værnebrev for Ribe kapitel af samme indhold som 22. juli 1441, men udstedt i Ribe og beseglet med majestætsseglet.

Lat. Orig. tabt, afskr. 15. årh.
Rep. 7291 – reg.: ÆA. V 417
RA. Top.saml., papir, Ribe 28 d

342 1443 7/1 Ærkebiskop Hans Laxmand meddeler, at kong Christoffer har givet sig i rette med Ribe kapitel i striden om gods i Ribe og Kalvslund h., som Erik Nielsen havde til Riberhus på kronens vegne.

Perg. Seglet tabt
Rep. 7306
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 44 – L 15-347

343 1443 31/3 Biskop Christian af Ribe meddeler, at Kristine, Esge Nielsens enke, på Ribe dom gav afkald på sin mulige ret til gods i V. Vedsted.

Perg. 2 bevarede segl og 3 tabte
Rep. 7318 – reg.: ÆA. V 325
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Hviding h. 108 – L 15-348

344 1443 20/5 Hviding herredstingsvidne, at Jesse Pedersen skødede sit mødrene gods i Hviding h. til sin bror Peder Clausen i Vesterbæk.

Perg. 4 bevarede bomærker og segl samt 3 tabte
Rep. 7329 – reg.: ÆA. V 331
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskirken 232 – L 15-349

345 1443 5/9 og 10/9 Official Henrik Stangenberg meddeler, at Valborg, sorte Jens' enke, har pantsat kantor Jakob Iversen en toft i St. Nikolaj s. for 40 mark lybsk, og kapitlets genbrev med forpligtelse til årtider.

Lat. 2 pergg. 5 bevarede segl og bomærker samt 3 tabte; seglet bevaret
Rep. 7359 og 7361 – reg.: ÆA. V 445
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 233 og 234 – L 15-350 og 351
Ifølge registraturen har de to breve tidligere været syet sammen.

346 1443 10/9 Kvittering til Ribe kapitel for betalingen for Østergård i Stadil s.

Perg. 4 bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 7362
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 235 – L 15-352

347 1443 7/12 Ridder Peder Skram sælger en gård i Hviding s. til kannik Anders Brok for 50 mark lybsk.

Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 7384 – reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 236 – L 15-353

348 1444 2/3 Væbner Albert Barfod sælger sit gods i Mjolden s., Lø h., til kantor Jep Iversen i Ribe.

Perg. 4 bevarede segl og bomærker samt 3 tabte
Rep. 7408
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 238 – L 15-354

349 1444 7/3 Borger Hans Johansen i Ribe lejer en jord af kannik Peder Jensen.

Perg. 1 bevaret og 7 tabte segl
Rep. 7410
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 237 – L 15-355
Diverse påskrifter bagpå, jfr. Repertoriet.

350 1444 20/5 Væbner Nis Skram af Mattrup sælger gods i Møgeltønder s. til Ribe kapitel for 40 lybske mark.

Perg. 5 helt el. delvis bevarede segl og bomærker
Rep. 7428 – reg.: ÆA. V 354
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 239 – L 15-356

351 1444 3/11 Kannik og generalvikar Henrik Stangenberg vidimerer ærkebiskop Hans Laxmands brev 7. januar 1443.

Lat. Seglet tabt
Rep. 7450
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe købstad 108 – L 15-357

352 1445 23/1 Væbner Fin Laurensen af Harendrup skøder sin rettighed i gods i Harsyssel – undtagen Klappemølle – til kannik Anders Brok for 70 lybske mark.

Perg. 7 bevarede segl og bomærker
Rep. 7472 – reg.: ÆA. V 404
RA. Pr.ark. Anders Brok, gl. sign.: Vends h. 66
Brevet er fejlplaceret. Af det flg. brev fremgår, at Anders Brok optræder i embeds medfør ikke som privatmand. Den fynske væbner havde erhvervet rettighederne gennem sin hustru Mette Piksten.

353 1445 23/1? Fin Laurensen giver Anders Brok fuldmagt til at sælge Klappemølle.

Perg. Seglet bevaret
Rep. 7473 (med dato før 25/1) – reg.: ÆA. V 404
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 240 – L 15-359
I datoen er ugedagen glemt, men brevet er rimeligvis udstedt samme dag som foregående nr.

354 1445 27/9 Ridder Morten Jensen (Gyrsting) stadfæster Ribe kapitels køb af hans gods i Emmerlev, Højer og Abild sogne i Sønderjylland.

Perg. 5 bevarede segl
Rep. 7553 – reg.: ÆA. V 351
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 241 – L 15-360

355 1446 12/3 Væbner Peder Clausen af Vesterbæk sælger og skøder 2 gårde i Rejsby s., Hviding h., til kannik Anders Brok for 80 lybske mark.

Perg. 6 bevarede segl og bomærker samt 1 tabt
Rep. 7586 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten – L 15-361

356 1446 9/4 Væbner Vilken Pixten giver Anders Brok fuldmagt til at tilbagekræve et brev på hans søsters gods i Felding s., Hammerum h.

Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 7589
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 244 – L 15-362

357 1446 11/4 Kannik Jon Tulesen og væbner Jes Bosen i Søholme overdrager deres rettighed i Tranemosegård i Velling s., Hind h., til Anders Brok for 20 lod sølv.

Perg. 5 bevarede segl
Rep. 7590 – reg.: ÆA. V 405
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 243 – L 15-363

358 1446 13/5 Lyder Esbernsen sælger en gård i Vindum, Døstrup s., Lø h., til Stenfeld.

Perg. 4 bevarede segl og 1 tabt
Rep. 7595
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Lø h. 23 – L 15-364
Til Ribe kapitel med 9. okt. 1446.

359 1446 24/7 Kannik Henrik Stangenberg, provst i Jellingsyssel, og Vejle bys kirkeværger skøder med sognemændenes samtykke det gods i Gårslev s., som fru Inger, Niels Vognsens enke, havde skænket til sognekirken.

Lat. Perg. 4 bevarede segl og bomærker og 1 tabt
Rep. 7610 – reg.: ÆA. V 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 245 – L 15-365

360 1446 22/8 og 17/11 To vidner af Bølling herredsting, at Pilegård i Brejning s. var frit gods, samt et vidnesbyrd om, at kannik Anders Brok betalte Palle Pedersen for det, han havde bygget i Pilegård.

3 pergg. Tingsvidnerne har været beseglet med samme 10 segl og bomærker, hvoraf A har bevaret 7 og B 8; vidnesbyrdet har 3 bevarede bomærker og segl
Rep. 7613 A og B, 7635 – reg.: ÆA. V 408
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 246 og Bølling h 44 samt Stiftskisten 249 – L 15-366 og 369
De 3 breve har opr. været sammenføjet ifølge 1553-registranten.

361 1446 9/10 Væbner Stenfeld mageskifter den gård i Lø h., som han netop havde købt af Lyder Esbernsen, til Ribe domkirkes bygningsfond for en gård i Stouby i Harsyssel.

Perg. 4 bevarede segl
Rep. 7622
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 247 – L 15-367

362 1446 10/11 Hind herredstingsvidne, at væbner Vilken Pixten skødede sit gods i Hind, Bølling og Hammerum herreder undtagen Klappe mølle til kannik Anders Brok.

Perg. 5 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 7630 – reg.: ÆA. V 404
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 248 – L 15-368

1446 17/11 se under 22/8.

1446 20/12 Landgrev Ludvig af Hessens lejdebrev for kong Christoffer er anbragt i kongens arkiv sm. med hertug Henrik af Braunschweig-Lüneburgs, men synes afleveret i Ribe og forblevet i stiftskisten (nr. 250).

363 1447 3/1 Christoffer af Bayern giver St. Mikkels alter i Ribe domkirke skattefrihed for Anders Orms ødegods og andet gods i Rindum og No sogne og får som vederlag en gård i Stadil s.

Perg. Sekretet bevaret
Rep. 7657 – reg.: ÆA. V 407
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 251 – L 15-370

364 1447 11/9 Official Peder Jakobsen bevidner, at kannik Anders Brok indløste Brændegård i Stavning s. for 6 lybske mark.

Perg. 3 bevarede segl og bomærker samt 3 tabte
Rep. 7719 – reg.: ÆA. V 409
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 253 – L 15-371

365 1448 24/5 Official Peder Jakobsens vidnesbyrd, at Jakob Nielsen i Malt skødede sit gods i Malt h. til Ribe kapitel.

Lat. Perg. 1 bevaret og 4 tabte segl
Rep. 7788 – reg.: ÆA. V 354
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 254 – L 15-372

366 1448 12/7 Biskop Christian af Ribe annekterer med kapitlets samtykke St. Nikolaj kirke i Farup til St. Lucius' alter under domkirkens store tårn.

Lat. Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 7800
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 255 – L 15-373

367 1448 17/8 Biskop Christian bevidner et mageskifte af nogle grunde i Ribe foretaget mellem Ribe kapitel og vikaren ved St. Lucius' alter.

Lat. Perg. Seglene tabt
Rep. 7804 – reg.: ÆA. V 437
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 45 – L 15-374

368 1448 22/10 Borgmester Lydike Hartlevsen pantsætter en toft uden for Nørreport i Ribe til Troels Nielsen, forstander for Vor Frue kloster.

Perg. 1 tabt og 3 bevarede bomærker
Rep. 7824 – reg.: ÆA. V 446
RA. Ribe Frue kloster, tidl.: Stiftskisten 256 – L 75-1
Iflg. 1553-registraturen sammensyet med kapitlets brev 12. febr. 1454.

369 1448 15/11 Viceofficial Peder Jakobsen vidner, at rådmand Oluf Jakobsen på Ribe dom skødede sin ret i en gård i Rødding til Ribe kapitel til afholdelse af sjælemesser.

Perg. 2 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 7829 – reg.: ÆA. V 347
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 257 – L 15-376

370 1449 22/1 Ærkedegn Claus Christiansen og Ribe kapitel forpligter sig til at holde årtid for borgmester Ro Nielsen og hans afdøde hustru Maja Vognsdatter for indtægten af noget gods i Ribe.

Perg. Seglet bevaret
Rep. 7847
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 258 – L 15-377

371 1449 3/5 Lø herredstingsvidne, at Lyder Esbensen skødede den gård i Vindum, som han havde pantsat til kantor Jep Iversen, til Stenfeld.

Perg. Seglet tabt
Rep. 7891
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 259 – L 15-378
Jfr. nrr. 358 og 361

372 1449 23/6 Ribe dom afgør en strid mellem Ribe kapitel og Henrik Smalsted angående gods på Brøderup mark, skænket af hr. Jens Mortensen og hans broder Nis Mortensen af Rødding.

Rester af 4 segl bagpå
Rep. 7900 – reg.: ÆA. V 347
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 260 – L 15-379

373 1449 7/8 Hind herredstingsvidne givet kannik Anders Brok om gods i Hind og Bølling herreder.

Perg. 5 bevarede segl og 3 tabte
Rep. 7909 – reg.: ÆA. V 404
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 261 – L 15-380

374 1449 20/10 Kannik Henrik Stangenberg, provst i Jelling syssel, oplader for fuld betaling sin ret til gods i Nørbølling, Malt h., til Ribe kapitel.

Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl og bomærker
Rep. 7936 – reg.: ÆA. V 355
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 262 – L 15-381

375 [ca. 1450] 11/7 Broder Niels Jakobsen og konventet i Mariager kloster anmoder Ribe kapitel om at måtte låne vinterparten af nogle gamle rettede antifonaler til afskrivning.

Lat. Spor af brevlukkende segl
Rep. 12894
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten suppl. 45 b – L 15-382
Afleveret fra Det kgl. Bibliotek 1901; Niels Jakobsen var i Maribo endnu i 1445 og kantor Jep Iversen, som nævnes blandt modtagerne, døde i foråret 1454.

376 1451 20/1 Rådet i Wismar tilskriver Ribe kapitel om et lån på 200 mark.

Beskad., venstre del mangler Rester af brevlukkende segl
Rep. 4
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-383

377 1451 9/4 Christian 1. stadfæster Ribe kapitels privilegier.
Perg. Seglet tabt
Rep. 26. Reg.Dan. 3871* – reg.: ÆA. V 417
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 265 – L 15-384
Tidligere sigillatorisk forbundet med originalen til privilegiet 26. dec. 1442; afskrevet sm. med dette, jfr. ovenfor.

378 1451 4/8 Vidne af Ribe dom, at Tidman Gotskalksen „Bæuersten" m. fl. skødede mester Niels Marquardsen, kannik i Ribe, engen Kortesholm ved Ø. Vedsted.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 65
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 263 – L 15-385

379 1451 16/8 Hviding herredstingsvidne om ovennævnte skødning.
Perg. 1 bevaret og 6 tabte segl
Rep. 68
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 264 – L 15-386

380 1451 26/9 Væbner Gravers Jepsen pantsætter for 15 rhinske gylden en række engdrag til borgmester Ro Nielsen i Ribe.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 78 – reg.: ÆA. V 395
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 266 – L 15-387

381 1452 11/4 Peder Clausen i Rejsby erkender, at den gård han bebor rettelig tilhører Ribe kapitel, og lover at rømme den.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 132 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 267 – L 15-388

382 1452 7/9 Biskop Christian og Ribe kapitel opretter et succentorembede til aflastning af kantoren.
Perg. 3 tabte segl
Rep. 162 – reg.: ÆA. V 429
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 268 – L 15-389

383 1453 5/2 Hviding herredstingsvidne, at Peder Clausen skødede Ribe kapitel den gård i Rejsby, han beboede.
Perg. Seglet tabt
Rep. 220 – reg.: ÆA. V 332
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 270 – L 15-390

384 1453 27/2 Henrik Stangenberg, official i Ribe, kundgør, at Mads Mørk skænkede gods til Ribe kapitel.
Perg. 12 bevarede segl
Rep. 226 – reg.: ÆA. V 410
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 269 – L 15-391

385 1453 10/5 Notarialinstrument, at hr. Jakob Friis, electus til Børglum, resignerede vikarembedet ved Mariaaltret i St. Mikkels kirke i Ribe.
Perg. Notarmærke
Rep. 246
RA. Ribe bisp, tidl.: Nørrejylland 191 – L 14-5

386 1454 12/2 Ribe kapitel lover at holde årtid for Troels Nielsen, hans hustru og deres forældre mod rettighederne i nogle tofter i St. Nikolaj s.
Perg. 3 tabte segl
Rep. 320 – reg.: ÆA. V 446
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 271 – L 15-392

387 1454 15/2 Jacob Iversen, kantor i Ribe, giver kapitlet sammesteds 6 gårde i Egtved, Torsted, Jerlev og Ø. Vamdrup sogne mod sjælemesser for sig og sine forældre.
Perg. 6 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 321 – reg.: ÆA. V 369
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 272 – L 15-393

388 1454 23/4 Christian Pors pantsætter 2 gårde i V. Vedsted s. til Claus Christiansen, ærkedegn i Ribe.
4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 347 – reg.: ÆA. V 325
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 273 – L 15-394

389 1454 15/5 Christian 1.s gæsteriforordning. Udfærdigelse for Jylland.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 356, Reg.Dan. 3916* = 3917 – reg.: ÆA. V 418
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 274 – L 15-395

390 1454 20/5 Biskop Jens af Århus stifter et kapel og et alter i Ribe domkirke og anviser jordegods dertil.
Perg. 3 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 360, Reg.Dan. *5913
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 275 – L 15-396

391 1454 14/6 Claus Christiansen, ærkedegn i Ribe, skænker gods i Bække, V. Vedsted og Roager sogne til afholdelse af sjælemesser.
Perg. 3 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 369, Reg.Dan. *5920 – reg.: ÆA. V 357
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 276 – L 15-397

392 1454 31/7 Lasse Arks genbrev på leje af en gård i Højrup s.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 384 – reg.: ÆA. V 335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 277 – L 15-398

393 1455 3/1 Biskop Henrik af Ribe fritager kapitlets bønder for biskoppelige afgifter, samt biskop Peders stadfæstelse heraf 12. juli 1465.

2 pergg. Seglet tabt; seglet bevaret
Rep. 430 og 1923 – reg.: ÆA. V 434
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 278 – L 15-399
Brevene er sigillatorisk forbundne.

394 1455 28/2 Biskop Henrik af Ribe annekterer V. Vedsted kirke.
Perg. Seglet tabt
Rep. 450, Reg.Dan. 3934 – reg.: ÆA. V 430
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 279 – L 15-400

395 1455 6/3 Biskop Henrik Stangenbergs statuter for Ribe kapitel.
Perg. 2 bevarede segl
Rep. 452, Reg.Dan. 3935* – reg.: ÆA. V 432
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 159 – L 15-401

396 1455 12/5 Christian 1. vidimerer Bølling herredstingsvidne af 12. august 1446.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 485 – reg.: ÆA. V 408
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 280 – L 15-402

397 1455 6/6 Vidne af Ribe dom, at Jens Brun i Egtved s. skødede en jord sammesteds til kannik Peder Jepsen i Ribe.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 494 – reg.: ÆA. V 369
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 281 – L 15-403

398 1455 28/6 Lø herredstingsvidne, at Lyder Esbernsen kvitterede for betalingen for en gård i Vinum og skødede den til Stenfeld.
Perg. 6 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 498
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 282 – L 15-404
Senere til Ribe kapitels arkiv.

399 1455 25/11 Præsten Jens Jepsen oplader Niels Eriksen af Tim det gods i Stadilholm, han har i pant af Lars Daa.
Perg., gennemskåret 3 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 538
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 283 – L 15-405
Senere til Ribe kapitels arkiv.

400 1456 4?/3 Notarialinstrument, at vikar Arnfast Uldisen tilskødede Ribe kapitel den toft i Ribe, som han bebor.
Perg. Notarmærke og 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 578 – reg.: ÆA. V 436
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe 104 – L 15-406

401 1456 5/4 Lars Daa pantsætter til Jens Jacobsen, sognepræst i Stadil, 2 gårde sammesteds.
Perg. 8 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 589 – reg.: ÆA. V 399
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 286 – L 15-407

402 1456 20/4 Notarialinstrument, at Lars Daa havde ladet tinglæse 2 breve på Ribe byting.
Perg. Notarmærke
Rep. 592
RA .Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 285 – L 15-408

403 1456 25/9 Biskop Henrik af Ribe lejer kapitlets gods i Roager, Gårslev, Grejs og Møgeltønder sogne.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 647 – reg.: ÆA. V 386
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 284 – L 15-409

404 1457 1/2 Vidne af Ribe dom, at Maren, Hans Græverodsdatter, skødede sit stenhus i Gråbrødregade til afholdelse af gudstjeneste.
Perg. 5 bevarede segl
Rep. 691 – reg.: ÆA. V 438
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 287 – L 15-410

405 1457 26/4 Rettertingsdom vedr. en Ribe kapitel tilhørende fæstegård.
Spor af 2 påtrykte segl bagpå (heraf 1 brevlukkende)
÷ Rep.
RA. Ribe kapitel, afleveret 1946 fra Ribe Katedralskole – L 15-411

406 1457 9/9 Lars Rød og hans søster Inge erklærer at have solgt en eng i Billum enge til Ro Nielsen, borgmester i Ribe.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 756 – reg.: ÆA. V 395
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 288 – L 15-412

407 1458 12/5 Testamente udstedt af Clemens Madsen, sognepræst i Gram.
Perg. 2 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 851
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Gram h. 12 – L 15-413
Senere ejet af Klevenfeldt.

408 1458 8/7 Biskop Henrik af Ribe stifter forlig mellem kantor Anders Brok og Mads Skriver.
Perg. 5 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 870 – reg.: ÆA. V 408
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 290 – L 15-414

409 1458 21/7 Herredsfoged Peder Nielsen skøder nogle enge og agre i Hviding s. til kantor Anders Brok i Ribe.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 873 – reg.: ÆA. V 323
RA. Ribe kapitel, tidl. Stiftskisten 289 – L 15-415

410 1458 uvis dag Christian 1. meddeler Ribe kapitel, at 2 verdslige

og en gejstlig skal komme til Kolding og pådømme striden mellem Ribe kapitel og Peder Christensen om en gård i Ribe.
Beskad., højre kant mgl. Rester af brevlukkende segl
Rep. 915
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp (af G. L. Badens papirer) – L 15-416

411 1459 26/2 Dekan Anders Skeels testamente.
Lat. Perg. 3 tabte segl
Rep. 945, Reg.Dan. * 6143 – reg.: ÆA. V 384
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 292 – L 15-417

412 1459 26/2 Dekan Anders Skeel skænker gods i Åstrup og Janderup sogne til Ribe kapitel for årtider og lejersted.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 946, Reg.Dan. *6144 – reg.: ÆA. V 383
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 291 – L 15-418

1459 28/3 se 1469 (?) 5/4.

413 1459 1/5 Notarialinstrument, at sognepræst Tue Jensen på Ribe domkirke erkendte at bebo den gård, som havde tilhørt præsten Arnfast Uldissen.
Perg. Notarmærke og 3 bevarede segl
Rep. 977
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe 105 – L 15-419

414 1459 30/7 Ribe kapitel stadfæster en handel mellem kannik Peder Jepsen og Lars Andersen om huse i V. Vedsted præstegård.
Perg. Seglet tabt
Rep. 1016 – reg.: ÆA. V 328
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 293 – L 15-420

415 1459 3/11 Lars Daa, borger i Århus, skøder til biskop Henrik af Ribe 2 gårde i Stadil s., Hind h.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 1032 – reg.: ÆA. V 399
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Hind h. 60 – L 15-421

416 1459 12/12 Kantor Anders Brok opretter en evig vikarie i Ribe domkirke og skænker dertil et stenhus i Ribe og gods i Sneum, Brejning og Velling sogne.
Lat. Perg. 4 bevarede og 8 tabte segl
Rep. 1042, Reg.Dan. *6187 (19/12) – reg.: ÆA. V 407
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs membr. (foræret af Gram 1747) – L 15-422

417 1460 22/3 Bymand Anders Nielsen i Ribe skænker Ribe kapitel sin del i et hus i Ribe og i agre og enge på Hillerup og Jested marker.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 1101
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 294 – L 15-423

418 1460 21/4 Christian 1.s værnebrev for Ribe kapitel og dets gods i hertugdømmet Slesvig.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 1125 – reg.: ÆA. V 418
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 295 – L 15-424

419 1460 21/12 Biskop Henrik af Ribe tilskriver kapitlet angående et ledigt præbende og Jelling sysselprovsti.
Lat. Beskadiget Ingen spor af besegling
Rep. 1227
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-425

420 1461 2/1 Christian 1.s kreditiv til Ribe kapitel for Benedikt von Ahlefeldt og Wulf van der Wisch.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 1252
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: G. L. Badens papirer – L 15-426

421 1461 6/3 Biskop Mogens af Odense tilskriver Ribe kapitel om indtægterne af gods i Vends h.
Spor af brevlukkende segl
Rep. 1261
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 296 – L 15-427

422 1462 11/3 Biskop Henrik Stangeberg af Ribe tilskriver kapitlet vedr. krigsudrustning og om sin sag med hr. Ludvig om bispestolens gods.
Spor af brevlukkende segl
Rep. 1428, Reg.Dan. *6268 (med år 1461)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 297 – L 15-428

423 1462 1/6 Erik Christiansen (Fasti) af Silkeborg mageskifter 2 gårde i Vrøgum, Ål s., til Ribe kapitel.
Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 1473 – reg.: ÆA. V 394
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 298 – L 15-429

424 1462 17/12 Ribe by vidimerer dekan Anders Skeels gavebrev af 26. februar 1459 og en stadfæstelse heraf 31. marts 1459.
Perg. Seglet tabt
Rep. 1503 – reg.: ÆA. V 384
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Gørding h. 60 – L 15-430
Senere ejet af Klevenfeldt.

425 1462 17/12 Kantor Anders Broks testamente.
Perg. 5 tabte segl
Rep. 1549, Reg.Dan. 4159*
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 160 – L 15-431
Senere ejet af Klevenfeldt.

426 1462 20/12 Poul Jonsen af Astrup skøder sit gods i Hørup s., Hviding h., til biskop Henrik af Ribe.

Afskr. 16. århundrede med brevlukkende segl
Rep. 1552
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 299 – L 15-432

427 1463 26/1 Gertrud Broksdatter m. fl. oplader Ribe kapitel alt gods, som Anders Brok havde skænket domkirken til sjælemesser.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 1581, Reg.Dan. *6381 (21/1) – reg.: ÆA. V 406
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 300 – L 15-433

428 1463 26/2 Gørding herredstingsvidne, at kannik Knud Lund på kapitlets vegne tilbød forlig i en strid om gods, skænket af Anders Skeel.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 1590 – reg.: ÆA. V 385
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 301 – L 15-434

429 1463 5/6 Mourits Nielsen bevidner, at han har skænket og ikke solgt Anders Ormsens gods ved Ringkøbing til Ribe domkirke.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 1612 – reg.: ÆA. V 406
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 302 – L 15-435

430 1464 9/2 Hind herredstingsvidne, at afdøde kannik Anders Brok i Ribe besad Tranemosegård og andet gods ukæret i mere end 16 år.
Perg. 8 bevarede segl
Rep. 1712 – reg.: ÆA. V 405
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 303 – L 15-436

431 1464 28/2 Biskop Henrik af Ribe m. fl. vidner, at afdøde kantor Anders Brok skænkede kapitlet gods til afholdelse af gudstjenester.
Perg. 6 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 1721 – reg.: ÆA. V 349
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 304 – L 15-437

432 1464 21/3 Ribe kapitel udlejer til ærkedegn Peder Nielsen gods i Nørbyholm, Nysogn og Gammelsogn, Hind h., og på Ringkøbing mark.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 1732, Reg.Dan. *6388 (med urigtigt år 1463)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 305 – L 15-438

433 1465 6/5 Anders Tygesen, forstander for St. Hans kloster i Ribe, og konventet sammesteds lover at holde årtid for sognepræst Laurids Nielsen i Hejls.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 1890, Reg.Dan. *6492
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 306 – L 15-439

434 1465 31/5 Erik Josephsen, borger i Ribe, sælger og skøder en gård i Ribe til kannik Lave Hansen.

Perg. 3 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 1905 – reg.: ÆA. V 450
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 309 – L 15-440

1465 12/7 se nr. 393.

435 1465 28/7 Hee sognevidne, at en holm ukæret indtil nu var brugt til 2 gårde i Ejstrup.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 1927 – reg.: ÆA. V 401
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 158 – L 15-441

436 1465 27/12 Hans Kortsen, guardian i gråbrødrekloster i Ribe, og konventet sammesteds lover at holde årtid for sognepræst Laurids Nielsen i Hejls.
Perg. 2 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 1980, Reg.Dan. *6465
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 308 – L 15-442

437 1466 9/5 Anders Nielsen lejer af Ribe kapitel Svenstrup hovedgård og gods i Sahl s., Ginding h.
Perg. Seglet tabt
Rep. 2075 – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 310 – L 15-443

438 1466 6–11/6 Wickmand Skrædder, borger i Ribe, skøder sit hus i St. Hansgade i Ribe til Mariager kloster.
Orig. tabt, udat. vidisse ca. 1530–40
Rep. 2083 – reg. ÆA. V 450
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe 112 – L 15-444
Med 8. jan. 1481 til Ribe kapitel.

439 1466 30/6 Ærkebiskop Tue Nielsen af Lund lover aflad til dem, der besøger Christi legems alter i Ribe domkirke.
Perg. 6 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 2101
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 161 – L 15-445
Ribe St. Nikolaj gildes ell. Peblingegildes, senere Ribe kapitels arkiv.

440 1466 7/8 Biskop Peder af Ribe tilskriver kapitlet sammesteds og anbefaler mester Lave til den ledige plads.
Beskadiget Reste af brevlukkende segl
Rep. 2136
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-446

441 1466 23/8 Biskop Peder af Ribe anmoder på kongens bøn kapitlet om, at Otto Nielsen må få kantoriet.
Spor af brevlukkende segl
Rep. 2141
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 311 – L 15-447

442 1466 21/9 Biskop Peder af Ribe beder kapitlet sammesteds om ikke at opsætte Claus' „ærinder".
Rester af brevlukkende segl
Rep. 2149
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-448

443 1466 16/12 Christian 1. befaler Ribe kapitels tjenere ufortøvet at betale deres restance af gejstlighedens hjælp til kongen.
Beskad. rester af påtrykt segl bagpå
Rep. 2188
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-449

444 1467 30/3 Thomas Lange, dekan i Ribe, skænker kapitlet en gård i Skarrild.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 2246
RA. Ribe kapitel, tidl. Stiftskisten 312 – L 15-450

445 1467 28/6 Ginding herredstingsvidne om udstrækningen af Ribe kapitels enemærke Svenstrup mark.
Perg. 6 tabte segl og 1 fragment
Rep. 2279 (med urigtig dag 15/6) – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 46 – L 15-451

446 1469 10/3 Pave Paul 2. stadfæster alle Ribe kapitels privilegier.
Perg. Bulle i silkesnor
Rep. 2565, Reg.Dan. 4346 – reg.: ÆA. V 434
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 314 – L 15-452

447 [1469?] 5/4 V. Vedsted sognevidne givet ærkedegn Johan v. Haghen om lejen af en jord tilhørende St. Johannes kloster i Ribe.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 2572 – reg.: ÆA. V 329
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 315 – L 15-453
Ved fejlskrift har brevet årstallet 1359, som næppe kan være fejl for 1459, da Claus Christiansen (Frille) næppe kan være død vinteren 1459/60, og Johan v. Haghen blev først ærkedegn i 1466.

448 1469 19/5 Lave Johansens brev til Ribe kapitel om kuriens „avaritia".
Lat. Spor af brevlukkende segl
Rep. 2597, Reg.Dan. 4350*
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 15-454

449 1469 3/11 Erik Henriksen sælger og skøder 2 gårde i Hostrup s., Slogs h., til dekan Thomas Lange i Ribe.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 2654 – reg.: ÆA. V 354
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 313 – L 15-455

450 1470 2/12 Ærkedegn Johan v. Haghen bekendtgør Vilslev sognevidne givet hr. Thomas Lange om det gods Per Homman har i forsvar.
Stærkt beskad. Spor af påtrykt segl
Rep. 2851
RA. Ribe kapitel, tidl.: Grønlunds saml. IV 51a – L 15-456
1946 afleveret fra Ribe katedralskole. – I samme læg findes yderligere 2 brevfragmenter, hvoraf det ene (Rep. 13135) omtaler en borger Christian Olufsen som død; det andet er yngre end 1500, nævner ingen navne, men har to utydelige, påtrykte bomærker.

451 1471 10/1 Dekan Thomas Lange skøder Ribe kapitel 2 gårde i Hostrup s., Slogs h.
Perg. 7 bevarede segl
Rep. 2891, Reg.Dan. *6896 – reg.: ÆA. V 354
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 316 – L 15-457

452 1471 16/1 To vidner af Varde sysselting, at dekan Thomas Lange skødede Ribe kapitel en række gårde i V. og N. Horne samt Skast herreder til afholdelse af sjælemesser.
2 pergg. 9 bevarede segl; 7 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 2892-3, Reg.Dan. *6898 – reg.: ÆA. V 393 og 394
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 317 og 318 – L 15-458 og 459

453 1471 12/3 Biskop Peder af Ribe lejer på livstid kapitlets gods i Sahl s., Ginding h., og alt gods, som tilhører St. Mikkels kapel i domkirken.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 2916 – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 319 – L 15-460

454 1471 8/4 Biskop Jens af Århus oplader kapitlet i Ribe en gård i Bredballe, Nørvang h., og 2 gårde i Daldover, Tørring h., for at korvikarerne hver onsdag kan synge aftensang i hans broders kapel.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 2932 – reg.: ÆA. V 374
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 320 – L 15-461

455 1471 6/7 Ribe bytingsvidne, at Lars Daa, borger i Århus, og hustru skødede 2 gårde i Stadil s. til Ribe kapitel.
Perg. 8 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 2958 – reg.: ÆA. V 399
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 321 – L 15-462

456 1471 9 el. 16/7 Ribe magistrat vidimerer Christian 1.s stadfæstelse 22. januar 1452 af Ribe kapitels privilegier (tabt).
Perg. Seglet bevaret
Rep. 2961 (og 112)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 322 – L 15-463

457 1471 10/10 Hind herredstingsvidne, at Johanne Knudsdatter, gift med Lars Daa, med hans samtykke skødede 2 gårde i Stadil s. til Ribe kapitel.

Perg. 2 bevarede og 7 tabte segl
Rep. 2983 – reg.: ÆA. V 399
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 323 – L 15-464

458 [1471?] 2 udaterede koncepter til 1) et brev af Ribe kapitel, rimeligvis genbrev til 8. april 1471, 2) et brev af biskop Peder af Ribe.

Rep. 12994-95
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-465
Koncepterne skrevet på et ark med beg. af et kasseret brev, hvori er nævnt dekan Thomas Lange.

459 1472 3/3 Skast herredstingsvidne, at en gård i Starup, Skast h., i mere end 50 år ukæret havde tilhørt Ribe kapitel.

Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 3053, Reg.Dan. *6969 – reg.: ÆA. V 387
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 324 – L 15-466

460 1472 18/3 Peder Lavesen, borger i Ribe, og hustru skænker Ribe kapitel gods til en ugentlig messe.

Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 3061 – reg.: ÆA. V 394
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 325 – L 15-467

461 1472 21/3 Christian 1. tager påny Ribe kapitel under sin beskyttelse.

Rester af segl påtrykt bagpå
Rep. 3062
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 253 – L 15-468
Brevet er i 2 dele afl. 1893 og 1924 fra LA. Viborg.

462 1472 21/3 Christian 1. anviser Ribe kapitel kronens told af Ribe som afdrag på en gæld.

Beskad. Rester af påtrykt segl bagpå
Rep. 3063
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 15-469

463 1472 8/6 Biskop Albert Krummedige af Lübeck anbefaler overfor Ribe kapitel Joachim Krummedige til Helligåndshospitalet i Ribe.

Rester af brevlukkende segl
Rep. 3109, Reg.Dan. 4435
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 326 – L 15-470

464 1473 20/3 Mageskifte mellem biskop Peder af Ribe og kapitlet ang. 3 gårde i V. Nebel s., Skast h.

Reg. 2 bevarede segl
Rep. 3206 – reg.: ÆA. V 353
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 327 – L 15-471

465 1473 14/5 Borgmester Peder Christensen i Ribe m. fl. bevidner

Lars Daas erklæring om pantsættelse af 2 gårde i Stadil til sognepræsten.

Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 3250 – reg.: ÆA. V 400
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 329 – L 15-472

466 1473 9/6 Vidne af Ribe dom, at nogle enge i Råhede enge tilhører kannik Lave.

Perg. 5 bevarede segl
Rep. 3272 – reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 330 – L 15-473

467 [før 1473 12/7] (En biskop?) anbefaler Mads Jensen til et kanonikat i Ribe.

Fragm., højre side mangler Spor af 1 segl
Rep. 13099
RA. Ribe kapitel, gl. sign., Af G. L. Badens papirer – L 15-474
Brevet må være udstedt før 12. juli 1473, jfr. flg. nr.

468 1473 12/7 Hviding herredstingsvidne, at kannik Mads Jensen i Ribe fik tilskødet en gård i Råhede, Hviding s.

Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 3287 – reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 331 – L 15-475
Et tidligere skødebrev, 1[4]72 efter 8/9, reg.: ÆA. V 323, kendes kun i afskrift i 1666-kopibogen. Afskriftens årstal, 1492, må være forkert.

469 1474 4/3 Ribe kapitels anklage mod biskop Peder af Ribe.

Lat. 13 egenh. underskr. og spor af 11 påtrykte segl
Rep. 3420, Reg.Dan. *7151
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 332 – L 15-476

470 1474 4/8 Væbner Mads Pedersen Skriver sælger borger Radike Bolken 14 tønder kul til opretholdelse af en ildpande i Ribe domkirke.

Perg. 2 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 3502, Reg.Dan. 4513
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 333-334 – L 15-477
Sst. en udateret vidisse yngre end 1513 med 2 bevarede og 3 tabte segl.

471 1474 14/9 Radike Bolken oplader kapitlet sammesteds ovenstående brev.

Perg. 1 bevaret og 4 tabte segl
Rep. 3509 – reg.: ÆA. V 438
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 335 – L 15-478

472 1475 15/8 V. Vedsted sognevidne, at korntienden af Lystrup altid har ligget til Puggård til St. Michaelis kirkes bygnings behov.

Perg. 5 tabte segl
Rep. 3680
RA. Ribe kapitel, afl. fra Norge 1939 – L 15-479

473 1476 18/6 Dekan Thomas Lange skænker Ribe kapitel 10 gårde i V. og N. Horne samt Skast herreder til afholdelse af messer.
Perg. 7 bevarede segl
Rep. 3865 – reg.: ÆA. V 393
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 336 – L 15-480

474 1476 3/7 Elbo herredstingsvidne, at dekan Thomas Lange tog lovhævd på Ribe domkirkes eng og på hele Vejlby mark.
Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 3874 – reg.: ÆA. V 376
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskistens 338 – L 15-481

475 1476 11/7 Per Stud, korsbroder i St. Hans kloster Ribe, kvitterer dekanen Thomas Lange for betalingen for 2 gårde i Hostrup s., Slogs h.
Perg. 3 tabte segl
Rep. 3876 – reg.: ÆA. V 354
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 339 – L 15-482

476 1476 2/9 Niels Andersen, prior i Dalum og dekan i Odense, stævner som dommer i en sag mellem Ribe kapitel på den ene side og Laurids Daa og Ivar Jensen på den anden side de sidstnævnte til at møde i Middelfart 18. oktober. Brevet indeholder en kopi af ærkebiskop Jens' brev af 23. maj (Rep. 3849).
Beskadiget 1 bevaret segl
Rep. 3904
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-483

477 1477 30/8 Christian 1. hører biskop Peder og Ribe kapitel om indstiftelse af et „universitas og studium".
Rest af påtrykt segl bagpå
Rep. 4088, Reg.Dan. *7398
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 14-6

478 1477 9/9 Dekan Thomas Lange tilskøder Ribe kapitel 2 gårde i Hostrup s., Slogs h.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 4093 – reg.: ÆA. V 397
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 340 – L 15-484

479 1478 3/11 Christian 1. stadfæster en dom i sagen mellem mester Lave og Niels Svalmsen i Hviding s. om nogle enge.
Seglet på trykt bagpå
Rep. 4309, Reg.Dan. *7460 – reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 341 – L 15-485

480 1479 15/2 Biskop Helrik af Slesvig anmoder Ribe kapitel om at tildele Johannes Pedersen, kongens sekretær på Gottorp, et præbende i Ribe.
Lat. Spor af brevlukkende segl
Rep. 4401
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 15-486

481 1479 23/4 Christian 1. og rigsrådet mægler forlig mellem biskop Peder af Ribe og Anders Spend i en strid om jordegods.
Rester af påtrykt segl bagpå
Rep. 4441
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 14-7

482 1479 28/8 Malt herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på et gårdsted i Holsted.
Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 4487, Reg.Dan. 7526 (uden dato) – reg.: ÆA. V 356
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 342 – L 15-487

483 1479 30/9 Erik Christensen til Voldbjerg oplader Ribe kapitel sin rettighed i Guldager mølledam.
Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 4498 – reg.: ÆA. V 391
RA. Ribe kapitel, tidl., Stiftskisten 343 – L 15-488

484 1479 17/10 Odder sognevidne om Ribe kapitels lovhævd på gods i Odder.
Perg. 5 tabte segl
Rep. 4503 – reg.: ÆA. V 331
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 346 – L 15-489

485 1479 16/11 Jelling sysseltingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på en gård i Grejs.
Perg. 4 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 4511 – reg.: ÆA. V 374
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 344 – L 15-490

486 1479 22/11 Hviding herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på gods i Odder.
Perg. 3 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 4516 – reg.: ÆA. V 331
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 345 – L 15-491

487 1480 4/4 Christian 1. meddeler Ribe kapitel, at han har sendt dronningens kansler Børge og sin søns kansler Lage med visse hverv.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 4594, Reg.Dan. *7547
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 347 – L 15-492

488 1480 26/4 Jerlev herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på gods i Bøgvad og Torsted.
Perg. 2 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 4603 – reg.: ÆA. V 369
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 328 – L 15-493

489 1480 17/7 Hviding herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på en gård i V. Vedsted.
Perg. 3 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 4652 – reg.: ÆA. V 326
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 348 – L 15-494

490 1480 4/10 Christian 1. stadfæster Ribe kapitels besiddelse af en gård i Odder s., Hviding h.
Perg. Seglet tabt
Rep. 4699, Reg.Dan. *7588 – reg.: ÆA. V 331
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 349 – L 15-495

1480 13/10 (Rep. 4707) er bevaret i byens arkiv og vil blive registreret under Ribe by.

491 1481 8/1 Abbedisse og konvent i Mariager kloster sælger og skøder Ribe kapitel et hus i Ribe.
Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 4803 – reg.: ÆA. V 450
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 350 – L 15-496

492 1481 3/3 Gørding herredstingsvidne, at Ribe kapitel havde ydet fuldt vederlag for en jord i L. Darum.
Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 4824 – reg.: ÆA. V 379
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 351 – L 15-497

493 1481 7/3 Varde sysseltingsvidne om nogle jorder.
Rester af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 4827, Reg.Dan. *7616 – reg.: ÆA. V 355
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 352 – L 15-498

494 1481 3/11 Kalvslund herredstingsvidne om Hans van Ahlefeldts ret til en gård i Vilslev s.
2 pergg. 1 bevaret segl på hver
Rep. 4926 – reg.: ÆA. V 341
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 354–355 – L 15-499
Senere, med 11. maj 1493, til Ribe kapitels arkiv.

495 1481 21/12 Biskop Jens Iversen af Århus skænker Ribe kapitel en gård til afholdelse af 2 årtider i Ribe domkirke.
Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 4939, Reg.Dan. *4708
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 356 – L 15-500

496 1481 30/12 Ribe kapitels genbrev herpå.
Perg. Seglet tabt
Rep. 4941
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 357 – L 15-501
Mon aldrig udleveret?

497 1482 21/8 Biskop Peder af Ribe oplader kapitlet en gård i Rødding.
Rester af forneden påtrykt segl
Rep. 5066
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 359 – L 15-502

498 1482 8/12 Hans van Ahlefeldt erkender ingen ret at have i mester Laves eng i Ribe.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 5124 – reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 360 – L 15-503
Jfr. 3. nov. 1478.

499 1483 5/1 Niels Eriksen af Tim kvitterer Ribe kapitel for indløsning af 2 gårde i Stadil s.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 5157 – reg.: ÆA. V 400
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 361 – L 15-504

500 1483 18/1 Magistraten i Ribe vidimerer 31. maj 1426.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 5162 – Reg.: ÆA. V 383
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Gørding h. 61 – L 15-505

501 1483 18/1 Gørding herredstingsvidne, at Ribe kapitels gods i Åstrup s. hidtil havde været ukæret.
Perg. 7 bevarede segl
Rep. 5163 – reg.: ÆA. V 384
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 362 – L 15-506

1483 22/3 (Rep. 5196) se rett. efter nr. 950.

502 1483 8/4 Holmans herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på gods i Gårslev s.
Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 5204, Reg.Dan. *7712 – reg.: ÆA. V 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 365 – L 15-507

503 1483 12/6 Pave Sixtus 4. stadfæster den af biskop Christian af Ribe foretagne sammenlægning af præbender.
Lat. Perg. Bulle i silkesnor
Rep. 5248, Reg.Dan. 4749
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 162 – L 15-508
Senere ejet af Klevenfeldt.

504 1484 5/2 Kong Hans stadfæster alle Ribe kapitels privilegier.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 5399 – reg.: ÆA. V 419
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 366 – L 15-509

1484 12/4 og 9/6 se Skanderup kirke.

505 1484 15/6 Jep Stage, kannik og forstander ved Helligåndsgården i Ribe mageskifter noget gods med Erik Timmesen (Rosenkrantz).
Afskrift fra 16. årh., orig. tabt
Rep. 5500, Reg.Dan. 4777
RA. Ribe kapitel – L 15-512
Afskriften stammer fra Viborg landstings arkiv og har senere været ejet af Danske Selskab.

506 1485 15/1 Viborg landstingsvidne, at Ribe kapitel frit må nyde det gods, det har haft i 30 år og har lovhævd på.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 5623, Reg.Dan. *7781 – reg.: ÆA. V 452
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 367 – L 15-513

507 1485 17/3 Ginding herredstingsvidne, at Svenstrup mark i mere end 50 år ukæret har været i Ribe kapitels enemærke.
Perg. 7 tabte segl
Rep. 5644 – reg.: ÆA. V 411
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 358 – L 15-514

1485 23/4 se Vejrum kirke.

508 1485 18/6 Viborg landsting stadfæster Ribe kapitels lovhævd på en gård i Skarrild s., Hammerum h.
Perg. 6 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 5697 – reg.: ÆA. V 391
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 369 – L 15-516

509 1485 21/9 Biskop Hartvig af Ribe pålægger Ribe kapitel at antage mester Hartvig til et ledigt kanonikat.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 5747
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 371 – L 15-517

510 1485 18/11 Malte Pedersen i Gjesing mageskifter gods på Vilslev mark til dekan Thomas Lange mod gods i Ål s., V. Horne h.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 5770 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 372 – L 15-518

511 1485 6/12 Farup sognevidne, at en gård i Farup med rette tilhører Ribe kapitel.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 5772 – reg.: ÆA. V 341
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 370 – L 15-519

512 1486 14/2 Per Lavesen, borger i Ribe, pantsætter en jord i Billum enge til dekan Thomas Lange.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 5830 – reg.: ÆA. V 395
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 373 – L 15-520

513 1486 4/3 Kalvslund herredstingsvidne om tinglæsning af ovennævnte Farup sognevidne.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 5839 – reg.: ÆA. V 341
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 613 – L 15-521
Om året se Repertoriet.

514 1486 9/3 Biskop Hartvig af Ribe stævner ærkedegnen Thomas Lange og fru Dorothea (Eriksdatter Rosenkrantz) på Koldinghus for Jerlev herredsting i en sag om uret lovhævd.
Rester af påtrykt segl bagpå
Rep. 5841 – reg.: ÆA. V 374 (?)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 374 – L 15-522

1486 28/4 og 6/5 se Vejrum kirke; 1486 26/6 se Gørding kirke.

515 1486 7/8 Hviding herredstingsvidne, at der blev svoret fuldt ranstog over Eskil Nielsen for hø, som han fjernede fra Råhede enge.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Rep. 5916 – reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 378 – L 15-526
Jfr. 3. nov. 1478 og 8. dec. 1482.

516 1486 30/9 Jes Barfod i Sindings mageskifte om enge i Bolkær og Ribe kapitels genbrev derpå.
2 pergg. 4 bevarede segl; kapitelseglet bevaret
Rep. 5944-45 – reg.: ÆA. V 397
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 379 og 380 – L 15-527 og 528

517 1486 20/12 Biskop Hartvig af Ribe annekterer St. Peders kirke ved Ribe til kapitlets bord.
Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 5974 – reg.: ÆA. V 429
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 382 – L 15-529

518 1486 20/12 Biskop Hartvig annekterer St. Nikolaj sognekirke i Janderup, Varde syssel, i stedet for Møgeltønder sognekirke, som hidtil har ligget til Ribe kapitel.
Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 5975 – reg.: ÆA. V 429
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 383 – L 15-530

519 1487 19/3 Varde bytingsvidne at Isbjerg mølle og dens tilliggende med rette hørte til Ribe kapitel.
Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6047 – reg.: ÆA. V 398
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 385 – L 15-531

520 1487 24/3 V. Horne herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på ovennævnte Isbjerg mølle.

Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6054 – reg.: ÆA. V 398
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 384 – L 15-532

521 1487 18/8 Viborg landsting tildømmer Ribe kapitel gods i Åstrup s
Perg. 2 bevarede segl
Rep. 6121 – reg.: ÆA. V 383
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 386 – L 15-533

522 1487 10/9 Niels Skram sælger og skøder til Ribe kapitel en gård i Mjolden s., Lø h.
Perg. beskad. 7 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 6132 – reg.: ÆA. V 347
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 387 – L 15-534

523 1487 4/11 Kong Hans stadfæster 3 breve, 31. maj 1426, 26. februar 1459 og 18. august 1487 på jord i Åstrup s.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 6150 – reg.: ÆA. V 384
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 381 – L 15-535

524 1488 19/1 Gørding herredstingsvidne om mageskifte af jord på L. Darum mark.
Perg. 5 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 6214 – reg.: ÆA. V 374
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 388 – L 15-536

525 14[8]8 26/7 el. 2/8? Ærkedegn Johan van Hafn meddeler om penge tilbudt hr. Niels Høg for indløsning af Skarpenbergs gods.
Stærkt beskad. Rester af 1 forneden påtrykt segl
Rep. 12855 (1485-93 8/12 ?)
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-537
Dateringen er forskrevet.

526 1488 27/7 Gørding sognevidne, at 4 agre i Bjerndrup altid har liget til Ribe kapitel.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 6311, Reg.Dan. *7963
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 389 – L 15-538

527 1489 26/5 Holmans herredstingsvidne, at Ribe kapitels gods i Mørkholt havde været ukæret indtil striden mellem Gårslev og Mørkholt bymænd om en forte opstod.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 6503, Reg.Dan. *8012 – reg.: ÆA. V 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 390 – L 15-539

528 1489 8/6 Kong Hans' stævning i samme sag som 9. marts 1486.
Spor af brevlukkende segl
Rep. 6511 – reg.: ÆA. V 374
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 391 – L 15-540

529 1489 9/8 Kalvslund herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på Lusby mark og Jernkær mark.
Perg. 7 tabte segl
Rep. 6566
RA. Ribe by
Senere til Ribe bys arkiv; 1939 afgivet fra Ribe kommune.

1489 12/10 (Rep. 6584), reg.: ÆA V 326, er kun bevaret i Grønlunds afskrift.

1490 24/2 se nr. 705.

530 1490 24/4? Viborg landsting stadfæster Skast herredstingsvidne om lovhævd på en gård i Guldager s.
Perg. 2 bevarede segl
Rep. 6715 – reg.: ÆA. V 391
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 393 – L 15-541

531 1491 12/3 Preben Podebusk lover at affinde sig med brugeren af en gård i Ulfborg s. tilhørende Ribe kapitel.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 6902 – reg.: ÆA. V 411
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 392 – L 15-542
Forudsætningen herfor er et mageskifte af sa. dato (Rep. 6902), som kun kendes fra 1666-kopibogen.

532 1491 19/9 Hviding herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på en jord i Østerlykke.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 6976 – reg.: ÆA. 336
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 394 – L 15-543

533 1491 22/10 Kalvslund herredsting vidner påny om Ribe kapitels lovhævd på Lusby og Jernkær marker.
Perg. Seglet tabt
Rep. 6989 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 395 – L 15-544

1491 uden dag se Vejrum kirke.

534 1492 11/1 Ribe dom vidimerer visse artikler vedr. gods i Fulden på grundlag af kapitlets jordebøger.
Perg. 8 bevarede segl
Rep. 7049 – reg.: ÆA. V 355
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 398 – L 15-545

535 1492 31/1 Kong Hans stadfæster Ribe kapitels besiddelse af gods i Åstrup s., Malt og Gørding herreder.
Perg. Seglet tabt
Rep. 7069 – reg.: ÆA. V 384
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 396 – L 15-546

536 1492 26/4 Biskop Niels Glob af Viborg og bedste bygdemænd udsteder tilsvarende stadfæstelse.
Perg. 9 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 7118 – reg.: ÆA. V 384
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 397 – L 15-547

537 1492 7/7 Kalvslund herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på en eng i Jested enge.
Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 7170 a – reg.: ÆA. V 341
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 399 – L 15-548

538 1492 23/7 Hviding herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på en gård i Hørup.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 7176 – reg.: ÆA. V 336
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 400 – L 15-549

539 1492 5/12 Biskop Hartvig af Ribe m. fl. afgør en strid mellem Ribe kapitel og Lyder Olsen om jord i Vejlby s., Elbo h.
Perg. 10 bevarede og 5 tabte segl
Rep. 7259 – reg.: ÆA. V 376
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 401 – L 15-550

540 1493 24/2 Biskop Hartvig af Ribes indulgensbrev til dem, som overværer messer ved Mariaaltret i Ribe domkirke.
Lat. Perg., plica afklippet
Rep. 7363, Reg.Dan. 4997
RA. Ribe kapitel (tidl. under 1/2), gl. sign.: Ribe bisp 117 – L 15-551

541 1493 13/3 Knud Barfod i Sædding, Nebel s., fæster af Ribe kapitel en eng i Bolkær.
Perg. Seglet påtrykt forneden
Rep. 7374 – reg.: ÆA. V 397
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 402 – L 15-552

542 1493 22/3 Vidne af Ribe dom, at ager og eng på Bøgelund mark ligger til Ribe kapitels gård i Bjerndrup.
Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 7379
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 403 – L 15-553

543 1493 30/3 Hans Jensen i Avtrup mageskifter til dekan Thomas Lange en eng, kaldet Siekrogh, mod gods i Skast og Malt herreder.
Perg. 3 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 7385, Reg.Dan. *8238 – reg.: ÆA. V 355
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 405 – L 15-554

544 1493 4/4 Kannik Ville Andersen mageskifter til Ribe kapitel 2 gårde i Simested, Magstrup s., mod 2 gårde i Farup og Søndernæs.

Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 7388 – reg.: ÆA. V 334
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 409 – L 15-555

545 1493 1/5 Væbner Joakim Knudsen (Reventlow) i Brolykke forpligter sig til at yde Ribe kapitel 2 mark danske årligt af en gård i Vilslev.
Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 7406 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 406 – L 15-556

546 1493 21/5 Ridder Hans von Ahlefeldt mageskifter til Ribe kapitel en gård i Vilslev s., Kalvslund h., mod 2 gårde i Magstrup s., Tyrstrup h.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 7428 – reg.: ÆA. V 341
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 407 – L 15-557

547 1493 22/7 Biskop Hartvig af Ribe tilskøder Ribe kapitel en gård i Rødding s., Frøs h., til afholdelse af messer.
Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 7468
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 408 – L 15-558
Vedhængt en perg.lap, hvorpå biskop Hartvig beder 5 mænd medbesegle brevet.
Rep. 7469.

548 1493 29/12 Kong Hans dømmer i en sag om Dypsholt skov.
Rester af segl påtrykt bagsiden
Rep. 7524
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 404 – L 15-559
Senere (med 30. dec. 1504) til Ribe kapitels arkiv.

549 1493 dag? Stævning til landsting om rebning af jord.
Beskad. Forneden påtrykt segl
÷ Rep.
LA. Viborg. Ribe bispearkiv, pk. Nørvang h. 1493, 1631-1767 – C 4-62

550 1494 15/3 V. Horne herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på 2 gårde i Hennebjerg og 2 enge i Hulsig.
Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 7614 – reg.: ÆA. V 397
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 410 – L 15-560

1494 20/3 se Skanderup kirke.

551 1494 2/6 To vidner af Hviding herredsting om Ribe kapitels lovhævd på Vesterbæk mark.
2 pergg. 5 bevarede og 1 tabt segl; 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 7673-74 – reg.: ÆA. V 330
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 412 og 414 – L 15-562 og 563

552 1494 7 el. 14/7 Hviding herredstingsvidne, at Ribe Korsbrødregård tilkendtes retten til et byggested på Vesterbæk mark.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 7694, Reg.Dan. *8293 – reg.: ÆA. V 331
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 413 – L 15-564

553 1494 2/8 Peder Lavesen og Lave Pedersen, borgere i Ribe, sælger og skøder til biskop Hartvig 66 læs eng i Billum enge.
Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 7703 – reg.: ÆA. V 396
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 415 – L 15-565

554 1494 10/10 Biskop Hartvig af Ribe skænker Ribe domkirke ovennævnte enge for sin sjæls frelse.
Perg. Seglet tabt
Rep. 7743 – reg.: ÆA. V 397
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 416 – L 15-566

555 1495 11/3 Biskopperne Niels af Viborg og Hartvig af Ribe m. fl. prælater bevidner, at biskop Niels af Århus er uden del i Johannes Pedersens død.
Perg. 6 bevarede og 5 tabte segl
Rep. 7852, Reg.Dan. *8335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 417 – L 15-567

556 1495 12/4 Kong Hans anmoder kapitlet i Ribe om at tildele kancelliskriver magister Niels Gundersen dekanatet i Ribe.
Spor af brevlukkende segl
Rep. 7875
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-568

557 1495 15/5 Biskop Hartvig af Ribe fæster Svendsholm med mere gods til Iver Jensen og hustru på livstid.
Perg. gennemskåret 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 7902
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Ulfborg h. 3 – L 14-8

1495 12/6 se Skanderup kirke.

558 1495 ca. 18/6 Kong Hans beder Ribe kapitel overdrage mester Niels Gundersen al den rettighed, der hører til dekanatet.
Stærkt beskad. Rester af brevlukkende segl
Rep. 7924
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-569

1495 9/9 se Vejrum kirke.

559 1495 15/9 Højer herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på en holm, kaldet Rødwoldh.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl

Rep. 7970
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 418 – L 15-571

560 [1495–98] Ærkedegn, degn, kantor og 9 kanniker i Ribe erklærer, at de ikke vil bevilge biskop Hartvig en årlig hjælp af stiftets kirker, samt at bispen ikke skal blande sig i de lavere prælaters og provsters jurisdiktion.
Rester af 11 forneden påtrykte segl
Rep. 12997, (Reg.Dan. *8377)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 46 b – L 15-572
1785 købt af studiosus Falck til Genealogisk-heraldisk Selskab.

561 1496 7/5 Gørding herredstingsvidne, at Hans Jensen i Avtrup aldrig havde budt lovhævd på gods på Grisbæk mark.
Spor af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 8137, Reg.Dan. *8398 – reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 420 – L 15-573

562 1496 13/5 4 væbnere stadfæster deres moders sjælegave til Kolding kalentegilde omfattende et bol i Verst.
Perg., gennemskåret 4 bevarede segl
Rep. 8142
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 419 – L 15-574
Senere til Ribe kapitel; opr. hjemmehørende i Kolding lens kalentegilde.

563 1496 14/6 Højer herredsting stadfæster Ribe kapitels lovhævd på holmen Redewoldh.
Perg. Herredsseglet bevaret
Rep. 8158
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 421 – L 15-575
Jfr. 15. sept. 1495.

1496 30/11 se Kolding kirke.

564 1497 29/3 Biskop Hartvig og Ribe kapitel fastsætter antallet af residerende kanniker til højst 12.
Perg. 2 tabte segl
Rep. 8367, Reg.Dan. 5107 – reg.: ÆA. V 432
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 163 – L 15-577

565 1498 8/2 Hind herredsting vidimerer gavebrevet af 3. januar 1447.
Rester eller spor af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 8534 – reg.: ÆA. V 407
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 252 – L 15-578

1498 21/3 se Vejrum kirke.

566 1498 29/3 Ærkedegn Hans v. Haghens testamente til fordel for adskillige kirker og gejstlige i Ribe stift.
Perg. 6 bevarede og 1 tabt segl

Rep. 8560 – reg.: ÆA. V 327
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 426 – L 15-580

1498 9/4 (Rep. 8568) se nr. 801.

567 1498 2/5 Jerlev herredstingsvidne om et byggested udlagt af mester Jep Stage.
Perg. 1 bevaret og 4 tabte segl
Rep. 8581 – reg.: ÆA. V 370
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 425 – L 15-581
Senere til Ribe kapitels arkiv?

568 1498 11/8 Malt herredstingsvidne, at sandemænd tilsvor en eng ved Nybrowffwadh til Ribe kapitel.
Perg. 5 tabte segl
Rep. 8628
RA. Ribe by
Senere til Ribe bys arkiv; 1939 afleveret fra Ribe kommune.

569 1498 28/8 Højer herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på gods på Emmerlev og Højer mark.
Perg. 5 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 8638 – reg.: ÆA. V 352
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 427 – L 15-582

570 1498 20/11 Kong Hans meddeler Ribe kapitel, at biskop Hartvig ønsker at resignere til fordel for sin søstersøn Iver Munk.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 8681, Reg.Dan. *8580
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Danske Selskabs papirer – L 15-583
Senere formentlig ejet af Henrichsen (Hielmstierne) og af denne foræret til Danske Selskab.

571 1499 4/1 Kannik Henning Saxesen, forstander for Puggård, udlejer til Lars Poulsen i Vilstrup en gård sammesteds.
Orig. tabt, beseglet kopi [1536 – c. 1544]
Rep. 8729
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-584

572 1499 15/1 Iver Munk, kannik i Ribe, lover at respektere alle kapitlets privilegier, hvis han bliver biskop.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 8733, Reg.Dan. 8600
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 428 – L 15-585

573 1499 9/2 Gørding herredstingsvidne, at Ribe kapitel tog lovhævd på Vilslev mark.
Perg. 3 bevarede og 5 tabte segl
Rep. 8750 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 429 – L 15-586

574 1499 13. el. 20/7 Kong Hans klager til Ribe kapitel over en i Rom ført proces mellem St. Nikolaj kloster og St. Johannesbrødrene.
Beskad. Rester af brevlukkende segl
Rep. 8853, Reg.Dan. *8645
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-587

575 1499 4/8 Kong Hans forlener electus Iver Munk med Trøjborg slot.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 8867 (med dato 5/8)
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Nørrejylland 213, 11 – L 14-9

576 1499 5/8 Kong Hans stadfæster Ribe bispedømme og kapitlets privilegier.
Orig. tabt; afskrift 16. årh.
Rep. 8866
RA., Ribe bisp, gl. sign.: Gem.Arch. XXII 31, Cc (Hansborg) – L 14-9

577 1499 5/10 og 26/10 To vidner af Gørding herredsting om Ribe kapitels ret til og lovhævd på en gård og jord i L. Darum.
2 pergg. Begge ex. har 5 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 8906 og 8922 (Reg.Dan. *8675) – reg.: ÆA. V 379
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 159 og 432 – L 15-588 og 589

578 1499 28/10 Biskop Iver Munk af Ribe annekterer på kannik Henneke Saxens bøn St. Nikolaj kirke i Lønne til indtægt for Vor Frue tider i domkirkens kor.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 8923
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 502 – L 15-590

579 1499 17/11 Kong Hans tilbagekalder de lovdagsbreve, som var givet Timme Stygge (Rosenkrantz) på Rybjerggård i Velling s.
Forneden påtrykt segl og rester af brevlukkende segl
Rep. 8938
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-591

580 [15. årh.] Et blad med jordebogsoptegnelser vedr. gods i Ranum og Lem sogne.
Formentlig fragm. af en jordebog tilhørende Ribe kap.
RA. Ribe kapitel – L 15-592
1918 foræret til Rigsarkivet af Stednavneudvalget (fundet i O. Nielsens samlinger)

581 [1500–36] 26/1–1/2 Biskop Iver Munk af Ribe anbefaler overfor kapitlet mester Hartvig til et ledigt præbende.
Beskad., rester af brevlukkende segl
Rep. 12827
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-593

582 1500 8/1 Biskop Iver Munk bortlejer Hjerpsted kirkes jord til Niels Ebbesen.
Rester af 1 forneden påtrykt segl
Rep. 9012
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-10
Synes senere tilbagegivet.

583 1500 14/1 Kong Hans kvitterer biskop Iver Munk for 500 rhinske gylden.
Rester af påtrykt segl bagpå
Rep. 9018
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 3 – L 14-11

584 1500 9/2 Jes Ulf tilskriver mester Niels om Ribe kapitels fiskegård i Emmerlev.
Rester af forneden påtrykt segl
Rep. 9030
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 433 – L 15-594

585 1500 16/2 Emmerlev sognevidne, at ovennævnte fiskegård skulle forblive hos Ribe kapitel.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Rep. 9032 – reg.: ÆA V 352
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 434 – L 15-595

586 1500 24/3 Holmans herredstingsvidne, at en jord tilhører Ribe kapitel.
Perg. 4 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 9045, Reg.Dan. *8624 (1499 19/3) – reg.: ÆA. V 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 430 – L 15-596
Om dateringen se Repertoriets note.

587 1500 4/4 Gørding herredstingsvidne om mageskifte mellem Hans Tuesen i Gørding og Henning Saxen, kannik i Ribe.
Perg. 5 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 9050, Reg.Dan. *8688 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 438 – L 15-597

588 1500 19/5 el. 21/7 Biskop Iver Munk af Ribe overdrager præsten Christian Andersen St. Laurentius' kirke i Darum.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 9127 (21/7)
Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 436 – L 15-598
Hjemmehørende i Darum kirkes arkiv?

589 1500 30/5 Væbner Peder Rantzaus genbrev til biskop Iver Munk på Møgeltønder slot.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 9089
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 214 – L 14-12

590 1500 1/6 Ribe bytingsvidne om udstrækningen af Jernkær mark.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 9091 – reg.: ÆA. V 340
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 431 – L 15-599

1500 14/6 (Rep. 9103) se nr. 801.

1500 7/11 se Ribe dominikanerkloster.

Udat. [ca. 1500] se 1542 16/5.

591 1501 20/2 Gram herredstingsvidne, at en ålegård og en eng i Enderup mark med rette tilhører Ribe kapitel.
Perg. 4 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 9311 – reg.: ÆA. V 350
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 435 – L 15-601

592 1501 14/5 Kong Hans tildømmer Ribe kapitel noget gods i Gørding h.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 9358 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 443 – L 15-602

593 1501 18/6 Biskop Iver Munk af Ribe stævner Bent Bentsen i København og mester Lambert, kannik i Ribe, i en strid om en eng i Malt h.
2 segl påtrykt bagsiden
Rep. 9379
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-603

594 1501 28/6 Biskop Iver Munk kvitterer Ribe kapitel for vederlag for en gård i Torsted mark.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 9385 – reg.: ÆA. V 369
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 440 – L 15-604

595 1501 24/8 Højer herredstingsvidne om en kontrakt mellem Ribe kapitel og fru Anne (Siversdatter Lauerhoch?) om del i en eng.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 9417
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 439 – L 15-605

596 1501 27/9 Borger Anders Poulsen i Ribe og hans hustru Karen skænker en eng ved Ø. Vedsted til sortebrødreklostret i Ribe til afholdelse af 2 årtider.
Perg. 4 afrevne segl
Rep. 9433
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 441 – L 15-606
Opr. Ribe dominikanerkl.s arkiv, med 14. aug. 1514 til Ribe kapitel.

597 1502 29/3 Biskop Iver Munk af Ribe tildeler sakristanembedet forskellige indtægter.
Lat. Perg. Begge segl tabt
Rep. 9575, Reg.Dan. 5225 – reg.: ÆA. V 430
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 442 – L 15-607

598 1502 30/3 Biskop Iver Munk stadfæster sin forgænger biskop Hartvigs begrænsning af kannikernes antal til 12.
Lat. Perg. Begge segl tabt
Rep. 9576, Reg.Dan. 5226 – reg.: ÆA. V 432
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 444 – L 15-608

599 1502 20/6 Kong Hans irettesætter Ribe kapitel for ikke at have løst St. Hans klosterbrødre fra bandlysning.
Beskad. rester af brevlukkende segl
Rep. 9630, Reg.Dan. 5235
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Danske Selskabs papirer – L 15-609
Senere ejet af Henrichsen (Hielmstierne) og af denne foræret til Danske Selskab.

600 1502 2/8 Skast herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på noget gods i Haltrup mark.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 9656 – reg.: ÆA. V 389
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 445 – L 15-610

601 1502 7/8 Jerne sognevidne, at 3 stykker eng i Søndermark enge ukæret havde været brugt til en gård i Norup.
Rester af 2 forneden påtrykte segl
Rep. 9659 – reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-611

602 1503 28/4 Mageskifte mellem Simon Johansen i Hedbo og Ribe kapitel om gods i Janderup s. mod gods i „Ewii" i V. Horne h.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 9828 – reg.: ÆA. V 394
RA. Ribe kapitel, tidl. Stiftskisten 446 – L 15-612

603 1503 24/7 Hviding herredstingsvidne givet dekan Niels Nielsen og Ribe kapitel, at to enge i Farup mark ikke var rebet.
Rester af 4 forneden påtrykte segl
Rep. 9887
LA. Viborg, Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdok. m. v. 1503-1667 – C 4-894

604 1503 31/7 Hviding herredsting stadfæster V. Vedsted sognevidne om Ribe kapitels jord i V. Vedsted og Farup marker.
Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 9895 – reg.: ÆA. V 328
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 328 – L 15-613

605 1503 14/8 Hviding herredstingsvidne om Ribeborgeren Anders Poulsens ret til en eng på Ø. Vedsted mark, som bønderne ville rebe fra ham.
4 påtrykte segl
Rep. 9901
LA. Viborg. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdok. m. v. 1503-1667 – C 4-894
Senere til Ribe kapitels arkiv.

606 1503 17/8 Kvittering på pavestolens vegne for 100 rhinske gylden af de i Ribe domkirke indsamlede jubelpenge.
Lat. Påtrykt segl
Rep. 9904, Reg.Dan. 5261
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-614

1503 9/10 se Ansager kirke.

607 1503 28/11 Kong Hans pålægger biskop Iver Munk af Ribe m. fl. at efterprøve rebningen af en mark på S. Farup mark.
Seglet påtrykt bagsiden
Rep. 9957, (Reg.Dan. *8946) – reg.: ÆA. V 328
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 448 – L 15-616

608 1504 16/1 Svend Neb, borger i Ribe, stadfæster sin faders sjælegave omfattende en gård i Grønnegade til Ribe kapitel.
Perg. 3 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 10011
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 450 – L 15-617

609 1504 28/7 Vedsted sognevidne, at gården norden for Vedsted kirke tilhører Ribe kapitel.
Perg. 3 tabte segl
Rep. 10128
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 449 – L 15-618

610 1504 31/8 Biskop Iver Munk af Ribe m. fl. stævner Ribe kapitel og andre implicerede om rebning af en mark på S. Farup mark.
3 forneden påtrykte segl
Rep. 10144 – reg.: ÆA. V 328, A. 35
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten (ved nr.) 452 – L 15-619

611 1504 10/9 Biskop Iver Munk m. fl. afgør forannævnte rebningssag.
Perg. 4 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 10151, (Reg.Dan. *8990)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 451 – L 15-620

612 1504 15/11 Kong Hans' 10 dages brev til biskop Jens Andersen af Odense om at udlægge Ribe kapitel gods i Ørslev s., Vends h.
Brevlukkende segl og segl påtrykt bagsiden
Rep. 10194
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 452 – L 15-621

613 1504 30/12 Stadfæstelse på Claus Severinsens gave til Ribe kapitel omfattende Dybsholt skov i Rødding s. (Frøs h.).
Perg. 1 bevaret og 5 tabte segl
Rep. 10216
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 453 – L 15-622

614 1505 8/2 Lø herredstingsvidne, at da biskop Iver Munks svende kom til Trøjborg, løb Thomas Iversen straks sin vej.
3 forneden påtrykte segl
Rep. 10303
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 5 – L 14-14

615 1505 10/2 To vidnesbyrd af kantor Jep Wynd m. fl., at Trøjborg slot med tilliggender var forværret for 1000 mark gode penge, siden Thomas Iversen modtog det af biskoppen af Ribe, og at tjenerne under Trøjborg erklærede, at hverken biskop Iver Munk eller hans forgængere havde forurettet nogen af dem.
Begge vidner har 6 bevarede segl el. rester deraf
Rep. 10305-06
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 6 og 7 – L 14-15 og 16

616 1505 12/2 Niels Clemmensen tilråder Thomas Iversen, hvem biskoppen af Ribe har frataget Trøjborg slot, at rådføre sig med Henrik Knudsen og derefter klage til kongen.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 10309
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 10 – L 14-17

617 1505 14/2 Ribe kapitel vidimerer kong Hans' forleningsbrev af 4. aug. 1499, se ovenfor.
Perg. 2 bevarede segl
Rep. 10311
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 12 – L 14-18

618 150(5?) 15/2 (el. 26/7) Lø herredstingsvidne, at lensmand Hans Nielsen på Trøjborg afæskede Thomas Iversen slotsloven.
3 forneden påtrykte segl
÷ rep.
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 8 – L 14-13
Dateringen er usikker; den opgives i den gl. registratur som 150 (3 el. 4) dag?. Dagsangivelsen er lø. før Petri, og året må ifølge sammenhængen snarest være 1505.

619 1505 18/2 Kong Hans beder biskop Iver Munk tage alle adkomstbreve på Trøjborg med sig til København.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 10313
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 9 – L 14-19

620 1505 24/5 Kongens retterting afgør striden mellem biskop Iver Munk og Thomas Iversen om slotsloven og gods under Trøjborg slot.
Seglet påtrykt bagsiden
Rep. 10388
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Nørrejylland 213, 2 – L 14-20

621 1505 27/5 Højer herredstingsvidne, at Kristine Eskils skulle nyde en fiskegård, som hun og Per Johansen trættedes om.
2 forneden påtrykte segl
Rep. 10390 – reg.: ÆA. V 353
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 455 – L 15-623

622 1505 17/12 Kalvslund herredstingsvidne, at Karl Karlsens børn gav afkald på al ret i en gård i Hjortvad mod af Ribe kapitel at få en eng ved Kalvslund kirke.
Perg. 7 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 10496 – reg.: ÆA. V 343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 456 – L 15-624

623 1506 15/8 Viborg landstingsvidne, at Mejlby i Farup s., Kalvslund h., med rette tilhører Ribe kapitel.
Perg. 2 bevarede segl
Rep. 10663 – reg.: ÆA. V 337
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 457 – L 15-625

624 1507 26/3 Kong Hans ansøger paven om, at hans sekretær mester Mads Markvardsen må få ærkedegnedømmet i Ribe.
Lat. Perg. stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 10787
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 227 – L 15-626
Næppe afsendt. Findes desuden afskrevet af Jens Viborg; det samme gælder kongens henvendelse af sa. dato til Ribe kapitel (Rep. 10788), se nr. 801.

625 1507 27/4 Holmans herredstingsvidne, at Ribe kapitel gjorde lovhævd på gods i Mørkholt og Gårslev.
Perg. 3 bevarede og 4 tabte segl
Rep. 10796, Reg.Dan. *9219 – reg.: ÆA. V 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 458 – L 15-627

626 1507 15/6 Pave Julius 2. befaler to italienske biskopper og officialen i Ribe at overdrage ærkedegnedømmet i Ribe til kong Hans' sekretær Mads Markvardsen, klerk fra Odense stift.
Perg. beskad. Bullen bevaret
Rep. 10816
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 459 – L 15-628

627 1508 12/1 Kalvslund herredstingsvidne om den årlige afgift til Ribe kapitel af en gård i Hjortvad.
Perg. 1 bevaret og 3 tabte segl

Rep. 10939, Reg.Dan. *9323 – reg.: ÆA. V 343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 460 – L 15-629

628 1508 1/4 Lø herredstingsvidne om 15 agre på Randrup mark.
Perg. 3 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 10982, Reg.Dan. *4132 – reg.: ÆA. V 347
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 151 – L 15-630
Om dateringen se Repertoriets note.

629 1508 13/4 Biskop Iver Munk af Ribe tilskriver kapitlet om besættelsen af et ledigt kanonikat og af kantorembedet.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 10988
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 461 – L 15-631

630 1508 13/4 Dronning Christine beder Ribe kapitel om, at hendes kansler Hans Ræv må få kantorembedet.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 10987
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 463 – L 15-632

631 1508 14/4 Biskop Iver Munk beder kapitlet opfylde dronningens ønske.
Overklæbet, brevlukkende segl
Rep. 10989
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 462 – L 15-633

632 1508 19/4 Kalvslund herredstingsvidne, at en gård i Hjortvad med rette tilhører Ribe kapitel.
Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 10994 – reg.: ÆA. V 343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 469 – L 15-634

633 1508 28/4 Kong Hans klager til Ribe kapitel over, at dronningens kansler Hans Ræv trods et løfte derom fra biskop Iver Munk ikke har fået det ledige kantorembede.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 10997, Reg.Dan. *9343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 464 – L 15-635

634 1508 1/5 Jep Nielsen i Hjortvad mageskifter en gård sst. til Ribe kapitel for en ager ved Kalvslund kirke.
Perg. 4 bevarede segl
Rep. 11004 – reg.: ÆA. V 343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 465 – L 15-636

635 1508 10/5 Mester Poul Andersen, kannik i Ribe og forstander for jomfruklostret sst. skænker sammen med sin broder St. Kathrine kloster en eng i Ø. Vedsted til to årtider.
Perg. 3 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 11015

RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 466 – L 15-637
Fra Ribe dominikanerkl.s arkiv til Ribe kapitel med 14. aug. 1514.

636 1508 31/5 og 3/6 Kalvslund herredstingsvidne og Ribe bytingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på en gård i Hjortvad.
2 pergg. 6 bevarede segl; 7 bev. segl
Rep. 11028 og 11034 – reg.: ÆA. V 343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 467 og 468 – L 15-638 og 639

637 1509 17/2 4 præster oversætter Lave Degns gavebrev af 25. sept. 1394 til dansk.
3 forneden påtrykte segl
Rep. 11205
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 154 – L 15-640

638 1509 13/3 Vidne af Ribe dom, at Ribe kapitel bød lovhævd på al kapitlets gods inden for Ribe byfred.
Spor af 5 forneden påtrykte segl
Rep. 11226 – reg.: ÆA. V 451
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-641

639 1509 18/4 Varde sysseltingsvidne om et kæremål.
Stærkt beskad. (højre side mangler) Forneden påtrykt segl
Rep. 11248
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 260-65 – L 14-21

640 1509 19/4 Borger Peder Thellufsen pantsætter sit hus i Ribe til Ribe kapitel for en gæld på 100 mark danske.
Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 11249 – reg.: ÆA. V 438
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 470 – L 15-642

641 1509 10. el. 17/7 Skast herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på Starup mark.
Perg. 3 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 11306 – reg.: ÆA. V 387
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 471 – L 15-643

642 1509 31/7 Borger Laurids Severinsen pantsætter sit hus i Fiskergade til Ribe store præstegilde for et lån på 50 danske mark.
Perg. 3 bevarede segl
Rep. 11319
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 472 – L 15-644
Senere til Ribe kapitels arkiv.

643 1510 20/1 Overenskomst mellem Ribe kapitel og magistraten om erstatning for en toft ved gråbrødrekloster, som magistraten uden kapitlets vidende havde solgt til klosteret.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 11459, Reg.Dan. *9501 – reg.: ÆA. V 448
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 473 – L 15-645

644 1510 21/3 Ginding herredstingsvidne om Ribe kapitlets lovhævd på gods i Sahl s.
Perg. 2 bevarede og 8 tabte segl
Rep. 11497 – reg.: ÆA. V 411
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 475 – L 15-646

645 1510 1/5 Borgmestre og råd i Ribe mageskifter 2 stykker jord med kapitlet sst.
Perg. Seglet tabt
Rep. 11530 – reg.: ÆA. V 448?
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 474 – L 15-647

646 1510 8/6 Biskop Jens Andersen af Odense erkender at skylde Ribe kapitel 300 rinske gylden.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 11553
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 167 – L 15-648
Senere ejet af Klevenfeldt.

647 1510 27/9 Borgmestre og råd i Ribe vidimerer Christian 1.s privilegium 26. dec. 1475 til Ribe kapitel på 40 marks bøder af dets tjenere, og kong Hans' foran registrerede beskyttelsesbrev, 5. febr. 1484.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 11620
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 476 – L 15-649

648 1511 28/1 Biskop Iver Munk af Ribe tilskriver kapitlet og tilråder forsigtighed med at udbetale jubelpengene.
Rester af brevlukkende segl
Rep. 11722, Reg.Dan. 5465
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 477 – L 15-650

649 1511 10/10 Biskop Iver Munk fortolker kannikernes anciennitet ifølge Ribe kapitels statutter.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 11935, Reg.Dan. *9717 – reg.: ÆA. V 432
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 480 – L 15-651

650 1511 30/10 og 6/11 Ginding herredstingsvidner, at byggestedet Romskov i mere end 30 henholdsvis 40 år havde tilhørt Ribe kapitel.
2 pergg. 2 bevarede og 2 tabte segl; 6 tabte segl
Rep. 11947 og 11949 – reg.: ÆA. V 412
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 478 og 479 – L 15-652 og 654

651 1511 31/10 Sevel birketingsvidne om Ribe kapitels mark i Sahl s.
Rester af 2 forneden påtrykte segl
Rep. 11948
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 266 – L 15-653

652 1512 10/1? Gørding herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på en gård i Gørding.
Perg. 5 bevarede segl
Rep. 12084, Rag.Dan. *9859 – reg.: ÆA. V 380
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 481 – L 15-655

653 1512 27/4 Pavestolens kvittering til biskop og kapitel i Ribe for jubelpenge.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 12189, Reg.Dan. 5512*
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp 164 – L 15-656
Senere ejet af Klevenfeldt.

654 1512 29/5 Malt herredstingsvidne, at Ribe kapitel tildømtes Mejlund og noget jord i Vejen skov og mark.
Perg. 6 bevarede segl
Rep. 12205
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 482 – L 15-657

1512 13/9 se Gørding kirke.

655 1513 21/3 Simon Madsen pantsætter sine huse i Ribe til peblingegildet sst.
Perg. 2 bevarede og 3 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 485 – L 15-659
Senere til kapitlets arkiv.

655a 1513 4/4 Thomas Olufsen, rådmand i Ribe, skøder sin toft i St. Nikolaj s. til Ribe kapitel.
Perg. 3 bevarede segl og 1 tabt
Am. VIII, 24

656 1513 1/5 Biskop Iver Munk af Ribe m. fl. vidner, at Axel Pedersen til Tim erkendte, at en holm i Tim birk var Ribe kapitels rette ejendom.
Rester af 5 påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 402
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 484 – L 15-660

657 1513 10/9 Peder Lykke beder alle sine tjenere i Varde syssel om at betale deres årlige afgift til ærkedegnen i Ribe på kapitlets vegne.
Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-661

658 1514 4/1 Præsten Peder Bagge og Else, Lars Pedersens enke, skænker et hus i Ribe til domkirken til afholdelse af årtider.
Perg. 2 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 490 – L 15-662

659 1514 17/3 Hans Skibbygger, borger i Ribe, giver en gård i Grønnegade til Ribe kapitel.
Perg. 5 bevarede segl og bomærker
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 486 – L 15-663

660 1514 3/5 Christian 2. beder Ribe kapitel love hans kapellan hr. Niels Thorkilsen det første ledige kanonikat.
Rester af 1 segl påtrykt bagsiden
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-664

661 1514 5/5 Biskop Iver Munk skøder et hus i Skolegade til Ribe kapitel.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *9968 – reg.: ÆA. V 438
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 487 – L 15-665

662 1514 14/6 Notarialinstrument om det ledige kantorembede ved Ribe domkirke.
Lat. Perg., beskad. Notarmærke
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe købstad – L 15-666
Har senere været anvendt som bogbind.

663 1514 14/8 Prior Niels Clausen og konventet i Ribe dominikanerkloster mageskifter noget jord i Ribe med kapitlet.
Perg. 2 bevarede segl
Reg.Dan. *10016
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 488 – L 15-667

664 1514 13/9 Biskop Iver Munk af Ribe meddeler dekan Gunde Nielsen, at Guldager kirke annekteres til dekanatet.
Lat. Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 489 – L 15-668

665 1514 8/12 Vidne af Ribe dom, at provst Claus Gortze (Gjordsen) henskyder sin strid med kannik Poul Andersen til kapitlets dom.
Lat. Perg. 3 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten, suppl. 47 – L 15-669

666 1515 6/1 Erik Clausen skøder med sin moders, Margrethe Rødsdatters, samtykke 3 gårde i Emmerlev, Højer h., til Ribe kapitel.
Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Reg.: ÆA. V 351
Ra. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 491 – L 15-670

667 1515 10/3 (8/3?) Notarialinstrument udstedt af notaren Johannes Severini (Hans Sørensen) om Ribe kapitels kaution for kannik Claus Gørtzes (Gjordsen) årlige afgift til kardinalen af Senigaglia for resignation af provstiet i Ribe.
Lat. Afskrift? Intet notarmærke, men seglsnit
Reg.Dan. *10047 (8/3)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 492 – L 15-671

668 1515 11/5 Christian 2. meddeler Ribe kapitel den pavelige prokuration til kantorembedet.
Rester af brevlukkende segl
Reg.Dan. *10059
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 493 – L 15-672

669 1515 8/8 Peder Pedersen Blymester, borger i Ribe, køber et hus i Sortebrødregade af Ribe kapitel.
Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 494 – L 15-673

670 1516 8/7 Biskop Iver Munk mageskifter en gård i Græsted og en gård i Hunderup s., Gørding h. med Ribe kapitel.
Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 495 – L 15-674

671 1517 26/2 Notarialvidisse af eksekutionsbrev i sagen mellem Ribe kapitel og kannik Poul Andersen.
Lat. Perg. Notarmærke og hampesnor
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Gott. membr. fasc. XXXIV, senere Div. perg. vedr. hertugd. – L 15-675

672 1517 29/3 Abbed Henning og konventet i Løgum kloster sælger og skøder en gård i Græsted og en halvgård i Tornum til Ribe kapitel.
Perg. Begge segl bevaret
Reg.: ÆA. V 342
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 496 – L 15-676

1517 18/6 se Oddum kirke.

673 1517 23/7 Nørre (Horne) herredstingsvidne givet hr. Palle Bang.
2 fragm. med 1 bevaret segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 260-65 – L 14-22

1517 23/8 se Lønborg kirke.

674 1518 18/6 Vidne i Holstebro kirke om Krogsgård og andet gejstligt gods.
Perg. 6 bevarede og 1 tabt segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 498 – L 15-678

675 1518 28/8 Gørding herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på gods i Vilslev.
2 bevarede og 2 tabte segl
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Top.saml., papir, Gørding h., Vilslev – L 15-679

676 1519 8/2 Christian 2.s rettertingsdom om Ribe kapitels rettighed i Mørkholt.
Perg. Seglfragm.
Reg.: ÆA. V 368
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 503 – L 15-680

677 1519 9/2 Biskop Iver Munk af Ribe opfordrer kapitlet til at vælge mester Mads til det ledige kanonikat.
Rester af brevlukkende segl
Reg.Dan. *10340
RA. Ribe kapitel, tidl. Stiftskisten 499 – L 15-681

1519 28/5 se Vejrum kirke.

678 1519 19/7 Biskop Iver Munk overdrager præsten Jens Sørensen St. Thøgers sognekirke i Emdrupskov (Gram h.).
Lat. Perg. Seglfragment
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 501 – L 15-683

679 1519 6/8 Vandfuld herredstingsvidne, at en eng ved Engbjerg kirke hører til Dorte Davidskones gård.
Rester af 5 påtrykte segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 14-23

680 1519 18/9 Christian 2. stævner Niels Christiansen m. fl. i Harboøre s. i den sag, som ærkedegn Mads i Ribe har rejst mod dem.
Rester af 2 segl bagpå
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-684

681 1519 22/10 Genbrev til ærkedegn Mads på leje af en eng, kaldet Brønsholm.
Beskad. 3 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 266 – L 15-685

682 1519 29/10 Vandfuld herredstingsvidne, at mester Mads, ærkedegn i Ribe, med kongens brev af 18. september lod de tiltalte stævne til København.
Rester af 5 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-686

683 1520 7/2 Præsten Peder Hansen, vikar ved St. Birgitte alter i Ribe, mageskifter en gård i Arnum til Ribe kapitel for en gård i Roager.
Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Reg.: ÆA. V 335 (med dato 30/1)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 504 – L 15-687

684 1520 26/4 Christian 2. beder Ribe kapitel lade kantor Poul nyde sin indtægt, mens han er i Rom i rigets ærinde.
Rester af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-688

685 1525 13/3 Øster (Horne) herredstingsvidne, at provsterne i Vardesyssel hidtil havde haft 12 stykker enge i Torstrup.
Beskad. Rester af 5 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-689

686 1525 17/7 Frederik 1. stadfæster Ribe kapitels privilegier.
Tysk Perg. Seglet tabt
Reg.: ÆA. V 419
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 505 – L 15-690

687 1525 24/8 Frederik 1. stadfæster pånyRibe kapitels privilegier (dansk udfærdigelse).
Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 420
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 506 – L 15-691

688 1525 30/8 Frederik 1. beder biskop Iver Munk og Ribe kapitel lade Niels Torkilsen nyde sin rente dette år skønt fraværende.
Segl påtrykt bagsiden
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-692

689 1526 24/5 Biskop Iver Munk henvender sig til Ribe kapitel om besættelsen af ærkedegnedømmet efter Mads Markvardsens død.
Lat. Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 507 – L 15-693

690 1526 4/9 Biskop Iver Munk overgiver kapitlet Frederik 1.s brev med anmodning om, at kansler Claus Gjordsen, kannik i Ribe, må få det ledige ærkedegnedømme.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *7702
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 509 – L 15-694

691 1526 26/12 Frederik 1. tilskriver biskop Iver Munk om ærkedegnedømmet med tilhørende sognekirker Emmerlev og Brøns.
Lat. Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 508 – L 15-695

692 1527 15/1 Skast herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på Allerup mark.
Perg. 5 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 510 – L 15-696

693 1527 7/6 Ribe kapitel tildeler hr. Jens Pedersen det ledige vikardømme ved Bethlehem kapel i domkirken.
Lat. Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 511 – L 15-697

694 1528 5/3 Biskop Iver Munk overlader præsten Lars Bosen St. Laurentii kirke i Ulbjerg s.
Lat. Perg. Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 512 – L 15-698

695 1528 12/6 Vidne af Ribe dom om Ribe kapitels bol i Vedsted.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 327
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 513a – L 15-699

696 1529 28/8 Frederik 1. stadfæster en dom om Ribe kapitels enemærke på Hjortvad mark.
Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 343
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 514 – L 15-700

697 1529 9/9 Frederik 1.s rettertingsdom mellem Ribe kapitel og Hans Munk om nogle engstykker i Lille Jerne.
Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 388
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 513b – L 15-701

698 1529 27/11 Brusk herredstingsvidne om Mads Iversens toft på Eltang mark.
4 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdok. 1503-1667 – C 4-894

699 1530 26/2 Frederik 1.s stadfæstelse af 4. august 1474, givet kannik Niels Torkilsen.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *12747
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 515 – L 15-702

700 1530 15/11 Frederik 1. beder biskop Iver Munk tildele Engelbert Landtwer et ledigt kanonikat.
Beskad. Brevlukkende segl
Reg.Dan. 8010
RA. Ribe bisp, gl.sign.: Danske Selskabs papirer – L 14-24

701 1531 8/1 Biskop Iver Munk beder Ribe kapitel tildele hr. Jens Pedersen det ledige kanonikat.
Rester af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-703

702 1531 23/2 Skast herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på gods i Guldager s.
Perg. 6 bevarede segl
Reg.: ÆA. V 390 (med dato 28/2)
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 516 – L 15-704

703 1531 18/5 Hertug Christian tilskriver Ribe kapitel om Thomas Jensen i Jested, der forfølges i anledning af et mord, skønt den virkelige morder allerede er henrettet.
Tysk Spor af 1 segl
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Kron. Saml. 48a – L 15-705

704 1531 28/7 Frederik 1. stadfæster Viborg landstingsvidne af 28. april 1509 om Ribe kapitels lovhævd på forskelligt gods.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. *13054 (Jfr. Rep. 11258 og Reg.Dan. *9427) – reg.: ÆA. V 428
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 517 – L 15-706

705 1532 21/1 Vidisse af Ribe dom givet kantor Oluf Munk af et papirbrev af 1490 om skovskifte i Rødding.
Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Jfr. Rep. 6689
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 518 – L 15-707

1532 29/9 se nr. 801.

706 1532 15/10 Biskop Iver Munk af Ribe forlener Ulf Pogwisch med Trøjborg slot og len.
Ubeseglet, ikke udleveret?
Reg.Dan. *13384
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 519 – L 15-708

707 1533 3/3 Hviding herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på en gård i Vedsted.
4 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 327
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 524 – L 15-709

708 1533 6/3 Frederik 1. tilbagekalder et af Peder Ebbesen udtaget lovdagsbrev på Torsted gods.
2 segl påtrykt bagsiden
Reg.: ÆA. V 373
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 520 – L 15-710
Ifølge påskr. læst på Jerlev herredsting 19. marts 1533, jfr. nedenfor samt 27. jan. 1546, 4. juli 1551, 25. maj og 29. juni 1552 og 26. aug. 1553.

709 1533 19/3 Jerlev herredstingsvidne, at Ribe kapitel lovligt havde forfulgt et hus på Torsted mark.
Spor af 5 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster og retsdok. 1503-1667 – C 4-894

710 1533 27/3 Frøs herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på jord i Fæsted.
Perg. 3 bevarede og 3 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 522 – L 15-711

711 1533 28/4 Hviding herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på en gård i V. Gasse.
Perg. 3 bevarede og 1 tabt segl
Reg.: ÆA. V 335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 521a – L 15-712

712 1533 7/5 Kalvslund herredstingsvidne om Ribe kapitels lovhævd på 2 gårde i Hjortvad.
Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Reg.: ÆA. V 344
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 523 – L 15-713

713 [1533] 5/7 Rigsrådet meddeler Ribe kapitel, at biskop Iver Munk har udpeget sin brodersøn Oluf Munk til sin efterfølger, samt at man har stadfæstet dette valg og optaget Oluf Munk i rådet.
Beskad. (h.s.mgl.) Ingen spor af besegling
Reg.Dan. *13512
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-714

714 1533 29/7 Jørgen Hansen til Brink m. fl. mægler i en strid mellem Ribe kapitel og Namen Lydiksen om jord i Husum.
4 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 335
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 521b – L 15-715

715 1533 10/9 Biskop Iver Munk af Ribe m. fl. dømmer en række borgere til at yde jordskyld af den jord, hvorpå deres huse står.
Seglene bortskårne
Reg.: ÆA. V 427
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 119 – L 15-716

716 1533 Magistraten i Ribe vidimerer Thomas Langes skøde 18. juni 1476.
5 forneden påtrykte segl
Jfr. Rep. 3865 – reg.: ÆA. V 394
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 337 – L 15-717

717 1534 3/2 Biskop Ove Bille af Århus og Knud Gyldenstjerne, electus i Odense, beder Ribe kapitel samtykke i valget af Oluf Munk til biskop Iver Munks efterfølger.
Beskad. Spor af 2 segl
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-718

718 1534 14/7 Skast herredstingsvidne om Allerup eng.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Ribe hospital 1513-1745 – C 4-105
Senere til Ribe hospital (oprettet 1543).

719 1535 24/4 Biskop Iver Munk af Ribe giver Poul Mikkelsen ventebrev på vikarembedet ved St. Hans alter.
Lat. Perg. Seglfragment
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 454 – L 15-719

720 1536 13/3 Oluf Munk, electus i Ribe, mageskifter en gård i Henne s. til Iver Juel.
Forneden påtrykt segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 525 – L 15-720

[1536–c. 1544] se 1499 4/1.

721 1537 17/3 Brusk herredstingsvidne om en eng kaldet Mølkrogh skifte.

Meget beskad. 3 bevarede segl
Reg.: ÆA. V 364
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-721

722 1537 18/3 Christian 3. skænker de fattige i Ribe 24 mark årligt af toldboden sst. til erstatning for et hus, som han har givet til mester Jacob Bartskærer.
Perg. beskad. Seglet tabt
Kanc. Reg. 38
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 140 – L 14-25

723 1537 21/3 Christian 3. dømmer i en arvesag mellem Clement Christoffersen og Jens Olsen.
Beskad. 1 segl og 1 fragment påtrykt bagsiden
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 526 – L 15-722

724 1537 30/6 Gørding herredstingsvidne, at nogle agre og enge i 50 år havde ligget til Ribe kapitels gård i Allerup.
4 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-723

725 1537 3/7 Skast herredstingsvidne, at nogle enge og agre i Allerup med rette tilhørte mester Hans Markvardsen.
Perg. 2 bevarede og 4 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 527 – L 15-724

726 1537 10/7 Skast herredstingsvidne om 3 stykker eng i Allerup.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Ribe hospital 1513-1745

727 1537 6/9 Christian 3. fritager gejstligheden i Ribe for rytter- og landsknægtehold.
Seglet påtrykt bagsiden
Reg.Dan. *149 – reg.: ÆA. V 427
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 528 – L 15-725

728 1538 19/3 Magistraten i Ringkøbing kommer overens med Ribe kapitel om deling af kapitlets jorder på Ringkøbing mark.
Perg. 8 bevarede og 4 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 529 – L 15-726

729 1538 25/6 Skast herredstingsvidne om en eng i Agerbæk mark.
Rester af 4 påtrykte segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 14-26

730 1538 22/8 Landsdommer Mogens Munk i Viborg stævner Laurids Tuesen om engen Mølkrog skifte.
2 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-727
Jfr. 17. marts 1537.

731 1538 4/9 Varde sysseltingsvidne om en eng på Allerup mark.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Ribe hospital 1513-1745

732 1538 Register over sognepræsterne i Varde syssels ejendom og indtægter.
Papirhefte indbundet i perg. (fragm. af liturgisk ms.)
RA. Ribe bisp, tidl.: Grønlundske Saml. I, 16 – L 14-27
1946 afgivet fra Ribe katedralskole.

733 1538–1675 Ribe kapitels „Tegnebog", indeholdende bl. a. kannikernes korn- og smørindtægter, regnskabsaflæggelser 1538–82, afskrifter af mageskiftebreve 1531 ff. og af kapitlets brev af 1547 11/4 om ydelse af korn og smør.
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets Tegnebog 1538-1675 – C 4-892

734 1539 6/5 Skast herredstingsvidne om syn på Allerup mark.
4 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-728

735 1539 13/6 Christian 3. tildømmer Ribe kapitel noget gods i V. Vedsted.
Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 327
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 530 – L 15-729

736 1539 13/6 Christian 3. opsætter en sag om engen Kortesholm, indtil en ny forordning om gejstligt gods er udstedt.
Rester af segl på bagsiden
Reg.Dan. 176
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 531 – L 15-730

737 1539 2/8 Landsdommer Mogens Munk stævner Allerup bymænd til førstkommende landsting i Viborg.
Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-731

738 1539 2/8 Gørding herredstingsvidne, at Ribe kapitel havde omstenet Fold eng på Allerup mark.
3 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-732

739 1539 30/8 Viborg landsting tildømmer Ribe kapitel Fold eng og 8 agre på Allerup mark.
Nederste del bortklippet
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-733

740 1539 22/11 Ribe bytingsvidne, at mester Mads Nielsen, kannik i Ribe bød sig i rette med Erik Skrams foged om en gård i Ribe, men at fogeden nægtede at underkaste sig dom af Johan Rantzau og superintendenten.

5 overklæbede segl
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe 111 – L 15-734

741 1540 7–13/1 Claus Sehested, lensmand på Riberhus, erklærer at hans forsøg på at stifte forlig mellem Allerup bymænd og Ribe kapitel er strandet på Allerup bymænds modstand.
Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-735

742 1540 9/1 Claus Sehested beder Eske Mortensen, herredsfoged i Skast h., lade Ribe kapitel ske lov og ret i sagen mod Allerup bymænd.
Spor af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 15-736

743 1540 10/2 og 24/4 Skast herredstingsvidner i forannævnte sag og Viborg landstings stadfæstelse deraf.
4 bevarede segl; 2 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-737 og 739

744 1540 20/4 Mogens og Oluf Munk stadfæster 2 gaver hver på 100 gylden, som afdøde biskop Iver Munk havde testamenteret til Ribe kapitel.
2 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 532 – L 15-738

1540 24/4 se nr. 743.

745 1540 4/5 Christian 3. fornyer Frederik 1.s stadfæstelse 1526 på 2 breve, det ene udstedt af biskop Peder og det andet af kantor Oluf Munk, hvorved Ribe kapitels tjenere i Bøgvad fik overladt halvdelen af Togelund mark, som tilhører Egtved kirke.
Perg. Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 533 – L 15-740
Læst på Jerlev herredsting 30. juni 1540

746 1540 29/6 Skast herredstingsvidne om beliggenheden af en eng, som Per Jullerup og Agerbæk bymænd trættes om.
Nederste h. hjørne mgl. 3 bevarede segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv, pk. 271 – L 14-28

747 1540 24/7, 9/8 og 19/8 Christian 3.s 15, 10 og 5 dages breve til Allerup bymænd om at gøre Ribe kapitel fyldest.
2 segl påtrykt bagsiden af hvert brev
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-741, 742 og 744
Læst på Skast herredsting hhv. 3. aug., 23. nov. og 7. dec. 1540.

748 1540 10/8 Skast herredstingsvidne om syn på Fold eng i Allerup enge.
4 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-743

749 1540 24/8 Københavns universitet meddeler landets superintendenter nogle bestemmelser i universitetets fundats af 1539.
Lat. Seglet bevaret
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 233 – L 14-29

750 1540 25/8 Christian 3. befaler Ribe kapitel at udlægge gods til underhold for skolemesteren i Ribe.
Rester af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-745

751 1540 10/9 Christian 3. stævner Allerup bymænd og Ribe kapitel til at møde for rettertinget.
Rester og spor af 2 segl på hvert brev
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-746 og 747
Begge breve læst på Skast herredsting 14. september 1540.

752 1540 28/9 Superintendent Hans Vandal i Ribe meddeler, at Ribe kapitel til ny kantor ønsker kannik Mogens Kaas.
Perg. 1 bevaret segl og 1 fragment
Reg.Dan. *679
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 534 – L 15-748

753 1540 29/10 Christian 3. og rettertinget tildømmer Ribe kapitel Fold eng og 8 agre på Allerup mark.
Spor af segl bagpå
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-749

754 1540 1/11 Christian 3.s straksbrev til Allerup bymænd.
2 segl påtrykt bagsiden
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Ribe bisp – L 15-750
Læst på Skast herredsting 14. dec. 1540.

755 1540 8/11 Christian 3. befaler Allerup bymænd, der har siddet 4 lovdagsbreve overhørig, at gøre Ribe kapitel fyldest inden 6 dage.
2 segl påtrykt bagsiden
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-751
Læst på Skast herredsting 21. dec. 1540.

756 1540 23/11 Johan Rantzau tilbagekalder kantorembedet fra magister Jens Viborg, der havde fået det overladt af den tidligere kantor Poul Andersen uden kapitlets samtykke.
Papir 1 overklæbet segl
Reg.Dan. 282
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 536 – L 15-752

757 1540 23/11 Johan Rantzau meddeler kantor Mogens Kaas i Ribe, at befalingen til magister Jens Viborg på kantorembedet er tilbagekaldt, og beder ham som aftalt oplade Jelling sysselprovsti til Oluf Pedersen.
1 overklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 535 – L 15-753

758 1540 30/11 Oluf Pedersens missive til kantor Mogens Kaas om kantoratet og Jelling sysselprovsti.
1 overklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 537 – L 15-754

759 1540 30/11 og 14/12 Skast herredstingsvidne angående striden mellem kannik Jens Viborg og Allerup bymænd om Ribe kapitels jord på Allerup mark.
5 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-755 og L 15-758

760 1540 6/12 Peder Ebbesen, Hans Stygge og Svend Mogensen vidimerer magister Jens Viborgs brev af 29. juni 1539, hvori denne erklærer at ville tilbagelevere kantordømmet, hvis det ønskes.
3 overklæbede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 538 – L 15-756

761 1540 14/12 Skast herredstingsvidne, at der var borttaget hø i Fold eng nu i år, uden at man vidste, hvem der havde taget det.
4 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-757

762 1540 21/12 Johan Rantzau takker Mogens Kaas, kantor i Ribe, for hans svar ang. Jelling sysselprovsti og meddeler, at Jens Viborg har givet afkald på al ret til kantorembedet.
1 overklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 539 – L 15-759

763 1540 27/12 Ribe kapitel pantsætter gården Grene i Gørding h. til kannik Hans Markvardsen for 40 joachimsdalere til kongens behov.
Gennemskåret Spor af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 540 – L 15-760

764 1540 27/12 Ribe kapitel pantsætter Kærgård i Emmerlev til kannik Peder Andersen for 80 joachimsdalere til kongens behov.
Gennemskåret 1 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 541 – L 15-761

765 1540 27/12 4 borgere i Ribe forliger kannik Jens Viborg og Allerup bymænd i striden om Fold eng og 8 agre på Allerup mark.
4 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-762

766 [1540?] Jens Viborgs oversigt over, hvad Allerup bymænd skylder ham i forbindelse med striden om Allerup mark.
Brækket folio, ubeseglet
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-763
Måske udfærdiget i forbindelse med forliget af 27. dec. 1540.

767 1541 9/1 Biskop Hans Vandals erklæring om magister Jens Viborgs adkomst til kantorembedet.
1 overklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 542 – L 15-764

768 1541 15/1 Kannik Jens Viborg erklærer sig forligt med kantor Mogens Kaas.
1 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 543 – L 15-765

769 1541 18/1 Skast herredstingsvidne, at kannik Jens Viborg onsdag før jul fik udvist Fold eng og 8 agre på Allerup mark.
5 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-766

1541 22/1 se Vejrum kirke.

770 1541 9/2 Herredsfoged Thomas Pedersen i Gørding h. og herredsskriver Thomas Skriver forliger kannik Jens Viborg med Jon Nielsen og Clement Nielsen i striden om Fold eng og 8 agre på Allerup mark.
2 overklæbede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-769

1541 26/2 se Vejrum kirke.

771 1541 19/3 Karsten Grip kvitterer Ribe kapitel for 282 mark lybsk af den plovskat, som landdagen i Rendsborg havde pålagt prælater og ridderskab i Slesvig og Holsten at udgive til mortensdag 1540.
1 påtrykt segl
Reg.: ÆA. V 426
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-772

772 1541 21/6 Skast herredstingsvidne givet Mads Madsen i Sneum præstegård, at 8 agre på Allerup mark og Fold eng var blevet afstenet.
Rester af 5 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-773

773 1541 21/9 Kantor Mogens Kaas og kannik Jens Viborg indgår forlig om kantordømmet i Ribe i Claus Sehesteds nærværelse.
2 overklæbede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 548 – L 15-774

774 1541 21/10 Christian 3.s missive til Ribe kapitel om altid at underholde en person, der skal studere ved universitetet i København.
Spor af 1 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-775

775 1541 5/11 Viborg landsting henviser sagen ml. Erik Skram til Tjele og Ribe kapitel om en gård i Ribe til konge og rigsråd.
4 overklæbede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 549 – L 15-776
Jfr. 21. dec. 1481.

776 1541 27/11 Ribe kapitel pantsætter en gård i L. Darum til mester Hans Markvardsen, kannik i Ribe, for 100 lod sølv til kongens behov.
Perg., gennemskåret Rest af seglrem
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 550 – L 15-777

777 1542 7/2 Skast herredstingsvidne, at der var skiftet 2 agre til Mads Ebbesens gård i Guldager og en ager til hver af de andre fulde gårde.
Spor af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-778

778 1542 10/3 Sognepræst Laurents Nielsen i Lintrup erklærer sig om forholdene i Puggård for 40 år siden, da han gik i skole.
1 overklæbet segl
Reg.Dan. 386
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-779

1542 20/4 se Lejrskov kirke.

779 1542 3/5 Christian 3.s rettertingsdom mellem Henrik Knudsen i Rødding og kannik Jens Viborg om Dypsholt skov, som tildømmes Lille Vor Frue alter i Ribe domkirke.
Perg. Seglsnit
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 553 – L 15-781

780 1542 4/5 Christian 3.s rettertingsdom mellem kannik Niels Torkilsen og borger Lambert Knudsen, som tildømmes årligt at betale 14 tønder kul til ildpanden i Ribe domkirke.
Perg. Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 552 – L 15-782
Jfr. 4. aug. og 14. sept. 1474.

781 1542 4/5 Christian 3. udsteder de 26 Ribe-artikler som tillæg til kirkeordinansen.
Overklæbet segl
Reg.Dan. 393
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 551 – L 15-783

782 1542 4/5 Christian 3.s missive til Ribe kapitel med formaning til at sende to af deres yngste medbrødre til København for at studere.
Spor af påtrykte segl
Reg.Dan. 394
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Danske Selskabs papir – L 15-784

783 1542 16/5 To vidner af Skast herredsting, at nogle agre i Guldager hidtil har været delt i 8 otting, en otting til Guldager kirke, 2 otting til Ribe kapitel og 5 otting til Mogens Kaas.
Seglene tabt; 5 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 392
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 og Stiftskisten 554 – L 15-785 og 786
Udaterede optegnelser om Mogens Kaas' ejendomsforhold m. m. findes i pk. Domkapitlets breve og div. dok. 1550–1709, LA. Viborg.

784 1542 12/6 Christian 3.s rettertingsdom, at Ringkøbing borgere årligt skal give Ribe kapitel 10 ørtug byg for kapitlets jord på Ringkøbing mark.
Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 407
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 555 – L 15-787

785 1542 22/6 Anst herredstingsvidne om den kirkejord, Hans Andersen har fæstet af Mogens Kaas.
Afbleget, næsten ulæseligt 4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdokumenter m. v. 1503-1667 – C 4-894

786 1542 24/6 Christian 3. forunder Niels Nielsen, sognepræst til Højen-Jerlev, annekspræstegården i Jerlev.
Orig. tabt, lidt yngre kopi
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Jerlev-Slavs herreder 1542-1778, gl.sign.: Capsa 17 pk. 2 – C 4-54

787 1542 29/6 Henrik Rantzau m. fl. afsiger kendelse, at Gunde Lange på Ribe kapitels vegne skal have fjerdeparten af Østerkær, Guldager s.
Spor af segl
Reg.: ÆA. V 392
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-788

788 1542 13/7 Nørre (Horne) herredstingsvidne i en strid mellem slotsfogden på Koldingshus og dekanen i Ribe.
Afbleget, næsten ulæseligt 4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdokm. 1542-1685 – C 4-912

789 1543 14/2 Kantor Mogens Kaas udnævner kannik Jens Viborg til sin koadjutor og efterfølger.
3 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 557 – L 15-789

790 1543 14/2 Kannik Jens Viborg forpligter sig til at føre regnskaberne ret og redeligt og til at arbejde i kapitlet til Mogens Kaas' gavn.

Overklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 558 – L 15-790

791 1543 9/3 Christian 3. tillader, at et ledigt kannonikat i Ribe omdannes til teologisk læsemesterembede.
Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. 452 – Reg.: ÆA. V 424
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 563 – L 15-791

792 1543 10/3 3 Ribeborgere vidimerer Ro Nielsens gavebrev af 21. sept. 1441 (nr. 335).
3 overklæbede segl
(Rep. 7198) Reg.: ÆA. V 342
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 225 – L 15-792

793 1543 7/4 Ribe kapitel udnævner kannik Jens Viborg til kantor i afdøde Mogens Kaas' sted samt Jens Viborgs forpligtelsesbrev.
Perg. og papir Kapitlets segl bevaret; påtrykt segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 559-60 – L 15-793 og 794

794 1543 16/4 Øster (Horne) herredstingsvidne om forbud mod at bruge nogen kirkeeng uden lensmand Ove Krabbes tilladelse.
4 påtrykte segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-30

795 1543 7/5 Hviding herredstingsvidne om stening af agre og enge på Farup mark.
Perg. Alle 4 segl tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 564 – L 15-795

796 1543 22/5 Herman Skeel skriver til Ribe kapitel om sin overtagelse af kantorembedet, som kongen har forlenet ham med.
2 brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 561 – L 15-796

797 1543 10/9 Mads Hvid, sognepræst i Holstebro, overdrager biskop Hans Tausen landgilden af to gårde i Råhede.
2 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 562 – L 15-797

798 1544 18/2 Søren Krog i Rugsteds erklæring om et byggested på Yding mark.
3 påtrykte segl, 1 overklæbet
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-798

799 1544 9/3, 18/6 og 9/7 Yding sognevidne og to tingsvidner af Jerlev herredsting, givet sognepræst Mads Buch i Egtved angående det hus, Søren Krog rejste på magister Hans Markvardsens vegne i Rugsted, Ødsted sogn.
4 påtrykte segl på hvert af de 3 breve
RA. Ribe kapitel, tidl. Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-799, 802 og 803

800 1544 31/3 Øster (Horne) herredstingsvidne, at de der havde kirkens jord i fæste, skulle fæste den af Hans Svaning, degn i Ribe.
5 delvis beskad. segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 565 – L 15-800

801 1544 30/8 Kong Christian 3. stadfæster, at ærkedegn Jørgen Gyldenstjerne har resigneret sit prælatur, og at dette forlenes til kannik Jens Viborg.
Orig. tabt, afskr. 16. årh.
Reg.Dan. 561
RA. Top. Saml. på papir, Ribe
Brevet er afskrevet efter Jens Viborgs udnævnelse. Det findes , bortset fra slutningen, afskrevet i kvarthefte sm. med brev af 26. marts 1507 (hvoraf det ene er reg. efter orig. ovenfor nr. 624); 9. april 1498 (Rep. 8568) og 14. juni 1500 (Rep. 9103), begge kongebreve vedr. ærkedegnedømmet; Frederik 1.s breve 17. juli 1525 (nr. 686) og 26. dec. 1526 (nr. 691), biskop Ivers brev 4. sept. 1526 (nr. 690) samt Frederik 1.s brev 29. sept. 1532 – alle vedr. ærkedegnen. Heftet er skrevet af Jens Viborg, og både det og den løse afskrift stammer rimeligvis fra bispearkivet.

802 1544 6/11 Stokkenævn af Frøs herredsting givet Gunde Lange, degn i Ribe, at fogden på Haraldskær for nogle år siden gjorde lovhævd på gårde, gods og ejendom i Hygum.
6 påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 346
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 567 – L 15-804

803 1544 20/12 Viborg landstings vidisse af ærkebiskop Peders gavebrev af 26. juni 1419 til biskop Christian af Ribe på Hastrup og mere gods i Jelling syssel, som han havde købt af væbner Tøste Nielsen i Flynder.
6 segl
(Rep. 5781) Reg.Dan. 3338
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 117 – L 15-805

804 1545 4/2 Christian 3.s åbne brev, at Frants Clausen (Berg), sognepræst til Ribe domkirke, skal have det første ledige kannikepræbende.
Perg. 1 segl
Reg.: ÆA V 453
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 569 – L 15-807

805 1545 12/3 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen, at Else Jørgensdatter, hvis trolovede er forsvundet, må tage en anden til ægte.
Rest af brevlukkende segl
Reg.Dan. *1373
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-31

806 1545 30/6 Christian 3. missive til Claus Sehested, embedsmand på Riberhus, om sammen med biskop Hans Tausen at hjælpe Elline Nielsdatter, hvis mand Jacob Bartskær er bortrømt.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *1427
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-32

807 1545 5/10 Hviding herredstingsvidne, indeholdende vidisse af tingsvidne 1532 16/12, at der var frarebet magister Hans Markvardsen 7 læs eng i Råhede.
Perg. 5 vedhængende segl
Reg.: ÆA. V 324
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 571 – L 15-809

808 1545 28/12 Rentemester Jørgen Pedersen kvitterer for 400 daler af den hjælp, Ribe kapitel skulle udgive til kongen.
Brevlukkende segl
Reg.: ÆA. V 426
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 572 – L 15-810

809 1545 29/12 Kantor i Ribe Jørgen Pedersen forpligter sig til at holde kapitlet skadesløs overfor Thomas Olufsens arvinger.
Perg. Bevaret segl
Reg : ÆA. V 423
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 573 – L 15-811

810 1546 22/1 Jerlev herredstingsvidne givet Morten Nielsen i Torsted om nogle påkærede englodder.
3 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, gl.sign.: Domkapitlets adkomster og retsdok. 1503-1667 – C 4-894
Jfr. 6. og 19. marts 1533, 4. juli 1551, 25. maj og 29. juni 1552, 26. aug. 1553.

811 1546 2/7 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen i Ribe, at han snarest belejligt lader afholde bededag i stiftet i anledning af pavens praktikker.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *1569
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-33

812 1546 10/8 Skast herredstingsvidne om brug af agre på Vagnsbøl mark, Jerne s.
Orig. tabt, i vid. sst. 7. april 1562
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdok. 1542-1600 – C 4-912

813 1546 3/12 Christian 3.s missive til kapitlet i Ribe, at det skal komme kronen til hjælp både af den indtægt, det har i riget og i hertugdømmerne.

Rester af segl bagpå
RA. Ribe kapitel, gl.sign.: Af G. L. Badens papirer – L 15-812

814 1547 6/1 Christian 3.s åbne brev om forlig indgået mellem Iver Eriksen (Rosenkrantz) og Hans Tausen vedr. gods, der af Iver Eriksens forfædre var givet til Vor Frue alter i Emmerlev kirke.
Perg. Seglrem
Reg.Dan. 693, Kanc.Reg. s. 328
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-34

815 1547 16/1 Christian 3. overlader til Hans Tausen afgørelsen af en sag om ægteskab i forbudte led.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *1660
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-35

816 1547 28/3 Christian 3. stævner Niels Lange, embedsmand på Dueholm kloster, til at møde i rette på Koldinghus 31. marts angående det gods, han unddrager Ribe kapitel efter magister Gunde Langes død.
Spor af segl bagpå
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 576 – L 15-813

817 1547 4/4 Frants Clausen, kannik i Ribe, erklærer sig tilfreds med den rente, kapitlet tillægger ham.
Tegnet bomærke
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 574 – L 15-814

818 1547 21/5 Lø herredstingsvidne om lovhævd på en gård i Døstrup og en eng på Drengsted mark.
Perg. 4 bevarede segl
Reg.: ÆA. V 348
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 575 – L 15-815

819 1547 29/5 Christian 3.s åbne brev, at kirkeværgerne i Gørding, Malt, Skast, Vester, Nørre og Øster herreder snarest muligt skal drage omsorg for, at intet af kirkernes gods fratages dem.
Beskadiget Segl bagpå
Reg.Dan. *1736
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-36

820 1547 27/7 Kalvslund herredstingsvidne, at Harum eng har ligget ukæret til Nis Hansens gård i mands minde.
4 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 344
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-816

821 1547 1/8 Dronning Dorotheas missive til Ribe kapitel om ikke at forhindre magister Hans Svaning, hertug Frederiks tugtemester, i at få det ledige præbende.

Rest af segl bagpå
Reg.Dan. 719
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-817

1547–49 Regnskab for Puggård, se nr. 950.

822 1548 20/3 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen om sammen med kapitlet i Ribe at afgøre en ægteskabssag, som Lippert Sørensen, borger i Ribe, har indanket.
Segl bagpå
Reg.Dan. *1853
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-37

823 1548 9/5 Christian 3.s missive til Hans Tausen om at sørge for, at syge og fattige samt peblinge forsynes med almissetegn.
Spor af segl bagpå
Reg.Dan. *1868
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-38

824 1548 14/6 Nørre (Horne) herredstingsvidne, at ingen må drive kvæg ind på Knude mark over markskel.
Beskad. Resten af forneden påtrykt segl
LA. Viborg, Domkapitlets adkomster, retsdokumenter m. v. 1503-1667 – C 4-894
Sst. en vidisse af 29. juli 1591.

825 1548 11/7 Stokkenævn af Kalvslund herredsting, givet ærkedegn Jens Viborg i Ribe, om et stykke eng på Kastberg mark.
4 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 344
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 578 – L 15-819

826 1548 9/8 Sandemænd i Nørre (Horne) herred gør på forlangende af ærkedegn Jens Viborg markskel mellem Knude mark og omliggende marker.
4 delvis bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-820
En vidisse og afskrift findes i LA. Vib. C 4-894 sm. med originale dokumenter i sagen ca. 1600-1630.

827 1549 14/3 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen at der må være højst tre eller fire faddere ved hvert barns dåb.
Segl bagpå
Reg.Dan. 797
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-39

828 1549 ca. 10/8 Skast herredstingsvidne, givet Hans Svaning om to agre i Jerne sogn, som denne har i forsvar.
Beskad. (ø.h.hj. mgl.) 5 forneden påtrykte bomærker
LA. Viborg, Dekanatets adkomster og retsdokumenter 1547-1600 – C 4-912

829 1549 3/10 Christian 3.s missive til Ribe kapitel om underhold til en student ved Københavns universitet.
Delvist bevaret Seglet tabt
Reg.Dan. 835
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-822

830 1549 19/11 Skast herredstingsvidne om ydelse til Hans Svaning, degn i Ribe.
4 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-823

831 1550 29/6 Godske Rantzau til Nienhof skænker til Ribe hospital årligt 2 ørtug rug af en gård i Enderup, Hvidding sogn og 2½ mark dansk af et bol i Rejsby.
Perg. Rester af 3 seglremme
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 140 – L 15-824

832 1550 9/7 Kalvslund herredstingdom, at hele Harum eng, såvel inden som uden for Kastberg mark, tildømmes magister Jens Viborg på Ribe kapitels vegne.
4 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 345
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-825

833 1550 30/7 To tingsvidner af Kalvslund herredsting om trætte mellem magister Jens Viborg og Niels Lange.
4 påklæbede segl på begge breve
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-826 og 827

834 1550 9/9 Genbrev på fæste af Nørgård i Ølstrup sogn; den årlige landgilde skal erlægges til den, som har skolens gods i værge.
Beskadiget 1 påklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-828

835 [ca. 1550] Skast herredstingsvidne om syn på Christen Nielsens huse i Næsbjerg.
Beskad., h. side mgl. 3 (opr. 5?) forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdok. 1542-1685 – C 4-912
Årstallet tabt, men herredsfoged og stokkemænd er de samme som i 1549-brevet

836 1551 10/4 Christian 3.s privilegier til Ribe domkapitel.
Perg., beskadiget Seget tabt
Reg.Dan. *2214, reg.: ÆA. V 420 – Kanc. Brevb. 1551-55 s. 30
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 581 – L 15-829

837 1551 4/5 Iver Nielsen, borgmester i Ringkøbing, fæster Ribe kapitels gods i Ringkøbing mark og Rindum.
Perg. 4 segl
Reg.: ÆA. V 407
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 580 – L 15-830

838 1551 4/7 Viborg landsting udsteder vidisse af Christian 3. privilegier til kapitlet.
Perg. 8 segl
Reg.: ÆA. V 420
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 582 – L 15-831

839 1551 4/7 Viborg landstings dom i striden mellem Iver Juel og Iver Krabbe om ejendom på Torsted mark.
Rester af 2 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster og retsdok. 1503-1667 – C 4-894
Jfr. 6. og 19. marts 1533 etc.

840 1551 30/9 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen om den klage, vikarerne Hans Fynbo og Poul Nielsen har fremført over Jesper Krafse, embedsmand på Riberhus.
Beskadiget Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2272
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 (Capsa 31, pakke 2, nr. 1) – L 14-41

841 1551 13/10 Christian 3.s missive til Hans Tausen om afholdelse af tre bededage.
Segl bagpå
Reg.Dan. *2276 – Kanc. Brevb. 1551-55 s. 82
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-42

842 1552 8/1 Christian 3.s missive til Hans Tausen, at sognepræsterne skal formane deres sognefolk til at give de fattige almisser.
Beskadiget Spor af segl bagpå
Kanc. Brevb. 1551-55 s. 111
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-43

843 1552 6/2 Lø herredstingsvidne om rebning af Drengsted mark undtagen kirkejord, præstejord, stufjord og enemærke.
3 segl forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 348
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-832

844 1552 13/2 Jens Thamesen, underprovst i Varde syssel, bevidner, at magister Gunde (Lange), degn i Ribe, havde to kirker til degnedømmet, nemlig Jerne kirke og Guldager kirke, og tidligere Ål kirke.
Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-832

845 1552 21/2 Kansler Johan Friis beder Ribe kapitel unde hans frænke Karine, enke efter Palle Skram, et bol, som hun vil gøre fyldest for.
Beskadiget Rest af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-832

846 1552 28/3 Kannik Peder Madsen erklærer sig nu tilfreds med den rente, kapitlet har undt ham, da han har fået en residens.
Tegnet bomærke
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-832

847 1552 28/3 Kannik Peder Madsen forpligter sig til at gøre kor- og kirketjeneste samt vedligeholde residensen Snagdal i Ribe.
Rest af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 584 – L 15-833

848 1552 8/4 Ribe kapitel tilskriver Niels Lange om en manglende fundats på gods skænket af dekan Thomas Lange til St. Mortens alter.
Koncept, beskadiget
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-832

849 1552 10/5 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen om sammen med kapitlet og lensmanden Jesper Krafse at overveje præsternes underhold, sørge for, at kapellaner lønnes tilstrækkeligt, samt undersøge, hvilke kirker der kan nedrives.
Beskad. Spor af segl bagpå
Kanc. Brevb. 1551-55 s. 155
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-43
Ligger ved 1552 8/1

850 1552 25/5 og 29/6 Tingsvidner af Jerlev herredsting givet Morten Nielsen i Torsted, at han lod læse en kgl. dom udstedt i Viborg 7. maj 1552 om Torsted mark, og at han var mødt på tinge 4 gange i sagen.
3 forneden påtrykte segl på hvert brev
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster og retsdokumenter m. v. 1503-1667 – C 4-894

851 1552 19/6 Kongen henlægger kronens part af tienden af Herslev sogn til skolemesteren i Kolding.
Perg. 1 segl beskad.
Reg.Dan. *2383 – Kanc. Brevb. 1551-55 s. 165
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Kolding lat.skole 1552

852 1552 23/7 Christian 3.s missive til Ribe kapitel om at udlægge Hans Svaning, degn ved domkirken, de tjenere og enge, der tilkommer ham.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. 1086
RA. Ribe kapitel – L 15-834
Afleveret fra Ribe katedralskole 1946.

853 1552 23/9 Domprovst Iver Juel udsteder genbrev til Ribe kapitel på leje af nogle enge ved Varde tilhørende sognealteret i domkirken.

Perg. Seglene tabt
Reg.: ÆA. V 395
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 583 – L 15-835
Læst på Ribe rådstue 9. aug. 1737.

854 1552 19/11 Christian 3. pålægger Ribe kapitel at rette sig efter rentemester Jørgen Pedersens tilkendegivelser.
Rest af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-832

1552–53 Regnskab for Puggård, se nr. 950.

855 1553 7/1 Christian 3. forbyder bønderne i Vester og Nørre (Horne) herreder at befatte sig med kirketienden, men overlader det til degnen ved domkirken og kirkeværgerne.
Stærkt beskad. Spor af brevlukkende segl
Kanc. Brevb. 1551-55 s. 207
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-836

856 1553 2/4 Oluf Munk undskylder overfor ærkedegn Jens Viborg, at han ikke kan komme til Ribe for tiden.
Fragm. Intet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 260-65 – L 15-837

857 1553 8/5 To vidner af Hvidding herredsting, 1) at kannik Thomas Knudsen gjorde lovhævd på kapitlets vegne på en mark i Højrup, og 2) om afstening af samme eng.
2 pergg. 4 bevarede segl og 1 seglrem; alle segl tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 586 og 587 – L 15-838 og 839

858 1553 20/5 Christian 3. indkalder superintendent Hans Tausen til at møde på Flensborghus i anledning af striden med Christoffer Rantzau om Ribe stifts kirker i Tønder len.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2534
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 585 – L 15-840

859 1553 19/6 Øster (Horne) herredstingsvidne om ægt og arbejde til hospitalet i Ribe.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Ribe hospital 1513-1745 – C 4-105

860 1553 29/7 Malt herredstingsvidne om markskel på Eskelund mark, Brørup s.
4 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-837

861 1553 26/8 Viborg landstings stævning efter Iver Juels klage over sagen mod hans tjener Morten Nielsen i Torsted.

Forneden påtrykt segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdok. m. v. 1503-1667 – C 4-894

862 1553 15/9 Oluf Munk beder Iver Juel modtage et præbende på sine vegne.

Stærkt beskad. Spor af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 260-65 – L 15-841

863 1553 22/10 Christian 3. beder Ribe kapitel overlade det ledige kannikedømme til Kaspar Mule, hertug Magnus' tugtemester.

Spor af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-842

864 1553 11/11 Christian 3.s missive til Hans Tausen at lade forbudet mod sakramentere og gendøbere opslå på kirkedørene i stiftets købstæder.

Beskad. Brevlukkende segl
Reg.Dan. 1190, Kanc.Brevb. 1551-55 s. 271
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-44

865 1553 23/11 Christian 3. anmoder Ribe kapitel om ikke længere at forholde Kaspar Mule præbendet efter Niels Terkelsen, skønt udnævnelsesproceduren strider imod kapitlets statutter.

Spor af brevlukkende segl
Kanc.Brevb. 1551-55 s. 274
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-843

866 1553 16/12 Christian 3. pålægger medlemmerne af Ribe kapitel hver at føre et læs fetalje til Koldinghus, når lensmanden Jesper Krafse tilsiger det.

Spor af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-844

867 1553 24/12 Ribe kapitel forklarer Christian 3., hvorfor Kaspar Mule ikke fik Niels Terkelsens præbende. Han skal nu få lov at vælge et af de bedste præbender.

Kapitlets overklæbede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 588 – L 15-845

868 1553 26/12 Christian 3. anmoder superintendent Hans Tausen om at meddele sognepræsterne og sognedegnene, at kongen har eftergivet dem den pålagte skat.

Rester af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2617, Kanc.Brevb. 1551-55 s. 279-80
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-15
Brevet henhører efter kancellipraksis til 1553; dateringen lyder: 2. juledag 1554.

869 1553 (og senere) Registratur over Ribe kapitels arkiv.

Noget beskad. 451 blade i læderbind
Reg.: ÆA. V 323-461
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Top.saml. C – L 15-2

870 1554 beg. af jan. Gørding herredstingsvidne om degnebol og degnetoft i S. Gørding.

3 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 594 – L 15-846
Datering: den lørdag som kaldes snapsting.

871 1554 10/1 Christian 3. forlener rigsråd Oluf Munk med Tvis og Felding kirker.

Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1207
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 591 – L 15-847

872 1554 11/1 Christian 3.s stævning til Knud Gyldenstjerne, embedsmand på Ø kloster, angående 100 gylden, som Ribe kapitel mener at have til gode.

Overklæbet segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 589 – L 15-848

873 1554 9/2 Christian 3.s rettertingsdom, hvorved Knud Gyldenstjerne tildømmes at betale Ribe kapitel de ovennævnte 100 gylden.

Gennemskåret Overklæbet rettertingssegl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 590 – L 15-849

874 1554 9/2 Rettertingsdom, der tildømmer Ringkøbings borgere at betale Ribe kapitel 10 ørtug byg af kapitlets jord på Ringkøbing mark.

Perg. Rettertingsseglet bevaret
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 169 – L 15-850
Dateringen: fredag efter fastelavns søndag (4. febr.) har tidligere været opløst til 16. febr.

875 1554 21/2 Christian 3. befaler superintendent Hans Tausen at møde i Kolding den 2. april med beviser på Ribebispernes rettigheder, som hertug Hans' lensmænd har krænket.

Rest af brevlukkende segl
Reg.Dan. 1212
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-46

876 1554 24/2 Christian 3. pålægger Ribe kapitel at udvise rigskansler Antonius Bryske kantordømmets gods, som kongen har forlenet ham med.

Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 592 – L 15-851

877 1554 24/2 Christian 3.s missiver til Ribe kapitel om førstkommende onsdag at sende ærkedegn Jens Viborg til Kolding med brevene på kapitlets rettigheder i fyrstedømmet, og at sende 4 fuldmægtige til Kolding førstkommende lørdag for at mageskifte noget af kapitlets gods i Koldinghus len med kronen.
Brevlukkende segl på begge breve
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-852 og 853

878 1554 1/3 Christian 3. pålægger Ribe kapitel at overlade kannik og læsemester Jens Knudsen et præbende, som hans alder berettiger ham til.
Rester af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-854

879 1554 [29/3] Christian 3. beder Ribe kapitel om at sende kopier af breve vedr. Trøjborg.
Stærkt beskad. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv af pk. 260-65 – L 15-855

880 1554 15/5 Christian 3. pålægger Ribe kapitel ufortøvet at stille 1 karl og 2 heste og 2 vogne med karle til rådighed for lensmanden Jesper Krafse, da der samler sig mange krigsfolk ved Elben.
Brevlukkende segl
Kanc.Brevb. 1551-55 s. 314
RA. Ribe kapitel, afl. fra Ribe katedralskole 1946 – L 15-856

881 1554 22/5 Væbner Niels Lange til Kærgård slutter forlig med Ribe kapitel om gods, som havde været givet til St. Mortens alter i domkirken.
Perg. 3 segl og 1 seglrem bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 595 – L 15-857

882 1554 26/5 Christian 3.s åbne brev, at sognepræsten i Darum må oppebære kronens part af tienden mod en årlig afgift til skolemesteren i Ribe på 20 rhinske gylden.
Perg., gennemskåret Seglet tabt
Reg.Dan. *2672, Kanc.Brevb. 1551-55 s. 316
RA. Ribe kapitel, gl. sign. Gørding herred 2 – L 15-858

883 1554 9/6 Johan Brockenhus til Lerbæk stævnes til Viborg landsting angående gods i Abild sogn, hvorom han strides med ærkedegn Jens Viborg og vikar Hans Lancken i Ribe.
2 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdokumenter m. m. 1503-1667 – C 4-894

884 1554 20/6 Christian 3. pålægger Ribe kapitel at lade Jørgen Pedersens enke Anne nyde halvdelen af en rente og indkomsterne af nogle enge.
Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-859

885 1554 3/7 Christian 3. befaler Hans Tausen straks at indfinde sig i Kolding.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *2688
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-47

886 1554 7/7 Viborg landsting opsætter sagen om gods i Abild på grund af Johan Brockenhus' sygdom.
3 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdokumenter m. m. 1503-1667 – C 4-894

887 1554 29/7 Christian 3. befaler Ribe kapitel at undersøge, hvorledes det forholder sig med det gods, Peder Skram skænkede til domkirken.
Rest af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-860

888 1554 13/8 Tønder herredstingsvidne om en gård i Abild givet hr. Hans Lancken i Ribe.
3 overklæbede segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdokumenter m. m. 1503-1667 – C 4-894

889 1554 23/8 Hans Lancken, vikar i Ribe, bemyndiger ærkedegn Jens Viborg til at optræde på sine vegne på Viborg landsting mod Johan Brockenhus.
Forneden påtrykt segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster, retsdokumenter m. m. 1503-1667 – C 4-894

890 1554 1/9 Dom af Viborg landsting i sagen mellem Johan Brockenhus og domkapitlet i Ribe om nogle gårde i Abild.
2 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Domkapitlets adkomster og retsdokumenter m. m. 1503-1667 – C 4-894

891 1554 7/9 Christian 3. befaler Ribe kapitel at stille heste til rådighed for lensmanden til at føre skyts til Kolding.
Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-861

892 1554 27/9 Christian 3. pålægger Ribe kapitel ikke at forhindre Kaspar Mule i at oppebære den rente, som Niels Terkelsen oppebar.
Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-862

893 1554 9/11 Iver Juel tilskriver Ribe kapitel angående udleveringen af nogle breve.
Fragm. Spor af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv af pk. 260-65 – L 15-863

894 1554 21/11 Antonius Bryske lover Ribe kapitel, at han til jul vil sende det korn, han har fået brev om.
Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 593 – L 15-864

895 1554 dag? Oluf Munk beder ærkedegn Jens Viborg gøre sig en tjeneste i anledning af Jørgen Pedersens død.
Fragm. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv af pk. 260-65 – L 15-865
Brevet må være udstedt efter 22. febr., da Jørgen Pedersen senest er død denne dag.

896 [1554?] Ribe kapitels jordebog, omfattende kapitlets gods i Højer, Tønder, Lø, Hviding, Gram, Kalvslund og Frøs herreder samt Ballum birk i Sønderjylland, Gørding, Malt, Skast, Øster, Vester og Nørre (Horne), Bølling Ginding, Hjerm, Nørvang, Jerlev, Slavs, Anst, Brusk, Elbo og Holmans herreder i Nørrejylland, desuden præbendernes tilliggender, jordskyld af Ribe by og kapitlets enge.
142 sider. Senere tilføjelser
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv capsa 32, pk. 2 – L 15-1
Ang. dateringen henvises til den udførlige redegørelse på registratursedlen. Grundlaget er en jordebog fra 1530, under hvilket år den citeres i „Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden".

897 1555 8/2 Den udvalgte konge Frederik (2.) beder Ribe kapitel skaffe Ejler Grubbe det kannikedømme, Christian 3. har undt ham efter Hans Markvardsens død.
Spor af brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-866

898 1555 7/3 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen om afholdelse af tre bededage.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2775 – Kanc.Brevb. 1551-55 s. 371
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-48

899 1555 7/3 Christian 3. giver magister Søren Madsen bekræftelse på det kannikedømme, som Christian Sten, sognepræst i Føvling, har opladt ham.

Kopi
Kanc.Brevb. 1551-55 s. 371
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 596 – L 15-867

900 1555 20/3 Christian 3. befaler Hans Tausen sammen med lensmanden at komme til Nyborg den 21. april med en oversigt over præsternes indtægter.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *2786
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-49

901 1555 9/5 Christian 3.s klemmebrev for Ribe stift med fastsættelsen af sognepræsternes indkomster.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1316
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 597 – L 15-868

902 1555 14/5 Christian 3. stadfæster Ribe kapitels ordning, at læsemesteren skal have indtægten af V. Vedsted kirke, og at kannikeresidensen „Snagdal" skal være bolig for en sognepræst.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1321
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 598 – L 15-869

903 1555 16/6 Christian 3. pålægger Hans Tausen at efterkomme kirkeordinansen ved indsættelsen af en kapellan for sognepræsten i Lintrup.
Spor af brevlukkende segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-50

904 15(5)5 22/7 Christian 3. befaler Hans Tausen at komme til Koldinghus førstkommende lørdag.
Beskad. Rest af brevlukkende segl
Reg.Dan. *2828
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-51
Årstallet kun betegnet med cifferet „5".

905 1555 3/8 Viborg landsting tillader mester Hans Svaning, dekan i Ribe, at lade foretage syn på et byggested på Eskelund mark, Brørup s.
3 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdok. 1542-1600 – C 4-912

906 1555 26/9 Antonius Bryske lover Ribe kapitel at sende sit bud for at ordne sit mellemværende med kapitlet.
Spor af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-872

907 1555 1/10 Christian 3. pålægger Ribe kapitels bønder hver at køre 3 læs kampesten til Riberhus og hver at yde 3 dages arbejde der.

Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, afl. fra Ribe katedralskole 1946 – L 15-873

908 1555 29/9 Christian 3. befaler Hans Tausen at lade et nyt forbud mod sakramentere og gendøbere opslå på kirkedørene.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *2847 – Kanc.Brevb. 1551-55 s. 400
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-52

909 1555 3/12 Skast herredstingsvidne, at Hans Svaning forbød en bonde fortsat at bruge en ager og eng i Næsbjerg.
Stærkt beskad. 3 forneden påtrykte segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 14-53

910 1555 7/12 Skast herredstingsvidne om en bonde i Næsbjerg, der har undsagt en af Hans Svanings fæstere.
Beskad. 3 forneden påtrykte segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 14-54

911 1556 4/1 Christian 3. beder Ribe kapitel om inden fastelavn at sende ham 1000 joachimsdalere til at tilbagebetale et lån med.
Brevlukkende segl
Kanc.Brevb. 1556-60 s. 3 f.
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-874

912 1556 18/1 Tingsvidne af Malt herredsting angående syn over Niels Assersens skov i Brandgård.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Ribe hospital 1513-1745 – C 4-105

913 1556 20/1 Skast herredstingsvidne om strid mellem nogle bønder.
Stærkt beskadiget 3 forneden påtrykte segl
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 14-55

914 1556 20/4 Tingsvidne af Øster (Horne) herredsting, at Christen Simonsen af Hoddeskov klagede over den bygning, som Thomas Stygge til Frøstrup har ladet bygge i Hoddeskov mark.
4 påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Ribe latinskole 1556-1788 – C

915 1556 31/5 Christian 3.s missive til superintendent Hans Tausen om afholdelse af tre bededage.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *2928
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-56

916 [1556] juli Malt herredstingsvidne om et byggested på magister Hans Svanings jord i Eskelund, Brørup s.
Fragm. Ingen segl bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-875
Af dateringen er kun „Magdalene dag" tilbage, datoen er formodentlig 18. eller 25. juli, da Malt herreds tingdag var lørdag.

917 1556 før 25/7 Højer herredstingsvidne givet sognepræsten i Emmerlev om Ribe ærkedegns andel af Emmerlev kirketidende.
Afskr., beskad.
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-57

918 1556 8/8 Christian 3.s missive til Ribe kapitel om at mageskifte noget af kapitlets gods i Koldinghus len med kronen.
Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-876

919 1556 15/9 Christian 3.s åbne brev, hvorved vikardømmet ved St. Johannes Evangelists alter i Ribe domkirke tillægges kapellanen ved domkirken.
Perg., beskad. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-870

920 1556 15/9 Christian 3.s åbne brev, at indtægten af vikardømmet ved kapellet op til koret i domkirken nu tillægges kapellanen ved St. Kathrine kirke.
Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe 114 – L 15-871
Læst på Skast herredsting 21. sept. 1641 og Hviding herredsting 7. maj 1649.

921 1556 19/9 Gørding herredstingsvidne om Åstrup kirkes enge.
3 overklæbede segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdokumenter 1542-1600 – C 4-912

922 1556 5/10 Christian 3. befaler Ribe kapitel at indsende jordebogen til rentemester Eskild Oxe.
Brevlukkende segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 118 – L 15-877

923 1556 13/11 Christian 3.s missive til kapitlet om magister Søren Madsens indtægt af hans kanonikat.
Fragm. Svage spor af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 260-65 – L 15-878

924 1557 11/3 Christen Jensen, sognepræst i Kvong m. fl. bevidner, at snapstinget i N. Horne herred 1557 faldt straks efter Helligtrekonger på St. Knuds dag.
3 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv af pk. 912, Dekanatets adkomster og retsdok. 1542-1600 – C 4 – 912

925 1557 23/3 Bertram Sehested, lensmand på Brundlund, tilskriver superintendent Hans Tausen i anledning af hertug Adolfs forbud mod, at Ribebispen visiterer i Hellevad, Egvad og Bedsted kirker.
Plattysk Spor af segl
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Hertugdømmerne Fasc. IV art. 5 nr. 2 – L 14-58

926 1557 29/4 Tre tingsvidner af Nørre (Horne) herredsting om den eng i Gundsbøl mark, som magister Hans Svanning og Johan Brockenhus strides om.
4 segl på hvert brev
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-879 og 880

927 1557 29/4 Hans Nielsen, foged i Nørre (Horne) h., henviser striden om Gundsbøl mark til anden instans.
Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-880

928 1557 28/5 Mads Buck, sognepræst i Egtved, erkender at have et bol i Rugsted, Jerlev h., i leje af Ribe kapitel.
Perg. 4 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 599 – L 15-871

929 1557 2/6 Ribe kapitel bemyndiger Mikkel Brock til at stævne hr. Christen Steen for forsømmelse af kapitlets gård i Ribe.
Spor af 1 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 600 – L 15-882

930 1557 11/6 Sognepræst Oluf Nielsen i Vejle skriver om 6 rater af den hjælp, kapitlet skulle yde kronen.
1 segl
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: af G. L. Badens papirer – L 15-883

931 1557 3/7 Viborg landsting udsætter sagen mellem Hans Svaning og Johan Brockenhus om en eng i Gundsbøl mark.
2 segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 15-884

932 1557 21/7 Mette Ivar Juels, meddeler ærkedegn Jens Viborg, at hun ikke har de breve, som han har skrevet om.
Spor af segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 15-885

933 1557 1/10 Christian 3.s missive til lensmand Erik Rud og superintendent Hans Tausen om at tage sig af Anne Nielsdatters sag. Hun påstår at være blevet påført trolddom af hr. Hans Jensen.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *3172
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-59

934 1557 25/10 Hviding herredstingsvidne om Ribe kapitels gårde og enge i Misthusum, Skærbæk s.
4 segl, beskad.
RA. Ribe kapitel, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 270 – L 15-886
Læst på Hvidding herredsting 14. april 1589.

935 1557 20/12 Christian 3. befaler superintendent Hans Tausen at lade afholde tre bededage.
Rest af brevlukkende segl
Reg.Dan. *3207, Kanc.Brevb. 1556-60 s. 148-49
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-60

936 1558 20/4 Christian 3. tilsender Hans Tausen et brev til lensmand Erik Rud.
Rest af brevlukkende segl
Reg.Dan. *3287
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-61

937 1558 2/6 Vidisse af kong Valdemars privilegium for Ribe kapitel af 28. juni 1327.
5 forneden påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 601 – L 15-887
Læst på Anst herredsting 2. dec. 1574, på Skast herredsting 14. aug. 1576, på Frøs herredsting 23. jan. 1589 og på Øster (Horne) herredsting 2. april 1604. Jvf. nr. 82.

938 1558 23/7 Christian 3.s missive til lensmand Erik Rud og superintendent Hans Tausen om at påtage sig sagen om Marine Ibsdatter, hvis fæstemand har forladt hende.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *3362
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-62

939 1558 16/9 Magistraten i Ribe erkender sin forpligtelse til at vedligeholde domkirkens sognepræsteresidens „Snagdal", imod at kapitlet vedligeholder St. Kathrine kirkes sognepræsteresidens i Bispegårdsgade.
Perg. Seglet tabt
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 603 – L 15-888

940 1558 3/10 Christian 3. befaler superintendent Hans Tausen sammen med lensmanden at udfærdige en oversigt over hospitalers og skolers indkomster i Ribe stift og give forslag til disses forbedring.
Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *3462 – Kanc.Brevb. 1556-60 s. 212-13
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-63

941 1558 5/10 Christian 3. befaler Erik Krabbe, lensmand på Lundenæs, at påtage sig sognepræst i Skarrild og Arnborg hr. Anders Christensens sag.
Brevlukkende segl
Reg.Dan. *3465
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-64

942 1558 10/10 Christian 3. befaler superintendent Hans Tausen at undersøge, om hr. Hans Jensen har påført Anne Nielsdatter nogen „troldsag".

Spor af brevlukkende segl
Reg.Dan. *3469
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-65
Jfr. nr. 933

943 1558 16/11 Christian 3. befaler Hans Tausen at indfinde sig hos kongen den 30. nov. med oversigten over hospitalers og skolers indkomster.

Brevlukkende segl
Reg.Dan. *3497 – Kanc.Brevb. 1556-60 s. 221
RA. Ribe bisp, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 266 – L 14-66
Jfr. nr. 940

944 1558 10/12 Christian 3. henlægger den kannikeresidens i Ribe, som superintendent Lauritz i Vendelbo stift sidst havde i værge, til læsemesteren i Ribe.

Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 1650 – Kanc.Brevb. 1556-60 s. 229
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 602 – L 15-889

945 1558 13/12 Christian 3.s brev om forbedring af lønnen til lærerne i Varde, i Holstebro, i Vejle og i Kolding.

Perg. 1 segl
Reg.Dan. *3525 – Kanc.Brevb. 1556-60 s. 233
LA. Vib. Ribe bispearkiv, gl. sign.: Kolding latinskole 1552-

946 1559 16/3 Nørre (Horne) herredstingsvidne givet dekan Hans Svanning i Ribe om en eng kaldet Torbens eng, som Mads Tygesen gjorde krav på.

4 forneden påtrykte segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdok. 1542-1600 – C 4-912

947 1559 1/8 Skast herredstingsvidne om jord, som er frataget Jerne kirke.

4 overklæbede segl
LA. Vib. Ribe bispearkiv, Dekanatets adkomster og retsdok. 1542-1600 – C 4-912

948 1559 25/10 Vidisse af Christian 3.s åbne brev, dateret 8. dec. 1558, hvori indtægten for superintendenten i Ribe fastsættes.

4 forneden påtrykte segl
Reg.Dan. *3618 – Kanc.Brevb. 1556-60 s. 228.
RA. Ribe bisp, gl. sign.: Danske selskabs papirer – L 14-67

949 Udat. Ribe magistrat vidimerer et brev fra 1466 (nr. 438).

2 forneden påtrykte segl
(Rep. 2083)

RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 112 – L 15-444
Den helt udaterede vidisse må efter skriften og udstederne placeres i 1530'erne el. 1540'erne.

950 1547, 1548, 1549, 1552/53 Fire årsregnskaber for Puggård. 1547 og 1549 fortrinsvis udgifter til bygningsreparationer, 1548 og 1552 både indtægt og udgift.

4 små hæfter
RA. Ribe kapitel, Tillæg
Regnskaberne 1547-49 er afleverede 1946 fra Ribe katedralskoles håndskriftsamling, gl. sign.: E I, 2; regnskaberne 1552/53 er overflyttet fra Topografisk Saml. på papir.

951 [1526-32] Register på de kirker, som ærkedegnen førte tilsyn med.

Hefte i brækket folio
RA. Top. saml. på papir, Ribe 47
Fortegn. over (gæsteri)afgifter for 45 land- og bysogne og en ufuldstændig redegørelse for deres jordtilliggende. Udg. i Kirkeh. Saml. 2 rk. I 668-73 af arkivar C. M. A. Mathiessen, der henfører den til umiddelbart før reformationen, af Troels Dahlerup præciceret som Claus Gjordsens embedsperiode som ærkedegn 1526-32. Ærkedegnens regnskabsbog 1514–43, som er begyndt af Mads Markvardsen, findes i Hansborgarkivet, VA. X 80, Sager på papir D 40 pk. IV.

Rettelse

501 a 1483 22/3 Kong Hans anmoder Ribe kapitel om at antage enten provst Hartvig Juel i Viborg eller kongens kansler, hr. Jens Pedersen, til biskop.

Spor af brevlukkende segl
Rep. 5196
RA. Odense bisp – L 7-3
Brevet er senere kommet bort fra Ribe bispearkiv. Det var udbudt til salg 1795 og er senere ad ukendte veje havnet i Fyns bispearkiv (pk. 37).

B. Landsbykirker

Det relativt velbevarede kapitelsarkiv indeholder adskillige breve vedrørende landsbykirker, bl. a. de til kapitlet annekterede kirker. I det følgende er som selvstændige arkiver registreret dels Rigsarkivets breve i gruppen „Landsbykirker", hvoraf nogle stammer fra senere afleveringer fra Ribe bispearkiv, dels breve af tilsvarende indhold, men indgået i „stiftskiste"-afleveringerne i 1700-tallet (jfr. foran s. 232) og vel derfor fortsat regnet for en integrerende bestanddel af Ribe kapitels arkiv. Da ingen af disse breve har kunnet identificeres med breve i 1553-registraturen, har de næppe fra starten tilhørt kapitlets arkiv. Fra landsarkivet i Viborg er medtaget originalbreve og enkelte vidisser fra præste- og sognekaldsarkiverne samt nogle få tilsvarende breve i bispearkivet.

Breve, som ikke er egentlige adkomstdokumenter, men dog vedrører sognekirkers og -præsters rettigheder og forhold, er registreret som dele af de arkiver, hvori de nu findes. Det gælder således 4 breve 1497-1545 vedr. *Hornstrup kirke,* Nørvang h., registreret som Vejle kirke nrr. 6, 30, 32 og 34. Tilsvarende indeholder afsnittet om Ribe bisp og kapitel oplysninger om følgende sognekirker: *Højen, Jerlev* 1542, nr. 786, *Egtved* 1540 og 1544, nrr. 745 og 798-99, alle i Jerlev h.; *Smidstrup,* Holmans h., 1330, nr. 91; *Stadil,* Hind h., 1473, nr. 465; *(S.) Lem* 1375, nr. 163; sognepræsterne i Vardesyssel 1538, nr. 732; *St. Nikolaj kirke i Janderup* 1486 nr. 518, *St. Nikolaj kirke i Lønne* 1499, nr. 578 og *Ål* 1552, nr. 844, alle i V. Horne h.; *Sneum* 1541, nr. 772, *Jerne* 1306-1559, nrr. 47, 58, 844 og 947, og *Guldager* 1514-52, nrr. 664, 783 og 844, alle i Skast h.; *Åstrup* 1556, nr. 921, *Darum* 1278 og 1500, nrr. 14 og 588, begge i Gørding h.; *St. Nikolaj kirke i Farup* 1448, nr. 366, og *Vester Vedsted* 1455-59, nrr. 394 og 414, begge i Ribe h.; *St. Thøger i Enderupskov,* Frøs h., 1519, nr. 678; *Brøns,* Hviding h., 1526, nr. 691; *St. Laurentii kirke i Ubjerg* 1528, nr. 694, *Møgeltønder* 1361 og 1486, nrr. 141 og 518, *Emmerlev* 1378-1556, nrr. 169, 691, 814 og 917, *Hjerpsted* 1500, nr. 582, og *Ballum* 1214-16, nrr. 1 og 3, Tønder, Højer og Lø h.; *Bedsted,* S. Rangstrup h. 1347, nr. 115; *Nybøl* 1380, nr. 203.

I Rigsarkivet findes breve vedr. *Harte, Hygum* og *Egvad* sognekirker for tidsrummet 1573-1665.

I senere overlevering vil der rundt omkring kunne findes afskrifter el. udtog af en del breve om landsbykirker, f. ex. findes et par breve om Torstrup, Ø. Horne h., (Rep. 5988-89) i udtog i Rigens Forfølgningsbog; to breve om Janderup, V. Horne h., kendes fra vidisser i Ribe bys arkiv.

Kollerup kirke

1 1543 27/1 Christian 3. bortmageskifter Kollerup præstegård til Peder Juel til Brændbjerg mod en anden gård i Kollerup.

Perg. Seglet bevaret
Kron. Skøder I 17
LA. Vib. Perg.samlingen, Kollerup-Vindelev præstearkiv
I pakken „Embedspapirer" (C 456-34) findes kopier af dette mageskifte og af et andet 30. nov. 1541 ml. Peder Juel og 2 mænd i Vindelev om en skovlod i Kollerup.

2 1543 dag? og 1547 12/2 To tingsvidner af Tørrild herredsting om en enemærkeskov, som hører til den gård i Kollerup, som hr. Knud bebor.

Beskad. Rester af 4 påtrykte segl; rester af 6 påtrykte segl
LA. Vib. C 456-34, Kollerup-Vindelev præstearkiv, Embedspapirer 1541-1937

3 1548 7/1? Tørrild herredstingsvidne givet Hans Persen i Kollerup om hr. Knuds pligt til at vedligeholde en grøft.

Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. C 456-34
Læst på Tørrild h.ting 20. nov. 1591, 12. maj 1593 og 26. okt. 1594. Datoen er: lørlag snapsting.

4 1548 30/6 Tørrild herredstingsvidne om en markskelsforretning fra 1542 mellem Brændbjerg og Kollerup.

5 påtrykte bomærker
LA. Vib. C 456-34

5 1554 9/6 En nævn udmeldt af Tørrild herredsting skifter nogle hidtil uskiftede skovparter i Kollerup skov.

Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. C 456-34
Bilagt 2 kopier.

6 1555 13/7 Tørrild herredstings dom i en skelstrid mellem Kollerup og Skovgård, hvori hr. Knud Bertelsen er part.

Rester af 1 påtrykt segl
LA. Vib. C 456-34

7 1559 13/7 Tørrild herredstingsvidne givet hr. Knud i Kollerup om noget omstridt jord i Kollerup mark.

Rester af 3 påtrykte segl
LA. Vib. C 456-34
Striden fortsatte de følgende år, men blev foreløbig afsluttet med Viborg landstings dom 19. juni 1568. Også den følgende præst, hr. Jens Knudsen, fik vanskeligheder, hvilket fremgår af en halv snes tingsvidner i tiden 1580-1603.

Resen kirke

1558 20/6 Skodborg herredstingsvidne, givet sognepræsten i Resen, hr. Hans Andersen, angående en toft tilhørende præstegården.
Perg., stærkt beskad. Rester af seglremme
RA., tidl.: Ribe bispearkiv pk. 97 a – L 243

Borbjerg kirke

1 1464 19/5 Hjerm herredstingsvidne givet Christiern Lauridsen, sognepræst i Borbjerg, om lovhævd på det hussted, som er præstens rette gård.
Perg. 1 bevaret segl (utyd.) og 6 tabte
Rep. 1747
LA. Vib. Perg.samlingen, Borbjerg-Ryde præstearkiv C 499 a
Sst. en yngre kopi, tilsvarende findes af nr. 2-6.

2 1473 25/4 Oluf Lauridsen, præst i Børglum stift, fremsætter klager over Henrik Olufsen, præst i Ribe stift, da denne har bemægtiget sig nogle ejendomme. Striden appelleres til ærkebiskoppen i Lund.
Spor af 1 påtrykt segl
Rep. 3226
LA. Vib. Perg.samlingen, som ovenfor
Det synes uklart, hvorfor brevet er havnet i præstearkivet.

3 1482 14/7 Borbjerg sognevidne, at en gård er bygget på kirkens jord, og at hr. Christiern Lauridsen har gjort lovhævd derpå.
Perg., meget beskad. Alle segl tabt
Rep. 5055
LA. Vib. Perg.samlingen

4 1483 dag? Tingsvidne af Harbo bygdeting, at hr. Christiern Lauridsens gård i Borbjerg by har været ukæret i mere end 30 år.
Perg., beskad. Alle segl tabt
Rep. 5337
LA. Vib. Perg.samlingen.

5 1531 14/4 Frederik 1. stadfæster for magister Christiern Hvid et tingsvidne af 2. aug. 1497 om en lovhævd af 1495 gjort af biskoppens official i Borbjerg sogn.
Perg. Seglet tabt
(Rep. 8441)
LA. Vib. Perg.samlingen

6 1533 14/6 Hjerm herredstingsvidne om Holmgårds fædrift og ejendom i Borbjerg sogn.
Perg. Alle segl tabt
LA. Vib. Perg.samlingen

7 1558 14/5 Hjerm herredstingsvidne om et mageskifte mellem hr. Jens Enevoldsen, sognepræst i Borbjerg, og Peder Tygesen i Hallundbæk om nogle agre.
Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. Perg.samlingen

Vejrum kirke

1 1485 23/4 Biskop Hartvig af Ribe giver afkald på gods, som er skænket til Vejrum sognekirke til afholdelse af sjælemesser.
Perg. Bevaret segl
Rep. 5664, Dipl. Hars. s. 70
RA. Ribe kapitel, tidl. Stiftskisten 368 – L 15-515

2 1486 28/4 Præsten Jesper Knudsen, Ribe bisps official i Holstebro, m. fl. kundgør, at 12 mænd aflagde vidnesbyrd om Vejrum kirkes jord på Kirkebjerg.
Perg. 7 helt el. delvis bevarede segl og bomærker
Rep. 5868
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 375 – L 15-523

3 1486 6/5 Kundgørelse af sandemænds vidne om Vejrum kirkes jord på Kirkebjerg.
Perg. 10 helt el. delvis bevarede segl og bomærker samt 2 tabte
Rep. 5878
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 376 – L 15-524

4 1491 5/11 [Hjerm] herredstingsvidne, givet hr. Per (Steffensen), sognepræst i Vejrum, om den lovhævd, han havde gjort på et gårdsted.
Perg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Rep. 6998
LA. Vib. Perg.samlingen, Ribe bispearkiv

5 1495 9/9 Biskop Hartvig af Ribe med flere erklærer, at Esthers toft havde ligget ukæret til Vejrum kirke i 40 år.
Perg. 5 helt el. delvis bevarede segl samt 3 tabte
Rep. 7969
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 423 – L 15-570

6 1498 21/3 Enken Kirsten Mikkelsdatter skænker en eng i Hjalte til Vejrum kirke mod, at der til evig tid holdes messe for hende og hendes børn.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 8552
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 424 – L 15-579

7 1500 31/10 Hjerm herredstingsvidne, givet sognepræsten til St. Andreas kirke i Vejrum om kirkens ejendom.
Perg. 11 segl

Rep. 9188
LA. Vib. Perg.samlingen, Ribe bispearkiv

8 1519 28/5 Christian 2. stadfæster på rettertinget, at et herredstingsvidne, givet præsten Peder Steffensen i Vejrum, skal stå ved magt.
Perg. Seglet bevaret
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 500 – L 15-682

9 1541 22/1 To tingsvidner af Hjerm herredsting, hvorved sognepræst Jens Hansen i Vejrum får lovhævd på to hussteder i Vejrum sogn.
2 pergg. 8 bevarede segl; 6 bevarede segl og 2 tabte
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 544 og 545 – L 15-767 og 768

10 1541 26/2 To tingsvidner af Hjerm herredsting, hvorved sognepræst Jens Hansen får lovhævd på en gård i Skikkild og en i Søller.
2 Pergg. 7 bevarede segl og 1 tabt, på begge breve
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 546 og 547 – L 15-770 og 771

11 1544 10/5 Tingsvidne af Hjerm herredsting, givet sognepræst Jens Hansen i Vejrum, at der i mere end 60 år blev betalt 2 ørte korn til Vejrum kirkes præstebord af en gård i Lundby.
Perg. 6 bevarede segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 566 – L 15-801

Estvad kirke

1550 27/11 Ginding herredstingsvidne om gods i Mogenstrup, der tilhører Estvad præstebord.
Perg. Alle segl tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Estvad-Rønbjerg præstearkiv
Sst. 2 kopier.

Rønbjerg kirke

1545 4/6 Ginding herredstingsvidne om magister Mads Hvids lovhævd på Vejlgård og andet gods tilhørende Rønbjerg præstegård.
Perg. 7 bevarede segl, 3 seglremme, 1 tabt segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 570 – L 15-808
Brevet findes optaget i vidisse af 24. nov. 1642
RA. Estvad kirke, afl. fra Det kgl. Bibl. 1920 – L 141
Vidissen er læst på Ginding h.tg. 6. dec. 1677; et tingsvidne af denne dato også indeholdende en vidisse af 1545-brevet findes i LA. Vib. Estvad-Rønbjerg præstearkiv.

Sønder Felding og Skarrild kirker

1512 13/11 Hammerum herredstingsvidne, at hr. Peder Poulsen, præst i Skarrild, gjorde lovhævd på Felding præstegård.
Orig. tabt; sen.kopi

LA. Vib. Borris-Faster præstearkiv, Div. dokumenter 1512-1890 – C 543-43
Da brevet mangler i Repertoriet, og anbringelsen i LA. ikke er umiddelbart gennemskuelig, er brevet medtaget her, skønt kopien er væs. yngre end 1559.

Idum kirke

1545 28/1 Christian 3.s åbne brev, at Claus Bertelsen, sognepræst til Idum kirke, må opbygge en mølle ved Idum å til gavn for sig og sine efterfølgere.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. 580
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 268 – L 15-806

Vedersø kirke

1474 14/8 Ærkebiskop Jakob af Uppsala og 10 danske og svenske biskopper tildeler alle, der øver fromme gerninger over for St. Sebastians kirke i Vedersø, Ribe stift, 40 dages indulgens.
Lat. Perg. 1 bevaret segl og 10 tabte
Rep. 3503
RA., gl. sign.: Hind h. 58 – L 297

Brejning kirke

1549 25/3 Christian 3.s missive til Claus Sehested, embedsmand på Riberhus, at han skal hjælpe sognepræsten til Omme og Brejning, hr. Hans, til at kunne flytte fra sin præstegård i Brejning til den i Omme, som den derboende bonde ikke har villet rømme.
Beskadiget Rest af segl bagpå
RA. Ribe bisp – L 14-40

Dejbjerg kirke

1484 20/10 Tingsvidne af Harsyssels ting, givet sognepræsten i Dejbjerg, hr. Simon Nielsen, om hans lovhævd på Gammelgårds tilliggende.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 5549
RA. Pr. ark. kron. rk., gl. sign.: Bølling h.
Aflev. fra Oldnordisk Museum 1883/84. Brevet hører iflg. Will. Christensen snarest hjemme i Dejbjerg kirkes arkiv. Kopier af dette brev og af et herredstingsvidne 26. juli 1540 om Dejbjerg præstegårds tilliggende findes i LA. Vib. Dejbjerg-Hanning præstearkiv.

Skjern kirke

1545 9/1 Christian 3. forbyder gæsteri m. v. hos sognepræst Christian Wind i Skjern, hvis præstegård ligger ved alfarvej.
Spor af segl bagpå
RA. Top. Saml. på papir, Bølling h., Skjern 2

Oddum kirke

1517 18/6 Nørre (Horne) herredstingsvidne om lovhævd på Oddum kirkes jord.
Perg. 3 bevarede seglfragm. og 6 tabte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 497 – L 15-677

Janderup kirke

1554 4/8 Vester Horne herredstingsvidne givet hr. Anders Hansen, præst i Janderup, om nogle enge, der hører til præstegården.
Rester af 5 påtrykte segl
LA. Vib. Janderup præstearkiv, Div. dokumenter 1530-1629 – C 549 A-1

Torstrup kirke

1542 3/6 Christian 3.s rettertingsvidisse, givet sognepræst hr. Niels Glambæk i Torstrup af flg. 3 breve: a) Torstrup sognevidne 1486, at Mosegård er kirkens rette ejendom, og at en ager vest for Horne kirkegård er præstens enemærke; b) hr. Christiern Nielsen, sognepræst i Torstrup, gjorde lovhævd på Mosegård med tilhørende enge; c) vidne 1491 om en eng ved Horne kirkes mølledam.
Perg. Seglsnit
RA., gl. sign.: Ø. Horne h. – L 287
Læst på Ø. Horne herredsting 7. juni 1680 og i Ribe kapitel 25. aug. og 12 nov. 1680.

Horne kirke

1532 28/10 Øster Horne herredstingsvidne, at hr. Christian Nielsen i Torstrup gjorde lovhævd på Horne præstegård, kaldet Mosegård, med tilhørende enge.
Perg. 7 seglsnit
RA., gl. sign.: Øster h. 29 – L 183

Ølgod kirke

1 1523 17/8 Øster (Horne) herredstingsvidne om lovhævd på Ølgod præstegårds tilliggende.

Perg. Seglene tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Ølgod-Strellev præstearkiv
En kopi findes i pk. med embedets dokumenter 1523-1855.

2 1554 12/8 Christian 3.s stadfæstelse og vidisse, givet sognepræst Niels Buck i Ølgod, kapellan ved Vejle kirke, af et vidnesbyrd udstedt 2. juli 1500 af præsten Jens Terkilsen, official i Varde, m. fl. præster om den lovhævd, som fandtes indskrevet i en legendebog og som hr. Laurids Hansen havde gjort på Ø. Horne herredsting 8. juni 1495 omfattende Ølgod præstegård og tilliggende gods.
Perg. Seglet tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Ølgod-Strellev præstearkiv

3 1557 18/10 el. 13/12 Ø. Horne herredstingsvidne om et syn på og en skelstensforretning vedrørende en eng tilhørende Ølgod kirke.
Beskad. Rester af 5 forneden påtrykte segl
RA., tidl.: Ribe bispearkiv pk. 271 – L 315
Datoen er nu ulæselig, men William Christensen har ment at kunne læse „Luce" el. „Lucie"; både Lukas og Lucias dag faldt i 1557 på en mandag.

Ansager kirke

1503 9/10 Øster (Horne) herredstingsvidne, at et byggested i Stenderup tilhørte Ansager kirke.
3 forneden påtrykte segl
Rep. 9928
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 437 – L 15-615

Grimstrup kirke

1 1499 18/6 Skast herredstingsvidne, at hr. Broder Jensen, sognepræst til Grimstrup kirke, gjorde lovhævd på nogle enge tilhørende Grimstrup præstegård.
Perg., stadf. 1572 23/3, orig. tabt Seglet tabt
Rep. 8825; Kanc. Brevb. s. 116 (stadf.)
RA., gl. sign.: Skast h. – L 169-2
Stadfæstelsen er udstedt til hr. Eskil Clementsen, sognepræst i Grimstrup og Åre, og omfatter tillige 8. jan. 1522; på bagsiden findes en række tinglæsningspåskrifter.

2 1522 8/1 Skast herredstingsvidne, at hr. Niels Hansen, sognepræst i Grimstrup gjorde lovhævd på „Orre presthegordh" og nogle enge.
Perg. 5 perg.remme og 1 seglsnit
RA., gl. sign.: Skast h. – L 169-1
Datoen er „dregtingh"; tillige optaget i ovenstående stadfæstelse, jfr. Kanc. Brevb. 116.

Fåborg kirke

1540 29/5 Gørding herredstingsvidne, at mester Gunde Lange, dekan i Ribe, beviste, at nogle „stwb enge" i Åstrup mark tilhørte Fåborg kirke.

Rester af 4 forneden påklæbede segl
RA., tidl.: Ribe bispearkiv pk. 117 – L 143
Samt. påskr.: Tings dom paa en eng som heder Knaberkrog som hører til Faaborg kirki.

Lejrskov kirke

1542 20/4 Tingsvidne af Anst herredsting, at Sebe Gumsen i sin tid havde givet ½ otting jord på Højrup mark til en lovsang for Vor Frue alter i Erst (nu Lejrskov) kirke.

4 påtrykte segl
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 556 – L 15-780

Skanderup kirke

1 1484 12/4 Erik Jensen, biskop Hartvigs official i Kolding, m. fl. gejstlige vidimerer for sognepræst hr. Anders Pedersen et brev indført i Skanderup kirkes messebog, dateret 14. febr. 1397, ang. fordeling af Skanderup kirkes jord i Ungbøl mellem fabrica og præstebord.

Beskad. Rester af 5 påtrykte segl og bomærker
Rep. 5443
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 364 – L 15-510
Læst på Anst herredsting 4. juli, 8. og 15. aug. 1594 samt 22. juli 1602. Sst. en vidisse af Viborg landsting 30. aug. 1595 givet hr. Knud Mogensen, sognepræst til Skanderup kirke.

2 1484 9/6 Væbner Iver Tostesen af Bønstrup stadfæster overfor præsten hr. Anders i Nagbøl, Skanderup s., og dennes efterfølgere besiddelsen af den jord på Skanderup mark, hans forfædre havde givet til præstebordet.

Perg. Seglet tabt
Rep. 5492
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 363 – L 15-511

3 1494 20/3 Anst herredstingsvidne givet hr. Anders Pedersen, sognepræst i Skanderup, om præstegårdens jord på Skanderup mark.

Perg. 7 helt el. delvis bevarede segl og 1 tabt
Rep. 7616
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 411 – L 15-561

4 1495 12/6 Kong Hans' rettertingsstadfæstelse af Anst herredstingsvidne, at en halv otting jord på Skanderup mark med rette tilhører Skanderup præstegård.

Perg. Seglet tabt
Rep. 7917, Reg. Dan. *8349
LA. Vib. Perg.samlingen, Ribe bispearkiv
Har været bilag til sag nr. 98/1839 (gl. sign.: capsa 2, pk. 4).

Føvling kirke

1552 jan. Malt herredstingsvidne givet hr. Niels Lauritsen i Bækbølling med vidisse af herredstingsvidne 9. nov. 1504 om lovhævd på Svinholt mark.

Spor af 2 påtrykte segl
(Rep. 10192)
RA. Emdrupholm gods
Brevet har ifølge Will. Christensen tilhørt Føvling kirkes arkiv.

Gørding kirke

1 1486 26/6 Biskop Hartvig af Ribe afgør en strid mellem hr. Niels Jensen, sognepræst til Gørding kirke, og hans sognemænd, hvorvidt 2 enge tilhører kirken eller præsten, til præstens fordel.

Rester af 1 forneden påtrykt segl
Rep. 5900, Reg. Dan. *7848
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 377 – L 15-525

2 1512 13/9 Biskop Ivar Munk af Ribe meddeler, at han var til stede ved et mageskifte mellem Ove Skram af Hammergård og hr. Severin Thomsen, sognepræst i Gørding.

Perg. Seglene tabt
Rep. 12277
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 483 – L 15-658

Jernved kirke

1525 16/7 Frederik 1. giver sognepræst Peder Esgesen lovhævd på Jernved præstegårds tilliggende.

Perg. Seglet tabt
RA., tidl. i Ribe stiftsarkiv – L 201

Hjortlund kirke

1548 1/2 Kalvslund herredstingsvidne, at sognepræst Peder Lauritsen i Hjortlund mistede 32 agre ved en markskelsforretning.

4 segl
Reg.: ÆA. V 342
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 577 – L 15-818

Bevtoft kirke

1 1471 2/12 Hr. Jep Stake, kannik i Ribe, bekendtgør et sognevidne om noget gods, som havde ligget ukæret til præstegården i Bevtoft i 40 år og mere.

Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 2998
LA. Åb. Pergamentsamlingen, Ribe bisp, tidl.: LA. Vib. Ribe bispearkiv, Reg. 7, capsa 22

2 1543 30/1 Nørre Rangstrup herredstingsvidne, at sognepræsten i Bevtoft har en gård i Strandelhjørn.

Perg. Alle segl tabt
LA. Åb. Pergamentsamlingen, Ribe bispearkiv
En afskrift fra 18. årh. findes sst.

Brøns kirke

1 1522 29/6, 1534 13/4, 1546 15/2 og 1556 27/4 Fire tingsvidner af Hviding herred om en markskelsstrid mellem Brøns præstegård og de omkringboende bønder.

Rester af 3 el. 4 påtrykte segl på hvert brev
LA. Åb. Brøns præstearkiv Bb 1 nr. 118
Striden fortsatte til langt op i 1600årene.

2 1540 9/11 Kontrakt mellem ærkedegn Jørgen Gyldenstjerne og hans kapellan i Brøns.

Plattysk Orig. tabt, afskr. 16. årh.
Reg.Dan. 279
RA. Top. Saml. på papir, Ribe 36
Afskr. kan stamme fra Brøns præstearkiv.

Skærbæk kirke

1502 30/5 Hviding herredstingsvidne, at hr. Tyge Nielsen lod læse et sognevidne om nogle agre, der hørte til Skærbæk præstegård.

Spor af 4 forneden påtrykte segl
Rep. 9620
RA., L 263-1
Afleveret fra Ribe Katedralskole 1946.

1514 29/5 Tingsvidne om præstegårdens tilliggende er kun bevaret i vidisse 1665 29/9.

Emmerlev kirke

1343 23/8 Hertug Valdemar stadfæster præsten Niels Bleks gave til jomfru Marie alter i Emmerlev kirke på en gård sammesteds.

Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 1979, Dipl.Dan. 3 rk. I nr. 351
RA., gl. sign.: Nørrejylland 14 – L 137

C. Købstadkirker

Både i Vejle og Kolding byarkiver er bevaret en del originalbreve vedrørende kirkerne, de er sammen med de egentlige byarkiver afleveret dels til det nørrejyske landsarkiv og dels til Rigsarkivet, hvor der fra gammel tid findes breve angående Vejle kirkes helligkorsalter. Om kirkerne i Ribe findes en del oplysninger registreret foran under Ribe bisp og kapitel, for *domkirkens* vedkommende jfr. især nrr. 429, 495, 540, 554 og 919, om *St. Laurentii kirke* se nr. 694, *St. Mikkels kirke* nr. 385 og 472, *St. Peders kirke* nr. 189 og 517, *det store præstegilde* nr. 642 og *peblingegildet* nr. 655. Endvidere kendes teksten til enkelte breve fra Terpagers tryk.

Vejle kirke

1446 24/7 se: Ribe bisp og kapitel nr. 357.

1 1466 12/4 Viborg landstings dom, givet hr. Jens Assersen, sognepræst i Vejle, at Henneke Limbeks kære på Vejle kirkes gods kendes ubeføjet.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 2051
LA. Vib. Perg.samlingen, Vejle kirkes arkiv

2 1468 11/11 Borgmestre og råd i Vejle meddeler en fortegnelse over det gods, som tilhører sognekirken.

Perg., beskad. Alle segl tabt
Rep. 2505
LA. Vib. Perg.samlingen, Vejle kirke
Sst. en afskrift fra ca. 1550.

3 1478 4/7 Tørrild herredstingsvidne, givet sognepræst hr. Jens Assersen, at sandemænd havde svoret, at en gård i Hover s. med rette tilhørte Helligkors alter i Vejle kirke.

Orig. tabt, lidt yngre afskr.
Rep. 4237
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 18

4 1487 13/11 Jelling sysseltingsvidne, givet hr. Jens Assersen, sognepræst i Vejle, om den lovhævd, han havde gjort på et byggested på Hornstrup mark, en gård ved Hornstrup kirke og enemærket Kirkeløkke.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 6155
RA. Vejle kirke

Aflev. fra Vejle by i 1883/84, det samme gælder nrr. 7, 9, 14, 19, 22, 27-34 og 37. Et omtrent tilsvarende vidne af 1. sept. 1478 (Rep. 4278) findes i yngre afskrift i Vejle rådstuearkiv, LA. Viborg.

5 1495 22/8 Tørrild herredstingsvidne, givet Jes Vinter, borger i Vejle, om Høgsholt i Hover sogn.

Stærkt beskad., slutning mgl.
Rep. 7954
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 19

6 1497 30/1 Kong Hans' rettertingsvidne givet hr. Jens Gødesen, sognepræst i Vejle med stadfæstelse af hr. Jens Assersens lovhævd på Hornstrup kirkes gods.

Perg. Seglet tabt
Rep. 8337
LA. Vib. Perg.samlingen, Vejle kirke
Anføres (med urette) af Will. Christensen som hjemmehørende i Hornstrup kirkes arkiv.

7 1497 11/5 Vejle bytingsvidne, givet borger Morten Smed, om kirkens ret til „lovløs" jord.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 8393
RA. Vejle (kirke) by

8 1497 20/7 Vejle bytingsvidne, givet Morten Smed, om jord i Vejle, hvoraf indtægten blev delt mellem kirkens bygningsfond og nogle messer.

Rester af 6 bomærker
Rep. 8439
LA. Vib. Vejle kirkeinspektion, Dokumenter 1466-1720

9 1498 17/2 Viborg landstingsvidne om en jord i Søndergade i Vejle, tilhørende Vejle kirke.

Rester af 2 forneden påtrykte segl
Rep. 8536
RA. Vejle kirke

10 1499 17/3 Anders Gødesen, vikar til Helligkors alter i Vejle, og borgmester Jes Vinter bortlejer 2/3 af Høgsholt mark og skov, som tilhører altret.

2 forneden påtrykte segl
Rep. 8781
RA. Top. Saml. på papir, Vejle
Ifølge Repertoriet tilbagegivet til kirkens arkiv.

11 1499 13 el. 20/7 Anders Gødesen, vikar ved Helligkors alter i Vejle bykirke, forbyder hr. Anders Friis at sætte fæsteren ud af altrets gård i Høgsholt.

2 påtrykte bomærker (utydelige)
Rep. 8855
RA. Top. Saml. på papir, Veile 20

12 1500 9?/1 Vejle bytingsvidne, givet Nis Jonsen vedrørende hr. Per Gris' klage over et lejemål.

Rester af 6 påtrykte segl og bomærker
Rep. 9013
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 23
Datoen er „snapsting". – Will. Christensen antager, at brevet rimeligvis hører hjemme i Vejle kirkes arkiv.

13 1500 25/6 Præsten Jens Bredal, vikar til Helligkors alter i Vejle sognekirke, forbyder enhver at forurette de to mænd, som sammen med ham selv råder over altrets gods Høgsholt.

1 forneden påtrykt bomærke
Rep. 9111
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 22
Tilbagegivet til Vejle kirke?

14 1500 27/10 Nis Krag sælger sin humlegård nord for Vejle by til St. Nikolaj kirkes kirkeværger.

Perg. Seglene tabt
Rep. 9185
RA. Vejle kirke

15 1500 26/12 Kong Hans påbyder undersøgelse af hr. Anders Friis' egenmægtige adfærd over for Helligkors alters fæstebønder.

Seglet påtrykt bagsiden
Rep. 9224
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 25

16 1501 15/8 Ridder Niels Eriksen (Rosenkrantz) m. fl. stævner ridder hr. Anders Friis og hans modpart til at møde i Jelling syssel med deres beviser.

1 overklæbet segl
Rep. 9404
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 26

17 1502 29/1 Tørrild herredstingsvidne, givet slotsfogden på Koldinghus, om sandemænds tog mellem Høgsholt mark og Østergårds mark. Denne kendelse gik hr. Anders Friis imod.

Rester af 5 påtrykte segl
Rep. 9540
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 27
Dette og det flg. brev stammer rimeligvis fra Vejle kirkes arkiv eller måske snarere Koldinghus lens arkiv.

18 1502 12/5 Vejle bytingsvidne, givet slotsfogden på Koldinghus, om

vidnesbyrd afgivet af de sandemænd, som var til stede på Høgsholt og Østergårds marker.
Rester af 7 påtrykte segl og bomærker
Rep. 9605
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 28 a
Repertoriet har overset det sidste segl, hvoraf der kun er svage spor. – Vidimeret i tingsvidne 9. juli 1502.

19 1502 16/6 Vejle bytingsvidne, givet rådmand Nis Jensen, som på St. Nikolaj kirkes vegne fik tilskødet en humlegård.
Perg. 1 bevaret bomærke og 6 tabte
Rep. 9627
RA. Vejle kirke

20 1502 9/7 Tørrild herredstingsvidne, indeholdende bl. a. vidisse af nr. 18.
4 påtrykte bomærker
Rep. 9637
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 28 b

21 1502 27/7 Kong Hans opsætter afgørelsen i den ovennævnte strid, mens hr. Niels Eriksen er udenrigs.
Rester af kongens segl på brevets bagside
Rep. 9649
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 29

22 1502 23/11 Egebjerg birketingsvidne, givet magister Mads Markvardsen, at sandemænd af Nørvang h. gjorde markskel mellem Over Hornstrup mark og Vester Lysholt mark.
Rester af 2 påtrykte segl
Rep. 9718
RA. Vejle kirke

23 1503 26/2 Kong Hans' rettertingsdom i den ovennævnte strid. Den endelige afgørelse kan dog først ske, når hr. Niels Eriksen er tilbage i landet.
Beskad. Rester af kongens segl på brevets bagside
Rep. 9797
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 30

24 1503 25/9 Ridder Preben Podebusk m. fl. personer stævner ridderne Niels Eriksen og Anders Friis til at møde i Vejle for at få striden om Helligkors alterjord afgjort.
Beskad. Rester af 6 bevarede segl og bomærker (1 el. 2 segl tabt)
Rep. 9918
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 31
Rester af 2 stævningspåskrifter, hvoraf den ene er forsynet med segl.

25 1503 28/9 Vejle bytingsvidne om Helligkors alters tjeneres smørskyld.

Rester af 4 påtrykte bomærker
Rep. 9922
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 32

26 1508 29/9 Borgmestre og råd bevidner at have hørt oplæst af messebogen i St. Nikolaj kirke, at to agre på Bredal mark var skænket til præstebordet.
Rester og spor af 7 påtrykte segl
Rep. 11101
LA. Vib. Vejle kirkeinspektion, Dokumenter 1466-1720
Sst. findes i Vejle rådstuearkiv en afskr. sm. med byens privilegier.

27 1513 25/1 Ærkedegn Morten Krabbe m. fl. gejstlige personer stifter forlig mellem præsterne og Vejle magistrat om jordskyld og byskat.
Perg. Seglene tabt
Rep. 12455
RA. Vejle (kirke) by

28 1513 7/6 Jelling sysseltingsvidne givet Anders Nielsen, at noget gods i mere end 40 år har tilhørt Vejle kirke.
Rester af 5 påtrykte segl
RA. Vejle kirke

29 1526 9/8 Vejle bytingsvidne, at sognepræsten magister Oluf Nielsen på 3 ting havde klaget over, at han led skade på sin fisketiende.
Rester af 3 påtrykte segl
RA. Vejle kirke

30 1527 6/2 Kong Frederik 1.s beskyttelsesbrev for sognepræst Oluf Nielsen i Vejle samt Vejle bykirkes og annekskirken Hornstrups godstilliggende.
Rester af kongens segl
RA. Vejle kirke

31 1529 3/2 Jerlev herredstingsvidne, at sognepræst Oluf Nielsen i Vejle lod læse sine adkomstbreve på gods tilhørende Vor Frue alter.
Rester af 5 påtrykte segl og bomærker
RA. Vejle kirke

32 1531 4/4 Nørvang herredsting tildømmer mester Oluf Nielsen, sognepræst til Vejle og Hornstrup, et stykke jord mellem Neder Hornstrup og Bredal.
Rester af 4 påtrykte segl
RA. Vejle kirke

33 1537 9/8, 16/8 og 23/8 Vejle bytingsvidner, at sognepræst Oluf Nielsen havde været berettiget til at optage stigbordet til Vejle mølle søndag nat.
Rester af 3 påtrykte segl og bomærker, på hvert af brevene
RA. Vejle kirke

34 1545 19/5 Nørvang herredstingsvidne om Hornstrup kirkes ret til 3 mark gulds jord i Hornstrup mark.
4 påtrykte segl
RA. Vejle kirke

35 Udat. [ca. 1500] Magistraten i Vejle bevidner, at kapellan hr. Jens Bredal bad ridder hr. Niels Eriksen, høvedsmand på Koldinghus, om at forsvare Helligkors alters gods.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
Rep. 12852
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 24 a
Det udaterede brev må være udstedt før 13. okt. 1503; jfr. i øvrigt ovenfor nr. 13 (Rep. 9111).

36 Udat. [ca. 1500] Peder Gris, vikar til Helligkors alter i Vejle bykirke, forbyder enhver at forurette fæsteren på en gård i Høgholt.
1 utydeligt segl
Rep. 12973
RA. Top. Saml. på papir, Vejle 24 b
Jfr. ovenfor nr. 13.

37 15 . . 25-31/7 Jelling sysseltingsvidne, givet Nis Gødesen i Vang, om 10 agre i kirkens omstenede toft samt ager og eng på Hornstrup mark.
Beskad. Rester af 4 påtrykte segl
Rep. 12830
RA. Vejle kirke
Brevet er udstedt i ugen før Peders fængsel, af årstallet kan kun læses „mdx –". Mag Oluf Nielsen nævnes i breve 1526-45, jfr. ovenfor nr. 29 ff.

Kolding kirke

1415 29/7 (Rep. 5533) og 1416 15/2 (Rep. 5576), se 1492 14/10.

1 1492 14/10 Kong Hans stadfæster to breve af 29. juli 1415 og 15. febr. 1416, hvorved „Predicker Lycke" i Hærte s. bliver skødet til Kolding præstebord.
Perg. Seglet tabt
Rep. 7296
RA. Kolding kirke, gl. sign.: Top. Saml. på perg.

2 1496 30/11 Peder Madsen, hører i Ribe skole, og Jes Olufsen i Skanderup pantsætter en toft og en halv otting jord i Bramdrup til St. Nikolaj kirke i Kolding for 40 rhinske gylden.
Perg. 2 bevarede og 6 tabte segl
Rep. 8262
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 422 – L 15-576

3 1499 29/5 Kolding bytingsvidne givet hr. Morten Jensen, sognepræst i Seest, at Erik Jude, borger i Kolding, solgte og skødede sin gård i Søndergade til „Det hellige blods" kapel i Kolding kirke.
Perg. 6 bevarede bomærker
Rep. 8818
LA. Vib. Perg.samlingen, Kolding kirke

4 1505 28/8 Kolding bytingsvidne, at Kirstine Nielskone skødede sin halve gård i Kolding til Kolding kirke.
Perg. 6 bevarede bomærker
Rep. 10437
LA. Vib. Perg.samlingen, Kolding kirke

5 1508 16/10 Per Henriksen, borger i Kolding, pantsætter sin gård til St. Anne kapels vikarie for 30 mark danske penge.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 11111
RA. Kolding kirke, gl. sign.: Top. Saml. på perg.
1511 28/5 (Rep. 11804) er kun bevaret i sene kopier, LA. Viborg.

6 1511 10/12 Kolding bytingsvidne, at Gertrud Nielsdatter, Hans Brans enke, skøder en gård til St. Anne alters vikarie i Kolding kirke.
Orig. tabt, i vidisse 1584
Rep. 11974
LA. Vib. Kolding kirke
Vidissen er udstedt af borgm. og råd i Kolding.

7 1514 21/2 Borgmester Hans Jakobsen i Kolding skænker en gård til Hellig Trefoldigheds alter i Kolding kirke.
Perg. Begge segl tabt
LA. Vib. Perg.samlingen, Kolding kirke

8 1522 1/8 Per Skodborg, rådmand i Kolding, pantsætter for 100 mark danske en humlegård til Kolding kirke.
Perg. 5 bevarede bomærker
LA. Vib. Perg.samlingen, Kolding kirke

9 1549 21/3 Christian 3.s åbne brev, hvorved han overlader kalentealtrets gård i Kolding til sognepræst Niels Jespersen på livstid, mod at denne siden skal være præsteenkebolig.
Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *1976
RA. Ribe kapitel, tidl.: Stiftskisten 579 – L 15-821
1545 14/3, 1549 21/3 (2 stk.), 1552 7/5, 1555 9/5, 1558 15/12 og 21/12 findes alle kun i sene afskrifter i LA. Vib. Kolding præstearkiv.

Holstebro kirke

1465 17/5 Bisp Peder af Ribe giver alle, der besøger St. Marie kirke i Holstebro, 40 dages aflad.

Omtr. samtidig afskrift
Rep. 1899, Reg.Dan. *6496
Kgl. Bibl. Ny kgl. Saml. 4to 123 bl. 206a

Ribe St. Katrine kirke

1544-1714 Ribe St. Katrine kirkes jordskylds- og regnskabsbog.

Perg.ms., indbundet
LA. Vib. Ribe bispearkiv
Bogen er indrettet 1560. Indeholder af stof ældre end 1560 kun nogle regnskabsaflæggelser af kirkeværgerne 1544 ff.

1556 15/9 se: Ribe bisp og kapitel nr. 920.

Tønder St. Nikolaj kirke

To kollatsbreve 10. og 14. aug. 1500 er kun bevaret i afskrift og tysk oversættelse, begge fra 16. årh., i Hansborgarkivet (Rep. 9145 og 9148). Om annekteringen af Tønder kirke henvises til Ribe bisp og kapitel nr. 1 og 3.

1549 21/12 Søren Christensen pantsætter sin ejendom til St. Nikolaj kirke i Tønder for en gæld på 75 mark lybsk.

Plattysk Perg. 4 perg.remme med spor af segl
LA. Åb. Tønder præstearkiv

Tillæg: Gilder

Ribe Englegilde

Englegildet var knyttet til vikarernes alter, altare angelorum, i domkirken.

1519 1/2 Ida Jensdatter af Vesterbæk og hendes sønner sælger en gård i Øster (Horne) h. til Englegildet og vikarerne i Ribe.

Perg. 5 bevarede segl
RA. Ribe Englegilde, gl. sign.: Danske Selskabs membraner
1745 foræret til Da. Selskab af Hielmstierne

D. Klostre

Antallet af landklostre blev aldrig stort i Ribe stift. I Harsyssel fandtes cistercienserklostret *Tvis,* som prins Buris grundlagde af gården Tvisel, der indgik i hans fædrene arv. Tvis var et datterkloster af Herrisvad i Skåne. Stiftelsesbrevet 24. marts 1163 og to tidlige kgl. privilegier blev første gang vidimeret i 1434 og derpå vidimeret i dansk oversættelse af Viborg kapitel 15. nov. 1544. Denne sidste vidisse kendes i afskrifter fra det 17. årh., jfr. Rep. 1. rk. 6699 og Dipl. Vibergense, Tillæg II s. 362. Måske har klostrets brevkiste efter reformationen en tid været opbevaret i Viborg domkirke, men arkivet er iøvrigt fuldstændig tabt; af et par adkomstdokumenter findes dog udtog i herredags- og landstingsdombøger. Videre fandtes i Harsyssel de to nonneklostre *Gudum* og *Stubber* og i stiftets slesvigske område det betydningsfulde *Løgum kloster,* der afløste et tidligere benediktinerkloster i *Seem.* Fra disse klostre er spredte arkivalier registreret i det følgende.

Byklostrene var naturligt nok mest talrige i stiftsbyen Ribe. Af byens 5 sikre klostre var det ældste rimeligvis et *benediktinernonnekloster,* indviet til St. Nikolaj og Vor Frue. Det lå lige uden for Nørreport og optræder som køber af noget gods i 1215. Videre fandtes et *johanitterkloster* (korsbrødre kloster) og et *helligåndshus* samt et *dominikaner-* og et *franciskanerkloster.* Både sortebrødre- og gråbrødreklostret hørte til landets ældste tiggerklostre, grundlagt o. 1230. Et *dominikanerkloster* fandtes desuden i Vejle og *franciskanerklostre* både i Kolding og Tønder.

Vejle dominikanerkloster

Dominikanerklostret i Vejle, indviet til jomfru Maria, synes grundlagt kort efter 1300 af væbner Laurens Jensen, som bl. a. lod opføre en kirke af træ. 1355 4/10 (Dipl.Dan. 3 rk. IV nr. 333) fik man et 10årigt paveligt afladsprivilegium for at skaffe midler til at erstatte trækirken med en af sten. Klostret erhvervede efterhånden adskillige gårde i byen, men også en del landgods i omegnen. 1529 beslaglagde kronen klostrets klenodier, og to år senere havde munkene opgivet klostret. Byen fik overdraget bygningerne og nogle år senere klostrets tegllade. Vejle by overtog rimeligvis også, hvad der var tilbage af klostergodset med tilhørende adkomstbreve, således at eventuelle rester af arkivet led fælles skæbne med byarkivet under svenskekrigene. Kun et enkelt brev kendes i afskrift fra midten af 1500-tallet.

1473 u.d. Borgmestre og råd i Vejle bevidner, at den jord borgmesteren bor på mod 6 sk. årlig jordskyld og endnu 12–15 bortlejede jorder samt en række kålgårde og humlehaver tilhører Vejle kloster, hvortil afgiften skal betales til midsommer og til St. Andreas' dag.

Afskr., orig. tabt
Rep. 3378
RA. Vejle dominikanerkloster
Senere, med 1531 4/3 og 1535 1/3, til Vejle by; aflev. derfra i 1880'erne.

Vejle hospital

Hospitalet i Vejle er ligesom mange af de øvrige købstadshospitaler oprettet i forbindelse med reformationen. Vejle havde intet helligåndshus, der kunne fortsætte som hospital, og det fik heller ikke overladt sortebrødreklostrets bygninger, men måske nok noget af klostrets jord. Det nye hospital havde dog ikke tilstrækkelige godsindtægter til at klare driften og fik derfor tillagt en række af kronens tiender. Da Vejle hospital ikke er en umiddelbar fortsættelse af en middelalderlig gejstlig institution, bør det måske opfattes som en rent verdslig foreteelse, men det er skønnet rimeligt at registrere 1558-brevet her på linie med de øvrige hospitalstiftelser.

1558 16/12 Christian 3. henlægger kronens tiender af Omme, Ringgive, Vindelev, Uldum, Hvejsel og Givskud sogne som indtægt for Vejle hospital og overfører samtidig tienderne af (Ø.) Snede og Hornstrup sogne fra Ribe hospital dertil.

Perg. Perg.rem
Kanc. Brevb. 235
RA. Vejle hospital
Aflev. fra Danske Kancelli.

Kolding franciskanerkloster og hospital

Et gråbrødrekloster blev oprettet 1288. Det blev reformeret til observansen i 1517, men besad endnu en del ejendomme, da det blev ophævet 1529. Adkomstbrevene spredtes rimeligvis sammen med godset, og arkivet er fuldstændigt tabt. Kun af et par breve haves afskrifter: Dronning Agnes' værnebrev af 14. april 1288 er afskrevet af franciskanerhistorikeren Peder Olsen i hans Collectanea (AM. 107, 8°), det er senest trykt i Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 289; Christian 1.s gavebrev 30. maj 1476 (Rep. 3857), hvorved han skænker klostret noget jord grænsende op til klostrets tegllade. Gavebrevet kom siden til byens arkiv og findes kun i afskrifter fra det 17. årh. sammen med byens privilegier.

Umiddelbart vest for byen lå et St. Jørgens hospital for spedalske. Det blev ophævet 1543, og dets gods blev i første omgang overladt hospitalet i Ribe, men allerede to år senere lagt under Koldinghus for siden delvis at blive henlagt til det nye hospital, som blev oprettet 1558.

1558 15/12 Christian 3.s fundats for et hospital i Kolding, hvortil udlægges et stykke jord vest for St. Jørgens gård. Som indtægt anvises et præbende i Ribe domkirke samt 6 sognetiender i Kolding len.

Perg. Seglet tabt
Kanc. Brevb. 235
RA. Kolding hospital, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 151

Gudum kloster

Dette kloster for benediktinernonner er oprettet før 1268, da fru Gro betænker det i sit testamente, men iøvrigt er vor viden om dets oprindelse og første udvikling stærkt begrænset. Det første kloster var anlagt nede i ådalen, men blev i 1484 flyttet op i tilknytning til sognekirken, og klosterbygningerne blev opbygget på den hidtidige præstegårds grund. Samtidigt reformeredes klosterreglen, hvilket klostrets foresatte, Ribebiskoppen, tidligere havde modsat sig. Foruden Gudum kirke havde klostret patronatsret til N. Nissum og Fabjerg kirker. Det ejede det meste af jorden i Gudum sogn og havde desuden en del landgods spredt i omegnen. Klostergodset blev forvaltet af prioren el. en verdslig klosterforstander. 1537 blev klostret bortforlenet med pligt til fortsat at sørge for nonnernes underhold. Endnu i 1573 levede 3 af dem. Lenet blev siden anvendt som aflønning for landsdommerembedet.

Arkivet forblev i klostret og registreredes 1592 af en kancellikommission, men allerede da fandtes kun 5 breve ældre end 1450. De er nu alle tabt ligesom det øvrige arkiv pånær et par enkelte originaler i Rigsarkivet, disse er til gengæld ikke nævnt i registraturen; en afskrift af Skodborg herredstingsvidne 9. okt. 1503 (Rep. 9929) findes indheftet i Markbog for Gudum sogn 1583 (nu i RA.). Registraturen er trykt ÆA. III s. 209–30. Klostrets historie er skildret af pastor Villads Christensen i Hardsyssels Aarbog VII s. 87–149, 1913.

1 1496 29/7 Biskop Eiler (Stygge, fhv. biskop af Århus) oplader sin

panterettighed i Struergård til Gudum kloster til afholdelse af Vor Frue messe.

Perg. Seglet tabt
Rep. 8186, Dipl. Hars. 79
RA. Pr.ark. Mogens Gøye, gl. sign.: Gudum kloster 5
Brevet er senere kommet til Mogens Gøyes arkiv, hvilket fremgår af arkivsignaturen b XIII, jfr. Eline Gøyes jordebog 447.

2 1505 1/4 Væbner Ulf Kalf forhøjer summen for sin pantsættelse af gården Raptorp i Fabjerg s., Skodborg h., til Gudum kloster med 20 mark danske.

Perg. 4 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 10341, Dipl. Hars. 97
RA. Gudum kl., gl. sign.: Gudum kloster, 6 – L 69
Brevet har ifølge Langebeks påskr. tilhørt herredsfoged Chr. Sørensen Testrup.

Stubber kloster

1373 17/3 se: Ribe bisp og kapitel nr. 161.

1504 15/6 Niels Clementsen i Blæsbjerg erkender at have Savstrup gård og mølle i pant af Stubber kloster.

Perg. Seglet tabt
Rep. 10094
RA., gl. sign.: Hjerm h. 3 – L 81

Ribe dominikanerkloster

1 1454 12/3 Eggert Friis pantsætter en ager på St. Hans holm til prior Henrik i sortebrødreklostret.

Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 331, Reg. Dan. 5895
RA. Ribe dominikanerkloster
Senere til Ribe bys arkiv, afleveret fra Ribe kommune 1939.

2 1461 10/4 Ridder Peder Skram skænker Ribe prædikebrødrekloster en gård i Odder s., Hviding h., til afholdelse af sjælemesser for sig, sin hustru og øvrige familie.

Perg. 5 bevarede segl og bomærker og 1 tabt
Rep. 1301
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 1

3 1473 18/11 Ribe bytingsvidne, at Johanne, Didrik Johansens enke, og hendes to døtre oplod prior Thomas Bosen i prædikeklostret to stykker jord på St. Hans holm.

Perg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Rep. 3338
RA., aflev. 1939

4 1474 8/10 Kannik Hans Andersen, biskoppens official, bevidner, at Mette Niskone og hendes datter Inge havde tilskødet prior Thomas Bosen i prædikebrødreklostret al deres arvelod i St. Hans holm.

Perg. 3 tabte segl
Rep. 3521, Reg. Dan. 7219
RA., aflev. 1939

5 1479 22/9 Væbnerne Peder Nielsen og Thomas Eriksen, Lene Ivers og Johanne Nielsdatter af Lindved skøder til prædikebrødreklostret det gods i Hviding herred, de har arvet efter deres fader.

Perg. 3 tabte segl og 3 bevarede bomærker
Rep. 4495
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 2

6 1480 20/8 Christian 1. skænker sortebrødreklostret i Ribe der nu har antaget observansen, al kongelig ret i St. Hans holm og stadfæster den del, klostret har fået fra andre.

Perg. Seglet tabt
Rep. 4670, Reg. Dan. 7573
RA., aflev. 1939

7 1481 23/2 Ribe bytingsvidne, at Per Nielsen af Lindved sammen med hustru og sønner skødede deres arvegods i Seem s., Hviding h., til prior Thomas Bosen i prædikebrødrekloster i Ribe.

Perg. 5 bevarede bomærker og 5 tabte
Rep. 4822
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 3

8 1482 24/1 Ribe bytingsvidne, at Thomas Eriksen af Lindved skødede alt sit rette arvegods i Hviding herred til prædikebrødreklostret.

Perg. Alle segl tabt
Rep. 4981
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 7

9 1482 13/2 Ribe bytingsvidne, at Thomas Eriksen af Lindved gav prior Thomas Bosen skøde på sit arvegods.

Perg. 1 bevaret segl og 8 tabte
Rep. 4986
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 6

10 1482 23/5 Frøs herredstingsvidne om ovennævnte skøde.

Perg. Seglene tabt
Rep. 5026
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 5

11 1482 15/6 Væbner Peder Nielsen af Lindved skænker til prædikebrødreklostret i Ribe de 100 stædermark, som han har sin søstersøn

Thomas Eriksens gods i pant for, til sjælegave for sig, sin hustru og deres forældre, søskende og børn.

Perg. 2 bevarede bomærker, 1 fragm. og 1 tabt segl
Rep. 5040
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 4

12 1487 30/4 Claus, Jens og Thomas Pedersen, væbnere, stadfæster deres forældres gave til prædikebrødreklostret i Ribe på alt arvegods i Hviding herred.

Perg. 3 bevarede segl og 4 tabte
Rep. 6067
RA., gl. sign.: Nørrejylland 199, 8

13 1500 7/11 Afladsbrev, udstedt af 5 romerske kardinaler, til fordel for dem, som besøger jomfru Marias kapel i prædikebrødrenes kirke i Ribe.

Lat. Perg. Alle 5 segl tabt
Rep. 9195
RA. Ribe kapitel, gl. sign.: Ribe bisp 166 – L 15–600

1501 27/9 (Rep. 9433), se: Ribe bisp og kapitel nr. 596.

1508 10/5 (Rep. 11015), se: Ribe bisp og kapitel nr. 635.

1514 14/8 Kun kapitlets eksemplar er bevaret, jfr. nr. 663.

14 Udat. Brudstykker af et nekrologium er fundet som omslag til Ribe rådstuebog 1598-1654.

2 perg.fragmenter, aftaget 1948
LA. Vib. Perg.samlingen, Topografica

Ribe helligåndshus og hospital

1 [Før 1527] Fragment af notarialinstrument vedrørende Helligåndshuset i Ribe, hvis „prouisor" er kannik i Ribe og Roskilde, mag. Johannes Sørensen.

Lat. Perg.fragm.
RA. Ribe by, tillæg
Fundet som omslag om Hald lensregnskab 1611-12.

2 1543 30(29?)/4 Biskop Hans Tausen, kannik Niels Torkildsen og hospitalsforstander Peder [Torum] slutter overenskomst med domprovst Iver Juel, forstander i Helligåndsgården, om hvad sidstnævnte skal levere til hospitalet.

Perg., stærkt beskad. 7 seglremme
Reg.?: ÆA. V 425
RA. Ribe by, tillæg, gl. sign.: Ribe bispearkiv pk. 140
Dateringen lyder: Vigilia Philippi et Jacobi apostolorum aften. – Uddraget i ÆA. er, såfremt det drejer sig om samme brev, ikke helt overensstemmende.

3 1543 12/10 Christian 3.s fundats for Almindeligt Hospital i Ribe.

Perg., beskad. Seglrem
Reg. Dan. 497, Kanc. Reg. 267
RA. Ribe by, tillæg, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 140 A

4 1548 30/4 Tingsvidne af Bølling herredsting om Rabjerg og Ugelbjerg.

2 påtrykte segl
LA. Vib., Ribe bispearkiv, gl. sign.: Ribe hospital 1513-1745

1550 29/6 se: Ribe bisp og kapitel nr. 831.

1553 19/6 se: Ribe bisp og kapitel nr. 859.

5 1554 11/1 Christian 3. henlægger Puggårds gods til Almindeligt Hospital i Ribe.

Perg., beskad. Seglet tabt
Reg. Dan. 1208, Kanc. Brevb. 283
RA. Ribe by, tillæg, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 136

6 1556 14/2 Ribe bytingsvidne, at Christen Trellund, der har ligget i strid med forstanderne for hospitalet om noget gods, skøder to boder i Grønnegade til hospitalet.

Perg., beskad. Seglene tabt
RA. Ribe by, tillæg, tidl.: Ribe bispearkiv pk. 140

Ribe St. Hans kloster

Johanitterklostret omtales også som korsbrødre kloster. Dets arkiv er tabt, et enkelt brev er trykt hos Terpager, et andet synes videregivet til hovedklostret i Antvorskov, jfr. Rep. VIII s. 89 og 108.

[1469?] (Rep. 2572), se: Ribe bisp og kapitel nr. 447.

1476 11/7 (Rep. 3876), se Ribe bisp og kapitel nr. 475.

Ribe Nikolaj eller Vor Frue kloster

Arkivet er tabt, et enkelt, tidligt kgl. privilegium 3. jan. 1215 er bevaret i akterne fra kejserprocessen, jfr. Rep. 1 rk. IV s. 68, og må i modsætning til flertallet af de afskrevne akter have foreligget i original.

1448 22/10 (Rep. 7824), se: Ribe bisp og kapitel nr. 368.

Tønder franciskanerkloster

1504 15/7 Kong Hans tillader franciskanerklostret i Tønder, der er gået over til observansen, årligt at hugge 30-40 læs brænde i kronens skove.

Perg. Seglet tabt
Rep. 10122
LA. Åb. Pergamentsamlingen (Tønder by)

Løgum kloster

Senest midt i 1100tallet blev der oprettet et benediktinerkloster i *Seem* øst for Ribe, som af biskop Radulf blev reformeret ved hjælp af cisterciensermunke fra Herrisvad i Skåne. 1173 blev klosterstiftelsen flyttet til Løgum, hvor man også ejede gods, og hvor de landskabelige forhold svarede nøje til cistercienserne ideal. 1202 nævnes første gang det latinske navn *Locus Dei,* og omtrent samtidigt tales der om munkene fra Løgum. Kort efter blev klostret hærget af en omfattende brand, men ved hjælp af biskoppelige, pavelige og kongelige privilegier lykkedes det i løbet af 1200tallet at opføre det storslåede klosteranlæg, hvoraf dele af østfløjen er bevaret sammen med den meget smukke højtrejste teglstenskirke. Kirken er som alle cistercienserkirker indviet til jomfru Maria og bygget efter det internationalt gældende arkitekturskema.

I senmiddelalderen voksede et bysamfund op omkring klostret, idet de store årlige markeder gav den økonomiske baggrund.

Klostret havde danske abbeder til reformationen, selv om det ved delingen af Slesvig i 1490 kom i den Gottorpske del. Christian 3. forbød i 1541 alle katolske ceremonier. Ved hertugdømmernes nye deling 1544 tilfaldt Løgumkloster hertug Hans d. ældre. Da abbeden døde 1548, blev klostret nedlagt og godset omdannet til et selvstændigt amt.

Klosterarkivet er stort set tabt; nogle få originalbreve er i 1884 afleveret fra Oldnordisk Museum til Gehejmearkivet, og et par adkomstbreve findes i middelalderlig overlevering i Registrum Christierni Primi. Til forhandlingerne i Kolding 1575 mellem kongen og hertug Hans blev udarbejdet en registratur, som findes i Hansborgarkivet i Rigsarkivet og er trykt Ældste danske Arkivregistraturer V s. 767–81. Denne registratur omfatter dog kun en mindre del – godt og vel 50 – af de breve, som endnu var i behold, da klostrets breve 1578 blev afskrevet i *Løgumbogen.* Dette omfattende foliohåndskrift findes nu i Det kgl. Bibliotek som Ny kgl. Saml. 881, fol. og er trykt i SRD. VIII s. 1–258, jfr. Rep. IV s. 70–72 og VIII s. 115–117. Klostrets godshistorie er skildret af *M. Mackeprang.* Løgum kloster og dets gods, i Sønderjyske Årbøger 1945.

Et enkelt middelalderligt håndskrift er bevaret, den 1518 udarbejdede afskrift af dødebogen, som nu findes blandt Det Arnamagnæanske Instituts danske håndskrifter, AM. 868.

1 1324 22/8 Hertug Erik af Jylland skænker patronatsretten til Brede kirke til Mariealteret i Løgum klosterkirke.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 1400, Dipl. Dan. 2 rk. IX nr. 139 – reg.: ÆA. V 772
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 11 – L 71-1

2 1400 2/3 Henrik Soniksens testamente, hvori han skænker gods i Abild og Birkelev til Løgum kloster samt Peter Sturæs bekræftelse af samme.

Lat. 2 pergg. 4 tabte segl; 3 tabte segl
Rep. 4324, Reg. Dan. 3020
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 15 – L 71-2
Brevene har opr. været sigillatorisk forbundne.

3 1447 10/2 Kong Christoffer af Bayern giver Lø herreds indbyggere tilladelse til at benytte et herredssegl med en løve.

Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 7665
RA. Løgum klosters arkiv, gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 18 – L 71-3

4 1482 25/9 Slogs herredstingsvidne om uretmæssig brug af Løgum klosters gods i Slørkjær.

Perg. Seglene tabt
Rep. 5085, Reg. Dan. 4727
RA., Løgum klosters arkiv, gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 27 – L 71-4

5 1486 28/6 Slogs herredstingsvidne om et stokkenævn givet abbed Claus i Løgum kloster, at klostret har hævd på Tyrholm.

Perg. 4 tabte segl
Rep. 5901, Reg. Dan. 4828
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 28 – L 71-5

6 1491 4/5 To tingsvidner af Slogs herredsting, at Hans v. Ahlefeldt tilskødede Løgum kloster gården Vippelgård i Tinglev sogn.

Dansk; plattysk 2 pergg. Seglene tabt på begge breve
Rep. 6923 og 6924, Reg. Dan. 4948 og 4949
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 29 – L 71-6 og 7

7 1492 24/7 Forlig indgået på Kær herredsting mellem abbed Claus i Løgum kloster og nogle jordejere i Bramsted, Ladelund sogn.

Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 7177, Reg. Dan. 4982
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 29 – L 71-8

8 1496 17/10 Væbner Eggert Gjordsen til Solvig stadfæster abbed Jens' ejendomsret til det gods Ditlev van der Wisch havde tilskødet ham.

Perg. Rest af 1 seglrem
Rep. 8236, Reg. Dan. 5094
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 29 – L 71-9

9 1510 15/11 Abbed og konvent i Løgum kloster kundgør, at Gunner (Gunver) Jenses i Koldkåd har skænket klostret bl. a. en kalk og

disk mod at blive begravet foran Hellig Kors alter eller Vor Frue alter.

Perg. Abbedens og konventets segl bevaret
Rep. 11651
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 34 – L 71-10

10 1510 16/12 Løgum birketingsvidne, at beboerne i Løgum sogn og birk aldrig i mands minde har ydet rædsel eller andre pligter til andre end Løgum kloster.

Perg., beskad. 1 bevaret segl og 6 seglremme
Rep. 11669, Reg. Dan. 5463
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 34 – L 71-11

11 1539 9/7 Slogs herredstingsvidne om markskel mellem Slogs og Lø herreder og mellem Øster og Vester Højst.

Perg. Seglet tabt
Reg. Dan. 191
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 39 – L 71-12

12 1539 5/11 Slogs herredstingsvidne om markskel mellem Øster og Vester Højst.

Perg. Seglremmen bevaret
Reg. Dan. 215
RA., gl. sign.: Gott.membr. Fasc. 39 – L 71-13

Slesvig stift

A. Slesvig bisp og kapitel

Det slesvigske bispedømme omfattede ikke hele hertugdømmet Slesvig, idet en del af Vestslesvig hørte under Ribe stift, jfr. foran s. 231, mens Als og Ærø hørte under Odense bispestol. Stiftets nordligste provsti, Barved syssel, senere Haderslev provsti udgjorde et særskilt område.

1. Slesvig bisps arkiv

Arkivet havde til huse på bispeslottet Svavsted, som efter reformationen blev inddraget under kronen, men i henhold til Roskildefreden 1658 afstået af kongen til hertugen af Gottorup. Svavsted amt eksisterede til 1702.

Den del af arkivet, som i 1876 blev afleveret til Tyskland, findes nu i Landesarchiv Schleswig-Holstein på Gottorp slot. Urkunden Abteilung 16 omfatter Bistum Schleswig og Domkirche, i alt knapt 200 numre fra perioden 1187–1664. Flertallet af disse dokumenter stammer dog ikke fra bispearkivet, men fra kapitlets arkiv; der synes ikke at være tilbageleveret akter fra denne afdeling. Hovedparten af brevene er bevaret i original og blev i 1851 afleveret fra Indenrigsministeriet til Gehejmearkivet, hvor de blev registreret i reg. 86 og 86A. Enkelte fandtes i samlingen Gottorpske membraner. Talrige breve, af hvilke enkelte originaler senere er gået tabt, er afskrevet i Svavstedbogen i 1589–90, hvoraf eet eksemplar findes i Rigsarkivet, og i protokol af 1558 med senere afskrifter. En række løse afskrifter, deriblandt også middelalderlige, er henlagt i pakken D2 Slesvig stift 16, afskrifter. Det bedste og ældste håndskrift af regnskabet over bispegodset Liber censualis episcopi Sleswicensis er Ulrik Petersens afskrift fra begyndelsen af 1700-tallet, udg. i Quellensammlung VI s. 54–103, det findes nu i Rigsarkivet, Slesvig bisp, jfr. nr. 221. Både regnskab og jordebog er udførligt behandlet af *C. A. Christensen* i Krisen på Slesvig domkapitels jordegods 1352–1437, Hist. Tidsskrift 11. rk. VI 161–244, 1962. En registratur fra 1588 er trykt i Ældste danske Arkivregistraturer, V s. 469–498, jfr. Repertorium, 1. rk. IV s. 50–53 og 2. rk. VIII s. 68–73.

2. Slesvig kapitels arkiv

En del breve og arkivalier, som egentlig stammer fra kapitlets arkiv er omtalt ovenfor under bispearkivet. Adskillige originalbreve findes både i Rigsarkivet og arkivet på Gottorp, dertil kommer en del, som kendes i sene afskrifter eller udtog. Arkivet er blevet registreret flere gange, hvoraf nogle er trykt Ældste danske Arkivregistraturer V s. 505–51, jfr. Repertoiret 1. rk. IV s. 53 og 2. rk. VIII s. 73–76.

Slesvig bisp og kapitel

[ca. 1175] (Rep. udat. 16) Dipl. Dan. 1 rk. III nr. 50, se: 1259 dec.

1187 20/11 (Rep. 46) Dipl. Dan. 1 rk. III nr. 143, se: 1259 dec.

[1187–88] (Rep. udat. 37) og 1188 9/5 (Rep. 48–49) Ærkebiskop Absalons stadfæstelse af biskop Valdemars overenskomst med stiftet og pave Clemens' påfølgende stadfæstelser, Dipl. Dan. 1 rk. III nr. 146–48. Den ældste bevarede overlevering er afskrifterne fra 16. årh. i RA. D 2, Slesvig stift 16. Afskrifterne er bagpå mærket „det 11.", „18." og „20." (brev).

1 1192 23/12 Pave Cølestin 3.s brev til gejstligheden i Danmark ang. biskop Valdemar af Slesvig.

Lat. Afskr. 13. årh., orig. tabt
Rep. 55, Reg.Dan. *97
Kgl. Bibl., Gl. Kgl. Saml. 1571, 4° f. 127 v
Den tabte original har formentlig været i Slesvig bispearkiv, da den middelald. afskrift findes i et håndskrift, som stammer fra Bordesholm kloster.

1213 29/4 (Rep. 76) og 1216 3/6 (Rep. 92) Pave Innocens 3.s breve til biskop Niels af Slesvig, Dipl. Dan. 1 rk. V nr. 33 og 87. Kun bevaret i afskr. fra 16. årh. i D 2, Slesvig stift 16. Afskrifterne er bagpå mærket „det 17." og „23.".

1254 6/3 (Rep. 226) Dipl. Dan. 2 rk. I nr. 137, en afskrift fra 16. årh. findes i D 2, Slesvig stift (mærket „det 17.").

1257 24/2 (Rep. 256) Vidissen 16. maj 1546 er givet Christian 3. og findes i D 2, Slesvig stift 13.

2 1259 dec. Erik 5. Glipping vidimerer og stadfæster Knud 4.s privilegium af 20. november 1187 (Rep. 46) og Valdemar 1.s udaterede gavebrev (Rep. udat. 16).

Lat. 2 perg., det ene stærkt beskad., det andet kun fragm.
Rep. 292, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 302
RA. Slesvig bisp,, gl. sign.: Reg. 86 A 1 a og b – L 18-1 og 2
Både vidissen og de vidimerede breve findes i kopi i D 2, Slesvig stift 16.

3 [1263] 12/4 Biskop Niels af Slesvig forlener Ætte, Broder Hvids enke, og hendes sønner med kirkens gård i Lundebjerg.

Lat. Medtaget perg. 2 bevarede segl og 1 seglfragm.
Rep. 317, Dipl.Dan. 2 rk. I nr. 371
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 1 c – L 18-3

4 1268 20/11 Hertug Erik 1. Abelsen bekendtgør, at han havde gjort et mageskifte med biskop Niels af Slesvig, som skal have Gottorp til gengæld for gods på Svans, men da landsbyen Gottorp er pantsat til grev Gerhard, skøder han nu sit gods i S. Gøs h. til biskop Bondo som kaution.

Lat. Perg. Seglsnor
Rep. 383, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 124 – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 2 a – L 18-4

5 1271 22/2 Hertug Erik 1. Abelsen indgår overenskomst med biskop Bondo af Slesvig om 4 sønderjyske skipen.

Lat. Perg.fragm. med 1 beskad. segl, rester af 5 perg.remme og 1 seglsnit
Rep. 395, Dipl.Dan. 2 rk. II nr. 160
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 2 b – L 18-5

6 1289 28/12 Hertug Valdemar 2. af Jylland meddeler, at Jens Knudsen i hans nærværelse har solgt og skødet sit gods i Vejbøl til biskop Bertold af Slesvig.

Lat. Perg., hullet 3 seglsnit og 1 perg.rem
Rep. 578, Dipl.Dan. 2 rk. III nr. 380
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 3 a – L 18-6

1310 13/10 Se nr. 7.

1313 24/4 Se nr. 23.

7 1322 4/9 Slesvig kapitel og guardianen for franciskanerne i Slesvig vidimerer hertug Valdemars (tabte) frihedsbrev for Slesvig kapitel af 13. maj 1310.

Lat. Perg., hullet 2 perg.remme 1 løst seglfragm.
Rep. 1362 (og 909), Dipl.Dan. 2 rk. VIII nr. 435 (og VI nr. 240) – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 3 b – L 18-7

1326 16/8 Se nr. 23.

8 1345 9/5 Statutter vedtaget på kirkemødet i Helsingborg.

Lat. Perg. 3 bevarede segl, stærkt beskad., de øvrige segl tabt, ikke alle 20 seglhuller synes benyttet

Rep. 2048, Dipl.Dan. 3 rk. II nr. 153
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott. membr., fasc. 13 – L 19-1

9 1378 22/2 Repræsentanter for indbyggerne i Frisland træffer aftale om den årlige termin for indbetaling af peterspenge til biskoppen i Slesvig.
Lat. Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 3204 – reg.: ÆA. V 478
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 3 c – L 18-8

10 1399 14/3 Hertug Gerhard af Slesvig stadfæster gyldigheden af de privilegier, som danske konger har givet biskop og kapitel i Slesvig.
Plattysk Lidt yngre afskrift, orig. tabt
Rep. 4248, Reg.Dan. *3616
RA. D 2, Slesvig stift 16 (mærket „det 15.")
Afskriftens oprindelige proveniens usikker.
Sst. 2 afskr. fra 16. årh., mærket „det første" og „det 21."

11 1399 8/4 Hertug Gerhard af Slesvig stadfæster Slesvig bispedømmes rettigheder.
Tysk Perg. Seglet tabt
Rep. 4255, Reg.Dan. 2990* – reg.: ÆA. V 489
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 4 – L 18-9
Afskr. i D 2, Slesvig stift 16, mærket „det 19."

12 1406 31/7 Hertuginde Elisabeth af Slesvig bekræfter dronning Margretes køb af godset Grødesby, som dronningen derpå har skænket til Slesvig domkirke.
Tysk Perg. Seglet tabt
Rep. 4801, Reg.Dan. *4016
AM. LX, 18

13 1406 1/8 Væbnerne Hartvig, Reimer og Poppe Sehested sælger deres andel i Grødesby og andet gods til dronning Margrete.
Tysk Perg. Seglene tabt
Rep. 4803, Reg.Dan. *4018
RA. C 6 Adk. Sønderjylland, gl. sign.: Slesvig 28 a, afl. fra AM., tidl.: AM. XXIII, 17
Brevet er næppe forblevet i det kongelige arkiv, jfr. forrige og flg. nr.

14 1406 4/8 Dronning Margrete skænker den befæstede gård Grødesby med tilliggende gods til Slesvig domkirke.
Tysk Perg. Seglene tabt
Rep. 4805 – reg.: ÆA. V 550
AM. XXIII, 6

15 1411 26/7 Hertuginde Elisabeth af Slesvig og hertug Henrik udsteder fuldmagt til bilæggelse af striden med domkapitlet i Slesvig.
Plattysk Lidt yngre afskrift, orig. tabt
Rep. 5153
RA. D 2, Slesvig stift 16

Sst. afskr. fra 16. årh., mærket „det 10." Den middelald. afskr. er skrevet af en anden hånd end 14. marts 1399. Jfr. iøvrigt Repertoriets note.

1412 5/3 (Rep. 5202, Reg. 3260) er afleveret 1876 til Staatsarchiv Schleswig (nu Landesarchiv Schleswig-Holstein, på Gottorp slot), Abt. 16, Urk. Bistum Schleswig nr. 7.

1421 23/12 (Rep. 5949), afl. til Tyskland, Bistum Schleswig nr. 8.

16 1426 23/4 Ærkebiskop Peder af Lund gør indsigelse mod valget af Henrik af Zee til biskop i Slesvig.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 6247, Reg.Dan. *4763 – reg.: ÆA. V 483
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 5 a – L 18-10

17 1432 5/6 Ny herredstingsvidne om forskellige pantsættelser af gods tilhørende Hartvig Krumkop. Heri vidisse af et tidligere tingsvidne af 8. nov. 1431.
Tysk Perg. Seglet tabt
Rep. 6562, Reg.Dan. *4961
RA. Slesvig bisp, tidl.: Gott. membr., fasc. 16 – L 18-11
Med 20. juni 1435 til Slesvig bispestol.

18 1432 17/6 Biskop Niels af Slesvig erklærer med kapitlets samtykke, at bestemmelserne om retten til opnåelse af de bedre præbender skal overholdes.
Lat. Perg., skriften næsten ulæselig Seglene tabt
Rep. 6565
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott. membr., fasc. 16 – L 19-2
En notarialafskr. ved Johan Kilman findes i arkivet på Gottorp.

1433 29/10 (Rep. 6652), afl. til Tyskland, Bistum Schleswig nr. 12.

19 1434 5/8 Ridder Henrik Rikstorp, drost i Sønderjylland, og indbyggerne i S. Gøs h. vidner, at hertug Adolf på herredstinget i Husum skødede sit gods og sine bønder i Ramsted til biskop Claus (Niels) af Slesvig.
Tysk Perg. Begge segl bevaret
Rep. 6721 – reg.: ÆA. V 490
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 5 b – L 18-12
Afskrift i Svavstedb. f. 35 v.

1434 26/12 (Rep. 6742, Reg. *5021), afl. til Tyskland.

1435 5/3 (Rep. 6752, Reg. *5082), orig. afl. til Tyskland; i arkivet på Gottorp findes desuden en samt. afskr.; endelig findes en afskr. i Registrum Christierni Primi.

20 1435 7/3 Svavsted sognevidne, at forskelligt gods i sognet var blevet skødet til fogden på Svavsted på biskop Niels' vegne.

Tysk Perg. Seglet tabt
Rep. 6753, Reg.Dan. 3569* – ÆA. V 477
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 7 – L 18-13
Afskr. i Svavstedb. f. 10 r.

21 1435 20/6 Væbner Anders Iversen pantsætter gods i Gammelby m. fl. steder til biskop Niels af Slesvig.
Tysk Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 6768, Reg.Dan. *5096
RA. Slesvig bisp, tidl.: Gott. membr., fasc. 17 – L 18-14

22 1436 30/11 Tre overenskomster mellem Slesvig kapitel og biskop Niels om Anders Iversens gods i Gammelby samt andet gods i Angel og Svans.
Lat. 3 pergg. Seglet tabt på alle 3 dokumenter
Rep. 6945-47, Reg.Dan. 3597 = *5155, *5156
RA. Slesvig bisp, tidl.: Gott. membr. fasc. 17 – L 18-15, 16 og 17

23 1437 27/2 To vidisser udstedt af biskop Niels af Slesvig, dels af hertug Erik af Sønderjyllands stadfæstelse af Slesvig kapitels privilegier 24. april 1313 (Rep. 1014, Dipl. Dan. 2 rk. VII nr. 35) og dels af kong Valdemars privilegiestadfæstelse 16. aug. 1326, hvorved han tillige overdrager kapitlet retten til 40 marks bøder (Rep. 1448, Dipl. Dan. 2 rk. IX nr. 305).
Lat. 2 pergg. med notarmærker
Rep. 6862-63
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott. membr., fasc. 10 og 11 – L 19-3 og 4
De vidimerede breve findes desuden i bekræftede afskrifter fra 1545 i RA. D 2. – Biskop Niels udstedte sa. dag yderligere 3 vidissebreve (Rep. 6861 og 6864-65) indeholdende 12. juli 1261, 14. dec. 1326, og 10. jan. 1339. Disse vidisser kendes nu kun fra afskrifter i 1579-protokollerne.

24 1439 24/4 Brødrene Palne og Christian Daa tilbageleverer biskop Niels af Slesvig Provstgård i Blans, Sundeved, som biskop Johan havde pantsat til deres forfædre, og kvitterer for indløsningssummen.
Plattysk Perg. 1 seglfragm. og 1 perg.rem
Rep. 7003, Reg.Dan. 3623* – reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 9 – L 18-18

25 1439 25/11 Wendt Frese pantsætter gods i Ugle og Arns herreder til Paye Jepsen i Flensborg for 100 mark penge.
Plattysk Perg. 2 bevarede segl
Rep. 7047, Reg.Dan. *5249 – reg.: ÆA. V 477
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 10 – L 18-19

26 1440 6/6 Notarialinstrument udstedt af Theoderik Hersted, klerk fra Verden Stift, om stiftssynodens bestemmelser, at alle præster og

beneficiarer inden for stiftet bør have rette tidebøger efter slesvigsk „ordo".
Lat. Perg. Notarmærke
Rep. 7085
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 11 – L 18-20

27 1441 26/3 Kantor Michael Iversen i Haderslev bevidner, at Tøjstrup (Theystrop) kirke tilhører biskoppen.
Plattysk Perg. 4 bevarede segl og bomærker samt 1 seglsnit
Rep. 7162, Reg.Dan. 3687 = *5302 – reg.: ÆA. V 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 12 – L 18-21

1441 6/2 (Rep. 7204) Brevet er gennemskåret og derfor tilbagegivet til hertugens arkiv, se VA. X s. 11 nr. 18, RA. F 2 Schauenburgske hertuger.

28 1442 11/9 Provst Gotskald Rixtorp og Slesvig kapitel bevidner, at deres medkannik hr. Niels Mikkelsen ydede 100 mark kontant til hjælp til købet af Gammelbygård med tilliggende gods i Brodersby og Gammelby. Kapitlet erkender forpligtelse til afholdelse af sjælemesser og til distributioner.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 7266
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott. membr. fasc. 17 – L 19-5

29 1443 17/6 Borgmestre og råd i Flensborg vidimerer dronning Margretes og biskop Johan af Slesvigs overenskomst af 31. juli 1406 (Rep. 4802) om Svavsted.
Plattysk Perg. Bysekretet bevaret
Rep. 7336, Reg.Dan. *5405 – reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 14 – L 18-22

30 1443 17/7 Reimer Sehested, foged i Svavsted, og bønderne sammesteds bevidner sandemændenes grænseskelsforretning mellem Svavsted s. og S. Gøs herred.
Plattysk Perg. Begge segl bevaret
Rep. 7347, Reg.Dan. 3772 = *5414
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 16 a – L 18-23
Brevet er afskrevet i Svavstedbogen; en afskr. ca. 1600 findes på Gottorp, Bistum Schleswig 14 a.

31 1446 11/11 Væbner Claus Gjordsen pantsætter en gård „in der Enge" til Ebbe Boysen som brugeligt pant i 30 år.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 7632, Reg.Dan. 3770* – reg.: ÆA. V 490
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 16 b – L 18-24
Senere til Slesvig bisps arkiv, afskr. i Svavstedbogen.

32 1448 25/4 og 28/4 Wendt Frese sælger og skøder biskop Niels af Slesvig gods i Oldersbek i Milsted s. for 20 mark, som derpå forhøjes med 5 mark.
Plattysk 2 pergg. 1 bevaret og 3 tabte segl; seglet tabt
Rep. 7779-80, Reg.Dan. 3802* – reg.: ÆA. V 484
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 17 og 18 – L 18-25 og 26
Begge breve er afskrevet i Svavstedbogen.

33 1449 16/4 Væbner Wendt Frese sælger sit gods i landsbyen Rantrum i Milsted s. til biskop Niels for 40 mark med genkøbsret.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 7879, Reg.Dan. 3809* – reg. ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 19 – L 18-27
Afskr. i Svavstedbogen.

34 1450 14/8 To indbyggere i Bergen s. lejer ager og eng i Boking h. af biskop Niels.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 7997 – reg.: ÆA. V 489
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 20 b – L 18-28
Afskr. i Svavstedbogen.

35 Udat. [før 1450 25/10] Kvittering til Anders Iversen for de 100 mark, som gods i Satrupholm, Satrup s., Strukstrup h., var pantsat for.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. udat. 539
RA. Slesvig bisp, tidl.: Gott. membr. fasc. 17 – L 18-29
Brevet er i Langebeks diplomatarium placeret ca. 1435.

36 1450 25/10 Brødrene Hartvig og Lyder Luchau stadfæster Anders Iversens salg til biskop Niels af Gammelbygård og gods i Satrupholm med mere gods.
Tysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 8017, Reg.Dan. 3865 = *5738
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott. membr. fasc. 18 – L 19-6

37 1450 28/10 Sognefolket i Trendemarsch forpligter sig til en række ydelser til deres sognepræst.
Plattysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 8019
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86 A, 20 a – L 18-30

38 Udat. [ca. 1450] Hertug Adolf af Slesvig skænker kapitlet i Slesvig en årlig indtægt af Flensborg by i stedet for 6 landsbyer i Angel.
Plattysk Original tabt
Rep. udat. 540, Reg.Dan. *5215
RA. Registrum Christierni primi

Afskr. har ikke medtaget dateringen; brevet er rimeligvis udstedt i 1440'erne, jfr. det indløste brev 6. dec. 1441.

39 1451 6/1 Banne Nannesens genbrev til biskop Niels af Slesvig på leje af gods i Efkebøl s., Bredsted amt.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 1 – reg.: ÆA. V 491
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 21 b – L 18-31

40 1451 6/10 og 25/11 Væbnerne Bonde Boltzendal og Gert Walstorp sælger og skøder gods i Torsted, Løjt og Stenfeld til biskop Niels af Slesvig for 600 mark lybsk samt kvitterer for betalingen.
Plattysk 2 pergg. 3 bevarede og 4 tabte segl; 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 81 og 97 – reg.: ÆA. V 472 og 490
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 21 a og 23 – L 18-32 og L 18-34

41 1451 12–18/11 Mageskifte mellem væbner Otto Splid, amtmand på Gottorp og Flensborg, og biskop Niels omfattende gods i Kropp s.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 93, Reg.Dan. 3879* = *5790 – reg.: ÆA. V 488
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 22 – L 18-33

42 1451 17/12 Sognepræst Jasper Walstorp i Witzwort og sogneboerne sammesteds beder biskop Niels om stadfæstelse på oprettelsen af et vikardømme ved deres sognekirke.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Begge segl tabt
Rep. 101 – reg.: ÆA. V 473 og 495
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 23 b – L 18-35

43 1453 26/3 Forlig mellem biskop Niels af Slesvig og hr. Joakim Breide om diger og opstemning af vand på Torsted og Ageby marker.
Plattysk Perg. 8 tabte segl
Rep. 232, Reg.Dan. 3909 = *5854
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 24 – L 18-36
Sst. en kopi fra 16. årh. – L 18-37.

44 1453 15/4 Sognemændene i St. Alversum (Groten Aluersen) lover deres præst hr. Henrik Teltzow 36 mark i vis rente og 12 offerdage.
Plattysk Perg. Seglfragm.
Rep. 237 – reg.: ÆA. V 488
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 25 – L 18-38

45 1453 13/7 el. 20/7 Sognemændene i Rørbek (Rorbeke) meddeler biskop Niels, hvor meget de vil yde deres præst, og hvad jord, der hører til kirken. Da kaldet er ledigt, beder de ham vælge imellem tre af dem foreslåede mænd.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 273 – reg.: ÆA. V 488
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 28 – L 18-39

46 1453 15/7 Sognemændene i Lundenberg meddeler, hvad de vil yde deres præst.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 275
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 26 – L 18-40

47 1453 18/7 Sognemændene i Wester-Hever meddeler biskop Niels, hvor meget jord de har overladt kirken, og hvad de vil yde præsten.
Plattysk Perg. 1 bevaret segl og 1 seglfragm.
Rep. 276 – reg.: ÆA. V 474
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 27 – L 18-41

48 1453 6/12 Sognemændene i Kotzenbüll stifter et vikardømme i deres kirke knyttet til St. Peders alter, hvortil de årligt skal betale 26 mark.
Plattysk Perg., beskad. Løst seglfragm.
Rep. 297 – reg.: ÆA. V 488
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 29 – L 18-42

49 1453 12/12 Sognemændene i St. Alversum overlader kirken noget jord og fastsætter deres årlige ydelser til sognepræsten.
Plattysk Perg. 2 bevarede og 2 tabte segl
Rep. 298 – reg.: ÆA. V 488
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 30 – L 18-43

50 1453 u.d. Svavsted bytingsvidne om et mageskifte mellem biskop Niels og amtmand Bertram Buchwald.
Plattysk Perg. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 310 – reg.: ÆA. V 490
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 24 b – L 18-44

51 1454 10/3 Sogneboerne i Wester-Hever i Eidersted forøger gudstjenesten ved at love deres kirke indtægter til at lønne en kapellan.
Plattysk Perg., beskad. Begge segl tabt
Rep. 328 – reg.: ÆA. V 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 31 b – L 18-45

52 1454 30/4 Haderslev bytingsvidne, at Mikkel Schrøder (skrædder) skødede sin gård i Haderslev til vikaren hr. Gregorius på biskop Niels' vegne.
Plattysk Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 348
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 31 a – L 18-46

53 1454 6/6 Kantor Timme Smalsted og kapitlet i Haderslev kvitterer biskop Niels for en sum penge.
Lat. Perg. 5 bevarede og 1 tabt segl
Rep. 366, Reg.Dan. *5918
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 32 – L 18-47

54 1455 9/2 Notarialattest om indstiftelse af et vikardømme i St. Bartholomæus' kirke i Garding.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Intet spor af segl
Rep. 447
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 32 b – L 18-48

55 1455 23/8 Eggert Heytmann, rådmand i Haderslev, sælger og skøder sin gård sammesteds til biskop Niels for 105 mark.
Plattysk Perg. 2 bevarede og 2 tabte bomærker
Rep. 512 – reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 33 – L 18-49

56 1456 17/2 Notarialinstrument, at biskop Nicolaus Wulff i Slesvig har indstiftet 4 mindre præbender i kollegiatkirken i Haderslev.
Latin Perg. Begge segl tabt
Rep. 575, Reg.Dan. 3955
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 34 – L 18-50

57 1456 24–29/3 Væbner Hartvig Hartvigsen Pogwisch sælger og skøder noget gods i Brodersby s. til biskop Niels for 125 mark lybsk.
Plattysk Perg. 5 bevarede segl
Rep. 586, Reg.Dan. *6014 – reg.: ÆA. V 477
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 35 – L 18-51

58 1457 8/4 Sognemændene i Konningsbøl (Konighesbul) s. meddeler biskop Niels, hvad de vil yde deres præst af jord, korn og penge m. m.
Plattysk Perg., beskad. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 714 – reg.: ÆA. V 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 36 a – L 18-52

59 1457 30/11 Væbner Claus Porsfeld sælger alt sit arvegods i Sollerup i Ugle h. til biskop Niels for 30 mark.
Plattysk Perg. 1 tabt, 1 bevaret og 1 seglfragm.
Rep. 781 – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 8 – L 18-53

60 1458 17/12 Menigheden i Øster-Hever s. i Eidersted indstifter en vikarie knyttet til St. Jørgens alter i Vor Frue kirke.
Perg. Seglet bevaret
Rep. 913 – reg.: ÆA. V 479
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 36 b – L 18-54

61 1459 5/8 Tyrstrup herredstingsvidne, at „Tuillelund" hører til Slesvig stiftsgods.
Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 1017
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 37 b – L 18-55

1459 15/6 (Rep. 1004, Reg. 4071) og
1460 1/1 (Rep. 1060, Reg. Dan. *6189) er afleveret 1876 til Staatsarchiv Schleswig (nu på Gottorp slot), Abt. 16, Urk. Bistum Schleswig nr. 19 og 21.

62 1460 12/3 Kong Christian, der nu er blevet hertug af Slesvig, tager Slesvig stift under sin beskyttelse og stadfæster alle privilegier, som hans forfædre, kongerne af Danmark og hertugerne af Slesvig, har givet.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 1097 – reg.: ÆA. V 545
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott. membr., fasc. 19 – L 19-7
En afskr. fra 16. årh. findes i RA. D 2, Slesvig stift 16

63 1460 14/4 Christian 1.s beskyttelsesbrev for biskoppen af Slesvig og hans embedsmænd.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Seglfragm.
Rep. 1118, Reg.Dan. 4113* = *6207 – reg.: ÆA. V 480
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 38 a – L 18-56
En afskrift fra 16. årh. i D 2, Slesvig stift 16

64 1460 24/5 Gram herredstingsvidne om 2 otting jord i Magstrup, der er skødet biskoppen af Slesvig.
Perg. Seglet tabt
Rep. 1138 – reg.: ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 38 b – L 18-57

65 1461 9/1 Christian 1. stadfæster Slesvig domkapitels privilegier.
Plattysk Perg., beskad. Seglet tabt
Rep. 1255 – reg.: ÆA. V 545
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott. membr. Fasc. 20 – L 19-8
En afskr. (16. årh.) med notarialpåtegn. findes i D 2, Slesvig stift 16.

1461 20/1 (Rep. 1257 – reg.: ÆA. V 506 og 518) er 1876 afl. til Staatsarchiv Schleswig (nu på Gottorp slot), Abt. 16, Urk. Bistum Schleswig nr. 24.

66 1461 15/2 Christian 1.s privilegium til biskoppen af Slesvig.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 1266
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 39 b – L 18–58

67 1461 24/4 Biskop Nicolaus overlader indbyggerne i Rødemis (Rademisse) mosen ved marsken, hvis de inddiger den, holder diget vedlige og betaler 12 mark årligt i afgift.
Plattysk Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Rep. 1303, Reg.Dan. 4125 – reg.: ÆA. V 489
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 39 a – L 18-59
En samt. afskr. findes i Liber censualis bl. 32, jfr. nedenfor nr. 221

68 1461 15/12 Christian 1. overdrager patronsretten til Haddeby kirke til domkapitlet i Slesvig, mod at der holdes sjælemesser for hertug Abel og hans slægt samt for kongen og hans slægt.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 1373, Reg.Dan. 4131 – reg.: ÆA. V 507, 520
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott. membr. Fasc. 20 – L 19-9

69 1462 3/3 Christian 1. indskærper alle embedsmænd i Slesvig, at de skal dømme efter loven, når gejstlige personer forelægger sager.
Plattysk 2 pergg. Seglet tabt; seglfragm.
Rep. 1424 A og B, Reg.Dan. *6192 (= *6372) – reg.: ÆA. V 486
RA. Slesvig bisp og Slesvig kapitel, gl. sign.: Reg. 86,41 og Gott. membr., fasc. 20 – L 18-60 og 19-10

70 1463 18/4 Væbner Wendt Frese sælger en møllestrøm i Lütkenholm til biskop Niels af Slesvig for 100 mark.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 1599, Reg.Dan. 4199* = *6389
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 41 – L 18-61
Sst. en kopi fra 16. årh. – L 18-62

71 1463 22/8 Hr. Jakob Feddersen, sognepræst i Farensted, og hr. Cordt Goes, evig vikar i Slesvig, tidligere officialer hos biskop Niels af Slesvig, samt hr. Erik Bondesen, domherre i Slesvig, aflægger vidnesbyrd om bispens fiskeri ved Guldholm.
Plattysk 2 Pergg. Seglet bevaret; begge segl tabt
Rep. 1624–1626 – reg.: ÆA. V 482 og 483
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 43 a og b – L 18-63 og 64
Afskr. i Svavstedbogen af alle 3 breve, det samme gælder de flg. numre ang. fiskeriet ved Guldholm. Af Rep. 1625 er orig. tabt.

72 1463 25/8 Henrik Mikkelsen, sognepræst i Stenderup, tidligere official på biskoppens gård i Slesvig, aflægger vidnesbyrd om bortforpagtning af fiskeriet ved Guldholm.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 1631 – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 44 – L 18-65

73 1463 26/8 Sognepræst i Esgrus, hr. Lyder Stortekol, der i biskop Henriks tid bestyrede bispegården i Slesvig, afgiver vidnesbyrd om fiskeriet ved Guldholm.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 1632 – reg.: ÆA. V 482
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 45 – L 18-66

74 1463 30/8 Præst til St. Nicolai kirke i Flensborg, Peder Pedersen, bevidner, at han, mens han var kapellan hos biskop Niels, havde set, at der blev bragt fisk til bispegården fra fiskeriet ved Guldholm.

Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 1636, Reg.Dan. 4178 = *6397 – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 42 – L 18-67

75 1463 6/9 Hr. Cord Tømmermand, præst i (Süder) Stapel, og tidligere official i Slesvig, bevidner biskoppens ret til fiskeriet ved Guldholm.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 1637 – reg.: ÆA. V 483
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 46 b – L 18-68

1463 26/9 (Rep. 1645-46) Originalerne er tabt, men afskrifter fra 16. årh. findes på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 29-30.

76 1463 u.d. Domherre i Slesvig Laurids Lunds erklæring om fiskeriet ved Guldholm.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 1687 – reg.: ÆA. V 483
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 46 a – L 18-69

77 1464 28/1 Sognepræst Henrik Becker i Kosel afgiver erklæring om fiskeriet ved Guldholm.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 1703 – reg.: ÆA. V 482
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 47 – L 18-70

78 1464 15/3 Sognemændene i Koldenbyttel mageskifter jord tilhørende deres kirke med biskop Niels.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Seglfragm.
Rep. 1730 – reg.: ÆA. V 479
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 48 – L 18-71

79 1464 8/6 Nogle adelige bevidner, at der var gået herredsskel mellem Søndergøs herred og Svavsted.
Plattysk Perg. Alle segl tabt
Rep. 1755. Reg.Dan. 4212* = *6434 – reg.: ÆA. V 472
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 49 b – L 18-72

80 1464 20/6 Forlig om noget marskland ved Mildsted og Svavsted.
Plattysk Perg. 5 tabte segl
Rep. 1757. Reg.Dan. 4236* = *6435 – reg.: ÆA. V 479
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 49 a – L 18-73
Sst. en kopi fra 16. årh., gl. sign.: Reg. 86, 138 – L 18-74.

81 1464 19/8 Fire væbnere slutter på biskoppens vegne forlig om Saldorp mølle.
Plattysk Perg. 1 bevaret segl og 3 tabte
Rep. 1773, Reg.Dan. *6751 (med dato 1469 20/8) – reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 50 – L 18-75

82 1465 28/1 Strukstrup herredstingsvidne om mageskifte mellem biskoppen af Slesvig og sognepræsten i Satrup om et møllested.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 1844, Reg.Dan 4261 = *6474 – reg. ÆA. V 478
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 51 – L 18-76

83 1465 12/5 Christian 1. stadfæster hertug Eriks gavebrev af 23. nov. 1312 til biskoppen af Slesvig.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 1896, Reg.Dan. *6494 – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 52 – L 18-77

84 1465 29/7 Biskop Niels af Slesvig bortforpagter noget jord til sin foged i Rodenisse, Jon Payensen.
Plattysk Orig. tabt, afskr. i Liber censualis (15. årh.)
Rep. 1931
RA. Slesvig bisp – L 18-206
Om „Liber censualis" se nedenfor nr. 221

85 1465 12 el. 19/11 Abbed og konvent i Cismar kloster meddeler, at hr. Johan v. Mynden, kannik i Lübeck, får anvist en årlig rente på 6 mark af klostrets gods.
Plattysk Perg. 2 delvis bevarede segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 53 a – L 18-87

86 1466 18/1 Sognepræst Markvard Holm i Witzwort sælger og skøder en skov ved Hollingsted til biskop Niels for 40 mark lybsk.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Rep. 2012, Reg. Dan. 4264 – reg.: ÆA. V 473
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 53 b – L 18-79

87 1466 7/6 og 8/6 N. Gøs herredstingsvidne om biskoppens enge og digerne i Læk s. samt 2 bønders vidnesbyrd i samme sag.
Plattysk Rester af 2 forneden påtrykte bomærker på begge breve
Rep. 2085–86
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 53 c og 139 – L 18-80 og 81

88 1466 12/6 Tethe Feddersen, foged i Eidersted, skænker 40 mark i et hus i Husum til kapitlet i Slesvig til afholdelse af sjælemesser for sine 2 afdøde sønner.
Plattysk Perg. Seglfragm.
Rep. 2088, Reg.Dan. 4282
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gem.Arch. XIX 7 b – L 19-11

89 1466 22/8 Vidnesbyrd om bortforleningen og pantsættelsen af Svavsted slot, som biskoppen af Slesvig havde indløst.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Rep. 2140, Reg. Dan. 4297* = *6590 – reg.: ÆA. V 486
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 55 a – L 18-82

90 1466 23/8 Væbner Wendt Frese afgiver vidnesbyrd om engene ved Hastede marsk udenfor Husum.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 2142
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 53 d – L 18-83

91 1467 5/4 Biskop Niels af Slesvig bortforpagter Poggenborch geest- og marskland ved Husum til Aage Bosen for hans og hans børns livstid.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 2252
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 54 – L 18-84
Tilbagegivet til Slesvig bisp.

92 1467 19/4 Aage Bosen fæster yderligere nogle jorder af biskop Niels.
Plattysk Perg. 3 bevarede segl
Rep. 2256, Reg.Dan. 4304 – Reg. ÆA. V 479
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 55 b – L 18-85

93 1467 14/6 Grev Gerhard af Oldenborg forsikrer, at det var mod hans vidende, at nogle af biskoppens tjenere blev fængslet, og at biskoppens fiskenet ved Guldholm blev fjernet.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Rep. 2277, Reg.Dan. 4320 (u.d.)
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 56 – L 18-86

94 1467 27/7 Tre adelige afgiver vidnesbyrd om marsklandet ved Elben og andre vandløb, hvor der findes diger.
Plattysk Spor af 1 og rester af 2 forneden påtrykte segl
Rep. 2293
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 140 – L 18-87

95 1467 21/9 Svavsted sognevidne givet fogeden på slottet, Follert Rumohr, at bier, som påtræffes i St. Peders skov, tilhører herskabet og ikke fogden.
Plattysk Perg. 1 delvis bevaret og 1 tabt segl
Rep. 2305, reg.: ÆA. V 475
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 57 – L 18-88

96 1469 19/3 Sognemændene i Brekling præsenterer Niels Rigelsen til Vor Frue alters vikarie.
Plattysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 2567, reg. ÆA. V 488
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 58 – L 18-89

97 1469 28/8 Ærkebiskop Tue meddeler indbyggerne i Frisland, at de skal betale jordskyld og tiende til biskoppen.
Latin Perg. Seglet tabt
Rep. 2635, Reg.Dan. 4356
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 59 – L 18-90

98 1469 2/11 Forlig mellem Benedikt Pogwisch m. fl. på den ene side og biskop Niels af Slesvig på den anden side angående forskellige stridigheder.
Plattysk Perg. 7 bevarede og 3 tabte segl
Rep. 2653, Reg.Dan. *6776
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 37 – L 18-91

99 1470 20/5 Stapel sognevidne om grænserne mellem St. Johannes sogn og Coldenbüttel.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 2746, Reg.Dan. 4373*
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 60 – L 18-92

100 1470 11/10 Forsvarsoverenskomst mellem Christian 1., biskopperne af Slesvig og Lübeck samt byerne Lübeck og Hamborg og ridderskabet i Slesvig og Holsten.
Notarialkopi, beg. af 16. årh.
Rep. 2818, Reg.Dan. 4360* (med dato 1469 10/10) – reg.: ÆA. V 478
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 141 – L 18-93
Orig. er i det Slesvig-holstenske ridderskabs arkiv.

101 1471 10/1 Riseby sognevidne, at Hartvig Sehested skødede gods i Borntved til biskop Niels.
Plattysk Perg. Alle segl tabt
Rep. 2890, Reg.Dan. *6899 (med dato 17/1)
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 61 a – L 18-94

102 1472 9/10 Kong Christian 1. stadfæster Slesvig domkapitels friheder og privilegier.
Tysk Perg., beskad. Seglet tabt
Rep. 3142, Reg.Dan. 4447 – *6998
RA. Slesvig kap., gl. sign.: Gott.membr. fasc. 26 – L 19-12
Afskr. fra 16. årh. i D 2, Slesvig stift 16 (mærket „Det 6.").

103 1474 2/1 (og 1/3) Domprovst Helrik v. d. Wisch forpligter sig til at betale 200 rhinske gylden årligt til biskop Niels for at få retten til at succedere ham.
Plattysk 2 pergg., det ene beskad. 4 tabte segl; 1 bevaret og 3 tabte segl
Rep. 3381-82 og 3419 – reg.: ÆA. V 472
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 61 b – L 18-95
Bagpå findes en notarialpåtegning dateret 1. marts 1474 ang. biskoppens indsigelse mod brevet.
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott. membr. fasc. 26 – L 19-13

104 1474 19/4 Pave Sixtus 4. pålægger domprovst Helrik, electus i Slesvig, at aflægge eden til ærkebiskoppen af Lund.
Latin Perg. Seglet tabt
Rep. 3441, Reg.Dan. 4503 (med dato 13/5) – reg.: ÆA. V 479
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 62 – L 18-96

105 1476 23/3 Ærø tingsvidne, at Slesvig domkapitels gods på Ærø i over 30 år havde tilhørt kapitlet.
Plattysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 3823, Reg.Dan. *7322 (med dato 23/3)
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott.membr. fasc. 26 – L 19-14

1477 3/7 (Rep. 4056) – reg.: ÆA. V 508. Orig. i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 38.

106 1478 18/10 Notarialinstrument, at hr. Hartvig i Horne påtog sig at oppebære biskoppens indtægter af Nordgøs herred.
Konc.
Rep. 4297
RA. Slesvig bisp – L 18-206
Koncepten er stukket ind i Liber censualis ml. f. 39 og 40; jfr. nr. 221.

107 1479 3/5 el. 14/9 (Süder) Stapel sognevidne ang. en aftale om digernes vedligeholdelse indgået mellem biskop Helrik og indbyggerne i Seeth og Dornebüll.
Plattysk Perg., beskad. Begge segl tabt
Rep. 4444 – reg.: ÆA. V 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 6 – L 18-97
Dateringen er „ame cruces daghe" uden specifikation.

1484 18/1 (Rep. 5385), afskr. i D 2, Slesvig stift 16 (mærket „det 3.").

108 1484 29/4 Biskop Helrik af Slesvig meddeler gejstligheden i Barvid syssel, at hr. Otto Jakobsen indsættes som præst i „Witzee" s. efter hr. Tyge Tygesens resignation af embedet.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 5450 – reg.: ÆA. V 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 63 – L 18-98

109 1484 21/12 Kong Hans meddeler biskop Helrik, at han til næste omslag agter at indløse slottet Steinburg, hvortil han behøver endnu en sum penge, som han beder biskoppen være garant for.
Plattysk Overklæbet brevlukkende segl
Rep. 5573
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 142 – L 18-99

110 1485 11/8 Notarialvidisse af Slesvigkanniken Jakob Semmelbeckers appel til pave Innocens 8. angående et præbende.
Lat. Perg. med notarmærke
Rep. 5731
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Reg. 35, Fasc. 15.2.1 og diverse pergamenter vedr. hertugdømmerne – L 19-15
Brevet har været brugt som bind om Gottorptoldregnskaber.

111 1486 12-18/11 Abbed og konvent i Cismar kloster meddeler, at have solgt 30 mark årlig rente til Alf Greverode, borger i Lübeck, for 600 mark lybsk.
Plattysk Perg. 2 delvis bevarede segl
÷ Rep.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 64 – L 18-100

112 1486 20/12 Anders Kallesen og Christian Jessen sælger gods i Holtager og Skardebøl til provst og kapitel i Slesvig.
Plattysk 2 pergg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Rep. 5976-77 – reg.: ÆA. V 513-14
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott.membr., fasc. 28 – L 19-16 og 17
Udover den kortfattede registrering indeholder Slesvig kapitels registrant (16. årh.) tillige meget udførlige udtog (ÆA. V 522 og 521) af de nu noget ødelagte breve.

113 1487 20/5 Jeppe Danckelefsens arvinger tilskøder Ditlev v. d. Wisch deres gods i Bargum s. Nordgøs herred.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Alle segl tabt
Rep. 6082 – reg.: ÆA. V 494
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 66 – L 18-101

114 1487 26/7 Huno Ebbesen, rådmand i Flensborg, skøder Ditlev v. d. Wisch noget gods i Bargum (Bjerrum) sogn.
Plattysk Perg. beskad. Alle segl tabt
Rep. 6111 Reg.Dan. *9711 – reg.: ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 65 – L 18-102

1490 9/1 er afleveret til Tyskland, nu i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig.

115 1490 10/3 Magnus Paysen, vikar ved Vor Frue kirke i Flensborg, skøder nogle enge ved Søholm Bro (ved Bredsted) til Ditlev v. d. Wisch.
Plattysk Perg. 3 seglsnit
Rep. 6696 Reg.Dan. 4905* = *8064 – reg.: ÆA. V 494
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 67 – L 18-103

116 [ca. 1490?] [Nordgøs] herredstingsvidne givet domherre Andreas Junge ang. gods i Kragelund og Spinkebøl tilhørende Slesvig kapitel.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Herredsseglet tabt
Rep. 12948 (med dato 22-28/10)
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott. membr. fasc. 29 – L 19-18
Af dateringen kan kun læses, at brevet er udstedt fredag efter en af apostlenes dage 14 . . . ; der synes ikke at være noget holdepunkt for, at dagen falder i ugen 22-28. okt; Andreas Junge døde 1501-02, jfr. iøvrigt Repertoriets note.

117 1491 14/2 Anders Kallesen pantsætter gods i Flensborg amt til Ditlev v. d. Wisch.

Plattysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 6884, Reg.Dan. 4936* – reg.: ÆA. V 475
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 68 – L 18-104

118 1491 u. d. Vis herredstingsvidne om et skøde på Lütjenholm mølle med mere gods.
Plattysk Orig tabt, afskrift fra 16. årh.
Rep. 7043 Reg.Dan. 4965* = *8128 – reg.: ÆA. V 493
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 143 – L 18-105

119 1492 22/6 Nordgøs herredstingsvidne om 2 gårde i Lütjenholm og 1 gård i Bargum.
Plattysk Orig. tabt, afskrift fra 16. årh.
Rep. 7161 Reg.Dan. 4994* = *8201 – reg.: ÆA. V 494
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 69 – L 18-106

120 1493 16 el. 17/7 Notarialinstrument om besættelsen af et ledigt kanonikat og præbende i Slesvig domkirke.
Lat. Perg. m. notarmærke
Rep. 7456
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott.membr. – L 19-19

121 1493 31/10 Vis herredstingsvidne givet domherre Andreas Junge ang. Slesvig kapitels ret til Haksted gård m. m. gods.
Plattysk Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 7492
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott.membr. fasc. 29 – L 19-20

122 1493 11/11 Abbed og konvent i Cismar kloster sælger 3½ mark årlig rente til Henrik Benkawe, vikar i Slesvig.
Plattysk Perg. 1 delvis bevaret segl og 1 tabt
÷ Rep.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 70 – L 18-107

123 1493 dag? [Vis] herredstingsvidne om et skøde mellem kong Christian 1. og Godske Ahlefeldt på Hakstedgård med mere gods.
Plattysk Perg.fragm. (beg. og slutn. mgl. helt)
Rep. 7539
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott.membr. Fasc. XXIX – L 19-21

124 1494 30/10 Hertug Frederik anmoder biskop Eggert af Slesvig om at støtte kapitlets valg af hans kansler til kantor.
Plattysk Overklæbet, brevlukkende segl
Rep. 7750
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 144 – L 18-108

125 1495 6/4 Rise herredstingsvidne om gods i Åbenrå amt som af Otto Sehested var blevet solgt til Helrik v. d. Wisch.
Plattysk Perg. 6 helt el. delvis bevarede segl og 2 tabte
Rep. 7869 Reg.Dan. 5060* = *8341
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 71 – L 18-109

126 1496 14/5 Vis herredstingsvidne ang. strid mellem Slesvig kapitel og Jørgen Ahlefeldt om Hakstedgård.
Plattysk Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 8143
RA. Slesvig kapitel, gl. sign.: Gott.membr. Fasc. XXX – L 19-22

127 1497 7-13/1 Ditlev v. d. Wisch pantsætter 2 gårde i Lytjenholm og 1 gård i Vestbjerg til 5 adelige, som har kautioneret for ham.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 8324 Reg.Dan. *8446 = (*8525) – reg.: ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 72 – L 18-110
Senere til Slesvig bisp.

128 1498 24/6 Abbed og konvent i Cismar kloster sælger 1 mark årlig rente til nogle vikarer.
Plattysk Perg. Begge segl tabt
÷ Rep.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 73 – L 18-111

129 1498 u. d. Hans Andersen pantsætter sit gods i Spragebøl til Ditlev v. d. Wisch for 50 rhinske gylden.
Plattysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 8725 Reg.Dan. *8596 – reg.: ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 74 – L 18-112

130 1499 7-13/1 Ditlev v. d. Wisch hjemler et antal gårde i Lytjenholm til Wulf Pogewisch, Henrik og Otto v. d. Wisch.
Plattysk Perg. stærkt beskad. Begge segl tabt
Rep. 8730 – reg.: ÆA. V 493
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 75 – L 18-113

131 1499 8/11 Kardinalkollegiet i Rom meddeler til Slesvig kapitel sst. at det frit kan overlade den nyudnævnte biskop stiftets indtægter og gods.
Lat. Beskad. 3 overklæbede brevlukkende segl
Rep. 8931, Reg.Dan. 5146 (år 1498)
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 145 – L 18-114

Udat. ca. 1500 Slesvig kapitels klager mod ærkedegn Joachim Ahlefeldt (Rep. 13012) Optegn. findes i LA. på Gottorp, Domkirche 16 a.

132 1501 11/3 Leander de Perusias skrivelse til den udvalgte biskop af Slesvig, Ditlev Pogwisch, angående den sidstnævntes strid om stiftet med kardinalen af Agrigent.
Lat. Beskad. Spor af brevlukkende segl
Rep. 9321
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 146 – L 18-115

133 1501 24/3 Kardinalkollegiet anmoder kong Hans om at overgive Slesvig stift til kardinal Johannes af Agrigent.
Lat. Beskad. 3 overklæbede segl
Rep. 9333 – reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 147 – L 18-116

134 1502 29/7 Pave Alexander 6. anbefaler den nyudnævnte biskop Ditlev af Slesvig til ærkebiskoppen af Lund.
Lat. Perg. Bullen bevaret
Rep. 9651
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 6 – L 18-117
Stammer vel snarere fra ærkebispens arkiv.

135 1502 30/8 Ærkebiskop Birker indsætter dr. Gotskalk Ahlefeldt, skatmester i Slesvig, i den ledige St. Olufs vikarie i Brecklum.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 9677
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 7 – L 18-118

136 1502 19/9 Kong Hans og hertug Frederik meddeler biskop Theodorus af Lübeck, at St. Katherine vikarie i Blekendorf er givet til dr. Gotskalk Ahlefeldt, hertug Frederiks kansler.
Lat. Perg. 1 tabt og 1 bevaret segl
Rep. 9689 – reg.: ÆA. V 491
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 76 – L 18-119

137 1502 6/11 Ditlev Pogwisch, biskop confirmatus i Slesvig, meddeler kaldsbrev til Theodor v. Kroghe som prokurator for dr. Gotskalk Ahlefeldt til St. Johannes kirke på Før.
Lat. Perg. Seglet tabt
Rep. 9710 – reg.: ÆA. V 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 77 – L 18-120

138 1504 18/8 Biskop Theodor af Lübecks kaldsbrev for dr. Gotskalk Ahlefeldt til St. Nicolai alter i kirken i Oldenburg.
Lat. Perg. Seglfragm.
Rep. 10139 – reg.: ÆA. V 477
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 78 – L 18-121
Bagpå: Notaren Georg Wohlgemuts notarialpåskrift, dat. 21. aug.

139 1505 7-13/1 Ærkedegn Joakim Ahlefeldt sælger og skøder 2 gårde i Tinglev s. for 100 mark lybsk til Slesvig domkapitel til underhold for en alterpræst.
Plattysk Perg., beskad. Seglene tabt
Rep. 10282
RA. Slesvig bisp, tidl. Gott.membr. fasc. 29 – L 19-23

140 1505 28(?)/5 Biskop Ditlev Pogwisch giver i kraft af den ham 1. maj 1503 overdragede myndighed dispensation til Ditlev Stuke og hustru i Stapel s. for ægteskab i forbudte led.

Lat. Perg. m. notarmærke Seglet tabt
Rep. 10395 (og 9833, Reg.Dan. 5252)
RA. Pr.ark. Ditlev Stuke, gl. sign.: Gott.membr.
Dok. er udstedt på Svavsted og er rimeligvis forblevet i bispearkivet. Det har tidligere været registreret ml. de Gottorpske membraner og er ved omordningen placeret i D 7 Div. perg. vedr. hertugdømmerne, senere er det flyttet til privatarkiver, men mgl. i VA. VIII.
1506 7/6 tidl.: Slesvig bisp, er afl. til Tyskland nu i LA på Gottorp.

141 1506 10/6 Notarialinstrument om en proces ang. biskop Eggert af Slesvigs testamente og stridigheder i forbindelse med hans efterfølgers forhold til Johan de Castro.
Lat. Perg., Notarmærke og rester af 1 segl
Rep. 10636
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 79 – L 18-122
Sst. i et særskilt læg en noget yngre afskrift – L 18-123

142 1507 7/3 Electus Gotskalk Ahlefeldt slutter et forlig på 3 år med indbyggerne i Seeth, Suderstapel s., om en afgift på 28 tdr. byg.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Begge segl tabt
Rep. 10772 – reg.: ÆA. V 473
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 80 – L 18-124

143 1507 21/5 Pave Julius 2. anbefaler den nyudnævnte Gotskalk af Slesvig til ærkebiskoppen af Lund.
Lat. Perg. Bullen tabt
Rep. 10807 – reg.: ÆA. V 481
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 81 – L 18-125
En afskr. (16. årh.) findes i D 2 Slesvig stift.

144 1508 7-13/1 Claus Breide Wulfesson og Wulf v. d. Wisch kvitterer biskop Gotskalk for modtagelsen af et pantebrev af 7-13. jan. 1500, hvis ordlyd gengives.
Plattysk Perg. Begge segl tabt
Rep. 10937, Reg.Dan. 5370* (og Rep. 9011, Reg.Dan. *8680) – ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 82 – L 18-126

145 1508 2/12 Notarialinstrument om biskop Gotskalks og Slesvig kapitels afgørelse om en gård tilhørende Eidersted provsti.
Lat. Perg. Alle segl tabt
Rep. 11142
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 83 – L 18-127

146 1509 juli Biskop Gotskalks beskyldninger mod Theodor Brus, præst i Slesvig stift.
Plattysk optegnelse på 2 folioark
Rep. 11320
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 148 – L 18-128

147 1510 9/3 Ditlev Ahlefeldts gældsbrev til broderen biskop Gotskalk for afstået arv.

Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 11487, Reg.Dan. *9509
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 84 – L 18-129

148 1511 3/2 Mageskifte mellem Claus Ahlefeldt og Slesvig kapitel omfattende gods i Kær h.
Plattysk Perg., stærkt beskad. Seglene tabt
Rep. 11725 – reg.: ÆA. V 513 og 522
RA. Slesvig kapitel, tidl. Gott.membr. – L 19-24

149 1511 19/5 Notarialattest om en vidneafhøring i en godsstrid.
Lat. Perg., stærkt beskad. Seglet tabt
Rep. 11799 (heri Rep. 11797)
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 86 a – L 18-130

150 1512 3/8 Peder Jensen skøder en ejendom „im der Enge" til biskoppen af Slesvig.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 12256 – reg.: ÆA. V 493
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 86 b – L 18-131

151 1512 8 el. 9/8 Notarialinstrument om de ejendomme i N. Stapel, S. Stapel og Seeth, der tilhører biskoppen og domkirken i Slesvig.
Plattysk Perg. med notarmærke
Rep. 12260 Reg.Dan. 5521* – reg.: ÆA. V 492
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 85 – L 18-132

152 1512 24/9 Biskop Gotskalk af Slesvigs vidnesbyrd om markskel imellem Almendorp og Drelstrup.
Plattysk 2 endnu overklæbede segl påtrykt forneden
Rep. 12281, Reg.Dan. 5537* = *9848, reg.: ÆA. V 493
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 149 – L 18-133
Nedenunder seglene findes 4 korte attestationer.

153 1512 7/11 Notarialinstrument, at Milsted indbyggere har afgivet vidnesbyrd om grænserne mellem udmarsken af Ranten, Milsted og Rademisse.
Plattysk Perg. m. notarmærke Ubeseglet
Rep. 12305, Reg.Dan. 5538* = *9853 – reg.: ÆA. V 475
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 87 – L 18-134

1513 5/1 og 11/1 (Rep. 12438 og 12442) findes på LA. på Gottorp. Bisthum Schleswig 52 og 53.

154 1513 13/5 Notarialinstrument om et vidne ang. det gods, der tilhørte biskoppen på kirkens vegne i Nørgøsherred.
Plattysk Perg., beskad. Notarmærke og perg.rem
Reg. ÆA. V 493
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 89 – L 18-135

155 1513 2/6 Søndergøs herredsting vidimerer Joakim Plesse (Henriksen)'s skøde til biskop Godske Ahlefeldt på forskelligt gods (dateret 7. apr. 1513).
Plattysk Perg., beskad. Seglene tabt
Reg.Dan., *9896 (= 6319) – reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 88 – L 18-136

1513 3/6 findes i LA. på Gottorp.

156 1513 2/10 Forlig mellem biskop Godske og indbyggerne i Ranten om markskel ved Svavsted.
Plattysk Perg., hullet og afbleget Begge segl tabt
Reg.Dan. 5644, reg. ÆA. V 486
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 90 – L 18-137

157 1514 24/8 Hertug Frederiks stiftelsesbrev for en ny vikarie til jomfru Marias ære i Vor Frue kirke på Holmen ved Slesvig.
Plattysk Perg. Seglet bevaret (beskad.)
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 91 – L 18-138

158 1514 27/9 Notarialinstrument, at Christian 2. kvitterer biskop Godske af Slesvig samt ridderne hr. Mogens Gøye og hr. Albert Jepsen for aflagt regnskab for deres sendelse til kejseren.
Plattysk Perg., uden notarmærke el. segl
Reg. ÆA. V 479
RA., Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 93 – L 18-139

159 1514 (?) 10/4 Christian Jessen i Bredsted overdrager sit arvegods i Schardesbull, Enge s., Kær h., til Slesvig kapitel.
Plattysk Perg., stærkt beskad.
RA., Slesvig kapitel, tidl.: Gott.membr. fasc. 28 – L 19-25
Året er kun angivet som „im jar verteyn".

160 1514-1516 Procesakter i sagen mod Theodor Brus, sognepræst i Katharinenheerd i Eidersted.
En protokol på ca. 170 folioblade, stærkt beskad., bindet fjernet
RA., Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 150 – L 18-207

161 1515 9/1 Notarialinstrument om biskop Gotskalks statut, hvorvidt vurderingen af forbandelser (perjuria) tilkommer biskoppen eller provsten.
Lat. Perg. m. notarmærke 2 seglsnit (ubenyttet?)
Reg.Dan. *10036 – reg. ÆA. V 487
RA., Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 92 – L 18-140

162 1515 3/5 og 6/7 Indbyggerne i Koldenbüttel får af hertug Frederik og biskop Godske af Slesvig tilladelse til at inddige og besidde halligerne mellem Süderwisch og Koldenbüttel kirker samt notarialinstrument om forliget herom.

Plattysk 2 perg. Seglene tabt; med notarmærke, men ubeseglet
Reg.Dan. *10057 – reg. ÆA. V 484 og 487
RA., Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 94 og 96 – L 18-141 og 143

163 1515 20/5 Notarialinstrument om grænsen imellem Eidersted og biskoppen af Slesvigs gods.
Plattysk Perg. 2 perg.remme
Reg.Dan. 6002* = *10063 – reg. ÆA. V 485
RA., Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 95 – L 18-142

1515 6/7 se nr. 162.

164 1515 26/10 Notarialinstrument om en strid mellem kannik Johannes Schuldorp i Slesvig på den ene side og nogle indbyggere i Ditmarsken på den anden side om overfald og røveri.
Lat. Perg. med notarmærke Bevaret segl (beskad.) i trækapsel.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 97 – L 18-144

1516 9/1 og 7-13/1 findes i LA. på Gottorp.

1517 20/1, 12/2 og 14/3 se: Haderslev kapitel nr. 9-11.

165 1517 12/6 Forlig mellem indbyggerne i Hude, Svavsted s. og Nordstapel ang. en fenne, kaldet Hedewigs-fenne, og halligerne imellem denne fenne og Treene.
Plattysk Perg. 2 seglsnit og seglfragm.
Reg.Dan. 6201 – reg. ÆA. V 477
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 102 – L 18-148

166 1517 30/10 Nørgøs herredstingsvidne at ridder Wolf Pogwisch havde tilskødet sin bror, biskop Ditlev adskillige gårde, som var blevet lovbudt uden nogens tiltale, og at biskop Godske senere har fået stadfæstelse derpå.
Plattysk Perg. 5 perg.remme
Reg.Dan. 6266* reg. ÆA. V 490
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 103 – L 18-149
Bilagt lidt yngre afskrift, gl. sign.: 86, 151 – ÆA. V 493

167 1517 6/12 Biskop Godske forlener Henning Krakel, tidligere husfoged på Svavsted, med St. Jørgens gård udenfor Haderslev.
Plattysk Perg. Perg.rem
Reg.Dan. 6305* = *10243 – reg. ÆA. V 487
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 98 – L 18-150

1518 10/1 Biskop Gotskalks vidisser findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 56-57.

168 1518 11/11 Abbed og konvent i Cismar bevidner, at de for 300 mark lybsk har solgt biskop Johan i Lübeck 15 mark årlig rente.

Plattysk Perg. Begge segl tabt
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 105 – L 18-151

169 1518 u. d. Legaten Johannes Angelus Arcimboldus meddeler biskop og kapitel i Slesvig forskellige forhold vedrørende gejstlig rettergang og jurisdiktionsforhold.
Lat. Perg. Seglet tabt
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 104 – L 18-152

170 1519 19/3 Biskop Godske forbyder indbyggerne i Svavsted at bortsælge eller på anden måde udskille ager og eng fra deres gårde.
Plattysk Perg., beskad. Seglsnit
Reg. ÆA. V 474
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 106 – L 18-153

1519 25/3 Hertug Frederiks vidnesbyrd findes i LA. på Gottorp.

171 1519 14/4 Birkefoged Nis Jepsen m. fl.s vidnesbyrd, at birkejurisdiktionen i Nørgøs h. tilkom kirken og biskoppen af Slesvig.
Plattysk 2 pergg. beskad. Seglene tabt på begge eksemplarer
Reg.Dan. 5683* = *10361 reg. ÆA. V 477 og 487
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 107 A og 108 B – L 18-154 og 155

1519 27/6 Et herredstingsvidne findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 59.

172 1519 14/8 Svavsted sognevidne om biskoppens ret til told ved Svavsted og Trene.
Plattysk Perg., beskad. Seglsnit
Reg.Dan. *10395 reg.: ÆA. V 474
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 109 – L 18-156

173 1519 14/8 Svavsted sognevidne, at de som bor „in der Buginge" hører under Svavsteds jurisdiktion.
Plattysk Perg. Perg.rem
Reg. ÆA. V 472
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 110 – L 18-157

174 1519 29/9 Inventarium over de bøger, som lektoren i Slesvig har ansvaret for.
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott. (am. III pag. 336) (gl. sign.: Reg. 113 pk. 157) – L 19-26

175 1520 12/9 Notarialinstrument om hr. Niels Tygesens adkomst til kirkerne i Feldsted og Ensted i Lundtoft h.
Plattysk Perg. m. notarmærke Ubeseglet
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 112 – L 18-158

176 1522 27/4 Bergenhusen (Stapelholm) sognevidne om et privat skøde.

Plattysk Perg. Seglfragm.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 111 – L 18-159
Senere til Slesvig bisp.

177 1522 15/5 Søndergøs herredstingsvidne, at Otto Ahlefeldt, amtmand i Svavsted, æskede markskel mellem byen Winnert i Ostenfeld s. og Svavsted s.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Reg.: ÆA. V 473
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 113 – L 18-160

178 1522 3/11 Biskop Gotskalk stadfæster oprettelsen af et vikarie ved St. Katrine alter i sognek. „uppem Hamme in Norstrande".
Plattysk Perg. m. egenhændig underskrift Velbevaret segl
Reg.: ÆA. V 476
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 114– L 18-161

179 1523 12/1 Svavsted sognevidner, hvori efter biskop Godskes ønske opregnes alt stiftets gods med tilhørende rettigheder.
Plattysk 2 pergg. velbevaret segl; perg.rem
Reg.: ÆA. V 489 og 484
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 115 og 116 – L 18-162 og 163

180 1524 21/8 Hertug Christian pantsætter alt sin fars gods og rettighed i Ostenfeld sogn for 3000 mark lybsk til biskop Godske af Slesvig.
Plattysk Perg. Seglsnit
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 116 b – L 18-164

181 1524 17/11 Claus Ahlefeldt og 3 adelige afgiver vidnesbyrd om markskel mellem Anders Mortensens mark og Füsing.
Plattysk 4 forneden påtrykte segl
Reg.: ÆA. V 494
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 152 – L 18-165

1525 7-13/1 Joachim v. Haghens brev findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 60.

182 1525 u. d. Hennike Pogwisch (Hennikesen) kautionerer overfor kong Frederik for sin bror Hans Pogwisch for 10.200 mark lybsk.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Reg.Dan. *11705
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 117 – L 18-166

183 1526 5/3 Rödemis sognevidne, at byen hører under den slesvigske biskops jurisdiktion.
Plattysk Perg., afbleget Perg.rem
Reg.Dan. *11783 – reg.: ÆA. V 480
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 118 – L 18-167

184 1526 17/4 Rödemis sognevidne, æsket af biskop Godske om noget jord, hvoraf der i 3 år ikke var betalt skat og skyld.

Plattysk Perg. Seglsnit
Reg.: ÆA. V 491
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 119 – L 18-168
Sst. en kopi heraf (16. årh.), fugtskadet; gl. sign.: Reg. 86, 153 – L 18-169

185 1526 28/8 Notarialvidisse af fortegnelse over al indkomst og rettighed, der tilkommer biskoppen i Slesvig stift, dateret 4. febr. 1523.
Lat. og plattysk Perg. m. notarmærke Perg.rem
Reg.Dan. *11931 – reg.: ÆA. V 480
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 120 – L 18-170

186 1526 9/9 Biskop Godske af Slesvig beviser overfor den kejserlige kammerret, at Slesvig ikke hører under det romerske rige.
Kopi (16. årh.) Lat.
Reg.Dan. 7704 – reg.: ÆA. V 480
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 154 a – L 18-171

187 1526 9/9 Biskop Godske protesterer overfor dommerne i den kejserlige kammerret mod den dom, der har fradømt ham sit sædes regalia m. m., og kræver ophævelse deraf.
Lat. Kopi, 16. årh.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 8 – L 18-172
Afskrift D 2 Slesvig stift 16.

188 1526 7/10 Treia (Trene) sognevidne meddelt biskoppen af Slesvig om markskel mellem Treia s. og St. Mikkels s.
Plattysk Perg., meget beskad. Seglsnit
Reg.: ÆA. V 475
RA., gl. sign.: Reg. 86, 79 b – L 18-173

1527 12/3 Slesvig kapitels mageskiftebrev findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 65.

189 1527 5/4 Kong Frederik 1. foreholder Milsted sogns indbyggere deres forpligtelse til inddigning.
Plattysk Samtidig afskr.
Reg.: ÆA. V 486
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 154 b – L 18-174

190 1527 12/12 Ditlev Ahlefeldt, amtmand i Husum, meddeler biskoppen i Slesvig om nogle bønder, der ved en fejltagelse var blevet udpantet.
Plattysk Kopi, 16. årh.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 155 – L 18-175

191 1528 16/5 Svavsted sognevidne, at sognemændene i Treia i biskop Claus' tid havde ført brænde til slottet, hjulpet til ved hjortejagten m. m.

Plattysk Perg. Seglene tabt
Reg.: ÆA. V 489
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 121 – L 18-176

192 1528 5/6 Tingsvidne om grænseskel mellem forskellige byer omkring Svavsted.
Plattysk Perg. Seglene tabt
Reg.: ÆA. V 484
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 122 – L 18-177

193 1528 6/9 Frederik 1. opfordrer biskoppen af Slesvig og lodsejerne i Vesterorsted til at afslutte deres strid om en skov.
Plattysk Forneden påtrykt segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 156 – L 18-178
Kanc. påtegn.: Commisio domini regis propria.

194 1528 8/10 Frederik 1. tildømmer biskop Godske af Slesvig en skov, som sandemænd i Nørgøsherred havde frakendt ham.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Reg.Dan. *12391 – reg.: ÆA. V 491
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 123 – L 18-179

195 1529 28/5 S. Gøs herredstingsvidne om markskel.
Plattysk Perg. Seglet bevaret
Reg.: ÆA. V 484
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 124 – L 18-180

196 1530 27/4 Forlig mellem biskoppen og bønderne om havretienden.
Plattysk Perg. 3 bevarede segl
Reg.: ÆA. V 491
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 125 – L 18-181
Sst. kopi, 16. årh. – reg.: ÆA. V 494; gl. sign.: Reg. 86, 157 – L 18-182

197 1530 7/11 Frederik 1. eftergiver domherre i Slesvig Keld Nielsen og hans bror Willem Nielsen skatterne den 16. og den 32. penning.
Perg. Seglet tabt
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott.membr. fasc. 21 – L 19-27

198 1531 25/7 Sognepræst Johan Nansen i Svavsted (og Jacob Frantz) vidner om græsningen på Korsebjerg fra Aggerbekke til Svineved (Swynewath), som mændene i Rademisse havde udlejet for 5 mark.
Plattysk Forneden påtrykt segl
Reg.Dan. *13053 – reg.: ÆA. V 487
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 158 – L 18-183

199 1532 12/6 To adelsmænd bevidner, at biskop Godske af Slesvig har taget lovhævd på sin landsby Rademisses grænser mod Øster Husum og Mildsted.
Plattysk Perg. 2 perg.remme
Reg.Dan. *13281 – reg.: ÆA. V 483
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 126 – L 18-184

200 1532 3/8 Ærkebiskop Albrekt af Magdeburgs missive til biskoppen i Slesvig, at denne skal yde sin part af underhold for markgreven af Brandenburg i hans egenskab af oberst over den nedersachiske kreds.
Tysk Overklæbet segl bagpå
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 9 – L 18-185

201 1533 18/4 Henrik Pogwisch, domherre i Slesvig og sognepræst i Kappel, sælger til Henneke Rumohr al rettighed og ejendom tilhørende Kappel kirke.
Plattysk Perg. 1 bevaret segl og 3 perg.remme
Reg.: ÆA. V 509
RA., Slesvig kapitel, tidl.: Gott.membr. fasc. 38 – L 19-28
Gennemskåret og derfor tilbageleveret.

202 1533 22/4 Ærkebiskoppen af Magdeburg og hertugen af Brunsvig meddeler Godske af Slesvig, at de ikke kan godtage hans undskyldning, at hele hans område lå under Danmarks rige, men at han skal erlægge skat til den tyrkiske krig.
Tysk 2 overklæbede segl bagpå.
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 10 – L 18-186

203 1533 24/4 De i København forsamlede sjællandske og skånske rigsråder henvender sig til biskop Gotskalk og det slesvig-holstenske ridderskab i anledning af det forestående kongevalg efter kong Frederiks død.
19 overklæbede segl, anbragt i 2 rækker på bagsiden
Reg.Dan. 8184
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 11 – L 18-187

204 1533 28/5 Slesvig magistrat bevidner Slesvig domkapitels protest mod forannævnte ejendomssalg (nr. 201).
Plattysk Perg. 3 bevarede segl (utydelige)
Reg. ÆA. V 508
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gott.membr. fasc. 38 – L 18-29

205 1533 4/7 Biskop Godske besvarer henvendelserne om bidrag til krigen mod tyrkerne.
Plattysk Koncept (med mange rettelser)
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 13, 10 – L 18-188

1534 26?/1 S.Gøs herredstingsvidne; orig. findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 68.

206 1535 u. d. Hertug Christian (Christian 3.) pantsætter øen Før til Iven Reventlow for 4000 mark lybsk.
Plattysk Perg. Seglet tabt
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 127 – L 18-189
Gennemskåret.

207 1539 25/3 Slesvig magistrat bevidner igen at have været til stede i højkoret i domkirken for at høre kapitlets protest mod bortsalg af kirkegods.

Plattysk Attesteret kopi
RA. Slesvig kapitel, tidl.: Gem. Arch. V, 2 – L 19-30
Orig. findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 71.

1540 18/3 Christian 3.s brev findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 72.

208 1541 12/3 Cordt Ortman i Husum pantsætter et hus sst. til hr. Bartram Skriver, domherre i Slesvig og besidder af de 10.000 ridderes vikarie, for 100 mark lybsk.

Plattysk Perg. 1 perg.rem og 2 bevarede segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 128 – L 18-190

1544 19/4 findes i LA. på Gottorp, Bistum Schleswig nr. 76.

209 1546 26/3 Nørgøs herredstingsvidne, hvorledes Lütjenholm gård m. m. kom til biskoppen af Slesvig.

Plattysk Dobbeltark 3 overklæbede segl (på s. 3)
Reg. ÆA. V 493
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 159 – L 18-191

210 1546 6/11 Dr. Thileman v. Hussen, biskop i Slesvig, bortfæster noget stiftsgods i Offkenbüll.

Plattysk Perg. Velbevaret segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 129 – L 18-192

211 1549 29/3 Biskop Thileman v. Hussen bortfæster 2 marskagre i Dornebüll mod 10 skilling lybsk og 2 skæpper havre i årlig afgift.

Plattysk Overklæbet signet
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 160 – L 18-193

212 1549 7/4 Biskop og kapitel i Slesvig ser sig ikke længere i stand til at forsvare kirken og dens personer og vælger derfor hertug Frederik til coadjutor og ved biskoppens afgang til successor.

Plattysk Perg., hullet 2 velbevarede segl
Reg. ÆA. V 474
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 130 – L 18-194

213 1549 18/7 Biskop Thileman v. Hussen bortfæster gods til 2 bønder, så at hver får ½ ager marskland i Dornebull mod årlig afgift på 2½ skilling, ½ skæppe havre efter Svavsted mål og arbejde.

Plattysk Overklæbet signet på begge breve
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 161 og 162 – L 18-195 og 196

214 1549 24/11 Biskop Thileman v. Hussen overdrager med samtykke af Svavsted sogn, Ditlev Bøie et byggested på det gamle dige mellem Coldenbüttel og Svavsted.

Plattysk Perg. 3 bevarede segl, 1 seglfragm. og 1 perg.rem
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 131 – L 18-197

215 1550 13/10 Biskop Thileman v. Hussen kvitterer for modtagelsen af 450 mark lybsk, halvdelen af den årspension, som hertug Frederik skal yde ham.

Plattysk Dobbeltark Overklæbet signet
Reg.Dan. *2135 – reg.: ÆA. V 474
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 163 – L 18-198

216 1551 26/1 Slesvig kapitel kvitterer hertug Frederik, coajutor sst. for overdragelsen af bispeslottet Svavsted.

Plattysk Dobbeltark Overklæbet segl
Reg.: ÆA. V 487
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 164 – L 18-199

217 1551 23/3 Cordt Ertman i Husum gentager sin pantsættelse af sit hus til hr. Bertram Skriver for 100 mark og 6 mark årlig rente.

Plattysk Perg. 3 perg.remme
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 133 – L 18-200

218 1552 27/3 Cord Ertman i Husum fornyer atter sin pantsættelse af et hus i byen til hr. Henrik Pogwisch og hr. Bertram Skriver.

Plattysk Perg. 3 bevarede segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 132 – L 18-201

219 1555 9/6 Tønnies Rantzau, amtmand til Svavsted, bortfæster en marskager mod 3 mark lybsk i årlig leje.

Plattysk Dobbeltark Overklæbet segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 165 – L 18-202

220 1556 9/3 Amtmand Tønnies Rantzau bortfæster noget gods mod 1 tønde 3 skæpper rug og tjeneste.

Plattysk Rester af forneden påtrykt segl
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 166 – L 18-203

221 15. årh. [1436? ff] Jordebog over Slesvig bispedømmes gods (med en nyere titel: Liber censualis episcopi Slesvicensis).

Lat. Perg.ms. bestående af 9 læg (ca. 100 blade) med enkelte papirark og papirlapper skudt ind imellem sammenhæftet til et bind med kraftige perg.-remme
Rep. VIII s. 68
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 71 (tidl.: Slesvig stift 22) – L 18-206
Jordebogen indeholder en del afskrifter af breve bl. a. 24. april 1461 (orig. bevaret), 29. juli 1465 og 18. okt. 1478 (se nrr. 84 og 106). På første blad er (samtidig med folieringen?) tilføjet årstallet 1436, der passer meget godt som anlæggelsesår for jordebogen. Den har vel forbindelse med det regnskab, som C. A. Christensen daterer til 1435-39, jfr. HT. 11 rk. VI 161 ff. Både jordebog og regnskab (dette er kun bevaret i Ulrik Petersens afskrift) er udgivet i bd. VI af Quellensammlung der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Gesichte.

B. Haderslev kapitel

Det til St. Maria kollegiatkirke i Haderslev knyttede kannikekapitel havde eget arkiv, hvoraf knapt en halv snes originalbreve er bevaret. I senmiddelalderen blev kapitlets dokumenter afskrevet i en brevbog, alm. omtalt som Haderslevregistret el. Haderslevbogen. Efter reformationen blev arkivet indlemmet i hertug Hans den ældres arkiv. Haderslevbogen er optaget i den registrering af arkivet, som fandt sted efter hertug Hans' død, men er siden gået tabt. Mange af brevene findes i afskrifter af Langebek, hvoraf det fremgår, at Haderslevbogen har omfattet både indkomne og udgåede breve. En række af brevene kendes desuden i ekstrakt fra 1564, jfr. Repertoriet 1. rk. IV s. 53–54 og 2. rk. VIII s. 76–79.

En latinsk embedsed findes afskrevet i „Fortegnelse over indtægter til kirkerne i Haderslev provsti 1564", LA. Åbenrå, Haderslev provstearkiv. Fortegnelsen stammer rimeligvis fra Slesvig bispearkiv. Det samme gælder muligvis de ældre dele af „Sager vedr. præster og kirker i Haderslev amt 1533–80", som findes i Hansborgarkivet, VA. X s. 73 Sager på papir C 27 nr. 15.

I Haderslev kirke fandtes et Vor Frue kapel, hvis breve gennem Godskalk (Godske) Ahlefeldt kom til Godskegården i Eckernförde, jfr. Rep. VIII s. 226. Nogle få originalbreve findes nu i Landesarchiv Schleswig Holstein på Gottorp slot, Urkundenabteilung Goschenhof. – Iøvrigt opbevares der nogle originalbreve fra købstadkirkerne i Slesvig stift, hvoraf flertallet er afleveret fra Danmark i 1873. I Rigsarkivet findes kun et par breve i hertug Frederiks arkiv, således at gruppen „Købstadkirker" mangler for Slesvig stift i nærværende registratur.

1 1414 ?/4 Biskop Johannes af Slesvig stadfæster kong Erik af Pommerns brev af 1/2, hvorved patronatsretten til Øsby kirke overdrages Haderslev kapitel.
Lat. Perg. 2 bevarede segl
Rep. 5379 (heri 5325); Reg.Dan. *4283, *4297
RA. Haderslev kapitel, gl. sign.: Slesvig stift 4 – L 20-1
Sm.heftet med Haderslev kapitels erklæring af samme dato. Datoen usikker, men må være i begyndelsen af april.

2 1420 29/5 Tyrstrup herredstingsvidne om en gård i Fjelstrup, som er skænket til Frue Kirkes bygning i Haderslev.
Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 5852; Reg.Dan. *4530
RA., gl. sign.: Gott. membr. fasc. 16 – L 20-2

3 1429 8/9 Niels Thomsen i Ødis og hustru skænker 2 otting jord til Frue Kirkes bygning i Haderslev mod afholdelse af sjælemesser.
Plattysk Perg. 1 delvis bevaret segl, 1 seglfragm. og 1 tabt segl
Rep. 6420; Reg.Dan. *4858
RA., gl. sign.: Gott. membr. fasc. 16 – L 20-3

4 1436 2/7 Godske Eriksen og Ivan Pedersen sælger og skøder to gårde i Sverdrup og Stenved til Haderslev kapitel for 100 mark „Stæderpenge".
Perg. 2 delvist bevarede og 4 tabte segl
Rep. 6832; Reg.Dan. *5145
RA., gl. sign.: Gott. membr. fasc. 17 – L 20-4

5 1442 6 og 9/11 Biskop Nicolaus af Slesvig skænker en sum penge til Haderslev kirke, bl. a. 300 mark lybsk specielt til oprettelsen af et St. Bartolomæus alter i det nye kapel.
Lat. Perg. med notarm. 1 bevaret og 1 tabt segl
Rep. 7277; Reg.Dan. *5377 – Reg.: ÆA. V. 474
RA., gl. sign.: Reg. 86,13 – L 20-5
Notarialpåtegningen er dateret 9. nov.

6 1448 21/10 Oluf Madsen kommendator i St. Hans kloster i Ribe mageskifter 2 ejendomme i Stenderup og Hoptrup sogne til den daglige jomfru Marie messe i Haderslev kirke til gengæld for to grunde i Ribe by.
Lat. Perg. 1 seglfragment og 2 tabte segl
Rep. 7822; Reg.Dan. *5625
RA., gl. sign.: Gem. Arch. XXIV, 209 – L 20-6

1456 17/2 se: Slesvig bisp og kapitel nr. 56.

7 1456 23/6 Pave Calixtus 3. stadfæster Haderslev kapitels privilegier.
Lat. Perg. Bevaret bulle i silkesnor
Rep. 615; Reg.Dan. *6026
RA., gl. sign.: Gem. Arch. XXII, 7 d – L 20-7

Udat. [før 1509 13 ell. 20/7] (Rep. 12670) og
1509 13 ell. 20/7 (Rep. 11310) findes i hertug Frederiks arkiv, VA. X, 43, A 2 og 38.

[1511] 1/9 (Rep. 11901) og [1512] u. d. (Rep. 12435) Koncepter i hertug Frederiks registrant VA. X, 43.

8 1514 15/5 Hertug Frederik anmoder kapitlet i Haderslev om at sende 2 af dets medlemmer til Slesvig, for at de kan være til stede ved sjælemesser for hans afdøde hustru Anne.
Plattysk Spor af brevlukkende segl
RA. – L 20-8
Fundet blandt uordnede sager i Christian IV's hvælving 1906

9 1517 30/1 Biskop Godskalk af Slesvig stadfæster Otto Sehesteds fundats for det nye alter i Haderslev kirke.
Plattysk Perg. 1 bevaret og 2 tabte segl
Reg.Dan. *10193 – reg.: ÆA. V. 471
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 99 – L 18-145

10 1517 12/2 Notarialinstrument om biskop Godskalks stadfæstelse af Haderslev kapitels statutter.
Lat. Perg. m. notarm. 1 bevaret og 1 tabt segl
Reg.Dan. 6119* – reg.: ÆA. V. 485
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: Reg. 86, 100 – L 18-146

11 1517 14/3 Legaten Archimbold annekterer provstiet i Barvidsyssel til et kanonikat i Haderslev kirke.
Lat. Perg. 1 seglfragm.
Reg.Dan. 6123*
RA. Slesvig bisp, gl. sign.: 86, 101 – L 18-147

12 1526 7–13/1 Joachim v. Hagen sælger og skøder indtægten af jordegods i Angel til kapitlet i Haderslev.
Plattysk Perg. 5 seglremme
Reg.Dan. *11726
RA., gl. sign.: Gott. membr. fasc. 37 – L 20-9

C. Landsbykirker

Slesvig stifts vekslende verdslige overøvrighedsforhold har bidraget til at de rester, der måtte være tilbage af landsognenes arkiver, er blevet spredt. Enkelte originalbreve fra *Eskris,* Ny h., findes i Runtoft godsarkiv, fra *Kappel,* Fysing h., og fra *Landkirchen* på Femern findes i Landesarchiv på Gottorp, desuden er der nogle få breve i Rigsarkivet og Åbenrå LA., de er registreret i det følgende.

Fra endnu nogle kirker kendes breve i sene vidisser og afskrifter fra 17. og 18. årh. I LA. Åbenrå findes breve vedrørende flg. sogne: *(S.) Stenderup,* Nørre Tyrstrup h., *Højst,* Slogs h., og *Bjolderup,* Rise h., de er registreret i „Kronologisk fortegnelse over sager ældre end 1559 i Landsarkivet for de sønderjyske landsdele", 1974. På Gottorp er der f. eks. breve fra *Broager, Nordstrand* og *Süderstapel,* Andreas Hojers afskrifter vedr. *Løjt* kirke findes i Det kgl. Bibl., hvor der desuden findes afskrift af Christian 1.s privilegium for Frislands præster 16. aug. 1466 (Rep. 2138), GKS 3144, 4to, og fra *Ensted, Felsted, Mildsted* og *Femern* er der afskrifter i Rigsarkivet.

I Rigsarkivet findes et enkelt originalbrev yngre end 1559 fra *Slabbershagen* (nu: Dänischenhagen) af år 1620.

Sønder Bjert kirke

Sognet er et af „de 8 sogne", som i 1864 blev overflyttet til kongeriget. For de mange administrative ændringer, der blev en følge af grænsedragningen 1864, er der gjort rede i Trap[5], Vejle amt s. 1217 f. Efter genforeningen 1920 udgør de 8 sogne Nørre Tyrstrup h., der sammen med Brusk h. danner et provsti under Haderslev stift.

Bjert pastorats arkiv blev ifølge arkivsekretær Matthiessens påskrift afleveret 1882. Foruden de i det følgende registrerede breve indeholdt arkivet en del yngre breve, som senere er afleveret til LA. i Viborg. Indtil omordningen efter proveniens var brevene anbragt i „Topografisk Samling på papir".

1 1483 1/9 Oluf Pedersen, kapellan i Haderslev, meddeler, at Anders Ebbesen i Starup bør yde „byrd" til Bjert kirke af sin jord på Agtrup mark.
Spor af 1 påtrykt segl
Rep. 5288
RA. Bjert kirke, gl. sign.: Top. Saml. på papir, Bjert – L 115-1

2 1489 3/5 Væbner Timme Smalsted i Bengård skænker en ager på Skartved mark til Bjert præstebord til afholdelse af sjælemesser.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 6486
RA. – L 115-2
Bilagt en nyere kopi.

3 1499 14/6 Else, enke efter Henrik Jepsen, foretager med sine børns samtykke et mageskifte med sognepræsten i Bjert, og samtidig træffes der aftale om sjælemesser.
Perg. 5 perg.remme
Rep. 8820
RA. – L 115-3

4 1499 20/8 Tyrstrup herredstingsvidne, at Iver Henriksen skødede en jord til sognepræsten i Bjert.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 8874
RA. – L 115-4

5 1513 20/4 Tyrstrup herredstingsvidne, givet hr. Hans Ebbesen, sognepræst i Bjert, om noget jord.
Perg. 3 perg.remme og 1 seglsnit
RA. – L 115-5
Sst. en yngre afskrift.

6 1529 9/6 Tyrstrup herredstingsvidne, givet beskeden mand Iver Brun i Atterup om lovhævd på ½ otting jord.
Rester af 3 forneden påtrykte segl
RA. – L 115-6

7 1552 27/7 Tyrstrup herredstingsvidne, givet beskeden mand Jep Hugger i Stenderup, at han og hans hustru altid har levet som dannemand og dannekvinde der i herredet.
Spor af 4 forneden påtrykte segl
RA. – L 115-6

Vonsbæk kirke

1 1466 29/3 Biskop Niels af Slesvig meddeler det forlig, som Haderslev kapitel har mæglet mellem sognepræst Asser i Vonsbæk og forpagteren af præstegården.
Plattysk Perg. 5 perg.remme
Rep. 2047
LA. Åb. Pergamentsamlingen, Vonsbæk præstearkiv

2 1514 8/12 Kannik Christoffer Nielsen m. fl. bekendtgør et sognevidne om en toft tilhørende Vonsbæk præstegård.

Perg. 4 perg.remme
LA. Åb. Pergamentsamlingen, Vonsbæk præstearkiv

3 1515 2/3 Haderslev herredstingsvidne om lovhævd på præstegården Kaspergårds tilliggende.
Plattysk Perg. 5 perg.remme og 1 seglsnit
LA. Åb. Pergamentsamlingen, Vonsbæk præstearkiv

1525 20/8 Hertug Christians kaldsbrev findes i kopi fra 18. årh. i Vonsbæk præstearkiv Bd 1

4 1544 2/7? Biskop Tileman af Slesvig indsætter Niels Jensen (Hansen?) som sognepræst i Vonsbæk sogn.
Lat. Rester af 1 påtrykt segl
LA. Åb. Vonsbæk præstearkiv Bd 1
En kopi fra 18. årh. findes sst. (Bd 1).

Gram kirke

1518 8/5 Gram herredstingsvidne om Gram præstegårds jordtilliggende.
Perg. Alle segl tabt
LA. Åb. Pergamentsamlingen, Gram præstearkiv
En kopi fra ca. 1600 findes sst. i Gram godsarkiv.

Varnæs kirke

1543 15/11 Nybøl herredstingsvidne om jordtilliggendet til præstegården i Varnæs.
Rester af påtrykte segl
LA. Åb. Varnæs præstearkiv Bd 1

Øster Løgum kirke

1474 27/9 Sognevidne om 5 otting stufjord, som tilhører Løgum kirke.
Perg. Alle segl tabt
Rep. 3515
Nuværende opbevaringssted ukendt. Skulle iflg. Repertoriet findes i LA. Åbenrå, men er forgæves eftersøgt både der og i RA.

Læk kirke

1359 30/6 Biskop Niels af Slesvig udskiller St. Katrine kapel i Klintring enge af Læk sogn.
Lat. Perg. 2 seglsnit
Rep. 2573, Dipl.Dan. 3. rk. V. nr. 229
RA., gl. sign.: Gott. membr., fasc. 14 – L 223

Breklum kirke

(14)99 ff. Regnskabsbog for Breklum kirke, påbegyndt af sognepræsten Filip v. d. Broke.

Perg.hefte, 9 bl. i 4to
RA., gl. sign.: Reg. 13, Slesvig 97 c – L 119

Vollerwiek kirke

1443 24/6 Menigheden i Vollerwiek s. forpligter sig til at yde sognepræsten offer 12 dage om året, således som det er gammel sædvane.

Plattysk Perg. Seglet tabt
Rep. 7337 – reg.: ÆA. V 488
RA., gl. sign.: Reg. 86 A, 15 – L 311

Tetenbüll kirke

1547 23/2 Peter Eldensen i Langhorn s. udsteder kvittering til sognefolkene i Tetenbüll i Ejdersted.

Plattysk Perg. 4 perg.remme
RA., tidl.: Gott.membr., fasc. 41 – L 285
Datoen er: des mydtwekens neghest na vastelauende, mens 9/2 (Kron. fortegn.) er onsdag e. septuagesima.

D. Klostre

Kun *Mårkær klosters* arkiv, som er registreret i det følgende, og *Slesvig St. Johannes klosters* er nogenlunde velbevaret. Nogle få breve fra *helligåndshusene i Flensborg, Husum og Slesvig* findes sammen med et par originalbreve fra *Ryd kloster* i Landesarchiv Schleswig-Holstein på Gottorp slot, hvor også Johannes klostrets arkiv er deponeret.

Mårkær kloster

Den klosterorden, som har navn efter St. Antonius fra Vienne, blev stadfæstet som hospitalsorden på kirkemødet i Clermont 1095, men blev først en munkeorden i det 13. årh. Antonitterne kom til Norden, da klostret Tempsin i Mecklenburg 1391 erhvervede gods i Angel og grundlagde Mårkær.

Ved hertugdømmernes deling 1544 kom Mårkær til den gottorpske del, og klostrets gods kom til at udgøre en del af det lille Mårkær amt.

De henimod 40 originalbreve, som er bevaret til nutiden, er nogenlunde ligeligt fordelt mellem Danmark og Tyskland, jfr. Rep. IV s. 72 og VIII s. 117-18. De til Tyskland afleverede breve var først i Statsarkivet i Slesvig, senere i Kiel, men findes nu i Landesarchiv Schleswig-Holstein på Gottorp slot i en særlig gruppe „Urkunden Kloster Mohrkirchen". Det drejer sig om flg. breve: 1391 23/6, 1462 7/12, 1467 12-18/11, 1470 18/10 og 12-18/11, 1486 20-27/7, 1487 25/7, 11-17/8 og 12-18/11, 1488 12-18/11, 1490 6-13/1, 1493 5/3, 1499 7-13/1 og 8/10, 1502 24/2, 1516 1/9, 1525 6/2 og 26/10.

1 1409 12/5 Notarialinstrument foretaget på foranledning af Vilhelm Cachipolli, preceptor i Mårkær.

Lat. Perg. m. notarmærke
Rep. 5037
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 15 – L 74-1

2 1462 6/12 Christian 1. stadfæster de pavelige privilegier for Mårkær kloster.

Perg. Perg.rem
Rep. 1542
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 20 – L 74-2

3 1466 23/3 Henrik Gossen sælger gods i landsbyen Mølmark i Sørup sogn for 700 mk. lybsk til Hans Pedersen, borger i Flensborg.

Plattysk Perg. 3 bevarede segl og 2 seglfragm.
Rep. 2041, Reg.Dan. *6561
RA., D 7 Diverse dok. vedr. hertugdømmerne, gl. sign.: Reg. 113, 361
Senere (1499 7-13/1) til Mårkær kloster.

4 1468 Johannes Gylken, prokurator ved St. Antonii gård i Mårkær, optager Asser Eriksen og hans hustru i ordenens broderskab.
Lat. Perg. Seglsnit
Rep. 2539, Reg.Dan. *6697
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 24 – L 74-3

5 1470 1/5 Pave Paul 2. bekræfter privilegierne for St. Antonii kloster i Vienne i Sydfrankrig.
Lat. Perg. Blybulle
Acta Pontif.Dan III, 422
RA., gl. sign .: Gott.membr., fasc. 25 – L 74-4

6 1470 1/6 Christian 1. skænker Vor Frue kirke i Præstø til antonitterne i Mårkær, så de kan bygge et nyt kloster, og tager samtidig brødrene af St. Antonii orden i Præstø i sin beskyttelse.
Perg. Seglsnit
Rep. 2749
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 25 – L 74-5

7 1470 5/6 Biskop Oluf Mortensen af Roskilde stadfæster, at Christian 1. har skænket Præstø kirke, hvortil kongen har patronatsret, til St. Antonii hus i Mårkær.
Lat. Perg. Seglet bevaret
Rep. 2750
RA., gl. sign.: Præstø 4 – L 74-6

8 1470 17/9 Christian 1. tillader antonitterne at indsamle almisser over hele landet.
Perg., beskad. Seglsnit
Rep. 2795, Reg.Dan. 4381
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 25 – L 74-7
Under plica: Ad mandatum domini regis

9 1473 26/4 Christian 1. skænker klostret i Mårkær patronatsretten til Bøl kirke i Angel.
Lat. Perg. 1 segl
Rep. 3227, Reg.Dan. 4459*
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 26 – L 74-8

10 1474 23/2 Conradus Conradi, ærkedegn i Slesvig, stadfæster i pavens navn (indeholder Pave Sixtus 4.s brev 1473 10/4) efter foretagen undersøgelse overdragelsen af Præstø kirke til Mårkær kloster.
Lat. Perg. m. notarmærke Bevaret segl i metalkapsel
Rep. 3414
RA., gl. sign.: Præstø 5 – L 74-9

11 1480 9/6 Notarialinstrument om de forpligtelser, som Petrus Johannis, der var blevet indsat til prokurator for St. Antonii hus i Præstø, påtog sig over for Mårkær.
Lat. Perg. m. notarmærke Seglet beskad.
Rep. 4636
RA., gl. sign.: Præstø 6 – L 74-10

12 1484 5/1 og 24/1 Kong Hans og hertug Frederik udsteder værnebrev for Mårkær kloster og stadfæster dets privilegier.
Plattysk 2 pergg. 1 beskad. segl og 1 seglsnor; 2 bevarede segl
Rep. 5381, Reg.Dan. 4763; Rep. 5388
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 27 – L 74-11 og 12

13 1485 okt. Notarialinstrument om den ret til almisseindsamling, som Petrus Johannis, prokurator i St. Antonii hus i Præstø havde fået overdraget af Paulus Winter, præceptor for Mårkær.
Lat. Perg. m. notarmærke
Rep. 5759
RA., gl. sign.: Præstø 7 – L 74-13

14 1489 6/12 Kong Hans opfordrer ordensmesteren i Livland til at tillade antonitterne fra Mårkær at forkynde aflad der.
Plattysk Perg. Seglfragm.
Rep. 6600
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 28 – L 74-14

15 1508 24/1 og 27/10–22/12 Notarialinstrumenter i en strid mellem Jordan Kluver i Mårkær, og Peder Madsen i Præstø om almisseindsamling i Odense stift.
Lat. 2 pergg. m. notarmærke Hampesnor; bevaret segl
Rep. 10948 og 11122
RA., gl. sign.: Gott.membr., fasc. 32 – L 74-15 og 16
På bagsiden endnu et notarialinstrument med 2 notarmærker, dateret 1508 30/4-2/5 (Rep. 11002).

Tillæg: Kristi legems gilde

1510 12/6 el. 13/6 Statutter for Kristi legems kalente i Mårkær, stadfæstet af biskop Gotskalk af Slesvig.
Lat. Perg.ms. Seglet tabt
Rep. 11556, Reg. 5449
Kgl. Bibl. NKS. 1492 d, 4to
Hverken klosterbrødrene eller kirkeværgerne i Mårkær havde pligt til at være medlemmer af gildet.

ALFABETISK FORTEGNELSE OVER ARKIVERNE

	side
Agernæs k., Skam h. (Od.)	48
Albæk k., Børglum h. (Ålb.)	114
Alling kl. (Århus)	221–222
Ansager k., Øster Horne h. (Ribe)	365
Arninge k., Lolland S. h. (Od.)	36
Assens k.	73–76
Asserballe k., Als S. h. (Od.)	65
Bederslev k., Skam h. (Od.)	49–50
Bevtoft k., N. Rangstrup h. (Ribe)	368
Blistrup k., Morsø S. h. (Ålb.)	119
Boddum k., Refs h. (Ålb.)	118–119
Borbjerg k., Hjerm h. (Ribe)	360–361
Branderslev k., Lollands N. h. (Od.)	37
Brandstrup k., Middelsom h. (Vib.)	198
Breining k., Bølling h. (Ribe)	363
Breklum k., Ø. Gøs h. (Sl.)	426
Brorstrup k., Års h. (Vib.)	192
Brøndum k., Hindborg h. (Vib.)	195
Brøns k., Hviding h. (Ribe)	368
Buderup k., Hornum h. (Vib.)	191
Børglum bisp	100–106
Børglum kl.	100–106
Bøstrup k., Langelands N. h. (Od.)	63–64
Dalum kl. (Od.)	96
Dejbjerg h., Bølling h. (Ribe)	363
Durup k., Gislum h. (Vib.)	194
Durup k., Harre h. (Vib.)	196
Døllefjælde k., Musse h. (Od.)	41
Egen k., Als N. h. (Od.)	66
Emmerlev k., Højer h. (Ribe)	368
Erslev k., Galten h. (Århus)	218
Espe k., Sallinge h. (Od.)	59
Essenbæk kl. (Århus)	226–227
Estvad k., Ginding h. (Ribe)	362
Falsters præsteskab (Od.)	41–43
Farsø k., Gislum h. (Vib.)	194
Flemløse k., Båg h. (Od.)	56
Fuglse k., Fuglse h. (Od.)	39
Fuglse herreds præstekalente (Od.)	39
Føvling k., Malt h. (Ribe)	367
Fåborg k., Skast h. (Ribe)	366
Fåborg St. Nikolaj k.	81
Fåborg helligåndskl.	97–98
Galten k., Galten h. (Århus)	218
Gamborg k., Vends h. (Od.)	54
Gerum k., Vennebjerg h. (Ålb.)	113
Gjøl k., Hvetbo h. (Ålb.)	115
Gram k., Frøs h. (Sl.)	425
Grensten k., Middelsom h. (Vib.)	200
Grimstrup k., Skast h. (Ribe)	365
Grinderslev kl., Nørre h. (Vib.)	203–204
Gudum kl., Skodborg h. (Ribe)	379–380
Guldbjerg k., Skovby h. (Od.)	51
Gunderup k., Fleskum h. (Vib.)	190
Gørding k., Gørding h. (Ribe)	367
Haderslev kapitel	420–422
Halsted kl. (Od.)	85
Harring k., Hassing h. (Ålb.)	117
Hellerup k., Vindinge h. (Od.)	61
Hersom k., Rinds h. (Vib.)	197
Hjortlund k., Ribe h. (Ribe)	367
Hjørring k.	120
Holstebro k.	376
Horne k., Øster Horne h. (Ribe)	364
Horslund k., Lollands N. h. (Od.)	38
Hundslund kl. (Ålb.)	125–126
Hundstrup k., Skam h. (Od.)	48–49
Hvidbjerg k., Hindborg h. (Vib.)	195
Højby k., Odense h. (Od.)	45
Idum k., Ulfberg h. (Ribe)	363
Janderup k., Vester Horne h. (Ribe)	364
Jernved k., Gørding h. (Ribe)	367
Kerteminde k.	73
Kettinge k., Als S. h. (Od.)	65–66
Kippinge k., Falsters N. h. (Od.)	44
Kolding hospital	378–379
Kolding k.	374–375
Kollerup k., Tørrild h. (Ribe)	359
Kærum k., Båg h. (Od.)	55
Købelev k., Lollands N. h. (Od.)	38
Landet k., Lollands S. h. (Od.)	36–37
Langå k., Gudme h. (Od.)	60
Lejrskov kirke, Anst h. (Ribe)	366
Lild k., V. Han h. (Ålb.)	115
Lillebrænde k., Falster N. h. (Od.)	44
Lumby k., Lunde h. (Od.)	47
Lyø k., Sallinge h. (Od.)	60
Læk k., Kær h. (Sl.)	426
Løgum kl., Lø h. (Ribe)	384
Maglebrænde k., Falsters N. h. (Od.)	44
Mariager kl. (Århus)	222–224
Maribo kl. (Od.)	86–90
Mariested (Sæby) kl., (Ålb.)	124–125
Middelfart k., (Od.)	76–77
Mårkær kl. (Sl.)	427–429
Nakskov k.	68
Nakskov helligåndskl.	84–85
Nautrup k., Harre h. (Vib.)	196
Nibe k.	201
Notmark k., Als N. h. (Od.)	66
Nyborg Vor Frue k.	81
Nykøbing helligåndshus (Od.)	90–91
Nykøbing hospital (Ålb.)	130
Nykøbing Vor Frue k. (Od.)	68–71
Nørbæk k., Sønderlyng h. (Vib.)	198
Nørre Broby k., Sallinge h. (Od.)	59
Nørre Sandager k., Skovby h. (Od.)	51
Nøvling k., Fleskum h. (Vib.)	190
Odder k., Hads h. (Århus)	219
Oddum k., N. Horne h. (Ribe)	364
Odense bisp	22–34
Odense franciskanerkl.	91
Odense hospital	92
Odense kapitel, St. Knuds kl.	22–34
Odense St. Albani k.	71–73
Odense St. Gertruds gilde	82
Odense St. Hans kl.	92–96
Ore k., Skovby h. (Od.)	51
Orte k., Båg h. (Od.)	55–56
Randers franciskanerkl.	224
Randers helligåndskl.	224–225
Randers k.	220
Ravnkilde k., Års h. (Vib.)	192
Resen k., Fjends h. (Vib.)	197
Resen k., Hindborg h. (Vib.)	195
Resen k., Skodborg h. (Ribe)	360
Ribe bisp	231–357
Ribe dominikaner kl.	380–382
Ribe Engelgilde	376
Ribe helligåndshus	382
Ribe hospital	382–383
Ribe kapitel	232–357
Ribe St. Katrine kl.	376
Ringe k., Gudme h. (Od.)	60
Rolsted k., Odense h. (Od.)	45
Rudkøbing k.	81–82
Rødding k., Rødding h. (Vib.)	197
Rønbjerg k., Ginding h. (Ribe)	362
Rørbæk k., Gislum h. (Vib.)	194
Sall k., Houlbjerg h. (Århus)	217
Simested k., Rinds h. (Vib.)	197
Skagen k.	120–121
Skamby k., Skam h. (Od.)	50
Skanderup h., Anst h. (Ribe)	366–367
Skarrild k., Hammerum h. (Ribe)	362–363
Skellerup k., Vindinge h. (Od.)	61
Skibsted k., Hellum h. (Vib.)	192
Skive k.	201
Skivholme k., Framlev h. (Århus)	219
Skivum k., Års h. (Vib.)	193
Skjern k., Bølling h. (Ribe)	364
Skærbæk k., Hviding h. (Ribe)	368
Slesvig bisp	387–419
Slesvig kapitel	388–419
Snøde k., Langelands N. h. (Od.)	64
Stagstrup k., Hassing h. (Ålb.)	117
Stokkemarke k., Lollands S. h. (Od.)	37
Stubbekøbing Guds Legems Kapel	82
Stubbekøbing k.	71
Stubber kl., Ginding h.	380
Svendborg St. Nikolaj k.	80–81
Svendborg Vor Frue k.	78–80
Sæby k., Harre h. (Vib.)	197
Sæby k.	120
Sæby kl.	124–125
Søllinge k., Gudme h. (Od.)	61
Sønder Bjert, N. Tyrstrup h. (Sl.)	423
Sønder Broby k., Sallinge h. (Od.)	59–60
Sønderbæk k., Sønderlyng h. (Vib.)	198
Sønder Dråby k., Morsø N. h. (Ålb.)	119
Sønder Felding k., Hammerum h. (Ribe)	362–363
Sønderhå k., Hassing h. (Ålb.)	116–117
Sønder Tranders k., Fleskum h. (Vib.)	190
Tanderup k., Båg h. (Od.)	55
Tandslet k., Als S. h. (Od.)	65
Tetenbüll k., Ejdersted (Sl.)	426
Tingsted k., Falsters N. h. (Od.)	45
Tolstrup k., Jerslev h. (Ålb.)	114–115
Toreby k., Musse h. (Od.)	41

	side
Torkilstrup k., Falsters N. h. (Od.)	44
Torstrup k., Ø. Horne h. (Ribe)	364
Tranekær k., Langelands N. h. (Od.)	62–63
Tvilum kl. (Århus)	228
Tæbring k., Morsø S. h. (Ålb.)	119
Tømmerby k., V. Han h. (Ålb.)	115
Tønder k.	376
Tønder kl.	383
Tårs k., Musse h. (Od.)	40–41
Varnæs k., Lundtoft h. (Sl.)	425
Vedersø k., Hind h. (Ribe)	363
Veflinge k., Skovby h. (Od.)	51
Vejerslev k., Morsø S. h. (Ålb.)	119
Vejle hospital	378
Vejle k.	369–374
Vejle kl.	377–378
Vejrum k., Hjerm h. (Ribe)	361–362
Vendelbo stift	99–122
Vesløs k., V. Han h. (Ålb.)	116
Vester Hornum k., Års h. (Vib.)	193
Vester Tørslev k., Nørhald h. (Århus)	218
Vester Vandet k., Hillerslev h. (Ålb.)	116
Vestervig kl. (Ålb.)	128–129
Vester-Åby k., Sallinge h. (Od.)	58
Viborg bisp	152–189
Viborg kapitel	152–189
Viborg franciskanerkl. og hospital	204–205
Viborg St. Botulf kl.	204
Viby k., Ning h. (Århus)	219
Vigerslev k., Skovby h. (Od.)	51–53
Vigsnæs k., Musse h. (Od.)	41
Vindeby k., Lollands N. h. (Od.)	38
Vindum k., Middelsom h. (Vib.)	119
Visby k., Hassing h. (Ålb.)	117–118
Vissing kl. (Århus)	230
Vitskøl kl. (Vib.)	202–203
Vivild k., Sønderhald h. (Århus)	218
Voer kl. (Århus)	230
Vokslev k., Hornum h. (Vib.)	191
Vonsbæk k., Haderslev h. (Sl.)	424
Wollerwiek k., Ejdersted (Sl.)	426
Ø kl. (Ålb.)	126–128
Øksendrup k., Gudme h. (Od.)	60
Ølgod k., Ø. Horne h. (Ribe)	364–365
Ørsted k., Båg h. (Od.)	56
Ørum k., Sønderlyng h. (Vib.)	198
Øsløs k., V. Han h. (Ålb.)	116
Øster Hornum k., Hornum h. (Vib.)	190
Øster Løgum k., S. Rangstrup h. (Sl.)	426
Øster Tørslev k., Gjerlev h. (Århus)	217–218
Øster Velling k., Middelsom h. (Vib.)	199
Østrup k., Lunde h. (Od.)	47
Åby k., Kær h. (Ålb.)	119
Ålborg bisp	107–112
Ålborg helligåndskl.	131–151
Ålborg St. Budolfi k.	121–122
Ålborg St. Peders k.	122
Ålborg Vor Frue k.	122
Ålborg Vor Frue kl.	130–131
Århus bisp	207–216
Århus dominikanerkl. og hospital	227–228
Århus kapitel	207–216
Års k., Års h. (Vib.)	193
Åsted k., Horns h. (Ålb.)	113